WILBUR SMITH

ȚĂRMUL ÎN FLĂCĂRI

Al patrulea volum din
SAGA FAMILIEI COURTNEY

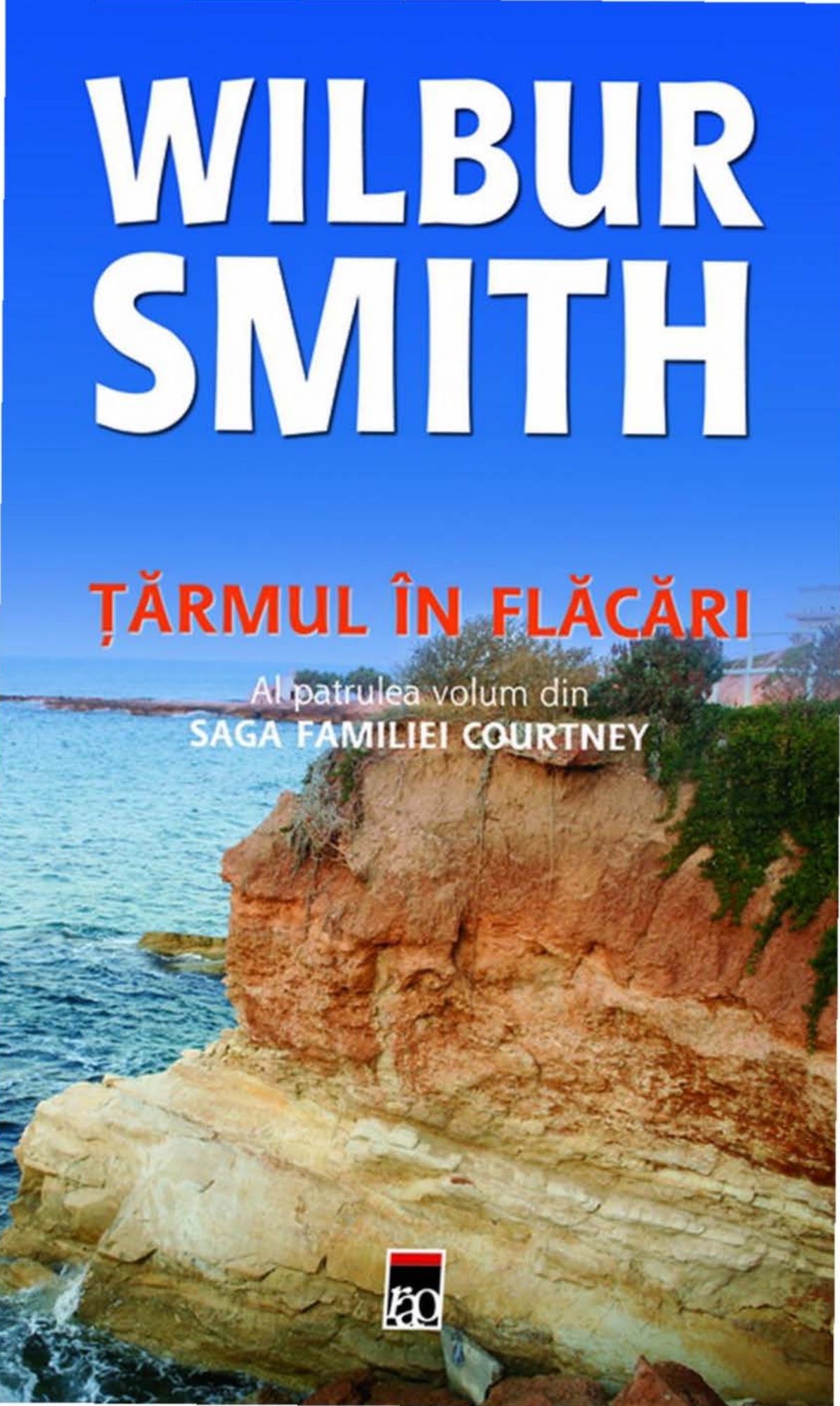

Țărmul în flăcări deschide un nou capitol din saga familiei Courtney, urmărind odiseea unei tinere aristocrate, Centaine de Thiry, aflate în căutarea dragostei și a bogăției – o călătorie inițiatică a descoperirii de sine și a lumii în care trăiește.

Încă o dată, Wilbur Smith dovedește că, indiferent dacă subiectul pe care îl abordează este războiul, Franța sfâșiată de conflictele anului 1917, sălbăticia Africii sau misterele sufletului omenesc, scriitura sa hipnotică și atenția pentru fiecare detaliu îi atrag inexorabil pe cititori în fluxul narațiunii.

Wilbur Smith scrie cu aceeași forță
cu care personajele sale acționează.

EVENING STANDARD

ISBN 978-973-103-243-6

9 789731 032436

www.rao.ro
www.raobooks.com

rao
international
publishing
company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SMITH, WILBUR
Ţărmul în flăcări / Wilbur Smith; trad.: Raluca Matiş. - Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2007
ISBN 978-973-103-243-6

I. Matiş, Raluca (trad.)

821.111-31=135.I

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117–119, Bucureşti, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

WILBUR SMITH
The Burning Shore
© Wilbur Smith 1985

Publicată pentru prima dată în 1985
de William Heinemann Limited
Retipărit în 1997 de Macmillan
din cadrul Pan Macmillan Ltd
Pan Macmillan, 20 New Wharf Road, Londra N1 9RR

Toate drepturile rezervate

Fotografia copertei
FLORICA ZAHIU

Traducere din limba engleză
RALUCA MATIŞ

mai 2007

ISBN 978-973-103-243-6

Această carte este pentru soția mea, comoara vieții mele, Mokhiniso, cu toată dragostea și recunoștința mea pentru anii fermecați pe care i-am petrecut căsătorit cu ea.

Am auzit în Africa, pe țărmul arzând,
Răgetul feroce al unui leu flămând.

William Barnes Rhodes, *Bombastes Furioso*,
secolul al IV-lea

Michael se trezi în urletul turbat al mitralierelor.

Era ritualul obscen celebrat în fiecare dimineață în întunericul de dinaintea zorilor, când bateriile de artilerie comasate de cele două părți ale colinelor își aduceau sacrificiul sălbatic zeilor războiului.

Michael stătea întins, învelit cu șase pături de lână și privea luminițele focurilor de pușcă licărind prin pânza cortului, ca o aurora boreală de coșmar. Păturile erau reci și jilave ca pielea de mort și o ploaie măruntă bătea darabana pe pânza de deasupra capului său. Frigul îl pătrunsese necruțător prin toate păturile de pe el și totuși simți o căldură de speranță. Nu puteau să zboare pe vremea asta.

Dar era o speranță falsă care se topi imediat; Michael ascultă iar împușcăturile, de data asta cu mai mare atenție, și reuși să calculeze direcția vântului după zgomotul barajului de foc. Vântul bătea iar dinspre sud-vest, iar Michael tremură și-și trase păturile până sub bărbie. Rafalele de vânt încetară imediat după aceea, vrând parcă să-i confirme estimarea. Picăturile de ploaie de pe pânză se răriră, apoi se opriră și ele la fel de brusc. În liniștea așternută, auzea din livada de meri din apropiere picăturile grele de ploaie curgând din copaci – și apoi brusc crengile încărcate se scuturară la o rafală nouă de vânt ca un cățel care iese din apă, nenumărați stropi lovind iarăși cortul.

Se hotărî să nu se întindă după ceasul de aur de pe cufărul de lemn ce-i servea drept noptieră. Oricum nu mai avea mult timp. Așa că se cuibări la loc sub pături și se gândi la frica lui. Toți sufereau de năpasta fricii, și totuși convențiile rigide în care trăiau, zburau și mureau le interziceau să vorbească despre asta – le interziceau chiar și să facă aluzie la ea în termenii cei mai vagi și mai indirecți.

Oare ar fi fost o consolare dacă ar fi putut să-i spună lui Andrew cu o seară înainte, când stăteau de vorbă despre misiunea din această dimineață cu o sticlă de whisky între ei: „Andrew, mi-e o frică de mor când mă gândesc la ce trebuie să facem mâine"?

Rânji în întuneric imaginându-și stânjeneala lui Andrew, deși știa foarte bine că și el simțea exact același lucru. Se vedea în ochii lui, în felul în care îi tresărea și i se zbătea în obraz nervul acela, pe care trebuia mereu să îl atingă cu un deget ca să-l calmeze. Toți cei ce erau aici aveau de-o vreme aceste mici idiosincrasii; Andrew avea ticul din obraz și portțigaretul gol pe care-l sugea ca pe o suzetă. Michael scrâșnea din dinți în somn atât de tare încât se trezea din cauza zgomotului; își mușca unghia degetului mare de la mâna stângă până la carne și tot la câteva minute își sufla peste degetele mâinii drepte de parcă tocmai ar fi atins un cărbune aprins.

Frica îi înnebunea pe toți și îi făcea să bea mult prea mult – de-ajuns cât să distrugă reflexele unor oameni normali. Dar ei nu erau oameni normali și alcoolul nu părea să-i afecteze, nu le slăbea privirea și nici nu le încetinea picioarele pe barele de cârmă. Oamenii normali mureau în primele trei săptămâni, se prăbușeau în flăcări ca brazii într-o pădure incendiată, sau se izbeau de pământul mâlos, frământat de obuze, cu o forță care le zdrobea oasele ale căror așchii le sfâșiau carnea.

Andrew supraviețuise paisprezece luni și Michael unsprezece, ceea ce era deja o durată de viață de multe ori peste cea îngăduită de zeii războiului pentru bărbații ce zburau în aceste dispozitive fragile de sârmă, lemn și pânză. Așa că tremurau și tresăreau, clipeau și se mișcau fără astâmpăr, beau whisky

cu orice, râdeau tare cu hohote bruște, asemănătoare cu zbieretele unui măgar, apoi își târșâiau picioarele jenați, și zăceau în paturile de campanie în zori de zi, țepeni de groază, ascultând cu atenție sunetul de pași.

Michael auzi sunetul de pași chiar acum, probabil era mai târziu decât se gândise el. Biggs era deja lângă cort și Michael îl auzi călcând într-o băltoacă și înjurând încet. Cizmele pleoscăiră în noroi cu sunete obscene și scârboase. Se chinui să găsească deschizătura cu o mână și prin pânza cortului Michael văzu o pată rotundă de lumină de la lanterna mică. Biggs intră în cort, aplecându-se de spate.

– Bună dimineața, domnule, zise el pe un ton vesel, dar cu voce scăzută, din respect pentru ofițerii din corturile alăturate care nu trebuiau să zboare în această dimineață. Vântul s-a mutat la sud-sud-vest, domnule, și s-a limpezit așa de tare, e-o minunăție, domnule. Stelele strălucesc până peste Cambrai...

Biggs așeză tava pe care o adusese cu el pe cufăr și începu să forfotească de colo-colo prin cort, adunând hainele pe care Michael le aruncase pe dușumeaua de scânduri cu o seară înainte.

– Cât e ora? întrebă Michael, începându-și pantomima de om care tocmai se trezește dintr-un somn adânc, întinzându-se și căscând, pentru ca Biggs să nu-și dea seama că era treaz și copleșit de groază de o oră întreagă, și astfel legenda să rămână intactă.

– Cinci și jumătate, domnule, zise Biggs, terminând de împăturit hainele și aducându-i cana groasă de cacao. Și lordul Killigerran s-a trezit și e deja la popotă.

– Al dracului e omul ăla, parcă-i din fier, bombăni Michael și Biggs luă sticla goală de whisky de pe jos, de lângă pat, și o puse pe tavă.

Michael își goli ceașca de cacao și între timp Biggs pregăti spuma de ras într-o cană și apoi îi ținu oglinda de oțel lustruit și lanterna, iar Michael se rase stând așezat în pat, cu păturile pe umeri.

– Care-i scorul? întrebă Michael cu vocea ciudată căci se prinsese de nări și de vârful nasului ca să poată să-și radă buza de sus.

– Băieții zic că-i trei la unu, că dumneavoastră și cu dom' maior o luați amândoi fără notă de plată la măcelărie.

Michael șterse briciul și se gândi la șansele pariului. Sergentul care ținea registrul avusese o agenție de pariuri la Ascot și Aintree înainte de război. Acum hotărâse că era o șansă din trei ca fie Andrew, fie Michael, fie amândoi, să moară până la amiază – fără notă de plată la măcelărie, fără alte victime.

– Cam piperat, nu crezi, Biggs? întrebă Michael. Adică, amândoi, ce naiba?

– Io am pus o jumate' pe dumneavoastră, domnule, zise Biggs protestând cu sfială.

– Bravo ție, Biggs. Pune cinci pentru mine, și arătă cutia de bani de lângă ceas. Biggs scoase cinci monede de aur și le băgă în buzunar. Michael paria întotdeauna pe el însuși. Era un pariu complet sigur: dacă pierdea, oricum nu îi vor mai trebui banii la nimic.

Biggs încălzi pantalonii lui Michael deasupra lămpii și apoi îi ținu pregătiți pentru el. Michael sări de sub pături în viteză și se repezi să-i îmbrace. Își băgă cămașa în pantaloni și, în acest timp, Biggs continuă complicata operație de a-și echipa superiorul împotriva frigului ucigător din carlinga deschisă a unui avion în zbor în miezul iernii. Peste cămașa cu care dormise urmă o vestă de mătase, două jerseuri de lână împletită, apoi o vestă de piele, urmată apoi de o manta militărească de ofițer, cu poalele tăiate ca să nu se prindă în comenzile avionului.

Deja Michael era atât de înfofolit încât nu putea să se aplece să se încalțe. Biggs îngenunche în fața lui și-i trase o pereche de șosete de mătase pe picioarele goale, apoi două perechi de șosete de lână, și la urmă îl încălță cu mare grijă în cizmele înalte de piele tăbăcită de antilopă kudu, pe care Michael le comandase din Africa. Prin tălpile lor moi și flexibile Michael putea simți și controla barele de cârmă în avion. Când se ridică în

picioare gata îmbrăcat, trupul zvelt și musculos arăta inform și umflat din cauza poverii de haine, iar brațele îi ieșeau în afară ca aripile unui pinguin. Biggs îi ținu deschizătura cortului să poată ieși afară și apoi îi lumină drumul de-a lungul cărării de scânduri prin mijlocul livezii, către popotă.

Trecând pe lângă celelalte corturi întunecate de sub meri, Michael auzi din fiecare tusete ușoare și foieli. Toți erau treji, ascultând pașii care se îndepărtau, temându-se pentru el, poate unii dintre ei savurându-și ușurarea că nu era rândul lor să iasă să lupte împotriva baloanelor în această dimineață.

Michael se opri pentru o clipă la ieșirea din livadă și își ridică privirea spre cer. Norii întunecați se rostogoleau spre nord și zări sclipirile pâlpâitoare ale stelelor, deși păleau deja cu apropierea zorilor. Aceste stele i se păreau ciudate lui Michael; deși putea în sfârșit să recunoască și aici constelațiile, nu semănau deloc cu cele de pe cerul lui sudic, atât de mult iubit – Crucea cea Mare, Achernar, Argus și celelalte – așa că-și coborî privirea și tropăi în urma lui Biggs și a luminii legănate a lanternei lui.

Popota escadrilei era o colibă muncitorească în ruine, pe care armata o rechiziționase, o revopsise și îi învelise acoperișul vechi de stuf cu o prelată, astfel că acum era caldă și confortabilă.

Biggs se opri în ușă și îi făcu loc să treacă.

– Pe când veniți înapoi o să vă dau cele cincisprezece lire de la pariu, domnule, murmură el. Nu îi ura niciodată noroc, căci toată lumea știa că ar fi fost un ghinion îngrozitor.

Focul de bușteni din cămin ardea cu trosnete și maiorul lord Andrew Killigerran era așezat în fața lui, cu picioarele încrucișate la glezne, încălțate în cizme și rezemate de vatra șemineului, iar un servitor de popotă lua farfuriile murdare de pe masă.

– Porridge, băiete, zise Andrew, scoțându-și porțigaretul de chihlimbar dintre dinții drepți și albi, și salutându-l pe Michael. Cu unt topit și sirop auriu. Scrumbii afumate fierte în lapte...

Michael se înfioră.

– Mănânc când mă întorc. Având deja stomacul plin de noduri de încordare, simți că-i vine rău de la mirosul puternic de scrumbii. Cu ajutorul unui unchi în comandamentul general care hotăra transporturile prioritare, Andrew aranja mereu ca escadrila lor să fie aprovizionată cu mărfurile cele mai bune pe care le puteau oferi moșiile familiei sale din Scoția – carne de vită, potârnichi și somon, carne de căprioară când era sezonul, ouă, brânzeturi și dulcețuri, compot de fructe – și un minunat whisky cu un nume de nepronunțat, care provenea din distileria proprietate a familiei.

– Cafea pentru căpitanul Courtney, îi comandă Andrew caporalului.

Michael luă ceașca în mână și Andrew își vârî mâna în buzunarul mantalei de zbor cu căptușeală de lână, scoase o sticlă de argint cu un cuarț mare de culoare galbenă fixat în capac și îi turnă o porție generoasă în cana aburindă.

Michael ținu prima sorbitură în gură, rotind-o cu limba ca să simtă cum alcoolul parfumat îi înțeapă și-i gâdilă papilele, apoi înghiți, și căldura aromată îi lovi stomacul gol cu un șoc, alcoolul răspândindu-i-se în sânge aproape instantaneu.

Îi zâmbi lui Andrew peste masă.

– Magic, șopti el răgușit, și-și suflă în palme.

– Apa vieții, băiețaș.

Michael simți că-l iubea pe acest bărbat elegant și mărunțel mai mult decât iubise vreodată un bărbat – mai mult decât pe tatăl său, mai mult chiar decât pe unchiul Sean, care până atunci fusese stâlpul existenței sale.

Nu fusese așa de la început. La prima lor întâlnire, Michael considerase suspect faptul că Andrew era atât de extravagant de frumos, aproape efeminat, cu genele lungi și curbe, cu buzele pline și moi, cu trupul mic și perfect proporționat, cu mâinile și picioarele gingașe și atitudinea înfumurată.

Într-o seară, puțin timp după sosirea lui la escadron, Michael îi învăța pe ceilalți nou-veniți jocul Bok-Bok. La instrucțiunile lui, una din echipe forma o piramidă umană

lângă unul dintre pereții popotei, iar cealaltă echipă încerca să-i facă să se prăbușească pornind în goană înspre ei și aruncându-se cu toată puterea în vârful structurii. Andrew așteptase ca jocul să se termine într-un haos zgomotos, apoi îl trase pe Michael deoparte și-i spuse:

– Ne dăm seama că ai nimerit aici de undeva de sub ecuator, și toți încercăm să vă arătăm vouă, coloniștilor, o oarecare înțelegere. Dar totuși...

Din clipa aceea relația lor fusese rece și distantă, urmărindu-se în schimb unul pe celălalt cum evoluează în luptă.

Când era copil, Andrew învățase să compensese devierea unei potârnichi, care planează în viteză, purtată de vânt, la doar câțiva centimetri deasupra vârfului ierbii. Michael învățase aceeași deprindere cu țâșnirea în văzduhul african a becațelor etiopiene și bătaia rapidă de aripi, în zbor oblic, a ieruncii de nisip. Amândoi reușiseră să adapteze aceste îndemânări la problema tragerii cu o mitralieră Vickers de pe platforma instabilă a unui Sopwith Pup, vâjâind năvalnic prin spațiu.

Apoi se priviră unul pe altul zburând. Zborul e un har divin. Cei care nu-l aveau mureau în primele trei săptămâni; cei care-l aveau rezistau mai mult. După o lună, Michael era încă viu și Andrew îi vorbi din nou pentru prima dată după seara cu jocul Bok-Bok de la popotă.

– Courtney, azi o să zbori pe aripa mea, era tot ce spusese Andrew.

Trebuia să fie o razie de rutină de-a lungul liniei frontului. Trebuiau să „boteze" doi noi camarazi care veniseră în escadron cu o zi înainte, din Anglia, având la un loc impresionanta experiență de paisprezece ore de zbor. Andrew le spunea „carne de avion". Amândoi aveau optsprezece ani, obraji trandafirii și erau dornici de afirmare.

– Ați făcut zbor acrobatic? îi întrebă Andrew.

– Da, domnule, răspunseră ei la unison. Amândoi am făcut lupinguri.

– De câte ori?

Rușinați, cei doi lăsară ochii în pământ.

– O dată, recunoscură ei.

– Dumnezeule! murmură Andrew și supse zgomotos din portțigaret. Opriri?

Amândoi părură nedumeriți, iar Andrew își frecă fruntea și gemu.

– Opriri? interveni Michael pe un ton prietenos. Știi, când lași brusc să scadă viteza în aer și zmeul se prăbușește.

Amândoi clătinară din cap, din nou la unison.

– Nu, domnule, nimeni nu ne-a arătat asta.

– Nemților o să le placă la nebunie de voi, murmură Andrew, și apoi continuă aprig: Regula numărul unu, uitați tot ce știți despre acrobatică, uitați de buclele de luping și toate porcăriile alea, sau în timp ce voi o să atârnați acolo cu capul în jos, nemții o să vă-mpuște anusul prin nări, pricepeți?

Băieții dădură din cap viguros.

– Numărul doi, urmați-mă pe mine, faceți ce fac eu, uitați-vă la semnalele mele de mână și executați-le instantaneu, ați înțeles? Andrew își trânti pe cap bereta scoțiană și o legă cu eșarfa verde pe care o purta mereu. Haideți, copii.

Cu cei doi novici adăpostiți în spatele lor, se năpustiră ca din pușcă peste Arras, la trei mii de metri înălțime, cu motoarele Le Rhône ale avioanelor lor Sopwith Pup urlând cu toți cei optzeci de cai putere, prinți ai văzduhului, cele mai incredibile mașini zburătoare de luptă inventate de om, mașini care trăseseră în Max Immelmann și în lăudatele lui Fokker Eindekkers și le doborâseră din cer.

Era o zi splendidă, cu doar câțiva nori de vreme bună, atât de sus pe cer încât nu puteau ascunde nici un Jagdstaffel nemțesc și cu un aer așa de limpede și strălucitor, încât Michael observă de la o distanță de șaisprezece kilometri biplanul vechi Rumpler pornit în recunoaștere. Plana în cercuri joase peste liniile franceze, dirijând focul bateriilor germane către zonele din spatele frontului.

Andrew observă Rumplerul o secundă după Michael și semnaliză laconic din mână. Voia să-i lase pe noii camarazi să încerce să-l nimerească. Michael nu știa nici un alt comandant de

escadron care s-ar da la o parte de la o victorie ușoară, când un scor ridicat era calea către o promovare și către decorațiile atât de râvnite. Oricum, încuviință din cap și îi mânară pe cei doi tineri piloți în jos, arătându-le cu răbdare avionul german greoi, cu două locuri, care zbura chiar sub ei, dar pe care, cu ochii lor neantrenați, nici unul din ei nu-l zărea. Amândoi aruncau în continuare priviri nedumerite către cei doi piloți cu experiență.

Germanii erau atât de atenți la exploziile dese de sub ei încât nu aveau nici o bănuială că deasupra lor intra rapid în poziție o formație ucigașă. Dintr-odată, tânărul pilot aflat mai aproape de Michael rânji încântat și arătă înainte. În sfârșit, observase Rumplerul.

Andrew își ridică pumnul deasupra capului în vechea comandă de cavalerie „Atacați!" și tânărul își întoarse avionul cu botul în jos fără să închidă supapa de reglaj. Sopwithul coborî într-un picaj vâjâitor atât de abrupt, încât Michael se strâmbă văzând aripile duble îndoindu-se din cauza tensiunii și materialul de la baza aripilor adunându-se laolaltă. Al doilea novice îl urmă pe primul la fel de precipitat. Îi aminteau lui Michael de doi pui de leu pe care-i văzuse o dată încercând să doboare o zebră bătrână și plină de cicatrici, împiedicându-se unul de altul și în propriile picioare, într-o învălmășeală comică, în timp ce zebra îi evita cu dispreț.

Amândoi piloții novici deschiseră focul de la o distanță de nouă sute de metri și pilotul german își ridică privirea la avertizarea atât de timpurie; apoi, calculându-și cu grijă momentul oportun, planând chiar pe sub botul avioanelor în picaj, îi forță să intre de-a valma pe o traiectorie deviată care-i purtă – trăgând în continuare în neștire – cu un kilometru dincolo de aparatul german. Michael îi văzu răsucindu-și capetele în carlingile deschise, încercând disperați să găsească iar Rumplerul.

Andrew clătină cu tristețe din cap și îl conduse pe Michael în jos. Coborâră elegant și ordonat sub planul cozii Rumplerului și pilotul german viră brusc pentru a-i da mitraliorului din spate o șansă să tragă în ei. Andrew și Michael întoarseră

deodată în direcție opusă, dar de îndată ce pilotul german realiză că manevra îi eșuase și își corectă zborul, amândoi urcară Sopwithurile rapid și îi acoperiră coada din două direcții.

Andrew conducea. Trase o rafală scurtă cu mitraliera Vickers de la treizeci și cinci de metri și mitraliorul german din scaunul din spate tresări violent și-și desfăcu brațele, ciuruit de gloanțele de calibru .303, lăsând mitraliera Spandau să pivoteze fără țintă pe suportul ei. Pilotul german încercă să se îndepărteze în picaj, și avionul lui Andrew aproape intră în coliziune cu aripa de sus când trecu peste Rumpler.

Michael intră și el în acel moment în luptă. Calculă devierea Rumplerului în picaj, atinse ușor manșa, abătând astfel aparatul de pe curs cu o fracțiune de unghi, ca și cum ar fi pivotat o mitralieră pe axul vertical, își prinse degetul arătător al mâinii drepte sub bara de siguranță a Vickersului și trase o rafală scurtă – un calup de gloanțe .303. Fuzelajul Rumplerului se sfâșie în zdrențe fluturătoare chiar sub marginea carlingii pilotului, chiar unde trebuia să fie partea de sus a corpului.

Germanul se răsuci să-l privească pe Michael de la o distanță de nici cincisprezece metri. Michael îi văzu culoarea ochilor, șocați în spatele ochelarilor de protecție, un albastru-deschis, văzu că nu se bărbierise în acea dimineață – avea bărbia acoperită de o barbă țepoasă și aurie. Deschise gura când îl atinseră gloanțele și sângele din plămânii ciuruiți îi țâșni printre buze și se transformă în abur roz, în jetul de aer al avionului, și imediat după aceea Michael îl depăși și urcă iar în văzduh. Rumplerul se răsuci inert pe spate și, cu cei doi morți atârnând legănați în hamuri, se repezi către pământ. Se prăbuși în câmp deschis, într-o învălmășeală de pânză și traverse zdrobite.

Michael își stabiliză avionul în poziție la marginea aripii lui Andrew; acesta se uită la el, îi făcu calm un semn din cap și apoi îi semnalizăă să-l ajute să-i adune pe cei doi piloți noi care căutau încă, în rotiri frenetice, Rumplerul dispărut. Le luă

mai mult timp decât crezuseră, și când reușiră în sfârșit să-i aducă în formație, întregul grup se deplasase deja mult mai la vest decât zburase vreodată Michael sau Andrew. Michael văzu departe, la linia orizontului, fluviul Somme, ca un șarpe gras și lucitor care se îndrepta în meandre lenește peste litoralul verde, până la mare.

Se întoarseră cu spatele la el și se îndreptară spre est, către Arras, urcând cu viteză regulată, pentru a reduce șansele unui atac de deasupra cu un Fokker Jagdstaffel.

Când ajunseră la mare înălțime, sub ei se deschise panorama vastă a nordului Franței și a sudului Belgiei, câmpurile ca o pătură peticită, în zeci de nuanțe de verde, alternând cu cafeniul-închis al terenurilor arate. Liniile de luptă erau greu de distins; de la înălțimea aceea, panglica îngustă a pământului frământat de obuze părea nesemnificativă, iar nenorocirea, noroiul și moartea de acolo, de jos păreau iluzorii.

Cei doi piloți veterani nu încetară nici o clipă să cerceteze cerul și golul de sub ei. Își răsuceau capetele într-un ritm exersat, scrutând metodic cerul, fără nici o clipă de odihnă, nepermițându-și nici un moment să-și relaxeze privirea sau să rămână hipnotizați de mișcarea elicei din fața lor. Prin contrast, cei doi piloți începători erau lipsiți de orice grijă și extrem de încântați de sine. De fiecare dată când Michael se uita în direcția lor, amândoi îi zâmbeau și-i făceau bucuroși cu mâna. În cele din urmă renunță să mai încerce să-i îndemne să cerceteze cerul din jurul lor; nu-i înțelegeau deloc semnalele.

Când ajunseră la 4 500 de metri altitudine, plafonul de zbor pentru Sopwiths, senzația de neliniște care-l bântuise pe Michael când zburase la o înălțime mică, peste un teritoriu nefamiliar dispăru, căci văzuse deja orașul Arras în față. Știa că nici un Fokker nu putea să-i pândească de deasupra, din acel banc frumos de nori, pentru că pur și simplu nu aveau capacitatea să zboare atât de sus.

Mai aruncă o privire de-a lungul liniilor. Două baloane germane de observație erau imediat la sud de Mons, iar sub ei

un avion aliat DH2, cu un singur loc, se îndrepta spre Amiens, ceea ce însemna că era din Escadrila 24.

În zece minute aveau să aterizeze – Michael nu mai apucă să termine acest gând, pentru că dintr-odată, uluitor, văzduhul din jurul lui era plin de avioane țipător colorate și de gălăgia asurzitoare a mitralierelor Spandau.

Michael reacționă din reflex chiar și în starea aceea de uimire absolută. Își aduse Sopwithul într-o întoarcere în unghi maxim, iar în clipa aceea un aparat vopsit în roșu și negru în formă de rechin, cu un craniu alb rânjind deasupra siglei negre a crucii malteze, fulgeră ca o săgeată prin fața lui. O sutime de secundă mai târziu și mitralierele sale Spandau l-ar fi ciuruit pe Michael. Veniseră de sus, își dădu el seama; deși nu-i venea să creadă, fuseseră deasupra avioanelor Sopwiths, venind din bancul de nori.

Unul dintre aparatele germane, vopsit într-un roșu ca sângele, se stabiliză deasupra cozii avionului lui Andrew, mitralierele lui sfâșiind și zdrențuind marginea aripii de jos, și răsucindu-se inexorabil către locul unde Andrew stătea ghemuit în carlinga deschisă, cu fața ca o pată albă sub beretă și sub eșarfa verde. Instinctiv, Michael se îndreptă în viteză către el și germanul, neavând curajul să riște o coliziune, se îndepărtă în picaj.

– *Ngi dla!* urlă Michael țipătul de război zulus când ajunse deasupra cozii aparatului roșu, văzând fără să-și creadă ochilor cum acesta se îndepărtează în viteză, înainte ca mitraliera Vickers să poată măcar ținti. Sopwithul se cutremură violent la impactul gloanțelor și un cablu de velatură de deasupra capului său se desfăcu brusc, cu un zbârnâit ca o coardă de arc și încă una dintre mașinile îngrozitoare îl atacă din spate.

Se îndepărtă rapid, în picaj lateral, și Andrew era acum sub el, încercând să-și ridice avionul, să scape de sub focul mitralierei încă unui aparat german care îi apăruse în viteză în față, venind exact pe linia de tragere. Michael se repezi în avionul german în traiectorie dreaptă și aripile roșu cu negru îi trecură fulgerător peste cap – dar instantaneu un alt aparat

german era acolo să-l înlocuiască, și de data asta Michael nu reuși să scape de el; avionul atât de strident colorat era mult prea rapid și puternic, și Michael realiză că nu mai avea nici o șansă să scape cu viață.

Brusc rafala de gloanțe a Spandaului încetă și Andrew plonjă pe lângă vârful aripii lui Michael, împingându-l pe german la o parte. Michael îl urmă disperat pe Andrew în viraj și intrară într-un cerc de apărare, fiecare din ei acoperind burta și aripa celuilalt, în timp ce roiul de avioane germane forfotea în jurul lor, într-un iureș ucigaș.

Doar o mică parte a minții lui Michael înregistră informația că cei doi piloți novici erau morți. Muriseră în primele secunde ale atacului; unul era în plonjon vertical, la putere maximă, cu aripile sfâșiate ale Sopwithului încovoiate din cauza tensiunii și în cele din urmă smulse cu totul, iar celălalt era o torță în flăcări, mânjind aerul cu un jet negru de fum, dens în prăbușirea sa.

Avioanele germane dispărură la fel de miraculos cum apăruseră – de neatins și invulnerabile, înapoi la liniile lor, lăsând perechea de Sopwiths, frânte și sfâșiate de gloanțe, să se îndrepte anevoie spre casă.

Andrew aterizâ primul; își parcară avioanele aripă la aripă la marginea livezii. Coborâră amândoi poticnindu-se, înconjurându-și încet aparatele de zbor, inspectând pagubele. În cele din urmă, se opriră față în față și se priviră, cu chipurile împietrite de șoc.

Andrew își vârî mâna în buzunar și scoase sticluța de argint. Deschise capacul și șterse gura sticlei cu marginea eșarfei verzi, apoi i-o dădu lui Michael.

– Poftim, băiete, zise el încet. Bea o gură. Meriți – zău că da.

Așa se face că în ziua în care avioanele de recunoaștere de tip Albatros D cu bot de rechin ale germanilor anulau superioritatea Aliaților în cerurile de deasupra Franței, Andrew și Michael deveniră tovarăși din necesitate, zburând aripă lângă aripă, protejându-se reciproc ori de câte ori slujitorii morții se năpusteau asupra lor în aparatele pictate atât de

ţipător. La început se mulţumiră să încerce să înţeleagă posibilităţile acestui nou duşman, atât de ucigător, analizând ore întregi, în fiecare noapte, rapoartele de informaţii secrete care ajungeau la ei cu întârziere – aflară astfel că Albatrosul era dotat cu un motor de Mercedes de 160 de cai putere, de două ori mai puternic decât motorul Le Rhône al avionului Sopwith, şi că avea două mitraliere Spandau de 7,92 mm cu un sofisticat echipament de tragere, în comparaţie cu Sopwithul dotat cu o singură mitralieră Vickers. Erau depăşiţi atât ca armament, cât şi ca putere mecanică. Albatrosul era, de asemenea, cu peste 300 de kilograme mai greu decât Sopwith Pup şi putea să facă faţă unei cantităţi imense de gloanţe înainte să se prăbuşească.

– Deci, băiete, ceea ce trebuie să facem e să învăţăm cum să-i batem de să le zboare fulgii, zise Andrew, aşa că porniră împotriva formaţiilor de avioane duşmane şi le descoperiră slăbiciunile. Nu aveau decât două. Sopwithul se putea răsuci în interiorul traiectoriei lor de zbor, şi radiatorul Albatrosului era situat în aripa de sus, exact deasupra carlingii. Un glonţ tras prin rezervor trimitea un jet clocotit de lichid de răcire direct peste pilot, asigurându-i o moarte oribilă.

Folosind această informaţie, reuşiră să doboare primele avioane şi descoperiră că în timp ce testau Albatrosurile se testaseră de fapt şi unul pe celălalt şi nu-şi găsiseră nici un defect. Tovărăşia de luptă deveni prietenie, care se transformă apoi într-un sentiment de dragoste şi de respect mai puternic decât cel existent la fraţii de sânge. Aşa că acum puteau sta în linişte, în zori, bând cafea cu whisky şi aşteptând să iasă în curând să zboare împotriva baloanelor, găsind alinare şi putere unul în celălalt.

– Dăm cu banul? sparse Michael tăcerea; era aproape timpul să plece.

Andrew aruncă o monedă de o liră în aer şi o plesni pe masă, acoperind-o cu palma.

– Cap, zise Michael şi Andrew îşi ridică mâna.

– Ai norocul unui doctor venerolog! bombăni el, uitându-se la profilul bărbos şi încruntat al lui George V.

– Eu iau poziția a doua, zise Michael și Andrew deschise gura să protesteze. Eu am câștigat, eu aleg, mai spuse el ridicându-se în picioare ca să încheie disputa înainte de a începe.

Lupta împotriva baloanelor era asemănătoare pășitului pe o viperă sâsâitoare adormită, acel șarpe dezgustător și leneș al savanei africane; un om o trezea și ea își arcuia gâtul ca să atace, iar un altul era cel care se alegea de fapt cu doi colți lungi și încovoiați înfipți în carnea piciorului. Baloanele trebuiau atacate în linie; primul pilot alerta apărarea de la sol, iar al doilea suporta întreaga forță a focului defensiv. Michael alesese intenționat poziția a doua. Dacă ar fi câștigat, și Andrew ar fi făcut același lucru.

Se opriră umăr la umăr în ușa popotei, trăgându-și mănușile, încheindu-și nasturii mantalelor și uitându-se în sus la cer, ascultând tumultul bubuitor al tunurilor și calculând viteza vântului.

– Ceața va rămâne în văi, murmură Michael. N-o va muta vântul, cel puțin nu imediat.

– Mai bine roagă-te să fie așa, băiețaș, răspunse Andrew și, incomodați de îmbrăcămintea atât de voluminoasă, înaintară în mers clătinat peste scânduri, către cele două Sopwiths de la marginea livezii.

Cât de nobile păruseră ele la început în ochii lui Michael, dar cât de urâte erau acum, comparând imensul motor rotativ care bloca mereu vederea cu botul Albatrosului – zvelt, ca de rechin, cu motorul Mercedes atât de bine ajustat. Cât de fragile păreau în comparație cu structura atât de robustă a avioanelor germane.

– Oh, Doamne, când o să ne dea niște avioane adevărate! bombăni el și Andrew nu-i răspunse.

Se plângeau atât de des de așteptarea nesfârșită pentru noul SE5a care le fusese promis – Scout Experimental Numărul 5a, care probabil le va permite să înfrunte în sfârșit, pe picior de egalitate, aparatele germane.

Sopwithul lui Andrew era vopsit într-un verde strălucitor, asortat cu eșarfa lui, și fuzelajul din spatele carlingii avea

pictate paisprezece cercuri albe, câte unul pentru fiecare victorie confirmată, asemenea crestăturilor de pe puşca unui vânător. Numele avionului era pictat pe carcasa motorului: „Haggisul zburător".

Michael îşi alesese culoarea galben-aprins, având pictată sub carlingă o ţestoasă înaripată şi încruntată, precum şi sloganul „Nu mă întrebaţi pe mine – eu doar lucrez aici". Pe fuzelajul lui se găseau şase cercuri albe.

Ajutaţi de echipajul de sol, se căţărară cu greu pe aripa inferioară şi apoi intrară în carlingile înguste. Michael îşi aşeză cu grijă picioarele pe barele de cârmă şi le împinse la stânga şi la dreapta, uitându-se înapoi peste umăr, ca să vadă răspunsul cârmei când făcea asta. Satisfăcut, ridică degetul mare către mecanicul care lucrase aproape toată noaptea să înlocuiască un cablu smuls la ultima ieşire. Mecanicul îi rânji şi alergă în faţa aparatului.

– Deconectat? strigă el.

– Deconectat! confirmă Michael, aplecându-se în afara carlingii, ca să vadă pe lângă motorul imens.

– Trage!

– Trage! repetă Michael şi apăsă decis mânerul pompei de combustibil.

Când mecanicul răsuci elicea, auzi absorbţia combustibilului în carburatorul de sub torpedou în timp ce motorul pornea.

– Conectează! Contact!

– Conectează!

La următoarea răsucire a elicei, motorul porni cu o bufnitură zgomotoasă. Un şuvoi de fum albăstrui ţâşni prin ţeava de eşapament, mirosind oribil, a ulei de ricin ars. Motorul pufni, rată, porni din nou şi apoi se stabiliză într-o bătaie regulată şi lentă.

În timp ce îşi termina verificările de dinainte de zbor, stomacul îi chiorăi în spasme. Preţioasele motoare erau lubrifiate cu ulei de ricin şi fumul de eşapament pe care-l respirau le dădea o stare continuă de uşoară diaree. Veteranii învăţau

repede să o controleze; whisky-ul avea un efect miraculos de liniștire a stomacului, dacă era consumat în cantități suficiente. În schimb, nou-veniții erau numiți deseori cu afecțiune „funduri cremoase" sau „nădragi alunecoși", când se întorceau de la un zbor, roșii la față și urât mirositori.

Michael își fixă ochelarii de protecție și aruncă o privire către Andrew. Își făcură semn din cap, iar Andrew își deschise supapa de reglaj și porni înainte pe iarba încă udă de rouă. Michael îl urmă; mecanicul venea în fugă, în dreptul vârfului aripii din dreapta, ca să-l ajute să ia curba și să se alinieze pe fâșia îngustă și noroioasă dintre meri.

Andrew era deja în aer și Michael deschise la maximum regulatorul. Sopwithul își săltă coada în sus aproape imediat, eliberându-i astfel vizibilitatea în față, iar Michael simți mustrări de conștiință la gândul neloial pe care-l avusese cu puțin timp înainte. Era un avion minunat și era o adevărată plăcere să zbori cu el. În ciuda noroiului lipicios de pe pista de decolare, avionul se desprinse ușor și rapid de sol, și la 30 de metri înălțime Michael zbura la același nivel cu avionul verde al lui Andrew, în urma acestuia. Lumina era deja suficient de bună, încât să poată întrezări la dreapta turnul cu acoperiș verde de cupru al bisericii micului sat Mort Homme; în fața lui se întindea dumbrava, în formă de T, de stejari și de fagi, piciorul lung al T-ului fiind aliniat perfect cu pista de aterizare a escadrilei, un ajutor de navigare extrem de convenabil când trebuiau să se întoarcă pe vreme rea. Dincolo de copaci era castelul cu acoperiș roz, tronând în mijlocul peluzelor și a grădinilor sale elegante, iar în spatele castelului era o colină joasă.

Andrew înclină aparatul spre dreapta, pentru a trece de colină. Michael făcu același lucru, uitându-se înainte peste marginea carlingii. Oare era acolo? Era mult prea devreme – colina era pustie. Pentru o clipă se simți copleșit de dezamăgire și de spaimă. Apoi o văzu – venea în goană pe cărăruia ce ducea spre vârful colinei. Armăsarul mare și alb alerga cu forță, având trupul subțire de fată tânără în spinare.

Fata de pe calul alb era talismanul lor norocos. Dacă era acolo pe colină făcându-le cu mâna, totul era bine. Azi, mergând să înfrunte baloanele, aveau nevoie de ea – Doamne, ce nevoie disperată aveau de binecuvântarea ei!

Fata ajunse pe creastă și își opri calul. Cu doar câteva secunde înainte să ajungă ei deasupra colinei, fata își smulse pălăria de pe cap și părul ca un șuvoi des și întunecat păru să explodeze de sub ea. Fata își flutură pălăria și Andrew clătină aripile avionului, trecând furtunos pe lângă ea.

Michael se trase mai aproape de creastă decât Andrew. Calul alb se trase speriat înapoi și dădu agitat din cap către mașinăria galbenă care se apropie uruind de el, dar fata îl făcu să stea pe loc cu ușurință, fluturându-și veselă pălăria. Michael voia să-i vadă fața. Era aproape la aceeași înălțime ca vârful dealului și foarte aproape de locul unde se găsea ea. Pentru o clipă o privi drept în ochi. Avea ochii imenși și întunecați și Michael simți că inima i se scufundă. Își atinse casca în semn de salut și în adâncul sufletului avu convingerea că totul va decurge bine azi – apoi își scoase din minte amintirea acelor ochi și privi tot înainte.

La șaptesprezece kilometri în față, în locul unde crestele joase de calcar treceau peste linia frontului, văzu cu ușurare că avusese dreptate, că vântul nu împrăștiase ceața de dimineață care acoperea văile. Crestele de calcar erau foarte ciuruite de obuze, nu mai aveau nici o urmă de vegetație; trunchiurile sfărâmate ale stejarilor nu ajungeau nici măcar la înălțimea unui umăr de bărbat, iar craterele se suprapuneau, pline de apă stătută. Cele două armate se luptaseră pentru aceste creste luni de zile, dar în momentul de față se găseau în mâinile Aliaților, luate la începutul iernii precedente cu un preț în vieți omenești care sfida orice închipuire. Pământul bolnav părea părăsit, dar era locuit de legiuni întregi de vii și de morți, putrezind împreună în mâlul infect. Mirosul de moarte purtat de vânt ajungea chiar și la cei doi bărbați din aparatele zburătoare, o duhoare care le mânjea gâtlejurile și-i făcea să vomite.

În spatele crestelor trupelor Aliate, sud-africanii și neo-zeelandezii celei de-a Treia Armate pregăteau pozițiile de rezervă ca pe o măsură de siguranță, căci, în cazul în care ofensiva Aliată care era pregătită în acel moment pe fluviul Somme, puțin mai la vest, eșua, toată furia contraatacului german s-ar fi dezlănțuit asupra lor.

Pregătirea noii linii de apărare era însă împiedicată serios de artileria germană comasată la nord de creste, care inunda zona cu un baraj aproape continuu de explozii. Apropiindu-se în viteză de linia frontului, Michael vedea ceața gălbuie a obuzelor explodate plutind ca o pătură otrăvită imediat sub creste și își imagina chinul bărbaților care trudeau în noroi, hărțuiți de căderea necontenită a proiectilelor.

Se apropiau acum în viteză de creste, și zgomotul barajului crescu până reuși să acopere chiar și tunetul puternicului motor Le Rhône și vuietul asurzitor al jetului de aer din jurul lor. Barajul era ca vuietul unei furtuni pe un țărm stâncos, ca bătaia unui toboșar nebun, ca pulsul unei lumi bolnave și demente, și resentimentul cumplit pe care-l avusese Michael până atunci împotriva celor care-i ordonaseră să vină aici și să înfrunte baloanele scăzu în aceeași măsură în care creștea urletul de groază al barajului. Era un lucru ce trebuia neapărat făcut – își dădu seama de asta văzând această suferință înspăimântătoare.

Și totuși baloanele erau țintele cele mai urâte și mai temute împotriva cărora se putea zbura – tocmai de aceea Andrew Killigerran nu putea să trimită pe nimeni altcineva. Michael le zări acum, ca niște viermi mari și argintii atârnând de cerul roșiatic al zorilor, sus deasupra crestelor. Unul era direct în față, celălalt la câțiva kilometri mai la est. De la distanța aceasta cablurile care le țineau ancorate erau invizibile și coșurile de nuiele împletite din care observatorii aveau și o privelițte atât de vastă asupra zonelor Aliate din spatele frontului nu erau decât niște puncte întunecate, suspendate sub sferele strălucitoare de mătase umplute cu hidrogen.

În momentul acela, un puternic curent de aer izbi ca o undă de șoc cele două avioane Sopwith, cutremurându-le aripile.

Imediat în fața lor apăru o coloană de fum și de flăcări, rostogolindu-se în talazuri ce se spărgeau necontenit, negre și de un portocaliu-aprins, înălțându-se mult deasupra Sopwithsurilor care zburau la joasă înălțime, obligându-le să ia o curbă abruptă pentru a evita stâlpul de foc. Un obuz german dirijat dintr-unul din baloane lovise un depozit de muniție al Aliaților și Michael simți frica și revolta pălind, fiind înlocuite de o ură arzătoare împotriva obuzierilor și a oamenilor atârnați acolo sus în cer, cu ochii ca niște vulturi, împărțind moartea cu o indiferență rece.

Andrew se întoarse iar către creste, lăsând la dreapta coloana înaltă de fum și coborând din ce în ce mai mult, până când partea de jos a aparatului aproape atingea vârful parapetelor acoperite cu saci de nisip; văzură trupele sud-africane mișcându-se în șir de-a lungul tranșeelor de comunicație, animale de povară de culoare maro-cenușie, părând a nu fi întru totul omenești, trudind sub greutatea poverilor și a echipamentelor. Foarte puțini dintre ei se obosiră să-și ridice fețele ca să privească mașinăriile pictate atât de țipător, care treceau ca un tunet pe deasupra. Cei care se uitară totuși în sus aveau chipurile cenușii, mânjite de noroi, cu expresii mohorâte și ochii pustii.

În fața lor se deschise gura unei trecători joase care traversa crestele de calcar. Trecătoarea era învăluită în ceață. Agitată încontinuu de briza matinală, ceața se ondula încet, de parcă pământul făcea dragoste sub o plapumă argintie de puf.

Chiar în față se auzi scrâșnitul ascuțit al unei mitraliere Vickers. Andrew își testa arma. Michael se deplasă ușor de pe traiectorie pentru a putea vedea în față și trase la rândul lui o rafală scurtă. Gloanțele incendiare, cu vârf fosforescent, trasară linii albe, frumoase, prin aerul limpede.

Michael se întoarse pe linia de zbor în spatele lui Andrew și se năpustiră amândoi în ceață, intrând într-o nouă dimensiune a luminii și a sunetului. Lumina difuză țesea în jurul celor două avioane aureole în toate culorile curcubeului și

ochelarii lui Michael se aburiră. Îi ridică pe frunte și se uită cu atenție înainte.

Cu o zi în urmă Andrew și Michael fuseseră în recunoaștere în această trecătoare îngustă printre creste, asigurându-se cu mare grijă să nu fie nici un obstacol, și învățând pe de rost locurile în care aceasta se răsucea și se curba printre culmile mai înalte din jur – cu toate acestea era în continuare un pasaj extrem de periculos, cu o vizibilitate de mai puțin de 180 de metri și cu piscuri ascuțite de calcar ivindu-se abrupt lângă fiecare aripă.

Michael se apropie de coada avionului verde și zbură ghidat doar de el, având încredere în Andrew să-l conducă în siguranță prin trecătoare; aerul rece ca gheața al ceții îi pătrunse coroziv prin haine și-i amorți vârfurile degetelor, prin mănușile de piele.

Andrew se înclină brusc la dreapta în fața lui și Michael îl urmă îndeaproape, zărind pentru o clipă, pe sub roți, sârma ghimpată, maronie de rugină și încâlcită ca o ferigă.

– Teritoriul nimănui, murmură el și în clipa aceea apărură sub ei liniile de front germane; o imagine fugară a parapetelor sub care stăteau ghemuiți oamenii în uniforme cenușii și cu căștile acelea urâte ca niște găleți negre de cărbune.

Câteva secunde mai târziu ieșiră brusc din pătura de ceață într-o lume iluminată de primele raze ale soarelui, într-un cer care-i orbi cu strălucirea sa – Michael realiză că provocaseră o surpriză totală. Pătura de ceață îi ascunsese de observatorii din balon și le amuțise zgomotul motoarelor.

Direct în fața lor, primul balon stătea suspendat în văzduh, la 450 de metri deasupra. Cablul de ancorare din oțel, subțire ca un fir de pânză de păianjen, ducea în jos până la troliul urât și negru pe bază de aburi, pe jumătate îngropat între sacii cu nisip. Lui Michael i se păru complet vulnerabil, asta până observă câmpul aparent atât de pașnic de sub balon și văzu acolo armele.

Cuiburile de mitraliere semănau cu adăposturile furnicilor-leu din solul african, adâncituri micuțe în pământ, împrejmuite de nisip. Nu putu să le numere în cele câteva

secunde pe care le mai avea la dispoziție, așa de multe erau. Observă în schimb bateriile antiaeriene, înalte și grațioase ca niște girafe, pe platformele lor circulare, cu țevile lungi îndreptate deja în sus, gata să împroaște cu rafalele lor până la o înălțime de 6 000 de metri.

Așteptau. Știau că mai devreme sau mai târziu vor veni avioanele, și erau pregătite. Michael realiză că ceața le oferise numai câteva secunde, căci vedea deja mitraliorii repezindu-se să-și acționeze armele. Una dintre țevile lungi de antiaeriană începu să se miște, coborând și glisând în direcția lor. Apoi, în timp ce apăsă cu putere maneta regulatorului și avionul țâșni înainte, Michael văzu un nor de abur alb izbucnind din troliul masiv, manevrat cu viteză disperată de echipajul de la sol pentru a trage balonul în jos, la adăpostul rafalelor protectoare ale cuiburilor de mitraliere. Sfera sclipitoare de mătase se prăbuși rapid către pământ, iar Andrew ridică botul avionului și se năpusti în sus.

Cu motorul bubuind la putere maximă, Michael îl urmă, ținând cablul într-un punct la jumătatea distanței între cer și pământ, locul unde balonul va trebui să fie când va ajunge el acolo cu avionul, adică la doar 150 de metri deasupra capetelor mitraliorilor.

Andrew era la 360 de metri mai sus de Michael și mitralierele nu începuseră încă să tragă. Acum era în linie cu balonul, atacându-l. Michael auzi clar scrâșnetul sacadat al mitralierei Vickers și văzu urmele fosforescente trasate în aer de gloanțele incendiare, ca o dantelă prin aerul înghețat de dinaintea răsăritului, unind balonul și avionul verde pentru câteva secunde trecătoare. Apoi Andrew își înclină avionul lateral, atingând cu vârful aripii mătasea ce flutura și se balansa lent în jetul de aer.

Acum era rândul lui Michael și în momentul în care aduse balonul în cătarea armei, pușcașii de sub el deschiseră focul. Auzi trosnetul metalic și sfâșietor al rafalelor de șrapnel și Sopwithul se clătină periculos în vârtejul împușcăturilor care trecură pe lângă el, dar gloanțele fuseseră țintite prea departe.

Explodară în sclipitoare mingi argintii de fum, la o sută și ceva de metri deasupra lui.

Mitraliorii erau mai precișii, căci se găseau aproape în linie dreaptă de tragere. Michael simți gloanțele lovind în avion și urmele trasoarelor erau albe și dese în jurul lui, ca o grindină ucigașă. Mișcă brusc cârma și apăsă în același timp maneta opusă, ca să provoace o cădere laterală ce-i contorsionă stomacul, dar reuși să scape de perdeaua de foc pentru o secundă, timpul necesar să se alinieze pentru a ținti în balon.

I se păru că balonul se năpustea înspre el; mătasea lucea slab, dezgustător, ca un vierme năclăit în mucus. Îi văzu pe cei doi observatori germani bălăngănindu-se în coșul lor de nuiele, amândoi înfofoliți în multe straturi de haine pentru a se apăra de frig. Unul din ei se uita fix la el cu o privire înghețată, celălalt avea chipul contorsionat de groază și de furie și îi strigă o înjurătură sau o provocare care se pierdu în vacarmul motoarelor și în scrâșnetul sacadat și asurzitor al rafalelor de mitralieră.

Aproape că nu era necesar să ochească, dat fiind că balonul îi acoperea tot câmpul vizual. Michael trase piedica și apăsă maneta de tragere; mitraliera începu să tragă cu bubuituri ce zguduiau întreg avionul, și vântul îi aduse fumul de fosfor al gloanțelor incendiare drept în față, înecându-l.

Acum că zbura în linie dreaptă, pe același nivel, antiaerienele de la sol îl găsiră din nou, ciuruind Sopwithul cu rafale neîntrerupte – dar Michael menținu cursul, apăsând alternativ pe barele de cârmă ca să clatine ușor avionul dintr-o parte în alta, dirijând gloanțele incendiare către balon, de parcă mânuia un furtun de apă în grădină.

– Arzi odată! țipă el. Arzi! Naiba să te ia! Arzi!

Hidrogenul pur nu este inflamabil, trebuie să se amestece cu oxigen în proporție de unu la doi pentru a deveni violent explozibil. Balonul absorbi rafalele trase de el fără nici un efect vizibil.

– Arzi! urlă el, încleștându-și mâna pe maneta de tragere.

Vickersul clănțănea metalic și scuipa cartușele goale din rezervor. Hidrogenul se revărsa din sutele de găuri de gloanțe pe care le făcuseră el și Andrew în mătase; gazul se amesteca desigur cu aerul.

– De ce nu arzi odată? strigă el sălbatic și își auzi accentele de disperare și chin din voce.

Era pe traiectorie directă cu balonul, trebuia să întoarcă pentru a evita coliziunea, totul fusese în zadar. Dar în acea clipă de eșec își dădu seama că nu va renunța niciodată. Știa foarte bine că dacă va fi necesar va intra direct în balon.

Însă chiar în clipa când se gândi la asta, balonul îi explodă în față. Păru să se umfle de o sută de ori, să acopere tot cerul și să se transforme în aceeași clipă în flacără. O răsuflare cumplită de balaur atinse Sopwithul și pe Michael, pârlindu-i pielea expusă a obrajilor, orbindu-l, azvârlind mașinăria și bărbatul din ea în sus ca pe o frunză aruncată în aer de un foc de tabără. Michael se chinui să controleze avionul care se întorsese pe spate, dar se prăvăli cu repeziciune spre sol. Reuși să-l redreseze înainte să se izbească de pământ și în timp ce urca iar, aruncă o privire în spate.

Hidrogenul arsese tot în acea vâlvătaie demonică de la început și acum giulgiul gol de mătase, arzând năprasnic, se prăbușea întinzându-se ca o umbrelă de foc peste coș și încărcătura lui omenească.

Unul din observatorii germani sări din coș și căzu de la nouăzeci de metri înălțime, cu mantaua fluturându-i în jurul corpului, dând sălbatic din picioare, dispărând apoi brusc, fără sunet sau urmă, în iarba verde și scundă a câmpului. Cel de-al doilea observator rămase în coș și fu învăluit de faldurile mătăsii în flăcări.

La sol, echipa ce opera troliul se răspândi în toate direcțiile de la platforma metalică, ca niște insecte dintr-un mușuroi deranjat, dar mătasea arzândă se prăbuși mult prea rapid și îi prinse în capcană sub faldurile ei de foc. Lui Michael nu-i era milă de ei, în clipa aceea nu simțea decât un triumf sălbatic, copleșitor, o reacție primitivă ivită din propria groază. Își deschise

gura pentru un nou țipăt războinic, dar în momentul acela un cartuș de șrapnel, tras dintr-unul din cuiburile de lângă marginea nordică a câmpului, explodă chiar sub Sopwith.

Aparatul fu azvârlit din nou în sus și bucăți șuierătoare de oțel sfâșiară partea de jos a fuzelajului. Michael se strădui din răsputeri să controleze această a doua dezechilibrare nebunească și căderea care-i urmă, dar podeaua carlingii era sfâșiată și putea să vadă pământul de sub el; vântul înghețat se năpusti urlând prin spărtură, intrându-i pe sub manta, fluturându-i poalele vijelios.

Reuși să stabilizeze avionul, dar fusese lovit foarte grav. Ceva se desprinsese sub fuzelaj, se izbea cu zgomot și șuiera în vânt, și simțea o aripă greoaie, așa că trebuia s-o țină prin forță brută – dar cel puțin era în sfârșit în afara razei de tragere.

Andrew îi apăru lângă aripă, aplecându-se îngrijorat ca să-l vadă, iar Michael îi zâmbi și scoase un chiot de triumf. Andrew îi semnaliză cu degetele, făcându-i cu fermitate semnul „Întoarce-te la bază!"

Michael aruncă o privire în jur. Cât timp se chinuise el să recapete controlul asupra avionului se îndreptaseră spre nord în mare viteză, din ce în ce mai adânc în teritoriul german. Trecură peste o răscruce de drumuri unde se îngrămădeau mașini și căruțe trase de animale; speriate, mai multe siluete în uniforme cenușii se răspândiră în goană în șanțuri. Michael le ignoră și se răsuci în carlingă; la cinci kilometri distanță, dincolo de câmpurile verzi și pustii, cel de-al doilea balon plutea în continuare senin peste crestele calcaroase.

Michael îi făcu lui Andrew semnul tăios negativ și arătă balonul rămas. „Nu – continuăm atacul."

Semnalul lui Andrew era urgent. „Întoarcere la bază!" și arătă aparatul lui Michael, făcând semnul de tăiere a capului, care însemna „Pericol!"

Michael se uită în jos prin gaura din podea dintre picioarele lui, unde burta avionului fusese smulsă cu totul de gloanțe. Zăngănitul acela era probabil de la una din roțile de aterizare care nu se mai ținea decât de cablurile de suspensie.

Aripile și carcasa avionului erau presărate de găuri de gloanțe și din pânza sfâșiată a aripilor fluturau ca niște steaguri de rugăciune budiste panglici zdrențuite, vânturate de jetul de aer de la elice, dar motorul Le Rhône vuia cu forță și furie, cu supapa deschisă în continuare la maximum, fără să se poticnească sau să-și încetinească bătaia războinică nici o clipă.

Andrew îi făcea iar semne, îndemnându-l să se întoarcă, dar Michael îi semnaliză scurt din mână – „Urmează-mă!" – și răsuci Sopwithul pe un vârf de aripă, pivotând-l abrupt într-o întoarcere care îi tensionă periculos de mult structura deteriorată.

Michael era pierdut în extazul nebuniei luptei, patima sălbatică de războinic a hoardelor barbare, când amenințarea morții sau a rănilor înspăimântătoare nu pare a avea nici o importanță. Vederea i se ascuțise ajungând la o limpezime nefirească și zbura cu avionul stricat ca și cum ar fi fost o prelungire a propriului său corp, de parcă era o ființă pe jumătate rândunică, fulgerând deasupra apei și bând din zbor, atât de blând atingea vârful tufișurilor și al ierbii de pe câmp, cu singura roată de aterizare care-i mai rămăsese, și pe jumătate șoim, atât de cruzi îi erau ochii fixați fără să clipească pe balonul în coborâre.

Bineînțeles, văzuseră explozia distrugătoare a primului balon și acționau troliul pentru a-l trage jos. Vor atinge solul înainte să ajungă Michael acolo. Mitraliorii vor fi perfect atenți, așteptând cu degetele pe trăgaci. Va fi un atac la nivelul solului, într-o poziție pregătită – dar chiar și în turbarea lui sinucigașă, Michael nu-și pierduse deloc șiretenia de vânător. Se va folosi de fiecare bețișor disponibil pentru camuflarea asaltului său.

O cărare îngustă de țară traversa câmpul din fața lui, șirul de plopi subțiri și drepți care-l flancau de amândouă părțile fiind singurul obstacol în această câmpie sinistră din umbra crestelor de calcar. Michael se folosi de copaci, plonjând abrupt pentru a trece în linie paralelă cu ei, păstrându-i mereu între el și locul unde se găsea balonul, și aruncă o privire în

oglinda fixată în secțiunea de aripă de deasupra capului său. Sopwithul verde al lui Andrew era atât de aproape în urma lui, încât elicea aproape că-i atingea cârma. Michael rânji ca un rechin, apucă Sopwithul cu mâinile și-l ridică peste palisada de plopi în felul în care un vânător sare peste un gard viu în plin galop.

Balonul se găsea la două sute șaptezeci de metri în față. Balonul în sine de-abia atinsese pământul. Echipajul de la sol ajută observatorii să coboare din coș și apoi toți alergară în grup la adăpostul celei mai apropiate tranșee. Mitraliorii, care până atunci nu putuseră trage din cauza plopilor ce le blocau ținta, ochiră în sfârșit și deschiseră focul toți deodată.

Michael zbura într-un torent incandescent. Văzduhul din jurul lui se umplu de gloanțe și de șrapnele, care vâjâiau pe lângă el și absorbeau aerul în trecere, așa că timpanele lui Michael țiuiau și păcăneau din cauza căderilor de presiune. Văzu fețele mitraliorilor din cuiburi întoarse către el; erau pete palide în spatele țevilor scurte ce alunecau pe axe și-l urmăreau, iar focurile din vârful țevilor erau strălucitoare și frumoase ca niște licurici de basm. Dar Sopwithul zbura la peste 160 de kilometri pe oră și nu mai avea decât 270 de metri de parcurs. Nici chiar impactul gloanțelor în blocul masiv al motorului nu-i mai putea distrage atenția, și Michael își fixă cătarea armei atingând delicat barele de cârmă.

Grupul bărbaților care scăpaseră cu fuga din balon era exact în fața lui, gonind spre tranșee. În mijlocul lor, cei doi observatori erau lenți și neîndemânatici, înțepeniți încă de gerul de la înălțime, împovărați de îmbrăcămintea atât de voluminoasă. Michael îi urî așa cum ura șerpii veninoși; coborî o fracțiune botul avionului și atinse maneta de tragere. Grupul de soldați fu risipit imediat, ca un fum cenușiu, și dispăru în iarba joasă. Michael ridică imediat țeava mitralierei Vickers.

Balonul era ancorat de pământ, semănând acum cu un cort de circ. Trase câteva rafale în el, dar gloanțele care țâșniră într-un torent de dâre argintii și fum fosforescent străpunseră masa moale de mătase fără nici un efect.

În furia sa turbată de războinic barbar, creierul lui Michael funcţiona atât de limpede, gândirea îi era atât de rapidă, încât timpul părea să se scurgă din ce în ce mai încet. Microsecundele în care se apropie de monstrul mătăsos naufragiat păreau o eternitate, aşa că putea să urmărească zborul fiecărui glonţ în parte ieşit din ţeava mitralierei sale.

– De ce nu arde? urlă el din nou, şi dintr-odată îi apăru în minte răspunsul.

Atomul de hidrogen este mai uşor în greutate decât toate celelalte. Gazul care ieşea prin găurile de gloanţe se ridica să se amestece cu oxigenul deasupra balonului. În clipa aceea i se păru atât de evident: trăgea mult prea jos. Oare de ce nu-şi dăduse seama până acum?

Îşi îmbrânci Sopwithul în sus, aproape vertical pe coadă, trimiţând rafalele de foc către partea umflată, de deasupra, a balonului, tot mai sus, până când trăgea deja în aerul gol, pe deasupra vârfului balonului – şi aerul se transformă brusc în flacără. Explozia imensă de foc se rostogoli tunătoare spre el şi Michael menţinu avionul pe direcţia verticală, închizând brusc supapa. Fără puterea motorului, Sopwithul rămase agăţat pentru o clipă de bot, apoi se opri în aer şi începu să cadă. Michael lovi violent în bara de cârmă, răsucind aparatul în întoarcerea clasică de oprire, şi deschise iar supapa îndreptându-se în direcţia opusă, drept înainte, îndepărtându-se de imensul foc funerar pe care-l crease. Observă sub el o străfulgerare verde. Andrew pivotase pe vârful aripii într-o întoarcere maximă spre stânga, aproape ciocnindu-se de partea de jos a avionului lui Michael, şi se îndepărta acum în viteză, perpendicular pe direcţia lui de mers.

Antiaerienele nu mai trăgeau; spectacolul brusc de acrobatică al celor doi atacatori şi coloana tumultoasă de foc generată de explozia balonului le distrăseseră atenţia cu totul şi Michael reuşi să treacă la adăpost, dincolo de şirul de plopi. Acum că totul se terminase, starea de surescitare i se risipi aproape la fel de iute pe cât începuse şi Michael cercetă cerul de deasupra, realizând că stâlpii de fum vor acţiona ca un far

pentru Albatros Jagdstaffels. În afara fumului, cerul era însă liber și se simți ușurat. Se întoarse să-l găsească pe Andrew, zburând jos peste vârfurile tufișurilor. Iată-l, puțin mai sus decât Michael, îndreptându-se deja spre creste, dar înclinându-se într-un unghi de intercepție cu el.

Ajunseră împreună. Era ciudat cât de bine se simțea având-l pe Andrew la vârful aripii, rânjindu-i și clătinând din cap cu dezaprobare prefăcută din cauza nerespectării ordinului de a se întoarce la bază și a crizei de nebunie belicoasă ce-l apucase.

Alături, aripă lângă aripă, Andrew și Michael trecură vijelios peste liniile de front germane, disprețuitori față de rafalele rare pe care le atrăgeau asupra lor, însă când începură să se înalțe pentru a traversa creasta, motorul lui Michael bolborosi și își pierdu energia.

Avionul se prăbuși spre pământul calcaros și motorul se porni iar brusc, mugi și țâșni în sus, ridicându-l exact peste creastă, aproape nimerind în ea, apoi rată și răbufni iar, instabil. Andrew era în continuare alături de el, murmurându-i neauzit încurajări – și motorul mugi din nou, apoi rată și pocni.

Michael încercă să-l controleze cu grijă, compresând și decompresând supapa, reglând combustia și șoptind avionului rănit:

– Haide, iubito. Numai un pic, fetiță. Hai că suntem aproape acasă deja, așa, frumoaso.

Simți că se rupe ceva în interiorul carcasei, un cadru străpunse pânza și ieși în afară în partea din față, manșele slăbiră cu totul în mâinile lui și avionul se lăsă în jos, ca într-un leșin, rănit de moarte.

– Haide, își încurajă Michael mașinăria – dar simți dintr-odată mirosul înțepător de petrol în nări și văzu un firișor subțire și transparent prelingându-se de sub capota metalică a motorului și transformându-se în abur alb în jetul de aer care îi trecu pe lângă cap.

Foc! Era coşmarul oricărui aviator, dar Michael mai simţea încă vestigii ale furiei nebuneşti de mai înainte, aşa că murmură cu încăpăţânare:

– Mergem acasă, fetiţo. Numai un pic.

Trecuseră de creste şi aveau acum în faţă numai câmp. Michael întrezărea deja pădurea întunecată în formă de T care marca apropierea de pista de aterizare.

– Haide, iubito.

Din tranşeele de dedesubt, de-a lungul parapetelor, mai mulţi soldaţi le făcură cu mâna şi aclamară Sopwithul lovit care trecea zăngănind şi pocnind chiar pe deasupra capetelor lor, având o roată de aterizare lipsă şi cealaltă bălăngănindu-se în vânt şi ciocnindu-se sacadat de carcasă.

Aveau chipurile întoarse în sus şi Michael le văzu gurile deschise strigând către el. Soldaţii auziseră furtuna de foc ce le anunţase atacul şi văzuseră baloanele uriaşe de hidrogen arzând în exploziile din văzduhul de dincolo de creste; deci ştiau că pentru puţină vreme chinul armelor germane va înceta, şi acum îi aclamau cu strigăte răguşite pe piloţii care se întorceau victorioşi.

Michael îi lăsă în urmă, dar recunoştinţa lor îl făcu să se simtă mult mai bine şi în faţă avea acum reperele familiare – turla bisericii, acoperişul roz al castelului, micul deal.

– O să reuşim, iubito, îi zise el Sopwithului, dar sub capotă o sârmă desprinsă de la locul ei atinse metalul blocului motor şi o scânteie mică şi albastră se arcui în aer.

Se auzi fâşâitul combustiei şi dâra subţire de vapori albi se transformă brusc în flamă. Căldura se revărsă peste carlinga deschisă ca flacăra unei lămpi de sudură şi Michael răsturnă instinctiv Sopwithul într-o răsucire laterală, astfel ca direcţia flăcărilor să fie oblică faţă de capul lui, şi reuşi să vadă înainte.

Acum trebuia neapărat să aterizeze, oriunde, oricum, numai să fie repede, foarte repede, înainte să fie prăjit şi carbonizat în carcasa aprinsă a avionului. Plonjă înspre câmpul deschis în faţa lui; mantaua de pe el ardea, mâneca braţului drept îi fumega şi izbucni în flăcări.

Aduse Sopwithul la pământ, ținându-i botul în sus ca să încetinească viteza, dar aparatul izbi solul cu o forță care-i zdrăngăni dinții în gură și instantaneu avionul pivotă pe singura roată rămasă și apoi se răsuci pe loc, sfâșâind una din aripi de pământ și prăbușindu-se în rândul de tufișuri de la marginea câmpului.

Michael se izbi cu capul de marginea carlingii și văzu stele verzi, dar flăcările trosneau deja vesele peste tot în jurul lui, așa că se chinui să iasă din avion, căzu pe aripa ruptă și se rostogoli pe pământul noroios. Se târî disperat în patru labe de lângă aparatul în flăcări. Mantaua de lână de pe el luă foc cu totul și căldura îl făcu să sară în picioare cu un țipăt. Își smulse nasturii, încercând să se descotorosească de agonie, alergând și dând nebunește din mâini, hrănind focul cu oxigen și făcându-l să ardă încă și mai năprasnic.

Avionul ardea cu trosnete și șuierături atât de zgomotoase, încât nici nu auzi galopul calului.

Fata aduse armăsarul alb lângă tufiș și calul sări peste el. Cal și călăreț aterizară în echilibru perfect și se năpustiră imediat către silueta care ardea și urla în mijlocul câmpului. Fata își trecu piciorul peste șaua laterală, de doamnă, și când ajunse lângă Michael trase cu putere de frâul calului. Armăsarul se opri pe loc și fata sări din șa în aceeași clipă.

Aterizâ cu toată greutatea pe el, izbindu-l între omoplați, își puse brațele în jurul gâtului lui, și Michael se prăbuși drept pe burtă, cu ea în spate. Fata se ridică imediat în picioare, își smulse din jurul brâului fusta groasă de gabardină a costumului de călărie și o aruncă peste silueta în flăcări de la picioarele ei. Apoi se aruncă în genunchi lângă el, îl înfășură în fusta voluminoasă și lovi cu palmele goale flăcările înguste care scăpau.

De îndată ce înăbuși focul trase fusta de pe el, îl întoarse și-l sprijini în șezut pe pământul noroios. Cu degete rapide îi descheie mantaua fumegândă, i-o dădu jos de pe umeri și o aruncă. Trase la o parte și jerseurile de dedesubt care ardeau cu foc mocnit – într-un singur loc flăcările trecuseră până la

piele. Avea o arsură pe umăr care se prelungea pe braț. Michael țipă de durere când fata încercă să-i tragă și cămașa de pe el.

– Pentru numele lui Dumnezeu!

Cămașa de bumbac se lipise de arsuri.

Fata se aplecă peste el, prinse materialul între dinți și îl roase până îl sfâșie. Odată ce începuse să se rupă, prinse de cele două părți și trase cu forță, sfâșâind-o cu totul. Expresia i se schimbă brusc.

– *Mon Dieu!* țipă ea și sări în picioare.

Începu să sară pe mantaua fumegândă pentru a stinge și ultimele mocniri ale focului din lâna groasă.

Michael se uita la ea nemișcat, durerea din brațul ars nemaifiind atât de insuportabilă. Fără fusta lungă, picioarele nu-i mai erau acoperite decât până la coapse, de jacheta costumului de călărie. Purta cizme de călărie din piele neagră lăcuită, încheiate lateral cu catarame metalice. Avea genunchii goi și pielea de pe spatele lor era netedă și perfectă ca partea interioară a unei scoici nautilus, dar în față genunchii îi erau mânjiți de noroiul în care se trântise să-l ajute pe el. Deasupra genunchilor purta niște pantalonași dintr-un material diafan, aproape transparent, prin care Michael îi vedea clar strălucirea pielii. Pantalonașii erau legați deasupra genunchilor cu panglici roz și erau lipiți de coapse de parcă era goală – nu, liniile semiacoperite ale trupului ei erau chiar mai ademenitoare decât dacă ar fi fost cu totul goală.

Michael simți că se înecă, nu mai putea respira, și când se ridică să-și recupereze mantaua carbonizată, văzu pentru câteva clipe fesele ei mici și ferme, rotunde ca o pereche de ouă de struț, lucind palid în lumina de dimineață. Michael se uită atât de încordat, încât simți că încep să-i lăcrimeze ochii și când fata se întoarse iar spre el, întrezări prin mătasea subțire, în unghiul format de coapsele ei tinere și viguroase, o umbră întunecată de formă triunghiulară. Fata se ridică în picioare în fața lui, aducând umbra halucinantă la cincisprezece centimetri de nasul lui, și îi puse cu grijă pe umărul rănit

mantaua, murmurând ceva pe tonul unei mame care-și alină copilul rănit.

Michael nu prinse decât cuvintele *„froid"* și *„brûlé"*. Stătea atât de aproape de ea că putea s-o miroasă; aroma naturală a unei femei tinere și sănătoase, transpirate după efortul unui călărit în forță, amestecat cu un parfum ce mirosea a petale uscate de trandafiri. Michael încercă să-i vorbească, să-i mulțumească, dar tremura de șoc și de durere. Buzele îi fremătară și nu reuși să scoată decât un sunet slab și neclar.

– *Mon pauvre,* murmură ea alinător, și se trase înapoi.

Avea vocea răgușită de îngrijorare și de efort și chipul ca de spiriduș cu ochi imenși, întunecați, celtici. Michael se întrebă dacă avea urechile ascuțite, dar îi erau ascunse în pletele dese de păr întunecat, bătut de vânt și încâlcit în bucle fremătătoare. Pielea avea nuanța specifică neamului celtic, culoarea fildeșului vechi, iar sprâncenele îi erau la fel de groase și de întunecate ca și părul.

Începu să-i vorbească din nou, dar Michael nu se putu abține și mai aruncă o privire către mica umbră enigmatică de sub mătase. Fata îi observă direcția privirii și obrajii i se aprinseră într-un trandafiriu întunecat; se repezi la fusta plină de noroi, o smulse de pe jos și și-o înfășură în jurul brâului – iar Michael se simți mai copleșit de jenă din cauza gafei sale decât de durerea arsurii.

Deasupra capetelor lor auziră tunetul avionului lui Andrew și amândoi scăpară pentru o clipă de stânjeneala insuportabilă, urmărind recunoscători zborul în cercuri al Sopwithului peste câmp. Nesigur pe picioare și cutremurat de durere, Michael se ridică anevoie de jos, făcându-i semn cu mâna lui Andrew, iar fata își aranjă mai bine fusta pe ea. Andrew își ridică mâna într-un salut ușurat și avionul verde mai făcu o curbă și veni în linie dreaptă direct spre ei, trecând la mai puțin de cincisprezece metri deasupra capetelor lor – și eșarfa verde, având ceva legat la unul din capete, flutură în aer câteva secunde și căzu în noroi la câțiva metri de ei.

Fata alergă și i-o aduse lui Michael, iar acesta desfăcu nodul de la capăt și zâmbi strâmb când văzu sticluța de argint. Răsuci capacul și o ridică într-un toast spre cer. Pentru o fracțiune de secundă văzu dinții albi ai lui Andrew licărind în carlinga deschisă și salutul de mână – și apoi Sopwithul verde se îndepărtă spre pista de aterizare.

Michael ridică sticla la buze și sorbi de două ori. Ochii i se încețoșară de lacrimi și oftă adânc, simțind băutura divină curgându-i ca un foc lichid în stomac. Când coborî sticluța de la buze observă că fata-l privea cu mare atenție și-i oferi și ei sticla.

Dar ea clătină din cap și-l întrebă pe un ton sobru:

– *Anglais?*

– *Oui... non... Sud Africain.* Îi tremura vocea.

– *Ah, vous parlez français!* zise ea zâmbind pentru prima dată; și era un fenomen aproape la fel de uluitor ca și fundulețul ei sidefiu.

– *À peine* – nu prea, negă el imediat, ca să împiedice torentul de franceză volubilă care știa din experiență că se va revărsa peste el dacă zice că da.

– Ai sânge. Engleza ei era îngrozitoare; Michael nu înțelese ce voia să-i spună până nu îi arătă capul.

Își ridică mâna liberă și atinse firicelul de sânge care scăpase de sub cască. Își inspectă degetele mânjite.

– Da, recunoscu el. Găleți întregi, mă tem.

Casca îl salvase de la o rană mult mai gravă când se izbise cu capul de marginea carlingii.

– *Pardon?* Părea nedumerită.

– *J'en ai beaucoup,* îi traduse el.

– Ah, *vorbești* franceza. Bătu din palme într-un gest copilăros de bucurie, extrem de drăgălaș, și îl apucă de braț posesiv. Vino, îi porunci și pocni din degete să cheme calul. Acesta păștea puțin mai încolo și se prefăcea că nu aude. *Viens ici tout de suite, Nuage!* strigă ea bătând din picior. Vino aici în secunda asta, Nor!

Calul mai rupse o gură de iarbă ca să-și demonstreze independența și apoi se îndreptă sfios spre ea, mergând cât mai încet posibil.

– Te rog, zise ea și Michael își împreună mâinile într-o scară improvizată și o ajută să urce în șa. Era foarte ușoară și agilă. Hai sus, zise ea apoi și-l ajută să urce și el. Michael se așeză în spatele ei pe spinarea lată a calului.

Fata îi apucă una din mâini și și-o puse la brâu. Michael îi simți carnea tare și căldura care se răspândea chiar și prin material.

– *Tenez,* țineți-vă! îl instrui ea și armăsarul porni în pas de trap către poarta de la capătul câmpului, în apropiere de castel.

Michael se uită înapoi la resturile fumegânde ale avionului lui. Nu mai rămăsese nimic din el în afară de blocul motor, lemnul și pânza arzând în întregime. Simți o umbră de profund regret – avionul distrus fusese partenerul lui multă vreme.

– Cum ți se spune? îl întrebă fata peste umăr și Michael se întoarse spre ea.

– Michael – Michael Courtney.

– Michel Courtney, repetă ea experimental. Eu sunt Mademoiselle Centaine de Thiry.

– *Enchanté, mademoiselle.* Michael făcu o pauză ca să-și compună în minte următoarea bijuterie conversațională în franceza sa chinuită de școală. Centaine este un nume ciudat, zise el și fata înțepeni sub degetele lui. Folosise cuvântul „*drôle*", care înseamnă și comic. Se corectă imediat. Un nume excepțional.

În secunda aceea Michael regretă faptul că nu se străduise niciodată prea tare la școală la orele de franceză; șocat și zguduit cum era, trebuia să se concentreze foarte tare pentru a urmări explicația fetei.

– M-am născut la un minut după miezul nopții în prima zi a anului 1900. Deci avea șaptesprezece ani și trei luni, chiar în pragul maturității de femeie.

Își aminti brusc că mama lui nu avusese nici măcar șaptesprezece ani când se născuse el. Gândul acesta îl învioră atât de tare, încât mai luă o gură de whisky din sticla lui Andrew.

– Sunteți salvatoarea mea! Voise să facă o glumă de fapt, dar sună ca o prostie crasă și se aștepta să o audă izbucnind într-un râs batjocoritor. Însă nu se întâmplă așa, fata mulțumindu-se să dea din cap, sobră, în perfectă concordanță cu sentimentele care tocmai se nășteau în Centaine.

Animalul ei favorit, cu excepția calului Nuage, fusese un cățeluș sfrijit, o corcitură pe care-o găsise într-un șanț, mânjit de sânge și tremurând. Îi dăduse de mâncare și avusese grijă de el și-l iubise până când, cu o lună înainte, murise călcat de un camion al armatei care trecea prin fața casei. Moartea cățelului o lăsase cu un gol adânc în inimă. Michael era slab, arătând aproape mort de foame pe sub hainele acelea arse și pline de noroi; chiar și în afara rănilor fizice pe care le avea de la prăbușirea avionului, Centaine simțea că fusese supus unui îngrozitor abuz. Avea ochii minunați, de un albastru limpede, dar în ei se citea o suferință adâncă, și tremura exact ca sărmanul ei cățel în ziua când îl găsise.

– Da, zise ea cu fermitate. O să am grijă de dumneavoastră.

Castelul era mai mare decât păruse din aer, și mult mai puțin frumos. Majoritatea ferestrelor erau sparte și fuseseră acoperite cu scânduri. Pereții erau ciupiți de găuri de gloanțe și de schije, dar craterele de obuze de pe peluză erau acoperite de iarbă – toamna trecută, înainte de ultima bătălie în care Aliații îi împinseseră pe germani înapoi în spatele crestelor, luptele avuseseră loc extrem de aproape de castel, în plină rază de bătaie a artileriei.

Casa imensă avea un aer trist și neglijat, iar Centaine își ceru iertare.

– Lucrătorii noștrii au fost luați de armată și majoritatea femeilor și copiii lor au fugit la Paris sau Amiens. Nu suntem decât trei. Se ridică în șa și strigă ascuțit într-o altă limbă. Anna! Hai să vezi ce-am găsit.

Din grădina de legume din spatele bucătăriei ieși o femeie scundă și lată în spate ca un cal Percheron, cu sâni imenși și fără formă pe sub bluza pătată de noroi. Avea părul aspru și negru, presărat cu fire argintii și prins într-un coc în vârful capului, iar fața roșie și rotundă ca o ridiche; brațele groase și musculoase ca de bărbat îi erau dezgolite până la coate și acoperite de noroi. Într-o mână mare și plină de bătături ținea un mănunchi de napi.

– Ce e, *Kleinjie* – micuțo?

– Am salvat un aviator englez galant, dar e groaznic de rănit...

– Mie mi se pare că arată foarte bine.

– Anna, nu mai fi așa de cârcotașă mereu! Hai și mă ajută. Trebuie să-l ducem în bucătărie.

Cele două vorbeau rapid una cu cealaltă, dar spre uimirea lui, Michael înțelegea fiecare cuvânt rostit.

– Nu îți dau voie să aduci un soldat în casă, știi asta, *Kleinjie!* Nu las eu un motan în același coș cu pisicuțele mele...

– Nu e soldat, Anna, e aviator.

– Și probabil la fel de excitat ca orice motan...

Centaine izbucni furioasă:

– Ești o bătrânică dezgustătoare – acuma hai și m-ajută.

Anna îl studie pe Michael din cap până-n picioare cu mare atenție și apoi recunoscu bombănind:

– Are ochi drăguți, dar tot n-am încredere în el – oh, bine, cum vrei, dar dacă îndrăznește chiar și numai să...

– *Mevrou,* vorbi Michael pentru prima dată. Virtutea dumneavoastră e în siguranță cu mine, vă dau cuvântul meu de onoare. Deși sunteți superbă, mă voi controla.

Centaine se răsuci brusc în șa ca să se uite la el și Anna se dădu un pas înapoi, șocată, scoțând apoi un țipăt încântat.

– Vorbește flamandă!

– Vorbiți flamandă! se făcu Centaine ecoul Annei.

– Nu e flamandă, le contrazise Michael. E afrikaans, olandeză sud-africană.

– E flamandă, îi zise Anna făcând un pas înainte. Și oricine vorbește flamandă e bine-venit în această casă. Ajunse lângă cal și se întinse să-l ajute să coboare din șa.

– Fii atentă, îi spuse Centaine îngrijorată. Umărul lui...

Sări la pământ și amândouă reușiră să-l coboare pe Michael de pe cal și să-l conducă până la ușa bucătăriei.

Doisprezece bucătari pregătind un banchet pentru cinci sute de oaspeți ar fi încăput foarte ușor în această bucătărie, dar acum nu ardea decât un mic foc de lemne într-unul din cuptoare. Îl așezară pe Michael pe un scăunel cu trei picioare în fața focului.

– Adu unguentul tău faimos, porunci Centaine și Anna dispăru în grabă.

– Sunteți flamandă? întrebă Michael. Era încântat că bariera de limbă se evaporase.

– Nu, nu. Centaine era ocupată cu o pereche enormă de foarfeci, cu care tăia rămășițele carbonizate ale cămășii de pe arsurile sale. Anna e din nord – era dădaca mea când a murit mama și acum se poartă ca și cum ar fi mama mea, nu doar o servitoare. Ea m-a învățat limba asta, încă din leagăn. Dar dumneavoastră unde ați învățat-o?

– De unde vin eu, toată lumea o vorbește.

– Mă bucur, zise ea, și Michael nu fu sigur ce voia să zică, căci își coborâse privirile asupra cămășii pe care o tăia.

– Mă uit după dumneavoastră în fiecare dimineață, zise el încet. Toți ne uităm, când zburăm.

Fata nu zise nimic, dar Michael văzu că obrajii îi căpătaseră iar acea nuanță minunată de trandafiriu-închis.

– Vă spunem îngerul nostru norocos, *l'ange du bonheur,* și fata râse.

– Eu vă spun *le petit jaune,* micul galben, răspunse ea. Sopwithul galben – Michael simți un val de exaltare. Îl știa pe el personal. Fata continuă: Vă aștept pe toți să vă întoarceți, îmi număr puii, dar atât de des nu se mai întorc, mai ales cei noi. Atunci plâng după ei și mă rog. Dar dumneavoastră și cel verde totdeauna veniți acasă, și atunci mă bucur.

– Sunteți foarte bună, începu el, dar chiar atunci Anna se întoarse grăbită din cămară cu un borcan de piatră ce mirosea a terebentină și momentul se pierdu.

– Unde e *papa?* întrebă Centaine.

– În pivniță, la animale.

– Trebuie să ținem animalele în pivniță, explică Centaine mergând în capul scărilor. Altfel soldații vin și ne fură găinile, și gâștele, și chiar și vacile de lapte. A trebuit să mă zbat să îl păstrez chiar și pe Nuage. Strigă în jos pe scări: *Papa!* Unde ești?

Se auzi se auzi un răspuns înăbușit de jos și Centaine mai strigă o dată:

– Avem nevoie de o sticlă de coniac. Și apoi tonul vocii îi deveni brusc dojenitor. Nedeschisă, *papa.* Nu e o nevoie socială, ci medicinală. Nu pentru tine, ci pentru un pacient – prinde!

Centaine aruncă un mănunchi de chei jos în pivniță și după câteva secunde se auzi un pas greu pe scări. Un bărbat voluminos și nepieptănat, cu burta mare, intră târșâindu-și picioarele în bucătărie, ținând o sticlă de coniac la piept, ca pe un copil.

Avea același păr des și cârlionțat ca și Centaine, dar al lui era presărat cu fire argintii și îi atârna peste ochi. Avea mustăți mari și ceruite în doi țepi impresionanți, și îl studie pe Michael printr-un singur ochi întunecat și sclipitor. Celălalt îi era acoperit de un petic de material negru, ca la pirați.

– Cine-i ăsta? întrebă el.

– Un aviator englez.

Încruntarea se îmblânzi.

– Un războinic ca mine, zise el. Un tovarăș de arme – un distrugător al nemernicilor de nemți!

– N-ați mai distrus nici un neamț de peste patruzeci de ani, îi reaminti Anna fără să-și ridice privirea de pe rănile lui Michael, dar bărbatul n-o băgă în seamă, ci înaintă spre Michael, deschizându-și brațele, ca un urs, să-l îmbrățișeze.

– *Papa,* fii atent. E rănit.

– Rănit! strigă contele. Coniac! de parcă cele două cuvinte erau legate, și găsi două pahare grele de sticlă, le așeză pe masa de bucătărie, suflă în ele cu o respirație mirosind a usturoi, le șterse cu poalele mantalei de pe el și desfăcu sigiliul de ceară roșie de pe gâtul sticlei.

– *Papa,* tu nu ești rănit, îi zise Centaine cu severitate, când îl văzu umplând cele două pahare până la vârf.

– Nu voi insulta un bărbat de un asemenea curaj evident, cerându-i să bea singur. Îi aduse lui Michael unul din pahare. Contele Louis de Thiry, la dispoziția dumneavoastră, *monsieur.*

– Căpitan Michael Courtney. Corpul Regal de Aviație.

– *A vôtre santé, Capitaine!*

– *A la vôtre, Monsieur le Comte!*

Contele bău cu încântare nedeghizată, apoi oftă, își șterse mustățile magnifice cu dosul palmei, și-i spuse Annei:

– Începe tratamentul, femeie.

– O să usture, îl avertiză Anna, și pentru o clipă Michael se gândi că se referea la coniac, dar femeia luă o mână de unguent din borcanul de piatră și-l trânti pe arsurile lui deschise.

Michael scoase un schelălăit de durere și încercă să se ridice, dar Anna îl ținu în loc cu o mână imensă, roșie și bătucită de muncă.

– Pansează-l, îi porunci ea lui Centaine, și în timp ce fata îi lega bandajele, agonia scăzu și deveni o căldură confortabilă.

– E mai bine acum, recunoscu Michael.

– Bineînțeles că e, îi răspunse Anna calmă. Unguentul meu e faimos pentru orice, de la vărsat la hemoroizi.

– Tot așa și coniacul meu, murmură contele și umplu la loc amândouă paharele.

Centaine se duse la coșul de rufe de pe masa de bucătărie și se întoarse cu una dintre cămășile proaspăt călcate ale contelui și, în ciuda protestelor tatălui ei, îl ajută pe Michael să se îmbrace cu ea. Apoi începu să-i improvizeze un bandaj în jurul gâtului, care să-i susțină brațul rănit. Dintr-odată se auzi de afară zgomotul unui motor; Michael se uită pe

ferestrele bucătăriei și văzu o siluetă familiară pe o motocicletă la fel de familiară, oprind brusc, în derapaj, și aruncând în sus un val de pietriș de pe alee.

Motorul cloncăni și sughiță în liniștea lăsată și o voce agitată strigă:

– Michael, băiete, unde ești?

Ușa bucătăriei se trânti cu zgomot și lord Andrew Killigerran intră cu bereta pe cap, urmat îndeaproape de un tânăr ofițer în uniforma Corpului Regal Medical.

– Slavă Domnului, aici ești. Nu te panica, ți-am adus un vraci... Andrew îl trase pe tânărul doctor la scăunelul lui Michael. Dar văd că te descurcai de minune și fără noi, ce pot să-ți spun, îi zise el apoi cu ușurare și cu un zvâcnet de ciudă. Eu am dat iama în spitalul local de teren, am răpit doctorelul ăsta punându-i pistolul la tâmplă – îmi rodeam sufletul de grijă pentru tine, și uită-te la tine, cu paharul în mână și...

Andrew se întrerupse brusc și se uită la Centaine pentru prima dată, uitând cu totul de Michael. Își scoase iute bereta.

– E adevărat! declamă el într-o franceză perfectă și sonoră, rostogolind r-urile. Îngerii pășesc într-adevăr pe pământ.

– Treci imediat în camera ta, copilă, se răsti Anna și se strâmbă ca unul dintre acei înspăimântători dragoni sculptați care păzesc intrarea în templele chinezești.

– Nu sunt o copilă, îi răspunse Centaine printr-o privire la fel de feroce, apoi își recăpătă expresia și se întoarse spre Michael. De ce vă spune băiete? Sunteți mult mai bătrân ca el!

– E scoțian, explică Michael, deja tulburat de gelozie. Și scoțienii sunt toți nebuni – și în plus de asta are o soție și patru copii.

– Ce minciună infectă! protestă Andrew. Copii, da, recunosc, prichindeii mititei, bieții de ei! Dar nici o soție, absolut nici o soție.

– *Ecossais,* murmură contele. Mari războinici și băutori. Pot să vă ofer niște coniac, *monsieur?* adăugă el apoi, într-o engleză rezonabilă. Bucătăria devenise un turn Babel, cei prezenți trecând de la o limbă la alta în mijlocul propozițiilor.

– Mă prezintă și pe mine cineva acestui model de perfecțiune între bărbați, ca să pot să-i accept oferta depravată?

– Le Comte de Thiry, am onoarea să vi-l prezit pe lord Andrew Killigerran. Michael făcu un gest de la unul la celălalt și cei doi dădură mâna.

– *Tiens!* Un milord englez autentic.

– Scoțian, dragul meu – mare diferență. Îl salută pe conte cu paharul. Încântat de cunoștință. Și această minunată domnișoară este fiica dumneavoastră – asemănarea – minunată...

– Centaine, întrerupse Anna. Du-ți calul la grajd și țesală-l.

Centaine o ignoră și îi zâmbi lui Andrew. Zâmbetul reuși să pună capăt chiar și flecărelii lui; rămase încremenit, uitându-se la ea, căci zâmbetul o transformase. Părea să lumineze prin pielea ei, îi făcea dinții să sclipească și ochii să strălucească, asemenea razelor de soare într-un vas de cristal plin cu miere.

– Cred că ar trebui să văd cum e pacientul nostru, rupse vraja doctorul militar, apropiindu-se de Michael să-i desfacă bandajele.

Anna înțelese gestul, dacă nu cuvintele, și se băgă la mijloc între ei.

– Spune-i că dacă se atinge de munca mea, îi rup mâinile.

– Serviciile dumitale nu sunt necesare, se pare, traduse Michael pentru doctor.

– Hai și bea un coniac, îl consolă Andrew. Nu e rău – nu e rău deloc.

– Sunteți moșier, milord? îl întrebă contele pe Andrew cu subtilitate. Bineînțeles...

– *Bien sûr*... Andrew făcu un gest expansiv care trebuia să simbolizeze mii de acri de pământ și în același timp îi aduse paharul în zona în care contele umplea paharul doctorului. Contele i-l umplu și pe-al lui și Andrew repetă: Bineînțeles, moșia familiei... înțelegi?

– Ah. Singurul ochi al contelui sclipi aruncând o privire rapidă către fiica lui. Soția decedată v-a lăsat cu patru copii? Nu reușise să înțeleagă prea bine ce vorbiseră înainte.

– Nici un copil, nici o soție... prietenului meu amuzant îi place să facă glume, zise Andrew arătându-l pe Michael. Glume englezești foarte proaste.

– Ha! Glume englezești. Contele hohoti de râs și era cât pe ce să-l plesnească pe Michael pe umăr, dacă Centaine nu s-ar fi repezit să-l protejeze de lovitură.

– *Papa,* fii atent. E rănit.

– Veți rămâne la prânz. Toți, declară contele. O să vezi, milord, fiica mea este una dintre cele mai grozave bucătărese din toată provincia.

– Cu puțin ajutor, murmură Anna dezgustată.

– Ăă, cred că ar fi cazul să mă întorc la spital acum, murmură cu timiditate tânărul doctor. Am senzația că sunt inutil aici.

– Suntem invitați la prânz, îi spuse Andrew. Bea un coniac.

– Bine, zise doctorul, cedând imediat.

– Este necesar să coborâm în pivniță, anunță contele.

– *Papa...* începu Centaine pe un ton amenințător.

– Avem oaspeți! Contele îi arătă sticla goală de coniac și Centaine ridică din umeri neajutorată. Milord, mă ajutați la selectarea unor licori potrivite?

– Onorat, *Monsieur le Comte.*

Coborâră împreună treptele de piatră, braț la braț, și Centaine îi privi cu o expresie gânditoare.

– E foarte *drôle* prietenul dumneavoastră – și foarte loial. Vedeți cum s-a repezit aici să vă ajute. Vedeți cum îl farmecă pe *papa.*

Michael se simți complet surprins de intensitatea antipatiei pe care o avea pentru Andrew în acel moment.

– A mirosit coniacul, murmură el. Ăsta e singurul motiv pentru care a venit.

– Dar cei patru copii ai lui? întrebă Anna. Și mama lor? Și ei îi fusese la fel de greu să urmărească discuția de înainte.

– Patru mame, explică Michael. Patru copii, patru mame diferite.

– E poligam! Anna se sufocă de șoc și indignare, și fața i se înroși ca un rac.

– Nu, nu, o asigură Michael. Ați auzit că a negat asta. E un om de onoare, nu ar face el așa ceva. Nu e însurat cu nici una dintre ele. Michael nu simți nici o remușcare, trebuia să aibă un aliat în familie, dar în momentul acela perechea fericită se întoarse din pivniță încărcată cu sticle negre.

– Peștera lui Aladin, se bucură Andrew. Contele are pivnița plină ochi de marfa cea mai bună! Puse șase sticle pe masa de bucătărie în fața lui Michael. Uită-te aici! Are treizeci de ani, cum mă vezi și cum te văd! Apoi se uită mai atent la Michael. Arăți oribil, băiete. Ca moartea.

– Mersi, îi rânji anemic Michael. Ești așa de drăguț.

– Pur și simplu grija naturală de frate... Andrew se chinui să scoată dopul dintr-una din sticle și-și coborî vocea la o șoaptă conspirativă: Doamne Sfinte! Ce bucățică bună e fata asta! Aruncă o privire furișă către colțul celălalt al bucătăriei unde femeile lucrau în fața oalei mari de cupru. Aș prefera s-o am pe ea în loc de-o boală, nu crezi? Antipatia lui Michael pentru Andrew se transformă în ură vie.

– Ceea ce ai spus acum este absolut dezgustător, zise el. Să vorbești așa despre o fată așa de tânără, așa de nevinovată, așa de frumoasă, așa de... așa de... Michael se bâlbâi și tăcu și Andrew își lăsă capul într-o parte și se uită la el cu un aer meditativ.

– Michael, băiețaș, mă tem că ești mai grav bolnav decât niște arsuri și vânătăi amărâte. Ai nevoie de un tratament intensiv. Umplu un pahar. Pentru început, îți prescriu o doză generoasă din acest vin roșu!

În capul mesei, contele scoase dopul unei alte sticle și umplu din nou paharul doctorului.

– Un toast! exclamă el. Jos cu nemții blestemați!

– *A bas les boches!* strigară toți și de îndată ce își băură toastul, contele duse mâna la peticul negru care-i acoperea orbita goală.

– Mi-au făcut asta în Sedan, în '70. Mi-au luat ochiul, dar au plătit amarnic pentru asta, diavolii blestemați – *Sacré bleu,* cum am luptat! Tigri! Am fost niște tigri...

– Motănei! strigă Anna din partea cealaltă a bucătăriei.

– Nu știi nimic despre lupte și război – acești tineri viteji însă, ei știu, ei înțeleg! Să bem în cinstea lor! Bău copios și apoi întrebă: Unde e mâncarea?

Era un ostropel delicios cu șuncă, cârnați și măduvă de oase. Anna aduse mai multe boluri pline și aburinde de la cuptor, iar Centaine puse câteva grămezi de pâine proaspătă și crocantă pe masa goală.

– Acum, ia spuneți, cum merge bătălia? întrebă contele rupând pâinea și înmuind o bucată în sos. Când se va termina războiul ăsta?

– Hai să nu stricăm mâncarea așa de bună, încercă Andrew să evite întrebarea, dar contele, cu firimituri și sos pe mustăți, insistă.

– Ce se aude despre o nouă ofensivă aliată?

– Va fi la vest, din nou pe fluviul Somme. Acolo trebuie să spargem liniile germane. Michael era cel care răspunse; vorbea cu autoritate liniștită, așa că aproape imediat toți îi acordară atenție. Chiar și cele două femei veniră de lângă sobă și Centaine se strecură pe bancă lângă Michael, uitându-se la el cu ochii gravi și încercând să înțeleagă conversația în engleză.

– De unde știți asta? întrerupse contele.

– Unchiul lui e general, explică Andrew.

– Un general! Contele se uită la Michael cu un interes renăscut. Centaine, nu vezi că oaspetele nostru are greutăți?

Anna pufni și se încruntă, iar Centaine se aplecă peste bolul lui Michael și tăie carnea în porții ușor de mestecat, ca să poată să-și folosească doar o mână.

– Continuați! Spuneți mai departe! îl îndemnă contele pe Michael. Și apoi?

– Generalul Haig se va întoarce la dreapta. De data asta va reuși să treacă prin spatele frontului german și să vină în față, înspre linie.

– Ha! Deci suntem în siguranță aici. Contele se întinse spre sticla de vin, dar Michael clătină din cap.

– Mă tem că nu, adică nu în totalitate, în orice caz. Secțiunea asta a liniei este golită de rezerve, efectivele sunt reduse până la nivel de batalion – tot ce poate lipsi este transferat în vederea unui un nou atac peste Somme.

Contele păru alarmat.

– Asta e o nebunie criminală – evident că germanii vor contraataca aici ca să încerce să reducă presiunea pe frontul de la Somme!

– Linia de aici va rezista? întrebă speriată Centaine și aruncă o privire involuntară spre ferestrele bucătăriei. De unde stăteau ei, se puteau vedea crestele la linia orizontului.

– Oh, ezită Michael. Sunt sigur că vom putea să rezistăm suficient timp – mai ales dacă luptele de la Somme merg pe cât de bine și de repede ne așteptăm noi. Atunci tensiunea de aici va scădea rapid și trupele Aliate vor trece peste liniile din spatele frontului german.

– Dar dacă luptele se împotmolesc și se ajunge din nou la un blocaj? întrebă Centaine încet, în flamandă.

Pentru o fată, și încă una care nu știa bine engleză, înțelesese foarte limpede esențialul. Michael îi răspunse la întrebare cu respect, în afrikaans, de parcă vorbea cu un bărbat.

– Atunci vom fi într-o situație foarte grea, mai ales pentru că nemții au superioritate aeriană. S-ar putea să pierdem iar crestele. Făcu o pauză și se încruntă. Vor trebui să aducă în grabă niște rezerve. S-ar putea să fim nevoiți să ne retragem probabil până pe la Arras...

– Arras! tresări Centaine. Dar asta înseamnă... nu termină, dar se uită în jur prin casă de parcă își lua deja rămas-bun de la ea. Arras era mult mai în spate. Michael dădu din cap.

– Odată ce începe atacul, veți fi în pericol mare aici. Ați face mult mai bine să evacuați castelul și să vă duceți la sud, la Arras, sau chiar la Paris.

– Niciodată! strigă contele schimbând conversația în franceză. Un de Thiry nu se retrage niciodată.

– În afară de la Sedan, murmură Anna, dar contele nu se coborî să ia în seamă asemenea glume de prost gust. Voi rămâne aici, pe pământul meu. Le arătă puşca *chassepot* străveche, atârnată într-un rastel de pe peretele bucătăriei. Aceea e arma pe care am purtat-o la Sedan. Nemţii s-au învăţat să se teamă de ea acolo. Vor învăţa din nou lecţia asta. Louis de Thiry le-o va preda!

– Curaj! strigă Andrew. Un toast! Pentru vitejia franceză şi triumful armatelor franceze!

Natural, contele trebui să răspundă cu un toast pentru „Generalul Haig şi galanţii Aliaţi britanici!"

– Căpitanul Courtney este sud-african, le atrase atenţia Andrew. Ar trebui să bem şi pentru ei.

– Ah! Răspunse contele plin de entuziasm în engleză. Pentru generalul – cum se numeşte unchiul dumitale, generalul? Pentru generalul Sean Courtney şi bravii săi sud-africani.

– Acest domn este ofiţer în Corpul Regal Medical, zise Andrew arătând spre doctor, care avea ochii destul de bulbucaţi şi se legăna încet pe bancă, lângă el. Un corp de armată demn de admiraţie şi de un toast!

– Pentru Corpul Regal Medical! acceptă contele provocarea, dar când se întinse iar după pahar, acesta tremură înainte să-l atingă, suprafaţa vinului roşu fiind agitată în mici vălurele circulare care se spărgeau de marginea de cristal. Contele îngheţă şi toţi îşi ridicară capetele.

Geamurile ferestrelor bucătăriei zăngăniră în rame şi imediat după aceea auziră ropotul gloanţelor de undeva din nord. Mitralierele germane măturau din nou crestele, cu urlete şi lătrături ca o haită de câini turbaţi, şi toţi cei prezenţi ascultară în tăcere; îşi imaginau mult prea bine nenorocirea şi agonia bărbaţilor din tranşeele noroioase, la doar câţiva kilometri de unde stăteau ei, în această bucătărie caldă, cu burţile pline de mâncare şi vin de calitate.

Andrew îşi ridică paharul şi zice încet.

– Pentru amărâții aceia de afară din noroi. Să le dea Domnul putere să îndure.

Și de data asta chiar și Centaine sorbi din paharul lui Michael și ochii îi înotau de lacrimi întunecate în timp ce bea.

– Nu vreau să vă stric petrecerea, zise tânărul doctor ridicându-se nesigur pe picioare. Dar barajul ăla de artilerie e ca sirena de uzină pentru mine. Camioanele de măcelărie deja sunt în drum spre spital în momentul ăsta.

Michael încercă să se ridice cu el, dar se apucă brusc de marginea mesei cu mâna încleștată.

– Vreau să vă mulțumesc, *Monsieur le Comte,* începu el formal. Pentru bunătatea... Cuvintele i se împleticiră pe limbă și le repetă, dar limba îi amorți în gură și își pierdu șirul. O salut și pe fiica dumneavoastră, *Mademoiselle* de Thiry, *l'ange du bonheur*... Picioarele i se înmuiară și se prăbuși cu încetinitorul.

– E rănit! țipă Centaine sărind să-l prindă înainte să se lovească de podea, punându-i un umăr slăbuț pe sub braț. Ajutați-mă, se rugă ea.

Andrew se năpusti să o ajute și amândoi îl trecură pe jumătate cărându-l, pe jumătate târându-l, prin ușa bucătăriei.

– Atenție, brațul, bietul de el, zise Centaine, de-abia răsuflând sub greutate, ridicându-l în atașul motocicletei. Nu-l zguduiți! Michael se bălăngăni în scaunul tapițat, cu un zâmbet fericit pe chipul palid.

– *Mademoiselle,* vă asigur că e dincolo de orice durere, norocosul naibii. Andrew alergă în jurul motocicletei și își fixă mâinile pe ghidon.

– Așteaptă-mă și pe mine! strigă doctorul care apăruse împreună cu contele în pragul ușii, sprijinindu-se unul pe celălalt. Sări din ușă și veni în viteză la motocicletă, dar mergând lateral pe scări, într-o manevră neintenționată de atac pieziș.

– Urcă la bord, îl invită Andrew, și la a treia încercare porni motorul motocicletei Ariel într-un muget și un val de fum albastru.

Doctorul se cățără neîndemânatic pe locul din spatele lui și contele strecură două sticle de vin în buzunarele laterale ale mantalei lui Andrew.

– Împotriva frigului, explică el.

– Sunteți un prinț între oameni, zise Andrew lăsând ambreiajul și motocicleta scrâșni strident, intrând într-o curbă abruptă.

– Aveți grijă de Michael! strigă Centaine.

– Verzele mele! țipă Anna, căci Andrew o luase pe scurtătură prin grădina de zarzavaturi.

– *A bas les boches!* urlă și contele și sorbi pe furiș o ultimă gură de vin, înainte ca Centaine să-i confiște sticlele și să-i ia din nou cheia de la pivniță.

La capătul aleii lungi care ducea la castel, Andrew puse brusc frână și apoi conduse motocicleta cu o viteză mai mică, intrând în mica procesiune jalnică de vehicule care se întorceau de la linia frontului, de pe creste, pe drumul principal noroios și brăzdat de făgașe.

Camioanele de măcelărie, cum erau poreclite ambulanțele de teren, erau încărcate la maximum cu roadele noului bombardament german. Treceau chinuite prin băltoacele de nămol, iar șirurile de tărgi de pânză din spatele fiecăruia se legănau și se zdruncinau la fiecare denivelare. Sângele răniților din rafturile de sus se îmbiba în pânză și picura pe cei dedesubt.

La marginea drumului veneau mici grupuri răzlețe de răniți care puteau umbla, cu puștile abandonate, sprijinindu-se unii de alții, cu pansamente informe înfășurate peste răni, cu fețele albe și goale, cu ochii morți, lipsiți de expresie, cu uniformele năclăite de noroi și mișcările mecanice, dincolo de orice sentiment.

Doctorul începea rapid să se trezească. Se dădu jos de pe motocicletă și alese câțiva răniți mai grav din șuvoi. Încărcară doi dintre ei pe locul din spatele lui Andrew, unul peste

rezervorul de motorină din fața lui, și încă trei în ataș, lângă Michael. Doctorul alerga în spatele motocicletei supraîncărcate, împingând-o prin gropile de noroi, și o un kilometru mai încolo era deja complet treaz, pe când ajunseră la spitalul militar de voluntari VAD, un șir de căsuțe la intrarea în satul Mort Homme. Își ajută pacienții să coboare din ataș și se întoarse să-i vorbească lui Andrew.

– Mulțumesc. Chiar aveam nevoie de pauza aceea. Îi aruncă o privire lui Michael, care zăcea încă leșinat în ataș. Uită-te la el. Nu mai putem continua în felul ăsta.

– Michael e doar pilit, asta-i tot.

Dar doctorul clătină din cap.

– Oboseală de război, zise el. Șoc posttraumatic. Nu înțelegem încă bine cum funcționează, dar se pare că există o limită până la care o pot suporta amărâții aceștia. De cât timp zboară fără pauză – trei luni?

– O să fie bine, zise Andrew, pe un ton fioros. O să se refacă, rezistă el. Puse o mână protectoare pe umărul rănit al lui Michael, amintindu-și că trecuseră șase luni de la ultima lui permisie.

– Uită-te la el, are toate semnele. Slab ca o victimă a foametei, continuă doctorul. Tresare și tremură mereu. Și ochii aceia – pun pariu că are comportament dezechilibrat, o dispoziție proastă, mohorâtă, alternând cu momente de exuberanță nebunească, sălbatică. Am dreptate?

Andrew încuviință cu ezitare.

– O clipă îi spune dușmanului scursură scârboasă și trage cu mitraliera în supraviețuitorii avioanelor germane prăbușite și apoi, în următorea, le spune dușmani eleganți și demni de respect – l-a luat la pumni pe un pilot proaspăt sosit săptămâna trecută că le-a zis huni.

– Curaj nesăbuit?

Andrew își aminti baloanele din acea dimineață, dar nu răspunse la întrebare.

– Ce se poate face? întrebă el fără speranță.

Doctorul oftă și ridică din umeri, dând apoi mâna cu el.

– La revedere și mult noroc, maior Killigerran. Se întoarse la datoria sa, dându-și jos încă din drum mantaua grea și suflecându-și mânecile.

La intrarea în livadă, chiar înainte să ajungă la bivuacul escadrilei, Michael se ridică brusc în scaunul atașului și rosti cu toată solemnitatea unui judecător care pronunță o sentință de moarte:

– Imediat o să vomit.

Andrew puse frână la marginea drumului și-i ținu capul.

– Atâta vin excelent, se lamentă el. Ca să nu mai vorbim de coniacul Napoleon – dacă am putea să-l recuperăm cumva!

După ce se despovărase zgomotos, Michael se trânti înapoi în scaun și zise la fel de solemn:

– Vreau să știi că m-am îndrăgostit, și capul i se lăsă brusc pe spate, leșinat instantaneu.

Andrew rămase nemișcat pe motocicletă și scoase cu dinții dopul de plută al uneia dintre sticlele de vin.

– Asta chiar că merită un toast. Hai să bem pentru dragostea adevărată. Oferi sticla și bărbatului fără cunoștință de lângă el. Nu ești interesat?

Bău el și în locul lui Michael și când coborî sticla de la buze începu brusc să plângă în hohote incontrolabile, fără motiv. Încercă să-și înghită lacrimile, nu mai plânsese de când avea șase ani, și își aminti cuvintele tânărului doctor: „comportament dezechilibrat", apoi îl copleșiră lacrimile. Îi curgeau în șiroaie pe obraji și nici nu încercă măcar să și le șteargă. Rămase pe scaunul motocicletei, tremurând ca o frunză, cufundat într-un ocean tăcut de jale.

– Michael, băiete, șopti el. Ce-o să se întâmple cu noi? Suntem osândiți, nu avem nici o șansă. Michael, nu avem nici cea mai mică șansă, nici unul dintre noi, și își acoperi fața cu amândouă mâinile, plângând, și inima i se frângea de durere.

*

Michael se trezi din cauza zăngănitului tăvii de cositor pe care Biggs o așeza pe cufărul de lângă patul lui de campanie.

Gemu încercând să se ridice, dar rănile îl traseră înapoi în pat.

– Cât e ora, Biggs?

– Șapte jumate', domnule, și e o dimineață minunată de primăvară.

– Biggs – pentru numele lui Dumnezeu – de ce nu m-ai trezit? Am pierdut patrula de zori...

– Nu, domnule, n-ați pierdut-o, murmură Biggs consolator. Am fost puși la sol.

– Puși la sol?

– Ordinul lordului Killigerran, la sol până la noi ordine, domnule. Biggs puse o lingură de zahăr în cana de cacao și amestecă. Era și timpul, dacă-mi permiteți să vă spun. Am zburat treizeci și șapte de zile încontinuu.

– Biggs, de ce mă simt așa oribil?

– După câte zicea lord Killigerran... am fost atacați de o sticlă de coniac, domnule.

– Înainte de asta, am zdrobit țestoasa aia zburătoare... începu Michael să-și amintească.

– Întinsă peste toată Franța, domnule, unsă ca untul pe pâine, încuviință Biggs.

– Le-am venit de hac, Biggs!

– Amândouă nenorocitele, domnule.

– Sper c-ai primit banii de la pariu, Biggs. Nu i-ai pierdut?

– Am avut un câștig frumos, mulțumesc, domnule Michael, și Biggs atinse celelalte obiecte de pe tava cu micul dejun. Aicea-i partea dumneavoastră... Era un teanc îngrijit de douăzeci și una de bancnote de o liră. Trei la una, domnule, plus miza de la început.

– Meriți zece la sută comision, Biggs.

– Dumnezeu să vă dea sănătate, domnule. Două bancnote dispărură ca prin farmec în buzunarul lui Biggs.

– Acum, Biggs. Ce mai avem aici?

– Patru aspirine, cu complimente de la lord Killigerran.

– El bineînțeles zboară, nu-i așa, Biggs? Michael înghiți recunoscător tabletele.

– Bineînțeles, domnule. Au pornit în zori.

– Cine e cu el?

Domnul Banner, domnule.

– Un novice, zise Michael nefericit și îngrijorat.

– Lord Andrew va veni înapoi cu bine, domnule, nu vă îngrijorați.

– Da, sigur că va veni – și asta ce e? Michael se ridică din pat.

– Cheile de la motocicleta lordului Killigerran, domnule. A zis că dacă trebuie să-i transmiteți contelui *salaam*-urile lui – ce-or fi și ălea, domnule – și admirația lui tandră pentru tânăra domnișoară...

– Biggs... Aspirinele își făcură efectul miraculos de repede. Michael se simți dintr-odată vesel și ușor, fără nici o grijă. Rănile nu-l mai supărau și capul nu-l mai durea. Biggs, repetă el. Poți să-mi pregătești uniforma numărul unu și să-mi lustruiești un pic butonii și cizmele?

Biggs îi zâmbi cu afecțiune.

– Mergem în vizită, domnule?

– Chiar așa, Biggs. Exact așa.

Centaine se trezi pe întuneric și ascultă sunetul armelor. O îngrozeau. Știa că nu se va putea niciodată obișnui cu furtuna asta bestială, inumană, care împărțea atât de impersonal moarte și răni de nedescris; își amintea lunile de vară târzie de anul trecut când, pentru o scurtă perioadă, castelul fusese în bătaia focului bateriilor germane. Acela era momentul când abandonaseră nivelurile superioare ale conacului și se mutaseră sub scări. La momentul acela toți servitorii erau deja plecați de mult – toți în afară de Anna, bineînțeles – și mica odăiță pe care o ocupa acum Centaine fusese a unei cameriste.

Întregul lor stil de viață se schimbase dramatic de când venise războiul peste ei. Deși nu trăiseră niciodată în stilul

fastuos al altor familii de vază din provincie, dăduseră întotdeauna petreceri și dineuri și aveau mereu la dispoziție cel puțin douăzeci de servitori care să-i slujească, dar acum existența lor era aproape la fel de simplă ca a servitorilor pe care îi avuseseră înainte de război.

Centaine aruncă deoparte gândurile negre, odată cu păturile din pat, și alergă prin coridorul îngust pardosit cu lespezi de piatră în picioarele goale. Anna era în bucătărie, deja lângă sobă, umplând-o cu lemne de stejar.

– Mă pregăteam să vin la tine cu un urcior de apă rece, zise ea morocănoasă, și Centaine o îmbrățișă și o sărută până o făcu să zâmbească, apoi se duse să se încălzească în fața sobei.

Anna turnă apă clocotită în covata de cupru de pe pardoseală și apoi adăugă apă rece.

– Hai, *mademoiselle,* porunci ea.

– Oh, Anna, chiar trebuie?

– Mișcă!

Centaine își ridică șovăind îmbufnată cămașa de noapte peste cap și tremură din cauza frigului care îi făcuse pielea de găină pe brațe și pe fesele mici și rotunde.

– Grăbește-te.

Centaine intră în cadă și Anna îngenunche lângă ea și înmuie în apă o cârpă de flanelă. O spălă cu mișcări metodice și eficiente, începând s-o săpunească pe umeri și coborând până în vârful degetelor fiecărui braț, dar nu reuși să-și ascundă dragostea și mândria care-i îmblânzeau fața roșie și urâtă.

Copila era încântător de bine construită, deși probabil sânii și fundul erau cam prea mici – Anna spera să-i rotunjească puțin formele cu o dietă bună și bogată, de îndată ce mâncarea va fi din nou mai ușor de găsit. Avea pielea netedă, de culoarea untului unde nu fusese atinsă de soare, deși în locurile expuse razelor avea tendința să capete un luciu întunecat, de bronz, pe care Anna îl găsea extrem de neatrăgător.

– Va trebui să porți mănuși și mâneci lungi vara asta, o mustră ea. Maroul este atât de urât!

– Grăbește-te, Anna.

Centaine își strânse în brațe sânii plini de săpuneală și tremură, și Anna îi ridică brațele pe rând și-i frecă tufișurile dese de păr întunecat și creț de la subsuori. Clăbucii de săpun se scurgeau în linii lungi, dantelate, de-a lungul trupului ei zvelt, și coastele i se vedeau limpede prin pielea mătăsoasă.

– Nu fi așa de dură, se văită Centaine.

Anna îi examină critic picioarele; erau drepte și lungi, deși mult prea puternice pentru o doamnă de societate – tot călăritul acela, plus alergatul și mersul pe jos. Anna clătină din cap.

– Oh, ce mai e acum? întrebă Centaine.

– Ești tare ca un băiat, ai pântecele prea musculos pentru a face copii, spuse Anna în timp ce o freca atent cu bucata de cârpă.

– Au!

– Stai pe loc – doar nu vrei să miroși ca o capră, nu?

– Anna, nu crezi că ochii albaștri sunt pur și simplu minunați?

Anna mormăi ceva, știind instinctiv încotro se îndrepta discuția.

– Ce culoare ar avea ochii unui bebeluș cu mama cu ochii căprui și tata, de un albastru minunat și strălucitor?

Anna o lovi peste fund cu flanela.

– Gata cu chestiile astea. Lui taică-tău nu i-ar plăcea să te-audă vorbind de-astea.

Centaine nu luă în serios amenințarea, ci continuă pe un ton visător.

– Aviatorii sunt așa de curajoși, nu ți se pare, Anna? Pun pariu că sunt cei mai curajoși oameni din lume! Brusc tonul vocii îi deveni mai vioi. Grăbește-te, Anna, voi întârzia la numărătoarea puilor mei.

Sări din covată, stropind cu apă lespezile bucătăriei, în timp ce Anna o înfășură într-un prosop pe care-l încălzise în fața sobei.

– Anna, e aproape lumină afară.

– Să vii înapoi imediat după aceea, îi porunci Anna. Avem mult de lucru azi. Taică-tău ne-a adus aproape în foamete cu generozitatea lui nesăbuită.

– A trebuit să le ofere o masă acelor tineri aviatori galanți.

Centaine își îmbrăcă hainele în grabă și se așeză pe un scăunel, ca să-și tragă în picioare cizmele de călărie.

– Nu te duce să te plimbi aiurea prin pădure...

– Oh, taci, Anna. Centaine sări în picioare și ieși tropăind pe scări.

– Să vii imediat înapoi! strigă Anna în urma ei.

Nuage o auzi venind și necheză încet. Centaine își aruncă amândouă brațele în jurul gâtului lui și-i sărută botul cenușiu, catifelat.

– *Bonjour,* iubitule. Furase două cuburi de zahăr chiar de sub nasul Annei și Nuage îi salivă peste mână în timp ce le mâncă. Centaine se șterse de gâtul lui și când se duse să ia șaua din cui, calul o înghionti cu botul în șale, cerând mai mult.

Afară era întuneric și rece și Centaine îndemnă calul într-un galop ușor, savurând unda de aer înghețat care îi curgea ca un torent peste față, nas și urechi, înroșindu-le și făcându-i ochii să-i lăcrimeze. Pe culmea dealului îl opri pe Nuage și privi cerul de deasupra orizontului transformându-se dintr-un albastru metalic și rece într-un portocaliu intens. În spatele ei cerul era luminat de zorii falși provocați de licăririle constante și înspăimântătoare din barajul artileriei, dar Centaine stătea intenționat cu spatele într-acolo, așteptând sosirea avioanelor.

Auzi vuietul distant al motoarelor, care acoperea chiar și sunetul mitralierelor, și apoi văzu avioanele năvălind cu ferocitate pe cerul gălbui, sălbatice, rapide și frumoase ca niște șoimi, și simți ca întotdeauna că pulsul i se accelerează; se ridică în șa să le salute.

Aparatul din frunte era cel verde, scoțianul nebun. Își ridică amândouă mâinile sus, deasupra capului.

– Du-te cu Dumnezeu – și vino înapoi în siguranță! își strigă ea binecuvântarea, văzând străfulgerarea dinților albi pe sub ridicola beretă scoțiană, iar mașinăria verde clătină din aripi ca răspuns și apoi trecu de ea, urcând în norii sinistri și sumbri, atârnați deasupra liniilor germane.

Îi privi dispărând, celălalt avion apopiindu-se de liderul verde pentru a intra în formația de luptă, și Centaine se simți copleșită de o tristețe vastă, de o senzație îngrozitoare de neputință.

– Oare de ce n-am putut să fiu bărbat!? strigă ea cu voce tare. Oh, de ce nu pot să merg și eu cu voi? Dar deja nu-i mai vedea, așa că îl întoarse pe Nuage și coborî dealul.

„Toți o să moară, se gândi ea. Toți bărbații ăștia tineri, puternici și așa de frumoși – nu ne vor mai rămâne decât bătrânii, mutilații și urâții." Zgomotul îndepărtat al mitralierelor îi accentuă spaimele.

– Oh, aș vrea atât de mult să... zise ea cu voce tare și calul își flutură urechile să o asculte, dar Centaine nu continuă, căci nu știa nici ea exact ce își dorea. Știa doar că avea în suflet un gol, care tânjea să fie umplut, o dorință imensă pentru ceva fără nume, pe care nu și-l putea explica, și o tristețe îngrozitoare din cauza lumii întregi. Îl lăsă pe Nuage să pască liber în câmpul micuț din spatele castelului și-i cără șaua la grajd, pe umăr.

Tatăl ei stătea la masa din bucătărie și Centaine îl sărută în trecere. Peticul de pe ochi îi dădea un aer îndrăzneț, iar celălalt ochi era împăienjenit de sânge; avea fața puhavă și ridată, și mirosea a usturoi și a vin roșu, stătut.

Se ciodănea ca de obicei cu Anna, în stilul lor prietenesc, iar Centaine se așeză la masă în fața lui, luând între palme cana mare și rotundă de cafea și întrebându-se dintr-odată dacă Anna și tatăl ei se culcaseră vreodată împreună, și imediat după aceea de ce nu-i venise niciodată până atunci această idee.

Fiind fată de țară, procreația nu era un mister pentru ea. În ciuda protestelor Annei, era întotdeauna de față să ajute când erau aduse iepe din satele din district să-l viziteze pe Nuage. Ea era singura care reușea să manevreze armăsarul mare și alb odată ce simțea mirosul iepelor și să-l calmeze suficient cât să-și facă datoria fără să rănească iapa sau pe el însuși.

Printr-un proces logic, ajunsese la concluzia că și un bărbat și o femeie funcționau probabil într-un fel similar. Când o întrebase pe Anna, aceasta o amenințase la început că o va pârî tatălui ei și că-i va spăla gura cu săpun. Centaine insistase cu răbdare până când Anna îi confirmase bănuielile într-o șoaptă răgușită, și aruncase o privire de cealaltă parte a bucătăriei, la conte, cu o expresie pe chip pe care Centaine nu o mai văzuse niciodată, și pe care în momentul acela nu o înțelesese în nici un fel, dar acum i se părea perfect normală.

Privindu-i râzând și certându-se împreună, toate piesele puzzle-ului se potriviră dintr-odată – dățile când avusese un coșmar și alergase în camera Annei să fie consolată și găsise camera goală, prezența ciudată a unui jupon al Annei sub patul tatălui ei când măturase odată în dormitorul lui. Chiar săptămâna trecută Anna ieșise din pivniță după ce îl ajutase pe conte să curețe staulele improvizate pentru animale, având paie atât pe spatele fustei cât și în cocul de păr cărunt din vârful capului.

Descoperirea nu făcu, în mod ciudat, decât să crească dezolarea și senzația de pustietate a lui Centaine. Acum se simțea cu adevărat singură, izolată și fără scop, pustie și îndurerată.

– Mă duc afară. Se ridică rapid de la masă.

– Oh, nu, îi bară Anna calea. Trebuie să aducem niște mâncare în casa asta, din moment ce taică-tău a dat la alții tot ce avem și tu, don'șoară, o să mă ajuți!

Centaine trebuia să fugă de acolo, să fie singură, să se împace cumva cu această îngrozitoare tristețe din suflet. Se strecură cu vioiciune pe sub brațele desfăcute ale Annei și deschise larg ușa bucătăriei.

În prag stătea cea mai frumoasă persoană pe care o văzuse ea vreodată.

Era îmbrăcat cu pantaloni de călărie imaculați, de o culoare cafenie mai deschisă decât jacheta de la uniforma kaki, iar în picioare avea cizme lustruite atât de tare, încât sclipeau. În jurul taliei înguste avea o curea de piele lucioasă și alamă lucitoare, cu chinga care-i venea peste umăr și-i punea în evidență umerii lați. La stânga, pe piept, avea insigna înaripată RFC și un șir de panglici colorate, pe epoleți sclipeau însemnele de grad, iar chipiul îi era îndoit cu grijă în felul specific piloților de luptă veterani și așezat oblic peste frunte, șmecherește, deasupra ochilor imposibil de albaștri.

Centaine se dădu cu un pas înapoi și se holbă la el încremenită, căci era înalt și impunător ca un tânăr zeu, și simți brusc o senzație cu totul nouă. Stomacul părea să i se transforme în gelatină, gelatină fierbinte, grea ca plumbul topit, care se scurse în jos prin trupul ei tânăr, până când i se păru că picioarele nu-i mai puteau ține greutatea. Își dădu seama în același timp că de-abia putea respira.

– *Mademoiselle* de Thiry, zise splendida creatură, atingându-și cozorocul. Vocea era familiară și recunoscu ochii, ochii aceia de un albastru ca cerul, iar brațul stâng al bărbatului era sprijinit într-o curea îngustă de piele...

– Michel... vocea îi sună nesigură și Centaine se corectă imediat. Căpitan Courtney, și apoi schimbă limba. *Mijnheer* Courtney.

Tânărul zeu îi zâmbi și nu părea posibil ca acesta să fie același bărbat pe care, cu o zi înainte, îl ajutase să urce în ataşul motocicletei, cu părul vâlvoi, însângerat, plin de noroi, înfășurat în zdrențe pe jumătate carbonizate, tremurând ca o frunză în vânt, nefericit și demn de milă, dărâmat de durere, slăbiciune și beție.

Acum îi zâmbi și Centaine simți cum pământul i se topește sub picioare. Când se solidifică, își dădu seama că își modificase orbita, și că acum era pe o altă traiectorie în drumul său printre stele. Nimic nu va mai fi niciodată la fel.

– *Entrez, monsieur*. Se trase înapoi şi, în momentul în care Michael trecu pragul, contele se ridică de la masă şi se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

– Cum vă mai simţiţi, căpitane? îl întrebă el, luându-i mâna. Rănile?

– Sunt mult mai bine.

– Un pic de coniac le va face bine, sugeră contele şi aruncă o privire şireată către fiica lui. Stomacul lui Michael se strânse la sugestie şi scutură vehement din cap.

– Nu, zise Centaine cu fermitate şi se întoarse spre Anna. Trebuie să-i schimbăm căpitanului pansamentul.

După un protest foarte anemic, Michael fu condus la scăunelul din faţa sobei şi Anna îi desfăcu centura, iar Centaine, care stătea în spatele lui, îi trase jacheta de pe umeri.

Anna desfăcu pansamentul şi mormăi aprobator.

– Apă fierbinte, copilă, porunci ea.

Îi spălară şi-i uscară cu grijă rănile, apoi aplicară din nou unguentul şi-l repansară cu fâşii curate de pânză.

– Se vindecă minunat, zise Anna, şi Centaine îl ajută să-şi îmbrace la loc cămaşa.

Nu realizase niciodată cât de fină şi netedă putea fi pielea unui bărbat, pe spate şi pe părţile laterale ale torsului. Era atât de slab, încât fiecare vertebră din şira spinării i se vedea tot atât de clar ca mătăniile dintr-un rozariu, cu două creste de muşchi tensionaţi de fiecare parte.

Reveni în faţă ca să-i încheie cămaşa.

– Sunteţi foarte blândă, zise el încet şi Centaine nu îndrăzni să-l privească în ochi, ca nu cumva să se trădeze în faţa Annei.

Avea părul de pe piept des, aspru şi negru, şi Centaine îşi trecu vârful degetelor prin el aproape neintenţionat, iar sfârcurile pieptului plat mărunte şi de culoare roz-închis se întăriră sub privirea ei, un fenomen care o ului şi o încântă în acelaşi timp. Nu se gândise niciodată că şi bărbaţilor li se întâmpla asta.

– Vino, Centaine, o dojeni Anna și Centaine tresări când își dădu seama că rămăsese nemișcată, fixându-i corpul cu privirea.

– Am venit să vă mulțumesc, zise Michael. Nu am vrut să vă dau de lucru.

– Nu e nici o problemă, zise Centaine, neîndrăznind nici acum să-l privească în ochi.

– Fără ajutorul dumneavoastră aș fi ars de viu.

– Nu! zise Centaine cu o intensitate inutilă. Ideea morții acestei creaturi magnifice i se părea complet inacceptabilă.

Acum îl privi în sfârșit în față, și părea că cerul de vară se întrevedea prin niște spărturi din capul lui, atât îi erau de albaștri ochii.

– Centaine, avem multă treabă. Tonul Annei era chiar mai aspru decât înainte.

– Lasați-mă să v-ajut, interveni Michael plin de energie. Am fost lăsat la sol – adică nu am voie să zbor. Anna îl privi nehotărâtă, dar contele ridică din umeri.

– Încă o pereche de mâini nu strică.

– O mică răsplată, insistă Michael.

– Uniforma dumneavoastră e atât de elegantă, zise Anna, uitându-se la cizmele lui lucioase și încercând să găsească niște scuze.

– Avem cizme de cauciuc și salopete, interveni rapid Centaine, iar Anna își ridică mâinile în aer, capitulând.

Centaine îl privi coborând scările să-l ajute pe conte să curețe grajdul improvizat din pivniță și i se părea că până și țesătura albastră *serge de Nim*, sau dril, cum se mai numea, și cizmele negre de cauciuc păreau elegante pe trupul său înalt și zvelt.

Centaine și Anna își petrecură restul dimineții în grădina de legume, pregătind solul pentru semănatul de primăvară.

De fiecare dată când Centaine cobora în pivniță, cu scuzele cele mai transparente, se oprea oriunde era Michael în momentul acela, lucrând după instrucțiunile contelui, și aveau

o conversație plină de pauze și stinghereală reciprocă, până când Anna venea în capul scărilor.

– Unde-i fata aceea acum? Centaine! Ce Dumnezeu faci? De parcă nu știa.

Luară toți patru prânzul în bucătărie – omletă cu ceapă și trufe, brânză și pâine neagră, plus o sticlă de vin roșu pe care Centaine se îndură să o accepte, dar nu suficient cât să-i ofere tatălui ei cheile de la pivniță. O aduse ea însăși.

Vinul le îmbunătăți starea de spirit, chiar și Anna bău un pahar și-i permise și lui Centaine să facă același lucru, iar conversația deveni lejeră și nereținută, punctată de explozii de hohote de râs.

– Acum, căpitane... zise contele întorcându-se spre Michael în cele din urmă cu o sclipire calculată în singurul său ochi. Dumneata și familia dumitale, ce faceți în Africa?

– Fermieri, răspunse Michael.

– Arendași? sondă contele terenul cu prudență.

– Nu, nu... râse Michael. Avem pământul nostru.

– Proprietari de pământ? Tonul vocii contelui se schimbă; după cum știe toată lumea, pământul este singura formă adevărată de bogăție. Ce mărime are moșia familiei dumitale?

– Păi... Michael păru jenat. Destul de mare. Vedeți, e de fapt în proprietate comună a familiei – tatăl și unchiul meu...

– Unchiul dumitale, generalul? interveni contele.

– Da, unchiul Sean...

– O sută de hectare? insistă contele.

– Puțin mai mult. Michael se foi pe bancă și se jucă stingherit cu felia de pâine.

– Două sute? Contele părea atât de curios și plin de speranță că Michael nu mai putu evita răspunsul.

– Dacă luăm în considerare plantațiile și fermele de vite și pământurile pe care le avem în nord, aproximativ patruzeci de mii de hectare.

– Patruzeci de mii? Contele se holbă la el și apoi repetă întrebarea în engleză, ca să nu se strecoare cumva vreo greșeală. Patruzeci de mii?

Michael încuviință stingherit. Nu începuse să se simtă jenat de mărimea averii familiei lui decât de foarte puțin timp.

– Patruzeci de mii de hectare! șopti contele cu venerație. Și, bineînțeles, ai mulți frați?

Michael clătină din cap.

– Nu, din nefericire, sunt singur la părinți.

– Ha! Zise contele cu ușurare transparentă. Să nu-ți pară prea rău de asta! Și îl bătu ușor pe braț cu un gest patern.

Contele aruncă o privire către fiica sa și recunoscu pentru prima dată expresia de pe chipul ei când se uita la aviator.

„Și foarte bine face, se gândi el mulțumit. Patruzeci de mii de hectare și singur la părinți!" Fiica lui era franțuzoaică și știa valoarea unui cent și a unui franc, *sacré bleu,* știa asta mai bine decât el însuși. Îi zâmbi cu dragoste de cealaltă parte a mesei. Era încă așa de copilăroasă în atâtea feluri, dar în altele era o adevărată franțuzoaică șireată. De când agentul financiar al contelui fugise la Paris, lăsând toate registrele moșiei și conturile din bancă într-un haos complet, Centaine era cea care preluase funcția de administrator. Contele nu se preocupase niciodată prea mult de bani, pentru el pământul rămânând pentru totdeauna singura avere adevărată, dar fiica lui era isteață. Număra chiar și sticlele din pivniță și șuncile puse la afumat. Sorbi cu plăcere din vinul roșu și își urmă șirul gândurilor. „Vor rămâne atât de puțini tineri demni de însurătoare după măcelul ăsta, abatorul ăsta... și patruzeci de mii de hectare!"

– *Chérie,* zise el. Căpitanul poate va vrea să ia pușca și să ne aducă niște porumbei grași și dacă iei și tu un coș să-l umpli cu trufe – s-ar putea să mai găsești câteva – ce bună cină am putea avea diseară! Centaine bătu din palme încântată, dar Anna, cu chipul roșu de indignare îi aruncă o privire tăioasă. Anna va merge cu tine să vă supravegheze, se grăbi el să zică. Nu vrem să iscăm un scandal nepotrivit, nu? La urma urmei de ce să nu plantez o sămânță, se întrebă el, dacă nu cumva germinează deja. Patruzeci de mii de hectare, *merde!*

*

Porcul se numea Keiser Wilhelm, sau Klein Willie pe scurt. Era un mistreț bălțat, așa de gras că îi amintea lui Michael de un hipopotam. Avea urechile ascuțite, pleoștite peste ochi și coada încovrigată pe spinare ca o rolă de sârmă ghimpată, lăsând la vedere foarte clar dovada masculinității sale, un săculeț roz și lucios ce părea fiert în ulei.

– *Vas-y, Willie! Cherche!* strigau Centaine și Anna la unison; era nevoie de amândouă pentru a ține în frâu animalul enorm. *Cherche!* Caută! Și mistrețul adulmeca pământul umed, cafeniu ca ciocolata, de sub stejari, târând în urma lui pe cele două femei. Michael venea aproape alergând după ei, cu o cazma pe umărul bun, râzând încântat de ciudățenia vânătorii.

Intrară mai adânc în pădure și ajunseră lângă un pârâu îngust, a cărui apă tulbure din cauza ploilor recente curgea năvalnic, și îi urmară cursul cu mare larmă.

– A găsit una! țipă Centaine cu entuziasm și împreună cu Anna trase, cu destul de puțină eficiență, de lesa mistrețului. Michel! strigă ea peste umăr, gâfâind. Când reușim să-l tragem la o parte, trebuie să fii foarte rapid cu cazmaua. Ești gata?

– Gata!

Centaine scoase din buzunarul fustei un ciot ofilit de trufă, acoperit de mucegai de vechi ce era. Decupă o feliuță cu un briceag și o întinse cât mai aproape de râtul mistrețului. Câteva clipe porcul nu o băgă în seamă, dar apoi sesiză mirosul trufei tăiate și grohăi lacom, încercând să o apuce cu tot cu mâna lui Centaine între fălcile băloase. Fata își trase rapid mâna și făcu doi-trei pași înapoi, iar mistrețul o urmări.

– Repede, Michel! țipă ea și Michael înfipse cazmaua în pământ. După vreo șase cazmale pline, descoperi ciuperca îngropată iar Anna se lăsă în genunchi și o scoase din pământ cu mâinile goale. O ridică plină de pământ cafeniu, un bulgăre inform, întunecat, cu noduri, aproape de mărimea pumnului ei.

– Uite ce frumusețe!

În cele din urmă Centaine permise porcului să-i ia feliuța de ciupercă dintre degete și după ce o înfulecă îl lăsă să se întoarcă la groapa goală și să adulmece prin pământul afânat ca să se convingă că trufa dispăruse într-adevăr, apoi îi strigă *„Cherche!"* și vânătoarea reîncepu. După o oră coșulețul era plin cu ciuperci informe, cu aspect foarte neapetisant, și Anna hotărî că era timpul să se oprească.

– Mai mult de-atât o să se strice. Acum să mergem după porumbei. Hai să vedem cum știe să tragă la țintă căpitanul nostru din Africa!

Porniră în grabă spre castel, alergând în urma mistrețului, râzând și gâfâind. Centaine încuie trufele în cămară și Anna duse mistrețul înapoi în cotețul lui din pivniță, apoi luă pușca din suportul de pe peretele bucătăriei. Îi dădu arma lui Michael și-l privi cu atenție cum desface închizătorul puștii și verifică țevile, apoi o închide la loc cu un clic și o pune pe umăr să-i verifice echilibrul. În ciuda arsurilor care-i stingherau puțin postura, Anna își dădu seama că avea în față un trăgător bun, după felul în care mânuia arma, și expresia i se îmblânzi, aprobatoare.

Cât despre Michael, el fu surprins – și apoi încântat – să descopere că arma era o venerabilă pușcă Holland and Holland – numai fabricanții englezi de arme puteau face o țeavă care să lanseze un șir perfect uniform de gloanțe, indiferent cât de rapid era traversată.

Făcu un gest aprobator din cap către Anna, care îi dădu un săculeț de pânză plin de cartușe.

– Excelent!

– O să vă arăt un loc bun. Centaine îl apucă de mână să-l conducă și în secunda aceea văzu expresia Annei, așa că îi dădu drumul imediat. După-amiaza porumbeii se întorc în pădure, explică ea.

Trecură pe lângă marginea pădurii, cu Centaine în frunte, ținându-și fusta ridicată ca să nu și-o murdărească de noroi, așa că Michael îi zărea din când în când o fracțiune de gambă albă și netedă, și pulsul i se accelera mai mult decât era

justificat de efortul de a ține pasul cu ea. Cu picioarele ei scurte și butucănoase, Anna rămase mult în urma lor și amândoi îi ignorară strigătele de „Așteptați-mă și pe mine".

La colțul pădurii, în unghiul T-ului folosit de piloți ca reper de întoarcere la aerodrom, era o cărare cu tufișuri înalte, de fiecare parte.

– Porumbeii vin de acolo, arătă Centaine peste ogoarele și viile întinse, toate năpădite de buruieni și nerecoltate la timp. Ar trebui să așteptăm aici.

Șirul de tufișuri oferea un adăpost excelent și, când sosi și Anna, se ascunseră toți trei și începură să supravegheze cerul. Dinspre nord se rostogoleau nori grei și joși, amenințând a ploaie, formând un fundal perfect pentru punctulețele minuscule ale cârdurilor de porumbei, făcându-le clar vizibile pentru ochiul antrenat de vânător al lui Michael.

– Acolo, zise el. Vin chiar încoace.

– Nu-i văd, zise Centaine, căutând agitată. Unde... oh, da, acum îi văd.

Deși înaintau rapid, bătând viguros din aripi, zburau în linie dreaptă, coborând foarte încet către pădure. Pentru un țintaș de calibrul lui Michael era o tragere foarte ușoară. Așteptă până când traiectoriile de zbor a două păsări se suprapuseră și le doborî pe amândouă cu același glonț. Să prăbușiră de la înălțime și în timp ce restul stolului se împrăștie imediat, ca într-o explozie, nimeri un al treilea porumbel cu un foc tras prin cealaltă țeavă.

Cele două femei alergară în câmp să aducă păsările.

– Trei cu două focuri. Centaine reveni lângă el și rămase înlemnită, privindu-l cu admirație, mângâind trupul moale și cald al porumbelului mort.

– A fost un noroc chior, zise Anna îmbufnată. Nimeni nu nimerește doi porumbei intenționat – nu dacă sunt în zbor.

Următorul stol era mai mare, iar păsările erau îngrămădite. Michael doborî trei cu primul glonț și o a patra cu al doilea glonț, și Centaine se răsuci triumfătoare către Anna.

– Alt noroc? zise ea plină de bucurie malițioasă. Ce norocos este căpitanul astăzi!

Încă două stoluri veniră în bătaia puștii în următoarea jumătate de oră și Centaine îl întrebă serioasă:

– Nu rataţi niciodată, *Mijnheer?*

– Acolo sus, dacă ratezi, mori, zise Michael uitându-se spre cer. Până acum n-am ratat.

Centaine se înfioră. Moartea – din nou cuvântul acela. Moartea era pretutindeni în jurul lor – pe crestele din depărtare, unde pentru moment sunetul armelor nu era decât un bubuit constant și profund, moartea din cerul de deasupra lor... Se uită la Michael și se gândi: „Nu vreau să moară – niciodată! Niciodată!"

Dar apoi clătină din cap, alungându-și gândurile sumbre, și zâmbi:

– Învăţaţi-mă să trag.

Rugămintea aceasta fu cu totul inspirată. Îi permise lui Michael s-o atingă, chiar sub privirea de vultur a Annei. O așeză în fața lui și-i arătă postura clasică, cu piciorul stâng înainte.

– Umărul ăsta un pic mai jos. Amândoi erau perfect conștienți de fiecare punct de contact, ca de un curent electric. Răsuciți-vă ușor șoldul încoace. Michael își puse mâinile peste șoldurile ei și păru să se înece când ea se împinse în el cu fesele, o apăsare neștiutoare, dar devastatoare.

Prima împușcătură a lui Centaine o aruncă cu forță în pieptul lui, și Michael o strânse în brațe protector, în timp ce porumbeii se îndepărtară nevătămați spre linia orizontului.

– Vă uitați la vârful țevii în loc să priviți la pasăre, explică Michael, ținând-o în continuare în brațe. Uitați-vă la pasăre, și arma va urma ochiul în mod natural.

La următorul foc, un porumbel dolofan se prăbuși din văzduh, în țipetele de încântare ale celor două femei, dar când Anna alergă să-l culeagă din câmp, ploaia care stătuse parcă la pândă până atunci se revărsă brusc peste ei într-o perdea argintie.

– Hambarul! strigă Centaine și îi conduse, fugind mâncând pământul, pe cărare în jos.

Ploaia biciuia vârfurile copacilor și picăturile explodau ca niște obuze în miniatură pe pielea lor, făcându-i să icnească din cauza usturimii înghețate. Centaine ajunse prima la hambar și bluza i se lipea de piele, astfel că Michael îi vedea forma exactă a sânilor. Părul i se prelingea în șuvițe negre lipite de frunte, iar fata se scutură de apa de pe fuste și râse, neîncercând deloc să-i evite privirea.

Hambarul dădea înspre cărare. Era construit din blocuri pătrate de piatră galbenă și avea acoperișul de stuf, peticit și uzat ca un covor vechi. Era aproape plin cu baloturi așezate unele peste altele până la acoperiș.

– Asta va ține mult, bombăni Anna morocănoasă, privind la ploaia torențială și scuturându-se de apă ca un bivol când iese din mlaștină. Am rămas blocați aici.

– Anna, hai să curățăm păsările.

Se așezară confortabil pe baloturile de paie și începură să curețe porumbeii de pene; Centaine și Michael erau așezați atât de aproape, încât umerii li se atingeau.

– Povestiți-mi despre Africa, ceru Centaine. Este chiar așa de întunecată?

– Este cel mai însorit pământ din lume – de fapt e chiar prea mult soare, îi spuse Michael.

– Ador soarele, clătină Centaine din cap. Urăsc frigul și umezeala. Niciodată nu poate fi prea mult soare pentru mine.

Michael îi povesti despre deșertul unde nu ploua niciodată.

– Nu plouă într-un an de zile atât cât plouă aici într-o singură zi.

– Eu am crezut că nu sunt decât negri sălbatici în Africa.

– Nu, râse el. Sunt o mulțime de albi sălbatici de asemenea – și gentlemeni negri. Îi povesti despre pigmeii mărunți și galbeni din pădurile Ituri, înalți până la brâul unui bărbat, și despre uriașii Watusi, care considerau că orice om sub doi

metri înălțime este un pigmeu, și despre acei nobili războinici zuluși care-și spuneau copiii cerului.

– Vorbiți despre ei de parcă-i iubiți, îl acuză ea.

– Pe zuluși? întrebă el, și apoi încuviință. Da, cred că-i iubesc într-adevăr. Cel puțin pe unii dintre ei. Mbejane...

– Mbejane? Centaine nu pronunță numele corect.

– Un zulus – a fost împreună cu unchiul Sean de când erau amândoi copii. Folosise cuvântul zulus *„umfaan"* și trebui să i-l traducă.

– Povestiți-mi despre animale. Centaine voia să-l audă vorbind în continuare. Simțea că putea să-i asculte vocea și poveștile pentru totdeauna. Spuneți-mi despre lei și tigri.

– Nu sunt tigri, îi zâmbi el. Dar sunt o mulțime de lei. Chiar și mâinile Annei – ocupate cu smulgerea penelor – se opriră, și amândouă femeile îl ascultară pe Michael descriind tabăra de vânătoare din savană unde el și unchiul său Sean fuseseră asediați de o familie de lei și trebuiseră să stea lângă capul cailor toată noaptea, protejându-i și calmându-i, în timp ce felinele stăteau la pândă la marginea cercului de lumină, foindu-se, mârâind și răgând.

– Spuneți-ne despre elefanți. Și Michael îi povesti despre aceste animale atât de perspicace. Îi descrise cum se deplasează cu acel mers lent, parcă somnambulic, fluturându-și urechile imense ca să-și răcorească sângele, și cum ridică praf de pe jos și și-l aruncă peste cap într-un duș de țărână.

Îi vorbi despre structura socială complexă a turmelor de elefanți, despre cum evitau masculii bătrâni hărmălaia turmelor în perioada de împerechere.

– Exact ca taică-tău, zise Anna.

Apoi despre reginele sterpe și bătrâne care își asumau responsabilitatea de dădace și moașe: cum între aceste uriașe animale cenușii se formau legături aproape ca prieteniile omenești, care durau o viață întreagă; despre strania lor fascinație în fața morții, astfel încât dacă omorau un vânător care-i hăituise ca o ciumă și îi rănise, deseori îi acopereau cadavrul cu frunze verzi, de parcă ar fi vrut să-și ceară iertare.

Le explică de asemenea cum, atunci când unul dintre membri turmei era rănit, ceilalți încercau să-l sprijine cu trompele și să-l susțină din amândouă părțile cu tot corpul ca să stea în picioare, iar când se prăbușea în cele din urmă, dacă era o femelă, masculul turmei se urca pe ea, ca și cum ar fi încercat să frustreze moartea printr-un act de creație.

Această ultimă poveste o trezi pe Anna din transa în care se lăsase prinsă și-i aminti de rolul ei de doamnă de companie, însărcinată cu păzirea virtuții tinerei fete; aruncă o privire ascuțită către Centaine.

– Nu mai plouă, anunță ea pe un ton înțepat și începu să adune porumbeii jumuliți.

Centaine îl privea în continuare pe Michael cu ochi imenși, negri și strălucitori.

– Într-o zi mă voi duce în Africa, zise ea încet, iar Michael o privi adânc în ochi și încuviință.

– Da, într-o zi, spuse el.

Părea că schimbaseră un jurământ. Era un lucru clar între ei, ferm și înțeles. În momentul acela ea devenise femeia lui, și el bărbatul ei.

– Haideți, insistă Anna din ușa hambarului. Haideți, înainte să înceapă să plouă din nou. Celor doi le trebui un efort uriaș să se ridice și să o urmeze afară, în lumea rece și înecată de apă.

Își târșâiră picioarele pe cărare până la castel, mergând alături fără să se atingă, dar perfect conștienți fiecare de prezența celuilalt, atât de intens încât ar fi putut tot atât de bine să se țină în brațe.

Chiar atunci, prin văzduhul pictat în culorile amurgului, se reîntoarseră avioanele, zburând jos și rapid, tunetul motoarelor lor înălțându-se într-un crescendo pe măsură ce se apropiau de ei, până ajunseră chiar deasupra capetelor lor. În frunte era Sopwithul verde. Din unghiul în care erau nu puteau vedea capul lui Andrew, dar vedeau raze de soare prin câteva rupturi din pânza aripilor, prin punctele găurilor de gloanțe lăsate de mitralierele Spandau. Cele cinci avioane

care veneau în urma lui Andrew aveau și ele urme de gloanțe în aripi și fuzelaje, rupturi și găuri.

– A fost o zi grea, murmură Michael, cu capul lăsat pe spate.

Mai apăru încă un Sopwith în urma celorlalți, cu motorul pocnind și ratând, cu un val de aburi în urmă, cu o aripă răsucită pieziș acolo unde cadrul de suport fusese rupt cu totul de gloanțe. Centaine se cutremură privindu-i și se strecură mai aproape de Michael.

– Câțiva dintre ei au murit acolo azi, șopti ea și Michael nu avu ce să-i răspundă. Mâine și dumneavoastră veți fi cu ei din nou.

– Nu mâine.

– Atunci poimâne – sau ziua următoare.

Nici de data aceasta nu era nevoie de nici un răspuns.

– Michel, oh, Michel! Vocea ei avea un ton de agonie fizică. Trebuie să vă văd singur. S-ar putea să nu putem niciodată să... S-ar putea să nu mai avem nici o altă șansă. De acum înainte trebuie să trăim fiecare minut prețios al vieților noastre ca și cum ar fi ultimul.

Șocul acestor cuvinte îl lovi ca un pumn. Michael nu putea să vorbească și vocea lui Centaine scăzu într-o șoaptă de-abia auzită.

– Hambarul...

– Când? Își regăsise vocea, deși spartă și de nerecunoscut chiar și pentru el.

– Astă-seară, înainte de miezul nopții – voi veni de îndată ce pot. Va fi frig. Îl privi direct în față – convențiile sociale fuseseră incinerate în fumalul războiului. Adu o pătură.

Apoi se răsuci pe loc și alergă s-o ajungă din urmă pe Anna, lăsându-l pe Michael uitându-se după ea, într-o confuzie amețitoare de uluire și extaz.

Michael se spălă la pompa din fața bucătăriei și se schimbă la loc în uniformă. Când intră în bucătărie, plăcinta

de porumbel era gata, bogată și parfumată cu trufe proaspete, cu crusta crocantă și cafenie. Centaine umplea și reumplea paharul tatălui ei fără nici un protest din partea lui. Făcea același lucru și pentru Anna, dar cu o mână mai ușoară, mai șireată, astfel ca Anna să nu bage de seamă, și fața ei devenise și mai roșie la față și râdea mai zgomotos.

Centaine îl numi pe Michael responsabil cu gramofonul *His Master's Voice*, cel mai prețios bun al ei, și-i spuse că parte a datoriei sale era de a-i trage mereu manivela la maximum și de a schimba discurile de îndată ce se terminau. Prin pâlnia imensă de alamă a mașinăriei se auzea urlând ca din trâmbiță o înregistrare cu Toscanini dirijând orchestra de la Scala în *Aïda* de Verdi, umplând bucătăria cu sunetul glorios. Când îi aduse farfuria încărcată cu plăcintă de porumbel, la locul lui din fața contelui, Centaine îi atinse ceafa cu vârful degetelor – prin acele bucle întunecate și moi ca de mătase – și îi murmură în ureche, aplecându-se peste el:

– Eu ador *Aïda,* dar dumneata, căpitane?

Contele îi punea întrebări amănunțite despre producția de la moșia familiei și Michael își dădu seama că-i era foarte greu să se concentreze să-i dea răspunsuri corecte.

– Mai demult creșteam acacii, dar tata și unchiul sunt convinși că după război automobilul va depăși complet calul, ceea ce înseamnă că va avea loc o reducere drastică a cererii de harnașamente din piele, și în consecință a celei pentru tanin, pentru tăbăcării...

– Ce mare păcat că bazaconia aia diavolească ce face atâta zgomot și pute ca naiba va lua locul calului, suspină contele. Dar au dreptate, bineînțeles. Motorul cu benzină este viitorul.

– Acum replantăm cu pini și arbori de cauciuc albaștri australieni. Pentru stâlpi de susținere la minele de aur și materie primă pentru fabricarea hârtiei.

– Foarte bine.

– Și apoi, bineînțeles, mai avem plantațiile de zahăr și fermele de vite. Unchiul meu crede că în curând vor exista

vapoare cu camere frigorifice care să transporte carnea de vită peste tot în lume...

Cu cât auzea mai multe, cu atât mai încântat devenea.

– Mai bea, băiete dragă, îl îndemnă el pe Michael, ca dovadă a aprecierii sale. De-abia ce-ai băut un strop. Nu e pe gustul tău?

– E excelent, serios, totuși, *le foie* – ficatul.

Michael se plesni peste burtă, sub coaste, și contele scoase niște sunete de îngrijorare și compasiune. Fiind francez, știa că majoritatea bolilor și a necazurilor de pe lume puteau fi atribuite deranjamentelor în funcționarea acelui organ.

– Nu e grav. Dar nu lăsați ca mica mea indispoziție să vă oprească, Michael făcu un mic gest de modestie și contele, ascultător, își umplu imediat la loc propriul pahar.

După ce-i serviră pe cei doi bărbați, femeile își aduseră și lor farfurii și se așezară la masă alături de ei. Centaine stătea lângă tatăl ei, și nu vorbi aproape deloc. Își întorcea capul pe rând între cei doi bărbați, de parcă le asculta conversația cu mare atenție, dar la un moment dat Michael simți o ușoară apăsare pe gambă și își dădu seama că Centaine își întindea piciorul pe sub masă către el. Se foi stingherit sub privirea pătrunzătoare a contelui, neîndrăznind să se uite spre Centaine. În schimb făcu gestul care-i devenise de multă vreme tic nervos, acela de a-și sufla peste degete de parcă și le arsese pe o plită încinsă, și clipi rapid din ochi.

Piciorul lui Centaine se retrase la fel de discret pe cât avansase și Michael aștepta două sau trei minute înainte să și-l întindă pe al lui. Când îi găsi piciorul i-l prinse între ale lui; din colțul ochilor o văzu tresărind și roșind puternic de la obraji până pe gât și în vârful urechilor. Se întoarse să o privească drept în ochi, atât de încântat încât nu-și putu retrage privirea dintr-a ei, până când contele ridică vocea.

– Câți? repetă el cu o ușoară asprime și Michael își trase vinovat piciorul înapoi.

– Îmi pare rău. Nu am auzit...

– Căpitanul nu se simte bine, interveni rapid Centaine cu voce întretăiată. Arsurile nu i s-au vindecat și a lucrat prea mult azi.

– Nu ar trebui să-l mai reținem inutil, aprobă și Anna imediat. Dacă și-a terminat cina...

– Da, da. Centaine se ridică în picioare. Trebuie să-l lăsăm să se ducă acasă să se odihnească.

Contele păru cu adevărat distrus că își pierdea tovarășul de băutură, dar Centaine îl consolă.

– Nu te deranja, *papa*. Poți să rămâi aici să-ți termini vinul.

Anna îi însoți pe cei doi afară, în curtea bucătăriei; se întunecase deja cu totul așa că femeia, cu ochi de șoim și mâinile în șolduri, îi păzi, în timp ce ei își luau cu timiditate la revedere. Băuse exact atâta vin, cât să-i amorțească instinctele cele mai ascuțite, căci altfel ar fi fost foarte interesată să afle de ce era atât de nerăbdătoare Centaine să-l vadă pe Michael pe motocicletă, gata de plecare.

– Îmi permiteți să vă mai vizitez, *Mademoiselle* de Thiry?

– Cum doriți, domnule căpitan.

Inima Annei, înmuiată de vin, se umplu de compasiune pentru ei. Îi trebui un efort imens să nu-și piardă hotărârea.

– La revedere, *Mijnheer,* zise ea cu fermitate. Copila asta o să răcească dacă mai stă mult aici. Vino înăuntru, Centaine.

Contele consideră absolut imperativ să spele gustul vinului cu un pahar sau două de coniac. Acesta tăia aciditatea vinului, îi explică el pe un ton serios lui Centaine. În cele din urmă fu nevoie ca cele două femei să-l ajute să meargă la culcare. Urcă treptele într-un stil destul de periculos, cântând un marș din *Aïda* cu mai mult entuziasm decât talent. Când ajunse lângă pat, se prăbuși în el ca un stejar tăiat, cu burta în sus. Centaine îi apucă fiecare picior pe rând, le încălecă și-i trase cizmele cu toată puterea.

– Dumnezeu să te binecuvânteze, micuța mea, *papa* al tău te iubește așa de mult...

Împreună cu Anna reușiră să-l ridice și să-i tragă peste cap cămașa de noapte, apoi îl lăsară să se prăbușească din nou pe pernă. Având decența protejată de cămașa de noapte, îi scoaseră pantalonii și-l rostogoliră cu totul în pat.

– Fie ca îngerii să-ți vegheze somnul, frumoasa mea, murmură nedeslușit contele, când îl acoperiră cu plapuma și Anna suflă în lumânare.

La adăpostul întunericului, Anna întinse mâna și mângâie capul cu păr creț al contelui. Fu răsplătită pentru efort cu un sforăit sonor, care o urmă pe Centaine afară din cameră după ce închise cu grijă ușa în urma ei.

Centaine stătea întinsă în pat, ascultând casa străveche gemând și scârțâind în jurul ei, în întunericul nopții.

Cu înțelepciune, rezistase tentației de a se băga complet îmbrăcată sub pături, căci Anna îi făcu una din vizitele ei neanunțate exact când Centaine se pregătea să sufle în lumânare. Se așeză la marginea patului, limbută din cauza vinului, însă nu suficient de amețită cât să nu-și fi dat seama dacă Centaine nu ar fi fost în cămașa de noapte. Căscând și suspinând, Centaine încercă să-i transmită telepatic să-i fie somn, iar când asta nu funcționă, și auzi clopotele din depărtare, de la biserica din Mort Homme, bătând ora zece, se prefăcu adormită ea însăși. Fu o adevărată tortură să stea nemișcată și să-și regleze respirația, căci ardea și fierbea de agitație.

În cele din urmă Anna își dădu seama că vorbea singură, se ridică și începu să se-nvârtă prin odăiță, adunând și împăturind hainele aruncate de fată care pe unde apucase; în cele din urmă se opri lângă ea, se aplecă să o sărute de noapte bună și stinse lumina.

De îndată ce rămase singură, Centaine se ridică în capul oaselor și-și îmbrățișă genunchii fremătând, din cauza nerăbdării. Deși avea foarte clar în minte care trebuia să fie

rezultatul final al acestei întâlniri cu Michael, mecanica precisă îi era în momentul acela chinuitor de obscură. Printr-un proces de logică ajunsese la concluzia că, în mare, conceptul în sine nu putea fi cu totul diferit de ceea ce văzuse deja de nenumărate ori pe câmp și în staule.

Primise și o confirmare, într-o după-amiază somnoroasă de vară, când îi atrăsese atenția un mic zgomot ce venea dintr-unul dintre grajdurile nefolosite. Se cățărase în pod și îi privise cu uimire, printr-o spărtură, pe Elsa, una dintre fetele de la bucătărie, și pe Jacques, un ajutor de grăjdar, până realiză, în cele din urmă, că ceea ce vedea era de fapt un joc de-a cocoșul și găina, de-a armăsarul și iapa. Se gândise la asta zile în șir după aceea, trăgând cu urechea apoi cu mult mai mare atenție la bârfele și pălăvrăgelile servitoarelor. În cele din urmă își luase inima-n dinți și se dusese la Anna cu întrebările ei.

Toate aceste cercetări o lăsară nedumerită și derutată de nenumăratele contradicții. Conform spuselor Annei, procedura era extrem de dureroasă, însoțită de o sângerare abundentă și de pericolul cumplit de a rămâne gravidă și de a lua tot felul de boli. Asta era însă în contradicție evidentă cu veselia nereținută cu care discutau subiectul celelalte servitoare, și cu chicotelile și țipetele înăbușite de încântare pe care le auzise de la Elsa, când stătea sub Jacques în paiele din grajd.

Centaine știa că putea să suporte destul de ușor o durere fizică mare; chiar și doctorul Le Brun remarcase acest lucru după ce îi pusese la loc brațul rupt, fără să fie necesar să folosească cloroform.

– N-a scos nici un scâncet, se minunase el.

Nu, Centaine știa că putea suporta durerea tot așa de ușor ca orice altă fată de țăran de pe moșie și pierduse sânge în multe ocazii, nu numai în zilele acelea din lună. Deseori, când era sigură că nu o observa nimeni, lua șaua laterală, pentru doamne, de pe Nuage, atât de inconfortabilă, își ridica fustele și-l călărea bărbătește. Cu o primăvară înainte, călărindu-l așa, fără șa, condusese armăsarul la zidul de piatră care mărginea

câmpul de nord al moșiei, sărind dinspre partea mai puțin înaltă și căzând mai mult de doi metri de cealaltă parte a zidului. La aterizare, venise în forță peste greabănul lui Nuage și se cutremurase de durere ca de la o lovitură de cuțit. Sângerase atât de mult, încât umerii albi ai lui Nuage se pătaseră cu roz și lui Centaine îi fu atât de rușine încât, în ciuda durerii, se oprise să-l spele în iazul de la marginea câmpului înainte să vină șchiopătând acasă, conducând calul în urma ei.

Nu, nici durerea, nici sângele nu o înspăimântau. Tremurul ei avea altă cauză. Era speriată de moarte că Michael va fi dezamăgit de ea – Anna o avertizase și în legătură cu asta.

– După aceea bărbații își pierd interesul pentru o femeie, *les cochons.*

„Dacă Michael își pierde interesul pentru mine, cred că o să mor, se gândi ea, și pentru o clipă ezită. Nu mă voi duce – nu pot să risc așa ceva."

– Oh, dar cum aș putea să *nu* mă duc? șopti ea și simți cum pieptul îi freamătă de tăria dragostei și a dorinței ei. Trebuie. Pur și simplu trebuie.

Într-o agonie de nerăbdare, ascultă zgomotele făcute de Anna care se pregătea de culcare în camera alăturată. Chiar și după ce se făcu liniște, Centaine ascultă în continuare, auzi clopotul bisericii bătând sfertul și apoi jumătatea de oră, înainte să se strecoare de sub plapumă.

Își găsi pantalonașii de dantelă și juponul unde îi împăturise Anna și apoi se opri pentru o clipă cu unul dintre picioare deja vârât în chiloței.

„La ce bun?" se întrebă singură și își înăbuși un chicotit cu mâna peste gură, dându-i iar jos.

Își luă fusta groasă de călărie și jacheta, apoi își puse un șal negru peste cap și umeri. Ducându-și cizmele în cealaltă mână, se strecură pe coridor și ascultă în fața ușii Annei.

Anna sforăia încet și regulat și Centaine se furișă până în bucătărie. Se așeză pe scăunel în fața focului și-și trase

cizmele în picioare, aprinzând apoi felinarul cu o lumânare subțire, de la focul din sobă. Descuie ușa bucătăriei și ieși în curte. Luna era în ultimul pătrar, plutind cu prova ei ascuțită prin smocurile de nori întunecați.

Centaine merse doar pe marginea cu iarbă a cărării, ca să nu se audă scrâșnetul pietrișului pe sub cizme și nu deschise ușița felinarului, grăbindu-se pe alee doar la lumina palidă și argintie a lunii. Dintr-odată avu loc o explozie bruscă sus pe creste, la nord, cu o lumină portocalie ca un răsărit de soare, care păli încet, și auzi apoi tunetul îndepărtat, înăbușit de vânt.

– O mină! Centaine se opri pentru o clipă, întrebându-se câți oameni muriseră în acea monstruoasă învălmășeală de pământ și foc. Gândul acesta îi întări hotărârea. Era atât de multă moarte și ură, și atât de puțină dragoste. Trebuia să țină cu dinții de fiecare firicel ce se putea găsi.

Văzu în cele din urmă hambarul în fața ei și începu să alerge. Nu se vedea nici o lumină dinăuntru, nici un semn de vreo motocicletă.

„N-a venit!" Gândul acesta o făcu să se simtă disperată de dorință. Îi venea să-i urle numele spre cer. Se împiedică de pragul hambarului și aproape căzu.

– Michel! Nu se mai putea abține, își auzi panica din voce și-l mai strigă odată. Michel! Deschise ușița felinarului.

Îl văzu venind spre ea, ieșind din întunecimea din hambar. Înalt și lat în umeri, cu chipul palid, minunat în lumina felinarului.

– Oh, am crezut că nu mai veniți.

Michael se opri în fața ei.

– Nimic, zise el încet. Nimic de pe lumea asta nu m-ar fi putut opri.

Se opriră față în față, Centaine cu fața în sus către el, privindu-se reciproc cu ochi flămânzi, deși nici unul nu părea să știe exact ce să facă, cum să traverseze acei ultimi centimetri care-i despărțeau, care păreau în secunda aceea ca o prăpastie eternă.

– Nu v-a văzut nimeni? întrebă el.

– Nu, nu, nu cred.

– Bine.

– Michel?

– Da, Centaine.

– Poate că n-ar fi trebuit să vin – poate ar trebui să merg înapoi?

Era exact lucrul cel mai inspirat pe care-ar fi putut să-l spună, căci amenințarea implicită îi dădu lui Michael exact impulsul de care avea nevoie și-l făcu să se-ntindă spre ea, apucând-o în brațe aproape cu brutalitate.

– Nu, niciodată – nu vreau să plecați, niciodată.

Centaine râse – un sunet răgușit, întretăiat, și Michael o strânse și mai tare și încercă s-o sărute, dar încercarea nu-i reuși. Își ciocniră nasurile și dinții în graba lor, înainte să-și întâlnească buzele. Totuși, odată ce se potriviră în sărut, buzele ei erau fierbinți și moi, iar interiorul gurii ei era mătăsos și avea gust de mere coapte. Șalul îi alunecă peste cap, aproape sufocându-i pe amândoi și trebuiră să-și întrerupă sărutul, amândoi fără suflare și râzând emoționați.

– Nasturii, șopti ea. Nasturii dumneavoastră mă zgârie, și mi-e frig. Tremură teatral.

– Îmi pare rău. Îi luă felinarul din mână și o conduse în partea din spate a hambarului. O așeză pe niște baloturi de paie și la lumina felinarului Centaine văzu că pregătise un cuib moale de paie între baloturi, pe care îl căptușise cu pături cenușii, de armată.

– Le-am adus de la mine din cort, îi explică el, așezând cu grijă felinarul și apoi răsucindu-se spre ea plin de neastâmpăr.

– *Attends!* Îl tutui acum pentru prima dată, făcându-l să se oprească și apoi începu să-i desfacă banduliera de peste piept. Asta o să mă umple de vânătăi.

Michael aruncă la o parte centura și o apucă din nou în brațe. De data aceasta buzele li se întâlniră din prima clipă și rămaseră agățați unul de altul pentru câteva minute. Centaine era copleșită de valuri uriașe de sentimente noi, atât de intense încât se simțea zăpăcită și slăbită. I se muiară picioarele, dar

Michael o sprijini și atunci Centaine încercă să-i înapoieze torentul de sărutări pe care i le revărsa pe gură, ochi și gât – dar în primul rând voia să-l facă să se culce pe pătură cu ea. Se lăsă intenționat să cadă și-l trase și pe el, stricându-i echilibrul, așa că Michael căzu peste ea și amândoi ajunseră împletiți în cuibul căptușit cu pături dintre paie.

– Oh, scuză-mă, zise el, încercând să se ridice de pe ea, dar fata își încleștă un braț în jurul gâtului lui și-i ținu fața lipită de-a ei. Centaine prinse un capăt de pătură peste umărul lui și îi acoperi pe amândoi. Se auzi scoțând niște sunete firave, miorlăitoare, ca o pisicuță flămândă, își trecu mâinile prin părul lui, peste obraji, și-l sărută adânc. Greutatea trupului lui peste ea îi dădea o senzație atât de plăcută încât atunci când Michael încercă să se dea jos, Centaine își agăță glezna peste piciorul lui ca să nu-l lase să se miște.

– Lumina, zise el răgușit, și pipăi pe nevăzute după felinar să-i închidă ușița.

– Nu, vreau să-ți văd fața. Îl prinse de încheietură și-i trase mâna înapoi spre ea, ținându-i-o lipită de piept, privindu-l fix în ochi. Ochii lui Michael erau atât de frumoși în lumina felinarului, încât Centaine simți că-i explodează inima de dragoste – și îi simți mâna mișcându-se pe unul din sâni, iar ea îl ținea în continuare de încheietură, cu sfârcurile tânjind după atingerea lui.

Totul deveni un delir de încântare și de dorință, din ce în ce mai puternic, până când în cele din urmă deveni insuportabil, ceva trebuia să se întâmple înainte să leșine din cauza senzației – dar nu se întâmplă nimic și Centaine reveni de pe culmile pe care se aflase într-o stare de nerăbdare care aproape se transformă în furie din cauza dezamăgirii.

Își regăsi capacitatea de critică, care fuseseră amorțită de dorință până atunci, și realiză că Michael se zbătea în nehotărâre, și acum se înfurie cu adevărat. Trebuia să fi fost mai stăpân pe sine, să o ducă acolo unde tânjea să ajungă. Îi apucă iar încheietura și-i trase mâna în jos, și în același timp

se mișcă sub el în așa fel încât fustele groase de lână i se ridicară în brâu.

– Centaine, șopti el. Nu vreau să fac nimic ce tu nu vrei.

– *Tais-toi!* îi zise ea aproape șuierând. Taci! și realiză că va trebui să-l conducă ea până la capăt, că va trebui întotdeauna să-l conducă ea, dar nu se supără din această cauză. Într-un fel o făcea să se simtă foarte puternică și sigură pe ea.

Amândurora li se tăie răsuflarea când Michael o atinse. După un minut, Centaine dădu drumul încheieturii lui și-l cercetă în pantaloni, și când găsi ceea ce căuta scoase un mic țipăt icnit, căci era atât de tare și de imens încât se simți intimidată. Pentru un moment se întrebă dacă era capabilă de sarcina pe care și-o asumase – dar apoi își adună curajul. Michael era neîndemânatic deasupra ei și Centaine trebui să-și șerpuiască trupul și să bâjbâie. Apoi, dintr-odată, într-o clipă când ea nu se aștepta, se întâmplă – și icni din nou din cauza șocului.

Dar Anna se înșelase, nu simți nici o durere, ci numai o dilatare uluitoare, care-i tăie răsuflarea, și o senzație de umplere, iar după ce-i trecu șocul, o senzație de imensă putere asupra lui.

– Da, Michel, da, iubitul meu, îl încurajă ea și el se împinse, gemu și fremătă în crucifixul învăluitor al mâinilor și picioarelor ei, iar Centaine îi suportă cu ușurință asaltul, știind foarte bine că în aceste momente Michael îi aparținea cu desăvârșire și savurând acest lucru.

Când fu cuprins de ultima convulsie, Centaine îi privi fața și văzu cum culoarea ochilor lui se schimbă în indigo în lumina felinarului. Totuși, deși îl iubea în momentele acelea cu o iubire intensă, viscerală și dureroasă, avea o mică bănuială în adâncurile conștiinței ei că ratase ceva. Nu simțise nici o secundă impulsul să țipe așa cum țipase Elsa sub Jacques în paie, și imediat după acest gând i se făcu frică.

– Michel, șopti ea imperios. Mă mai iubești? Spune-mi că mă iubești.

– Te iubesc mai mult ca propria viață. Avea vocea frântă și gâfâindă, și Centaine nu putu să se îndoiască de sinceritatea lui câtuși de puțin.

Îi zâmbi în semiîntuneric și-l strânse și mai tare în brațe, iar când îl simți micșorându-se și înmuindu-se în ea fu copleșită de un val de compasiune toropitoare.

– Iubitul meu, șopti ea. Gata, iubitule, gata, și-i mângâie buclele dese de la ceafă.

Trecură câteva clipe, timp suficient ca emoțiile ei să se calmeze, până să-și dea seama că se schimbase ceva irevocabil în ea însăși pe parcursul celor câteva minute ale acelui act simplu pe care-l înfăptuiseră împreună. Bărbatul din brațele ei era mai puternic decât ea din punct de vedere fizic, dar acum îi dădea senzația unui copil, un copil somnoros, care i se cuibărea în brațe. Ea în schimb se simțea mai înțeleaptă și mai plină de vitalitate, de parcă toată viața ei de până atunci fusese o plutire calmă, fără direcție, iar acum își găsise în sfârșit vântul cel bun și, asemenea unei corăbii, profita în sfârșit de el pentru a înainta cu hotărâre în direcția dorită.

– Trezește-te, Michel. Îl scuturâ blând și Michael mormăi ceva și de-abia se mișcă. Nu poți să dormi acum – vorbește-mi.

– Despre ce?

– Orice. Spune-mi despre Africa. Spune-mi cum o să mergem împreună în Africa.

– Dar ți-am spus asta deja.

– Mai spune-mi o dată. Vreau să aud totul de la început.

Se culcă pe pieptul lui și-l ascultă cu aviditate, punându-i întrebări oricând ezita.

– Povestește-mi despre tatăl tău. Nu mi-ai spus cum arată.

Așa că discutară toată noaptea, cuibăriți în coconul lor de pături cenușii.

Apoi, mult prea curând pentru amândoi, armele își reîncepură corul ucigaș de-a lungul crestelor și Centaine îl strânse în brațe cu un dor disperat.

– Oh, Michel, nu vreau să plec! Apoi i se smulse din brațe, se ridică și începu să-și îmbrace hainele și să se încheie la nasturi.

– Ăsta a fost cel mai frumos lucru ce mi s-a întâmplat vreodată, șopti Michael privind-o, și în lumina felinarului și a zorilor falși ai armelor de foc, ochii ei erau imenși și calzi.

– Vom merge în Africa, nu-i așa Michel? îl întrebă Centaine întorcându-se să-l privească în ochi.

– Îți promit că da.

– Și-ți voi dărui un fiu pe pământul scăldat de soare și vom trăi fericiți până la adânci bătrânețe, exact așa ca-n povești, nu-i așa, Michel?

Urcară cărarea spre castel împreună, îmbrățișați sub șalul lui Centaine, și la colțul grajdului se sărutară cu patimă, până când Centaine i se smulse iar din brațe și alergă prin curtea pavată.

Nu se uită înapoi când ajunse la ușa bucătăriei, ci dispăru în casa imensă și întunecată, lăsându-l pe Michael singur, ciudat de trist, deși ar fi trebuit să fie bucuros.

Biggs stătea în picioare lângă pat, uitându-se cu afecțiune la Michael, care dormea. Fiul cel mai mare al lui Biggs, care murise cu un an înainte în tranșeele de la Ypres, ar fi avut aceeași vârstă. Michael părea atât de epuizat și de palid, de sleit de puteri, încât Biggs trebui să se forțeze să-i pună mâna pe umeri și să-l trezească.

– Cât e ora, Biggs? zise Michael buimac.

– E târziu, domnule, și soarele strălucește – dar nu zburăm azi, domnule, avem încă ordin de staționare la sol, domnule.

În clipa aceea se întâmplă un lucru ciudat. Michael îi zâmbi, un fel de rânjet prostesc și nebunesc pe care Biggs nu-l mai văzuse niciodată. Îl alarmă.

– Dumnezeule, Biggs, ce bine mă simt!

– Mă bucur, domnule, zise Biggs, întrebându-se cu un junghi de îngrijorare dacă nu cumva avea febră. Cum ne e brațul?

– Brațul ne e minunat, absolut minunat, mulțumesc, Biggs.

– V-aș fi lăsat să mai dormiți, dar maiorul a zis să veniți, domnule. Are ceva important să vă arate.

– Ce anume?

– Nu am voie să vă spun, domnule Michael, lord Killigerran a lăsat instrucțiuni clare.

– Foarte bine, Biggs! exclamă Michael fără nici un motiv aparent și sări din pat. Nu e niciodată înțelept să-l lași pe lord Killigerran să aștepte.

Michael se năpusti la popotă și fu dezamăgit s-o găsească goală. Voia să aibă pe cineva care să se bucure împreună cu el. De preferință Andrew, dar chiar și caporalul popotei își părăsise postul. Farfuriile de la micul dejun erau încă grămadă pe masă și revistele și ziarele zăceau pe podea, unde fuseseră evident aruncate în grabă. Pipa aghiotantului era pe una dintre scrumiere, și din ea se ridicau încă șuvițe urât mirositoare de fum, dovadă a grabei cu care fusese abandonată popota.

Michael auzi atunci prin fereastra deschisă sunet de voci, agitate și entuziasmate, venind din livadă. Ieși în grabă afară și înaintă printre copaci.

Întregul lor escadron număra douăzeci și patru de piloți, dar după luptele recente nu mai erau decât șaiprezece, incluzându-i pe Michael și pe Andrew. Toți erau adunați la marginea livezii și alături de ei erau și mecanicii și personalul de sol, echipajele bateriilor antiaeriene care păzeau câmpul, servitorii de la popotă și ordonanțele – absolut toți erau în câmp și se părea că toți vorbeau deodată.

Erau adunați în jurul unui avion parcat la poziția nr. 1, în capătul livezii. Michael nu putea vedea decât aripile de sus ale aparatului și capota de pe motor peste capetele oamenilor, dar simți un fior de anticipație în tot corpul. Nu mai văzuse niciodată aceste forme.

Botul aparatului era lunguieț, dând impresia de mare putere, și aripile erau minunat înclinate, având totuși diedrul

adânc care promitea viteză și suprafețele de control pline, ceea ce implica stabilitate și manevrabilitate ușoară.

Andrew își făcu loc imediat prin grămada de soldați entuziasmați din jurul avionului și se grăbi să-l întâmpine pe Michael, ținând porttigaretul de chihlimbar în colțul gurii, într-un unghi șmecheresc.

– Salve! Frumoasa din pădurea adormită se trezește ca Venus dintre valuri.

– Andrew, e SE5a în sfârșit, nu-i așa? strigă Michael să acopere hărmălaia și Andrew îl apucă de braț și-l târî către avion.

Mulțimea se trase la o parte din fața lor, iar Michael se apropie și rămase încremenit de uimire și admirație. Se vedea dintr-o privire că era mai greu și mai robust chiar și decât avioanele germane Albatros DIII – și ce motor! Era enorm! Gargantuan!

– Două sute de căluți! zise Andrew mângâind cu dragoste capota motorului.

– Două sute de cai putere, repetă Michael. Mai mare decât Mercedesul german. Se apropie de el și mângâie lemnul minunat laminat al elicei, uitându-se prin țeava armelor.

Era o mitralieră Lewis .303 pe o montură Foster fixată pe aripa de sus, o armă ușoară, de încredere și eficientă, care să tragă peste arcul elicei, și mai jos, montată pe fuzelajul din fața carlingii, se afla mitraliera mai grea Vickers, cu dispozitiv de întrerupere care să tragă prin elice. Două mitraliere, în sfârșit aveau două mitraliere, și un motor suficient de puternic să-i poarte în luptă.

Michael scoase un chiot scoțian din Highlands pe care-l învățase de la Andrew, și acesta desfăcu sticluța de argint și stropi câteva picături de whisky pe capota motorului.

– Binecuvântez acest zmeu și pe toți cei care vor zbura în el, intonă el după care bău cu sete din sticluță și i-o trecu și lui Michael.

– Ai zburat cu el? întrebă Michael, cu vocea răgușită de arsura whisky-ului și aruncă sticluța celui mai apropiat coleg ofițer.

– Cine naiba crezi că l-a adus de la Arras? întrebă Andrew.

– Cum se manevrează?

– Ca o tânără domnișoară pe care am întâlnit-o în Aberdeen – rapidă în sus, rapidă în jos, moale și dulce.

Adunarea de piloți izbucni într-un cor de chiote și fluierături și cineva urlă:

– Noi când zburăm cu el, domnule?

– Ordinea vechimii, le spuse Andrew și-i zâmbi șemecherește lui Michael. Ce păcat doar că domnul căpitan Courtney nu este în condiția fizică necesară să zboare! clătină el din cap, cu o compasiune prefăcută.

– Biggs! strigă Michael. Unde mi-e jacheta de zbor, omule?

– M-am gândit eu c-o s-o vreți, domnule, zise Biggs ieșind din grămadă din spatele lui și desfăcând jacheta pentru ca Michael să-și vâre doar mâinile în mâneci.

Mărețul motor Wolseley Viper împinse avionul SE5a cu un vuiet asurzitor de-a lungul pistei înguste și noroioase de decolare și în momentul în care coada se ridică, Michael avu o priveliște panoramică în față peste capota motorului. Parcă stătea într-o lojă la teatru.

– Îl pun pe Mac să smulgă afară nenorocitul ăsta de parbriz, se gândi el, și voi putea să văd orice neamț de la o sută cincizeci de kilometri.

Ridică aparatul masiv în văzduh și zâmbi încântat când îl simți începând să urce.

– Rapid în sus, așa a spus Andrew, și se simți apăsat cu forță în scaun, urcând ca un vultur printre curenții termici ascendenți.

„Nu s-a făcut încă Albatrosul care să poată să urce mai sus decât noi acum", se bucură el, și la o mie opt sute de metri înălțime, nivelă zborul avionului în palier și apoi răsuci aparatul la dreapta, luând curba din ce în ce mai abrupt,

trăgând cu forță de manetă ca să-i țină botul în sus, cu aripa dreaptă îndreptată vertical în jos, către pământ; sângele i se scurse din creier din cauza forței centrifuge, așa că vederea îi deveni cenușie, decoloratã, așa că întoarse dur avionul în direcția opusă, țipând de exaltare în bătaia vântului și în mugetul motorului uriaș.

– Acuma să vă văd, nenorociților! Se răsuci ca să vadă liniile germane. Haideți acuma să vedeți ce v-am pregătit!

Când aterizã, ceilalți piloți înconjurară aparatul făcând o zarvă de nedescris.

– Cum merge, Mike?

– Cum se înalță?

– Se-ntoarce bine?

În picioare pe aripa inferioară, deasupra lor, Michael își aduse laolaltă toate degetele, le sărută și apoi le desfăcu încântat către cer.

În acea după-amiază Andrew conduse escadrila în formație strânsă, toți ceilalți piloți în bătrânele Sopwith Pup, ciuruite de gloanțe, ponosite și peticite, până la aerodromul principal de la Bertangles, unde așteptară nerăbdători în fața hangarului Numărul 3, într-un grup entuziasmat și agitat, până ce membrii echipajelor de sol aduseră încet avioanele SE5a și le parcară într-un șir lung, în față.

Prin unchiul său de la cartierul general al diviziei, Andrew aranjase ca un fotograf să fie de față. Având noile avioane de luptă în spate, ca fundal, piloții escadrilei se adunară în jurul lui Andrew ca o echipă de fotbal. Fiecare dintre ei era îmbrăcat diferit, nici măcar unul dintre ei n-avea uniforma regulamentară RFC. Pe cap purtau bonete soldățești obișnuite, chipiuri cu cozoroc sau căști de piele, iar Andrew, ca de obicei, avea bereta lui scoțiană. Purtau jachete strâmte de piele de la marină, sau tunici de cavalerie, sau mantale de zbor din piele, dar absolut toți aveau aripile RFC brodate pe piept.

Fotograful aranjă tripodul greu de lemn și dispăru sub pânza neagră, asistentul ținându-i plăcile la îndemână. Numai unul dintre piloți nu era prezent în grup. Hank Jonson, un

texan scund și îndesat de nici douăzeci de ani, singurul american din escadron, care fusese îmblânzitor de cai înainte de război. Își plătise singur biletul peste Atlantic ca să intre în Escadrila Lafayette, iar de acolo ajunsese cumva în echipa lui Andrew: scoțieni, irlandezi, colonialiști și alți rătăciți, care formau toți Escadrila RFC Numărul 21.

Hank se duse în spatele tripodului, își aprinse un trabuc olandez, gros și negru, și începu să dea sfaturi proaste fotografului enervat.

– Hai, Hank, îi strigă Michael. Avem nevoie de mutra ta gigea ca să ne facă poza mai elegantă.

Hank își frecă nasul turtit, pe care unul dintre caii lui sălbatici îl făcuse așa cu o lovitură de copită bine plasată, și clătină din cap.

– Măi băieți, voi n-ați auzit că e mare ghinion să-ți faci poză?

Toți îl huiduiră și Hank flutură din trabuc fără să se supere.

– N-aveți decât, îi invită el. Dar taică-meu a fost mușcat de un șarpe cu clopoței exact în ziua când și-a făcut prima dată poză.

– Nu este nici un șarpe cu clopoței acolo sus, în aer, îl tachină unul dintre piloți.

– Nu, recunoscu Hank. Dar ce este, e mult mai rău decât un cuib întreg de șerpi cu clopoței. Râsetele batjocoritoare își pierdură din vlagă. Își aruncară unul altuia priviri furișe, și unul dintre ei făcu un pas înainte să iasă din grup.

– Zâmbiți, vă rog, domnilor. Fotograful ieși de sub pânza neagră, făcându-i să înghețe în poziție, dar zâmbetele le erau oarecum țepene și pierite în clipa când se deschise diafragma și imaginile fură arse pentru posteritate pe nitratul de argint.

Andrew, ieșind din cadrul pozei, acționă imediat pentru a schimba starea sumbră de spirit pe care o aveau toți.

– Michael, alege cinci, ordonă el. Noi, restul, o să vă dăm zece minute avans și voi trebuie să încercați să veniți de deasupra și să ne interceptați înainte să ajungem la Mort Homme.

Michael își conduse formația de cinci în poziția clasică de ambuscadă, în sus, spre soare, și după paravanul unor șuvițe de nori, blocând ruta de întoarcere spre Mort Homme. Și, cu toate acestea, Andrew aproape evadă pe lângă ei; își condusese grupul mult la sud și apoi se strecurase spre dreapta, extrem de aproape de sol. Ar fi funcționat de altfel, dacă ar fi avut de-a face cu cineva cu ochi mai puțin ageri decât ai lui Michael, dar aceasta zări reflexia unei raze de soare pe parbrizul unuia dintre avioane de la zece kilometri distanță și trase semnalul luminos Very, de culoare roșie, care semnaliza „Dușman în față" către restul membrilor grupului său. Andrew, realizând că fuseseră văzuți, se înălță să-i întâmpine, și cele două formațiuni de avioane de luptă se apropiară una de cealaltă într-un vârtej de aparate care se răsuceau, plonjau și se învârteau în zbor.

Michael alese avionul SE5a al lui Andrew din stolul zgomotos și se îndreptă spre el în viteză, și amândoi începură un balet aerian complicat, forțând aparatele puternice din ce în ce mai mult, încercând să le descopere limitele de viteză și de rezistență; fiind egali în îndemânare și cu aparate identice, nici unul nu reuși să aibă avantajul final, până când, aproape din întâmplare, când Andrew se apropie de coada sa, aproape în raza de tragere, Michael lovi bara de cârmă cu sălbăticie și coada avionului SE5a alunecă, întorcându-se în plan drept, răsucindu-l pe loc cu o forță care aproape îi dislocă gâtul, și se trezi năpustindu-se înapoi din plin în linia de atac a lui Andrew.

Trecură fulgerător unul pe lângă celălalt, nefiind salvați de la o coliziune mortală decât de reflexele mai iuți ca săgeata pe care le aveau amândoi, ca piloți veterani de război, și Michael repetă instantaneu întoarcerea alunecată, fiind aruncat violent în marginea carlingii, lovindu-și umărul parțial vindecat atât de tare de parapet încât văzu stele verzi de durere – dar era deja în spatele lui Andrew și se năpusti ca o săgeată să-l prindă din urmă. Andrew se răsuci disperat, dar Michael îi contracară fiecare manevră de scăpare, păstrându-l în tot acest

timp în linia de foc a mitralierei Vickers şi venind din ce în ce mai aproape, până când axul elicei aproape atinse bara de cârmă a lui Andrew.

– *Ngi dla!* urlă Michael triumfător. Am mâncat! – strigătul străvechi de luptă al zuluşilor, pe care-l urlaseră şi războinicii regelui Chaka în timp ce-şi înfigeau sulițele assegai în carnea dușmanilor lor.

Văzu fața lui Andrew reflectată în oglinda retrovizoare; acesta avea ochii măriți de supărare şi de uluire din cauza manevrei incredibile.

Andrew trase un foc de semnalizare de culoare verde pentru a chema escadrila înapoi la bază şi pentru a se recunoaşte înfrânt în fața lui Michael. Escadrila era împrăştiată în tot văzduhul, dar la semnalul de adunare şi întoarcere la bază se regrupară în formația de zbor în jurul lui Andrew, care îi conduse înapoi la Mort Homme.

În momentul în care aterizară, Andrew sări ca un arc din aparatul său şi se repezi către Michael, apucându-l de amândoi umerii şi scuturându-l nerăbdător.

– Cum ai făcut asta – cum naiba ai făcut asta?

Michael îi explică rapid.

– E imposibil, zise Andrew, clătinând din cap. O întoarcere în plan – dacă n-aş fi văzut-o cu ochii mei... Se întrerupse. Hai. Haide să mergem să mai încercăm o dată.

Cele două avione voluminoase decolară cu un vuiet asurzitor de pe pista îngustă a micului aerodrom şi nu se reîntoarseră decât seara târziu, când ultima lumină pălea în amurg. Michael şi Andrew săriră din carlingi şi se repeziră unul la altul să se strângă în braţe, plesnindu-se bucuroşi pe spate şi dansând în cerc, atât de înfofoliți în hainele de zbor încât semănau cu nişte urşi de circ. Echipele de la sol stăteau şi-i priveau, zâmbind indulgent; când se calmară puţin, Mac, mecanicul-şef, făcu un pas înainte şi-şi duse degetele la boneta soldăţească.

– Mă scuzaţi, domnilor, dar vopseaua de pe avioanele astea arată ca rochia de duminică a soacră-mii, cu care merge

la întâlnirile de citit evanghelia, domnule, plictisitoare și murdară!

Avioanele SE5a erau vopsite în cenușiu de fabrică. O culoare care avea scopul de a le face mai greu de observat de către dușman.

– Verde, spuse Andrew. Câțiva dintre piloții de ambele părți ale frontului, atât britanici cât și germani, doreau să aibă efectul exact opus. Li se părea o chestiune de mândrie ca vopseaua să fie suficient de țipătoare încât să le anunțe prezența în fața dușmanilor, o provocare directă. Verde, repetă Andrew. Verde strălucitor ca să se potrivească cu verdele de la eșarfa mea; și nu uita să-i scrii numele pe bot.

– Galben, te rog, Mac, hotărî Michael.

– Ei, oare de ce m-oi fi gândit eu că o s-alegeți galben, domnu' Mike? zâmbi Mac.

– Oh, Mac, și când te-apuci de asta, scoate-i și mizeria aia de parbriz și strânge-i mai tare cablurile de manevră, te rog.

Toți veteranii credeau că, umblând la cabluri și mărind unghiul diedral al aripilor, își măreau viteza cu câteva noduri.

– Sigur că da, promise Mac.

– Aranjează-l să zboare cu mâinile jos de pe manete, adăugă Michael. Toți piloții cu experiență de război își băgau nasul și-n mecanică, toată lumea știa asta. Dacă avionul zbura drept și în palier fără mâini pe manete, pilotul putea să-și folosească ambele mâini pentru arme.

– Fără mâini, domnule! rânji indulgent Mac.

– Oh, și Mac, fixează mitralierele pentru cincizeci de metri...

– Și ce altceva, domnule?

– Atât pentru moment, Mac, îi răspunse Michael la rânjet. Dar o să mă mai gândesc eu la ceva.

– Sunt sigur că așa veți face, domnule. Mac clătină resemnat din cap. Va fi gata în zori.

– Ai de la mine o sticlă de rom dacă e gata, îi promise Michael.

– Și acum, băiețaș, zise Andrew aruncându-și un braț pe după umerii lui Michael, ce zici de-un păhărel?

– Mă gândeam că n-o să mă mai întrebi niciodată, îi răspunse el.

Popota era plină de tineri agitați, discutând gălăgioși și încântați despre noile aparate.

– Caporale! strigă lord Killigerran peste capetele lor către chelnerul popotei. Toată bătutura din seara asta e în contul meu, te rog. Și toți piloții îl aclamară încântați și se duseră la bar ca să profite din plin de ofertă.

O oră mai târziu, când toți ochii sclipeau ca de febră și hohotele de râs ajunseseră la un volum suficient de asurzitor, Andrew bătu în tejgheaua barului ca să le atragă atenția și anunță pe un ton solemn:

– Ca Mare Campion de Bok-Bok al orașului Aberdeen și al întregii Scoții, ca să nu mai vorbim de insulele Hebride, îmi revine dreptul să-i provoc pe toți nou-veniții la un meci din acest joc străvechi și atât de nobil.

– Îți revine dreptul, într-adevăr, zise Michael ironic ridicând dintr-o sprânceană. Domnul meu, fiți amabil și alegeți-vă o echipă.

Andrew dădu cu banul și Michael pierdu, așa că echipa lui trebui să formeze o grămadă ca la rugby lângă unul dintre pereți, în timp ce chelnerii popotei se repeziră să adune imediat toate obiectele ce se puteau sparge. Apoi, unul câte unul, băieții lui Andrew porniră în goană de-a latul popotei și aterizară cu toată puterea în grămada de oameni, cu scopul de a-i dărâma la pământ, ceea ce ar fi constituit o victorie totală. Dacă însă orice parte a corpului lor atingea pământul între timp, aceasta ar fi însemnat descalificarea imediată a echipei lor.

Grămada lui Michael rezistă greutății și violenței asaltului, și în cele din urmă toți cei opt membri ai echipei lui Andrew, având mare grijă să nu atingă pământul cu nimic, nici măcar cu un deget de la mână sau de la picior, erau cocoțați ca un cârd de maimuțe peste formația lui Michael.

Din vârful piramidei, Andrew puse întrebarea crucială, cea care trebuia să decidă victoria glorioasă sau înfrângerea dezonorantă.

– Bok-Bok, câte degete am ridicat?

Cu vocea înăbușită de greutatea trupurilor stivuite peste el, Michael spuse la nimereală.

– Trei.

– Doi! strigă Andrew victorios și cu un geamăt deprimat, grămada se lăsă intenționat să se prăbușească. În haosul care rezultă, Michael găsi urechea lui Andrew la doar câțiva centimetri de gura sa.

– Andrew, ce zici, n-ai putea să-mi împrumuți motocicleta diseară? îl întrebă el.

Fiind imobilizat de grămada de tineri piloți, Andrew nu reuși să-și miște capul, dar își dădu ochii peste cap la cuvintele lui Michael.

– Vrei să ieși iar la un pic de aer, băiețaș? Michael se rușină și nu știu ce să-i răspundă, așa că Andrew continuă: Tot ce am îți stă la dispoziție, du-te cu binecuvântarea mea și transmite-i domnișoarei salutările mele cele mai respectuoase, așa e bine?

Michael parcă motocicleta în pădure, în spatele hambarului, și se strecură către intrare în liniște, prin noroi, purtând în brațe legătura de pături din dotarea armatei. Când intră în hambar, fu întâmpinat de o rază de lumină exact în ochi – Centaine tocmai deschisese ușița felinarului și-l îndreptase spre el.

– *Bonsoir, monsieur.* Stătea cocoțată pe baloturile de paie cu picioarele sub ea și-l privi poznașă de sus. Ce surpriză să te văd aici!

Michael ajunse lângă ea în doar câțiva pași uriași și o trase în brațe.

– Ai venit mai repede, exclamă el.

– *Papa* s-a dus la culcare mai devreme... nu reuşi să explice mai departe, căci Michael îi acoperi gura cu a lui. Am văzut noile avioane, zise ea când se despărţiră ca să respire. Dar n-am ştiut care e al tău. Toate sunt la fel. Am fost aşa de neliniştită că nu am ştiut care e al tău!

– Mâine al meu va fi iar galben. Mac îl revopseşte pentru mine.

– Trebuie să ne stabilim nişte semnale, îi zise ea, luând păturile de la el şi începând să aranjeze cuibul dintre baloturile de paie.

– Dacă-mi ridic braţul peste cap aşa, asta înseamnă că o să te întâlnesc în hambar în seara aceea, sugeră el.

– Acela va fi atunci semnalul pe care-l voi aştepta cu cea mai mare nerăbdare. Îi zâmbi şi arătă păturile. Hai aici, îi porunci ea apoi cu vocea devenită brusc răguşită şi joasă.

Multă vreme mai târziu, Centaine stătea cu urechea lipită de pieptul lui gol şi-i asculta bătăile inimii. Michael se mişcă uşor şi-i şopti:

– Centaine, nu e bine aşa! Nu poţi veni cu mine în călătorie în Africa.

Centaine se ridică imediat şi-l privi încremenită, cu buzele subţiindu-se de încordare, iar ochii duri ca oţelul îi luciră primejdios.

– Vreau să zic, ce-o să spună lumea? Gândeşte-te la reputaţia mea, în călătorie cu o femeie care nu mi-e soţie.

Centaine continuă să-l privească fix, dar buzele îşi pierduseră din tensiune şi începeau să-şi ridice colţurile într-un zâmbet.

– Trebuie totuşi să existe o soluţie. Se prefăcu gânditor pentru o clipă. Am găsit! zise brusc, pocnind din degete. Ce-ar fi să ne căsătorim?!

Centaine îşi lipi iar obrazul de pieptul lui.

– Numai ca să-ţi salvez reputaţia, şopti ea.

– Încă nu ai zis „da".

– Oh, da. Da! De un milion de ori, da!

Cât se poate de tipic, următoarea ei întrebare fu pragmatică:

– Când, Michel?

– În curând, cât de curând posibil. Eu ți-am întâlnit familia, iar mâine te duc să o cunoști și tu pe-a mea.

– Familia ta? Se trase în spate să-l poată privi în ochi. Dar familia ta e în Africa.

– Nu toată, o asigură el. Majoritatea e aici. Și când zic majoritatea nu mă refer la numărul de membri, ci la partea cea mai importantă a familiei mele.

– Nu înțeleg.

– Vei înțelege, *ma chérie,* vei înțelege! o asigură el.

Michael îi explică lui Andrew tot ce avea de gând să facă.

– Dacă vei fi prins voi refuza să recunosc că am știut chiar și cel mai mic amănunt din acest plan infam. Mai mult încă, voi prezida cu mare bucurie curtea marțială care te va judeca și voi comanda personal echipa de execuție care te va împușca, îl avertiză Andrew.

Michael se duse pe terenul solid de la marginea câmpului de la nord, în partea de moșie Thiry cea mai îndepărtată de baza escadrilei. Trebui să se strecoare cu avionul SE5a, acum de un galben strident, în spatele șirului de stejari care stăteau de strajă câmpului, și apoi, trecând extrem de jos, aproape atingând zidul de piatră de doi metri înălțime, închise regulatorul și lăsă avionul să coboare spre pământul moale. Se ridică apoi rapid și lăsă motorul să meargă în gol, iar el se căță pe o aripă ca să se dea jos din avion.

Centaine venea alergând dinspre colțul zidului, unde îl așteptase. Michael văzu că-i ascultase instrucțiunile și se îmbrăcase foarte călduros: cizme căptușite cu blăniță, o fustă groasă de lână galbenă și eșarfa galbenă de mătase în jurul gâtului. Peste toate purta o capă luxoasă de blană de vulpe argintie, a cărei glugă îi atârna pe spate în timp ce alerga spre el. Pe umăr avea o geantă ușoară de piele moale.

Michael sări de pe aripă și o apucă în brațe, învârtind-o pe loc.

– Uite! Port galben – culoarea ta preferată.

– Ce ingenios! O așează pe pământ. Uite! Scoase din buzunarul mantalei casca de zbor împrumutată și-i arătă cum să și-o potrivească peste buclele dese și brune, apoi o ajută să-și încheie cureaua sub bărbie.

– Arăt elegantă și romantică? îl întrebă ea, făcând o poză pentru el.

– Arăți magnific. Și era adevărat. Avea obrajii rumeni de agitație și ochii îi scânteiau. Hai, zise Michael, cățărându-se iar pe aripă și apoi coborând în carlinga minusculă.

– E așa de mică, zise Centaine de pe aripă, ezitând.

– Tot așa ești și tu, dar cred că ești și speriată, nu?

– Speriată, ha! Îi aruncă o privire de dispreț profund și se cățără înăuntru.

Ceea ce era mult mai dificil decât își închipuiseră oricare din ei, căci trebuia să-și ridice fustele peste genunchi și apoi să se legene precar peste carlinga deschisă, ca o pasăre așezându-se să clocească ouăle din cuib. Michael nu putu rezista ispitei și, cum stătea așa deasupra lui, își trecu mâna ușor pe sub fustele ei, aproape la intersecția coapselor ei, acoperite de pantalonașii de mătase. Centaine țipă ascuțit de surpriză și ofensă.

– Ești foarte obraznic, *monsieur!* Și i se trânti în brațe.

Michael legă hamul de siguranță peste amândoi și apoi o sărută pe gât, imediat sub marginea căștii.

– Acuma ești în puterea mea. Nu mai poți să-mi scapi.

– Nu sunt sigură că vreau, chicoti ea.

Le trebuiră câteva minute până reușiră să aranjeze cum se cuvine toate fustele, blănurile și panglicuțele pantalonașilor lui Centaine, pentru a se asigura că Michael va putea manevra toate comenzile avionului cu ea în brațe.

– Gata, zise el și porni către marginea câmpului, folosindu-se de fiecare centimetru disponibil de pistă, căci solul era moale și pista de decolare extrem de scurtă.

Îi ordonase lui Mac să ia muniția din amândouă mitralierele și să scoată lichidul de răcire din Vickers, ceea ce le micșoră greutatea cu aproape treizeci de kilograme, dar depășeau și acum greutatea recomandată pentru lungimea pistei pe care o aveau la dispoziție.

– Ține-te bine, îi zise el la ureche când deschise supapa și avionul cel nou și mare se năpusti înainte. Slavă Domnului că bate vântul dinspre sud, murmură când simți avionul desprinzându-se din noroi și străduindu-se din toate puterile să se ridice în aer.

Trecură peste zid, aproape atingându-l și Michael înclină ușor avionul pe aripa de la babord, peste un stejar, după care urcară brusc. O simțea pe Centaine stându-i rigidă în brațe și crezu că îi era cu adevărat frică. Era dezamăgit.

– Suntem în siguranță acum, îi strigă el, ca să-l poată auzi peste bătaia motorului, iar Centaine își întoarse capul spre el și ceea ce i se citea în ochi nu era câtuși de puțin frică, ci extaz.

– E minunat, zise ea și-l sărută. Michael se simți încântat că și ea împărtășea pasiunea lui pentru zbor.

– O să mergem acum peste castel, îi zise el și întoarse iar avionul lateral, coborând cu viteză.

Pentru Centaine aceasta era a doua cea mai minunată experiență din întreaga sa viață, mai bună decât călăria și muzica, aproape la fel de minunată ca dragostea lui Michael. Era o pasăre, un șoim, voia să țipe de bucurie, să păstreze acest moment pentru totdeauna. Voia să fie mereu sus în văzduh, cu vânturile sălbatice vuind în jurul ei și cu bărbatul pe care-l iubea ținând-o protector în brațele puternice.

Sub ea se întindea o lume nouă, locuri familiare pe care le cunoștea de mică, dar pe care le vedea acum dintr-o dimensiune diferită, vrăjită.

– Așa văd îngerii lumea! strigă ea și Michael zâmbi, auzind-o vorbind atât de fantezist.

Castelul se înălță în fața lor; Centaine nu bănuise niciodată cât de mare era, sau cât de roz și de frumos era acoperișul de țigle. Și iată-l pe Nuage pe câmpul din spatele grajdurilor,

galopând înaintea lor, luându-se la întrecere cu avionul galben vuitor – și Centaine izbucni în hohote încântate de râs, strigând în vânt:

– Fugi, iubitule! Și apoi trecură pe deasupra lui și o văzură pe Anna în grădină, ridicându-se dintre plante auzind motorul, umbrindu-și ochii cu mâna, uitându-se la ei. Era atât de aproape că Centaine putea să-i vadă încruntarea de pe fața rumenă. Eșarfa galbenă flutură în aer, iar Centaine îi făcu Annei un semn cu mâna și pentru o clipă, cât le trebui ca să treacă pe deasupra, văzu expresia de pe chipul Annei, care parcă nu-și credea ochilor.

Centaine râse iar în vânt și-i strigă lui Michael.

– Du-te mai sus! Mai sus!

Michael se conformă și Centaine nu stătu locului nici o clipă, răsucindu-se și săltând pe loc de agitație, aplecându-se în afară din carlingă, o dată într-o parte, apoi în cealaltă.

– Uite! Uite! Acolo e mănăstirea – ce păcat că măicuțele nu mă pot vedea acum! Uite, acolo e canalul... oh, și acolo-i catedrala de la Arras... Oh, și acolo...

Încântarea și entuziasmul ei erau contagioase și Michael râse cu ea, iar când Centaine se întoarse cu fața către el, o sărută, dar ea se desprinse imediat.

– Oh, nu vreau să pierd nici o secundă!

Michael zări baza aeronautică principală de la Bertangles; pistele de decolare formau o cruce pe câmpul verde din mijlocul pădurii întunecate, cu îngrămădeala de hangare și clădiri adăpostite între brațele crucii.

– Ascultă-mă, îi strigă el în ureche. Trebuie să-ți ții capul în jos când aterizăm. Centaine încuviință din cap. Când îți spun eu, să sari afară și să fugi între copaci. O să găsești un zid de piatră la dreapta. Mergi pe lângă el trei sute de metri până ajungi la drum și așteaptă-mă acolo.

Michael intră în Bertangles ca la carte, analizând baza și încercând să-și dea seama dacă vreuna dintre activitățile vizibile indica prezența unor ofițeri de grad înalt sau alte

potențiale pericole. Șase avioane erau parcate în fața hangarelor și văzu câteva siluete lucrând la ele sau plimbându-se printre clădiri.

– Se pare că e liber, murmură el, și se întoarse împotriva vântului pentru apropierea finală, iar Centaine i se ghemui în poală ca să nu fie vizibilă de la sol.

Michael intră pe traiectoria de aterizare de sus, ca un novice; era încă la cincisprezece metri înălțime când trecu de hangare și atinse solul mult către capătul pistei, lăsând inerția să-i poarte până aproape la marginea pădurii, apoi întoarse și frână puternic.

– Ieși și fugi! îi spuse el lui Centaine și o ajută să iasă din carlingă. Ascunsă de hangare și clădiri de fuzelajul avionului, Centaine își ridică fustele, își strânse la subsuoară geanta de piele și alergă între copaci.

Michael rulă avionul înapoi la hangar și lăsă aparatul în prag.

– Ar trebui să mergeți să vă semnați în registru, domnule, îi zise sergentul mecanic când sări din avion.

– Registru?

– Procedură nouă, domnule – toate zborurile trebuie să fie înregistate cu ora sosirii și a plecării.

– Birocrația naibii, bombăni Michael. Nu mai poți face nimic fără să scrii pe o hârtie în zilele astea. Dar se duse totuși să-l găsească pe ofițerul de serviciu.

– Oh, da, Courtney, ești așteptat de un șofer.

Șoferul îl aștepta la volanul unui Rolls-Royce parcat în spatele hangarului Numărul 1, dar de îndată ce-l văzu pe Michael sări din mașină și îi veni în întâmpianre.

– *Nkosana!* îi zâmbi acesta cu mare încântare, cu dinții sclipind pe chipul întunecat și rotund ca o lună, dându-i lui Michael un salut milităresc maiestuos care făcu să-i tremure chipiul. Era un tânăr zulus înalt, mai înalt chiar decât Michael, și purta uniforma kaki și moletierele Corpului de Armată African.

– Sangane! îi răspunse Michael la salut, zâmbind la fel de încântat, apoi îl luă impulsiv în brațe.

– Să-ți văd fața e ca și cum m-aș fi întors acasă, îi vorbi el într-o zulusă fluentă.

Cei doi crescuseră împreună, hoinărind pe dealurile înverzite, cu ogarii și bețele de vânătoare. Înotaseră goi în iazurile răcoroase și verzi ale râului Tugela, și pescuiseră țipari lungi și groși cât un braț de om. Își gătiseră vânatul pe același foc și se culcaseră noaptea unul lângă celălalt, studiind stelele și discutând serios problemele care apar în viața oricăror băieți, hotărând cum să le fie viața și cum vor schimba lumea de îndată ce vor deveni bărbați.

– Ce veşti ai de-acasă, Sangane? întrebă Michael când zulusul îi deschise ușa Rollsului. Cum se simte tatăl tău?

Mbejane, tatăl lui Sangane, era bătrânul servitor al lui Sean Courtney; prinț din casa regală zulusă, îi fusese tovarăș și prieten mult timp și își urmase stăpânul în celelalte războaie, dar acum, prea bătrân și infirm, fusese nevoit să-și trimită fiul în locul său.

Cei doi tineri povestiră plini de însuflețire, cât timp Sangane conduse Rolls-Royce-ul afară din baza militară și luă curba spre șoseaua principală. Michael, pe bancheta din spate, își dezbrăcă costumul de zbor, pe sub care avea uniforma de gală, cu toate aripile și decorațiile pe care le dobândise.

– Oprește aioi, Sangane, la marginea pădurii. Michael sări afară din mașină și strigă îngrijorat: Centaine!

Centaine apăru de după un trunchi de copac și Michael încremeni de uimire. Își folosise în mod util timpul în care o lăsase singură, și de-abia acum înțelese el de ce avea cu ea geanta de piele. Michael nu o văzuse încă niciodată purtând machiaj, pe care fata și-l aplicase cu atâta pricepere încât în prima clipă nu-ți puteai da seama care era motivul transformării. Pur și simplu toate calitățile figurii ei erau subliniate, ochii îi păreau mai luminoși, iar pielea mult mai strălucitoare și perlată.

– Ești minunată, îi spuse el în șoaptă. Nu mai era o femeie-copil, acum avea o postură și o încredere de sine cu totul noi, iar Michael se simți copleșit de admirație și respect.

– Crezi că unchiul tău mă va plăcea? întrebă ea.

– Te va adora – orice bărbat te-ar adora!

Costumul galben avea o nuanță deosebită care părea să-i aurească pielea și să arunce reflexii de lumină pură în ochii ei întunecați. Borul pălăriei stil gambetă pe care o avea era îngust pe o parte și lat pe cealaltă, unde cu un ac avea prins un mănunchi ascuțit de pene galbene și verzi. Sub jachetă purta o bluză de *crêpe-de-chine* fin, de culoare crem, cu guler înalt de dantelă, care-i punea în evidență linia gâtului și postura elegantă a capului. Își schimbase de asemenea cizmele cu niște pantofi eleganți.

Michael îi luă amândouă mâinile într-ale lui și le sărută reverențios, apoi o conduse la limuzină și o ajută să urce pe bancheta din spate.

– Sangane, această femeie îmi va fi în curând soție.

Zulusul dădu aprobator din cap, cântărind-o din priviri ca și cum ar fi fost o junincă sau o tânără iapă pursânge.

– Fie să-ți nască mulți fii, zise el.

Când Michael îi traduse, Centaine roși și izbucni în râs.

– Mulțumește-i, Michael, dar spune-i că aș vrea să am cel puțin o fiică. Centaine se uită la interiorul luxos al Rols-Royce-ului. Toți generalii englezi au asemenea mașini?

– Unchiul a adus-o cu el din Africa. Michael își trecu mâna peste pielea moale și fină a banchetei. A fost un cadou de la mătușa mea.

– Unchiul tău are stil, de merge la război într-un asemenea vehicul, zise ea dând din cap. Și mătușa ta are un bun-gust desăvârșit. Sper ca într-o zi să pot și eu să-ți ofer un asemenea cadou, Michael.

– Aș vrea să te sărut, îi zise el.

– Niciodată în public, îi zise ea pudică. Dar oricât de mult vrei când suntem singuri. Spune-mi acum, cât mai avem de mers?

– Cam opt kilometri, dar cu drumul aşa de aglomerat, numai Dumnezeu ştie când vom sosi.

Intraseră pe şoseaua principală Arras-Amiens, care era aproape blocată de transporturi militare, tancuri şi ambulanţe, camioane de aprovizionare supraîncărcate, căruţe şi cabriolete trase de cai, iar la marginea drumului sute de soldaţi mărşăluiau, cu spinările încovoiate sub poverile grele; căştile de oţel îi făceau să semene cu un şir nesfârşit de ciuperci.

Michael observă mai multe priviri invidioase din cauza maşinii strălucitoare şi masive, cu care Sangane făcea slalom prin traficul lent. Bărbaţii care-şi târau picioarele prin mocirlă se uitau în interiorul maşinii şi vedeau un ofiţer elegant cu o fată drăgălaşă pe bancheta moale şi luxoasă. Totuşi, cum Centaine le făcea veselă cu mâna, majoritatea acestor priviri mohorâte se transformară în zâmbete.

– Povesteşte-mi despre unchiul tău, îl rugă ea pe Michael, răsucindu-se spre el.

– Oh, e un tip foarte obişnuit, nu am prea multe să-ţi spun despre el de fapt. A fost dat afară din şcoală pentru că l-a rupt în bătaie pe director, a luptat în războiul zulus şi a omorât primul om înainte să împlinească optsprezece ani, a făcut primul milion de lire sterline înainte să împlinească douăzeci şi cinci de ani şi a pierdut toţi banii într-o singură zi. A împuşcat câteva sute de elefanţi când era vânător profesionist de fildeş şi a omorât un leopard cu mâinile goale. Apoi, în timpul Războiului Bur, l-a capturat pe Leroux, generalul bur, aproape fără ajutor, a mai făcut un milion de lire sterline după război, a ajutat la negocierea Cartei de constituire a Uniunii Africii de Sud. A fost ministru în guvernul lui Louis Botha, dar a demisionat ca să vină să ia parte la războiul acesta. Acum este la comanda acestui regiment. Are cu puţin peste un

metru nouăzeci și poate să ridice câte un sac de porumb de 90 de kilograme în fiecare mână.

– Michael, mă tem să mă-ntâlnesc cu un asemenea om, murmură ea gravă.

– De ce Dumnezeu...

– Mă tem că s-ar putea să mă-ndrăgostesc de el.

Michael râse încântat.

– Și eu mă tem. Mă tem că se va-ndrăgosti el de tine!

Cartierul General al regimentului își avea sediul temporar într-o mănăstire părăsită de la marginea orașului Amiens. Terenurile mănăstirii erau neîngrijite și acoperite de buruieni, fiind abandonate de călugări în timpul luptelor din toamna trecută, iar tufișurile de rododendron se transformaseră într-o adevărată junglă. Clădirile erau de cărămidă roșie, acoperite cu mușchi și cu glicine care se cățărau pe suporturile lor până la acoperișul cenușiu. Cărămizile erau ciobite din loc în loc de urme vechi de obuze.

Un tânăr locotenent îi întâmpină la intrarea din față.

– Dumneata trebuie să fii Michael Courtney – eu sunt John Pearce, aghiotantul domnului general.

– Oh, bună ziua. Michael dădu mâna cu el. Ce s-a întâmplat cu Nick van der Heever?

Nick, fost coleg de școală cu Michael, fusese aghiotantul generalului Courtney de când sosise regimentul în Franța.

– Oh, n-ai auzit? John Pearce căpătă o expresie sumbră, atât de familiară în zilele astea, când întrebai despre o cunoștință. Nick a plecat dincolo, din păcate.

– Oh, Doamne, nu!

– Mă tem că da. Era sus, pe linia frontului, cu unchiul dumitale. A fost nimerit de un pușcaș. Dar atenția locotenentului nu era îndreptată decât parțial asupra lui Michael. Nu-și putea lua ochii de pe Centaine. Cu politețe, Michael făcu prezentările și apoi întrerupse nemilos momentul de admirație a tânărului locotenent.

– Unde e unchiul meu?

– Vă roagă să aşteptaţi.

Îi conduse prin clădire până la o mică grădină interioară care probabil aparţinuse abatelui. Zidurile de piatră erau acoperite de trandafiri cățărători şi în centrul micii peluze se găsea un soclu sculptat pe care era un cadran solar.

Într-un colţ unde bătea soarele fusese pregătită o masă cu trei locuri. Unchiul Sean îşi păstrase stilul obişnuit – argintărie cu însemne regale şi cristale Stuart, observă Michael.

– Domnul general va veni de îndată ce va putea, dar m-a rugat să vă anunţ că va fi un prânz extrem de scurt. Ofensiva de primăvară, ştiţi... Locotenentul arătă cu un gest cele câteva sticle de pe măsuţa de servit. Între timp, pot să vă ofer un lichior, sau poate ceva mai tare?

Centaine clătină din cap, dar Michael acceptă.

– Tare, te rog, zise el. Deşi îşi iubea unchiul pe cât îşi iubea propriul tată, Michael se simţea întotdeauna intimidat când se găsea în prezenţa lui după o perioadă mai lungă în care nu se văzuseră. Avea nevoie de ceva care să-i calmeze nervii.

Aghiotantul îi turnă un whisky.

– Acum vă rog să mă iertaţi, dar am nişte lucruri...

Michael îi făcu un semn din mână şi o luă pe Centaine de braţ.

– Uite, încep să se formeze muguri noi de trandafir, şi narcisele... Se rezemă de el şi-i şopti la ureche. Totul revine la viaţă.

– Nu totul, o contrazise Michael în şoaptă. Pentru un soldat, primăvara e timpul morţii.

– Oh, Michel, începu ea, dar se întrerupse brusc, uitându-se la uşile de sticlă din spatele lui cu o expresie care-l făcu pe Michael să se întoarcă imediat.

În grădină intrase un bărbat – un bărbat înalt, drept şi cu umerii laţi. Acesta se opri când o văzu pe Centaine şi se uită la ea cu o privire pătrunzătoare şi evaluatoare. Avea ochii albaştri şi barba deasă, dar tunsă îngrijit, în acelaşi stil ca regele.

„Aceia sunt ochii lui Michel!“ se gândi Centaine, susținându-i privirea. Dar sunt cu mult mai fioroși, își dădu ea seama.

– Unchiule Sean! strigă Michael și dădu drumul brațului Centainei. Făcu un pas înainte ca să dea mâna cu el, iar acei ochi feroce se întoarseră spre el și se îmblânziră în mod vizibil.

– Băiatul meu.

„Îl iubește, realiză Centaine. Se iubesc unul pe altul foarte mult.“ Începu să studieze cu atenție chipul generalului. Avea pielea înnegrită de soare, cu riduri la colțurile gurii și ale acelor ochi incredibili. Avea nasul mare și încovoiat, ca al lui Michael, fruntea lată și înaltă și un păr des și întunecat, presărat cu fire argintii, care sclipeau în lumina de primăvară.

Cei doi vorbeau încântați, cu mâinile în continuare încleștate, asigurându-se reciproc de prezența celuilalt. Privindu-i, Centaine realiză dintr-odată cât de mult semănau de fapt.

„Sunt exact la fel, își dădu ea seama. Nu diferă decât în vârstă și forță. Mai degrabă par a fi tată și fiu, decât...“

Crâncenii ochi albaștri se întoarseră iar spre ea.

– Deci aceasta este domnișoara.

– Dă-mi voie să ți-o prezint pe *Mademoiselle* de Thiry. Centaine, acesta este unchiul meu, generalul Sean Courtney.

– Michael a vorbit mult... o mulțime... zise Centaine într-o engleză împleticită.

– Vorbește în flamandă! interveni Michael imediat.

– Michael mi-a spus totul despre dumneavoastră, zise ea în flamandă și generalul zâmbi încântat.

– Vorbești afrikaans! răspunse el în aceeași limbă. Zâmbetul îi schimbă întreaga persoană. Acel aer de sălbăticie, aproape de cruzime, pe care îl sesizase Centaine la el în prima clipă, părea acum o iluzie.

– Nu e afrikaans, îl contrazise ea și se ambalară amândoi într-o discuție animată ce semăna aproape a ceartă, și în doar câteva minute Centaine își dădu seama că îi plăcea de el – îl plăcea pentru asemănările dintre el și Michael și totodată pentru vastele diferențe pe care le simțea între ei.

– Hai să mâncăm! exclamă Sean Courtney și o luă de braț. Avem atât de puțin timp... O conduse la masă și-i ținu scaunul să se așeze. Michael, tu stai aici... Și hai să-l lăsăm pe el să taie carnea. Eu voi turna vinul.

Sean își ridică paharul pentru un toast.

– Pentru când ne vom întâlni din nou toți trei, și toți băură cu sete, perfect conștienți de ceea ce se ascundea de fapt în spatele cuvintelor, deși în clipa aceea nu auzeau focurile de armă.

Discutară prietenește, iar generalul trecu rapid și fără efort peste orice tăcere inconfortabilă, astfel că Centaine își dădu seama că, în ciuda exteriorului său atât de aspru și direct, avea totuși o fire amabilă, dar era în continuare conștientă de ochii ce o studiau permanent, de faptul că fiecare privire, cuvânt și gest îi erau evident măsurate și evaluate.

„Foarte bine, *mon Général*, se gândi ea sfidătoare. N-ai decât să te uiți cât poftești, dar eu sunt eu și Michael e al meu." Își ridică bărbia și-i înfruntă privirea, răspunzându-i direct, fără să șovăie, până îl văzu zâmbind – și apoi înclinându-și capul aproape imperceptibil.

„Deci aceasta e femeia pe care și-a ales-o Michael, se gândi Sean. Eu aș fi sperat să-și găsească o fată de aceeași națiie, care să-i vorbească limba și să aibă aceeași credință. Aș fi vrut să știu mult mai mult despre ea înainte să-mi dau binecuvântarea. I-aș fi pus să stea, să aștepte, să se cunoască mai bine unul pe altul și să analizeze consecințele alegerii lor, dar nu mai e timp. Numai Dumnezeu știe ce se poate întâmpla mâine sau poimâne. Cum să le stric ceea ce e foarte posibil să fie singurul moment de fericire pe care-l vor avea vreodată?" O mai privi un moment, căutând semne de reavoință sau meschinărie, de slăbiciune sau vanitate, dar nu văzu decât bărbia mică și hotărâtă, gura care putea zâmbi atât de ușor, dar la fel de ușor se putea încorda de supărare, și ochii negri și inteligenți. „E puternică și mândră, își spuse el. Cred însă că-i va fi loială, și suficient de tare de înger cât să stea până la capăt alături de el." Așa că-i zâmbi și-i făcu un ușor semn

aprobator, după care o văzu relaxându-se, iar când Centaine se întoarse spre Michael, el văzu afecțiune și atracție în privirea ei.

– Ei bine, băiete, nu cred că ai venit până aici să mesteci puiul ăsta ațos. Ia spune-mi de ce ai venit, să vedem dacă reușești să mă surprinzi.

– Unchiule Sean, am cerut-o pe Centaine în căsătorie.

Sean își șterse cu grijă mustățile și își așeză șervetul pe masă.

„Nu le strica momentul, se avertiză singur. Nu le umbri fericirea cu nici cea mai mică supărare."

Își ridică ochii și-i cuprinse pe amândoi cu privirea, zâmbindu-le larg.

– Nu m-ai surprins, m-ai uluit! Deja îmi pierdusem orice speranță că vei face vreodată ceva într-adevăr inteligent. Se întoarse spre Centaine. Bineînțeles, domnișoară, ați fost destul de înțeleaptă și l-ați refuzat, nu-i așa?

– Domnule general, trebuie să mărturisesc cu capul plecat că nu. Am acceptat.

Sean îi aruncă lui Michael o privire afectuoasă.

– Ei, norocos ce ești! E mult prea bună pentru nasul tău, dar n-o lăsa să-ți scape.

– Nu îți face griji, unchiule, râse Michael ușurat. Nu se așteptase să capete atât de ușor acceptul unchiului său. Bătrânul general îl lua mereu pe nepregătite. Se întinse peste masă să o apuce pe Centaine de mână și aceasta se uită la Sean Courtney, nedumerită.

– Mulțumesc, domnule general, dar nu știți nimic despre mine... sau despre familia mea. Își amintea foarte bine interogatoriul la care-l supusese tatăl ei pe Michael.

– Mă îndoiesc că Michael are de gând să se însoare cu familia dumitale, îi răspunse Sean amuzat. Cât despre dumneata, draga mea... Sunt unul dintre cei mai buni cunoscători de cai din Africa, și te asigur că nu e loc de nici o falsă modestie. Pot aprecia valoarea unei mânze de la prima vedere.

– Vreți să spuneți că semăn cu o iapă, domnule general? se răți în glumă Centaine.

– Vreau să spun că pari a fi pursânge și că aș fi foarte surprins să aflu că nu ești o fată cu capul pe umeri și o bună călăreață, sau că n-ai o linie de sânge destul de albastră – spune-mi dacă greșesc, o provocă el.

– *Papa* al ei e conte, Centaine călărește extraordinar și au o moșie care înainte să fie ciuruită de obuzele nemților era acoperită aproape numai podgorii.

– Ha! exclamă Sean triumfător, iar Centaine făcu un gest de resemnare.

– Pe toate le știe unchiul tău.

– Nu pe toate, zise Sean întorcându-se spre Michael. Când e plănuită nunta?

– Aș fi vrut ca tata... Michael nu trebui să-și termine gândul. Dar avem atât de puțin timp.

Sean, care într-adevăr știa cât de puțin timp aveau, aprobă din cap.

– Tatăl tău, Garry, va înțelege.

– Vrem să ne căsătorim înainte să înceapă ofensiva de primăvară, continuă Michael.

– Da, știu, zise Sean încruntându-se și oftând.

Unii dintre colegii săi generali erau în stare să trimită tinerii să moară fără nici un sentiment, dar el nu era chiar atât de nemilos în această privință. Știa foarte bine că nu va fi niciodată destul de rece cât să nu fie copleșit de durere și de vină de fiecare dată când trimitea oamenii la moarte sigură. Începu să vorbească și făcu o pauză, oftă din nou și apoi continuă:

– Michael, ce-ți spun acum e numai pentru urechile tale. Deși oricum vei afla destul de curând. A fost emis un ordin către toate escadroanele de luptă. Ordinul este de a împiedica orice observare aeriană dușmană a liniilor noastre. Toate escadroanele noastre vor fi aruncate în luptă pentru a opri avioanele germane de spionaj să ne urmărească pregătirile, în următoarele câteva săptămâni.

Michael rămase tăcut, analizând în minte ce-i spusese unchiul său. Ceea ce însemna de fapt că, pe cât se putea anticipa, viitorul său apropiat va consta într-o bătălie fără răgaz sau milă cu Jagdstaffelsurile germane. Generalul îl avertiza că foarte puțini dintre piloții de luptă aveau șansa să scape cu viață din această bătălie.

– Mulțumesc, domnule, zise el încet. Mă voi însura cu Centaine în curând – cât de curând posibil. Pot spera că vei fi de față?

– Nu pot să-ți promit decât că voi face absolut tot posibilul să fiu. Sean își ridică privirea, căci John Pearce tocmai intra în grădină. Ce s-a întâmplat, John?

– Îmi pare rău, domnule. Telegramă urgentă de la domnul general Rawlinson.

– Vin acum. Dă-mi două minute. Se întoarse spre tinerii săi oaspeți. A fost un prânz rău ca naiba. Îmi pare rău.

– Vinul a fost excelent și tovarășii de masă chiar mai buni, replică Centaine cu modestie.

– Michael, du-te și caută-l pe Sangane și spune-i să pregătească Rolls-Royce-ul. Vreau să vorbesc cu tânăra domnișoară între patru ochi, dacă se poate.

Îi oferi brațul și îl urmară pe Michael afară din grădina interioară, prin coridoarele mănăstirii, către portalurile de piatră. De-abia acum, în picioare lângă el, își dădu seama Centaine cât de înalt era de fapt, precum și că mergea cu un ușor șchiopătat, astfel că pașii îi răsunau neregulat pe dalele de piatră. Îi vorbi încet, dar cu forță, aplecându-se ușor către ea și dând importanță fiecărui cuvânt.

– Michael e un tânăr minunat – e plin de bunătate, compasiune, sensibilitate. Dar nu are neîndurarea de care are nevoie un bărbat pentru a ajunge în vârf în lumea asta. Sean făcu o pauză și Centaine așteptă atentă să continue. Cred însă că dumneata ai această tărie. Ești încă foarte tânără, dar cred că vei deveni și mai puternică odată cu timpul. Vreau să fii puternică pentru Michael.

Lui Centaine nu-i veni în minte nici un răspuns potrivit, așa că se mulțumi să încuviințeze din cap.

– Fii puternică pentru fiul meu, zise încet Sean și Centaine îl privi încremenită.

– Fiul dumneavoastră? Centaine văzu limpede consternarea din ochii lui Sean, înainte ca acesta să reușească să și-o mascheze și să se corecteze.

– Îmi pare rău, tatăl lui e fratele meu geamăn – câteodată mă gândesc la el așa.

– Înțeleg, zise ea, dar bănuia mai degrabă că nu fusese o greșeală. „Într-o zi voi face tot posibilul să aflu adevărul despre asta", se gândi ea.

– Ai grijă de el, Centaine, repetă Sean. Și îți voi fi prieten până la capătul lumii.

– Vă promit. Îi strânse brațul și ajunseră la intrare, unde Sangane îi aștepta în fața Rolls-Royce-ului.

– *Au revoir, Général,* zise Centaine.

– Da, zise Sean aplecând ușor din cap. La revedere. O ajută apoi să urce pe bancheta din spate a limuzinei.

– Vă voi anunța de îndată ce hotărâm ziua, domnule, zise Michael dând mâna cu el.

– Băiete, chiar dacă nu voi reuși să fiu de față, fii fericit, îi zise Sean Courtney și se uită pentru un moment în urma mașinii elegante care ieși cu un murmur somnoros în alee, după care, ridicând nerăbdător din umeri, se răsuci și intră înapoi în mănăstire cu pasul său hotărât, lung și neregulat.

Centaine se ghemui la marginea pădurii. Pălăria, bijuteriile și pantofii erau deja împachetate la loc în geanta moale de piele; își încălțase iar cizmulițele îmblănite și-și fixase casca de zbor pe cap.

Michael veni cu avionul SE5a aproape de locul unde se ascundea ea și răsuci aparatul astfel încât fata să nu poată fi văzută printre clădiri. Centaine țâșni din ascunzătoare, îi

aruncă geanta și se cățără pe aripă. De data aceasta însă nu mai ezită deloc și urcă în carlingă ca un veteran.

– Lasă-ți capul în jos, îi zise Michael și alinie avionul cu pista de decolare. Te poți ridica, îi spuse când erau în aer și Centaine scoase capul afară la fel de încântată și plină de nerăbdare ca înainte. Avionul urcă din ce în ce mai sus.

– Uite cum seamănă norii cu un câmp acoperit cu zăpadă – și razele soarelui par a fi curcubeie.

Centaine i se răsuci în brațe ca să se uite în spate, peste coada avionului, și în ochi îi apăru o expresie întrebătoare. Brusc, păru să-și piardă interesul pentru curcubeie.

– Michel! i se mișcă din nou în poală, dar de data asta intenționat. Michel! Nu mai era întrebare acum și-și ondulă șiret fundulețul ferm și rotund, făcându-l pe Michael să se agite stânjenit.

– Iartă-mă! Încercă disperat să evite contactul, dar Centaine își mută posteriorul intenționat după el, apoi se răsuci și-i puse brațele de după gât, șoptindu-i drăgăstos la ureche. Nu în plină zi – nu la o mie cinci sute de metri înălțime! exclamă el complet șocat de sugestia ei.

– De ce nu, *mon chéri?* Îl sărută lung. Nimeni nu va ști niciodată.

Michael realiză că avionul avea o aripă lăsată în jos și că începuse să coboare într-un plonjon în spirală. Corectă grăbit cursul aparatului și Centaine îl îmbrățișă și începu să i se miște în poală într-un ritm lent, voluptos.

– Nu vrei? îl întrebă ea.

– Dar, dar... nimeni nu a făcut așa ceva vreodată, nu într-un SE5a. Nici nu știu dacă e posibil. Vocea îi scăzuse în fermitate și zborul îi devenea din ce în ce mai necontrolat.

– Hai să descoperim, zise ea hotărâtă. Tu pilotează avionul și nu te stresa așa de tare, mai spuse, după care se ridică ușor și începu să-și tragă poalele hainei de blană și ale fustei galbene.

– Centaine, zise el nesigur și apoi, câteva clipe mai târziu, mult mai hotărât: Centaine! După alte câteva momente: Oh, Doamne sfinte, Centaine!

– Este posibil! strigă ea triumfătoare și aproape imediat după aceea avu o senzație de care nu se închipuise niciodată capabilă. Se simți înălțată și desprinsă de sine de parcă ieșea din trup, de parcă trăgea afară cu ea și sufletul lui Michael. La început se îngrozi de intensitatea și de ciudățenia senzației, dar imediat orice alte gânduri fură măturate ca de un val.

Se simți răsucindu-se și rostogolindu-se, din ce în ce mai sus, cu vânturile sălbatice vuind în jurul ei, cu norii încununați de curcubeie dansând de fiecare parte – și se auzi brusc strigând și-și vârî toate degetele în gură ca să-și amuțească țipetele, dar senzația era mult prea puternică și nu reuși să se controleze, așa că își lăsă capul pe spate și urlă și hohoti ca de plâns sau de râs de minunăția ce i se-ntâmpla, trecând peste culme și prăbușindu-se de cealaltă parte ca-ntr-o prăpastie, alunecând spiralat în jos, așezându-se în cele din urmă încet ca un fulg de zăpadă în propriul său corp, simțind în jurul ei brațele lui Michael, auzindu-l gemând și gâfâindu-i în ureche. Se răsuci și-l strânse cu toată puterea și strigă:

– Te iubesc, Michael. Te voi iubi întotdeauna!

Mac se grăbi să-i iasă în întâmpinare de îndată ce Michael opri motorul și coborî din carlingă.

– Ați ajuns tocmai la timp, domnule. Se ține o ședință de informare a piloților, în popotă. Domnul maior a întrebat unde sunteți – ar trebui să vă grăbiți, domnule. Michael se îndreptă grăbit spre popotă și Mac strigă în urma lui. Cum a zburat, domnule?

– Ca o pasăre, Mac. Încarcă te rog armele la loc.

Era pentru prima dată când nu făcuse mare caz de avion, se gândi mirat Mac, privindu-l cum se îndepărta fără nici o privire înapoi.

Popota era plină de piloți, toate fotoliile erau ocupate și unul sau doi dintre novici stăteau rezemați de perete în spate. Andrew stătea pe tejgheaua barului, legănându-și picioarele și sugând din portțigaretul de chihlimbar. Se întrerupse doar în momentul în care-l zări pe Michael în prag.

– Domnilor, ni se face o mare onoare. Domnul căpitan Michael Courtney a acceptat cu mare bunăvoință să ni se alăture. În ciuda altor angajamente mult mai importante și mai urgente, a fost suficient de amabil să binevoiască să ne ofere o oră sau două din timpul său ca să rezolvăm cumva această mică neînțelegere pe care-o avem cu Kaiserul. Cred că e cazul să-i arătăm recunoștința noastră.

Sala răsună de fluierături și mieunături și de undeva se auzi o șuierătură obscenă și sonoră.

– Barbarilor, le zise Michael cu trufie și se trânti într-un fotoliu eliberat în grabă de un novice.

– Ești așezat confortabil? îl întrebă Andrew cu solicitudine. Te deranjează dacă vorbesc în continuare? Bun! Ei bine, cum spuneam, escadrila a primit acum mai puțin de-o jumătate de oră o telegramă urgentă, prin curier pe motocicletă, direct de la cartierul general al diviziei.

O ridică în aer și o flutură cu brațul întins, strângându-și nările cu degetele celeilalte mâini și vorbind în continuare cu voce pițigăiată.

– Veți putea de bună seamă mirosi, de unde sunteți, calitatea stilului literar și a conținutului...

Câțiva pufniră politicos, dar toți ochii ce-l urmăreau erau încordați și speriați, și ici-colo se vedeau mici ticuri nervoase – picioare bătând darabana, mâini frângându-se, unul din veterani pocnindu-și încheieturile degetelor, altul rozându-și unghia, Michael suflându-și fără să-și dea seama în degete – căci toți știau că bucățica de hârtie galbenă, de proastă calitate, pe care Andrew le-o flutura în față putea foarte bine să fie condamnarea lor la moarte.

Andrew o ținu deschisă, cu brațul în continuare întins cât mai departe de el, și citi:

De la Carterul General de Divizie, Arras.
Către ofițerul aflat la comanda Escadrilei RFC Nr. 21
Lângă Mort Homme
Începând de la ora 00:00, 4 aprilie 1917, veți împiedica cu orice preț orice patrularea aeriană a dușmanului deasupra sectorului desemnat escadrilei voastre, până la noi ordine.

– Asta e tot, domnilor. Patru-cinci rânduri doar, o bagatelă, dar permiteți-mi să vă atrag atenția asupra expresiei succinte „cu orice preț", fără să insistăm însă.

Făcu o pauză și se uită încet la toți piloții adunați în popotă, văzând cum sensul telegramei devenea limpede pe fiecare chip supt de oboseală și încordare.

„Dumnezeule, uite ce tare au îmbătrânit! se gândi el fără nici o legătură. Hank pare să aibă cincizeci de ani și Michael..." Aruncă fără să vrea o privire în oglinda de deasupra căminului și când își văzu propria reflexie își trecu agitat mâna peste frunte, unde în ultimele săptămâni linia părului blond se retrăsese mult în spate, în două golfuri adânci, lăsând în urmă piele roz, ca valurile mării pe plajă, la reflux. Stânjenit, își coborî mâna și continuă.

– Mâine-dimineață, începând de la orele 05.00, toți piloții vor face patru ieșiri zilnice până la noi ordine, anunță el. Vor avea loc patrulele obișnuite din zori și amurg, dar de acum înainte se vor desfășura cu tot efectivul escadrilei. Se uită în jur să vadă dacă erau întrebări, dar nimeni nu avea nimic de spus. Apoi, fiecare pilot de avion va mai face încă două zboruri în plus – o oră da și două nu – sau, cum au obiceiul să spună prietenii noștri din Marină: „Stând de pază și păzind". În acest fel vom menține o prezență continuă peste zona desemnată escadrilei.

Se auzi un freamăt și multe capete se întoarseră spre Michael, căci el era cel mai în vârstă și în mod natural

purtătorul lor de cuvânt. Michael își suflă peste degete și apoi și le studie cu atenție excesivă.

– Întrebări?

Hank își drese glasul.

– Da? se întoarse Andrew întrebător în direcția lui, dar Hank se făcu mic înapoi în fotoliu.

– Numai ca să înțeleg bine, zise Michael în cele din urmă. Toți vom zbura patrulele de două ore din zori și amurg, asta face patru ore... Și apoi încă patru ore în plus în timpul zilei? Oare mai țin bine minte aritmetică sau chiar face asta opt ore de luptă pe zi?

– Dați-i domnului căpitan Courtney o nucă de cocos, încuviință Andrew.

– Șefului meu de sindicat n-o să-i placă chestia asta, zise Michael și toți izbucniră în râs, un cor distonant și speriat care amuți imediat. Opt ore era prea mult, mult prea mult, nimeni nu putea da dovadă de vigilența și de viteza de reacție necesare pentru a face față unui asemenea timp de zbor într-o singură zi. Și li se cerea să facă acest lucru zi după zi, fără nici o promisiune de pauză.

– Alte întrebări?

– Service-ul și întreținerea avioanelor?

– Mac mi-a garantat că le poate asigura el, îi răspunse Andrew lui Hank. Altceva? Nu? Ei bine, domnilor, contul meu la bar e deschis.

Dar pelerinajul către tejghea, pentru a profita de oferta lui Andrew, fu foarte domol și abătut, și nimeni nu discută noile ordine. Băură în liniște, dar cu îndârjire, evitându-și unii altora privirile. Ce mai aveau de discutat?

Contele de Thiry, având în fața ochilor priveliștea a patruzeci de mii de hectare de pământ arabil rodnic, își dădu consimțământul pentru nuntă cu o încântare absolută și dădu mâna cu Michael de parcă sugruma un struț.

Anna o strânse pe Centaine în brațe, mai-mai s-o sufoce.

– Fetița mea! se smiorcăi ea, cu lacrimi mari, scurgându-i-se lent printre ridurile de la marginea ochilor și prelingându-i-se pe obraji. O s-o părăsești pe Anna.

– Nu fi gâscă, Anna, tot voi avea nevoie de tine. Poți să vii cu mine în Africa, și Anna izbucni în hohote de plâns.

– Africa! Și apoi chiar mai îndurerată: Ce fel de nuntă va fi asta? Nu este nici un oaspete pe care să-l putem invita. Raoul, bucătarul, e în tranșee, luptându-se cu nemții... Oh, fetița mea, va fi o nuntă scandaloasă!

– Va veni preotul, și domnul general, unchiul lui Michel, a promis și el că vine... și mai sunt piloții din escadron. Va fi o nuntă minunată, o contrazise Centaine.

– Dar nici un cor, hohoti Anna. Nici un ospăț de nuntă, nici o rochie de mireasă, nici o lună de miere.

– *Papa* va cânta cu vocea lui minunată, iar noi două vom face tortul și o să tăiem unul din porci. Putem transforma rochia mamei mele și eu și Michel ne vom petrece luna de miere aici, exact așa cum au făcut *Papa* și *Maman.*

– Oh, fetița mea! odată ce Anna începea să plângă, lacrimile nu-i mai secau repede.

– Când va fi? Contele încă nu dăduse drumul mâinii lui Michael. În ce zi?

– Sâmbătă... La opt seara.

– Așa de repede! se văietă Anna. De ce așa de repede?

Contele se plesni peste coapsă, brusc inspirat.

– Vom deschide o sticlă din cea mai bună șampanie... și poate chiar și o sticlă de coniac Napoleon! Centaine, micuța mea, unde sunt cheile?

Și de data aceasta Centaine nu-l putu refuza.

Zăceau îmbrățișați în cuibul lor de pături și de paie, și Michael încercă să-i explice, în fraze întretăiate, noile ordine ale escadrilei. Centaine nu reuși să înțeleagă pe deplin însemnătatea lor teribilă. Nu înțelese decât că pe

Michael îl aștepta un pericol îngrozitor, și-l strânse în brațe cu toată puterea.

– Dar vei veni aici în ziua nunții noastre? Orice s-ar întâmpla, vei veni la mine în ziua nunții noastre?

– Da, Centaine, voi fi aici.

– Jură-mi, Michel.

– Îți jur.

– Nu! Nu! Rostește cel mai teribil legământ pe care ți-l poți închipui.

– Îți jur pe viața mea și pe dragostea mea pentru tine.

– Ah, Michel, suspină Centaine și se lipi strâns de el, mulțumită în sfârșit. Mă voi duce să te văd trecând în zbor în fiecare zori de zi și la fiecare apus... Și te voi aștepta aici în fiecare noapte.

Făcură dragoste frenetic, într-o nebunie a sângelui, de parcă încercau să se consume unul pe altul, și violența pasiunii lor îi epuiză, astfel că adormiră îmbrățișați până când Centaine se trezi și își dădu seama că era târziu. Se auzeau păsările din pădure și primele raze de lumină se strecurau deja în hambar.

– Michel! Michel! E aproape patru și jumătate. La lumina felinarului Centaine verifică ceasul de aur pe care-l avea prins cu un ac de jachetă.

– Oh, Dumnezeule! Michael începu să-și tragă hainele pe el în grabă, năucit încă de somn. O să pierd patrula de dimineață...

– Nu. Nu și dacă mergi chiar acum.

– Nu te pot lăsa așa.

– Nu te certa acum cu mine! Du-te, Michel! Grăbește-te!

Centaine se întoarse la castel alergând tot drumul, alunecând și împiedicându-se în noroiul de pe potecă, dar hotărâtă să ajungă pe deal să prindă decolarea escadrilei, să le facă semn.

Se opri la grajduri, gâfâind și ținându-se de piept ca să-și controleze respirația. Castelul era învăluit în întuneric, culcat ca o fiară adormită în zori, și simți un val de ușurare.

Traversă încet curtea, lăsându-și timp destul să-și potolească gâfâiala și ascultă cu atenție înainte să aibă curajul să deschidă ușa bucătăriei. Își dădu jos cizmele pline de noroi și le puse în dulapul din spatele sobei, apoi urcă scările, mergând aproape lipită de perete ca nu cumva să-i scârțâie picioarele goale pe trepte.

Deschise ușa odăiței ei cu un nou val de ușurare, se strecură înăuntru și închise ușa în urma ei. Se întoase cu fața spre pat și îngheță de uimire când se aprinse un chibrit, care la rândul lui aprinse fitilul unui felinar ce lumina camera cu flacăra sa galbenă.

Anna, care tocmai aprinsese felinarul, stătea pe patul Centainei cu un șal în jurul umerilor și cu o bonetă de noapte pe cap. Avea fața încruntată și neiertătoare.

– Anna! șopti Centaine. Pot să-ți explic... Nu i-ai spus și lui *papa*, nu?

În clipa aceea scaunul de lângă fereastră scârțâi; Centaine se răsuci și-l văzu pe tatăl ei uitându-se la ea cu singurul său ochi încărcat de fulgere amenințătoare.

Nu văzuse niciodată o asemenea expresie pe chipul lui.

– Fetița mea se strecoară noaptea afară din casă ca să se culce ca o târfă cu soldații, zise Anna.

– Nu e soldat, protestă Centaine. E aviator.

– Târfă, zise contele. O fiică a casei de Thiry se poartă ca o târfă de stradă.

– *Papa*, voi fi soția lui Michel. Aproape că suntem căsătoriți.

– Nu până sâmbătă seara. Contele se ridică în picioare. Singurul ochi pe care-l avea era încercănat de nesomn și supărare, iar coama deasă de păr îi stătea vâlvoi. Până sâmbătă seara vei fi închisă în camera aceasta, copilă, zise el cu glas tunător. Vei rămâne aici până cu o oră înainte de ceremonie.

– Dar, *papa*, trebuie să mă duc pe deal...

– Anna, ia cheia. Îți dau însărcinarea să ai grijă de Centaine. Nu are voie să iasă din casă.

Centaine rămase în mijlocul camerei, uitându-se în jur și căutând o cale de scăpare, dar Anna se ridică în picioare și o apucă de încheietură cu o mână puternică și bătătorită de muncă, trăgând-o spre pat; umerii lui Centaine se pleoștiră.

Piloții escadrilei erau răspândiți în grupulețe întunecate de trei sau patru printre pomii de la marginea livezii, vorbind încet și fumându-și ultimele țigări înainte de decolare, când sosi Michael tropăind în grabă, încheindu-și mantaua și trăgându-și mănușile de piele. Ratase instructajul de dinainte de zbor.

Andrew îl salută cu un gest când îl văzu, fără să-i menționeze întârzierea sau să-l ia la rost pentru exemplul negativ dat piloților noi, iar Michael nu-și ceru scuze. Amândoi erau perfect conștienți că Michael lipsise de la datorie și Andrew își desfăcu sticluța de argint și bău fără să-i ofere și lui Michael; reproșul era limpede.

– Decolare în cinci minute, zise Andrew, studiind cerul. Pare o zi bună pentru a muri. Era expresia lui pentru o vreme bună pentru zbor, dar azi Michael simți că-l zgârie pe creier.

– Mă însor sâmbătă, zise el, de parcă ideile erau interconectate și Andrew se opri cu sticluța în fața buzelor și se holbă la el.

– Micuța franțuzoaică de la castel? întrebă el și Michael încuviință.

– Centaine... Centaine de Thiry.

– Oh, javră iscusită ce ești! începu să rânjească Andrew, uitând cu totul de dezaprobarea de dinainte. Deci cu de-alde astea te ocupai tu. Ei bine, ai binecuvântarea mea, băiețaș. Făcu un gest de binecuvântare cu sticluța. Beau în cinstea voastră: să aveți o viață lungă și fericită împreună!

Îi trecu sticluța lui Michael, dar acesta făcu o pauză înainte de a bea.

– Aș fi onorat dacă ai accepta să-mi fii cavaler de onoare.

– Nu-ţi face griji, băiete, voi zbura în flanc cu tine de îndată ce te lansezi în atac, îţi dau cuvântul meu de onoare. Îl lovi uşor peste umăr şi-şi zâmbiră prieteneşte. Merseră împreună spre avioanele verde şi galben care erau parcate la capătul şirului escadrilei.

Unul după celălalt, motoarele Wolseley Viper pocniră şi scrâşniră, şi vălătuci de fum albăstriu înecară pomii livezii. Apoi avioanele SE5a porniră hurducându-se şi zdruncinându-se peste terenul accidentat pentru decolarea în grup.

Azi, pentru că era o patrulă cu tot efectivul de piloţi, Michael nu zbura ca avion de flanc al lui Andrew, ci ca şef al echipei de zbor „B". Avea cinci avioane în echipă, în afară de-al lui, iar doi dintre piloţi erau novici şi trebuiau protejaţi şi îndrumaţi. Hank Johnson conducea echipa „C" şi-i făcu semn cu mâna când avionul lui Michael trecu pe lângă el.

De îndată ce ajunseră în aer, Michael semnaliză membrilor echipei lui să închidă formaţia într-un V strâns şi zburară în urma lui Andrew, sincronizându-se cu întoarcerea acestuia la stânga pe traiectoria ce urma să-i ducă peste dealul din spatele castelului.

Îşi ridică ochelarii de protecţie pe frunte, îşi trase eşarfa de pe nas şi gură pentru ca Centaine să poată să-i vadă faţa, şi zburând cu o singură mână, se pregăti să-i facă semnalul lor personal de *rendez-vous* în momentul în care va trece peste deal. Iată colina în faţă... începu să zâmbească în anticipaţie, dar zâmbetul îi pieri încet.

Nu reuşea să-l vadă pe Nuage, armăsarul alb al lui Centaine. Se aplecă mult în afara carlingii, şi-l văzu pe Andrew făcând acelaşi lucru în faţa lui, răsucindu-şi capul într-o parte şi-n alta încercând să găsească fata şi calul alb.

Trecură vuind pe deasupra colinei, dar nu era acolo. Dealul era pustiu. Michael se uită înapoi peste umăr, vrând să fie absolut sigur. Simţi o greutate amară în stomac, o povară rece şi grea de nelinişte sumbră. Nu era acolo, talismanul lor îi abandonase.

Își ridică eșarfa peste gură și-și acoperi ochii cu ochelarii, iar cele trei echipe de avioane începură să capete altitudine, urcând cât mai sus posibil pentru a obține avantajul vital al înălțimii, țintind spre traversarea crestelor la 3 600 de metri și apoi un zbor în palier pe durata patrulei.

Gândurile i se întorceau mereu spre Centaine. De ce nu fusese pe deal? Se întâmplase ceva?

Își dădu seama că nu se putea concentra bine pe văzduhul din jur. „Ne-a luat norocul, se gândea el. Știe ce înseamnă asta pentru noi și ne-a lăsat baltă."

Clătină din cap. „Nu trebuie să te gândești la asta – uită-te la cer! Nu te mai gândi la nimic în afară de cer și dușman."

Lumina creștea, iar aerul era limpede și rece ca gheața. Pământul de sub ei era peticit cu modelele geometrice ale câmpiilor și presărat cu satele și orașele nordului Franței, dar direct în față aveau fâșia de un maroniu de bălegar al pământului siluit și frământat de obuze și de sânge care marca linia frontului; deasupra erau îngrămădiți norii matinali, vineți ca niște contuzii pe o parte și de un auriu strălucitor de partea cealaltă, unde bătea lumina soarelui la răsărit.

La vest era albia întinsă a fluviului Somme, locul unde fiara războiului se ghemuia gata de atac, iar la linia orizontului, la răsărit, soarele azvârlea lănci de foc în văzduh, astfel că Michael trebui să-și mute privirea, nemaivăzând în fața ochilor decât strălucirea sa fantomatică.

„Nu te uita niciodată direct la soare!" se admonestă singur enervat. Avea atenția atât de distrasă încât făcea greșeli de începător.

Traversară crestele, uitându-se la modelele de la sol ale tranșeelor dușmane, ce semănau cu niște urme de viermi.

„Nu-ți fixa privirea! se avertiză iar singur. Niciodată nu-ți lăsa ochii să zăbovească pe un singur obiect!" Își reluă scrutarea cerului în stilul unui pilot de luptă experimentat, cercetarea rapidă, care trecea fulgerător peste fiecare fragment de cer din jurul lui, înainte și înapoi, în sus și-n jos.

În ciuda tuturor eforturilor sale de a evita acest lucru, gândul la Centaine și la absența ei de pe deal i se strecură iar în minte, așa că își dădu seama că se uita la același nor în formă de balenă de aproximativ cinci sau șase secunde. Iar își fixase privirea.

– Doamne, omule, bagă-ți mințile-n cap! zise el furios, cu voce tare.

Andrew, din echipa din față, îi făcea semn și Michael se răsuci să vadă încotro semnaliza.

Era o flotilă de trei avioane, la șase kilometri la sud-vest de poziția lor, la 600 de metri sub ei.

– Prieteni. Recunoscu avioanele cu două locuri De Havilland. Oare de ce nu le văzuse el primul? Avea cei mai buni ochi din toată escadrila.

„Concentrează-te!"

Scană liziera pădurilor de la sud de Douai, orașul sub ocupație germană imediat la est de Lens și observă cuiburi proaspăt săpate de mitraliere la marginea copacilor.

„Sunt aproximativ șase baterii noi", estimă el, făcându-și o notă pentru jurnalul de bord fără să-și întrerupă din nou scanarea.

Ajunseră la marginea de vest a zonei de patrulare desemnate și fiecare echipă se întoarse, la rândul său. Porniră înapoi înspre linie, dar acum aveau soarele direct în ochi și șirul de nori murdari de un cenușiu albăstriu la stânga.

„Formațiune de front rece", se gândi Michael și dintr-odată se trezi gândindu-se din nou la Centaine, de parcă i se strecurase iar în minte printr-o portiță lăturalnică.

De ce n-a fost pe deal? Poate că e bolnavă. A fost afară pe timpul nopții, în ploaie și frig – se poate muri de pneumonie. Ideea aceasta îl șocă. Și-o imagina deja topindu-se văzând cu ochii, înecându-se în propriile fluide.

O flacără de semnalizare roșie se arcui în fața botului aparatului său și Michael tresări, vinovat. Andrew trăsese semnalul „Dușman vizibil" în timp ce el visa cu ochii deschiși.

Începu să caute frenetic în jur. Ah! gândi el cu ușurare. Aici e! Era mai jos și la stânga.

Era un avion german cu două locuri, un observator solitar de artilerie, imediat la est de creste, năpustindu-se grăbit în direcția Arras. Era un model depășit, mult prea lent, pradă ușoară pentru aparatele SE5a atât de iuți și de ucigătoare. Andrew îi făcea din nou semn, uitându-se la Michael, cu eșarfa verde fluturându-i și cu acel rânjet al lui de „Cui naiba-i pasă?"

– Pornesc la atac! Acoperă-mă de sus.

Michael și Hank îi răspunseră amândoi la semnalele de mână și rămaseră sus, în timp ce Andrew se lăsă într-un plonjon lateral, puțin adânc, de intercepție, iar restul avioanelor din echipa sa veniră din spate, atacând pe linia de la pupă.

„Ce privelițte măreață!" se gândi Michael, privindu-i. Fiorii vânătorii, atacul sălbatic din înaltul cerului, cavaleria văzduhului zburând la viteză maximă, copleșind imediat prada înceată și greoaie.

Michael conduse restul escadrilei într-o serie de întoarceri lente în formă de S, menținându-le pe poziție pentru a acoperi atacul, și se aplecă în afara carlingii așteptând să vadă avionul german prăbușindu-se, când dintr-odată simți un fior de neliniște, o greutate rece în stomac, ca o premoniție, instinctul unui dezastru iminent; mătură imediat cu privirea cerul de deasupra și din jurul lui.

Era senin, gol și pașnic, dar privirea îi alunecă spre strălucirea orbitoare a soarelui și-și ridică mâna să-și umbrească ochii. Se uită printre degete cu un singur ochi – și le văzu.

Ieșeau din nor ca un roi de viespi otrăvitoare, sclipind în culori țipătoare. Era ambuscada clasică. Momeala trimisă jos, încet, ca să atragă inamicul, și apoi atacul brutal și rapid din direcția soarelui și a norilor.

– Oh, Sfântă Marie! șopti Michael, apucând pistolul Very din teaca de lângă scaun.

Câți erau? Imposibil de numărat acea oștire diavolească. Șaizeci, poate chiar mai mult – trei Jagdstaffels cu efectiv complet de Albatros DIII în culorile lor de curcubeu, plonjând

iuți ca niște șoimi peste flotila măruntă de SE5a-uri a lui Andrew.

Michael trase semnalul roșu de avertizare pentru piloții din echipa lui și se lăsă lateral într-un plonjon pe o aripă, cu intenția să intercepteze escadrila dușmană înainte să ajungă la Andrew. Estimă rapid triangulația vitezelor și a distanțelor și realiză că era prea târziu, patru sau cinci secunde prea târziu pentru a salva echipa lui Andrew.

Acele patru sau cinci secunde pe care le irosise visând și urmărind inutil atacul asupra avionului momeală german, acele secunde cruciale în care își neglijase datoria îl apăsau acum ca niște bare de plumb; deschise la maximum regulatorul avionului. Motorul protestă, cu acel zgomot specific, ca un vaiet, al unei mașinării pornite la putere prea mare, iar vârful elicei acceleră până la viteza sunetului și simți cum aripile se îndoiau și se încovoiau din cauza presiunii și a vitezei plonjonului sinucigaș.

– Andrew! strigă el. Uită-te-n spate! Doamne! dar vocea i se pierdu în șuieratul vântului și în vuietul motorului suprasolicitat.

Toată atenția lui Andrew era fixată asupra prăzii sale, căci pilotul german al avionului momeală îi văzuse și el și plonja acum spre sol, atrăgând SE5a-urile după el și transformându-i astfel fără știrea lor din vânători în victime.

Masa de aparate germane își continuă atacul în forță, deși erau evident pe deplin conștienți de încercarea disperată a lui Michael de a-i împiedica. Știau tot așa de bine ca și Michael că încercarea lui era zadarnică, că pornise mult prea târziu. Avioanele Albatros vor ajunge deasupra flotilei lui Andrew și dată fiind surpriza completă vor reuși să distrugă majoritatea SE5a-urilor dintr-o singură lovitură, înainte să se întoarcă să-l înfrunte pe Michael, lansat în contraatacul său răzbunător.

Michael simți o explozie de adrenalină incendiindu-i sângele, ca flacăra pură a unui foc de alcool. Timpul păru să încetinească în acele clipe ale luptei, așa că plutea somnoros în jos, iar hoarda de avioane dușmane părea să

atârne suspendată, cu aripile multicolore, de parcă erau pietre prețioase fixate pe cer.

Culorile și modelele Albatrosurilor erau fantastice; dominau roșul aprins și negrul, dar câteva avioane erau pestrițe ca niște clovni, iar altele aveau aripile și fuzelajele pictate cu siluete de aripi de liliac sau păsări.

În cele din urmă văzu și fețele aviatorilor germani, răsucite o clipă către el și apoi iar către prada lor principală.

– Andrew! Andrew! se tângui Michael în agonie, căci fiecare secundă care trecea îi demonstra limpede cât de târziu ajunsese ca să împiedice succesul ambuscadei.

Cu degetele țepene de frig și groază, reîncărcă pistolul Very și mai trase un semnal în fața avionului, încercând să-i atragă atenția lui Andrew, dar mingea roșie de foc se prăbuși spre pământ, fâsâind și învârtindu-se într-un firicel jalnic de fum; la un kilometru distanță, Andrew intra în linie de tragere cu nefericitul avion de observație german și Michael auzi țăcănitul sacadat al mitralierei sale.

În aceeași secundă peste flotila lui Andrew se revărsă un val de avioane Albatros.

Michael văzu cum două SE5a-uri fură lovite mortal din primele secunde, prăbușindu-se într-o vâlvătaie de fum și bucăți de fuzelaj; restul se risipiră imediat în toate părțile, fiecare având două sau trei Albatrosuri pe urmele lor, aproape împingându-se unul pe altul pentru o șansă de a intra în linia de tragere.

Numai Andrew supraviețui. Răspunse instantaneu la primul sunet al mitralierei Spandau. Prăvăli aparatul mare și verde într-o întoarcere laterală alunecată în plan, de felul celor exersate cu Michael de atâtea ori. Năvăli drept în inima roiului de avioane germane, forțându-le să vireze sălbatic pentru a-i feri calea, trăgând nebunește chiar din față, ieșind de cealaltă parte aparent neatins.

– Bravo ție! se bucură Michael cu voce tare, dar văzu restul flotilei lui Andrew prăbușindu-se din văzduh, arzând și

desfăcându-se în bucăți, și sentimentul de vină i se transformă în furie.

După distrugerea rapidă pe care o făcuseră, aparatele germane se răsuceau acum pentru a înfrunta atacul echipelor lui Hank și ale lui Michael. Se adunaseră toate laolaltă și brusc întreaga grupare de avioane se dezintegră într-un nor de viespi, răsucindu-se într-un vârtej ca praful și sfărâmăturile prinse într-o tornadă.

Michael intră pe cursul de zbor al unui Albatros de un negru intens cu aripi stacojii, pe care crucile negre malteze ieșeau în evidență ca niște pietre de mormânt. Trecu prin fața lui și-și fixă ținta mitralierei ținând cont de devierea traiectoriilor și a vitezelor lor diferite, trăgând apoi în radiatorul de la joncțiunea aripilor roșii, deasupra capului pilotului german, încercând să-l fiarbă de viu cu lichid de răcire clocotit.

Văzu gloanțele atingând exact ținta aleasă, dar observă în același moment o mică modificare adusă în structura aripii avionului. Germanii modificaseră Albatrosul. Recunoscuseră de bună seamă eroarea letală de proiectare și relocalizaseră radiatorul. Pilotul german se retrase din linia de foc a lui Michael și acesta ridică botul SE5a-ului.

Unul dintre avioanele Albatros alesese un pilot novice din echipa lui Michael, ținându-se de coada lui ca un vampir, la un fir de păr de a intra în linia de tragere. Michael veni pe sub burta Albatrosului și se întinse în față ca să răsucească mitraliera Lewis pe suportul ei Foster, țintind în sus, de atât de aproape, încât vârful țevii mitralierei Lewis aproape atingea pântecul de un roz-aprins al avionului german.

Trase un cartuș întreg de muniție în Albatros, clătinând ușor din aripi pentru a împroșca cu gloanțe mai multe părți ale fuzelajului, iar Albatrosul se ridică în sus pe coadă, ca un rechin lovit de harpon, și se răsturnă pe o aripă, prăbușindu-se apoi într-un plonjon de moarte.

Tânărul novice își flutură mâna în semn de recunoștință către Michael – aripile aproape li se atingeau – și Michael îi

făcu semn imperios: „Întoarce-te la bază!“ adăugând imediat semnul cu pumnul încleștat: „Imperativ!“

– Pleacă naibii de-aici, prost nenorocit! strigă el inutil, căci fața sa contorsionată întărise suficient mesajul semnului de mână, așa că novicele se răsuci și fugi.

Fu atacat de încă un Albatros și trebui să vireze dur, urcând și răsucindu-se, trăgând în ținte mișcătoare, virând pentru a-și salva viața. Erau depășiți numeric cu șase sau șapte la unu și dușmanii erau toți veterani, se vedea după felul în care zburau, rapid, agil și fără frică. Era o nebunie să rămâi să lupți. Michael reuși să-și reîncarce pistolul Very și trase semnalul verde de întoarcere la bază. În aceste condiții era un ordin pentru escadron să rupă formația și să se retragă cu viteză maximă spre casă.

Se răsuci într-o întoarcere brutală, trase într-un Albatros roz cu albastru și văzu gloanțele trecând prin capota ce adăpostea motorul cu câțiva centimetri mai jos decât ar fi trebuit pentru a lovi rezervorul de combustibil.

– Dracu' să vă ia, nenorociți blestemați! înjură el și vira în direcția opusă Albatrosului, având o rută clar deschisă spre bază. Observă că piloții rămași se desprindeau deja din învălmășeală și lăsă botul aparatului galben în jos, îndreptându-se spre creste și spre Mort Homme.

Își răsuci capul o singură dată, să se asigure că nu avea pe nimeni pe urme – și în clipa aceea îl văzu pe Andrew.

Andrew era la o mie de metri distanță la dreapta. Se separase de grămada principală din centru, luptându-se singur cu trei Albatrosuri care-l atacau simultan, dar reușise să scape și acum se îndrepta spre bază la fel ca restul escadrilei britanice.

Michael aruncă o privire și în sus, deasupra lui Andrew, și realiză că nu toate avioanele germane coborâseră în acel val de atac de la început. Șase Albatrosuri rămăseseră sus, imediat sub nori, conduse de singurul avion pictat în întregime în stacojiu, din coadă până-n bot și pe amândouă aripile. Aceștia așteptaseră să aibă loc învălmășeala din centru

și să iasă pe margini avioanele rătăcite de formație. Era cel de-al doilea set de dinți ai capcanei – și Michael își dădu seama cine pilota Albatrosul complet roșu. Acest om era o legendă vie de amândouă părțile frontului, căci distrusese singur peste treizeci de avioane ale Aliaților. Era omul numit Baronul Roșu al Germaniei.

Aliații atacau legenda, încercând să umbrească imaginea de invincibilitate pe care și-o clădea baronul Manfred von Richthofen, numindu-l un laș și o hienă care își mărise scorul de victime evitând lupta în termeni de egalitate și alegând să atace doar novicii sau avioanele rătăcite deteriorate.

Probabil exista și un sâmbure de adevăr în aceste afirmații, căci iată-l acolo sus, plutind deasupra câmpului de luptă ca un vultur stacojiu și uite unde era Andrew, izolat și vulnerabil sub el, iar cel mai apropiat aliat, Michael, era la 1 000 de metri distanță – și Andrew părea să nu fi observat încă această nouă amenințare. Aparatul roșu plonjă de sus, cu botul ca de rechin țintit direct spre Andrew. Ceilalți cinci piloți germani de luptă, toți veterani aleși pe sprânceană, îl urmau îndeaproape.

Michael începu întoarcerea care l-ar fi adus în ajutorul lui Andrew, dar mâinile și picioarele lui, acționând în clipa aceea fără voința lui, în mod inconștient, anulară manevra de întoarcere și ținură cursul năvalnic al SE5a-ului galben spre siguranța liniilor britanice.

Michael se uită peste umăr și peste imaginea vârtejului de avioane rotitoare se suprapuse chipul iubit al lui Centaine, ochii ei mari și negri plini de lacrimi, și vocea ei îi șopti în minte mai răsunător decât mitralierele și motoarele urlătoare: „Jură-mi că vei fi acolo, Michael!".

Cuvintele lui Centaine îi răsunau încă în urechi ca un ecou și Michael văzu atacul german copleșind avionul singuratic al lui Andrew. Și încă o dată Andrew supraviețui în mod miraculos primului val, răsucindu-se nebunește și înfruntându-i.

Michael încercă să întoarcă SE5a-ul, dar mâinile nu-l ascultau și picioarele îi erau ca paralizate pe barele de cârmă. Privi piloții germani încercuind avionul verde asemenea unei

haite de câini ciobănești care mână o mioară rătăcită înapoi în turmă, împingându-l pe Andrew necontenit de la unul la altul, cu focuri încrucișate.

Îl văzu pe Andrew făcându-le față cu un curaj neasemuit și un talent aviatic magnific, virând la fiecare atac nou și înfruntându-l drept în față, forțând fiecare dușman să-și spargă traiectoria de zbor, dar de fiecare dată mai erau câțiva venindu-i din flancuri sau din spate, ciuruindu-i avionul cu gloanțele mitralierelor Spandau.

Michael își dădu seama că armele lui Andrew își încetaseră focul. Încărcătorul mitralierei Lewis era gol și el știa foarte bine că reîncărcarea era un proces care dura foarte mult. Evident, Vickersul de pe capotă se supraîncălzise și se blocase. Andrew stătea în picioare în carlingă, lovind cu amândoi pumnii în bara de încărcare a armei, încercând să o scoată afară, și tocmai în clipele acelea Albatrosul roșu al baronului von Richthofen se năpusti în linie de tragere în spatele lui.

– Oh, nu! Doamne sfinte! se auzi Michael șoptind, aproape plângând, fugind în continuare să-și salveze viața, șocat și îndurerat la fel de mult de propria lașitate, cât și de pericolul în care se găsea Andrew.

În clipa aceea mai avu loc un miracol, căci Albatrosul roșu vira ușor fără să deschidă focul și zbură pentru un moment la același nivel cu SE5a-ul verde.

Von Richthofen văzuse de bună seamă că Andrew nu era înarmat și se hotărâse să nu ucidă un om care nu se putea apăra. În momentul în care trecu la doar câțiva metri de carlinga în care Andrew se chinuia cu mitraliera blocată, își ridică o mână într-un salut laconic – omagiul adus unui dușman curajos – și apoi se întoarse în urmărirea restului avioanelor britanice în retragere.

– Mulțumesc, Doamne, șopti Michael răgușit.

Echipa lui Von Richthofen îl urmă. Nu, nu îl urmară toți. Mai era un Albatros care nu renunțase la atacul asupra avionului lui Andrew. Era un aparat albastru ca cerul, cu aripa de sus vopsită în carouri albe și negre, ca o tablă de șah. Se

prăbuși în forță în linia de tragere din spatele lui Andrew, pe care von Richthofen o eliberase, și Michael auzi țăcănitul sacadat al mitralierei Spandau.

Capul și umerii lui Andrew fură înconjurați, ca-ntr-o aureolă a morții, de flamă pură, de la explozia bruscă a rezervorului de combustibil. Spaima cea mai mare a unui aviator, focul, îl învălui din toate părțile și Michael îl văzu ridicându-se dintre flăcări ca o insectă înnegrită și carbonizată și aruncându-se peste marginea carlingii, preferând o moarte rapidă, prin prăbușire, arderii de viu.

Eșarfa verde din jurul gâtului lui Andrew era în flăcări, astfel că purtă o cunună de foc până când accelerația corpului și vântul înăbușiră flăcările. Corpul i se răsuci cu mâinile și picioarele desfăcute în formă de crucifix, și apoi se micșoră rapid odată cu distanța. Michael îl pierdu din ochi înainte de a lovi pământul care se găsea la 3 000 de metri mai jos.

– Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu ne-a spus cineva că von Richthofen a fost transferat în sector? urlă Michael la aghiotantul escadrilei. Nu există nici un fel de sistem de informații în armata asta, ce mama dracului? Conțopiștii ăia afurisiți sunt responsabili pentru moartea lui Andrew și a încă șase oameni pe care i-am pierdut azi!

– Să știi că ești nedrept, omule, îi răspunse aghiotantul aproape în șoaptă, pufăindu-și pipa. Știi și tu cum lucrează individul ăsta, von Richthofen. Ca fata morgana și chestii de-astea.

Von Richthofen își formase obiceiul de a-și încărca avioanele pe camioane deschise, de mărfuri, și a-și transporta astfel întregul escadron în sus și-n jos pe linie. Apărea brusc cu cei șaizeci de piloți ai săi, toți unul și unul, exact unde nu te așteptai, timp de câteva zile sau chiar o săptămână provoca distrugeri îngrozitoare în rândurile aviatorilor Aliați nepregătiți, și apoi se muta în altă parte.

– Am telefonat la Divizie imediat ce-a aterizat primul avion și de-abia atunci căpătau și ei primele informații, și anume că von Richthofen s-a stabilit cu circul lui cu tot la fosta pistă de la sud de Douai, pe moment...

– Că mult ne folosește să știm asta acum, când Andrew e mort.

Abia acum, rostind-o cu voce tare, simți Michael enormitatea a ceea ce se întâmplase și începură să-i tremure mâinile. Simți că-i tresare un nerv în obraz. Trebui să se îndrepte în grabă spre ferestruica barăcii folosite de aghiotant pe post de birou al escadrilei. Aghiotantul rămase tăcut în spatele lui, dându-i lui Michael timp să-și revină.

– Fosta pistă de la Douai... Michael își vârî mâinile în buzunar ca să nu-i mai tremure și-și forță mintea să nu se mai gândească la Andrew, ci la aspectele tehnice. Cuiburile alea noi de mitraliere, precis le-au mutat spre nord ca să păzească escadronul lui von Richthofen.

– Michael, tu ești acum la comanda escadrilei... cel puțin temporar, până la confirmarea din partea Diviziei sau până se numește alt comandant.

Michael se întoarse cu fața la el, cu mâinile încă adânc vârâte în buzunare și încuviință din cap, neavând încredere în vocea sa.

– Va trebui să alcătuiești o nouă listă de serviciu, îi aduse aminte aghiotantul cu blândețe și Michael clătină încet din cap ca să și-l limpezească.

– Nu putem trimite mai puțin decât tot efectivul escadrilei, zise el. Nu cu circul acela care ne așteaptă. Ceea ce înseamnă că nu putem menține acoperirea continuă peste zi a sectorului desemnat.

Aghiotantul aprobă din cap. Era evident că a trimite un avion singur acolo însemna o condamnare sigură la moarte.

– Ce putere operațională avem? întrebă Michael.

– Pentru moment, opt – patru aparate au fost deteriorate foarte grav. Dacă merge tot așa treaba, o să fie o glumă sângeroasă și stupidă, mă tem.

– Bine, dădu din cap Michael. Ștergem fosta listă de zboruri. Nu mai putem face decât două ieșiri azi. Toate cele opt avioane. La amiază și la amurg. Vezi dacă poți să-i ții la o parte pe ăștia noi.

Aghiotantul lua notițe și Michael se concentră asupra noilor lui îndatoriri, mâinile nu-i mai tremurau și îi mai trecu și paloarea cenușie, ca de cadavru.

– Dă telefon la Divizie și avertizează-i că nu vom putea acoperi sectorul în mod adecvat. Întreabă-i pe când să așteptăm întăriri. Spune-le că au fost mutate aproximativ șase noi baterii la... Michael citi locurile de pe hartă pe care și le notase în jurnalul de bord. Și spune-le că am observat de asemenea o modificare de proiectare la Albatrosurile din circ. Explică relocalizarea radiatorului. Spune-le că estimez că nemții au cel puțin șaizeci de Albatrosuri din astea noi în Jagdstaffelul lui von Richthofen. Când termini cheamă-mă și o să facem o listă nouă împreună, dar dă-le de știre băieților că la amiază avem patrulă cu tot efectivul. Acuma trebuie să mă duc să mă bărbieresc și să fac o baie.

Slavă Domnului, Michael nu prea mai avu timp restul zilei să se gândească la moartea lui Andrew. Zburâ în amândouă patrulele cu escadrila atât de groaznic micșorată și misiunile fură complet pașnice, deși faptul că formația germană era în sector le făcu nervii ferfeniță. Nu văzură însă nici măcar un singur aparat german.

Când aterizară în amurg, pentru ultima dată ziua aceea, Michael duse o sticlă de rom lui Mac și echipei lui de mecanici care se chinuiau la lumina felinarelor să repare SE5a-urile deteriorate și-și petrecu o oră cu ei, încurajându-i, căci toți erau speriați și deprimați de pierderile din acea zi – mai ales de moartea lui Andrew, pe care toți îl iubiseră ca pe un erou.

– A fost super băiat, domnu' maior, zise Mac, mânjit cu unsoare neagră până la cot, ridicându-și privirea din măruntaiele motorului la care lucra și acceptând cana de

cositor cu rom pe care i-o dădu Michael. Super de tot. Vorbise în numele tuturor. Nu mai găsești alții așa ca el, să știi că nu.

Michael își târî picioarele înapoi în livadă; ridică privirea spre cer printre crengile pomilor și întrezări stelele. Mâine va fi iar vreme bună pentru zbor – și era speriat de moarte.

– Gata, s-a dus, șopti el. Mi-am pierdut curajul. Sunt un laș și lașitatea mea l-a omorât pe Andrew.

Acest adevăr îi pândise în minte toată ziua, dar și-l reprimase. Acum însă, înfruntându-l, se simțea ca un vânător care a hăituit un leopard rănit până la ascunzătoarea lui. Știi că e acolo, dar să-l vezi cu adevărat te face să-ți tremure măruntaiele de frică.

– Un laș, zise el cu voce tare, biciuindu-se singur cu acest cuvânt, și-și aminti zâmbetul lui Andrew și bereta așezată șmecherește pe cap.

„Ce banc bun, băiețaș?" Aproape că putea să-i audă glasul și apoi îl văzu prăbușindu-se din văzduh cu eșarfa verde în flăcări în jurul gâtului și mâinile începură din nou să tremure.

– Un laș, repetă el și durerea era mult prea mare să poate s-o îndure singur; se îndreptă în grabă spre popotă, orbit de vinovăție, împiedicându-se și aproape căzând de mai multe ori.

Aghiotantul și ceilalți piloți, câțiva îmbrăcați și acum în costumația de zbor, îl așteptau chiar pe el. Era întotdeauna datoria ofițerului comandant să înceapă priveghiul, acesta era ritualul escadrilei. Pe o masă din mijlocul popotei se găseau șapte sticle de whisky Black Label Johnny Walker, câte una pentru fiecare pilot lipsă.

Când Michael intră în încăpere, toți se ridicară în picioare – nu pentru el, ci ca ultim semn de respect pentru cei căzuți la datorie.

– Ei bine, domnilor, zise Michael. Să le urăm acum călătorie plăcută pe ultimul lor drum.

Ofițerul cel mai tânăr, informat de ceilalți despre ce datorie avea, deschise prima sticlă de whisky. Etichetele negre erau în ton cu momentul funerar. Se apropie prima dată de Michael și-i umplu paharul, trecând apoi pe la toți ceilalți, în

ordinea vechimii. Aşteptară apoi toţi cu paharele pline în mâini până când aghiotantul, care avea în continuare între dinţi crenguţa de iarbă neagră, ca de obicei, se aşeză la pianul străvechi din colţul popotei şi începu să cânte acordurile de început ale *Marşului funebru* de Chopin. Ofiţerii Escadrilei 21 ţinură un moment de reculegere şi apoi loviră cu paharele tăbliile meselor şi tejgheaua barului, ţinând ritmul pianului, iar unul sau doi dintre ei începură să fredoneze încet.

Pe tejghea erau înşirate efectele personale ale piloţilor morţi. După cină acestea urmau să fie vândute la licitaţie către piloţii rămaşi care plăteau sume extravagante pentru ele, astfel ca acele câteva guinee strânse să poată fi trimise văduvelor sau mamelor îndoliate. Crosele de golf ale lui Andrew erau şi ele acolo, şi Michael îşi aminti că nu-l văzuse niciodată folosindu-le, ca şi undiţa de păstrăvi Hardy, şi fu copleşit de un val de durere reînnoită atât de puternică, încât îşi trânti paharul pe masă cu prea mare forţă, aşa că whisky-ul i se vărsă pe mână şi câţiva stropi îi intrară în ochi. Se şterse cu mâneca peste faţă.

Aghiotantul trecu rapid prin ultimul acord şi se ridică în picioare înălţându-şi în acelaşi timp şi paharul. Nimeni nu scoase nici un cuvânt, toţi îşi înălţară doar paharele, singuri pentru o clipă cu gândurile lor, iar apoi le goliră. Imediat ofiţerul junior reumplu toate paharele. Toate cele şapte sticle trebuiau golite, aceasta era tradiţia. Michael nu mâncă nimic la cină, rămase în picioare la bar şi ajută la golirea celor şapte sticle. Era încă treaz, alcoolul nu părea să aibă nici un efect asupra lui.

„Poate că sunt totuşi un alcoolic, se gândi el. Andrew zicea întotdeauna că am un mare potenţial." Whisky-ul băut până atunci nu-i amorţi nici măcar puţin durerea iscată de pronunţarea numelui lui Andrew.

Licită cinci guinee pe crosele lui Andrew şi încă cinci pe undiţa Hardy. Deja sticlele erau complet goale. Mai comandă o sticlă pentru el însuşi şi se duse singur în cortul lui. Se aşeză

pe pat cu undița în poală. Andrew se lăudase că prinsese un somon de douăzeci și trei de kilograme cu bățul acela și Michael îl făcuse mincinos.

– Ah, Toma necredinciosu' ce ești, îl mustrase Andrew, cu tristețe prefăcută.

– Te-am crezut chiar de la început, șopti Michael mângâind undița veche și bând direct din sticlă.

Puțin mai târziu, Biggs aruncă o privire în cort.

– Felicitări pentru victorie, domnule. Trei piloți confirmaseră faptul că Michael doborâse Albatrosul roz.

– Biggs, fă-mi o favoare, te rog.

– Sigur, domnule.

– Cară-te naibii de-aici... fii amabil, da?

Mai rămăseseră trei sferturi din sticla de whisky când Michael ieși împleticindu-se afară, îndreptându-se spre motocicleta lui Andrew, îmbrăcat încă în hainele de zbor. Drumul prin aerul rece al nopții îi limpezi capul, dar îl lăsă într-o stare fragilă, ca un pahar de sticlă veche. Parcă motocicleta în spatele hambarului și se duse să aștepte între baloturile de paie.

Orele trecură încet, măsurate de clopotul bisericii, și cu fiecare din ele nevoia de a o vedea pe Centaine creștea insuportabil. La fiecare jumătate de oră se ducea la ușa hambarului și se uita pe cărarea întunecată care ducea la castel, apoi se întorcea la sticlă și la cuibul de pături.

Sorbea din whisky și în minte se derulau la nesfârșit ca pe un disc zgâriat de gramofon care repetă aceleași acorduri, acele câteva secunde în care murise Andrew. Încercă să amuțească imaginile, dar nu era în stare. Era obligat să retrăiască, iar și iar, agonia lui Andrew.

– Unde ești, Centaine? Am atâta nevoie de tine acum.

Tânjea după ea cu toată ființa lui, dar Centaine nu venea și Michael nu vedea în fața ochilor decât Albatrosul albastru ca cerul, cu aripile pictate în alb și negru, intrând abrupt în linie

de tragere în spatele avionului verde al lui Andrew și apoi clipa fugară în care zărise chipul palid al lui Andrew întorcându-se să se uite peste umăr la mitraliera germană ce deschidea focul. Michael își acoperi ochii cu mâinile, apăsându-și degetele în orbite, până când durerea înlătură imaginile.

– Centaine, șopti el. Vino la mine, te rog.

Clopotul bisericii bătea ora trei și sticla de whisky era goală.

– Nu mai vine, recunoscu el în sfârșit. Se îndreptă împleticindu-se spre ușa hambarului și se uită afară la cerul nopții. Știa foarte bine ce trebuia să facă pentru a-și ispăși vina, durerea și rușinea.

Escadrila diminuată decolă în prima patrulă pe ziua aceea în lumina slabă și cenușie a zorilor. Hank Johnson era acum secundul escadrilei și conducea una din cele două echipe.

Îndată ce ajunseră deasupra copacilor, Michael vira ușor, și se îndreptă spre dealul de dincolo de castel. Avea sentimentul nelămurit că Centaine nu va fi acolo nici în dimineața aceea, dar își ridică totuși ochelarii de protecție și cercetă cu atenție terenul.

Vârful colinei era pustiu, iar de data aceasta Michael nici măcar nu se mai răsuci în scaun să se uite înapoi.

„Este ziua nunții mele, se gândi el, cercetând cerul de deasupra crestelor. Iar cavalerul meu de onoare e mort și mireasa mea..." Nu-și termină gândul.

Norii se adunaseră din nou în timpul nopții. Întunecați și amenințători, formau acum un tavan dens la 3 600 de metri înălțime, nelăsând descoperit nici măcar un petec de cer. Pe sub el aerul era limpede până la 1 500 de metri, unde se afla un strat de nori răzleți de culoare cenușie, cu o grosime variind între 150 și 300 de metri.

Michael conduse escadrila în sus printr-o gaură din acest strat intermitent și apoi zbură în palier, imediat sub banchiza superioară de nori. Sub ei nu se vedea nici un avion. Unui

novice i se putea părea imposibil ca două formații mari de avioane de luptă să patruleze aceeași zonă, fiecare în căutarea celeilalte și totuși să nu reușească să se întâlnească. Însă cerul era atât de adânc și de vast, încât șansele erau mult mai mari împotriva unei întâlniri, în afară de cazurile când una din formații știa exact unde se va găsi cealaltă la un moment dat.

Michael mătura cu privirea înainte și-napoi, vârându-și mâna în buzunarul mantalei și asigurându-se că pachetul pe care-l pregătise chiar înainte de decolare era încă la locul lui.

„Doamne, ce-aș mai bea ceva chiar acum!" se gândi el. Avea gura uscată de sete și simțea o durere acută de cap. Ochii îi ardeau, dar vederea continua să-i fie limpede. Își umezi buzele uscate.

„Andrew zicea că numai un bețiv înrăit poate bea când e mahmur. Mai bine aveam curajul și bunul-simț să-mi iau cu mine o sticlă", gândi.

Prin găurile din norul de sub el, verifica încontinuu poziția escadrilei. Știa fiecare centimetru al zonei desemnate escadrilei lor, tot astfel cum își știe un țăran bucata lui de pământ.

Ajunseră la marginea cea mai îndepărtată și Michael își întoarse avionul, iar restul piloților făcură o curbă pentru a-l urma. Se uită la ceas. După unsprezece minute deslușI o meandră a râului și un crâng mic de fagi cu o formă mai deosebită și-și dădu seama de poziția exactă unde se afla.

Deschise supapa cu o fracțiune și aparatul său galben alunecă înapoi câțiva metri până ajunse să zboare aripă în aripă cu aparatul lui Hank Johnson. Îi aruncă texanului o privire și-i făcu un mic semn din cap. Discutase cu Hank ce intenții avea înainte de a porni și acesta încercase să-l convingă să se răzgândească. Chiar și acum, Hank strâmbă din buze ca să-și arate dezaprobarea, apoi ridică o sprânceană, cu o expresie obosită, și-i făcu semn lui Michael cu mâna.

Michael deschise supapa mai tare și coborî sub linia de zbor a celorlalți membri ai escadrilei. Hank îi conducea în

continuare spre est, dar Michael vira ușor spre nord și începu să coboare.

După câteva minute, escadrila dispăruse pe cerul nesfârșit și Michael era singur. Coborî până ajunse la stratul inferior de nori și îl folosi pentru a se ascunde. Intrând pe după peticele umede și reci de nori, ieșind la iveală în locurile libere și ascunzându-se imediat după norul următor, traversă liniile frontului până la câțiva kilometri în sud de Douai, unde zări noile amplasamente antiaeriene germane de la marginea pădurii.

Fosta pistă era marcată pe harta lui de teren. O putea zări de la o distanță de mai mult de șase-șapte kilometri, căci roțile Albatrosurilor germane trasaseră urme adânci în gazon la decolare și aterizare. La trei kilometri depărtare se vedeau aparatele germane parcate de-a lungul marginii pădurii și între copacii din spatele lor întrezări șirurile de corturi și șoproane portabile în care stăteau echipajele germane.

Dintr-odată auzi o bufnitură înfundată și văzu o explozie masivă; un obuz de antiaeriană explodase deasupra lui, la câțiva metri mai în față. Semăna cu o capsulă coaptă de bumbac, desfăcându-se într-o explozie de vălătuci de fum pufos, alb, înșelător de frumos în lumina slabă de sub nori.

– Bună dimineața, Archie, salută Michael norul, cu o încruntare.

Era o explozie pentru estimarea distanței provenind de la una dintre antiaeriene și o urmă imediat bubuitura unei salve complete. Aerul se umplu de șrapnel peste tot în jurul lui.

Michael coborî botul avionului și mări viteza, iar acul turometrului începu să urce în sectorul roșu. Își vârî mâna în buzunar, scoase pachetul înfășurat în pânză și-l așeză în poală.

Pământul și pădurea se apropiau vertiginos de el, iar în urmă avea o dâră lungă de șrapnel ce exploda. La șaizeci de metri deasupra copacilor își reglă zborul în palier și pista de aterizare ajunse exact în fața lui. Vedea avioanele multicolore aliniate într-un șir lung, cu boturile ascuțite ca de rechini

întoarse către el. Încercă să găsească aparatul albastru cu aripile în careuri ca tabla de șah, dar nu reuși să-l identifice dintre celelalte.

Cu coada ochiului zări o forfotă nedeslușită de-a lungul marginii câmpului. Echipele germane de la sol, anticipând un torent de rafale de mitralieră Vickers, alergau să se ascundă în pădure, iar piloții care nu erau de serviciu goneau către avioanele parcate, încercând să-și îmbrace din mers costumele de zbor. Evident știau că era inutil să încerce să decoleze și să intercepteze avionul britanic, dar totuși încercau.

Michael atinse maneta de tragere. Avioanele erau parcate într-un șir regulat, iar piloții se îngrămădeau în apropiere... Zâmbi fără umor și lăsă botul avionului în jos, țintindu-i prin vizorul Vickersului.

La treizeci de metri înălțime își nivelă iar traiectoria, lăsă mâna de pe maneta de tragere și luă în schimb pachetul de pânză din poală. În momentul în care trecu prin mijlocul liniei germane, se aplecă în afara carlingii și aruncă pachetul peste bord. Panglica pe care o legase de el se desfăcu în jetul de aer al SE5a-ului și flutură încet către marginea câmpului.

Deschise apoi supapa și se înălță iar către stratul de nori, aruncă o privire în oglinda retrovizoare de deasupra capului său și-l văzu pe unul dintre piloții germani aplecându-se să ridice pachetul; în clipa aceea SE5a-ul începu brusc să se zguduie și să se legene, căci antiaerienele germane deschiseră iar focul, iar un obuz explodă la o distanță extrem de mică sub el. În câteva secunde intra deja la adăpostul grămezii de nori, cu armele reci, căci nu trăsese nici un glonț, și cu câteva urme de șrapnel în partea de jos a avionului și pe aripile inferioare.

Întoarse avionul și se îndreptă spre Mort Homme. În timp ce zbura se gândi la pachetul pe care tocmai îl aruncase.

În timpul nopții își sfâșiase o cămașă veche și legase în panglica obținută un pumn de cartușe .303 pentru contragreutate. La celălalt capăt cususe un mesaj scris de mână.

Prima dată se gândise să scrie mesajul în germană, dar fu nevoit să recunoască faptul că germana lui era lamentabil de slabă. Aproape sigur se va găsi un ofiţer în Jagdstaffelul lui von Richthofen care să fie în stare să citească şi să traducă mesajul din engleză.

Către pilotul german al Albatrosului albastru cu aripi în careuri albe-negre.

Domnule,

Aviatorul neînarmat, care nu se putea apăra şi pe care l-ai omorât ieri era prietenul meu.

Astăzi, între orele 16.00 şi 16.30, voi patrula peste satele din Cantin şi Aubigny-au-Bac, la o înălţime de 2 400 de metri.

Voi zbura într-un avion SE5a vopsit în galben.

Sper să te întâlnesc.

Restul escadrilei aterizase deja când se întoarse Michael la bază.

– Mac, se pare că m-am ales cu nişte şrapnel.

– Am observat, domnule. Nu vă faceţi griji, îl rezolv cât ai zise peşte.

– Nu am tras cu mitralierele, dar mai verifică-le odată vizoarele, te rog.

– Cincizeci de metri? se interesă Mac de distanţa la care voia să aibă convergenţa rafalelor de la Lewis şi Vickers.

– Mai bine la douăzeci şi cinci, Mac.

– Aproape de tot, domnule, şuieră Mac printre dinţi.

– Sper că da, Mac. Apropo, e cam greu în coadă. Vezi dacă poţi să-i aranjezi mai bine cârmele de picioare.

– Mă ocup personal, domnule, promise Mac.

– Mulţumesc, Mac.

– Să le-arătaţi nemernicilor şi din partea lui domnu' Andrew, domnule.

Aghiotantul îl aştepta.

– Toate avioanele sunt iar operaționale, Michael. Lista de zbor are douăsprezece nume.

– Foarte bine, Hank va lua patrula de amiază și eu mă voi duce la ora 15.39, singur.

– Singur? Aghiotantul își scoase pipa din gură de surpriză.

– Singur, confirmă Michael. Apoi o patrulă cu efectiv complet la amurg, ca de obicei.

Aghiotantul își notă.

– Apropo, ai un mesaj de la domnul general Courtney. Va face tot posibilul să fie prezent la ceremonie diseară. Crede că aproape sigur va reuși să vină.

Michael zâmbi pentru prima dată în ziua aceea. Își dorise atât de mult să-l aibă pe Sean Courtney la nunta lui.

– Sper că vei putea veni și tu, Bob.

– Sigur că da. Toată escadrila va fi acolo. De-abia aștept.

Michael simți nevoia arzătoare să bea ceva. Se îndreptă spre popotă.

„Oh, Doamne, e opt dimineața", se gândi el, oprindu-se pe loc. Se simțea fragil și uscat. Whisky-ul i-ar umple trupul de căldură și lichid; își simțea mâinile tremurând, atât de mult își dorea să bea. Avu nevoie de întreaga sa voință să întoarcă spatele popotei și să se înapoieze la cortul său. Își aminti că nu dormise cu o noapte înainte.

Biggs stătea pe o ladă de ambalat în fața cortului, lustruind cizmele lui Michael, dar sări în picioare când îl văzu, cu chipul fără nici o expresie.

– Termină! îi zise Michael zâmbind. Iartă-mă pentru aseară, Biggs. M-am purtat ca un bădăran. Nu am vrut să sune chiar asa.

– Știu, domnule, se relaxă Biggs. Și eu simt același lucru despre domnul maior.

– Biggs, scoală-mă la trei. Trebuie să recuperez niște ore de somn.

Dar nu Biggs îl trezi, ci țipetele echipajelor de sol, zgomotul oamenilor alergând, sunetul adânc ca un muget al

antiaerienelor de la marginea livezii, şi vuietul asurzitor al unui motor de avion trecând pe deasupra corturilor.

Michael ieşi împleticindu-se din cort, cu părul vâlvoi şi ochii roşii, pe jumătate adormit.

– Ce naiba se-ntâmplă, Biggs?

– Un neamţ, domnule – nemernicul obraznic a venit să ne lovească baza.

– A plecat deja, strigau ceilalţi piloţi şi echipajul de sol dintre pomi, alergând către marginea câmpului.

– N-a tras nici măcar un foc.

– L-ai văzut?

– Un Albatros – albastru cu aripi albe-negre. Dobitocul aproape ne-a luat acoperişul popotei.

– A scăpat ceva. Bob a mers să-l ia de pe jos.

Michael intră în grabă în cort să-şi ia pe el jacheta şi o pereche de pantofi de tenis. Auzi două sau trei avioane pornindu-şi motoarele în momentul în care ieşi iar din cort. Câţiva dintre piloţii săi aveau de gând să pornească în urmărirea intrusului german.

– Opriţi-i pe oamenii ăia să decoleze! urlă Michael şi, înainte să ajungă la biroul aghiotantului, auzi motoarele oprindu-se ca răspuns la ordinul lui.

Se adunaseră deja o mulţime de piloţi curioşi la uşă şi Michael trebui să-şi facă loc împingându-i cu coatele exact în momentul când aghiotantul desfăcea şnurul cu care era legat săculeţul de pânză pe care îl aruncase aviatorul german. Corul de întrebări şi speculaţii amuţi dintr-odată în momentul în care recunoscură ce anume conţinea săculeţul. Aghiotantul îşi trecu încet fâşia de mătase verde printre degete. Avea mai multe găuri cu marginile arse şi era pătată cu sânge uscat.

– Eşarfa lui Andrew, zise el, deşi nu era necesar. Şi sticluţa lui de argint.

Sticla era foarte tare lovită, dar capacul de cuarţ sclipea auriu prinzând lumină şi lichidul dinăuntru clipocea încet. O aşeză deoparte şi scoase încet, pe rând, celelalte obiecte din

săculeţ: panglicile medaliilor lui Andrew, portţigaretul de chihlimbar, o cutiuţă cu arc în care se găseau trei monede, portmoneul de piele. Când răsuci portmoneul în mâini căzu la pământ fotografia părinţilor lui Andrew, stând în picioare în faţa castelului lor din Scoţia.

– Ce-i asta? Aghiotantul luă un plic crem de hârtie groasă şi lucioasă sigilat cu o pecete de ceară. Răsuci plicul pe cealaltă parte şi citi: „Adresat pilotului SE5a-ului galben". Aghiotantul se uită uluit la Michael. Ăsta eşti tu, Michael... Ce naiba?

Michael îi luă plicul şi desfăcu sigiliul cu unghia degetului mare.

Înăuntru era o foaie din acelaşi fel de hârtie de lux. Era scrisă de mână, şi deşi scrisul era evident continental, cu litere mari înflorite în stil gotic, textul era într-o engleză perfectă:

> Domnule,
>
> Prietenul dumitale, Lord Andrew Killigerran, a fost înmormântat în această dimineaţă în cimitirul bisericii protestante din Douai. Escadronul i-a acordat onoruri militare complete.
>
> Am onoarea să te informez, şi în acelaşi timp să te avertizez, că nici o moarte în timpul războiului nu este crimă. Scopul războiului este distrugerea duşmanului prin toate mijloacele posibile.
>
> De-abia aştept să te întâlnesc.
>
> OTTO VON GREIM
>
> Jasta II Lângă Douai

Michael împături la loc scrisoarea şi o puse în buzunar, observând că toţi ochii din încăpere erau aţintiţi întrebători asupra lui.

– Au recuperat trupul lui Andrew şi l-au îngropat cu onoruri militare la Douai azi-dimineaţă, zise el încet.

– Foarte cumsecade din partea lor, nu? murmură unul dintre piloţi.

– Da, pentru nişte nemţi în orice caz, zise Michael şi se întoarse să iasă.

– Michael, îl opri aghiotantul înainte să ajungă la uşă. Cred că Andrew ar fi vrut să iei tu asta.

Îi dădu sticluţa de argint. Michael o răsuci încet între mâini. Adâncitura din metal era probabil din cauza impactului cu solul, se gândi el cu un fior.

– Da, încuviinţă el. O să am grijă de ea pentru el. Se întoarse iar spre uşă şi-şi făcu drum, împingându-i la o parte pe ofiţerii tăcuţi.

Biggs îl ajută să se îmbrace, dând mai multă atenţie amănuntelor decât de obicei.

– Le-am dat bine cu grăsime ca să lucească frumos, domnule, îi zise el, ajutându-l să-şi încalţe cizmele din piele moale de antilopă.

Michael nu păru să audă remarca. Deşi se culcase iar după circul provocat de avionul german care zburase deasupra bazei, nu reuşise să adoarmă deloc. Cu toate acestea se simţea calm, placid chiar.

– Ce-ai zis, Biggs? întrebă el ca prin vis.

– Am zis că o să vă pregătesc uniforma de gală până când veniţi... Şi am vorbit cu bucătarul să încălzească măcar douăzeci de litri de apă pentru o baie.

– Mulţumesc, Biggs.

– Nu se întâmplă asta în fiecare zi, domnu' Michael.

– Ai dreptate, Biggs, o dată în viaţă e suficient.

– Sunt sigur că o să fiţi foarte fericit cu tânăra doamnă, domnule. Eu şi cu nevastă-mea împlinim douăzeci şi doi de ani de căsnicie în iunie, domnule.

– Mult timp, Biggs.

– Sper să-mi depăşiţi recordul, domnu' Michael.

– O să-ncerc.

– Şi încă ceva, domnule, zise Biggs jenat, fără să-şi ridice privirea de la şireturile cizmelor. Nu e bine să zburaţi singur, domnule. Nu e sigur de loc, domnule, ar trebui să-l luaţi

măcar pe domnu' Johnson, mă scuzați, domnu' Michael, dar nu e bine așa... Știu că nu e locul meu să vă zic asta, dar...

Michael își lăsă mâna pe umărul lui Biggs pentru un moment. Nu mai făcuse niciodată acest lucru.

– Să fie pregătită apa de baie când mă întorc, zise el și se ridică în picioare.

Biggs îl privi aplecându-se să iasă prin deschizătura cortului, fără să-i zică la revedere sau să-i ureze noroc, deși avu nevoie de un adevărat efort de voință să se abțină, apoi ridică jacheta pe care Michael o aruncase pe jos înainte de-a se trânti în pat și o împături cu grijă exagerată.

Motorul Wolseley se porni pocnind și tușind, iar Michael împinse maneta până auzi un huruit adânc și stabil. Ascultă cu atenție vreo treizeci de secunde și se uită apoi la Mac care stătea pe aripă lângă carlingă, cu părul și salopeta fluturându-i din cauza elicei.

– Minunat, Mac! strigă el că să poată fi auzit peste zgomotul elicei și Mac zâmbi.

– Făceți-i arșice, domnule, zise el și sări de pe aripă ca să dea la o parte piedicile din fața roților.

Michael trase instinctiv aer în piept, de parcă era pe punctul de a sări într-unul din bazinele de apă limpede și verde de pe fluviul Tugela, apoi deschise ușor supapa și aparatul porni înainte pe pistă.

Și de data aceasta dealul din spatele castelului era pustiu, dar nici nu se așteptase să nu fie așa. Ridică botul avionului și aparatul începu să urce, însă apoi se răzgândi, îl lăsă să coboare din nou și făcu o întoarcere abruptă, aproape atingând vârful stejarilor cu aripa.

La sfârșitul curbei avea castelul exact în față și zbură pe lângă el la înălțimea acoperișului îmbăcat în țiglă roz. Nu văzu nici un semn de viață și de îndată ce trecu de el vră din nou și trecu iar pe lângă castel, tot la nivelul acoperișului.

De data aceasta văzu o mișcare. Una dintre ferestrele de la parter, de lângă bucătărie, se deschisese brusc. Cineva flutura o pânză galbenă către el, dar nu reuși să-și dea seama cine. Se întoarse din nou și reveni în dreptul castelului, de data asta însă zburând atât de jos încât aproape atinse cu roțile de aterizare zidul de piatră din jurul grădinii de legume a Annei. O văzu pe Centaine la fereastră. Nu putea confunda claia aceea de păr negru și ochii imenși. Se aplecase mult în afară peste pervaz, strigând ceva și fluturând din eșarfa galbenă pe care o purtase în ziua în care o dusese cu avionul să-l întâlnească pe Sean Courtney.

Michael ridică botul avionului și deschise supapa pentru se putea îndepărta, simțindu-se complet înviorat. Starea de spirit placidă și pasivă în care se găsea se evaporase și se simțea din nou plin de viață și de energie. O văzuse, deci acum totul va fi bine.

– A fost Michel, strigă fericită Centaine întorcându-se de la fereastră către Anna care stătea pe pat. L-am văzut, Anna. Sigur a fost el. Oh, e atât de frumos... A venit să mă găsească, în ciuda lui *papa!*

Chipul Annei se încruntă și se înroși de dezaprobare.

– E mare ghinion pentru un mire să-și vadă mireasa în ziua nunții.

– Oh, ce prostie, Anna. Uneori spui așa niște tâmpenii. Oh, Anna, ce frumos e!

– Și tu n-o să fii dacă nu terminăm până diseară.

Centaine își aranjă fustele în jurul ei și se așeză pe pat lângă Anna. Își trase în poală dantela veche, de culoarea fildeșului, a rochiei de mireasă, ridică acul la lumină și începu să coasă mijindu-și ochii.

– M-am hotărât, știi, îi spuse ea Annei, reluând lucrul la tivul rochiei. Voi avea doar băieți, cel puțin șase fii, și nici o fiică. E așa de plictisitor să fii fată și nu vreau să-mi năpăstuiesc în felul ăsta nici unul dintre copii.

După alte douăsprezece împunsături de ac se opri din nou.

– Sunt așa de fericită, Anna, și așa de emoționată. Crezi că va veni și domnul general? Când crezi că se va sfârși aiureala asta de război ca să pot merge cu Michel în Africa?

Anna o ascultă pălăvrăgind și întoarse ușor capul într-o parte, ca să-și ascundă zâmbetul plin de dragoste.

Avionul galben sfredeli cu forță, ca un harpon, burta cenușie și moale a cerului. Michael alese o spărtură în stratul inferior de nori, trecu tunător prin ea și erupse de partea cealaltă ca printr-un coridor. Deasupra, la foarte mare înălțime, era același acoperiș solid de nori, dar sub el, între cele două straturi, aerul era limpede ca de cristal. Când altimetrul îi arătă 2 400 de metri, Michael alinie avionul în zbor în palier. Era în mijlocul aerului limpede, la distanță egală de cele două straturi de nori, dar reușea să întrezărească suficiente repere printre spărturile din stratul inferior.

Satele Cantin și Aubigny-au-Bac erau pustii, niște schelete măcinate de obuze. Doar câteva coșuri de piatră supraviețuiseră valurilor războiului, care le măturaseră de atâtea ori. Acum se înălțau din pământul mocirlos și frământat, ca niște monumente funerare.

Cele două sate erau la aproape șapte kilometri distanță, iar drumul care le unise pe vremuri era acum șters de pe fața pământului. Cele două linii de front se răsuceau ca o pereche de vipere mutilate peste câmpurile cafenii dintre ele. Pline de apă stătută, gropile obuzelor clipeau ca niște orbite goale.

Michael își aruncă o privire pe ceas. Era ora patru fără patru minute și imediat ochii i se reîntoarseră la cercetarea nesfârșită a cerului pustiu. Își ridică pe rând mâinile de pe manșe ca să-și îndoaie degetele, mișcându-și în același timp și degetele de la picioare, în cizmele de piele – dezmorțindu-se ca un alergător înainte să audă pistolul de începere a cursei. Își puse amândouă mâinile pe maneta de tragere, ca să testeze reglajul mașinii, și văzu că glisa drept și lejer. Trase cu

ambele arme, câte o rafală scurtă din fiecare, dădu o dată din cap și suflă în degetele înmănușate de la mâna dreaptă.

„Trebuie să beau ceva", își spuse, și scoase din buzunar sticla de argint a lui Andrew. Sorbi o înghițitură, o plimbă încet prin toată gura și apoi o înghiți. Simți cum sângele i se încălzește de la focul licorii aurii, dar rezistă tentației de a mai bea o gură. Puse capacul la loc și vârî sticla înapoi în buzunar. Atinse bara stângă de cârmă pentru a începe să întoarcă aparatul ca pentru un zbor de patrulă și în clipa aceea zări punctul negru ca un purice de pe salteaua de nori din depărtare, așa că blocă întoarcerea, păstrând cursul de dinainte, clipind rapid din ochi și verificând vizorul armelor.

Celălalt aparat era la 2 400 de metri, exact înălțimea la care era și el, și se apropia cu mare viteză de la nord, din direcția orașului Douai. Michael simți un val de adrenalină amestecându-i-se cu alcoolul din sânge. Obrajii îi ardeau și stomacul i se încleștă. Deschise supapa mai tare și zbură să-i iasă în întâmpinare.

Viteza combinată a celor două avioane le făcu să se năpustească fioros unul spre celălalt, așa că Albatrosul părea să se umfle în mod miraculos în fața ochilor lui. Văzu albastrul strălucitor al botului avionului, axul elicei ascuns ca de o ceață de palele rotitoare și aripile late și negre, ca de șoim. Văzu vârful căștii pilotului între cele două mitraliere negre Spandau montate pe capota motorului și sclipirea ochelarilor săi de protecție când se aplecă înainte să vadă prin vizorul armelor.

Michael deschise supapa la maximum și motorul mugi. Cu mâna stângă ținea maneta de control, ca un artist care își ține penelul cu delicatețe, poziționă aparatul german exact în centrul cercurilor concentrice ale vizorului armei, iar cu mâna dreaptă apucă maneta de tragere.

Ura și furia îi creșteau proporțional cu imaginea dușmanului său, și menținu poziția de tragere. În minte începu să-i funcționeze cronometrul de luptă, astfel că timpul păru să încetinească. Vârfurile țevilor mitralierelor Spandau păreau

să-i facă din ochi, sclipiri stridente de foc, licărind roșii ca planeta Marte într-o noapte fără lună. Ținti capul celuilalt pilot și apăsă trăgaciul, simțindu-și avionul pulsând în jurul lui în același ritm cu zguduitul și clănțănitul mitralierelor.

Nu-i trecu prin minte nici măcar o clipă să-și întrerupă atacul. Era complet absorbit de ținta sa, încercând să-și îndrepte șuvoiul de gloanțe spre fața pilotului german, să-i sfâșie ochii, să-i sfărâme craniul și să-i împrăștie creierii. Simțea gloanțele mitralierelor Spandau agățând și mușcând din pânza și suporturile aparatului, le auzi trecându-i pe lângă cap cu sunete ascuțite și fulgerătoare ca niște lăcuste sălbatice, dar le ignoră.

Văzu propriile gloanțe mușcând din palele în mișcare ale elicei germane, împroșcând așchii albe, și se înfurie dându-și seama că elicea acționa ca un scut, nelăsându-le să-și atingă adevărata țintă. Cele două avioane erau aproape în curs de coliziune și Michael se pregăti pentru impact fără să-și ridice mâna de pe maneta de tragere, fără să încerce să vireze.

Dar Albatrosul vină violent, evitând coliziunea în ultima clipă, plonjând la tribord și trecând pe lângă Michael cu un tunet. O bubuitură scutură avionul SE5a. Cele două aripi se atinseseră ușor în trecere și Michael văzu un petic de pânză fluturând din vârful aripii. Apăsă cu toată forța pe bara de cârmă, intrând în întoarcerea plană alunecată pe care numai un SE5a era capabil să o execute și simți cum aripile încep să i se îndoaie din cauza presiunii, dar imediat avionul fu complet întors. Albatrosul era în fața lui, dar încă mult prea departe pentru a-l putea nimeri.

Michael apăsă cu toată puterea pe mânerul supapei, dar aceasta era deja deschisă la maximum; motorul era turat la capcitatea totală și totuși avionul său nu avansa deloc către Albatros.

Germanul întoarse și urcă spre stânga și Michael îl urmă. Urcară din ce în ce mai abrupt, ajungând aproape la o traiectorie verticală, iar viteza celor două aparate începu să scadă ușor – cea a SE5a-ului mai rapid, astfel încât avionul german se îndepărtă în continuare.

„Nu e același Albatros", realiză Michael șocat. Relocarea radiatorului nu era singura modificare. Se lupta cu un tip nou de avion, un tip avansat, mai rapid și mai puternic chiar și decât noul său SE5a.

Văzu desfacerea largă a aripilor alb cu negru și pe pilotul german lungindu-și gâtul ca să-l vadă în oglinda retrovizoare, și încercă să-și țintească armele spre el, glisând vizorul drept într-un scurt arc și smucind țeava lateral.

Germanul efectuă o întoarcere răsturnată, veni înapoi spre Michael, și mitralierele Spandau păreau să-i facă din nou cu ochiul cu flăcările lor roșiatice, iar de data aceasta Michael fu obligat să se dea la o parte, căci germanul avea de partea lui înălțimea și viteza mai mare.

Pentru un moment crucial, Michael rămase atârnat în întoarcere, aproape nemișcat, și germanul se răsuci către el, prăvălindu-se către coada avionului aliat. Era un pilot foarte bun, își dădu seama Michael cu o strângere de inimă. Lăsă botul SE5a-ului în jos, ca să capete viteză, și aruncă aparatul în aceeași clipă, într-o întoarcere verticală. Albatrosul îl urmări, întorcând odată cu el, așa că se răsuceau unul în jurul celuilalt ca două planete prinse în capcana unor orbite permanente.

Se uită la celălalt pilot, ridicându-și capul să-l vadă mai bine, căci amândoi stăteau pe un vârf de aripă. Germanul îi întâlni privirea, iar ochelarii de protecție îl făceau să pară monstruos și inuman; pentru o secundă, Michael se uită dincolo de fuzelajul de un albastru strident, în sus, spre acoperișul cenușiu de nori, căci ochii săi încercați, de vânător, fuseseră atrași de o mișcare infimă, ca de insectă.

Pentru o clipă i se opriră bătăile inimii și sângele părea că-i curge mai încet prin vene, gros ca mierea – dar imediat, cu un freamăt de sălbăticiune speriată, inima începu să-i bată nebunește și gâtul îl ardea de la șuierăturile gâfâite ale propriei respirații.

„Am onoarea să te informez, și în același timp să te avertizez, că scopul războiului este distrugerea dușmanului prin toate mijloacele posibile", îi scrisese germanul.

Michael citise avertismentul, dar nu-l înțelegea decât acum. Transformaseră ideea lui romantică și nebunească de duel cavaleresc într-o capcană mortală. Ca un copil, se pusese singur în puterea lor. Le dăduse ora și locul, chiar și altitudinea. Folosiseră aparatul albastru pur și simplu pe post de momeală. Propria naivitate îl ului în aceste clipe, văzându-i șiroind ca un nor de lăcuste din stratul de nori de sus.

Câți sunt? Nu avea timp să-i numere, dar părea să fie o escadrilă întreagă de Albatrosuri de tip nou, cel puțin douăzeci, într-un stol rapid și tăcut, sclipind ca niște bijuterii în culorile lor strălucitoare pe fundalul sobru al norului.

„Nu voi putea să-mi țin promisiunea către Centaine", se gândi el, uitându-se în jos. Stratul inferior de nori era la 600 de metri sub el – un adăpost îndepărtat, dar nu avea la dispoziție nimic altceva. Nu avea nici o șansă într-o confruntare cu douăzeci de piloți de elită germani, nu avea cum să reziste mai mult de câteva secunde dacă îl ajungeau, și se apropiau extrem de rapid, iar între timp aparatul albastru îl blocase.

Dintr-odată, confruntat cu moartea pe care o căutase în mod deliberat, Michael realiză că voia să trăiască. Până în clipa aceea apăsase cu toată puterea pe maneta de control, ținând SE5a-ul atârnat în întoarcerea verticală. Acum împinse maneta înainte și avionul fu zvârlit în față ca o piatră dintr-o praștie.

Forța inversată a gravitației îl împinse înainte, dar era ținut de curelele de peste piept și umeri ale hamului de siguranță. Preluă însă controlul aparatului și se folosi chiar de forța de impuls pe care o avea pentru a-l împinge într-un plonjon abrupt, coborând precipitat către stratul de nori, cu o senzație de stomac dat peste cap. Manevra îl luă prin surprindere pe adversarul său german, dar acesta se redresă instantaneu și Albatrosul țâșni după el într-o săgetare albastră, iar de deasupra se năpustea spre ei roiul diabolic și multicolor al celorlalte avioane.

Michael îi privi în oglinda retrovizoare de deasupra capului său, dându-și seama cât de rapide erau aceste

Albatrosuri de tip nou, față de vechiul tip. Aruncă o privire spre norii din față. Faldurile cenușii care păruseră atât de umede, reci și respingătoare cu doar câteva secunde înainte erau acum singura lui speranță de salvare; groaza reveni și-l înfășură în brațele ei ca un strigoi întunecat și oribil, secându-l de curaj și bărbăție.

„Nu voi reuși, mă vor prinde înainte de a ajunge la adăpostul norilor!" își spuse el și se agăță cu toată puterea de maneta de control, paralizat de frică.

Țăcănitul celor două mitraliere Spandau îl trezi. Văzu în oglindă flăcările roșietice dansând ca niște spiriduși în spatele lui, atât de aproape de el, și simți că îl lovește ceva în spate – o izbitură atât de puternică încât îi goli plămânii de aer și Michael își dădu seama că trebuie să vireze pentru a ieși din linia de foc a mitralierelor Albatrosului albastru.

Lovi bara de cârmă cu toată puterea, încercând să efectueze întoarcerea plană să-l aducă față-n față cu adversarii săi, dar avea viteza prea mare, unghiul plonjonului era mult prea abrupt – SE5a-ul pur și simplu nu răspunse la comenzi. Se întoarse clătinându-se și scârțâind până ajunse cu partea laterală către haita urmăritorilor și, deși Albatrosul albastru trase pe deasupra lui, ceilalți îl nimeriră unul după celălalt, fiecare atac succedându-se la o fracțiune de secundă după cel dinainte. Cerul era plin de aripi sclipitoare și fuzelaje țipător colorate. Impactul gloanțelor pe avionul său era continuu și de nesuportat; SE5a-ul își lăsă o aripă în jos și începu să se răsucească în spirală.

Lui Michael îi trecură prin fața ochilor fragmente de cer, nori, petice de pământ, toate presărate cu Albatrosuri pestrițe și mitraliere asurzitoare, toate învârtindu-se amețitor, nebunește. Mai simți o lovitură, de data aceasta în coapsă. Se uită în jos și văzu în podea o gaură prin care trecuse un glonț diform și turtit, care-i sfâșiase carnea piciorului. Sângele curgea gâlgâind din arteră, în jeturi de un roșu-aprins. Văzuse odată un vânător zulus, mutilat de un bivol rănit, care

sângerase exact în felul acesta de la o arteră femurală ruptă; murise în trei minute.

Din toate unghiurile continuau să vină spre Michael șuvoaie de gloanțe, iar el nu se putea apăra deloc, deoarece pierduse controlul avionului; acesta se învârtea sălbatic, aruncându-și o clipă botul în sus, ca un cal nărăvaș, și apoi lăsându-l din nou în jos, într-un ritm dement.

Michael se luptă cu manșele avionului, împingând bara de cârmă opusă pentru a încerca să întrerupă secvența rotațiilor; din cauza efortului sângele îi țâșni și mai abundent din coapsa sfâșiată și simți primele semne de amețeală și de slăbiciune cauzate de pierderea sângelui. Își luă o mână de pe maneta de control și-și apăsă degetul mare deasupra rănii, căutând punctul de presiune, iar jeturile pulsânde și roșii slăbiră vizil, când îl găsi.

Încercă din nou să facă avionul mutilat să-l asculte: împinse maneta înainte pentru ca aparatul să nu mai stea cu botul în sus și deschise brusc supapa ca să-i dea forță să iasă din spirală. Aparatul răspunse șovăitor și Michael încercă să nu se gândească la focul de mitraliere care-l sfârteca din toate părțile.

Norii și pământul își încetară rotirea nebunească în jurul lui, căci avionul își încetini răsucirile în jurul axei sale și începu să cadă drept. Cu o singură mână, Michael îi ridică botul și simți încordarea excesivă a aripilor și forța imensă a gravitației în propriul stomac, dar în sfârșit imaginea din fața ochilor se stabiliză și avionul începu să zboare în palier.

Aruncă o privire fugară în oglindă și văzu că Albatrosul albastru îl găsise din nou și se apropia din spate să-i dea lovitura de grație.

Dar înainte ca mitralierele Spandau să-și reînceapă clănțănitul monstruos, Michael simți peste față răceala umedă a norilor care treceau în șuvoaie cenușii prin carlinga deschisă, apoi lumina zilei dispăru, fiind aruncat într-o lume întunecată, oarbă și tăcută, în care mitralierele nu mai puteau pângări liniștea cerului. Nu puteau să-l găsească între nori.

Ochii i se fixară automat pe tuburile micuțe de sticlă, pline de glicerină, fixate pe bord în fața lui și cu ajustări mici ale comenzilor alinie bulele din tuburi cu marcajele lor astfel încât SE5a-ul zbura acum la nivel drept și stabil prin nor. Făcu apoi o întoarcere ușoară, îndreptându-se spre Mort Homme.

Îi venea să vomite – aceasta era prima reacție provocată de groază și de stresul luptei. Înghiți și gâfâi, încercând să se controleze, și simți din nou că amețește de slăbiciune. Avea senzația că în craniul lui zburătăcea un liliac. Aripile negre și moi îi băteau în spatele ochilor și vederea i se întunecă.

Clipi de mai multe ori ca să scape de petele de întuneric și se uită spre sol. Avea în continuare degetul apăsat pe arteră, dar nu mai văzuse niciodată așa de mult sânge. Avea mâna năclăită și degetele lipicioase din cauza lui. Mâneca mantalei era îmbibată cu sânge până la cot. Pantalonii erau o masă informă și udă, iar sângele îi ajunsese și-n cizme. Podeaua carlingii era acoperită de bălțoace de sânge care se coagulau deja în pete asemănătoare gemului de coacăze negre, iar firicele subțiri ca niște șerpi alunecau înainte și înapoi cu fiecare mișcare a aparatului.

Lăsă maneta pentru o clipă, se aplecă înainte pe cât îi permitea hamul de protecție și se pipăi pe spate. Găsi și cealaltă rană de glonț, la șapte centimetri de șira spinării, imediat deasupra pelvisului. Nu avea rană de ieșire. Deci glonțul era încă înăuntru, și avea o hemoragie internă. Era sigur de asta. Avea o senzație de umflare, de balonare în burtă și era sigur că era din cauza umplerii cu sânge a cavității stomacale.

Aparatul își lăsă o aripă în jos și Michael apucă rapid maneta ca să-l niveleze, dar manevra atât de simplă îi luă secunde întregi. În degete avea ace de gheață și i se făcuse îngrozitor de frig. Reacțiile îi încetineau, așa că fiecare mișcare, oricât de mică, devenise un efort uriaș.

Cu toate acestea nu simțea nici o durere, ci numai o amorțeală care se extindea din șale înspre genunchi. Își luă degetul pentru a testa rana de pe coapsă și imediat țâșni un jet

de sânge sclipitor ca o pană de flamingo, așa că o astupă din nou rapid și se concentră asupra instrumentelor de zbor.

Cât mai era până la Mort Homme? Încercă să-și dea seama, dar creierul îi era lent și buimac. Mai avea nouă minute până la Cantin, bănuia el, dar de cât timp zbura? Nu știa nici asta, așa că-și răsuci încheietura mâinii să se uite la ceas. Trebui să numere diviziunile de pe cadran, ca un copil, ca să-și dea seama ce oră era.

„Nu trebuie să ies prea repede din nor, precis mă așteaptă", se gândi el greoi, iar cadranul ceasului i se multiplică în fața ochilor.

Privi înainte și norii argintii fluturară în jurul lui, dându-i senzația că se prăbușește. Aproape se repezi la manetă să contracareze prăbușirea, dar antrenamentul îl făcu să verifice mai întâi bulele care indicau nivelul – erau încă aliniate. Deci simțurile îl înșelau cu totul.

– Centaine, zise el brusc. Cât e ora? O să întârzii la nuntă. Panica ieși la suprafață din mlaștina de slăbiciune și aripile de întuneric începură să-i bată și mai frenetic în spatele ochilor. I-am promis. Am jurat! își continuă el gândul.

Își verifică iar ceasul. Patru și șase minute... E imposibil, își spuse. Porcăria de ceas s-a stricat. Deja pierdea contactul cu realitatea.

Avionul ieși din nor și Michael își duse rapid mâna la ochi ca să se apere de strălucirea orbitoare a soarelui după care se uită în jur.

Era pe direcția corectă spre aerodrom, recunoscu șoseaua, calea ferată și câmpul în formă de stea dintre ele. „Mai am de zburat încă șase minute", calculă el. Priveliștea pământului îl ajutase să se orienteze. Era ancorat din nou în realitate și se uită în sus. Avioanele germane îl așteptau acolo, rotindu-se ca niște vulturi deasupra unui leu rănit, gândind momentul cel mai bun ca să se prăvălească asupra lui și să-l ucidă. Îl așteptau să iasă din nor și acum îl observaseră deja, îi văzu întorcând în direcția lui cu aripile lor colorate ca un curcubeu –

dar se năpusti în nor, iar faldurile umede și reci îl învăluiră din nou, ascunzându-l de ochii lor nemiloși.

– Trebuie să-mi țin promisiunea, murmură el.

Faptul că nu mai vedea pământul îl zăpăci. Simți din nou valurile de amețeală. Lăsă ușor SE5a-ul să se afunde prin stratul de nori, din ce în ce mai jos, până când ieși din nou la lumină. Sub el era din nou peisajul familiar, cu crestele și liniile frontului mult în urmă, cu pădurea, satul și turnul bisericii în față, atât de pașnice, de idilice.

„Centaine, vin acasă", gândi el copleșit de o oboseală îngrozitoare, o povară insuportabilă care părea să-l sufoce, să-l zdrobească în carlinga lui.

Întoarse capul într-o parte și văzu castelul. Acoperișul lui roz era ca un far, atrăgându-l în mod irezistibil, iar botul avionului se îndreptă spre el aparent fără control din partea lui.

– Centaine, șopti el. Vin acum... Așteapă-mă, vin la tine. Întunericul i se adună în fața ochilor, de parcă intra într-un tunel lung.

Urechile îi vuiau, ca zgomotul valurilor mării dintr-o scoică și se concentră cu toate puterile ce-i mai rămăseseră, uitându-se prin tunelul din ce în ce mai îngust și mai întunecat, căutându-i chipul și încercând să deslușească în vuietul mării glasul ei.

– Centaine, unde ești? Oh, Doamne, unde ești, iubita mea?

Centaine stătea în picioare în fața oglinzii masive cu ramă din lemn de nuc aurit și-și privea reflexia cu ochi întunecați și serioși.

– Mâine voi fi Madame Michel Courtney, zise ea cu solemnitate. Nu voi mai fi niciodată Centaine de Thiry. Nu ți se pare că e un gând formidabil, Anna? Își atinse tâmplele cu vârful degetelor. Crezi că mă voi simți altfel? Un eveniment atât de important mă va schimba cu siguranță – nu voi mai putea fi aceeași persoană după aceea!

– Oh, trezește-te, fetițo! o înghionti Anna. Mai sunt atâtea lucruri de făcut. Nu e vreme de visat acum. Ridică rochia masivă și i-o trase peste cap, apoi, stând în spatele ei, i-o legă în talie.

– Mă întreb dacă mama ne privește acum, Anna. Oare știe că port rochia ei? Oare se bucură pentru mine?

Anna se lăsă în genunchi cu un oftat și-i verifică tivul rochiei. Centaine netezi dantela veche și delicată și ascultă sunetul înăbușit al hohotelor de râs ale bărbaților din *le grand salon* de la parter.

– Sunt așa de fericită că a putut să vină și domnul general. Nu-i așa că e un bărbat frumos, Anna, la fel ca Michel? Și ochii aceia – i-ai observat?

Anna mormăi din nou ceva, dar mai intens și pentru o clipă mâinile îi șovăiră, amintindu-și de general.

„Ăsta da, bărbat", se gândise ea când îl văzuse prima dată pe Sean Courtney ieșind din Rolls-Royce și apropiindu-se de scările de la intrarea principală a castelului,

– Arată așa de maiestuos în uniformă și cu toate medaliile, continuă Centaine. Când Michel va fi mai în vârstă o să insist să-și lase o barbă exact așa ca el. O asemenea prezență...

De la parter se auzi brusc un nou hohot de râsete.

– Se înțelege bine cu *papa,* nu crezi, Anna? Ascultă-i cum râd!

– Sper că lasă niște coniac și pentru ceilalți oaspeți, bombăni Anna și se ridică anevoie în picioare, oprindu-se pentru o clipă cu mâna pe șale pentru că-i venise o nouă idee. Ar fi trebuit să punem serviciul albastru de Dresden pe masă, nu cel de Sèvres. Ar fi arătat mai bine cu trandafirii roz.

– Ar fi trebuit să te gândești la asta ieri, o întrerupse Centaine. Nu am chef să mai fac toată chestia asta încă o dată.

Cele două femei lucraseră încontinuu toată ziua de dinainte și aproape toată noaptea ca să redeschidă *le grand salon,* care fusese încuiat din ziua în care plecase ultimul servitor. Draperiile erau îmbibate de praf și tavanul înalt atât

de plin de pânze de păianjen, încât scenele din mitologie care-l decorau erau aproape cu totul invizibile.

Terminaseră curăţenia cu ochii roşii şi strănutând şi apoi se apucaseră de lustruit argintăria, care era toată pătată şi mată. Apoi fiecare piesă a serviciului de masă de Sèvres, roşu cu auriu, trebui spălată şi uscată de mână. Îl puseseră la treabă şi pe conte, în ciuda protestelor sale elocvente – „Un veteran de la Sedan şi din armata celui de-al Treilea Imperiu obligat să muncească asemenea unui valet de rând."

În cele din urmă însă, totul era gata. Salonul era iarăşi splendid, parchetul cu model complicat şi elegant lucea din nou, proaspăt ceruit, nimfele, zeiţele şi faunii dansau, se zbenguiau şi se fugăreau veseli pe tavanul arcuit, argintăria sclipea şi primii trandafiri din sera mult iubită a Annei străluceau ca nişte bijuterii la lumina lumânărilor.

– Ar fi trebuit să facem mai multe plăcinte, se îngrijoră Anna. Soldaţii ăştia au o poftă de mâncare de parcă ar fi cai.

– Nu sunt soldaţi, sunt aviatori, o corectă Centaine. Şi avem destul cât să hrănim întreaga armată Aliată, nu numai un singur escadron... Centaine se întrerupse. Ascultă, Anna!

Anna merse clătinat până la fereastră şi se uită afară.

– Ei sunt! declară ea. Aşa de devreme!

Un camion maro-gălbui venea încet pe aleea lungă de pietriş, arătând ca o bătrână domnişoară sclifosită cu roţile lui înalte şi înguste, cu toţi ofiţerii din escadron care nu erau de serviciu îngrămădiţi în spate, iar aghiotantul, cu pipa între dinţi şi o expresie fixă şi îngrozită pe faţă, conducea vehiculul pe o rută neregulată, odată la o margine a aleii late, apoi la cealaltă, încurajat zgomotos de pasageri.

– Ai încuiat cămara? întrebă îngrijorată Anna. Dacă tribul ăsta de sălbatici găseşte mâncarea înainte să fim gata să servim...

Anna ceruse ajutorul tuturor cumetrelor din sat care nu fugiseră din cauza războiului, aşa că în acel moment cămara era o adevărată peşteră a lui Aladin, cu plăcinte şi pateuri reci,

și minunatele *terrine* locale de șuncă, prăjituri cu mere, piftii de picioare de porc cu trufe în aspic și zeci de alte minunății.

N-au venit ei așa devreme pentru mâncare, zise Centaine venind lângă ea la fereastră. *Papa* are cheile de la beci. O să aibă grijă de ei.

Tatăl ei pornise într-adevăr pe scările de marmură să-i întâmpine cum se cuvine, și agiotantul frână cu atâta violență, încât doi piloți aterizară în scaunul din față într-o învălmășeală de mâini și de picioare.

– Oh, *bonjour!* strigă el cu ușurare evidentă, acum că mașina stătea în sfârșit pe loc. Dumneavoastră sunteți bătrânul conte cumsecade, nu? Noi suntem garda de dinainte, cum spuneți voi în franceză, *le d'avant garde,* nu-i așa?

– Ah, sigur că da! zise contele strângându-i mâna. Bravii noștri aliați. Fiți bine-veniți! Bine ați venit! Pot să vă ofer un păhărel cu ceva?

– Vezi, Anna, zâmbi Centaine întorcându-se de la fereastră. Nu e cazul să-ți faci griji. Știu ei ce vor. Mâncarea ta va fi în siguranță, cel puțin o vreme.

Luă vălul de mireasă de pe pat și și-l puse pe cap, studiindu-se în oglindă.

– Asta trebuie să fie cea mai fericită zi din viața mea, șopti ea. Nu trebuie să se-ntâmple nimic care s-o strice.

– Nu se va-ntâmpla nimic, fetița mea, zise Anna venind în spatele ei și aranjându-i dantela translucidă a vălului peste umeri. O să fii cea mai frumoasă mireasă, ce păcat că nimeni din nobilime nu e aici să te vadă.

– Gata, Anna, îi zise Centaine cu blândețe. Nici un regret. Totul e perfect. Nu aș vrea să se-ntâmple nicicum altfel.

Se întrerupse aplecându-și capul într-o parte. Chipul i se animă brusc.

– Anna!

– Ce e?

– Auzi? Centaine fugi de la oglindă. E el. E Michel. Vine la mine.

Alergă la fereastră și începu să sară pe loc de bucurie, nefiind în stare să-și controleze fericirea, ca o fetiță în fața vitrinei unui magazin de jucării.

– Ascultă! Vine încoace!

– Nu-l văd, zise Anna din spatele ei, mijindu-și ochii, uitându-se în sus spre norii zdrențuiți.

– Cred că vine foarte jos, zise Centaine. Da! Exact! Uite-l, chiar deasupra pădurii.

– Îl văd. Merge la aerodromul de la livadă?

– Nu, nu pe vântul ăsta. Cred că vine încoace.

– El e? Ești sigură?

– Sigur că da – nu-i vezi culoarea? *Mon petit jaune!*

Și ceilalți îl auziseră. Se auzeau voci la fereastra de sub ele și vreo zece oaspeți ieșiră prin ușile de sticlă ale salonului, pe terasă. În fruntea lor era generalul Sean Courtney, în uniformă britanică de gală, iar contele era chiar mai strălucitor în uniforma albastru cu auriu de colonel de infanterie din armata lui Napoleon al III-lea. Toți aveau pahare în mâini și vorbeau tare, cu bună dispoziție și veselă camaraderie.

– Da, e Michael, strigă cineva. Pun pariu că are de gând să treacă pe deasupra la mică înălțime. Să vezi c-o să radă acoperișul castelului!

– Și-o să fie ca o paradă de victorie, dacă te gândești ce premiu îl așteaptă.

Centaine se trezi râzând și ea cu ei, și bătu din palme văzând avionul galben apropiindu-se... Dintr-odată însă mâinile îi înghețară și nu mai aplaudă.

– Anna, zise ea. Ceva nu e bine.

Avionul era deja suficient de aproape încât puteau să vadă cât de neregulat zbura – o aripă era lăsată într-o parte și aparatul vira și plonja către vârfurile copacilor, apoi se ridica brusc, cu aripile tremurând, lăsând apoi în jos cealaltă aripă.

– Ce vrea să facă? Timbrul vocilor de pe terasă se schimbase.

– Dumnezeule, are probleme... cred că...

SE5a-ul începu o întoarcere la tribord, întortocheată și fără sens, și văzură partea laterală a fuzelajului deteriorat și suprafața sfâșiată a aripilor aproape rupte. Semăna cu cadavrul unui pește atacat de un grup de rechini.

– A fost lovit grav! strigă un pilot.

– Da, e lovit rău.

SE5a-ul făcu o întoarcere prea abruptă, cu botul lăsat mult prea jos, aproape prăbușindu-se între copaci.

– O să-ncerce o aterizare forțată! Câțiva piloți săriră peste zidul terasei și alergară peste peluză, semnalizând frenetic către avionul mutilat.

– Pe aici, Michael!

– Ține-i botul sus!

– Prea încet! strigă altul. O să-l oprești așa! Deschide supapa! Dă-i motor!

Strigau disperați sfaturi inutile și avionul coborî greoi spre câmpul deschis.

– Michel! zise Centaine fără suflare, răsucindu-și dantela între degete fără să bage de seamă că o rupea. Vino la mine, Michel.

Mai era un singur șir de copaci – niște fagi străvechi, cu muguri noi pe ramurile noduroase, care tocmai începeau să se desfacă. Stăteau de strajă la marginea cea mai îndepărtată de castel a peluzelor.

Avionul galben se prăbuși în spatele lor, cu motorul hârâind înecat.

– Înalță-l, Michael!

– Trage-l sus! Ce naiba!

Strigau toți acum și Centaine își adăugă și ea glasul corului de rugăminți și de îndemnuri.

– Te rog, Michel, zboară peste copaci. Vino la mine, iubitul meu.

Motorul Viper mai vui o dată la putere maximă și văzură aparatul țâșnind dintre copaci ca un fazan imens galben care iese din tufișuri în timpul sezonului de vânătoare.

– O să reușească.

Botul era prea sus, toți își dădeau seama de asta, avionul părea să atârne peste ramurile negre și golașe, care se întindeau în sus ca ghearele unui monstru – și botul galben se prăbuși.

– A trecut! strigă exaltat unul dintre piloți, dar una din roțile de aterizare se agăță într-o creangă încovoiată ca un cârlig și SE5a-ul se dădu peste cap și se prăbuși de la înălțime.

Lovi solul moale de la marginea peluzei, aterizând în bot, iar elicea în mișcare explodă într-o ceață de așchii albe și apoi, în scrâșnetul suporților de lemn ai fuzelajului care se rupeau, întregul aparat se dărâmă, zdrobit ca un fluture, cu aripile galbene strălucitoare înfășurate în jurul trupului mutilat... Și Centaine îl văzu pe Michael.

Era scăldat în propriul său sânge, cu fața mânjită de șiroaie stacojii, cu capul dat pe spate, Michel atârna pe jumătate din carlingă, bălăngănindu-se în ham ca un spânzurat de funie.

Colegii lui Michael se năpustiră ca un torent pe peluză. Centaine îl văzu pe general aruncând paharul și sărind peste zidul terasei. Alergă cu pași disperați, inegali, șchiopătatul amenințându-i echilibrul la fiecare pas, dar chiar și așa îi depășea pe ofițerii mai tineri.

Primii piloți aproape ajunseseră la avionul prăbușit când acesta fu învăluit în flăcări. Focul explodă ca un tunet asurzitor, dând naștere unor șuvoaie uriașe de fum negru – bărbații se opriră din alergare, șovăiră și se traseră înapoi, ridicându-și mâinile să-și protejeze fețele de căldură.

Sean Courtney trecu printre ei ca un taur, îndreptându-se direct spre flăcări, fără să bage de seamă valurile de foc, dar patru ofițeri săriră imediat și-l apucară de brațe și umeri, trăgându-l înapoi.

Sean se zbătea în prinsoarea lor, atât de sălbatic încât trebuiră să mai vină încă trei ca să ajute să-l rețină. Sean urla – un sunet profund, răgușit, incoerent, ca mugetul unui bivol sălbatic prins în capcană – încercând să ajungă printre flăcări la tânărul prins în fuzelajul zdrobit al avionului galben.

Dintr-odată, sunetul încetă și Sean se lăsă greu în mâinile tinerilor aviatori. Dacă aceștia nu l-ar fi ținut zdravăn, s-ar fi prăbușit în genunchi. Mâinile îi căzură pe lângă corp, și rămase nemișcat, privind zidul de foc.

Cu mulți ani înainte, într-o vizită în Anglia, Centaine privise oripilată cum copiii gazdei ardeau efigia de paie a unui asasin englez numit Guy Fawkes, pe un rug pe care-l clădiseră ei înșiși în grădină. Păpușa de paie fusese alcătuită cu mare iscusință și în momentul în care flăcările se ridicaseră și o învăluiseră din toate părțile, începuse să se răsucească și să se zvârcolească foarte realist. Centaine avusese coșmaruri oribile săptămâni întregi după aceea, trezindu-se noapte de noapte transpirată de groază. Acum, privind încremenită de la fereastra castelului, auzi pe cineva lângă ea începând să urle. Se gândi că probabil era Anna. Erau urlete de groază neomenești și simți că se cutremură auzindu-le.

Era același coșmar ca înainte. Nu putea să-și ia privirile de pe efigia care se înnegri și începu să se zbârcească, cu membrele scuturându-se spasmodic și încovoindu-se încet din cauza căldurii, iar urletele îi umplură creierul și o asurziră. Abia atunci își dădu seama că nu Anna urla, ci ea însăși. Hohotele de agonie izvorâte din adâncul pieptului ei păreau să fie formate dintr-o substanță abrazivă, ca niște bucățele de sticlă spartă, care-i sfârtecau gâtul pe dinăuntru.

Simți brațele puternice ale Annei ridicând-o în aer și cărând-o pe sus de la fereastră. Se zbătu din toate puterile, dar Anna era mult mai puternică decât ea. O așeză pe pat și-i ținu fața lipită de pieptul ei moale și mare, înăbușindu-i urletele sălbatice. Când în cele din urmă tăcu, o mângâie pe cap și începu s-o legene cu blândețe, murmurându-i încet, așa cum făcea când Centaine era copil, în leagăn.

Îl înmormântară pe Michael Courtney în curtea bisericii din Mort Homme, în partea rezervată familiei de Thiry.

Îl îngropară chiar în noaptea aceea, la lumina felinarelor. Colegii săi piloți săpară mormântul și preotul care ar fi trebuit să-i căsătorească rosti pentru el slujba pentru morți.

– Eu sunt Învierea și Viața, a zis Domnul Dumnezeu...

Centaine se ținea de brațul tatălui ei, cu chipul acoperit de o dantelă neagră. Anna o prinse de celălalt braț, susținând-o protector.

Centaine nu plânse. După ce se liniștise și urletele se opriseră nu vărsase nici o lacrimă, de parcă sufletul îi fusese carbonizat de flăcări și transformat în pustiul Saharei.

– Și nu-ți aminti de păcatele și greșelile tinereții mele...

Cuvintele sunau ca din depărtare, ca și cum ar fi fost rostite de partea cealaltă a unei bariere.

„Michel nu a avut nici un păcat, se gândi ea. A fost fără greșeală, dar a fost într-adevăr tânăr – oh, Doamne, mult prea tânăr. De ce a trebuit să moară?"

Sean Courtney stătea în fața ei, de cealaltă parte a mormântului săpat în grabă, iar șoferul și servitorul zulus Sangane era la un pas în spatele lui. Centaine nu mai văzuse niciodată un negru plângând până atunci. Lacrimile îi sclipeau pe pielea catifelată ca picăturile de rouă ce se scurg de pe petalele unei flori întunecate.

– Bărbatul născut din femeie nu are decât puțin timp de trăit, și acela plin de nenorocire...

Centaine privi în adâncul gropii adânci și noroioase, la cutia jalnică de scânduri neprelucrate, bătute laolaltă în grabă în atelierul escadrilei și se gândi: „Acesta nu e Michel. Nu e asta realitatea. E doar un coșmar oribil. Mă voi trezi în curând și Michel va veni înapoi la mine în zbor – și eu îl voi aștepta cu Nuage pe vârful dealului să-i urez bun venit".

Un sunet aspru și neplăcut o făcu să-și ridice capul. Generalul făcuse un pas înainte și unul dintre ofițerii mai tineri îi înmânase o lopată. Bulgării de pământ bufniră rostogolindu-se pe capacul coșciugului și Centaine se uită în sus, refuzând să privească.

– Nu acolo jos, Michel, șopti ea în spatele vălului negru. Nu e locul tău acolo jos. Pentru mine, tu vei fi întotdeauna o ființă a văzduhului. Pentru mine tu vei fi întotdeauna acolo sus, în albastrul nesfârșit... *Au revoir,* Michel, la revedere, iubitul meu, șopti ea. De fiecare dată când mă voi uita spre cer mă voi gândi la tine.

Centaine stătea lângă fereastră. Își puse în jurul umerilor vălul de dantelă alb de nuntă și Anna vru să obiecteze, dar se răzgândi și nu zise nimic.

Anna stătea pe pat și amândouă păstrară tăcerea.

Auzeau bărbații din salonul de jos. Cineva cântase la pian cu puțin timp înainte – cântase de fapt foarte prost, dar Centaine reușise să recunoască *Marșul funebru* al lui Chopin, iar ceilalți fredonaseră și bătuseră măsura.

Centaine înțelesese instinctiv ce se întâmpla, că-și luau un rămas-bun special de la unul de-al lor, dar nu o mișcase deloc. După aceea le auzi vocile din ce în ce mai răgușite. Deveneau din ce în ce mai beți și își dădu seama că și asta era parte a ritualului lor. Apoi auzi râsete – hohote de bețivi, dar cu un timbru adânc de tristețe – și apoi iarăși cântară, gălăgioși și afoni, și nici acum Centaine nu simțea nimic. Stătea cu ochii uscați la lumina lumânării, privea strălucirea roșie a exploziilor obuzelor la linia orizontului și asculta cântecele și sunetele războiului.

– Trebuie să te culci, copila mea, îi zisese la un moment dat Anna, blândă ca o mamă, dar Centaine clătinase din cap și Anna nu insistase.

Tăiase în schimb vârful fitilului, îi pusese fetei o pătură peste genunchi și coborâse în salon să-i aducă o farfurie cu șuncă și o plăcintă, și un pahar cu vin. Mâncarea și vinul stăteau acum neatinse pe masa de lângă Centaine.

– Trebuie să mănânci, copilă, îi șopti Anna, părându-i rău că o tulbură – și Centaine întoarse încet capul spre ea.

– Nu, Anna, zise ea. Nu mai sunt un copil. Partea aceea din mine a murit azi, odată cu Michel. Să nu-mi mai spui niciodată așa.

– Îți promit.

Centaine se întoarse iar spre fereastră.

Ceasul bisericii bătu ora două și puțin mai târziu îi auziră pe ofițerii escadrilei plecând. Câțiva erau atât de beți încât colegii lor trebuiră să-i arunce în spatele camionului ca pe niște saci de porumb, după care camionul se îndepărtă încet în noapte.

Se auzi o bătaie ușoară la ușă și Anna se ridică de pe pat și merse să deschidă.

– Doarme?

– Nu, răspunse Anna în șoaptă.

– Pot să vorbesc cu ea?

– Intrați.

Sean Courtney intră și rămase în picioare lângă scaunul lui Centaine. Se simțea miros de whisky, dar generalul era stabil pe picioare ca o stâncă de granit, iar vocea îi era joasă și controlată. Și totuși Centaine simți că bărbatul din fața ei avea un zid înalt în suflet, care îi zăgăzuia, ca un baraj, durerea.

– Trebuie să plec acum, draga mea, îi zise el în afrikaans și Centaine se ridică din scaun, lăsând pătura să alunece la pământ; cu vălul de mireasă în jurul umerilor se duse în fața lui și-l privi în ochi.

– Ați fost tatăl lui, zise ea.

Generalul se dădu un pas înapoi ca după o lovitură și se ținu cu o mână de masă ca să nu cadă, uitându-se încremenit la ea.

– De unde știi? șopti el.

Abia acum îi văzu Centaine durerea ieșind la suprafață și abia acum îi îngădui propriei ei dureri să iasă la iveală și să se amestece cu a lui. Începură să-i curgă lacrimi și umerii îi tremurară în tăcere. Sean Courtney își deschise larg brațele și Centaine i se aruncă la piept. Bărbatul o strânse cu forță și nici unul nu zise nimic, până când, într-un târziu, hohotele ei de plâns amuțiră și apoi încetară complet.

– Întotdeauna mă voi gândi la dumneata ca la soția lui Michael, ca la fiica mea. Dacă ai nevoie de ajutorul meu, oricând și oriunde, nu trebuie decât să-mi trimiți vorbă.

Centaine dădu din cap rapid, clipind din ochi și apoi se dădu înapoi cu un pas când el își desfăcu brațele.

Ești curajoasă și puternică, zise el. Mi-am dat seama de asta de când te-am văzut. Vei îndura.

Se răsuci pe loc și ieși șchiopătând din cameră; câteva minute mai târziu, Centaine auzi scrâșnetul roților mașinii Rolls-Royce conduse de zulusul înalt pe pietrișul aleii.

La răsăritul soarelui Centaine era pe dealul din spatele castelului, călare pe Nuage, și când escadrila decolă pentru patrula de dimineață, Centaine se înălță în șa și le făcu semn cu mâna.

Americanul scund pe care Michael îl numise Hank zbura în fruntea formației și-i făcu semn cu mâna, iar Centaine râse și-i făcu semn înapoi, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji în timp ce râdea, ca niște ace de gheață pe față în vântul rece al dimineții.

Trebăluise toată dimineața împreună cu Anna să închidă iar *le grand salon,* să acopere mobila cu huse și să împacheteze serviciul de masă și argintăria. Toți trei mâncară în bucătărie, *terrinele* și șunca rămasă de seara trecută. Deși era palidă și avea ochii încercănați ca niște vânătăi, deși de-abia gustă mâncarea sau vinul, Centaine vorbi normal despre treburile gospodărești care trebuiau făcute în acea după amiază. Contele și Anna o priviră cu îngrijorare, dar pe furiș, nefiind siguri ce să creadă despre calmul ei nefiresc, și la sfârșitul mesei contele nu se mai putu abține.

– Te simți bine, micuța mea?

– Domnul general a zis că voi îndura, îi răspunse ea. Am de gând să dovedesc că are dreptate. Se ridică de la masă. Mă întorc într-o oră să te ajut, Anna.

Luă brațul de trandafiri pe care îi salvaseră din salon și se duse la grajd. Călări pe Nuage până la capătul aleii și din coloanele lungi de bărbați în uniforme kaki, împovărați de arme și raniție grele, câțiva o strigară când trecu pe lângă ei; Centaine le zâmbi și le făcu semn cu mâna, iar bărbații priviră lung și cu jind după ea.

Îl legă pe Nuage de poarta bisericii și cu brațele pline de flori înconjură construcția veche de piatră, acoperită de iederă. Un arbore de tisă de un verde întunecat își întindea crengile peste lotul familiei de Thiry, dar pământul proaspăt săpat era călcat în picioare și părea unul din răsadurile noroioase de legume ale Annei, atâta doar că nu era la fel de ordonat și pătrat.

Centaine aduse o lopată din magazia din fundul curții și se puse să sape. Când termină, trandafirii erau toți frumos aranjați și Centaine se dădu doi pași înapoi. Rochia îi era plină de noroi și avea pământ sub unghiile degetelor.

– Gata, zise ea satisfăcută. Așa e mult mai bine. Imediat ce găsesc un pietrar o să comand o piatră de căpătâi, Michel, și mâine o să vin iar cu flori proaspete.

În după-amiaza aceea munci alături de Anna, fără pauză, aproape neridicându-și ochii de la ce făcea, oprindu-se doar înainte de amurg ca să călărească în vârful dealului și să privească avioanele întorcându-se din nord. În seara aceea, încă două lipseau din escadron și povara doliului purtat pe drumul spre casă era în parte pentru ei, nu numai pentru Michael.

După cină urcă în dormitorul ei, imediat ce termină de spălat vasele împreună cu Anna. Știa că era epuizată și tânjea să doarmă, dar durerea pe care o controlase întreaga zi o copleși la adăpostul întunericului și trebui să-și pună plapuma peste față ca să-și înăbușe suspinele.

Anna o auzi totuși, căci fusese toată ziua atentă să audă exact așa ceva. Așa că veni la Centaine în cămașa dantelată de noapte, cu o basma în cap și o lumânare în mână. Suflă în lumânare, se strecură în pat lângă ea și o luă în brațe,

murmurându-i cu blândețe și legănând-o încet până când, în cele din urmă, Centaine adormi.

În zori Centaine era din nou în vârful dealului, și zilele și săptămânile se repetau la fel, iar ea se simțea neajutorată, prinsă în capcana rutinei și a disperării. Nu existau decât variații foarte mici de la această rutină: douăsprezece SE5a-uri noi în escadron, vopsite încă în cenușiul gălbui de fabrică, pilotate de aviatori ale căror manevre demonstrau clar chiar și pentru Centaine că erau novici, și între timp numărul aparatelor pictate țipător pe care le cunoștea se micșora la fiecare întoarcere la bază. Coloanele de oameni, echipamente și arme care urcau pe șoseaua din sudul castelului deveneau pe zi ce trecea tot mai dese, și un curent subteran de îngrijorare și tensiune îi afecta chiar și pe ei trei, la castel.

– O să înceapă de-acum în orice zi, repeta contele. Să vezi numai dacă greșesc.

Apoi, într-o dimineață, micul american se roti în cercuri strânse peste vârful dealului unde stătea Centaine călare, se aplecă din carlingă și aruncă ceva jos. Era un pachet mic, cu o panglică lungă, colorată strident, legată de el. Căzu de cealaltă parte a dealului și Centaine îl îndemnă pe Nuage în jos până găsi panglica agățată într-un tufiș, la poalele dealului. Se întinse, apucă panglica, o desfăcu dintre spini și luă pachetul. Când Hank se mai roti o dată pe deasupra îl ridică în aer ca să-i arate că-l găsise, iar americanul o salută și se îndreptă spre creste.

Singură în cameră, Centaine deschise pachetul. Conținea o pereche de aripi brodate RFC și o medalie într-o cutie roșie de piele. Centaine mângâie mătasea fină de care era agățată crucea de argint și o întoarse pe verso găsind gravate pe ea data decernării, numele și gradul lui Michael. Al treilea obiect, un plic gros, conținea o fotografie. Arăta în fundal avioanele escadrilei aranjate într-un semicerc larg, cu aripile aproape lipite unele de altele, în fața hangarelor de la Bertangles și în față piloții, în picioare, zâmbindu-i stânjeniți fotografului. Scoțianul nebun, Andrew, stătea chiar lângă

Michael, de-abia ajungându-i până la umăr, iar Michael avea boneta dată peste cap și mâinile în buzunare. Arăta atât de vesel și fără griji încât Centaine simți că i se strânge inima și aproape se sufocă de durere.

Fixă fotografia în rama de argint în care era și fotografia mamei sale și o așeză lângă pat. Medalia și aripile RFC fură aranjate cu grijă în cutia de bijuterii, împreună cu celelalte comori ale ei.

În fiecare după-amiază Centaine petrecea o oră în curtea bisericii. Pavase mormântul cu niște cărămizi roșii pe care le găsise în spatele magaziei de unelte.

– Numai până găsesc un pietrar, Michel, îi explică ea, așezată în genunchi pe mormânt, cu mâinile pline de noroi.

Colinda câmpurile și pădurea, căutând flori sălbatice pe care să i le aducă.

Seara punea discul cu *Aïda* și studia ore întregi pagina din atlas în care era reprezentat continentul african în formă de cap de cal și vastele suprafețe colorate în roșu ale imperiului, sau citea cu voce tare din cărțile englezești – Kipling și Bernard Shaw – pe care le găsise în dormitorul de la etaj al mamei ei, iar contele o asculta cu atenție și-i corecta pronunția. Nici unul din ei nu menționa numele lui Michael, dar toți erau perfect conștienți de el clipă de clipă, părea să facă parte din atlas, și din cărțile englezești, și din acordurile triumfătoare ale *Aïdei*.

Când Centaine se simțea în sfârșit complet epuizată îl săruta pe tatăl ei și se ducea în cameră. Totuși, de îndată ce sufla în lumânare, jalea o copleșea din nou și, după numai câteva minute, ușa se deschidea încet și Anna venea s-o cuprindă în brațe și tot ritualul începea din nou.

Contele îl întrerupse. Bătu cu pumnii în ușa dormitorului, trezindu-le din somn, la acele ore întunecate ale dimineții când energiile vitale sunt la cel mai mic nivel.

– Ce e? întrebă Anna somnoroasă.

– Veniți! le strigă contele. Veniți să vedeți.

Cele două femei își luară în grabă capoatele peste cămășile de noapte și-l urmară prin bucătărie până afară în curte. Acolo se opriră și priviră încremenite cerul de la răsărit. Deși nu era lună, cerul strălucea cu o lumină ciudată, tremurătoare și portocalie, de parcă undeva la linia orizontului Hefaistos deschisese larg poarta către cuptoarele zeilor.

– Ascultați! le zise contele și auziră un murmur prelung, iar pământul se scutură sub picioarele lor de forța acelei conflagrații îndepărtate. A început, zise el și abia atunci își dădură ele seama că ceea ce vedeau era începutul Marii Ofensive Aliate pe Frontul de Vest.

Restul nopții și-l petrecură toți trei în bucătărie, bând ceașcă după ceașcă de cafea neagră și ieșind din când în când afară în curte să se uite la spectacolul de lumină ca la un fenomen astronomic.

Contele le descria cu însuflețire ce se întâmpla.

– Acesta e atacul care va trece prin sârma ghimpată și va distruge tranșeele dușmane. Nemții vor fi anihilați. Le arătă cerul roșu de foc. Cine poate rezista la așa ceva?

Mii de baterii de artilerie trăgeau deodată pe un front de mai puțin de o sută de metri și în următoarele șapte zile și nopți nu se opriră nici o clipă. Simpla greutate a metalului împroșcat către liniile germane șterse de pe fața pământului tranșeele și parapetele, frământând și ciopârțind pământul.

Contele ardea de ardoare războinică și patriotică.

– Trăiți într-o epocă istorică. Sunteți martorele uneia dintre cele mai mari bătălii din toate timpurile...

Dar pentru Centaine și Anna, cele șapte zile și nopți erau prea mult; primul moment de uimire se transformă în apatie și dezinteres. Își continuară viața de zi cu zi la castel, fără să mai bage în seamă bombardamentul, iar noaptea dormeau în timpul spectacolului pirotehnic, în pofida invitațiilor insistente ale contelui: „Veniți să vedeți!“

În a şaptea dimineaţă însă, în timp ce luau micul dejun, chiar şi ele sesizară imediat schimbarea în sunetul şi intensitatea bătăliei.

Contele sări de la masă şi alergă înapoi în grădină, cu gura încă plină de pâine şi brânză, cu ceaşca de cafea în mână.

– Ascultaţi! Auziţi? Barajul avansează!

Bateriile de artilerie îşi mutau focul din ce în ce mai în faţă, creând o barieră de explozii prin care nici o fiinţă vie nu putea avansa sau retrage.

– Bravii Aliaţi sunt gata acum de asaltul final...

În tranşeele din faţă soldaţii britanici aşteptau sub parapete. Toţi erau în costumaţie completă de luptă, iar echipamentul era o povară de aproape treizeci de kilograme.

Tunetul exploziilor se rostogolea încontinuu peste ei, lăsându-i cu simţurile amorţite şi cu timpanele zbârnâind. De-a lungul tranşeelor răsună fluierul strident al comandanţilor fiecărei secţiuni şi soldaţii se ridicară, îngrămădindu-se la picioarele scărilor de asalt. Apoi, ca o armată de lemingi kaki, mişunară afară din vizuină, privind buimaci în jur.

Erau pe un pământ transformat şi devastat, atât de siluit de arme încât nu mai rămăsese nici un fir de iarbă, nici o crenguţă de copac. Câteva trunchiuri sfârtecate se înălţau ici şi colo ca nişte dinţi stricaţi din tocana moale de mocirlă de culoarea fecalelor din jurul lor. Peisajul de coşmar era învăluit de ceaţa gălbuie şi acră a explozivilor.

– Înainte! se auzi comanda traversând toată linia, şi fluierele şuierară din nou, mânându-i înainte.

Trupele înaintau chinuitor, ţinând în mâini puştile Lee Enfield, cu baionetele din vârf licărind ascuţite, scufundându-se până la glezne sau genunchi în mocirlă, alunecând prin gropile craterelor de obuze, forţându-se să se ridice din nou în picioare, înaintând în ritm inegal, năpustindu-se orbeşte înainte sau rămânând împotmoliţi în urmă, cu linia orizontului limitată la doar o sută de paşi din cauza vârtejurilor de ceaţă.

Nu vedeau nici un semn din tranşeele duşmane, parapetele erau complet distruse şi nivelate. Pe deasupra capetelor se

desfășura în muget nesfârșit uraganul barajului și, tot la câteva secunde, un obuz, tras pe traiectorie prea scurtă de propria lor artilerie, cădea între rândurile dese.

– Adunați-vă pe centru! Golurile sfâșiate între ei de obuze și gloanțe erau umplute de alte corpuri kaki.

– Țineți linia! Țineți linia! Comenzile erau aproape instantaneu acoperite de tumultul armelor.

La un moment dat, prin perdeaua groasă de fum văzură în depărtare, în pustietatea din fața lor, sclipirea metalului. Era un zid scund de metal, solzi suprapuși de oțel cenușiu precum cei de pe spinarea unui crocodil.

Mitraliorii germani profitaseră din plin de avertismentul de șapte zile, așa că în timp ce barajul britanic de foc continua în spatele lor, ei își căraseră armele la suprafață, afară din tranșee și le fixaseră pe tripoduri pe marginea mocirloasă a parapetelor zdrobite. Fiecare mitralieră Maxim avea montat un scut de oțel care să protejeze echipajul care-o manevra de gloanțele inamice și erau atât de multe mitraliere și aliniate atât de aproape una de alta, încât marginile scuturilor se suprapuneau.

Infanteria britanică era în câmp deschis, înaintând spre un zid de mitraliere. Rândurile din față urlară când văzură mitralierele și o luară la goană înainte, încercând să ajungă la ele cu baionetele. Și atunci intrară exact în sârmele ghimpate.

Li se spusese că absolut sigur sârma ghimpată va fi tăiată bucăți de baraje. Dar nu era. Exploziile masive nu avuseseră nici un efect asupra ei, în afară de faptul că acum era toată răsucită și încâlcită, formând o barieră chiar mai eficientă decât înainte. Așa că rămaseră blocați, zbătându-se să înainteze sau măcar să iasă din încâlceala ghimpată, când mitralierele germane deschiseră focul asupra lor.

Mitraliera Maxim are cadența de 500 de focuri pe minut. Avea reputația de a fi mitraliera cea mai de încredere și mai cumplită construită vreodată și își mări în ziua aceea reputația cu recordul de cele mai multe morți provocate de o armă inventată vreodată de oameni. Rândurile târșâinde ale

infanteriei britanice ieșiră din ceața chimică a fumului, încercând în continuare să mențină formația rigidă, umăr la umăr, în patru rânduri, formând astfel o țintă perfectă pentru mitralierele germane. Rafalele de gloanțe se prăvăliră peste ei ca o pătură solidă, doborând rândurile aliate precum secerile grâul, la vremea recoltei, măcelul depășind pe departe orice grozăvie de pe orice câmp de bătălie din istoria umanității.

Pierderile ar fi fost cu siguranță chiar mai mari dacă sub focul nestrămutat al mitralierelor Maxim soldații nu și-ar fi folosit bunul-simț să rupă rândurile. În loc să continue avansarea aceea uniformă, ca o masă greoaie și bovină, încercară să se furișeze înainte târâș, în grupuri mici, dar zidul de mitraliere le spulberă în cele din urmă chiar și pe acestea.

După aceea, odată ce Marea Ofensivă a Frontului de Vest fusese decimată aproape în clipa în care începuse, forțele germane de pe crestele din fața satului Mort Homme contraatacară triumfătoare.

Centaine nu percepu decât gradat încetarea holocaustului din depărtare, urmat de o liniște stranie.

– Ce s-a întâmplat, *papa?*

– Trupele britanice au cotropit pozițiile artileriei germane, explică încântat contele. Mă gândesc să iau un cal și să traversez câmpul să văd și eu câmpul de luptă. Vreau să fiu martor la acest punct de răscruce din istoria ome...

– Nici vorbă să faceți o asemenea tâmpenie, îl întrerupse Anna cu asprime.

– Nu înțelegi, femeie, chiar acum când noi stăm aici de vorbă, Aliații noștri înaintează ca un torent, zdrobind liniile germane...

– Ce înțeleg eu e că vaca trebuie hrănită și pivnița trebuie curățată de bălegar.

– În timp ce istoria trece pe lângă mine, capitulă contele îmbufnat și coborî bombănind în beci.

Imediat după aceea focurile începură din nou, de data aceasta însă mult mai aproape, și geamurile zăngăniră în rame. Contele se năpusti în sus pe scări și în grădină.

– Acum ce se întâmplă, *papa?*

– Sunt spasmele de moarte ale armatei germane, explică imediat contele. Ultimele zvârcoliri ale uriașului în agonie. Dar nu te îngrijora, micuța mea, englezii se vor folosi în curând de noile lor poziții. Nu avem nici un motiv de teamă.

Tunetul armelor se ridică într-un crescendo întărit și de zgomotul barajelor de foc britanice care încercau să distrugă inamicul comasat în tranșeele din prima linie, față în față cu crestele.

– Se aude ca vara trecută, zise Centaine, uitându-se cu presimțiri negre la conturul clar reliefat al crestelor de calcar, care devenea din ce în ce mai vag în fața ochilor ei, din cauza valurilor de fum ale exploziilor. Trebuie să facem tot ce putem pentru ei, îi zise ea Annei.

– Trebuie să ne gândim și la noi, protestă Anna. Trebuie să trăim și noi și nu putem...

– Vino, Anna, pierdem timpul.

La insistențele lui Centaine pregătiră patru castroane mari de cupru cu supă, napi, mazăre uscată și cartofi, și oase de șuncă pentru aromă. Își epuizară într-un ritm uimitor toate rezervele de făină ca să coacă tavă după tavă de pâine, le încărcară apoi pe toate în roabă, și coborâră hurducăind pe drumul îngust, până la șoseaua principală.

Centaine își amintea foarte limpede luptele din vara de dinainte, dar ceea ce văzu acum o șocă și mai tare.

Șoseaua era sufocată de trafic, plină de la șanț la șanț cu refluxul războiului – scurgându-se în amândouă direcțiile, adunându-se în grămezi înăbușitoare, amestecându-se și separându-se din nou.

Dinspre creste coborau resturile sfărâmate ale luptei, forme omenești mutilate și sfâșiate, sângerânde, încărcate de-a valma în ambulanțele care de-abia se mișcau, soldați culcați în căruțe trase de cai sau în trăsuri ponosite,

șchiopătând pe cârje improvizate, agățați de marginile ambulanțelor supraaglomerate sau sprijiniți de umerii tovarășilor lor mai puternici, înaintând șonticăind prin drumul mocirlos, cu făgașe adânci.

Din direcția opusă, mărșăluiau rezervele și întăririle care veneau să ajute la păstrarea crestelor, împotriva asaltului german. Erau încolonați în șiruri lungi, epuizați deja de povara echipamentului pe care-l cărau, fără să-și ridice măcar privirea spre rămășițele devastate ale bătăliei unde mergeau și ei să lupte. Se chinuiau înainte, uitându-se doar în jos, unde călcau, oprindu-se când drumul în față era blocat, stând pe loc cu răbdare bovină, mișcându-se din nou doar când omul dinaintea lor pornea și el.

După șocul inițial, Centaine o ajută pe Anna să împingă roaba cu mâncare la marginea drumului, sub șirul de arbuști, și în timp ce Anna le umplea cănile cu polonicul din supa consistentă, Centaine adăuga la fiecare câte o felie groasă de pâine proaspăt coaptă și le împărțea soldaților epuizați și răniți care treceau șonticăind pe lângă ele.

Nu era nici pe departe suficient, nu putea da de mâncare decât unui om din o sută. Cei pe care îi alegea ca având cea mai mare nevoie înghițeau lacomi supa și înfulecau pâinea imediat.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze, doamnă, murmurau ei și apoi își continuau drumul trudit.

– Uită-te la ochii lor, Anna, șopti Centaine când îi ține cănile să le umple din nou. Deja au văzut dincolo de mormânt.

– Termină cu aiurelile astea nebunești, o mustră Anna. O să visezi iar urât dacă gândești așa.

– Nici un vis urât nu poate fi mai rău de atâta, răspunse încet Centaine. Uită-te la acela!

Avea ochii sfârtecați de șrapnel și orbitele goale legate cu niște cârpe însângerate. Mergea în urma unui alt soldat, care avea amândouă brațele legate încrucișat peste piept. Orbul i se ținea de centură și aproape îl dărâmă de pe picioare când se împiedică pe șoseaua alunecoasă și denivelată.

Centaine îi trase afară din curentul de oameni și ținu chiar ca cana cu supă la buzele soldatului fără brațe.

Sunteți o fată bună, șopti el. N-aveți cumva o țigară?

– Îmi pare rău. Clătină din cap și se apucă să aranjeze mai bine bandajele de pe ochii celuilalt bărbat. Zări fără să vrea ce era sub bandaje și îi veni să vomite. Mâinile începură să-i tremure și aproape se opri.

– Păreți așa de tânără și drăguță... Orbul era aproximativ de vârsta lui Michael; avea părul negru și des, dar năclăit de sânge închegat.

– Da, Fred, e o fată foarte drăguță, îi zise tovarășul său și-l ajută să se ridice. Ar trebui să mergem acum, domnișoară.

– Ce se întâmplă acolo? îi întrebă Centaine.

– Iadul pe pământ.

– Va rezista linia?

– Nimeni nu știe, domnișoară. Și se pierdură amândoi în șuvoiul lent de nefericire omenească.

Supa și pâinea se sfârșiră curând și împinseră roaba înapoi la castel să mai facă altele. Amintindu-și rugămintea soldaților răniți, Centaine căută în dulăpiorul din sala de arme unde contele își ținea rezerva de tutun, așa că atunci când se întoarse cu Anna la postul lor de la capătul aleii ce ducea la castel putu să ofere pentru puțină vreme o mică fărâmă de confort în plus câtorva dintre ei.

– Nu putem face decât atât de puțin, se lamentă Centaine.

– Facem tot ce putem, îi răspunse Anna. N-are rost să plângi pentru lucruri imposibil de realizat.

Lucrară până după ce se întunecă, la lumina gălbuie și șovăitoare a felinarului, și râul de suferinzi nu secă nici o clipă – de fapt părea să se umfle din ce în ce mai mult, să devină chiar mai dens, așa că fețele palide și pustiite care treceau prin lumina slabă a felinarului își pierdură contururile în ochii ei epuizați, devenind identice unele cu altele, iar cuvintele neînsemnate de încurajare pe care le oferea fiecăruia dintre ei nu mai erau decât o repetiție monotonă și fără nici un înțeles în propriile urechi.

În cele din urmă, mult după miezul nopții, Anna o conduse înapoi la castel și adormiră îmbrățișate, îmbrăcate încă în aceleași haine pline de noroi și pătate de sânge; se treziră în zori, ca să mai fiarbă niște oale cu supă și să mai coacă niște pâine.

Centaine era în fața cuptorului când auzi mugetul distant al motoarelor.

– Avioanele! strigă ea. Am uitat de ele! O să zboare fără mine azi – asta o să le-aducă ghinion!

– Astăzi mulți vor suferi de ghinion, bombăni Anna, înfășurând un pled în jurul unei oale de supă pentru a nu se răci prea repede; duse apoi oala la ușa bucătăriei.

La jumătatea aleii, Centaine se îndreptă de spate lăsând din mână, pentru o clipă, mânerul roabei.

– Uite, Anna, acolo, la marginea câmpului dinspre nord!

Câmpul mișuna de bărbați. Își dăduseră jos din spate ranițele grele, căștile și armele, și lucrau anevoios în soarele de început de vară, goi până la brâu sau îmbrăcați în veste murdare.

– Ce fac, Anna?

Mii de soldați lucrau sub comanda ofițerilor. Aveau în mâini lopeți ascuțite și săpau în pământul galben, îngrămădindu-l în rânduri lungi, adâncind șanțurile atât de rapid încât în cele câteva clipe de când se uitau ele două, mulți dintre ei erau deja până la genunchi și apoi până la brâu în spatele parapetelor de pământ pe care le înălțau.

– Tranșee, găsi Centaine răspunsul. Tranșee, Anna, sapă tranșee noi.

– Dar de ce, de ce fac asta?

– Pentru că... Centaine ezită. Nu voia să spună cu voce tare. Pentru că nu vor reuși să păstreze crestele, zise ea încet și amândouă se uitară pe înălțimile unde exploziile obuzelor pătau strălucirea dimineții cu ceața lor galbenă, sulfuroasă.

Când ajunseră la capătul aleii, văzură că șoseaua era blocată de trafic, cele două curente de vehicule și oameni venind din direcții opuse încrucișându-se și împiedicându-se

unul pe celălalt, în ciuda eforturilor poliției militare de a-i descâlci și a fluidiza din nou circulația. Una dintre ambulanțe alunecă de pe drum în șanțul mocirlos, mărind și mai mult învălmășeala; un doctor și șoferul ambulanței se chinuiau să scoată tărgile cu răniți din spatele vehiculului împotmolit.

– Anna, trebuie să-i ajutăm.

Anna avea puterea unui bărbat și Centaine era extrem de hotărâtă. Apucară împreună mânerele uneia dintre tărgi și o traseră afară din șanț.

Doctorul se aburcă și el afară din noroi.

– Foarte bine, zise el, gâfâind. Avea capul gol, dar avea brodat pe gulerul tunicii însemnul corpului medical – șarpele încolăcit pe baston – și pe mâneci brasarda albă cu crucea roșie.

– Ah, *Mademoiselle* de Thiry! O recunoscuse pe Centaine în secunda în care-și ridicase privirea de la bărbatul rănit de pe targa dintre ei. Ar fi trebuit să știu că dumneavoastră erați.

– Domnule doctor, bineînțeles... Era același ofițer care venise cu Andrew cu motocicleta în ziua în care se prăbușise Michael în câmp.

Așezară targa lângă șirul de arbuști și tânărul doctor îngenunche lângă ea, aplecându-se peste soldatul nemișcat de sub pătura cenușie.

– Poate c-o să scape cu viață – dacă reușim să-l tratăm repede. Sări în picioare. Dar ceilalți sunt încă în șanț. Trebuie să-i scoatem de-acolo.

Toți trei împreună descărcară celelalte tărgi din spatele ambulanței și le așezară într-un șir.

– Ăsta s-a dus. Doctorul închise cu degetul mare și arătătorul pleoapele ochilor holbați și apoi acoperi chipul mortului cu marginea păturii. Drumul e blocat, e zadarnic să încercăm să ieșim de-aici și o să-i pierdem și pe aceștia, zise el arătând șirul de tărgi. Trebuie să-i ducem cumva la un adăpost, ca să putem să ne ocupăm de ei.

Se uita direct la Centaine și pentru o clipă fata nu înțelese ce voia să spună, cu privirea sa întrebătoare.

– Casele din Mort Homme sunt arhipline și drumul e blocat, repetă el.

– Oh, sigur că da, zise brusc Centaine. Trebuie să-i ducem la castel.

Contele îi întâmpină pe scările castelului și Centaine îi explică în grabă situația. Imediat, cu mare entuziasm, contele îi conduse în *le grand salon,* ajutându-i să-l transforme într-un salon de spital.

Împinseră mobila la pereți ca să elibereze centrul podelei și aduseră toate saltelele din dormitoarele de la etaj, dându-le drumul în jos pe scări. Ajutați de șoferul ambulanței și de trei brancardieri pe care tânărul doctor îi recrutase dintre soldați, așezară saltelele pe covorul Aubusson de lână fină, extrem de elegant.

Între timp poliția militară, la instrucțiunile doctorului, semnaliza ambulanțelor să iasă din traficul blocat și le dirijau pe aleea spre castel. Doctorul veni în picioare pe treapta ambulanței din frunte și când o văzu pe Centaine sări jos și o apucă de braț agitat.

– *Mademoiselle!* Mai este vreun drum spre spitalul de teren de la Mort Homme? Am nevoie de un stoc de provizii – cloroform, dezinfectant, bandaje – și de încă un doctor să mă ajute.

Îi vorbise într-o franceză acceptabilă, dar Centaine îi răspunse în engleză.

– Pot să călăresc eu peste câmp.

– Sunteți o adevărată eroină! Să vă scriu un mesaj. Își scoase din buzunar un carnet și mâzgăli în grabă câteva cuvinte. Cereți să vorbiți cu maiorul Sinclair, zise el rupând pagina din carnet și împăturind-o. Spitalul de teren e în casele țărănești.

– Da, știu. Cine sunteți? Cine să zic că m-a trimis? Cuvintele englezești îi veneau mult mai ușor și mai curgător pe buze, după ce studiase limba atât de atent în ultima vreme.

– Iertați-mă, *Mademoiselle,* n-am avut ocazia să mă prezint până acum. Mă numesc Clarke, căpitan Robert Clarke, dar mi se spune Bobby.

Nuage păru să simtă cât de urgentă și de importantă le era misiunea și zbură năvalnic peste obstacole, azvârlind în aer pământul cu copitele, în urma lor. Trecură tumultuos peste câmpuri și printre șirurile de viță de vie din podgorii. Străzile satului erau sufocate de oameni și de vehicule, iar în spitalul de teren amenajat în șirul de căsuțe țărănești domnea haosul.

Ofițerul pe care trebuia să-l găsească era un bărbat înalt, cu brațe ca de urs și păr cărunt și des, care-i atârna în bucle neîngrijite pe frunte. Era aplecat peste masa de operații pe care era întins un soldat.

– Unde naiba-i Bobby? întrebă el fără să se uite la Centaine, concentrându-se asupra tăieturii foarte adânci de pe spinarea unui soldat. Trase cu forță de firul cu care cosea rama și-l înnodă, și carnea se ridică între fire; Centaine simți că-i vine să vomite, dar spuse rapid ce avea de transmis. Foarte bine, zise doctorul. Spuneți-i lui Bobby că o să-i trimit tot ce pot, cu toate că nici noi nu mai avem chiar așa de multe pansamente.

Îl ridicară pe pacient de pe masă și așezară în locul lui un băietan cu intestinele atârnându-i în afară, într-o încâlceală însângerată.

– Nu pot nici să las pe cineva să meargă să-l ajute. Am nevoie de fiecare pereche de mâini. Plecați acum și spuneți-i.

Doctorul începu să vâre intestinele la loc în burtă, iar soldatul se zbătu și urlă.

– Dacă-mi dați mie proviziile, i le duc eu acum, zise Centaine cu îndârjire; doctorul îi aruncă o scurtă privire și o umbră de zâmbet îi apăru pe chip.

– Nu vă dați bătută prea ușor, zise el încet. Bine, vorbiți cu el. Îi arătă, cu mâna în care ținea bisturiul, cealaltă parte a camerei pline de oameni. Spune-i că te-am trimis eu, și mult noroc, domnișoară.

– Și dumneavoastră, doctore.

– Dumnezeu știe că vom avea nevoie, încuviință el și se aplecă din nou asupra pacientului său.

Centaine îl îndemnă pe Nuage să meargă la fel de repede ca la venire. În curtea castelului se găseau încă trei ambulanțe, iar șoferii scoteau tărgile cu soldați răniți. Trecu în grabă pe lângă ei, cu geanta grea cu provizii pe umăr, și se opri uluită în ușa salonului.

Toate saltelele erau pline și mulți răniți zăceau întinși direct pe podea, sau rezemați de pereții lambrisați. Bobby Clarke aprinsese fiecare braț al candelabrului de argint din mijlocul mesei imense din lemn aurit și opera răniții la lumina lumânărilor.

Își ridică privirea și o văzu pe Centaine.

– Ați adus cloroform? o întrebă el aproape strigând.

Pentru o clipă Centaine nu fu în stare să răspundă. Șovăi în prag, între ușile duble, foarte înalte, ale salonului, căci înăuntru mirosea deja îngrozitor. Mirosul dezgustător de sânge era amestecat cu duhoarea corpurilor și a hainelor bărbaților veniți direct din mocirla tranșeelor, mocirla în care fuseseră îngropați morții, în care se descompuseseră, bărbați năclăiți încă în mirosul acru al fricii și al durerii.

– Ați adus? repetă el nerăbdător și Centaine se forță să intre în salon.

– N-au avut pe cine să trimită să v-ajute.

– Va trebui să m-ajutați dumneavoastră atunci. Uitați, stați aici, de partea asta, îi porunci el. Țineți de asta.

Pentru Centaine totul deveni o învălmășeală nelămurită de groază, sânge și trudă, care o secătuiră atât fizic, cât și psihic. Nu era timp de odihnă, abia avu timp de o ceașcă rapidă de cafea și de unul dintre sandviciurile Annei în bucătărie. Pe când credea că văzuse și trăise atât de multe încât nimic altceva nu mai putea s-o șocheze, apărea ceva chiar și mai oribil.

Era lângă Bobby Clarke când acesta făcu o tăietură adâncă în mușchii din coapsa unui bărbat și legă fiecare vas de sânge

pe care-l secționase. Când expuse osul alb al femurului și ridică fierăstrăul lucitor de argint pentru oase, Centaine simți că o să leșine din cauza sunetului ca de tâmplar care taie cu unealta zimțată o scândură.

– Duceți-l de-aici! îi zise Bobby poruncitor, și Centaine trebui să se forțeze să atingă piciorul despărțit de trup.

Când însă acesta îi tremură sub degete, Centaine scoase un mic țipăt și se trase înapoi.

– Nu pierdeți vremea, se răsti Bobby și Centaine ridică piciorul retezat. Era cald încă, și surprinzător de greu.

„Acum nu mai e nimic ce nu aș avea curajul să fac", se gândi ea, în timp ce se îndepărta cu membrul retezat.

– Mergeți și vă întindeți puțin, îi zise doctorul, dar Centaine se duse în schimb să stea lângă un tânăr soldat întins pe una dintre saltele.

Îl ținu de mână și tânărul îi spuse „mamă" și-i vorbi dezlânat despre o zi petrecută pe litoral, cu multă vreme în urmă. După aceea Centaine îl privi neputincioasă cum respira din ce în ce mai greu, gâfâind din cauza efortului de a rămâne în viață, și soldatul o strânse mai tare de mână, simțind întuneriul care-l copleșea. Pielea mâinii îi deveni umedă de sudoare, iar ochii i se deschiseră brusc, foarte mari, și strigă:

– Mamă, ajută-mă! după care trupul i se destinse.

Centaine voi să plângă pentru el, dar nu mai avea nici o lacrimă. Așa că închise ochii holbați, așa cum îl văzuse și pe Bobby Clarke deja de mai multe ori, se ridică și se duse lângă soldatul de alături.

Acesta era un sergent, un bărbat masiv, apropiat ca vârstă de cea a tatălui ei, cu față lătăreață și plăcută, neras și cărunt, și cu o gaură în piept din care la fiecare răsuflare pufnea o spumă de bule roz. Centaine trebui să se aplece și aproape să-și lipească urechea de buzele lui ca să audă ce-i zicea. Se uită în jur și observă supiera de argint Ludovic XV de pe bufet, i-o aduse, îi desfăcu pantalonii și ținu supiera, iar între timp sergentul șoptea copleșit de stânjeneală:

– Îmi pare rău... Vă rog să mă iertați, o domnișoară așa ca dumneavoastră... Nu se cade...

Trudiră așa toată noaptea și, când coborî să aducă alte lumânări să le înlocuiască pe cele pe sfârșite din candelabru, ajunse în fața bucătăriei și, dintr-odată, fu copleșită de o stare de rău și se repezi împleticindu-se în toaleta servitorilor, îngenunchind deasupra găleții mizerabile. Când termină, palidă și tremurând, se duse să se spele pe față la robinet în bucătărie. Anna o aștepta.

– Nu poți să mai continui tot așa, o mustră ea. Uită-te la tine, te omori singură așa... Aproape adăugă „copilă", dar se controlă. Trebuie să te odihnești. Mănâncă niște supă și stai aici cu mine puțin.

– Nu se termină niciodată, Anna... tot mereu aduc alții.

Deja răniții nu mai încăpeau în salon și zăceau care pe unde, pe scări, pe coridoare, astfel că brancardierii care duceau afară morții pe tărgile de pânză trebuiau să calce peste corpurile lor întinse. Așezară morții pe pietrișul de lângă grajduri, fiecare dintre ei înfășurat într-o pătură cenușie, șirul devenind din ce în ce mai lung, pe măsură ce orele treceau.

– Centaine! strigă Bobby Clarke din capul scărilor.

– E prea îndrăzneț, ar trebui să-ți spună *Mademoiselle,* pufni Anna indignată, dar Centaine sări de pe scaun și alergă în sus pe scări, ferind trupurile întinse pe ele.

– Poți merge iar până-n sat? Avem nevoie de cloroform și de iodină, zise Bobby, neras și tras la față, cu ochii înroșiți de nesomn și oboseală, cu brațele mânjite de sânge uscat.

– Aproape că s-a luminat afară, încuviință Centaine.

– Treci de răscruce, zise el. Vezi dacă s-a mai deblocat drumul, trebuie să începem să-i mutăm pe câțiva.

Centaine trebui să-l întoarcă pe Nuage de două ori de la drumul supraaglomerat și să găsească o scurtătură peste câmpuri, așa că nu ajunse la spitalul de la Mort Homme decât mai târziu, când deja se făcuse lumină de mult.

Imediat își dădu seama că evacuau spitalul. Încărcau echipamentele medicale și pacienții într-un convoi hibrid de

ambulanțe și vehicule trase de animale, iar răniții în stare să meargă erau aranjați în grupulețe și conduși la drum, de unde își începeau lunga călătorie spre sud.

Maiorul Sinclair striga instrucțiuni șoferilor de ambulanțe.

– Oh, Doamne, omule, fii atent, ăsta de-aici are un glonț în plămân... Își ridică privirea la Centaine care se apropie călare pe armăsarul ei alb. Iarăși dumneata! Oh, la naiba, uitasem cu totul. Unde e Bobby Clarke?

– Încă la castel, m-a trimis să mai cer...

– Câți răniți are acolo? o întrerupse maiorul.

– Nu știu.

– La naiba, fetițo, cincizeci, o sută, mai mulți?

– Poate cincizeci sau chiar mai mulți.

– Trebuie să-i scoatem de-acolo – germanii au străpuns linia la Haut Pommier. Făcu o pauză și o privi cu atenție, observând cearcănele vinete din jurul ochilor și paloarea aproape transparentă a pielii ei. „E la capătul puterilor, se gândi el, dar observă că își ținea capul ridicat și ochii îi străluceau încă, așa că își schimbă părerea. E stofă bună, decise el în cele din urmă. Mai poate încă să meargă înainte."

– Când vor ajunge germanii aici? întrebă Centaine.

– Nu știu, în curând, cred, zise el clătinând din cap. Se sapă tranșee chiar lângă sat, dar e posibil să nu fim în stare să ne ținem pe poziție nici acolo. Trebuie să ieșim de-aici... și dumneata la fel, domnișoară. Spune-i lui Bobby Clarke că o să-i trimit câte mașini pot. Trebuie să se întoarcă la Arras. Poți să mergi și dumneata cu ambulanțele.

– Bine. Le voi aștepta la intersecția de drumuri și o să le arăt pe unde să ajungă la castel, zise ea, întorcându-l deja pe Nuage.

– Ești o fată bună, îi strigă el din urmă.

Centaine ieși în galop din curtea spitalului și trecu prin podgoria din partea de miazăzi a satului.

De cealaltă parte a zidului podgoriei, ajunse la cărarea care ducea la colina de lângă pădure. Slăbi frâul lui Nuage și urcară ca vântul în sus pe panta colinei, până pe creastă. Era

locul ei favorit, avea de aici o vedere panoramică spre miază-noapte până la crestele de calcar, peste câmpurile și pădurile din jurul satului. Era dimineață devreme, soarele strălucea puternic, aerul era limpede și curat.

Instinctiv privi mai întâi spre livada de la capătul pădurii în formă de T, deslușind ușor pista aerodromului escadrilei lui Michael.

Corturile dispăruseră, iar marginea livezii unde erau parcate de obicei avioanele SE5a vopsite atât de țipător era acum pustie, nu se vedea nici un semn de viață; escadrila se mutase în timpul nopții, dispăruse ca o șatră de țigani și starea de spirit a lui Centaine se prăbuși instantaneu. Cât timp erau acolo i se părea că există în continuare o mică părticică din Michael, dar acum, că plecaseră, lăsaseră în urmă un gol profund în viața ei.

Se întoarse cu spatele spre livadă și se uită spre crestele din depărtare. La prima privire, peisajul de țară părea atât de pașnic și netulburat. Era vară timpurie și în lumina dimineții soarele îi dădea o culoare minunată de verde-aprins; nu departe de ea, în tufișuri, se auzea o ciocârlie cântând.

Dar când se uită mai atent, întrezări punctele mici și negre ale numeroșilor soldați din câmp retrăgându-se de pe creste, mișunând ca niște insecte. Erau atât de departe și păreau atât de mărunți și de nesemnificativi încât aproape nu-i băgă de seamă, dar după ce îi studie mai cu grijă realiză cât de mulți erau de fapt, și încercă să-și dea seama ce anume făceau.

Dintr-odată, zări o șuviță subțire de fum galben-verzui din mijlocul unui grup de oameni care alergau, și după ce fumul se dispersă, văzu patru sau cinci dintre siluetele mărunte ca niște furnici zăcând pe pământ într-o îngrămădeală dezordonată, iar restul grupului continuând să alerge.

Apoi apărură din ce în ce mai multe șuvițe de fum, răspândite la întâmplare pe covorul verde al câmpiei, și vântul aduse până la ea ecoul bubuiturilor.

– Obuze! șopti ea înțelegând în sfârșit ce se întâmpla acolo. Acestea erau trupele care fuseseră izgonite din tranșee

de atacul german, iar acum erau hărțuiți în câmp deschis de bateriile de artilerie pe care germanii le montaseră pe poziții la adăpostul infanteriei din față.

Uitându-se atentă la poalele dealului pe care stătea acum, văzu linia tranșeelor săpate în grabă, cele pe care le săpau dimineața trecută, când privise soldații împreună cu Anna. Tranșeele se întindeau ca un șarpe maro de-a lungul marginii pădurii de stejar, ajungând apoi la adăpostul zidului de piatră din capătul câmpului dinspre nord, unde se curbau ușor pentru a urma malul râului, pierzându-se apoi printre podgoriile din proprietatea familiei Concourt.

De unde stătea, vedea căștile soldaților din tranșee și deslușea chiar și țevile groase și boante ale mitralierelor care se ridicau peste parapetele dinspre răsărit când mitraliorii le schimbau ținta. Câteva dintre siluetele ce alergau ajunseră deja la linia de tranșee și se aruncară în șanțuri, la adăpost.

Centaine tresări violent când auzi o explozie puternică în spatele ei, pe undeva foarte aproape; se întoarse imediat, la timp ca să vadă șuvițe cenușii de fum înălțându-se din bateria britanică de artilerie de la poalele dealului. Armele erau atât de ingenios ascunse în spatele plaselor de camuflaj, încât nu le observase până acum, când începuseră să tragă.

Văzu imediat după aceea și celelalte mitraliere, ascunse în pădure și livadă, când începură și ele să tragă în dușmanul nevăzut, iar replicile germane izbucniră imediat, în salve trase parcă la întâmplare, aruncând un șuvoi de gloanțe peste linia fortificațiilor proaspăt săpate. Un strigăt o trezi din starea de fascinație îngrozită în care era și se uită în jur, văzând un pluton de infanteriști urcând în șir dublu cărarea spre vârful dealului. Cel care îi conducea îi făcea semne disperate cu amândouă brațele.

– Pleacă naibii de-acolo, nebuno! Nu vezi că ești în mijlocul unei bătălii?

Centaine îl întoarse pe Nuage către cărare și-l îndemnă să pornească în galop. Trecu fulgerător pe lângă șirul de soldați

și când se uită înapoi văzu că săpau deja frenetic în solul plin de bolovani de pe vârful dealului.

Când ajunseră la intersecție, Centaine opri calul. Toate vehiculele trecuseră, cu excepția celor împotmolite în șanțuri și abandonate acolo. Drumul era încă plin de o mulțime de infanteriști în retragere, care se clătinau sub poverile pe care le cărau în spinare – mitraliere demontate, cutii de muniție și oricare alte echipamente pe care reușiseră să le salveze. Ofițerii îi încolonau și-i trimiteau spre tranșeele proaspăt săpate, cu urlete și șuierături de fluier.

Dintr-odată, chiar pe deasupra ei, zbură ceva cu un zgomot vijelios și înspăimântător, ca o rafală de uragan, și Centaine își lăsă speriată capul în jos. Un obuz explodă la mai puțin de o sută de pași de unde se găsea ea, și Nuage se ridică pe picioarele din spate. Centaine reuși foarte greu să-și țină echilibrul în șa, potolindu-și calul cu vorbe blânde și mângâieri ușoare pe gât.

Un camion se apropia de intersecție dispre sat și Centaine se ridică în scările șeii reușind să vadă crucea roșie vopsită în mijlocul unui cerc alb pe o parte laterală. Îi ieși în întâmpinare în galop și observă încă șapte ambulanțe în urmă luând curba. Trase de frâul lui Nuage, făcându-l să meargă pe lângă cabina ambulanței din față.

– Ați fost trimiși la castel?

– Ce-ai zis, păpușă?

Șoferul nu-i înțelegea engleza vorbită cu accent foarte puternic și Centaine fremătă în șa de frustrare.

– Căpitanul Clarke? încercă ea din nou și de data aceasta omul o înțelese. Îl căutați pe căpitanul Clarke?

– Da, exact. Căpitanul Clarke! Unde e?

– Veniți! zise Centaine cu glas ridicat, căci un alt obuz explodă dincolo de zidul de piatră de lângă ei, și aerul era plin de vâjâitul constant al bucăților de șrapnel care zburau în toate părțile în jurul lor. Veniți! le făcu ea semn și-l îndemnă pe Nuage în sus, pe cărarea spre castel.

Centaine galopă înainte, urmată de șirul de ambulanțe, și când se apropie de castel văzu un obuz explodând imediat dincolo de grajduri și altul direct în sera din capătul grădinii de zarzavaturi. Panourile de sticlă explodară într-o cascadă de cioburi sclipitoare ca niște diamante în lumina soarelui.

„Castelul e o țintă perfectă", realiză ea cu un fior, și intră în galop în curte.

Deja scoteau răniții afară din castel, iar când prima ambulanță opri lângă scări, șoferul și un brancardier săriră imediat să ajute la așezarea tărgilor în spatele camionului.

Centaine îl duse pe Nuage pe terenul din spatele grajdurilor și alergă înapoi la ușa bucătăriei. În spatele ei, un obuz lovi acoperișul de țigle al clădirii lungi unde se găseau grajdurile, făcând o gaură mare prin acoperiș și distrugând o parte din zidul de piatră. Grajdurile însă erau goale în momentul acela, așa că Centaine se repezi în bucătărie.

– Unde-ai fost? o întrebă Anna. Am fost așa de îngrijorată...

Centaine trecu pe lângă ea și urcă în goană în camera ei. Trase geamantanul de pe dulap și începu să arunce haine în el.

De undeva de sus se auzi un trosnet asurzitor, tavanul crăpă și câteva bucăți de var îi căzură în cap. Centaine apucă rapid rama de argint cu fotografii de pe noptieră și o aruncă în geamantan, deschise sertarul și găsi cutia de bijuterii și setul de toaletă de voiaj. Camera era plină de praf înecăcios de var alb.

Un alt obuz explodă pe terasa din fața camerei ei și fereastra de deasupra patului explodă. Cioburile zburară în toate direcțiile, lovindu-se de pereți în odăița mică, și o bucată de sticlă o zgârie pe braț, desenându-i o linie roșie de sânge pe piele. Centaine își linse sângele de pe braț și se lăsă în genunchi, târându-se pe jumătate sub pat și desfăcând una dintre scândurile din podea.

Sub ea se găsea o pungă de piele cu toți banii lor. Cântări în mână punga cu bani – erau acolo aproape două sute de franci în ludovici de aur – apoi o aruncă și pe ea în geamantan.

Trăgând după ea geamantanul, coborî scările în fugă până în bucătărie.

– Unde e *papa?* strigă ea către Anna.

– S-a dus la etaj, zise Anna, care vâra legături de ceapă, şuncă şi pâine într-un sac. Arătă cu un gest din bărbie către cârligele goale de pe perete. Şi-a luat arma şi o tonă de coniac.

– Mă duc eu după el, zise Centaine gâfâind. Ai grijă de geamantan.

Îşi ridică fustele şi urcă iar în goană scările.

În tot castelul părea să domnească haosul. Infirmierii de pe ambulanţe încercau să elibereze salonul şi scările de răniţi.

– Centaine! o strigă Bobby Clarke de sus de pe scări. Eşti gata de plecare?

El însuşi ajuta la purtatul uneia dintre tărgi şi trebui să-şi ridice glasul ca să se facă auzit peste strigătele brancardierilor şi gemetele răniţilor.

Centaine înaintă cu greu prin aglomeraţia de oameni care cobora scările şi Bobby o prinse de mânecă în momentul când ajunse la acelaşi nivel cu el.

– Unde te duci? Trebuie să ieşim!

– Tatăl meu – trebuie să-l găsesc pe tata. Îşi scutură mâna de care o prinsese doctorul şi continuă să urce.

Etajele cele mai de sus ale casei erau pustii şi Centaine trecu alergând prin ele, ţipând strident:

– *Papa! Papa!* Unde eşti?

Alergă de-a lungul galeriei lungi şi portretele strămoşilor ei o priviră de sus de pe pereţi, cu dispreţ. La capătul galeriei se aruncă în uşile duble cu toată greutatea şi intră în suita de dormitoare şi salonaşe care fuseseră ale mamei ei, şi pe care contele le păstrase neschimbate în toţi aceşti ani.

Îl găsi în cele din urmă în budoar, trântit în fotoliul tapiţat, cu spătar înalt, din faţa portretului mamei lui Centaine. Îşi ridică privirea auzind-o pe Centaine năvălind în cameră ca o furie.

– *Papa,* trebuie să plecăm imediat.

Contele nu păru să o recunoască. Avea trei sticle de coniac pline la picioare, pe podea, și una în mâini. Aceasta din urmă era pe jumătate goală și o ridică la buze, sorbind din alcoolul tare, uitându-se în continuare la portret.

– Te rog, *papa,* trebuie să plecăm!

Singurul său ochi nici măcar nu clipi când un alt obuz explodă, lovind castelul undeva în aripa de vest.

Centaine îl apucă de braț și încercă să-l ridice în picioare, dar era un bărbat înalt și mult prea greu pentru ea. O parte din coniac i se vărsă pe cămașă.

– Germanii au trecut linia, *papa!* Te rog, vino cu mine.

– Germanii! urlă el brusc și o împinse la o parte. Voi lupta cu ei din nou!

Ridică pușca *chassepot* cu țeava lungă, pe care o ținuse în poală până atunci, și trase un foc în tavanul acoperit de picturi. Varul îi căzu peste păr și mustață, îmbătrânindu-l brusc.

– Lasă-i să vină! răgi el. Eu, Louis de Thiry, spun asta, lasă-i să vină! Sunt gata!

Era înnebunit de alcool și de disperare. Centaine încercă să-l tragă din fotoliu.

– Trebuie să plecăm.

– Niciodată! mugi el și o azvârli din nou la o parte, dar mult mai dur de data aceasta. Nu voi pleca niciodată. Acesta e pământul meu, casa mea – casa soției mele dragi – ochiul îi clipi nebunește. Soției mele dragi... Se întinse spre portret. Voi stai aici cu ea, voi lupta împotriva lor pe pământul meu.

Centaine prinse mâna întinsă și-l trase de ea, dar contele o împinse spre perete și începu să încarce pușca străveche de pe genunchi.

– Trebuie s-o aduc pe Anna să m-ajute, șopti Centaine.

Alergă spre ușă și, înainte să iasă, un alt obuz se prăbuși în partea de nord a castelului. După zgomotul exploziei de cărămidă și sticlă spartă se simți imediat unda de șoc, care o aruncă în genunchi pe Centaine și doborî de pe pereții galeriei câteva portrete grele.

Se ridică și trecu în fugă prin galerie. Duhoarea acidă a explozibilului era amestecată cu mirosul acru de fum. Casa scărilor era aproape goală. Ultimii răniți erau transportați afară și când Centaine ieși în curte, două ambulanțe, amândouă supraîncărcate, ieșiră prin portal și luară curba în jos, pe aleea spre șosea.

– Anna! strigă Centaine. Aceasta lega cu niște curele geamantanul și sacul plin pe acoperișul uneia dintre ambulanțe, dar coborî imediat și veni în fugă la Centaine. Trebuie să mă ajuți, zise Centaine gâfâind. *Papa.*

Trei obuze loviră castelul unul după altul și apoi câteva căzură pe câmpul de lângă grajduri și în grădini. Observatorii germani văzuseră deja activitatea frenetică din jurul clădirii și acum bateriile lor se reglau pe distanța exactă de tragere.

– Unde e? întrebă Anna, fără să acorde atenție obuzelor.

– Sus la etaj. În budoarul mamei. E nebun, Anna. Beat mort. Nu pot să-l mișc din loc.

De îndată ce intrară în clădire, simțiră mirosul de fum și, urcând scările, fumul deveni din ce în ce mai puternic, vălătucii deși învolburându-se în jurul lor. Pe când ajunseră la etajul al doilea, amândouă tușeau și strănutau.

Galeria era plină de un fum gros și nu se vedea la mai mult de zece pași în față. Răzbătea totuși o licărire galbenă, pâlpâitoare – camerele din față luaseră foc deja și flăcările pătrundeau pe sub uși pe coridor.

– Du-te înapoi, zise Anna abia respirând. Îl găsesc eu.

Centaine scuturâ încăpățânată din cap și merse înainte. O nouă salvă de obuze lovi castelul și o parte a peretelui galeriei se prăbuși, blocând-o parțial. Praful de cărămidă și fumul des se amestecară în vârtejuri înecăcioase, orbindu-le pe cele două femei, care se ghemuiră în capul scărilor.

După câteva clipe aerul se limpezi puțin și porniră din nou în goană, dar deschizătura din perete, prin care intrase obuzul, funcționa ca un horn pentru flăcări. Focul izbucni sălbatic și le bară calea ca un zid, făcându-le să se dea înapoi câțiva pași.

– *Papa!* urlă Centaine. *Papa!* Unde ești?

Obuzele loveau deja aproape încontinuu bătrâna clădire; podeaua se scutură sub picioarele lor și tunetul pereților și al tavanelor care se prăbușeau le asurzea. Din toate direcțiile flăcările se ridicau triumfătoare.

– *Papa!* Vocea lui Centaine era aproape înecată de zgomot, dar Anna strigă mai tare ca ea și o acoperi.

– Louis, *viens, chéri* – vino, dragule.

Centaine își dădu seama că nu o auzise încă niciodată pe Anna folosind un nume de alint pentru tatăl său. Cuvintele femeii avură însă efect.

Contele apăru prin cortina de fum și praf. În jurul lui, flăcările dansau nebunește, ridicându-se în jurul picioarelor sale din scândurile aprinse ale dușumelei, venind spre el din lambriurile de pe pereți, iar fumul îl acoperea cu o mantie neagră, făcându-l să pară o creatură de iad.

Avea gura larg deschisă și scotea un sunet sălbatic, plin de durere.

– Cântă, șopti Anna. *La Marseillaise.*

„La arme, cetățeni! De pe corabia Statului..."

De-abia atunci recunoscu Centaine cuvintele bălmăjite ale refrenului.

– În șanțuri să curgă sângele murdar...

Cuvintele deveniră de neînțeles, și glasul contelui slăbi pe măsură ce căldura focului îl copleșea. Pușca pe care o avea în mâini îi scăpă la pământ și imediat după aceea căzu și el, și începu să se târască în patru labe către ele. Centaine încercă din nou să meargă la el, dar focul o opri în loc și Anna o trase înapoi.

Pe cămașa tatălui ei apărură câteva pete maronii întunecate și pânza albă se aprinse, dar sunetul acela îngrozitor continua să se audă din gura lui larg deschisă, și se târa în continuare pe podeaua în flăcări a galeriei.

Dintr-odată, claia deasă de păr negru luă foc, așa că pentru câteva clipe păru să poarte pe cap o coroană de aur. Centaine nu putea să-și întoarcă privirea, nu putea să vorbească, ci se agăță neajutorată de Anna și simți hohotele de plâns care

cutremurau trupul femeii, și brațele care o țineau pe Centaine se strânseră dureros.

Podeaua galeriei cedă sub greutatea tatălui ei și scândurile în flăcări se deschiseră ca o gură întunecată cu colți de foc care-l înghiți.

– Nu! urlă Centaine, iar Anna o ridică pe sus și alergă cu ea la capul scărilor. Anna plângea încă în hohote și lacrimile i se scurgeau pe obrajii roșii, dar nu-și pierduse puterea.

În spatele lor se prăbuși o parte a tavanului, distrugând și restul galeriei, iar Anna o puse pe Centaine pe propriile picioare și începu s-o târască în jos pe scări. Mai jos fumul era mai puțin dens și, în cele din urmă, ajunseră afară în curte și traseră adânc în piept aerul curat.

Castelul era în flăcări de la un capăt la celălalt și obuzele continuau să cadă, explodând în coloane înalte de fum și împroșcând cu șrapnel în câmpurile din apropiere.

Bobby Clarke supraveghea încărcarea ultimelor ambulanțe, dar chipul i se lumină de ușurare când o văzu pe Centaine și alergă la ea. Flăcările îi pârjoliseră vârful părului și sprâncenele, iar obrajii îi erau mânjiți de funingine.

– Trebuie să plecăm de-aici – unde e tatăl dumitale? zise Bobby, luând-o de braț.

Centaine nu reuși să-i răspundă. Tot trupul îi tremura, fumul îi arsese gâtul pe dinăuntru, iar din ochii roșii îi curgeau șiroaie de lacrimi.

– Vine și el?

Centaine clătină din cap și observă momentul rapid de compasiune din ochii bărbatului. Bobby se uită o clipă în sus, la clădirea cuprinsă de flăcări.

O prinse și de celălalt braț și o conduse la cea mai apropiată ambulanță.

– Nuage, zise Centaine răgușită. Calul meu. Vocea îi era îngroșată de fum și șoc.

– Nu... zise hotărât Bobby și încercă să o rețină, dar Centaine se smulse din strânsoarea mâinilor lui și alergă la câmpul din spatele grajdurilor.

– Nuage! încercă să fluiere, dar nu se auzi nici un sunet prin buzele ei arse. Bobby Clarke o ajunse din urmă la poartă.

– Nu intra acolo! îi zise el cu vocea disperată și o prinse iar de braț.

Buimăcită și speriată, Centaine se ridică pe vârfuri ca să vadă peste poartă.

– Nu, Centaine! O trase înapoi și în clipa aceea Centaine văzu calul și începu să urle.

– Nuage!

Bubuitul năpraznic al unei noi salve de obuze acoperi țipătul ei sfâșietor, și Centaine i se zbătu în brațe.

– Nuage! strigă ea din nou și calul își înălță capul. Zăcea culcat pe o parte – unul dintre obuze îi sfărâmase amândouă picioarele din spate și-i spintecase burta. Nuage!

Armăsarul îi auzi vocea și încercă să se ridice pe picioarele din față, dar efortul era mult prea mare și căzu la loc. Capul se izbi cu zgomot de pământ și din nările largi ieși un șuierat prelung, fremătător.

Anna veni în fugă să-l ajute pe Bobby și împreună o târâră pe Centaine înapoi la ambulanța care-i aștepta.

– Nu-l putem lăsa așa! imploră ea, încercând din toate puterile să reziste. Vă rog, nu-l putem lăsa să sufere.

O altă salvă de obuze cotropi curtea, făcându-le timpanele să țiuie și umplând aerul cu fragmente șuierătoare de piatră și de oțel.

– Nu avem vreme, zise Bobby, răgușit. Trebuie să plecăm.

O luară între ei pe Centaine și o suiră cu forța într-un camion, în spate, între șirurile de tărgi cu răniți, urcând apoi și ei. Șoferul porni motorul imediat și luă curba, clătinându-se o clipă și făcând să scrâșnească pietrișul sub roți, apoi trecu accelerând prin poartă și ieși afară pe drum.

Centaine se strecură cu greu până în spatele ambulanței și se uită la castelul rămas în urmă. Flăcările se înălțau fioroase prin găurile lăsate de obuze în țiglele roz și fumul negru se ridica deasupra asemenea unui turn, drept în sus pe fundalul cerului însorit.

– Totul, şopti ea. Mi-ai luat tot ce iubesc. De ce? Oh, Doamne, de mi-ai făcut aşa ceva?

Vehiculele din faţa lor ieşiră din drum la marginea pădurii şi se adăpostiră sub copaci ca să nu fie lovite de obuze. Bobby Clarke sări din ambulanţă şi alergă la fiecare, dându-le ordine şoferilor şi rearanjându-i într-un convoi. Apoi, cu ambulanţa lui în frunte, porniră iarăşi în viteză către intersecţie şi intrară pe drumul principal.

Începură din nou să cadă obuze, nu departe în faţa lor, căci observatorii germanii erau foarte atenţi la traficul din intersecţii. Şirul de ambulanţe trecu şerpuind de pe o parte pe cealaltă a drumului ca o linie de dansatori de conga, pentru a evita craterele obuzelor şi bucăţile de căruţe sfărâmate, animalele ucise şi echipamentul abandonat.

De îndată ce trecură de intersecţie, strânseră rândurile şi luară curba spre sat. În timp ce treceau prin curtea bisericii, Centaine văzu o nouă gaură de obuz prin turla cu acoperiş verzui de cupru. Deşi pentru o clipă întrezări crengile tisei care marca lotul familiei ei, mormântul lui Michael nu se vedea totuşi din stradă.

– Mă întreb dacă vom mai veni vreodată aici, Anna, zise Centaine în şoaptă. I-am promis lui Michael... şi glasul îi pieri.

– Bineînţeles că vom veni. Unde altundeva să mergem? Vocea Annei era răguşită din cauza propriei dureri şi a hurducăielilor ambulanţei.

Amândouă se uitară lung la turla găurită a bisericii şi la coloana neagră de fum care se învolbura în sus înspre cer, marcând rugul în care se transforma casa lor de până atunci.

Convoiul de ambulanţe ajunse din urmă ariergarda armatei britanice în retragere la marginea satului. Poliţia militară ridicase aici o blocadă temporară a drumului principal. Trimiteau toţi oamenii încă zdraveni în afara şoselei să se regrupeze

și să organizeze o linie secundară de apărare, și verificau toate vehiculele căutând dezertori de pe câmpul de luptă.

– Rezistă noua linie, sergent? întrebă Bobby Clarke pe unul dintre polițiștii care controlau actele. Putem opri în sat? Câțiva dintre pacienții mei...

Îl întrerupse un obuz care explodă pe una dintre casele de la marginea drumului. Erau încă în interiorul zonei de tragere a obuzierelor germane.

– Nu se poate ști, domnule, îi răspunse sergentul, înmânându-i actele. Eu, unul, zic să mergeți până cel puțin la spitalul bazei din Arras. Aici se cam îngroașă gluma.

Așa începu retragerea lungă și lentă. Făceau acum parte din curentul compact care bloca drumul înainte cât se vedea cu ochii și trebuiau să înainteze în același ritm, înnebunitor de încet, ca toți ceilalți.

Ambulanțele porneau cu o răbufnire, înaintau vreo câțiva metri bară la bară și apoi opreau iar, pentru o așteptare interminabilă. Pe măsură ce trecea timpul se făcea tot mai cald, iar drumurile care până nu demult erau o mocirlă mizerabilă se transfomară în praf ca de cretă. Aerul se umplu de muște, atrase de bandajele pline de sânge care se așezară pe fețele oamenilor răniți de pe șirurile de tărgi.

Anna și Centaine se duseră să ceară apă la una dintre fermele de-a lungul drumului și descoperiră că era complet pustie. Luară niște găleți folosite la muls și le umplură cu apă de la pompă. Se duseră apoi de-a lungul convoiului, dându-le oamenilor căni cu apă, spălând fețele soldaților care aveau febră din cauza rănilor, ajutând infirmierii să îi curețe pe cei care nu-și puteau controla nevoile fiziologice și în tot acest timp părând vesele și încrezătoare, oferind orice consolare puteau, în ciuda propriei dureri și a pierderii uriașe suferite.

La lăsarea nopții nu făcuseră nici măcar opt kilometri și din spate se auzea încă zgomotul bătăliei dezlănțuite. Convoiul se opri încă o dată, și așteptară iar să înainteze.

– Se pare c-am reuşit să-i ţinem pe loc la Mort Homme, le zise Bobby Clarke oprind lângă Centaine. Cred că putem opri în siguranţă peste noapte. Se uită apoi mai atent la faţa soldatului pe care îl îngrijea Centaine. Dumnezeu ştie că amărâţii ăştia nu mai rezistă mult în halul ăsta. Au nevoie de mâncare şi de odihnă. Dincolo de curba următoare e o fermă cu un hambar mare. Încă n-a fost ocupat de nimeni – aşa că noi o să mergem acolo primii.

Anna scoase o legătură de ceapă din sacul ei şi îmbunătăţi fiertura din conservă de carne de vită pe care o pregăteau la un foc aprins în curte. Serviră tocăniţa cu biscuiţi militari uscaţi şi căni cu ceai negru, pe care-l ceruseră de la camioanele de aprovizionare parcate în coloana blocată de trafic.

Centaine le dădu de mâncare bărbaţilor care erau prea slăbiţi să se hrănească singuri şi apoi îi ajută pe infirmieri la schimbat pansamente. Căldura şi praful făcuseră ravagii şi multe răni erau inflamate, umflate şi începeau să supureze puroi galben.

După miezul nopţii, Centaine se strecură afară din hambar şi se duse la pompa de apă din curte. Se simţea murdară şi transpirată şi tânjea din toată inima să se spele pe tot corpul şi să se schimbe în haine curate, proaspăt călcate. Dar nu era nici un loc unde să aibă intimitatea necesară ca să facă aşa ceva, şi ştia foarte bine că trebuie să-şi păstreze cu mare grijă puţinele haine pe care le împachetase în geamantan. Aşa că îşi scoase în schimb juponul şi pantalonaşii de sub fustă şi le spălă la robinet, le stoarse şi le agăţă peste poartă, apoi îşi spălă faţa şi braţele cu apa rece.

Lăsă briza nopţii să-i usuce pielea şi-şi luă lenjeria înapoi pe ea, deşi era încă jilavă. Apoi îşi pieptănă părul şi se simţi puţin mai bine, deşi ochii inflamaţi din cauza fumului o usturau şi o jale crâncenă ca un bolovan masiv o apăsa pe piept, iar epuizarea fizică o făcea să-şi târască picioarele şi îi punea plumb în mâini. Două imagini îi năvăliră iar în minte, tatăl ei înconjurat de flăcări şi armăsarul alb zăcând pe iarbă, dar încercă să le alunge.

– Destul, zise ea cu voce tare, aplecându-se peste poartă. De-ajuns pentru astăzi, voi plânge iar mâine.

– Mâine nu vine niciodată, îi răspunse o voce din întuneric într-o franceză stâlcită, și Centaine tresări.

– Bobby?

Văzu licărirea unei țigări aprinse și apoi Bobby ieși dintre umbre și se aplecă și el peste poartă, lângă ea.

– Ești o fată uluitoare, continuă el în engleză. Am șase surori, dar n-am văzut încă niciodată o fată așa ca dumneata. De fapt, nu prea cunosc mulți bărbați care să fie în stare să-ți țină piept, dacă e să fim cinstiți.

Centaine tăcu, dar când Bobby trase din țigară, îi studie fața la luminița țigării. Era aproximativ de vârsta lui Michael, și era chipeș. Avea buze pline și părea sensibil, cu o blândețe pe care până acum nu apucase încă să o observe.

– Adică... zise el brusc stânjenit de tăcerea ei. Nu te superi c-am venit să vorbesc cu dumneata, nu? Dacă preferi, te las singură.

Centaine clătină din cap.

– Nu mă deranjează.

O vreme păstrară tăcerea, Bobby fumându-și țigara și ascultând amândoi zgomotul distant al bătăliei și gemetele rare ale răniților din hambar.

– Îți aduci aminte de tânărul aviator, din prima zi când ai venit la castel? îl întrebă dintr-odată Centaine.

– Da. Cel cu brațul ars. Cum îl chema oare – Andrew?

– Nu, acela era prietenul lui.

– Scoțianul excentric – da, bineînțeles.

– Pe el îl chema Michael.

– Îmi amintesc de amândoi. Ce s-a mai întâmplat cu ei?

– Eu și cu Michael trebuia să ne căsătorim, dar a murit... și toate emoțiile ei reprimate răbufniră ca într-un șuvoi.

Era un străin și era atât de cumsecade, iar Centaine simți că-i era ușor să vorbească cu el în întuneric. Îi povesti în engleza ei exotică despre Michael și despre cum plănuiseră să trăiască în Africa, apoi despre tatăl ei și cum se schimbase după ce murise mama ei, și cum încercase să aibă grijă de el

și să nu-l lase să bea așa de mult. Apoi îi descrise ce se întâmplase în acea dimineață în castelul incendiat.

– Cred că asta și-a dorit de fapt. În felul lui, se săturase deja de viață. Cred că a vrut să moară și să meargă la mama. Dar acum și el și Michael s-au dus. Nu mai am nimic.

Când, în cele din urmă, termină, se simți sfârșită și obosită, dar cu o resemnare liniștită pe care n-o avusese înainte.

– Chiar că ai trecut prin mașina de tocat, zise Bobby, strângându-i ușor brațul. Aș vrea să pot să te-ajut cumva.

– M-ai ajutat. Mulțumesc.

– Aș putea să-ți dau ceva – niște laudanum, să te ajute să dormi.

Centaine simți o tensiune în sânge și își dori să se scufunde în uitarea rapidă și profundă pe care i-o oferea el, era o senzație atât de intensă încât se înfricoșă.

– Nu, refuză ea exagerat de răspicat. Mă voi simți mai bine. Se cutremură. Mi-e frig și e târziu acum. Îți mulțumesc că m-ai ascultat.

Anna atârnase o pătură la un capăt al hambarului și pregătise o saltea de paie pentru ele două. Centaine se prăbuși aproape instantaneu într-un somn ca de moarte și se trezi în zori asudată și cu o greață puternică și de neoprit.

Buimacită încă de somn, se duse împleticindu-se afară și reuși să ajungă până în spatele zidului de piatră a curții, înainte să vomite o fiere galbenă și amară. Apoi se îndreptă de spate și se șterse la gură, sprijinindu-se de zid, și-l văzu pe Bobby Clarke lângă ea, cu chipul tulburat; o apucă de încheietura mâinii și-i verifică pulsul.

– Cred că ar trebui să te consult, zise el.

– Nu.

Se simțea vulnerabilă. Această stare nouă de greață o îngrijora, căci fusese întotdeauna foarte sănătoasă și voinică. Se temea să nu-i descopere vreo boală îngrozitoare.

– Mă simt bine, serios.

Dar Bobby o conduse cu fermitate de mână până la ambulanță și trase în jos pânza de paravan ca să le obțină puțină intimitate.

– Culcă-te aici, te rog. Îi ignoră protestele și-i desfăcu bluza ca să-i asculte pieptul.

Atitudinea lui era atât de clinică și de profesională, încât Centaine nu mai comentă, supunându-se cu sfială examinării, ridicându-se, tușind și trăgând aer în piept după cum îi spunea el.

– Acum te voi examina, îi zise el. Vrei să o chemi pe cameristă să fie de față? Centaine clătină din cap că nu, și Bobby continuă: Te rog dă-ți jos fusta și juponul.

După ce termină, își împachetă în ordine toate instrumentele și legă cu atenție exagerată curelele, cât timp Centaine se îmbrăcă la loc.

Abia când fu sigur că terminase își ridică privirea spre ea, cu o expresie atât de ciudată, încât Centaine se alarmă.

– E ceva grav?

– Centaine, zise el clătinând din cap. Logodnicul dumitale a murit. Mi-ai spus aseară. Centaine încuviință. Este încă mult prea devreme cât să fiu sigur, foarte devreme – dar cred că o să ai nevoie de un tată pentru copilul pe care-l porți.

Centaine își acoperi instinctiv stomacul cu amândouă mâinile, într-un gest involuntar de protecție.

– Nu te cunosc cu adevărat decât de câteva zile, dar asta e de ajuns pentru a-mi da seama că m-am îndrăgostit de dumneata. Aș fi onorat...

Îi pieri glasul, căci Centaine nu-l asculta.

– Michel, șopti ea. Copilul lui Michel. Nu am pierdut totul. Mai am încă o parte din el.

Centaine mâncă sandviciul cu șuncă și brânză pe care i-l aduse Anna cu atâta poftă, încât Anna o examină bănuitoare.

– Mă simt mult mai bine acum, zise Centaine, anticipându-i întrebările.

După aceea ajutară amândouă la hrănirea răniților și îi pregătiră pentru călătoria din ziua aceea. Două dintre cazurile mai grave muriseră în timpul nopții și doi brancardieri îi

îngropară rapid în morminte puțin adânci, săpate la marginea câmpului, după care ambulanțele intrară din nou în curentul principal de trafic.

Îngrămădeala din ziua precedentă mai scăzuse acum, căci armata se scuturase puțin din deruta buimăcită în care fusese și intrase într-o stare mai apropiată de ordine. Traficul înainta în continuare foarte lent, dar cu mai puține întreruperi, iar de-a lungul drumului trecură pe lângă niște posturi rudimentare de aprovizionare și eșaloane de cartiere generale instalate în timpul nopții.

Într-una din haltele pe care le făcură, la marginea unui sat minuscul ascuns pe jumătate de copaci și de podgorii, Centaine întrezări formele unui avion parcat la marginea podgoriei.

Se cățără pe suportul lateral al ambulanței ca să vadă mai bine, și o flotilă de avioane decolă chiar atunci din câmp și zburâ jos, deasupra drumului.

Observă cu dezamăgire că erau dizgrațioasele avioane de recunoaștere, cu două locuri, De Havilland, și nu superbele SE5a din escadrila lui Michael. Le făcu semn cu mâna și unul dintre piloți privi în jos și-i răspunse la salut.

Salutul pilotului o înviorâ într-o oarecare măsură, așa că atunci când se întoarse la îndatoririle pe care și le asumase singură se simți puternică și cu mintea limpede, putând chiar glumi cu soldații răniți în engleza ei cu accent, iar aceștia reacționară cu încântare. Unul dintre ei îi spuse „Razâ-de-soare" și numele se răspândi urgent printre ambulanțe.

Bobby Clarke o opri când trecu pe lângă el.

– Faci o treabă grozavă – dar ține minte, nu te obosi prea tare.

– Sunt bine. Nu te îngrijora din cauza mea.

– Nu mă pot abține, zise el, coborându-și vocea. Te-ai gândit la oferta mea? Când îmi vei da un răspuns?

– Nu acum, Bobby. Îi pronunța numele accentuând în mod egal ambele silabe: „Bob-bii" și de fiecare dată lui Bobby i se tăia răsuflarea. Vom vorbi mai târziu – dar ești foarte *gentil,* foarte bun.

Drumul era din nou aproape de netrecut, căci rezervele erau trimise în grabă să mențină noua linie de la Mort Homme. Coloane nesfârșite de oameni trecură în marș pe lângă ei, printre rândurile de căști de oțel în mișcare văzându-se bateriile și șirurile întregi de camioane de aprovizionare încărcate cu toate echipamentele necesare războiului.

Înaintarea coloanei încetini, și de câteva ori li se făcu semn ambulanțelor să iasă din drum pe un câmp sau printr-o grădină laterală și să aștepte ore întregi până treceau pe lângă ei trupele.

– Va trebui în curând să trimit înapoi ambulanțele, îi zise Bobby lui Centaine la una dintre opriri. Au nevoie de ele acolo. De îndată ce dăm de un spital de campanie le voi lăsa pacienții ăștia.

Centaine încuviință din cap și se întoarse spre următorul vehicul, unde un bărbat o striga cu glas slăbit:

– Rază-de-soare, hai te rog aici și dă-mi o mână de ajutor.

Bobby o apucă de braț.

– Centaine, când ajungem la spital o să găsim cu siguranță un preot. Ar dura doar câteva minute și...

Centaine îi zâmbi din nou și se întinse să-l mângâie cu vârful degetelor pe obrazul neras.

– Ești un om foarte bun, Bobby, dar Michel este tatăl fiului meu. M-am gândit deja la asta, și n-am nevoie de un alt tată.

– Centaine, nu înțelegi! Ce-o să creadă oamenii? Un copil fără tată, o tânără mamă fără soț... ce-o să spună?

– Bobby, atâta timp cât am copilașul meu, nu dau o... Cum se zice în engleză... Nu dau o ceapă degerată pe ce spun ei! Pot să zică ce vor. Eu sunt văduva lui Michel Courtney.

După-amiaza târziu găsiră în sfârșit spitalul pe care-l căutau. Era pe un câmp din afara orașului Arras.

Era format din două corturi mari, marcate cu crucea roșie. Acestea aveau să servească drept săli de operații, așa că se construiră în grabă câteva adăposturi primitive pentru sutele de răniți care-și așteptau rândul să ajungă pe masă. Erau făcute din prelate fixate pe schelării de scânduri, sau din fier forjat și tablă adunate de la fermele din jur.

Anna și Centaine ajutară la descărcarea răniților din ambulanțe și, de asemenea, la transportarea lor într-unul din adăposturile deja arhipline, după care își recuperară bagajele de pe acoperișul ambulanței din față. Unul dintre pacienți le observă pregătirile de plecare.

– Doar nu pleci, Rază-de-soare?

Auzindu-l, și alții se ridicară în capul oaselor pentru a protesta.

– Ce-o să ne facem fără tine, fată dragă?

Centaine mai trecu o dată pe la ei, pentru ultima dată, mergând de la unul la altul cu un zâmbet și o glumă, aplecându-se să le sărute fețele murdare, contorsionate de durere și, în cele din urmă, incapabilă să mai suporte, alergă la Anna care o aștepta.

Ridicară geamantanul și sacul Annei, și porniră încet pe jos de-a lungul convoiului de ambulanțe care, după ce fuseseră realimentate cu combustibil, urmau să se întoarcă pe câmpul de bătălie.

Bobby Clarke, care le așteptase, alergă către Centaine.

– Noi mergem înapoi, la ordinele maiorului Sinclair.

– *Au revoir,* Bobby.

– Nu te voi uita niciodată, Centaine.

Centaine se ridică în vârful picioarelor și-l sărută pe obraz.

– Sper că va fi băiat, îi șopti el.

– Va fi, îi spuse ea serioasă. Un băiat, sunt sigură de asta.

Convoiul de ambulanțe se urni poticnit, înapoi spre nord, iar Bobby Clarke le făcu semn cu mâna și strigă ceva, dar Centaine nu reuși să-și dea seama ce, purtat cum era în mijlocul șuvoiului de oameni și echipamente grele..

– Acum ce facem? întrebă Anna.

– Mergem înainte, îi răspunse Centaine.

Cumva, în mod subtil, preluase ea comanda, căci Anna era din ce în ce mai nesigură pe ea, cu fiecare kilometru așternut între ele și Mort Homme. Ieșiră din zona spitalului militar și se îndreptară iar spre sud, spre răscrucea aglomerată.

În fața lor, pe deasupra copacilor, Centaine văzu acoperișurile și turlele orașului Arras pe fundalul cerului în amurg.

– Uită-te, Anna! arătă ea. Uite luceafărul de seară – putem să ne punem o dorință. Ce dorință îți pui?

Anna o privi curioasă. Ce o apucase oare pe copilă? Își văzuse tatăl arzând de viu și animalul favorit mutilat, cu nici două zile înainte, și totuși avea un aer de veselie feroce. Era nefiresc.

– Îmi doresc o baie și o mâncare caldă.

– Oh, Anna, întotdeauna ceri imposibilul, îi răspunse Centaine zâmbindu-i peste umăr, transferând geamantanul greu dintr-o mână în cealaltă.

– Și tu ce-ți dorești, atunci? o provocă Anna.

– Vreau ca steaua să ne conducă la general, așa cum i-a condus pe cei trei magi...

– Nu huli, fetițo. Dar Anna era prea obosită și tulburată pentru ca mustrarea să aibă cu adevărat forță.

Centaine știa bine orașul, căci fusese elevă la o mănăstire de aici. Se întunecase deja atunci când reușiră ele să ajungă în centrul orașului. Luptele din primii ani de război lăsaseră cicatrici oribile pe superba arhitectură flamandă de secol șaptesprezece. Clădirea pitorească a primăriei era ciuruită de șrapnel și o parte a acoperișului era distrusă. Multe alte case de cărămidă din jurul Pieței Centrale erau, de asemenea, fără acoperiș, pustii, deși se vedeau și clădiri cu ferestrele luminate. Populația mai încăpățânată se mutase imediat înapoi, de îndată ce valul războiului trecuse puțin mai departe.

Centaine nu încercase în mod deosebit să rețină drumul către mănăstirea pe care o folosea generalul Courtney pentru

cartierul său general, când îl vizitase împreună cu Michael, așa că nu avea nici o speranță să o găsească pe întuneric. Se opri peste noapte cu Anna într-o casă părăsită, mâncând ultimele resturi de pâine veche și de brânză uscată din sac, punându-și geamantanul sub cap pe post de pernă și lipindu-se una de alta pentru căldură, căci se culcaseră pe dușumeaua goală.

A doua zi dimineața Centaine se temea că pe când va redescoperi drumul până acolo va găsi mănăstirea părăsită, dar, când ajunseră în cele din urmă la poartă, văzură un gardian.

– Îmi pare rău, domnișoară, e proprietatea armatei. Nimeni n-are voie să intre.

Îl mai rugă odată să o lase să intre, când un Rolls-Royce negru sosi în viteză pe strada pe unde venise și ea și puse frână chiar lângă porți. Era acoperit de noroi uscat și de praf, și pe ușile de pe partea dinspre ea era o zgârietură lungă și urâtă.

Gardianul recunoscu fanionul de pe capotă așa că îi făcu semn șoferului zulus să intre, și Rolls-Royce-ul acceleră prin porțile înalte, dar Centaine alergă către mașină și începu să țipe disperată în urma ei. Pe bancheta din spate era tânărul ofițer pe care-l întâlnise la ultima ei vizită.

– Locotenent Pearce! strigă ea amintindu-și cum îl chema.

Tânărul se uită înapoi, tresărind uluit când o recunoscu. Se aplecă imediat în față să-i vorbească șoferului și acesta puse o frână bruscă și dădu înapoi.

– *Mademoiselle* de Thiry! exclamă John Pearce sărind din mașină și grăbindu-se să ajungă lângă ea. Sunteți ultima persoană pe care mă așteptam s-o văd azi – ce Dumnezeu faceți aici?

– Trebuie să-l întâlnesc pe unchiul lui Michel, generalul Courtney. E foarte important.

– Nu e aici pe moment, îi răspunse tânărul ofițer. Dar puteți veni cu mine. Trebuie să se întoarcă destul de repede și între timp o să vă găsim un loc unde să vă odihniți, și poate ceva de mâncare. Mi se pare că aveți nevoie de amândouă. Îi luă geamantanul din mână. Veniți – această femeie este cu dumneavoastră?

– Anna, însoțitoarea mea.

– Poate să stea în față cu Sangane. O ajută pe Centaine să urce în mașină și apoi se așează lângă ea pe bancheta moale de piele. Germanii au avut grijă să avem ultimele zile foarte ocupate și se pare că nici dumneavoastră n-o duceți mai bine.

Centaine se uită la ea: avea hainele prăfuite și mototolite, mâinile murdare și unghiile cu semiluni negre în vârf. Nu putea decât ghici cum îi arăta părul.

– Tocmai am sosit de pe linia frontului. Domnul general Courtney s-a dus în persoană să vadă care este situația. John Pearce își feri politicos privirea când Centaine încercă să-și aranjeze părul cât de cât. Îi place să fie totdeauna chiar la fața locului – încă are impresia că e în Războiul Burilor. Am ajuns până la Mort Homme...

– Acela e satul meu.

– Nu mai e, îi zise el mohorât. E al germanilor acum, sau aproape. Noua linie a frontului e chiar la nord și satul e în bătaia focului. Aproape tot e deja distrus de obuze – sunt sigur că nici nu l-ați mai recunoaște.

Centaine încuviință din nou.

– Casa mea a fost bombardată și incendiată.

– Îmi pare rău, continuă rapid John Pearce. Oricum, se pare că i-am oprit. Domnul general Courtney e sigur că putem ține linia la Mort Homme...

– Unde e domnul general?

– Are ședință la Statul Major al Diviziei. Ar trebui să se întoarcă mai târziu în seara asta. Ah, am ajuns.

John Pearce găsi o chilie pentru ele, iar un servitor le aduse mâncare și două găleți de apă fierbinte. Odată ce mâncară, Anna o dezbrăcă de toate hainele și apoi, în timp ce Centaine stătea deasupra uneia dintre găleți, o spălă cu un burete și apă caldă.

– Oh, ce minunat mă simt.

– Prima dată când nu te-aud smiorcăindu-te, murmură Anna. O șterse cu juponul, apoi scoase o lenjerie curată din

geamantan și-i perie părul. Șuvițele dese și negre erau foarte încâlcite.

– Oh, *là*, Anna, mă doare!

– Mă gândeam eu că e prea frumos să țină mult, oftă Anna.

Când termină, insistă ca Centaine să se culce în pat, cât timp se spălă și ea, și apoi spălă hainele murdare. Centaine însă nu putea sta locului; se ridică în capul oaselor și-și îmbrățișă genunchii.

– Oh, Anna, dragă, am o veste minunată să-ți spun...

Anna își răsuci coada de păr groasă și căruntă, încă umedă, în vârful capului și se uită întrebătoare la Centaine.

– Anna dragă? Chiar că sunt vești grozave atunci.

– Oh, sunt, sunt! O să am un copil de la Michel.

Anna îngheță. Tot sângele i se scurse de pe chipul de obicei atât de rumen, lăsând-o pământie de șoc, și se uită încremenită la Centaine, complet fără grai.

– O să fie un băiat, sunt sigură de asta. Pur și simplu pot să simt. O să fie exact ca Michel!

– Cum poți să fii sigură? zise Anna aproape nedeslușit.

– Oh, sunt sigură. Centaine îngenunche rapid și își ridică în mâini cămașa de noapte. Uită-te la burta mea – nu vezi, Anna?

Stomacul ei alb și neted era la fel de plat ca întotdeauna, adâncitura buricului fiind singura care strica uniformitatea. Centaine își împinse burta în afară în mod exagerat.

– Nu vezi, Anna? Poate c-o să fie chiar gemeni, tatăl lui Michel și generalul sunt gemeni. Poate e în sânge... Gândește-te numai, Anna, doi ca Michel!

– Nu, zise Anna, clătinând din cap, îngrozită. Asta e unul din basmele tale. Nu pot să cred că tu și soldatul acela...

– Michel nu e soldat, e... începu Centaine, dar Anna o întrerupse:

– Nu pot să cred că o fiică a casei de Thiry i-a permis unui soldat de rând să se folosească de ea ca de o servitoare de la bucătărie.

– I-a permis, Anna! Centaine își trase cămașa de noapte la loc. Nu i-am permis, l-am ajutat s-o facă. La început nu părea să știe ce trebuie să facă, așa că l-am ajutat eu, și a funcționat de minune.

Anna își acoperi urechile cu mâinile.

– Nu pot să cred așa ceva, nu pot să te mai ascult. După tot ce te-am învățat cum să fii o domnișoară elegantă, de societate – și tu n-ai vrut să asculți.

– Și ce crezi că făceam noaptea când m-am dus să mă-ntâlnesc cu el – știi că am ieșit cu el noaptea, doar tu și *papa* m-ați prins, nu?

– Fetița mea! se văită Anna. A profitat de...

– Tâmpenii, Anna, mi-a plăcut. Mi-a plăcut absolut fiecare lucru pe care mi l-a făcut.

– Oh, nu! Nu pot să cred. Și-n plus de asta, nu se poate să știi așa de repede. Te joci numai cu biata ta Anna, o necăjești. Ești rea și fără inimă.

– Știi că mi-a fost rău dimineața.

– Asta nu dovedește...

– Doctorul, Bobby Clarke, doctorul militar. M-a examinat. El mi-a spus.

Anna rămase în cele din urmă tăcută, nu mai era în stare de nici un protest. Erau adevăruri de neocolit: fetița ei ieșise noaptea cu soldatul, îi fusese rău dimineața și Anna credea implicit în infailibilitatea doctorilor. Și mai era și ciudata și complet nefireasca bucurie pe care o simțea Centaine, în ciuda grozăviilor care i se întâmplaseră.

– Deci este adevărat, capitulă ea. Oh, ce-o să ne facem acum? Oh, Doamne Sfinte, scapă-ne de scandal și de dizgrație – oh, ce-o să ne facem acum?

– Să facem, Anna? zise Centaine izbucnind în râs la vaietele atât de teatrale. O să facem cel mai frumos băiețel din lume sau, dacă avem noroc, doi băieței, și o să am nevoie de tine să mă ajuți să am grijă de ei. O să mă ajuți, nu-i așa, Anna? Eu nu știu nimic despre bebeluși, și tu știi totul.

Primul șoc al Annei trecu rapid, și începu să se gândească nu numai la reputație și la scandal, ci și la existența unui bebeluș adevărat – trecuseră mai mult de șaptesprezece ani de când avusese această bucurie. Acum, în mod miraculos, i se promitea un alt copilaș. Centaine văzu schimbarea în ea, primii fiori de dragoste maternă.

– O să mă ajuți cu copilul. N-o să ne părăsești, o să avem nevoie de tine, eu și copilul! Anna, promite-mi, te rog, promite-mi, și Anna se repezi la pat și o luă pe Centaine în brațe, strângând-o din toate puterile, și Centaine râse de bucurie în îmbrățișarea zdrobitoare.

John Pearce bătu iar la ușa chiliei, mult după lăsarea întunericului.

– S-a întors domnul general, *Mademoiselle* de Thiry. I-am spus că sunteți aici și dorește să vă vorbească cât mai curând posibil.

Centaine îl urmă pe aghiotant afară din zona chiliilor, până în refectoriul mănăstirii, transformat în sală de comandă. Șase ofițeri erau aplecați asupra unei hărți de mari dimensiuni, întinse pe una dintre mesele comune. Harta era acoperită, ca un arici, de ace colorate, și atmosfera din sală era tensionată și gravă.

În momentul în care intră Centaine, ofițerii își ridicară privirea spre ea, dar chiar și o fată tânără și drăgălașă nu putea să le rețină atenția pentru mai mult de două-trei secunde în aceste momente, așa că se întoarseră imediat la sarcinile lor.

Generalul Sean Courtney stătea în picioare la capătul celălalt al sălii, cu spatele la ea. Haina încărcată de trese, insigne și panglici era atârnată pe spătarul scaunului pe care își odihnea unul din picioarele încălțate cu cizme înalte. Își rezemase un cot pe genunchi și se uita încruntat la receptorul unui telefon de teren din care se auzea o voce scârțâitoare.

Sean purta o flanelă de lână cu subsuori transpirate și peste umeri își trăsese bretelele decorate minunat, cu niște broderii

strălucitoare, reprezentând cerbi și ogari alergând. Rodea capătul unui trabuc cubanez neaprins – și dintr-odată urlă în microfonul telefonului de teren, fără să-și scoată țigara din gură.

– Asta-i o porcărie ordinară! Am fost acolo eu personal acum două ore. Eu știu! Am nevoie de cel puțin încă patru baterii de obuziere în golul acela, și am nevoie de ele înainte să răsară soarele... N-am nevoie de scuze, faceți ce v-am zis și când ați terminat, anunțați-mă! Trânti microfonul și o văzu pe Centaine. Draga mea, zise el cu vocea schimbată. Veni la ea grăbit și o apucă de mână. Am fost îngrijorat. Castelul a fost complet distrus. Noua linie a frontului trece la ceva mai mult de un kilometru în spatele lui... Făcu o pauză și o studie pentru un moment. Ceea ce văzu îi potoli îngrijorarea și o întrebă: Tatăl tău?

Centaine clătină din cap.

– A fost ucis în bombardament.

– Îmi pare rău, zise Sean cu simplitate și se întoarse către John Pearce. Condu-o pe domnișoara de Thiry în camera mea. Apoi, către Centaine: Voi veni și eu în cinci minute.

Camera generalului se deschidea direct din refectoriul principal, astfel ca Sean să poată sta întins în pat și să vadă tot ce se petrecea în sala lui de operațiuni, atunci când ușa era deschisă. Era mobilată foarte spartan – doar patul, biroul cu două scaune și un dulap la capătul patului.

– Luați loc aici, *Mademoiselle?* îi propuse John Pearce arătându-i unul din scaune; în timp ce aștepta, Centaine se uită în jurul ei prin camera mică.

Singurul obiect cât de cât interesant era biroul. Într-o ramă dublă de fotografie se găsea imaginea unei femei mature, absolut superbe, cu o frumusețe întunecată, de evreică. În colțul de jos avea scris: „Vino acasă în siguranță la soția ta iubitoare, Ruth".

În cealaltă parte a ramei era fotografia unei fete apropiată ca vârstă de cea a lui Centaine. Asemănarea cu femeia mai în vârstă era evidentă – puteau fi mamă și fiică –, dar frumusețea fetei era stricată de o expresie îmbufantă, de copil răsfățat,

gura frumoasă era ridicată într-un rânjet dur, hrăpăreț, și Centaine se gândi că nu-i plăcea prea mult de ea.

– Soția și fiica mea, zise Sean Courtney din prag. Își luase haina pe el și tocmai își încheia nasturii. Ai mâncat? o întrebă, și se lăsă în scaunul din fața ei.

– Da, mulțumesc. Centaine se ridică și luă cutia de argint cu chibrituri Vestas de pe birou, aprinse unul și i-l ținu să-și aprindă havana. Sean păru surprins, apoi însă se aplecă în față și puse vârful trabucului în flacără. Când se aprinse, se lăsă pe spătarul scaunului.

– Fiica mea, Storm, face lucrul acesta pentru mine.

Centaine suflă în chibrit, se reașeză și așteptă în tăcere până când Sean își savură primele fumuri parfumate. Îmbătrânise de când îl văzuse ultima oară – sau poate pur și simplu era extrem de obosit.

– Când ați dormit ultima dată? îl întrebă ea, și Sean zâmbi. Dintr-odată arăta cu treizeci de ani mai tânăr.

– Acuma semeni cu nevastă-mea.

– E foarte frumoasă.

– Da, zise Sean dând din cap și aruncă o privire către fotografie, apoi înapoi la Centaine. Ai pierdut totul, zise el.

– Castelul, căminul meu – și pe tata. Centaine încercă să fie calmă, să nu lase să se vadă durerea sfâșietoare.

– Ai însă și alte rude, bineînțeles, nu-i așa?

– Bineînțeles, încuviință ea. Unchiul meu locuiește la Lyon și am două mătuși în Paris.

– Voi face aranjamentele necesare să călătorești la Lyon.

– Nu.

– De ce nu? Păru iritat de refuzul ei atât de categoric.

– Nu vreau să merg la Lyon, nici la Paris. Mă duc în Africa.

– Africa? Acum părea șocat. Africa? Dumnezeule, de ce în Africa?

– Pentru că i-am promis lui Michel – ne-am promis unul altuia că vom merge în Africa.

– Dar, draga mea... Își lăsă ochii în jos, și studie scrumul trabucului. Centaine văzu limpede durerea pe care numele lui Michael i-o provocase și pentru o clipă simți și ea același lucru.

– Voiați să spuneți „Dar Michel a murit", zise ea apoi.

– Da, zise el dând din cap. Glasul îi era aproape o șoaptă.

– I-am promis lui Michel încă ceva, domnule general. I-am spus că fiul lui se va naște la lumina soarelui din Africa.

Sean își ridică încet capul și se uită la ea lung.

– Fiul lui Michael?

– Fiul lui.

– Porți copilul lui Michael?

– Da.

Toate întrebările obișnuite și prostești îi năvăliră pe buze:

„Ești sigură?"

„Cum poți să fii sigură?"

„De unde știu eu că e copilul lui Michael?"

Dar și le înfrână. Va avea vreme să se gândească – să se adapteze acestei întorsături atât de incredibile a sorții.

– Scuză-mă.

Se ridică în picioare și se duse șchiopătând în sala de operațiuni.

– Am luat legătura cu Batalionul 3? întrebă el grupul de ofițeri.

– Doar pentru un minut, și apoi i-am pierdut din nou. Sunt gata de contraatac, domnule, dar au nevoie de sprijinul artileriei.

– Sunați-i din nou pe indivizii de la obuze și încercați să luați legătura cu Caithness. Se răsuci către un alt ofițer din personalul lui. Roger, ce se întâmplă cu Batalionul 1?

– Nici o schimbare, domnule. Au înfrânt două atacuri inamice, dar sunt loviți de obuzierele germane. Colonel Stevens crede că pot să reziste.

– Foarte bine! mormăi Sean. Parcă încercau să acopere spărturile dintr-un dig, ținând oceanul cu o mână de lut, dar reușeau cumva, și fiecare oră în care rezistau tocea ascuțișul

atacului german. Obuzierele sunt cheia, dacă putem să le instalăm suficient de repede. Cum e traficul pe drumul principal?

– Se fluidizează și merge mai repede, domnule.

Dacă reușeau să trimită obuzierele acolo unde era nevoie de ele înainte de răsăritul soarelui, vor putea să facă trupele dușmane să plătească amarnic pentru pierderile provocate. I-ar izbi cu forță, lovindu-i din trei direcții, zdrobindu-i cu artileria.

Sean simți că starea de spirit i se prăbușea din nou. Acesta era un război al armelor, în cele din urmă totul se reducea la o nenorocită de uzură a armamentului. În prim-planul gândurilor lui, Sean făcea calcule, evalua riscuri și costuri și lua decizii, dar în plan secund, făcea alte calcule. Se gândea la fată și la pretențiile ei.

În primul rând trebuia să-și controleze reacția naturală la ceea ce îi spusese, căci Sean era fiul Angliei victoriene și pretindea ca toți oamenii, și în special propria familie, să trăiască respectând codul care fusese fixat cu un secol înainte. Bineînțeles, de la bărbații tineri te puteai aștepta să zboare din floare în floare pe unde se putea – „Domnul mi-e martor, se gândi Sean, și eu am zburat într-o veselie" – și rânji jenat amintindu-și. Dar tinerii decenți nu se atingeau de tinerele decente, până nu se căsătoreau cu ele.

„Sunt șocat", își dădu el seama și zâmbi din nou. Ofițerii din jurul mesei pe care era harta operațiunilor văzură zâmbetul și părură nedumeriți și neliniștiți. Oare ce pune la cale diavolul bătrân? se întrebară ei schimbând priviri îngrijorate.

– N-ați luat încă legătura cu colonel Caithness? își acoperi Sean zâmbetul cu o încruntare feroce, și ofițerii se aplecară imediat cu sârguință asupra sarcinilor lor.

„Sunt șocat!" își zise din nou în sinea lui Sean, amuzat în continuare de reacția sa, dar de data asta nelăsând să i se vadă nimic pe față. „Deși chiar Michael e copilul tău din flori, rodul unei escapade de-a ta. Primul tău născut..." Jalea iscată de moartea lui Michael îl asaltă din nou, dar se stăpâni.

„Fata acum, începu el să se gândească. Este oare chiar gravidă, sau e doar o formă complicată de șantaj?“ Nu-i trebuiră mai mult de câteva secunde să se hotărască.

Nu se poate să fi greșit atât de mult în judecarea caracterului ei. Credea cu adevărat că e gravidă. Existau anumite zone ale anatomiei și ale minții unei femei pe care Sean le găsea complet stranii, de neînțeles. Învățase însă că atunci când o fată credea că e gravidă, atunci era clar ca apa de izvor că era. Cum anume știa, el unul nu reușea să priceapă, dar era pregătit să accepte că e adevărat. Ei bine, e gravidă, dar oare e copilul lui Michael, sau al unui alt tânăr...

Din nou respinse ideea imediat. E o copilă de familie bună, păzită cu grijă de tatăl ei și de balaurul acela de guvernantă. Ce e ciudat e că Michael a reușit să o facă să... Aproape zâmbi din nou amintindu-și cât de des și cu câtă îndemânare reușise și el în tinerețe, deseori împotriva unor obstacole la fel de teribile. Ingeniozitatea iubirii tinere, clătină el din cap. „Foarte bine, accept și asta. E copilul lui Michael. Fiul lui Michael!“

Și abia în clipa aceea își permise să simtă bucuria care crescu în el ca apele la flux. Fiul lui Michael! Mai trăiește ceva din Michael! Dar se potoli imediat. „Stai calm, nu e cazul să exagerăm acum. Fata vrea să vină în Africa, dar ce naiba să fac cu ea acolo? Nu pot s-o duc la Emoyeni.“ Pentru o clipă, în minte, îi apăru imaginea minunatei sale case de pe deal, *Locul vânturilor* cum se numea în zulusă, pe care o construise pentru soția lui. Pentru o clipă îl copleși dorul de casă, de a fi acolo cu ea. Trebui să-și folosească toate puterile ca să se controleze, concentrându-se asupra problemelor actuale.

Trei – trei fete frumoase, toate trei mândre și cu voință puternică, trăind în aceeași casă. Instinctiv știa că această micuță franțuzoaică și fiica lui atât de iubită, dar atât de răsfățată, se vor lupta una cu alta ca două pisici sălbatice închise într-un sac. Clătină din cap. „Dumnezeule, asta chiar că-i o rețetă pentru dezastru, și nici n-aș fi acolo să le pun pe genunchi și să le bag mințile-n cap. Trebuie să găsesc o

soluție mai bună. Ce naiba – Doamne iartă-mă – să facem cu iepșoara asta gravidă?"

– Domnule! Domnule! îl strigă unul dintre ofițeri, dându-i receptorul telefonului de teren. Am luat în sfârșit legătura cu domnul colonel Caithness.

Sean îi smulse aparatul din mâini.

– Douglas! strigă el în microfon.

Legătura era slabă, se auzeau șuierături și scârțâituri din fundal, ca și cum Douglas Caithness i-ar fi vorbit de pe celălalt țărm al unui ocean.

– Bună ziua, domnule, tocmai au apărut armele...

– Slavă Domnului, mormăi Sean.

– Le-am desfășurat pe... Caithness îi dădu coordonatele de pe hartă. Deja au început să tragă și pare să le fi tăiat puțin din macaroană nemților. Mergem într-o razie în zori.

– Douglas, ai grijă, nu vin întăriri din spatele tău, eu n-o să pot să vă sprijin înainte de ora douăsprezece.

– De acord, înțeleg, dar nu putem să-i lăsăm să se regrupeze fără nici o opoziție.

– Bineînțeles că nu, încuviință Sean. Ține-mă la curent. Între timp eu mut mai în față încă patru baterii, și câteva elemente din Batalionul 2, dar n-o să ajungă până la voi înainte de amiază.

– Mulțumesc, domnule, ne vor fi de mare folos.

– Dă-i drumul, atunci! Sean înmână ofițerului telefonul și, în timp ce privea cum rearanjau pe hartă acele colorate, găsi și soluția la problema lui personală.

Garry... Se gândi la fratele lui geamăn, și simți junghiul familiar de vină și de compasiune. Garrick Courtney, fratele pe care Sean îl ologise.

Se întâmplase cu atât de mulți ani în urmă, și cu toate acestea fiecare clipă a acelei zile îngrozitoare era atât de limpede în mintea lui Sean, încât parcă se întâmplase în acea dimineață. Cei doi strengari adolescenți mergeau prin iarba înaltă și aurie a dealurilor zuluse și se certau cine să țină pușca

de vânătoare pe care o șterpeliseră din sala de arme a tatălui lor și pe care o încărcaseră cu alice.

– Eu l-am văzut primul pe inkonka, protestă Garry.

Mergeau să vâneze un mascul bătrân de antilopă inkonka al cărui culcuș îl găsiseră cu o zi înainte.

– Eu m-am gândit să luăm pușca, îi replică Sean, apucând arma și mai strâns. Așa că eu o să trag. Și, bineînțeles, Sean câștigă. Întotdeauna se întâmpla așa.

Garry îl luă pe Tinker, corcitura de câine de vânătoare, și dădu ocolul pe după marginea tufărișului des, ca să scoată antilopa din culcuș, unde Sean aștepta cu pușca.

Sean auzi strigătele înăbușite ale lui Garry de la poalele dealului și lătratul frenetic al lui Tinker, care mirosise deja animalul speriat. Imediat după aceea, se observă o vânzoleală în iarba înaltă și coarnele lungi și galbene ale antilopei inkonka țâșniră în luminiș, îndreptându-se exact spre creasta dealului, unde Sean stătea întins în iarbă.

În lumina soarelui, masculul de antilopă părea imens, căci își înfoiase de spaimă coama încâlcită și-și ținea capul întunecat, cu coarnele grele și spiralate, ridicat cât de sus putea pe gâtul gros și puternic. Avea aproape un metru înălțime la nivelul umerilor și cântărea aproape nouăzeci de kilograme; pe piept și pe coaste avea dungi și pete dispuse în modele delicate, palide, ca de cretă pe fondul de un brun-roșcat întunecat. Era o creatură magnifică, rapidă și extraordinară, cu coarnele ascuțite ca niște sulițe cu care putea sfâșia burta unui om – și se năpusti direct spre Sean.

Sean trase primul foc de pe țeavă; era atât de aproape, încât încărcătura de alice lovi animalul ca un glonț solid și pătrunse prin piept până în plămâni și inimă. Animalul mugi și se prăbuși, lovind din picioare și behăind, alunecând în jos pe panta dealului, iar copitele negre și ascuțite izbeau cu disperare pământul pietros.

– L-am nimerit! urlă Sean, sărind în picioare din ascunzișul lui. L-am nimerit din prima. Garry! L-am nimerit!

Garry și câinele se apropiară cu toată viteza prin iarba aurie și aspră de la poalele dealului. Se luară la întrecere care să ajungă primul la animalul muribund. Sean avea în mâini pușca; a doua țeavă era încărcată încă, piedica era ridicată, și cum alerga fără să se uite la picioare alunecă pe o piatră și căzu la pământ. Arma îi zbură din mâini. Sean se lovi cu umărul de o piatră și în clipa aceea a doua țeavă a puștii se descărcă într-o bubuitură asurzitoare.

Sean se ridică imediat înapoi în picioare și-l văzu pe Garry lângă antilopa moartă, scâncind de durere. Aproape toată încărcătura de alice îi intrase în picior, de foarte aproape. Îl lovise sub genunchi, iar carnea nu-i mai era decât fâșii roșii presărate cu cioburi albe de os și o fântână arteziană de sânge strălucitor în lumina soarelui.

„Săracul Garry", se gândi Sean. Acum nu mai e decât un olog singuratic cu un singur picior. Femeia pe care Sean o lăsase grea, și cu care se însurase Garry înainte să se nască Michael, înnebunise în cele din urmă din cauza propriei ei uri și amărăciuni, și murise în incendiul provocat de ea însăși. Acum se dusese și Michael, și Garry nu mai avea nimic – nimic în afară de cărțile și de mâzgălelile lui.

„O să i-o trimit pe fata asta isteață și vioaie și pe copilul ei nenăscut." Soluția aceasta atât de simplă îl copleși pentru o clipă cu un val de ușurare. „În sfârșit pot să-mi răscumpăr cumva tot ce i-am făcut până acum. O să-i trimit propriul meu nepot, copilul care aș vrea atât de mult să-mi spună bunicule, i-l voi trimite ca plată parțială."

Se întoarse cu spatele la hartă și intră șchiopătând în odaia unde îl aștepta fata.

Când intră, aceasta se ridică în picioare și rămase tăcută, privindu-l cu mâinile încleștate timid în față, iar Sean îi văzu în ochii negri îngrijorarea și frica de a fi respinsă, și observă felul în care îi tremura buza de jos, așteptându-i sentința.

Sean închise ușa în urma lui, se duse la ea și-i luă mâinile micuțe și fine în labele lui imense și păroase, se aplecă și o sărută cu blândețe. Barba lui îi zgârie obrazul moale, dar

Centaine suspină de ușurare și-și aruncă amândouă brațele în jurul lui.

– Îmi pare rău, draga mea, zise el. M-ai luat prin surprindere. A trebuit pur și simplu să stau o clipă să mă obișnuiesc cu ideea. Sean o îmbrățișă – dar cu foarte mare grijă, căci misterul graviditătii era unul dintre puținele lucruri care îl intimidau pe Sean Courtney, dându-i o senzație de veneratie și de teamă nelămurită. Apoi o așează la loc în scaun.

– Pot să merg în Africa? Centaine zâmbea, deși în colțul ochilor îi tremurau încă lacrimi.

– Da, sigur că da, acolo e casa dumitale acum, căci în ceea ce mă privește ești soția lui Michael. Așa că locul dumitale e în Africa.

– Sunt atât de fericită, îi zise ea încet, dar era mai mult decât simplă fericire. Era o senzație vastă de siguranță și protecție, aura de putere și forță a acestui bărbat acoperind-o ca un scut.

„Ești soția lui Michael", îi spusese el. Faptul că Sean recunoscuse cu voce tare ceea ce credea și ea, faptul că îi oferise o asemenea validare, o făcea să simtă că e un adevăr de necontestat.

– Uite ce-o să fac. Submarinele germane au făcut prăpăd în flota noastră. Așa că cea mai sigură cale pentru tine este să te îmbarci pe o navă spital de la Crucea Roșie, care pleacă direct din porturile din Canalul Mânecii.

– Anna... îl întrerupse Centaine rapid.

– Da, bineînțeles, va trebui să meargă cu dumneata. Voi aranja și asta. Amândouă veți fi infirmiere medicale voluntare, și mă tem că va trebui să lucrați pe tot parcursul călătoriei.

Centaine încuviință nerăbdătoare.

– Tatăl lui Michael, fratele meu, Garrick Courtney... începu Sean.

– Da, da! Michael mi-a povestit totul despre el. E un mare erou – a câștigat Crucea Angliei de la regina Victoria pentru

curajul său în bătălia împotriva zuluşilor, îl întrerupse entuziastă Centaine. Şi e un învăţat care scrie cărţi de istorie.

Sean clipi auzind această descriere a bietului Garry, dar bineînţeles că din punct de vedere strict factual era adevărat, aşa că dădu aprobator din cap.

– Este, de asemenea, o persoană extrem de blajină şi generoasă, un văduv care tocmai şi-a pierdut şi unicul fiu... Cei doi avură un moment de înţelegere aproape telepatică; deşi Centaine ştia adevărul, de acum înainte Michael va fi numit întotdeauna fiul lui Garrick Courtney. Michael a fost toată viaţa lui, reluă generalul, şi noi doi ştim ce înseamnă această pierdere, căci am suferit-o şi noi în aceeaşi măsură.

Ochii lui Centaine sclipiră din cauza lacrimilor şi-şi apucă între dinţi buza de jos, încuviinţând din cap cu vehemenţă.

– Îi voi trimite o telegramă. Va fi la Cape Town să vă aştepte când va ancora pachebotul. Îţi voi da şi o scrisoare pe care să i-o dai din partea mea. Poţi să fii sigură de primirea lui bună şi de protecţia lui, atât pentru dumneata, cât şi pentru copilul lui Michael.

– Fiul lui Michael, zise Centaine cu fermitate. Dar o să vă văd şi pe dumneavoastră din când în când, domnule general? întrebă ea apoi cu şovăială.

– Deseori, o asigură Sean, aplecându-se înainte să o prindă de mână. Probabil mai des decât vei dori.

După aceea lucrurile se precipitară; cu timpul, Centaine avea să afle că aşa se întâmpla întotdeauna când era vorba de Sean Courtney.

Nu mai rămase decât cinci zile la mănăstire, dar în această perioadă trupele Aliate de la Mort Homme ţinură piept atacului înverşunat al germanilor într-o luptă sângeroasă şi încăpăţânată, iar odată ce linia fu stabilizată şi consolidată, Sean avu câteva ore libere în fiecare zi pe care să le petreacă alături de ea.

Cinară împreună în fiecare seară, iar generalul răspunse cu răbdare și bunăvoință nenumăratelor ei întrebări despre Africa, despre oamenii și animalele de acolo, despre familia Courtney și membrii ei. În general vorbeau în engleză, dar când nu găsea un cuvânt, Centaine trecea iar pe flamandă. La sfârșitul meselor îi pregătea trabucul și i-l aprindea, îi turna coniac și apoi se așeza iar lângă el, vorbind în continuare până venea Anna să o ducă la culcare, sau era chemat Sean în sala de operațiuni; Centaine se apropia de el și se ridica pe vârfuri ca s-o poată săruta, cu o asemenea inocență de copil, încât Sean se trezi că ura gândul că se apropia clipa plecării ei.

John Pearce le aduse Annei și lui Centaine uniformele de infirmiere. Aveau văluri albe și un șorț cu bretele albe purtat peste un sarafan albastru-cenușiu, iar Centaine și Anna le aranjară puțin, mâinile lor pricepute dând puțină cochetărie costumelor fără formă, ca niște saci.

Sosi în cele din urmă și ora plecării; Sangane le încărcă puținele bagaje în Rolls-Royce, iar Sean Courtney coborî treptele mănăstirii, posomorât și sever din cauza durerii despărțirii.

– Ai grijă de ea, îi ordonă el Annei, iar Anna se încruntă, iritată pe drept cuvânt la auzul unui sfat atât de inutil.

– Voi fi în port să vă aștept când veniți acasă, îi promise Centaine, și Sean se încruntă de jenă și plăcere când Centaine se ridică pe vârfuri și-l sărută în fața ofițerilor săi. Se uită după mașina care se îndepărta cu fata întoarsă la fereastra din spate și făcându-i semn cu mâna, apoi se dezmetici și reveni brusc la ofițerii săi.

– Ei bine, domnilor, la ce vă holbați – suntem la război aici, nu la picnicul școlii de duminică, ce naiba!

Apoi urcă tropăind scările, furios pe sine însuși pentru că simțea deja atât de dureros cât de dor îi era de fată.

Pachebotul *Protea Castle* fusese înainte nava de poștă a companiei Union Castle Line. Era un vapor de linie rapid, cu

trei coşuri, care operase pe ruta dintre Cape şi Southampton înainte de-a fi transformat în navă spital şi revopsit într-un alb imaculat cu mai multe cruci roşii desenate pe laterale şi pe coşuri.

Se găsea acum în bazinul portului interior Calais, pregătit pentru îmbarcarea pasagerilor pentru călătoria spre sud – nişte pasageri complet diferiţi de şuvoiul de călători eleganţi care îi umpluseră listele de voiaj înainte de război. Cinci vagoane de tren fuseseră manevrate pe platforma debarcaderului şi din ele şiroia un şuvoi jalnic de oameni, care traversa platforma până la pachebot şi apoi urca încet pe scările spre cele două intrări, de la pupa şi provă.

Aceştia erau într-adevăr drojdia războiului. Fuseseră refuzaţi de examinatorii medicali întrucât suferiseră răni atât de grave, încât nu mai puteau fi peticiţi suficient nici cât să hrănească Forţa Expediţionară Britanică, un adevărat Baal devorator de oameni.

Aveau să fie o mie două sute de oameni la bord în această călătorie spre sud, iar la întoarcere, pachebotul *Protea Castle* urma să fie revopsit în culorile de camuflaj ale unei nave obişnuite de război, aducând o nouă încărcătură de tineri bărbaţi, sănătoşi şi viteji, pentru un sejur în iadul din tranşeele Franţei de nord.

Centaine rămase în picioare lângă Rolls-Royce în faţa platformei de îmbarcare, uitându-se împietrită de tristeţe şi descurajare la această legiune zdrenţuită care se îmbarca. Erau tineri cu picioare sau braţe amputate, celor norocoşi fiindu-le retezate membrele mai jos de genunchi sau cot. Treceau legănat pe debarcader, în cârje, sau cu mâneca goală a hainei prinsă în ace de piept.

Apoi veneau la rând orbii, conduşi de tovarăşii lor, cazurile de coloane vertebrale rupte, cărati pe tărgi, victimele gazelor, cu mucoasele nasului şi ale gâtului arse, apoi cei cu nervii distruşi, care tremurau, aveau convulsii şi-şi dădeau ochii peste cap, victimele arsurilor cu monstruoase cicatrici, de un roz lucios, care le contractau membrele în poziţii

absurde sau îi făceau să-și țină capul aproape lipit de piept, așa că erau contorsionați și răsuciți ca niște cocoșați.

– Vii să ne ajuți aici, dragă? îi zise unul dintre brancardieri văzându-i uniforma, și Centaine se trezi ca din transă.

Se întoarse către șoferul zulus.

– O să-l găsesc pe tatăl tău – Mbejane?...

– Mbejane! încuviință Sangane zâmbind, încântat că pronunțase numele corect.

– Și-i voi transmite mesajul.

– Du-te în pace, domnișoară.

Centaine îi strânse mâna, apoi își luă geamantanul de la el și, urmată de Anna, se grăbiră la noile lor îndatoriri.

Încărcarea răniților continuă toată noaptea, și abia când se încheie, cu puțin înainte de răsăritul soarelui, se simțiră libere să plece să-și caute cabina alocată.

Medicul militar șef era un maior cu chipul mohorât, și era evident că primise vorbă de foarte de sus despre ele.

– Unde-ați fost? întrebă el când Centaine se prezentă la cabina lui. V-am așteptat de ieri la amiază. Pornim în două ore.

– Am fost aici de ieri la amiază, jos, pe puntea C, l-am ajutat pe doctorul Solomon.

– Ar fi trebuit să veniți să-mi raportați mie, le răspunse el cu răceală. Nu puteți pur și simplu să vă plimbați alandala pe navă pe unde vă convine vouă. Eu sunt răspunzător în fața domnului general... se întrerupse brusc și continuă pe o altă linie: Și-n plus de asta, puntea C este pentru celelalte grade.

– *Pardon?* Prin practică, engleza lui Centaine se îmbunătățise imens, însă mulți termeni îi erau încă străini.

– Alte grade, nu ofițeri. De acum înainte veți lucra numai cu ofițeri. Nu aveți voie să mergeți pe punțile de jos – nu aveți voie, repetă el încet, de parcă vorbea cu un copil retardat. Mă exprim suficient de clar?

Centaine era obosită și nu era obișnuită să fie tratată în felul acesta.

– Oamenii aceia de jos sunt răniți la fel de tare ca ofițerii, îi spuse ea furioasă. Sângerează și mor exact ca ofițerii.

Maiorul clipi și se lăsă pe spătarul scaunului. Avea o fiică de o vârstă cu fața asta franțuzoaică, dar ea n-ar fi îndrăznit niciodată să-i răspundă în felul acesta.

– Văd, domnișoară, că o să fii o adevărată belea, zise el amenințător. Nu mi-a plăcut ideea să aducem doamne la bord – am știut eu că nu vom avea decât necazuri din cauza asta. Ascultă aici la mine. O să aveți cabina exact vizavi de-a mea, îi arătă prin ușa deschisă. O să vă prezentați domnului doctor Stewart și o să lucrați la ordinele lui. O să mâncați în popota ofițerilor, și pe punțile de jos nu aveți voie să mergeți. Vreau să vă purtați cu cea mai mare decență întotdeauna, și vă asigur că n-o să vă scap din ochi.

După această introducere atât de neagră, cabina alocată ei și Annei se dovedi o surpriză încântătoare, și bănui din nou că era mâna generalului Sean Courtney. Aveau un apartament care ar fi costat 200 de guinee înainte de război, cu două paturi alăturate și nu suprapuse, un mic salonaș cu o canapea, fotolii și un birou de scris, cu propria baie cu duș și toaletă, toate decorate cu gust, în nuanțe pale.

Centaine se trânti pe pat și se lăsă cu capul pe pernă, suspinând încântată.

– Anna, sunt prea obosită să mă mai dezbrac.

– Treci în cămașa de noapte, îi porunci Anna. Și nu uita să te speli pe dinți.

Le trezi sunetul sirenei de alarmă, apoi o explozie de șuierături însoțite de bătăi cu pumnul în ușa cabinei. Nava ieșise deja din port, vibrând din cauza motoarelor și a valurilor înalte prin care trecea.

După primele momente de panică, aflară de la steward că era un exercițiu de instrucție. Se îmbrăcară rapid, își încheiară chingile de la vestele voluminoase de salvare, apoi alergară pe scările de tambuchi până pe covertă și găsiră locul bărcii lor de salvare.

Nava tocmai trecuse de dig și intra în Canal. Era o dimineață cețoasă și cenușie, iar vântul sufla cu putere, înghețat, așa că se auzi un murmur general de ușurare când se sună

sfârșitul exercițiului, iar micul dejun se servi în sala de mese de la clasa întâi, care fusese transformată în popota ofițerilor pentru răniții care puteau să umble.

Intrarea lui Centaine provocă oarecare tulburare. Foarte puțini ofițeri știau că la bord se afla o fată frumoasă și nu reușiră să-și ascundă încântarea. Toți încercară, prin diverse tertipuri care mai de care mai ingenioase sau caraghioase, să obțină un loc lângă ea, dar foarte curând secundul navei, profitând de faptul că în momentul acela căpitanul era încă pe covertă, se folosi de gradul său pentru a o instala pe Centaine la dreapta sa; fata era înconjurată de o duzină de domni atenți și săritori, iar Anna se așeză față în față cu ea, încruntată pe tot parcursul mesei, ca un buldog de pază.

Toți ofițerii navei erau britanici, dar pacienții erau din Colonii, căci *Protea Castle* urma să meargă spre răsărit după ce înconjura Capul Bunei Speranțe. În jurul lui Centaine erau așezați un căpitan din Cavaleria Ușoară Australiană, care-și pierduse o mână, doi neozeenlandezi, unul cu un petic negru de pirat peste ochiul lipsă, celălalt cu un picior de lemn la fel de pirateresc, un tânăr din Rhodesia numit Jonathan Ballantyne, care câștigase o Cruce Militară la Somme, dar o plătise cu o rafală de mitralieră încasată drept în stomac, precum și alți tineri înflăcărați care își pierduseră diverse părți din corp.

O copleșiră cu mâncare de la bufet.

– Nu, nu, nu pot mânca un mic dejun englezesc întreg, o să devin grasă și urâtă ca un porc. Și fremătă de încântare auzindu-le protestele unanime.

Războiul începuse când Centaine nu avea decât paisprezece ani și, cu toți tinerii plecați, nu cunoscuse încă niciodată plăcerea de a fi înconjurată de o hoardă de admiratori.

Îl văzu pe medicul militar șef încruntându-se la ea de la masa căpitanului, și atât ca să-i facă în ciudă, cât și pentru propriul amuzament, se apucă să fie cât mai drăguță cu tinerii din jur. Deși simți un fior de vinovăție că nu era întru totul fidelă memoriei lui Michael, se consolă singură: „E datoria

mea, sunt pacienții mei. O infirmieră trebuie să fie bună cu pacienții ei".

Așa că le zâmbi și râse cu ei, iar tinerii erau jenant de dornici să-i atragă atenția, să-i facă mici servicii și să-i răspundă la întrebări.

– De ce nu avem escortă? întrebă ea. Nu e periculos să navigăm *en plein soleil* – în plină zi? Am auzit de *Rewa*.

Rewa era nava-spital britanică, având 300 de răniți la bord, care fusese torpilată de un submarin german în Canalul Bristol la 4 ianuarie, în acel an. Din fericire nava fusese abandonată și nu se pierduseră decât trei vieți, dar cântărise greu pentru propaganda antigermană. În aproape toate locurile publice se afișaseră postere cu titlul „Ceea ce *Capa Roșie* e pentru un taur, e *Crucea Roșie* pentru nemți", urmată de o descriere grafică a atrocității.

Întrebarea lui Centaine precipită o dezbatere însuflețită în jurul mesei.

– *Rewa* a fost torpilată noaptea, sublinie Jonathan Ballantyne. Comandantul submarinului probabil nici n-a văzut crucile roșii.

– Oh, vezi-ți de treabă! Indivizii ăia cu submarinele sunt niște măcelari absoluți...

– Nu sunt de acord. Și ei sunt niște tipi obișnuiți, exact așa ca tine și ca mine. Căpitanul navei, evident, crede și el tot așa – de aceea traversăm zona cea mai periculoasă din canal în miezul zilei, ca submarinele să vadă bine însemnele Crucii Roșii. Cred c-o să ne lase în pace, când o să vadă ce suntem.

– Prostii, blestemații de nemți și-ar torpila propriile soacre...

– Și eu, dacă chiar vrei să știi!

– Nava înaintează cu douăzeci și două de noduri, o asigură secundul pe Centaine. Submarinele germane pot să atingă doar șapte noduri când sunt scufundate. Ar trebui să fie direct pe traiectoria noastră ca să aibă cea mai mică șansă să ne lovească. Șansele sunt de un milion la una, domnișoară, nu

trebuie să vă îngrijorați deloc. Pur și simplu bucurați-vă de călătorie.

Un tânăr doctor înalt, cu umeri rotunzi și un aer blând de cărturar, cu ochelari cu rame de oțel, veni în fața lui Centaine când aceasta se ridica de la masă.

– Sunt doctorul Archibald Stewart, soră de Thiry, iar maiorul Wright v-a pus sub comanda mea.

Centaine descoperi că-i plăcea noul apelativ, „sora de Thiry" suna foarte profesionist. Dar nu era la fel de sigură că-i plăcea ideea să fie sub comanda cuiva.

– Aveți instrucție medicală sau de infirmieră? continuă doctorul Stewart, și simpatia inițială a lui Centaine pentru el păli considerabil. O dăduse de gol în primele câteva secunde, și încă în fața noilor ei admiratori. Clătină din cap, încercând să nu facă mărturisirea mult prea publică, dar doctorul continuă fără nici o remușcare: M-am gândit eu. O studie cu neîncredere, și păru brusc să realizeze că e jenată. Nu vă faceți griji, datoria cea mai importantă a unei infirmiere e să îmbunătățească starea de spirit a pacienților. Din câte am văzut până acum, sunteți foarte bună la asta. Cred că vă voi numi șefă la buna dispoziție, dar numai pe puntea A. Ordine clare de la maiorul Wright. Numai puntea A.

Numirea dată de doctorul Archibald Stewart se dovedi a fi extrem de inspirată. Încă de mică, talentele organizatorice ale lui Centaine fuseseră cizelate de activitățile impuse de gospodărirea castelului de la Mort Homme, unde fusese doamna castelului, dar și ajutor de menajeră. Așa că acum manipulă aproape fără efort grupul de tineri care se adunase în jurul ei.

Vasul *Protea Castle* avea o bibliotecă de mai multe mii de volume și Centaine institui rapid un sistem de distribuire și de colectare a cărților către pacienții imobilizați în pat, și un orar de lecturi pentru orbii și analfabeții din rândurile oamenilor de pe punțile inferioare. Aranjă de asemenea concerte, turnee de jocuri de cărți și de societate – contele fusese un jucător excelent de bridge și o învățase și pe ea multe trucuri.

Echipa ei de asistenți în risipirea plictiselii – schilozi cu un singur ochi, o mână sau un picior – se întrecea pentru a-i câștiga aprobarea și a-i face servicii, iar pacienții din șirurile de paturi apelau la zeci de tertipuri pentru a o face să stea mai mult lângă ei când își făcea vizitele neoficiale în fiecare dimineață.

Printre pacienți se găsea un căpitan al Pușcașilor de Munte din Natal, care fusese în convoiul de ambulanțe în timpul retragerii de la Mort Homme, și care o întâmpină extaziat de prima dată când intră în salonul lor, cu brațele pline de cărți.

– Rază-de-soare! E chiar Raza-de-soare! și porecla o urmă peste tot pe navă.

„Sora Rază-de-soare". Când până și medicul militar șef, maiorul Wright, cel care de obicei era atât de morocănos, îi spuse într-o zi Rază-de-soare, Centaine fu adoptată de navă în mod unanim.

În aceste circumstanțe nu prea avea timp de jelit, dar în fiecare seară, chiar înainte să se pregătească de somn, Centaine se întindea în întuneric și invoca în minte imaginea lui Michael, împreunându-și mâinile pe burtă.

„Fiul nostru, Michel, fiul nostru!" rostea ea în gând.

Lăsară în urmă cerul mohorât și apa neagră și violentă a Golfului Biscay, intrând în valurile lungi și înspumate, iar în fața vaporului peștii zburători alunecau exact ca niște monede de argint peste suprafața albastră, de catifea, a oceanului.

La latitudinea de 30 de grade nord, tânărul și elegantul căpitan Jonathan Ballantyne, care moștenise de la tatăl său, Sir Ralph Ballantyne, primul ministru al Rhodesiei, o fermă de vite de 100 000 de acri, o ceru pe Centaine în căsătorie.

– Parcă-l aud pe bietul *papa,* îl imită Centaine pe conte, atât de exact încât ochii Annei se umbriră. „O sută de mii de acri, copilă rea și nebună ce ești. *Tiens alors!* Cum poți să refuzi o sută de mii de acri?"

După aceea cererile în căsătorie deveniră o adevărată epidemie – chiar și doctorul Archibald Stewart, superiorul ei

direct, clipind prin ochelarii săi cu rame metalice și transpirând de emoție, îi recită bâlbâindu-se un discurs special pregătit, și arătă mai degrabă ușurat decât deprimat când Centaine îl sărută pe amândoi obrajii, într-un refuz politicos.

La ecuator Centaine îl convinse pe maiorul Wright să se îmbrace în costumația Regelui Neptun, și ceremonia de trecere fu marcată de o stare generală de veselie și de un număr imens de ofițeri și de soldați beți turtă. Centaine însăși se dovedi a fi principala atracție, îmbrăcată într-un costum de sirenă făcut chiar de ea. Anna protestase vehement din cauza *décolleté*-ului, deși o ajută să-l coasă, dar toți cei de la bord îl adorară. Fluierară, aplaudară și bătură din picioare, și imediat după trecerea ecuatorului izbucni o nouă rafală de cereri în căsătorie.

Anna pufnea și bombănea, dar în secret era foarte mulțumită de schimbările pe care le vedea în tânăra ei protejată. Centaine se schimba în fața ochilor ei, din fată devenind tânără femeie. Începea și să înflorească, fizic, datorită sarcinii. Pielea ei fină căpătă un luciu sidefiu, iar trupul își pierdu ultimele vestigii de stângăcie adolescentină, împlinindu-i-se fără să-și piardă din grația firească.

Cu toate astea existau schimbări chiar mai puternice – căpăta din ce în ce mai multă încredere în sine și dovedea o capacitate crescută de a-și impune punctul de vedere, devenea conștientă de propriile puteri și daruri, pe care de-abia acum începea să le folosească la întregul lor potențial. Anna știuse că Centaine era o bună imitatoare, putând să treacă de la accentul meridional al lui Jacques, băiatul de grajd, la valona cameristei și apoi imediat la pariziana intelectuală a profesorului de muzică, dar acum observă că avea un talent pentru limbi ce nu fusese încă niciodată testat. Centaine vorbea deja o engleză atât de fluentă, încât putea face diferența între accentul australian și cel sud-african și engleza pură de Oxford, folosindu-le cu o precizie uimitoare. Când îi salută pe australieni cu un „Zâuaa!" cu accent de vagabond, aceștia izbucniră în șuierături și aplauze de încântare.

Anna știuse și că Centaine se pricepea bine la numere și la bani. Preluase responsabilitatea registrelor financiare ale familiei când administratorul moșiei fugise la Paris, în primele luni de la începutul războiului, iar Anna se minunase de capacitatea ei de a calcula o coloană lungă de cifre pur și simplu trecând cu stiloul de-a lungul ei, fără să numere încet pe degete și fără să-și miște buzele, ceea ce Anna considera a fi cu totul miraculos.

Acum Centaine demonstră aceeași perspicacitate. Deveni partenera maiorului Wright la masa de bridge și cei doi formară o pereche formidabilă, iar partea ei din câștig o lăsă cu gura căscată de uimire pe Anna, care de fapt nu aproba jocurile de noroc. Centaine reinvesti câștigurile. Împreună cu Jonathan Ballantyne și cu doctorul Stevens jucau vârtos, luând partea leului din pariurile, cursele și licitațiile zilnice de pe navă. Pe când treceau ecuatorul, Centaine adăugase deja aproape încă două sute de lire sterline în aur la ludovicii pe care îi salvaseră de la castel.

Anna fusese întotdeauna de părere că Centaine citea prea mult.

– O să-ți strici ochii, o avertizase ea de nenumărate ori, dar niciodată nu realizase cât de vaste erau cunoștințele pe care Centaine le acumulase din aceste cărți, până când o auzi demostrându-le în conversații și dezbateri. Rezista pe poziții chiar și împotriva unor oponenți formidabili, cum era doctorul Archibald Stewart, și totuși Anna observă că era suficient de șireată cât să nu-și facă publicul dușman lăudându-se în mod ostentativ cu ceea ce învățase, și de obicei încheia o dezbatere pe o notă conciliatoare care-i permitea victimei ei masculine să se retragă cu demnitatea doar puțin șifonată.

„Da, da, încuviința în sinea ei Anna cu satisfacție, privind cum fetița ei înflorea și se deschidea ca o minunată floare tropicală în lumina soarelui. E fată deșteaptă, exact așa ca maică-sa."

Se părea că Centaine chiar avea o nevoie fizică de căldură și lumină naturală. Își întorcea fața către soare de fiecare dată când era pe covertă.

– Oh, Anna, cât de mult am urât frigul și ploaia. Nu-i așa că e minunat aici?

– Te urâțești toată, uite ce maronie ești deja, o avertiză Anna. O doamnă nu trebuie să arate așa.

Dar Centaine își analiză gânditoare brațele.

– Nu sunt maronii, Anna, sunt aurii!

Centaine citise atât de mult și întrebase atât de mulți oameni, încât părea să cunoască deja emisfera sudică înspre care mergea acum nava lor. O trezea noaptea pe Anna și o ducea cu ea pe covertă ca să stea de față ca însoțitoare, în timp ce ofițerul de gardă îi arăta stelele sudice. Și în ciuda orei târzii, Anna era uluită de splendoarea acestui cer care se dezvăluia din ce în ce mai mult cu fiecare noapte ce trecea.

– Uite, Anna, în sfârșit se vede Achernar! Era steaua specială a lui Michel. Ar trebui ca toți să avem o stea specială, așa zicea el, și mi-a ales și mie una.

– Care? întrebă Anna. Care e steaua ta?

– Acrux. Acolo! Cea mai strălucitoare stea din Crucea Sudului. Nimic nu stă între ea și steaua lui Michel, în afară de pivotul întregii lumi, Polul Sud ceresc. Mi-a zis că între noi vom ține axul pământului. Nu-i așa că e romantic, Anna?

– Aiureli romantice, pufni Anna, și în secret regretă că ei nu-i spusese nici un bărbat asemenea lucruri.

Anna observă de asemenea la tânăra ei protejată un talent care părea să le pună în umbră pe toate celelalte. Era capacitatea de a-i face pe oameni să o asculte. Era absolut extraordinar să vezi bărbați ca maiorul Wright și căpitanul vasului *Protea Castle* ascultând în liniște și cu mare atenție când Centaine vorbea cu seriozitate, fără ca pe fața lor să se aștearnă acel zâmbet indulgent și atât de enervant, specific masculin.

„Nu e decât o copilă, se minuna Anna. Și totuși o tratează ca pe o femeie – nu, nu, mai mult încă, încep să o trateze ca pe un egal."

Acest lucru era într-adevăr uluitor. Iată, acești bărbați acordau unei tinere fete respectul pe care mii de alte femei, cu Emmeline Pankhurst și Annie Kenney în frunte, se luptaseră atât de mult pentru a-l obține, provocând incendii, aruncându-se în vâltoarea curselor de cai, făcând greva foamei și îndurând condamnări la închisoare – și totul în zadar până atunci.

Centaine îi făcea pe bărbați să o asculte și foarte des îi convingea să facă tot ceea ce voia, deși nu se dădea în lături de la trucurile sexuale șirete pe care femeile din toate timpurile au fost de-atâtea ori obligate să le folosească. Centaine ajungea la scopul propus adăugând logică, argumente convingătoare și forța caracterului. Toate acestea, combinate cu un zâmbet atrăgător și cu privirea directă a ochilor ei negri și pătrunzători, o făceau irezistibilă. De exemplu nu-i luă decât cinci zile ca să-l facă pe maiorul Wright să anuleze ordinul prin care nu îi permitea accesul decât pe puntea „A".

Deși Centaine avea zilele ocupate până la ultimul minuțel, nu pierdu din vedere nici o clipă care îi era de fapt destinația finală. Cu fiecare zi care trecea, creștea și dorința ei să vadă pentru prima dată pământul pe care se născuse Michael și unde urma să se nască propriul fiu.

Oricât de ocupată era, nu pierdea niciodată verificarea de la amiază; cu câteva minute înainte de ora douăsprezece alerga pe platformă până pe covertă și ajungea ca un vârtej, cu fusta largă a uniformei fluturând în jurul ei, zicând repezit și aproape fără suflare:

– Permiteți să urc pe punte, domnule?

Și ofițerul de gardă, care o aștepta, o saluta milităreste.

– Permisiune acordată. Ai sosit chiar la timp, Rază-de-soare.

După aceea Centaine îi privea fascinată pe ofițerii de navigație care stăteau în picioare pe pintenul punții cu sextantele ridicate și verificau poziția soarelui la amiază,

calculând după aceea distanța parcursă în ziua aceea și poziția navei, pe care le marcau pe diagramă.

– Uite aici suntem, Rază-de-soare, 17 grade și 23 de minute sud. O sută șaizeci de mile nautice la nord-vest de gura fluviului Cunene. Cape Town e la patru zile distanță, cu ajutorul vântului și al lui Dumnezeu.

Centaine studie cu atenție harta.

– Deci suntem deja pe coasta Africii de Sud?

– Nu, nu! Asta e Africa de Vest germană – a fost una dintre coloniile Kaiserului, până acum doi ani, când au capturat-o sud-africanii.

– Cum arată – jungle? Savane?

– Nu au ei așa noroc, Rază-de-soare, e unul dintre deșerturile cele mai bătute de Dumnezeu din întreaga lume.

Centaine ieși din sala hărților și urcă iar pe punte, de unde privi lung spre est, către marele continent care era încă departe, dincolo de orizontul de ape.

– Oh, de-abia aștept să ajungem odată!

Calul acesta era un animal de deșert, strămoșii săi purtaseră regi și șefi de triburi beduine peste pustiurile arzătoare ale Africii. Spița lui fusese strămutată de cruciați la miazănoapte, în climatele mai reci ale Europei, și apoi sute de ani mai târziu urmașii săi fuseseră aduși înapoi în Africa de expediția colonială a Germaniei, debarcând în portul Lüderitzbucht în escadrele de cavalerie ale lui Bismarck. În Africa, acești cai fuseseră încrucișați iar și iar cu vânjoșii cai mițoși ai burilor și cu ai hotentoților, călițí în deșert, până se ivise acest animal, o creatură perfect adaptată mediului aspru și sarcinilor care i se dădeau.

Avea nările largi și capul fin al genului său arab, copite late spatulate ca să aibă aderență bună pe solul moale al deșertului, plămâni uriași în pieptul masiv, o culoare cafenie, palidă, pentru a face față razelor cele mai puternice ale soarelui, o blană zburlită care să-l protejeze atât de focul arzător al

amiezii cât și de frigul pătrunzător al nopților deșertului, și picioarele și inima puternice ca să-și poată purta călărețul până la îndepărtatele orizonturi albe și dincolo de ele.

Bărbatul care-l călărea se trăgea, de asemenea, din spițe diferite și, asemenea calului său, era o creatură a deșertului și a pământurilor nesfârșite.

Mama sa venise din Berlin când tatăl ei fusese numit adjunctul comandantului forțelor armate germane în Africa de Vest. Aici întâlnise și, în ciuda opoziției din partea familiei ei, se măritase cu un tânăr bur, a cărui familie era bogată doar în pământ și spirit. Lothar era singurul copil rezultat din această unire, și la insistențele mamei fusese trimis înapoi în Germania să-și desăvârșească acolo educația. Se dovedise bun la carte, dar izbucnirea Războiului Burilor îi întrerupsese studiile. Mama lui auzi prima dată de intenția lui de a se înrola în trupele burilor când reveni neanunțat în Windhoek. Familia ei era războinică, așa că se simți teribil de mândră văzându-l pe Lothar plecând călare, cu un servitor hotentot și trei cai de rezervă, ca să-și caute tatăl.

Lothar îl găsi pe tatăl lui în Magersfontein, unde era deja angajat în luptă alături de unchiul lui Lothar, Koos De La Rey, legendarul comandant de oști bur, și fu inițiat în lupte două zile mai târziu, când britanicii încercară să forțeze trecerea prin dealurile Magersfontein și să ridice asediul de la Kimberley.

Lothar De La Rey avea exact paisprezece ani și cinci zile la începutul bătăliei și omorî primul englez în dimineața aceea, înainte de ora șase. Fusese o țintă mai puțin dificilă decât cele pe care le avusese până atunci, sute de antilope kudu gonind și amestecându-se prin iarba înaltă.

Un grup de cinci sute de țintași aleși pe sprânceană se plasase pe parapetul tranșeei de la poalele dealurilor Magersfontein. Lothar făcea și el parte din acest grup de elită, și ajutase de asemenea la săpatul tranșeei. Ideea săpării unui șanț unde să se ascundă li se păruse la început dezgustătoare burilor, care în mod esențial erau călăreți și adorau atacurile rapide și vaste. Dar generalul De La Rey îi convinsese să

încerce această nouă tactică, iar șirurile de infanteriști englezi, care înaintau destul de rapid, intraseră fără să bănuiască nimic chiar în linia de tragere a burilor, în lumina înșelătoare a zorilor de zi.

Trupele care înaintau spre zona unde aștepta Lothar erau conduse de un bărbat puternic și solid, cu mustăți groase, roșii ca focul. Mergea cu pași mari, la aproape opt metri înaintea liniei, îmbrăcat cu un kilt ce se legăna voios în vânt, cu o cască tropicală pusă șemecherește peste un ochi și ținându-și în mâna dreaptă sabia scoasă din teacă.

Răsări soarele peste dealurile Magersfontein și lumina sa coaptă și portocalie inundă stepa întinsă și pustie. Lumină rândurile de munteni scoțieni ca un efect de scenă – perfecte pentru trasul la țintă – și burii măsuraseră distanța de tragere de la tranșee și o marcaseră cu pietre.

Lothar ținti drept în mijlocul frunții englezului, dar avea o stranie reticență, asemenea bărbaților din jurul lui de altfel, căci i se părea mai degrabă o crimă. Apoi, aproape de una singură, pușca Mauser îi lovi umărul și trosnetul împușcăturii păru să vină de foarte departe. Casca din capul ofițerului britanic se rostogoli pe pământ. Bărbatul se dădu un pas înapoi și își ridică brațele în aer. Lui Lothar i se păru că sunetul glonțului zdrobindu-i craniul semăna cu cel al unui pepene verde copt ce se sparge pe o pardoseală de piatră. Soldatul scăpă din mână sabia și în timp ce cădea la pământ lama sclipi în lumina soarelui, apoi, cu o piruetă lentă și elegantă, britanicul se prăbuși în iarba aspră și scundă.

Toată ziua aceea sute de scoțieni zăcură la pământ, țintuiți în fața tranșeelor. Nici unul nu îndrăznea să-și ridice capul, căci puștile care așteptau la o sută de pași de unde stăteau ei întinși erau mânuite de unii dintre cei mai buni țintași din lume.

Soarele african le arse dosul genunchilor, pe care kilturile scurte nu îi acopeau, iar pielea li se umflă și crăpă ca fructele prea coapte.

Muntenii scoțieni răniți strigau după apă și câțiva buri din tranșee le aruncară sticlele lor, dar erau prea departe și nu ajunseră la ei.

Deși Lothar omorâse de atunci peste cincizeci de oameni, aceea era ziua pe care avea să și-o amintească toată viața. O considera ca fiind ziua în care devenise bărbat.

Lothar nu se număra printre cei ce-și aruncaseră sticlele de apă. De fapt îi împușcase mortal pe doi dintre englezii care se târâseră pe burtă să ajungă la sticle. Ura lui pentru englezi – învățată atât de la mama, cât și de la tatăl său – începu cu adevărat să înflorească în ziua aceea și ajunse să dea rod în anii care urmară.

Englezii îi vânau, pe el și pe tatăl lui, ca pe niște fiare sălbatice pe toată întinderea stepei. Mătușa lui iubită și trei verișoare îi muriră în taberele de concentrare engleze, atinse de difterie, dar Lothar se convinsese singur că englezii puseseră oase de pește în pâinea pe care o dădeau femeilor de buri ca să le sfâșie gâtul. Era un obicei al englezilor, să ducă război împotriva femeilor, a fetelor și a copiilor.

El, tatăl și unchii lui luptară mult după ce își pierduseră și ultima speranță de victorie – „Ultimii Încăpățânați", cum își spuneau singuri cu mândrie. Când ceilalți se duseră să se predea englezilor la Vereeniging, înfometați de ajunseseră schelete umblătoare, bolnavi de dizenterie și acoperiți de răni ulceroase cărora le spuneau bube de stepă, provocate de foame și de condițiile aspre, îmbrăcați în zdrențe și pânză de sac, cu doar trei gloanțe de persoană rămase în banduliere, Petrus De La Rey și fiul său Lothar nu se duseseră cu ei.

– Domnul Dumnezeul neamului meu mi-e martor la acest legământ, zise Petrus, stând drept și cu capul descoperit în mijlocul stepei nesfârșite, alături de fiul său Lothar, care avea șaptesprezece ani. Războiul împotriva englezilor nu se va sfârși niciodată. Asta jur în fața ta, Doamne, Stăpâne al Israelului.

După aceea puse Biblia legată în piele neagră în mâinile lui Lothar și-l puse să facă același legământ.

– Războiul împotriva englezilor nu se va sfârși niciodată... Lothar rămase alături de tatăl său și împreună îi blestemară pe trădători, pe lașii care nu mai voiau să lupte, pe Louis Botha și pe Jannie Smuts, chiar și pe Koos De La Rey. Voi, care v-ați vândut neamul filistinilor, fie să vă trăiți viața sub jugul englezilor și să ardeți toți în iad pentru zece mii de ani.

După aceea tată și fiu le întoarseră spatele, încălecară și porniră la galop spre pământul vast și arid aflat în stăpânirea Germaniei imperiale, lăsându-i pe ceilalți să facă pace cu Anglia.

Pentru că atât tatăl, cât și fiul erau puternici, călițI, harnici și înzestrați cu șiretenie și curaj natural, pentru că mama lui Lothar provenea dintr-o familie germană de vază, cu relații excelente și destul de înstărită, familia prosperă în Africa de Sud-Vest germană.

Petrus De La Rey, tatăl lui Lothar, era un inginer autodidact, cu o ingeniozitate și îndemânare remarcabile. Când nu știa ceva, improviza după proverbul: *'N Boer maak altyd 'n plan* – un bur face întotdeauna un plan. Prin cunoștințele soției sale obținu un contract pentru reconstrucția digului portului Lüderitzbucht apoi, când îl termină cu succes, alt contract pentru construcția liniei de cale ferată la nord de râul Orange, până la Windhoek, capitala Sud-Vestului german. Îl învăță și pe Lothar cunoștințele sale inginerești. Băiatul învăță rapid, și la vârsta de douăzeci și unu de ani era deja partener cu drepturi egale în compania de construcții și drumuri numită De La Rey și Fiul.

Mama sa, Christina De La Rey, alese o tânără germană de familie bună, blondă și frumușică, și o scoase în mod diplomatic în calea fiului ei, astfel că cei doi se căsătoriră înainte ca Lothar să împlinească douăzeci și unu de ani. Fata îi născu lui Lothar un băiețel blond minunat, pe care Lothar îl adora.

Dar englezii intervenirăă din nou în viețile lor, amenințând să arunce întreaga lume în război, prin opoziția față de ambițiile legitime ale imperiului german. Lothar și tatăl său se duseră la guvernatorul Seitz cu oferta de a construi pe propria

cheltuială niște depozite de provizii în zonele îndepărtate ale teritoriului ce urma să fie folosit de forțele germane ca să reziste invaziei engleze, pe care o așteptau cu toții din partea Uniunii Africii de Sud, guvernată în acel moment de trădătorii și vânzătorii de neam Smuts și Louis Botha.

Un căpitan german de navă din Windhoek recunoscu imediat valoarea ofertei lui De La Rey și-l convinse pe guvernator să accepte. Îi duse pe nava sa pe tată și fiu de-a lungul acelui litoral îngrozitor care-și merita cu prisosință numele de Coasta Scheletelor, pentru a alege un loc pentru baza de realimentare cu combustibil și provizii pentru navele germane, care să facă față chiar și în cazul în care porturile Lüderitzbucht și Walvis Bay erau capturate de forțele unioniste.

Descoperiră un golf îndepărtat, bine protejat, la cinci sute de kilometri la nord de micile așezări din Walvis Bay și Swakopmund, un loc la care era aproape imposibil de ajuns de pe uscat, fiind păzit din toate direcțiile de deșertul arzător. Încărcară un vapor mic de coastă cu proviziile pe care le primiseră în secret de la Bremerhaven, transportate de o navă germană de croazieră. Erau 500 de tone de păcură în containere de 44 de galoane, piese de rezervă pentru motoare, mâncare conservată, arme de mână și muniție, obuze navale de 22 de centimetri și 14 torpile acustice Mark VII, pentru reînarmarea submarinelor germane, în caz că trebuiau să opereze în acea zonă a oceanului. Transportară aceste provizii la țărm și le îngropară în dunele uriașe de nisip, apoi acoperiră șlepurile cu un strat protector de smoală și le îngropară laolaltă cu proviziile.

Alegerea și stabilirea acestei baze secrete de aprovizionare avu loc cu doar câteva săptămâni înainte ca arhiducele Franz Ferdinand să fie asasinat la Sarajevo, ceea ce l-a obligat pe Kaiser să-i atace pe revoluționarii sârbi pentru a proteja interesele imperiului german. Franța și Marea Britanie se folosiră imediat de acest pretext pentru a precipita războiul pe care și-l doreau de multă vreme.

Lothar și tatăl lui își înșeuară caii, își adunară servitorii hotentoți, își sărutară de rămas-bun femeile și pe fiul lui Lothar și porniră din nou la luptă împotriva englezilor și a lacheilor unioniști. Șase sute de bărbați călăreau sub comanda generalului bur Maritz și când ajunseră la râul Orange își construiră o tabără militară – *laager* – și așteptară momentul cel mai bun pentru atac.

În fiecare zi veneau să li se alăture și alți oameni înarmați – bărbați mândri, duri și bărboși, luptători neînfricați, cu puștile Mauser pe umeri și bandulierele de muniții încrucișate pe piepturile late. După fiecare bun venit plin de veselie, schimbau vești, și toate erau bune.

Foștii tovarăși se reuneau la strigătul de „Comando!" Burii refuzau pacea trădătoare negociată cu englezii de către Botha și Smuts. Toți foștii generali buri reveneau pe câmpul de luptă. De Wet își avea tabăra în Mushroom Valley, Kemp era la Treurfontein cu opt sute de oameni, Beyers și Fourie ieșiseră și ei la luptă de partea Germaniei, declarând război Angliei.

Smuts și Botha nu păreau să dorească precipitarea conflictului, căci șaptezeci la sută din forțele Uniunii erau soldați de naționalitate olandeză. Îi implorau pe rebeli, și încercau să cadă la învoială cu ei, trimițând soli la taberele lor, prosternându-se în fața lor în încercarea de a evita vărsarea de sânge, dar cu fiecare zi ce trecea forțele rebele creșteau, din ce în ce mai puternice și mai încrezătoare.

Apoi, într-o bună zi, sosi un mesaj de la Windhoek adus în viteză peste deșert de un călăreț. Era un mesaj de la Kaiserul însuși, retransmis prin guvernatorul Seitz.

Amiralul Graf Von Spee cu escadrila lui de crucișătoare de luptă câștigase o bătălie navală teribilă la Coronel, pe coasta chiliană. Kaiserul îi ordonase lui Von Spee să înconjoare Capul Horn și să traverseze Atlanticul de Sud pentru a bombarda și a forța o blocadă asupra porturilor Africii de Sud în sprijinul rebeliunii lor contra Angliei și a Uniunii.

Așa că aclamară și cântară sub soarele năprasnic de deșert, uniți și încrezători în cauza lor, siguri de victorie. Nu așteptau decât sosirea ultimilor generali buri care să li se alăture și apoi aveau să pornească în marș spre Pretoria.

Unchiul lui Lothar, Koos De La Rey, îmbătrânit și nesigur pe el, încă nu venise. Tatăl lui Lothar îi trimisese mesaje, îndemnându-l să-și facă datoria, dar acesta ezita, influențat de oratoria înșelătoare a lui Jannie Smuts și a iubirii și a loialității lui greșit îndreptate către Louis Botha.

Koen Brits era celălalt conducător bur pe care îl așteptau, un gigant de granit, înalt de un metru nouăzeci și șapte, care putea să bea o sticlă din cel mai tare Cape Smoke așa cum un om mai slab bea o cană de suc de ghimbir, să ridice un bou de plug de pe picioare, să scuipe zeamă de tutun la douăzeci de pași numărați și să nimerească o antilopă în goană cu un foc de Mauser de la două sute de pași. Aveau nevoie de el, căci o mie de bărbați erau gata să-l urmeze în luptă în momentul în care se decidea încotro să pornească.

Dar Jannie Smuts îi trimise acestui om remarcabil un mesaj: „Cheamă-ți comandoul, Oom Koen, și călărește alături de mine". Răspunsul veni imediat. *„Ja,* prietene, suntem călare și gata de drum – dar cu cine luptăm, cu Germania sau cu Anglia?" Și în felul acesta îl pierdură pe Brits în favoarea unioniștilor.

Koos De La Rey, mergând după aceea la o întâlnire finală cu Jannie Smuts, în urma căreia să ia o decizie, dădu peste o barieră a poliției înainte de intrarea în Pretoria și-și instrui șoferul să treacă cu mașina chiar prin ea. Polițiștii îl împușcară în cap. În felul acesta îl pierdură și pe De La Rey.

Bineînțeles că Jannie Smuts, diavol rece și șiret ce era, avea o scuză. Spunea că ordonase ridicarea barierei poliției pentru a împiedica o bandă faimoasă de hoți de bancă, banda Foster, să fugă din zonă, și că poliția deschisese focul dintr-o confuzie. Cu toate astea, rebelii știau foarte bine ce se întâmplase. Tatăl lui Lothar plânse în văzul tuturor când află vestea despre uciderea fratelui său, și toți își dădură seama că

nu mai puteau să dea înapoi, că nu mai aveau nici o șansă de tratative, că de acum înainte vor trebui să câștige numai prin forța armelor lor.

La început planul era ca toate comandourile rebele să se alăture lui Maritz pe râul Orange, dar subestimaseră mobilitatea forțelor ce li se opuneau, care le erau superioare datorită mașinilor cu motor pe benzină. Uitaseră, de asemenea, că Botha și Smuts demonstraseră deja că erau cei mai competenți dintre toți generalii buri. Când în sfârșit se porniră, cei doi acționară cu viteza ucigașă a unor șerpi mamba înfuriați.

Îl prinseră pe De Wet în Mushroom Valley și-i zdrobiră trupele cu artilerie și mitraliere. Numărul morților fu copleșitor și De Wet fugi în Kalahari, urmărit de Koen Brits cu o coloană motorizată care-l captură la Waterburg, în deșert.

După aceea unioniștii veniră înapoi și-l atacară pe Beyers lângă Rustenberg. Când văzu că pierduse, Beyers încercă să scape trecând înot râul Vaal. Șireturile cizmelor i se încâlciră și-i găsiră cadavrul trei zile mai târziu pe mal, în aval.

Pe râul Orange, Lothar și tatăl său așteptau măcelul inevitabil, dar veștile rele ajunseră la ei înaintea unioniștilor.

Amiralul englez Sir Doveton Sturdee îl interceptase pe Von Spee în dreptul Insulelor Falkland și-i scufundase marile crucișătoare *Scharnhorst* și *Gneisenau,* precum și tot restul escadrilei, pierzând doar zece marinari britanici. Speranța rebelilor se scufundă odată cu flota germană.

Cu toate astea, când unioniștii veniră, rebelii luptară cu îndârjire și încăpățânare, deși în zadar. Tatăl lui Lothar primi un glonț în burtă, iar Lothar îl cără în brațe de pe câmpul de luptă, încercând să traverseze deșertul și să-l ducă înapoi, la Windhoek, unde Christina putea avea grijă de el. Făcură opt sute de kilometri prin pustiul fără apă. Durerea bătrânului era atât de groaznică, încât Lothar plânse pentru el; rana se infectă de la conținutul intestinelor perforate și necrozate, astfel că mirosul oribil atrăgea hienele, care urlau în fiecare noapte în apropierea focului de tabără.

Dar era un bătrân dârz și puternic și-i trebuiră multe zile să moară.

– Promite-mi, fiule, îi ceru el cu ultima suflare, care mirosea deja a moarte – promite-mi că războiul cu englezii nu se va sfârși niciodată.

– Îți promit, tată. Lothar se aplecă și-l sărută pe obraz, iar bătrânul îi zâmbi și închise ochii.

Lothar îl îngropă sub o tufă, în mijlocul pustietății; îl îngropă adânc, ca să nu fie mirosit de hiene și scos la suprafață. După aceea încălecă și se întoarse acasă la Windhoek.

Colonelul Franke, comandantul german, recunoscu valoarea lui Lothar și-i ceru să alcătuiască o echipă de cercetași. Lothar adună un mic grup de buri vânjoși, coloniști germani, hotentoți Bondelswart și negri din triburi și-i luă cu el în deșert să pândească sosirea trupelor unioniste.

Smuts și Botha veniră cu 45 000 de oameni, debarcând la Swakopmund și Lüderitzbucht. De acolo înaintară spre inima țării, folosindu-se de tacticile lor obișnuite – marșuri forțate fulgerătoare, deseori fără apă pe distanțe enorme, atacuri din două direcții și mișcări de încercuire, folosindu-se de mașinile nou-nouțe cu benzină în același fel în care se folosiseră de cai, în timpul Războiului Burilor. Împotriva acestei armate Franke avea 8 000 de soldați germani cu care să apere un teritoriu de peste 780 000 de kilometri pătrați, cu o linie de coastă de 1 600 de kilometri.

Lothar și cercetașii săi se luptară cu unioniștii cu o tactică proprie – otrăvind izvoarele de apă în fața trupelor unioniste, dinamitând liniile de cale ferată, înconjurându-i și atacându-le transporturile de aprovizionare, punând la cale ambuscade și plantând mine de teren, atacând noaptea sau în zori, alungându-le caii, forțând oamenii dincolo de orice limite de rezistență.

Însă totul se dovedi zadarnic. Botha și Smuts prinseră micuța armată germană între ei și cu pierderi de doar 530 de oameni, îl forțară pe colonelul Franke să se predea necondiționat –, dar nu și pe Lothar De La Rey. Pentru a

onora promisiunea făcută tatălui său, acesta își luă ce-i mai rămăsese din trupa de cercetași și plecară spre nord, adâncindu-se în savana de temut, pentru a continua lupta.

Mama lui Lothar, Christina, precum și soția și copilul acestuia fură închiși în lagărul amenajat de unioniști la Windhoek pentru cetățenii de naționalitate germană, și toți trei muriră acolo.

Pieriră din cauza unei epidemii de febră tifoidă, dar Lothar De La Rey știa cine era vinovat pentru morțile lor; adânc în deșert își strânse ura în inimă și o hrăni, căci nu mai avea nimic altceva. Familia fusese măcelărită de englezi și averea confiscată. Ura era singurul combustibil care-l putea mâna înainte.

Și acum se gândea la familia sa ucisă, stând în picioare lângă calul său pe creasta uneia din cele mai înalte dune, uitându-se la apele verzi ale Oceanului Atlantic, văzând în lumina dimineții cum se ridicau aburi din undele curentului Benguela.

Chipul mamei lui părea să se ridice din vălătucii de ceață din fața lui. Fusese o femeie frumoasă. Înaltă și impunătoare, cu un păr blond și des care-i ajungea până la genunchi când și-l despletea, dar pe care-l purta de obicei în cozi împletite și groase, răsucite în vârful capului pentru a-i pune în evidență statura. Avea ochii aurii, cu privirea directă și rece a unei femele de leopard.

Putea să cânte ca o Valkyrie wagneriană și-i insuflase lui Lothar dragostea pentru muzică, învățătură și artă. Tot de la ea moștenise și frumusețea fizică, trăsăturile teutonice clasice și pletele dese și ondulate care îi atârnau până la umeri de sub pălăria cu boruri largi, ornată cu un mănunchi unduitor de pene de struț înfipte șmecherește sub panglică. Părul său avea culoarea bronzului proapăt turnat, exact ca al Christinei, dar ochii aurii ca de leopard cu care scruta acum cețurile argintii ale curentului Benguela aveau sprâncene groase și negre.

Frumusețea acestei priveliști îl emoționă pe Lothar precum o muzică; ca niște viori cântând Mozart – îi insufla

același sentiment de melancolie mistică până-n străfundul sufletului. Apa era verde și liniștită, nici măcar o undă nu-i tulbura luciul catifelat. Sunetul profund și blând al oceanului creștea și scădea ca răsuflarea întregii firi. De-a lungul țărmului se adunaseră însă depozite dense de varec întunecat, care absorbeau mișcarea mării, astfel că spargerea valurilor nu făcea spumă albă. Stratul de varec dansa un menuet lent și grațios, ondulându-se și legănându-se în ritmul oceanului.

Golful avea colțuri de stâncă, despicate în forme aspre, geometrice, pătate cu alb de pescărușii și focile care se încălzeau la soare pe ele. Pielea focilor lucea în lumina soarelui filtrată prin ceață și țipetele lor bizare, ca niște trompete, se auzeau până departe în aerul fără vânt, ajungând până pe creasta dunei înalte, unde stătea Lothar, mult deasupra lor.

Gâtul golfului nu era acoperit cu stânci, ci cu plaje cafenii, de culoarea blănii de leu, iar în spatele primei dune era prinsă ca în capcană o lagună vastă înconjurată de stufăriș unduitor, singura pată de verde din întreg peisajul. În apele sale puțin adânci se bălăceau cârduri de flamingo cu picioare subțiri și lungi. Rozul miraculos al penajului lor ardea ca un foc nepământean, distrăgând privirea lui Lothar de la cercetarea oceanului.

Păsările flamingo nu erau singurele păsări din lagună. Mai erau și cârduri de pelicani și egrete albe, bâtlani albaștri singuratici și o legiune de păsări mai mici, tot cu picioare lungi și subțiri, scotocind după mâncare prin apele mustind de viață.

Dunele pe care aștepta Lothar se înălțau ca spinarea crestată a unui șarpe monstruos, care se răsucea și se contorsiona de-a lungul țărmului, ridicându-se la mai mult de o sută cincizeci de metri înălțime pe fundalul cerului cețos, cu masa lor mereu schimbătoare și neliniștită, sculptată de briza mării în încolăciri moi ca de plastic topit sau vârfuri ascuțite ca de cuțit.

Dintr-odată, departe în adâncul mării, se văzu o mișcare bruscă și întunecată, iar suprafața verde și mătăsoasă căpătă culoarea metalului cenușiu de armă. Lothar simți o tresărire nervoasă și prin vene îi fulgeră un fior de anticipație,

a(întindu-și privirea într-acolo. Oare apăruse în sfârșit motivul pentru care stătuse de veghe de atâtea săptămâni obositoare? Își ridică binoclul atârnat de o curea în jurul gâtului și fu copleșit de amărăciunea dezamăgirii.

Ceea ce văzuse nu era decât un banc de pești, dar ce banc! Vârful masei vii atingea suprafața apei, dar chiar sub ochii lui restul bancului se ridică să se hrănească cu planctonul verde și bogat, iar mișcarea se răspândi cât de departe vedea cu ochii, până la marginea vălătucilor de ceață, la cinci kilometri distanță; oceanul fierbea și clocotea de viață. Era un banc de sardele lat de opt kilometri, fiecare pește nefiind mai lung de o palmă, dar în număr atât de mare, generau împreună puterea necesară să miște oceanul.

Pe deasupra acestei mulțimi uriașe, țipau, se roteau, plonjau în apă și aruncau în aer trâmbe albe de spumă gâștele de mare cu capetele galbene și pescărușii isterici. Escadrile de foci atacau înainte și înapoi, ca o cavalerie a mării, spărgând suprafața apei cu urme albe de spumă, înfruptându-se din masa argintie de pești; în acest haos apărură înotătoarele triunghiulare ale marilor rechini, trecând într-o mișcare lină și impunătoare, asemenea vapoarelor.

Lothar rămase o oră întreagă privind cu încântare și apoi, brusc, ca la un semnal, întreaga masă vie vibră și în câteva minute deasupra oceanului domni din nou tăcerea. Singura mișcare era unduirea blajină a valurilor și a vălătucilor bancurile argintii de ceață, care fluturau molatice în lumina soarelui deasupra tărâmului apelor.

Lothar își priponi calul, își scoase o carte din desagi și se așeză pe nisipul cald. La fiecare câteva minute își ridica privirea din carte, dar orele trecură una după alta și în cele din urmă se ridică în picioare, se întinse și se duse la cal, încheindu-și veghea fără roade de pe ziua aceea. Cu un picior în scări, făcu o pauză, aruncându-și pentru ultima dată privirea peste întinderea mării, pătată de roșul carmin și de bronzul mat al apusului de soare.

Dar chiar sub privirea lui, marea se deschise și dinăuntru se ridică o formă enormă și întunecată, asemenea unui monstru marin, mai mare decât toate vietățile oceanului. Era ud și sclipea sub razele soarelui, iar apa strălucitoare se scurgea de pe punțile și flancurile de oțel.

– În sfârșit! strigă Lothar cu ușurare și entuziasm. Deja credeam că n-o să mai vină.

Studie cu aviditate prin binoclu vasul lung și negru, atât de sinistru. Văzu scoicile și algele care murdăreau carena. Era de multă vreme pe mare și urmele stihiilor înfruntate se puteau observa cu ușurință. Numărul de înregistrare de pe turnul înalt și conic era aproape șters. U-32, citi Lothar cu greutate, și imediat îi atrase atenția activitatea de pe puntea de manevră a submarinului.

O echipă de tunari se năpusti pe punte printr-una din trape, alergând la tunul de lângă proră. Nu voiau să rişte nimic. Lothar văzu țeava tunului îndreptându-se în direcția lui, gata să răspundă oricărui gest agresiv de pe țărm. Pe turnul de cârmă apărură câteva capete de oameni cu binocluri îndreptate spre el.

Lothar căută în grabă racheta de semnalizare din desagi. Semnalul roșu sclipitor se arcui peste ape și submarinul îi răspunse imediat cu o altă rachetă de semnalizare care se înălță spre cer cu o coadă de fum în urma ei.

Lothar se aruncă în șaua calului și-l îndemnă peste marginea dunei. Dar alunecară, și calul trebui să se lase pe picioarele din spate, aducând nisipul din jur într-o cascadă șuierătoare și înșelătoare până la poalele dunei.

Ajunși jos, Lothar își lăsă calul să se ridice și apoi îl îndemnă la goană peste plaja umedă, fluturându-și pălăria în aer și ridicându-se în scări, strigând și râzând. Goni astfel până la tabăra de la marginea lagunei și sări din șa. Alergă de la un adăpost primitiv de crengi și pânză de sac la altul, trăgându-și oamenii afară, lovindu-i cu piciorul pe cei care se înfășuraseră în pături să doarmă.

– Au venit, șopârle adormite ce sunteți. Au venit, pui de șacali de deșert. Haideți! Mișcați-vă fundul înainte să vă putrezească.

Lothar adunase o trupă foarte neobișnuită de ucigași: herero înalți și muschiuloși, hotentoți cu pielea galbenă și ochii migdalați, korana aspri și șireți, ovambos chipeși, purtând podoabe tribale și diverse prăzi de război – mantale de piele moale, tăbăcită, de antilopă kudu sau zebră, cu pene de struț sau tunici și căști de uniformă de la soldații unioniști pe care îi omorâseră. Înarmați cu puști Manlicher, Mauser, Martini Henry și Lee-Enfield de calibrul .303, cu cuțite și sulițe, erau sălbatici și imprevizibili ca deșertul care îi zămislise. Nu spuneau „stăpâne" decât unui singur bărbat; dacă oricare altul ar fi ridicat un deget împotriva lor sau ar fi îndrăznit să-i îndemne cu piciorul, i-ar fi tăiat gâtul sau i-ar fi tras un glonț în cap, dar Lothar De La Rey îi lovi cu picioarele ca să-i urnească și-i împinse cu lovituri de pumn pe cei mai leneși dintre ei.

– Mișcați-vă, mâncători de balegă de hienă, c-o să v-atace englezii înainte s-apucați să vă scărpinați de păduchi.

Cele două șlepuri erau ascunse între trestii. Veniseră împreună cu restul proviziilor în acele zile ametitoare de dinainte de izbucnirea războiului. În săptămânile de când așteptau submarinul, oamenii lui le călăfătuiseră și fasonaseră role din lemnele ce împânzeau plajele, aduse de valuri.

La îndemnul lui Lothar bărbații începură să tragă șlepurile robuste de lemn dintre trestii, câte douăzeci de bărbați chinuindu-se de fiecare parte, căci erau foarte grele. Fuseseră construite să poată căra patruzeci de tone de guano fiecare, și puteau încă din cauza excrementelor de păsări marine. Erau foarte late și, din cauza greutății enorme, rolele de lemn se cufundară în nisipul cafeniu.

Lăsară cele două șlepuri la marginea apei și se grăbiră înapoi la poalele dunei, unde erau îngropate containerele de păcură. Le scoaseră cu greu din nisipul umed și le rostogoliră de-a lungul plajei. Lothar fixase deja un trepied de tachelaj și

ridicară containerele pe șlepuri cu frânghii și scripeți. În timp ce ei lucrau, lumina dispăru încet și submarinul se contopi cu întunecimea oceanului.

– Toată lumea să vină să ajute la lansarea la apă! zbieră Lothar și oamenii ieșiră mișunând din întuneric și începură să scandeze un cântec de muncă, trăgând toți deodată de frânghii, și de fiecare dată șlepul încărcat se mișca doar câțiva centimetri, până ajunse la apa care-l înălță, îl făcu să alunece înainte și apoi să plutească liber.

Lothar stătea în picioare la proră ținând un felinar ridicat, iar vâslașii duseră șlepul scufundat aproape până la copastie de greu ce era, prin apele reci și întunecate. O lampă de semnalizare le indica direcția în întunericul din față și dintr-odată masa înaltă și întunecată a submarinului ieși la iveală din noapte, iar șlepul se ciocni de el. Marinarii germani erau pregătiți cu frânghii de acostare și unul dintre ei îi întinse lui Lothar un braț, cât să-l ajute să urce pe panta abruptă de oțel.

Căpitanul submarinului îl aștepta pe punte.

– *Unterseeboot Kapitän* Kurt Kohler, zise el lovindu-și călcâiele cizmelor și salutându-l milităreste, după care făcu un pas înainte să dea mâna cu Lothar. Sunt foarte bucuros să vă văd, *Herr* De La Rey, nu mai aveam păcură decât pentru două zile.

La lumina de pe punte, Lothar văzu că fața căpitanului de submarin era uscățivă și pielea avea paloarea aceea ca de ceară a creaturilor care trăiesc multă vreme departe de lumină. Ochii i se adânciseră în orbite și gura semăna cu o cicatrice lăsată de sabie. Lothar își dădu seama că avea în față un om care ajunsese să cunoască îndeaproape moartea și frica din adâncimile secrete și întunecate ale apelor.

– Ați navigat cu succes, *Herr Kapitän?*

– Numărăm o sută douăzeci și șase de zile pe mare și douăzeci și șase de mii de tone în vase inamice, spuse căpitanul.

– Cu ajutorul lui Dumnezeu, încă douăzeci și șase de mii de tone, sugeră Lothar.

– Cu ajutorul lui Dumnezeu și al păcurii dumitale, încuviință căpitanul și aruncă o privire la puntea unde erau urcate la bord primele containere. După aceea se întoarse iar spre Lothar. Aveți și torpile? întrebă el.

– Fiți liniștiți, îl asigură Lothar. Torpilele sunt pregătite, dar m-am gândit că e mai prudent să realimentați prima dată și abia apoi să vă reînarmați.

– Desigur. Nici unul din ei nu trebuia să spună cu voce tare ce consecințe ar suferi submarinul dacă ar fi prins de o navă de război engleză cu rezervoarele de combustibil goale lângă un țărm dușman. Mai am niște *schnapps,* schimbă subiectul căpitanul. Și eu și ofițerii mei am fi onorați...

Lothar coborî pe scărița de oțel până în burta submarinului și simți că-i vine să vomite. Duhoarea era atât de puternică încât părea solidă, și se întrebă cum putea cineva să o îndure mai mult de câteva minute. Era mirosul a șaizeci de bărbați care trăiau luni întregi închiși într-un spațiu mic, fără soare și aer proaspăt, fără nici o modalitate să-și spele hainele sau corpul. Era mirosul umezelii omniprezente și a ciupercilor care dădeau uniformelor o nuanță verzuie, făcându-le să putrezească chiar în timp ce erau purtate, duhoarea păcurii fierbinți și a santinei, a mâncării prăjite și a transpirației bolnăvicioase de frică, mirosul lipicios al așternuturilor de pat în care se dormea de 126 de zile și nopți, a șosetelor și a cizmelor care nu erau niciodată schimbate și putoarea găleților de toaletă care nu puteau fi golite decât o dată la fiecare douăzeci și patru de ore.

Lothar își ascunse dezgustul, pocnind din călcâie și înclinându-se când tânărul căpitan îl prezentă subalternilor lui. Puntea de deasupra era atât de joasă, încât Lothar trebui să-și aplece capul, iar spațiul de trecere era atât de îngust, încât doi bărbați trebuiau să se întoarcă lateral ca să poată trece deodată. Încercă să-și imagineze cum ar fi să trăiască în aceste condiții și simți cum îl trece o sudoare înghețată.

– Aveți vreo informație despre vreun transport inamic, *Herr* De La Rey? îl întrebă căpitanul turnând câte o măsură

minusculă de șnaps în fiecare pahar de cristal și oftând când din sticlă căzu și ultima picătură.

– Regret că trebuie să recunosc, dar informațiile mele sunt vechi de șapte zile. Lothar îi salută pe ofițeri cu paharul ridicat și după ce toți își goliră paharele continuă: Nava de transport de trupe *Auckland* a ancorat la Durban acum opt zile pentru realimentare. Are la bord 2 000 de infanteriști din Noua Zeenlandă și trebuia să ridice ancora la 15 ale lunii...

Existau mulți simpatizanți în serviciul civil al Uniunii Africii de Sud, bărbați și femei ai căror tați și familii luptaseră în Războiul Burilor și călăriseră alături de Maritz și De Wet împotriva trupelor unioniste. Mulți dintre ei aveau rude arestate, închise și chiar executate pentru trădare când Smuts și Botha zdrobiseră rebeliunea. Mulți erau angajați la Căile Ferate ale Africii de Sud și la Autoritatea Portuară, alții aveau poziții-cheie în Departamentul de Poștă și Telegrafie. În felul acesta se adunau informații care erau apoi încifrate și transmise agenților germani și activiștilor rebeli prin propria rețea de comunicații a guvernului Uniunii.

Lothar recită o listă de sosiri și porniri din porturile Africii de Sud și-și ceru din nou iertare.

– Informațiile pe care le am sunt primite la stația de telegraf de la Okahandja, dar oamenilor mei le trebuie cinci sau chiar șapte zile să mi le aducă prin deșert.

– Înțeleg, dădu din cap căpitanul german. Informațiile pe care mi le-ai dat îmi vor fi totuși de un real folos în alcătuirea planului pentru următoarea etapă a operațiunilor. Își ridică privirea de la harta pe care marcase dispunerea navelor dușmane după indicațiile date de Lothar și observă pentru prima dată starea de disconfort a oapetelui său. La suprafață își menținu expresia atentă și politicoasă, dar în sinea lui jubilă răutăcios.

„Ah, marele erou, frumos ca o vedetă de operă, atât de viteaz acolo în câmpul larg, cu vântul în plete și soarele strălucind deasupra capului, ce-aș vrea să te iau cu mine și să te învăț ce înseamnă cu adevărat curajul și sacrificiul! gândi

el. Cum ți-ar plăcea să auzi focul continuu de artilerie al distrugătoarelor englezești care te vânează, cum ți-ar plăcea să auzi clinchetul focosului torpilei ucigașe care se scufundă spre tine? Oh, ce mi-ar plăcea să te văd cum te schimbi la față când explozia zguduie autoclava de presiune, apa intră prin crăpături și se sting luminile. Cum ți-ar plăcea să miroși cum faci pe tine de frică în întuneric și să simți cum îți curge urina fierbinte printre picioare?"

Dar în loc de asta zâmbi și murmură:

– Aș vrea să pot să-ți mai ofer un pahar de șnaps...

– Nu, nu! refuză Lothar oferta imediat. Creatura asta cu fața de cadavru și vasul său duhnitor îl dezgustau și-l făceau să-i vină rău. Ai fost extrem de amabil. Trebuie să merg la țărm să supraveghez încărcarea. Nu poți să ai încredere în acești *schwarzes* – negrotei. Toți sunt niște javre leneșe și hoți din naștere. Nu înțeleg decât biciul și pintenii.

Lothar evadă recunoscător pe scara îngustă de oțel și în turnul de cârmă trase adânc și lacom în piept aerul dulce și rece al nopții. Căpitanul submarinului îl urmase sus.

– *Herr* De La Rey, este esențial să terminăm aprovizionarea și alimentarea înaintea zorilor – îți dai seama cât de vulnerabili suntem aici, cât de neajutorați am fi, prinși în capcană lângă țărm, cu chepengurile deschise și rezervoarele goale?

– Dacă trimiteți câțiva marinari pe țărm să ajute la încărcat...

Căpitanul ezită. Orice membru din echipajul lui atât de prețios lăsat pe uscat l-ar face și mai vulnerabil. Cântări rapid în minte variantele. Războiul era ca un joc de noroc, riscul proporțional cu răsplata, miza fiind moartea sau gloria.

– Voi trimite douăzeci de oameni pe plajă cu dumneata.

Luase această decizie în doar câteva secunde și Lothar, care își dăduse seama în ce impas se afla, îl aprobă cu admirație reticentă.

Aveau nevoie de lumină. Lothar construi un foc de tabără din lemnele aduse de valuri pe plajă, dar ridică un paravan între foc și mare, punându-și speranța în el și în ceața deasă, ca

să-i ascundă de navele de război engleze care controlau apele. La lumina slabă încărcară șlepurile și vâsliră după aceea până la submarin, de mai multe ori. Pe măsură ce fiecare container de păcură era golit în rezervoarele submarinului, canistra goală era găurită și aruncată peste bord ca să se scufunde în stratul de varec și treptat vasul lung și îngust se scufundă tot mai mult în apă.

Se făcuse patru dimineața când rezervoarele erau în sfârșit pline ochi; căpitanul submarinului se foia agitat și nervos pe punte, aruncându-și privirea tot la câteva secunde către uscat, unde zorii falși dădeau un aspect aspru crestelor întunecate ale dunelor, ca un tăiș de cuțit – și apoi imediat către șlepul care se apropia cu silueta lungă și lucitoare a unei torpile așezate într-un echilibru delicat de-a curmezișul.

– Grăbiți-vă!

Se aplecă peste bordul turnului să-și îndemne oamenii. Aceștia fixară niște curele în jurul armei monstruoase, preluând cu grijă greutatea torpilei pe scripeții solicitați la maximum, și o balansară la bord. Al doilea șlep era deja lângă primul, încărcat și el cu povara ucigașă, iar când vârau încet torpila prin trapa de la proră, lăsând-o să alunece în tubul gol de sub punte, primul șlep era deja aproape de plajă.

Lumina crescu brusc și eforturile echipajului și ale negrilor din gherila lui Lothar deveniră frenetice. Trebuiau să lupte împotriva epuizării și se chinuiră să termine încărcarea înainte să devină vizibili dușmanilor, la lumina zilei.

Lothar reveni la submarin călare pe ultima torpilă, stând lejer pe spinarea ei lucioasă ca și cum ar fi stat în șaua calului său arăbesc, iar căpitanul îl privi apropiindu-se în lumina zorilor și îl urî cu o ură mai înverșunată decât înainte, îl urî pentru că era înalt, frumos și aurit de soare, îl urî pentru aroganța sa nepăsătoare, pentru penele de struț din pălărie și pentru buclele aurii care-i atârnau până la umeri – și-n primul rând îl urî pentru că urma să meargă călare în deșert, iar el va trebui să coboare din nou în apele reci și ucigătoare.

– Căpitane, zise Lothar, dându-se jos de pe șlep și urcând până la puntea turnului de cârmă. Chipul frumos strălucea de entuziasm. Căpitane, unul dintre oamenii mei tocmai a sosit în tabără. Vine călare de cinci zile de la Okahandja și are vești proaspete. Vești minunate.

Căpitanul încercă să nu se lase influențat de entuziasmul lui Lothar, dar mâinile începură să-i tremure ascultându-l.

– Directorul adjunct al portului Cape Town este om de-al nostru. Crucișătorul englez de război *Inflexible* este așteptat să ajungă în Cape Town în opt zile. A plecat din Gibraltar în 5 ale lunii și vine direct într-acolo.

Căpitanul se năpusti înăuntru prin chepeng și Lothar își stăpâni repulsia și-l urmă pe scara de oțel. Când ajunse jos, căpitanul era aplecat deja nerăbdător peste hartă, cu compasul în mâini, aruncând întrebări fulgerătoare ofițerului de navigație.

– Care e viteza crucișătoarelor inamice de război de clasa I?

Navigatorul răsfoi rapid prin tabelul de informații.

– Estimativ 22 de noduri la 260 de revoluții, domnule căpitan.

– Ha! Căpitanul își notă cu creta cursul aproximativ de la Gibraltar de-a lungul coastei vestice a continentului african și apoi până la Capul Bunei Speranțe. Ha! exclamă el din nou, de data aceasta cu încântare și nerăbdare. Putem fi în poziție de patrulă azi pe la orele 18.00, dacă pornim de aici în mai puțin de o oră, și e imposibil să treacă până atunci. Înălță capul și-și privi ofițerii îngrămădiți în jurul lui. Un crucișător englezesc de război, domnilor, și nu oricare. *Inflexible,* chiar nava care l-a scufundat pe *Scharnhorst* lângă Insulele Falkland. Un adevărat trofeu! Un trofeu minunat pe care să-l ducem la Kaiser și *Das Vaterland.*

Cu excepția celor doi soldați de gardă de pe flancuri, căpitanul Kurt Kohler stătea singur în turnul de cârmă al submarinului U-32 și tremura de frig din cauza cetii reci de pe mare, deși purta un pulover gros pe sub jacheta albastră de uniformă.

– Porniți motorul principal! Asigurați poziția de imersiune! Se aplecă spre tubul de comunicare și auzi imediat confirmarea locotenentului care-i repetă ordinul.

– Pornim motorul principal. Asigurăm poziția de imersiune.

Puntea vibră sub picioarele lui Kohler și fumul motorului Diesel se ridică în aer deasupra capului său. Duhoarea uleioasă a păcurii arse îi făcu nările să tremure.

– Nava gata de imersiune! confirmă vocea locotenentului și Kohler simți că o greutate zdrobitoare i se ridică din spate.

Cât de agitat fusese în timpul acelor ore vulnerabile în care se efectuase realimentarea cu combustibil și reînarmarea, când fuseseră complet neajutorați. Dar totul trecuse – submarinul trepida iar sub picioarele lui, gata să răspundă la comenzi, și ușurarea îl făcu să nu mai simtă oboseala.

– Turație pentru șapte noduri, ordonă el. Curs nou la 270 de grade. Locotententul repetă ordinul, iar căpitanul își împinse chipiul cu cozoroc împodobit cu șnur auriu pe vârful capului și-și întoarse binoclul spre uscat.

Șlepurile grele de lemn fuseseră deja târâte înapoi și ascunse între dune; nu mai rămăseseră decât dârele lungi pe nisip. Plaja era goală, în afara unui singur călăreț.

Kohler îl văzu pe Lothar De La Rey ridicându-și pălăria cu borul larg de pe pletele de bronz și penele de struț fluturară în vânt. Kohler își ridică mâna dreaptă să-i răspundă la salut și călărețul își întoarse calul, cu pălăria încă în aer, și porni la galop dincolo de trestiile care acopereau intrarea în valea ascunsă între două dune avântate spre cer. Speriat de călăreț, un nor de păsări acvatice se ridică de la suprafața lagunei într-o forfotă colorată strident deasupra dunelor severe, apoi cal și călăreț dispărură.

Kohler se întoarse cu spatele la pământ privind prora ascuțită a submarinului cum despică perdelele opace de ceață argintie. Carcasa navei avea forma unei lame de sabie, o spadă lungă de peste 50 de metri, ce se va înfige în gâtul dușmanului împinsă de motorul ei Diesel imens de 600 de cai-putere, și

Kohler nu încercă să-și înăbușe senzația copleșitoare de mândrie pe care o simțea întotdeauna la începutul unei călătorii.

Nu avea nici o iluzie că rezultatul final al acestui conflict global depindea de el și de frații lui ofițeri ai serviciului submarin. Doar ei aveau puterea să scoată războiul din remiza îngrozitoare a tranșeelor, în care cele două vaste armate se înfruntau ca niște boxeri de categorie grea epuizați, neavând nici unul destulă putere să-și ridice pumnii pentru lovitura decisivă, putrezind încet în mocirla și ruina propriilor eforturi monstruoase.

Singurele care mai puteau să smulgă o victorie din această disperare și deznădejde erau aceste vase zvelte, secrete și ucigătoare. Ce bine ar fi fost dacă încă de la început Kaiserul ar fi hotărât să-și folosească submarinele la potențialul lor complet, se gândi posomorât Kohler, cât de diferite ar fi fost atunci rezultatele.

În septembrie 1914, primul an de război, un singur submarin, U-9, scufundase trei crucișătoare britanice unul după altul, dar chiar și după această demonstrație, atât de concludentă, înaltul comandament german ezistase să folosească arma care le fusese pusă în brațe de teamă să nu scandalizeze întreaga lume, să nu fie numiți „măcelarii aceia sălbatici de sub apă".

Bineînțeles, amenințările americanilor după scufundarea navelor *Lusitania* și *Arabic* nu făcuseră decât să restrângă și mai mult folosirea armei subacvatice. Kaiserul se temuse să trezească uriașul american adormit, nedorind să-l facă să se arunce cu toată forța asupra Imperiului German.

Acum, când era aproape prea târziu, cei de la înaltul comandament german dăduseră undă verde submarinelor și rezultatele erau cutremurătoare, depășindu-le chiar propriile așteptări.

În ultimele trei luni ale anului 1916 peste 300 000 de tone de transporturi ale Aliaților se scufundară lovite de torpile. Și acesta nu era decât începutul; în doar primele zece zile din aprilie 1917, încă 250 000 de tone fură distruse, ajungându-se

la 875 000 de tone în toată luna aprilie – Aliații era devastați de aceste pagube înfiorătoare.

Iar acum când două milioane de soldați americani tineri, sănătoși și gata de luptă erau gata să traverseze Atlanticul pentru a intra în conflict, era datoria fiecărui ofițer și marinar din serviciul german de submarine să facă orice sacrificiu i se cerea. Dacă zeii războiului hotărau să aducă un crucișător de război britanic de o reputație atât de ilustră ca *Inflexible* pe un curs de convergență cu micul său vas părăginit, Kurt Kohler era dispus să sacrifice cu bucurie viața sa și pe a echipajului său pentru șansa de a-și descărca tuburile de torpile în el.

– Turație pentru douăsprezece noduri, zise Kurt în tubul de comunicații.

Aceasta era viteza maximă la suprafață a submarinului U-32. Trebuia să ajungă în poziția de patrulă cât de repede posibil. Calculele lui îi indicau că nava *Inflexible* trebuia să treacă la o distanță între 110 și 140 de mile nautice de țărm, dar Kurt refuză să-și calculeze șansele de intercepție, chiar dacă urma să ajungă în zona de patrulă înainte să treacă crucișătorul pe acolo.

De la observatoarele U-32-ului, linia orizontului nu era decât la doisprezece kilometri distanță, iar raza de bătaie a torpilelor era de 2 250 de metri; nava vânată putea atinge o viteză de 22 de noduri sau chiar mai mult. Trebuia să-și manevreze submarinul la mai puțin de 2 250 de metri de crucișătorul în viteză, dar chiar și șansa de a vedea măcar vasul englez era de mai multe mii la una împotriva lui. Chiar dacă reușea să-l repereze, era foarte probabil că nu va reuși decât să privească forma distinctivă a suprastructurii crucișătorului trecând dincolo de linia orizontului, atât de apropiată.

Își ignoră presimțirile negative.

– Locotenent Horsthauzen pe punte.

Ofițerul secund urcă pe punte și Kurt îi ordonă să iasă din zona de patrulare cu toată viteza posibilă, păstrând submarinul gata de imersiune, pregătit pentru acțiune în orice moment.

– Cheamă-mă la ora 18.30 dacă nu apare vreo schimbare până atunci.

Starea îngrozitoare de oboseală a lui Kurt era înrăutățită și mai mult de migrena cronică provocată de gazele de eșapament de la motorul Diesel. Mai aruncă o ultimă privire în jur, înainte să coboare sub punte. Vântul în creștere sfâșie pătura groasă de ceață, marea se întuneca, bătută de vântul din ce în ce mai furios. Submarinul își înfipse botul în următorul val și apa se sparse în spumă albă, peste puntea de la prora. Stropii reci ca gheața îl loviră pe Kurt peste față.

– Barometrul coboară rapid, domnule, îi zise încet Horsthauzen. Cred că o să fim loviți tare.

– Rămânem la suprafață, menține viteza, zise Kurt, ignorându-i opinia. Nu voia să audă nimic ce ar fi putut complica vânătoarea. Coborî scara de tambuchi și se duse imediat la jurnalul de bord al navei, de pe masa hărților.

Înscrise poziția în jurnal cu scrisul lui meticulos și elegant. „Curs 270 de grade. Viteză 12 noduri. Vânt nord-vest, 15 noduri și în creștere." Apoi semnă cu numele întreg și își apăsă tâmplele, ca să-și potolească durerea din craniu.

„Dumnezeule, ce obosit sunt", se gândi el și-l văzu pe ofițerul de navigație privindu-l pe ascuns, în tabla lustruită a panoului principal de control. Își lăsă mâinile în jos, stăpânindu-și impulsul de a se culca imediat în pat, zicându-i în schimb timonierului:

– Mă duc să inspectez nava.

Fu foarte atent să oprească prima dată la compartimentul motorului și să-și complimenteze oamenii pentru îndeplinirea rapidă și eficientă a procedurii de realimentare, iar în compartimentul torpilelor de la proră le ordonă oamenilor să rămână culcați în paturi când trecu, aplecându-se, prin intrarea îngustă și joasă.

Cele trei tuburi de torpile erau încărcate, iar armamentul de rezervă era stivuit în locul îngust; formele lor lungi și lucitoare umpleau aproape întreaga cabină, făcând orice mișcare extrem de dificilă. Operatorii erau nevoiți să-și petreacă aproape tot timpul ghemuiți în paturile suprapuse, îngrămădite și înguste, ca niște animale într-o stivă de cuști.

– Vă vom face mai mult loc în curând, le promise Kurt, mângâind una dintre torpile. Imediat ce-i livrăm cadourile astea lui Tommy.

Era o glumă străveche, dar toţi râseră cum se cuvenea şi, ascultându-i, Kurt îşi dădu seama cât de mult îi înviorase şi îi împrospătase pe toţi scurtul răstimp petrecut la suprafaţă, în aerul dulce al deşertului.

Întors în compartimentul minuscul despărţit de un paravan care era cabina lui, îşi permise în sfârşit să se relaxeze şi oboseala îl copleşi instantaneu. Nu mai dormise de patruzeci de ore şi în fiecare minut din acest timp fusese supus unui stres constant. Totuşi, înainte de a se vârî cu greutate în propriul pat, la fel de îngust şi de înghesuit ca şi celelalte, luă fotografia înrămată din nişa de deasupra biroului şi studie imaginea tinerei placide care ţinea pe genunchi un băieţel îmbrăcat în pantaloni scurţi bavarezi.

– Noapte bună, dragii mei, şopti el. Noapte bună şi ţie, celălalt fiu al meu, pe care nu te-am văzut niciodată.

Îl trezi sirena de imersiune; mugea ca o fiară rănită, provocând ecouri dureroase în carcasa metalică atât de mică, aşa că sări speriat din somnul adânc şi lovi violent cu capul marginea de oţel a patului, chinuindu-se să se ridice, buimac de somn.

Deveni instantaneu conştient de tangajul şi legănarea navei. Vremea se stricase, simţi cum se înclină puntea sub picioarele lui în momentul în care prora se lăsă brusc în jos şi submarinul plonjă sub apă. Dădu brutal la o parte paravanul de pânză şi năvăli complet îmbrăcat în centrul de control, exact în momentul în care cei doi soldaţi care stătuseră ca observatori pe aripile laterale coborâră scara de pe punte. Imersiunea fusese atât de rapidă încât o cascadă de apă de mare le căzu pe cap şi pe umeri, înainte ca Horsthauzen să apuce să etanşeze chepengul din turn.

Kurt preluă comanda și aruncă o privire rapidă la ceasul din vârful panoului de control de alamă. Ora 18.32. Făcu toate calculele necesare și estimă că era la 100 de mile nautice de țărm, la marginea zonei de patrulă. Horsthauzen l-ar fi chemat probabil în câteva minute dacă nu ar fi fost forțat să comande manevra de imersiune de urgență.

– Adâncimea de periscop, se răsti la timonierul-șef, care era așezat în fața panoului de control; se folosi de cele câteva clipe de răgaz ca să se adune și să-și regăsească pe deplin echilibrul mental, studiind diagrama de navigație.

– Adâncime nouă metri, domnule, zise timonierul, răsucind cârma ca să verifice.

– Periscopul sus, ordonă Kurt, în momentul în care Horsthauzen coborî din turn, sări de pe scară și își preluă stația la consola de atac.

– Am observat o navă de dimensiuni mari cu lumini de navigare verzi și roșii, cu orientarea la 060 grade, îi dădu el raportul încet lui Kurt. Nu am reușit să remarc nici un detaliu.

Pistoanele hidraulice șuierară ascuțit și periscopul se înălță deasupra punții. Kurt se aplecă, desfăcu mânerele laterale și-și lipi fața de vizorul căptușit cu margini moi de cauciuc, privi cu atenție prin lentilele Zeiss și se îndreptă de spate ca să urmeze înălțarea periscopului, răsucindu-l deja la marcajul de orientare de 060 de grade.

Lentila era neclară din cauza apei așa că așteptă să se limpezească.

– E amurg târziu... își dădu el seama după lumina de la suprafață. Estimarea razei de bătaie? îl întrebă apoi pe Horsthauzen.

– Am observat chila scufundată. Ceea ce însemna că probabil era la opt sau nouă mile nautice, dar luminile de navigare roșii și verzi arătau că se îndrepta aproape direct spre submarinul U-32. Chiar faptul că își arăta luminile indica aroganța supremă a vaporului, în mod evident se credea singur în tot oceanul.

Lentilele se limpeziră de apă și Kurt urmări încet linia de observare.

Iată-l. Simți cum îi crește pulsul iar respirația i se acceleră. Așa era întotdeauna – oricât de des văzuse până atunci dușmanul, șocul și agitația erau tot atât de intense ca prima dată.

– Orientarea! zise către Hortshauzen și locotenentul însemnă orientarea în tabla de atac.

Kurt se uita la vaporul-țintă, simțind o foame în vintre, o dorință aproape sexuală, ca și cum ar fi privit o femeie frumoasă, goală și disponibilă; între timp manipula ușor butonul telemetrului cu mâna dreaptă.

Telemetrul uni în lentilele periscopului imaginea dublă a navei.

– Țintă marcată! zise tare Kurt în momentul în care cele două imagini fuzionară într-o singură siluetă clară.

– Orientare 075 grade, zise Horsthauzen. Raza 7 650 metri! Înscrise numerele pe tabelul de atac.

– Jos periscopul! Direcție nouă 340 grade! ordonă Kurt și tuburile groase ale periscopului se strânseră șuierând în locașul lor din podea, la picioarele lui. Chiar și la această distanță și pe lumina slabă, Kurt nu voia să riște ca un observator mai prudent să zărească spuma făcută de vârful periscopului care tăia suprafața apei, și întoarse într-un curs de intercepție spre nord.

Kurt privea minutarul ceasului de pe panoul de control. Trebuia să-i dea lui Horsthauzen cel puțin două minute înainte să facă următoarea observare. Îi aruncă secundului o privire și văzu că era complet absorbit de calculele sale, cu cronometrul în mâna dreaptă, cu mâna stângă mutând piesele de pe tabla de atac ca un chinez în fața unui abac.

Kurt își mută atenția asupra propriilor calcule privind lumina și condițiile de suprafață ale mării. Lumina slabă era în avantajul lui. Ca orice vânător trebuia să se apropie tiptil și în secret, dar marea din ce în ce mai agitată îi făcea probleme; dacă talazurile se spărgeau peste lentilele periscopului puteau să afecteze chiar și funcționarea torpilelor.

– Sus periscopul! ordonă el. Cele două minute expiraseră. Găsi imaginea aproape instantaneu. Orientarea pe țintă! Distanța la țintă!

Horsthauzen avea acum punctele de referință, timpul scurs între observări, distanțele relative și orientarea submarinului și a țintei sale, cât și propria viteză și direcția de mers a submarinului.

– Ținta se deplasează pe direcția 175 grade. Viteza 22 de noduri, citi el de pe tabla de atac.

Kurt nu-și luă privirea de pe vizorul periscopului, dar simți fiorii vânătorii vibrându-i în sânge ca fierbințeala unui alcool tare. Cealaltă navă venea direct înspre ei la viteza obișnuită a unui crucișător de război britanic care făcea o traversare lungă. Se uită atent la imaginea îndepărtată, dar ziua se stinse chiar în timp ce studia suprastructura de-abia vizibilă printre sclipirile luminilor de navigație – și totuși, totuși – nu era absolut sigur, poate vedea ceea ce voia să vadă – observă o formă vag triunghiulară profilată pe cerul din ce în ce mai neguros, marcajul clar în formă de trepied al noii clase „I" de crucișătoare de război.

– Jos periscopul. Se hotărî. Direcție nouă, 355 de grade – cursul direct pentru interceptarea țintei – desemnați ținta ca „vânat". Aceasta era notificarea pentru ofițerii săi că intrau în stare de atac; le văzu chipurile în lumina slabă căpătând o expresie lacomă, de lup, și toți schimbară priviri nerăbdătoare și răutăcioase. Vânatul e un crucișător inamic. Atacăm cu torpilele de la proră. Stațiile de luptă, raportați.

Rapoartele veniră în succesiune rapidă, asigurându-l că întreaga navă era gata de atac. Kurt dădu din cap cu satisfacție, stând în picioare în fața panoului de control, studiind cadranele pe deasupra capetelor timonierilor așezați, vârându-și adânc mâinile în buzunarele jachetei de uniformă ca să nu i se vadă tremuratul degetelor, care i-ar fi trădat starea de agitație extremă în care se găsea, dar simțea cum pleoapa stângă i se zbătea încontinuu, făcându-l să clipească

sardonic, iar buzele subțiri și palide îi tremurau incontrolabil. Fiecare secundă părea o eternitate, până când putu să întrebe:

– Cursul estimat?

Marinarul cu hidrofoanele pe urechi își înălță privirea. Până atunci monitorizase sunetul îndepărtat al elicelor vasului britanic.

– Curs stabil, zise el și Kurt aruncă o privire către Horsthauzen.

– Distanța estimată? întrebă Horsthauzen, concentrat asupra tablei de atac.

– Distanța estimată, 4 000 metri.

– Sus periscopul.

Crucișătorul era încă acolo, exact unde se așteptase să fie – nu-și schimbase cursul. Kurt aproape simți că-i vine rău de ușurare. Dacă în orice moment vânatul bănuia prezența submarinului, putea pur și simplu să se întoarcă și să fugă de el, chiar și fără să se obosească să-și mărească viteza, iar el ar fi fost cu totul incapabil să-l oprească. Dar crucișătorul înainta fără să bănuiască ceva.

Era complet întuneric acum în lumea de la suprafață și valurile de furtună se spărgeau în jerbe de spumă albă. Kurt trebui să ia decizia pe care o amânase până în ultimul moment posibil. Mai verifică o dată întreaga linie a orizontului, răsucind de mânerele periscopului într-un cerc complet de 360 de grade, târșâindu-și picioarele în jurul tubului, până se convinse că nu mai era nici o altă navă dușmană care să i se strecoare în spate de la pupă, că nu era nici un distrugător care să escorteze crucișătorul.

– Voi trage de pe puntea de manevră.

Chiar și Horsthauzen își ridică privirea pentru un moment și-i auzi pe ofițerii subalterni trăgând brusc aer în piept când realizară că asta însemna să iasă la suprafață aproape sub prora crucișătorului de război inamic.

– Jos periscopul! îi ordonă Kurt timonierului-șef. Redu viteza la cinci noduri și adu nava la adâncimea turnului.

Văzu acele cadranului de control tremurând și apoi începând să se miște, viteza scăzu brusc iar adâncimea se micșoră încet; Kurt se duse la scara de metal.

– Transfer comanda pe puntea de manevră, îi spuse lui Horsthauzen, după care începu să urce. Se cățără cu agilitate până-n vârf, unde învârti roata de închidere a chepengului principal.

În momentul în care submarinul ieși la suprafață, presiunea aerului împinse cu forță chepengul în sus și Kurt ieși rapid afară.

Vântul îl biciui instantaneu, fluturându-i hainele și împroșcându-l cu apă pe față. Marea fierbea în jurul lui, iar nava se legăna sălbatic și sălta pe valuri în furtuna iminentă. Kurt conta pe agitația apelor pentru a camufla ieșirea la suprafață a submarinului. Se convinse cu o privire că nava dușmană era aproape direct în față și venea spre ei rapid și fără ezitare. Se aplecă asupra panoului de tragere de la capătul punții de manevră, deschise tubul de comunicare și zise tare:

– Pregătiți-vă de atac! Pregătiți tuburile de la proră.

– Tuburile închise, răspunse Horsthauzen de sub punte și Kurt începu să-i dea detaliile de distanță și direcție, iar locotenentul de pe puntea de dedesubt citi datele de direcție de tragere de pe tabla de atac și le transmise timonierului. Prora submarinului se răsuci treptat, căci timonierul avea grijă să-l țină exact pe direcția țintă.

– Distanță 2 500 metri, zise Kurt. Era acum la distanța extremă de tragere, dar se apropia rapid.

Se vedeau câteva lumini pe punțile superioare ale crucișătorului, dar în afara lor nu era decât o formă imensă și neagră. Nu se mai vedea clar silueta conturată pe cerul nopții, deși Kurt putea deslușI totuși la înălțime conturul vag al coșurilor triple.

Kurt era deranjat de existența luminilor. Nici un căpitan din Marina Regală nu ar trebui să fie atât de neglijent încât să nu-și ia precauțiile elementare. Simți un mic fior înghețat de îndoială răcindu-i entuziasmul și ardoarea războinică. Se uită

lung la vasul enorm prin stropii de apă și întuneric și pentru prima dată din sutele de asemenea situații la fel de periculoase și stresante, se simți nesigur și ezitant.

Vasul din fața lui era în poziția exactă și pe exact cursul unde se aștepta să găsească nava *Inflexible*. Era de mărimea exactă, avea cele trei coșuri și suprastructura în formă de trepied, mergea cu viteză constantă de 22 de noduri – și totuși i se vedeau luminile.

– Repetați distanța de tragere! se auzi vocea lui Horsthauzen prin tubul de comunicare, îmboldindu-l blând, și Kurt tresări. Stătea să se uite la vânat în loc să se ocupe de telemetru. Anunță imediat distanța micșorată și își dădu seama că în treizeci de secunde va trebui să ia o decizie finală.

– Voi trage de la 1 000 metri, zise el în tubul de comunicații.

Era o distanță perfectă de tragere; nu exista pericolul ca vreunul din proiectilele lungi ca niște rechini să rateze, nici chiar cu aceste ape tulburate de furtună.

Kurt se uită cu atenție prin lentilele telemetrului, văzând cum numerele scădeau în mod regulat, pe măsură ce vânat și vânător se apropiau din ce în ce mai mult unul de altul. Trase aer adânc în piept, ca un săritor la adâncime gata să plonjeze în apele negre și reci, și ridică glasul pentru prima dată.

– Tubul numărul unu – *los!*

Vocea lui Horsthauzen se auzi aproape imediat, cu bâlbâiala slabă ce se simțea întotdeauna când era foarte agitat.

– Numărul unu lansat.

Nu se auzi nici un sunet. Nu se simți nici un recul. Nici o mișcare a corpului submarinului care să semnalizeze lansarea primei torpile.

Kurt nu reuși să vadă nici măcar coada de spumă lăsată de torpila în viteză în întuneric, în apele atât de învolburate.

– Tubul numărul doi – *los!*

Kurt lansă o serie de torpile, fiecare pe un curs cu divergență extrem de mică față de cea dinainte – prima țintită spre proră, a doua spre mijlocul navei, a treia spre pupă.

– Tubul numărul trei – *los!*

– Toate trei lansate!

Kurt își ridică privirea de pe panoul de tragere și-și mijì ochii să vadă urmele torpilelor prin vânt și stropii de apă. Procedura standard era să execute o imersiune de urgență de îndată ce torpilele erau trase și să aștepte exploziile jos, în siguranța adâncurilor, dar de data asta Kurt se simți obligat să rămână la suprafață să vadă cu ochii lui.

– Timpul până la impact? îl întrebă pe Horsthauzen privind silueta înaltă a navei victimă, împodobită cu lumini aproape ca o navă de croazieră și făcând să pălească stelele presărate pe cortina neagră a cerului din spatele ei.

– Două minute cincisprezece secunde până la impact, îi zise Horsthauzen și Kurt apăsă butonul cronometrului.

În aceste momente de așteptare, după ce torpilele erau deja lansate și se repezeau spre țintă, Kurt era asaltat întotdeauna de remușcare. Înainte de tragere nu simțea decât emoția vânătorii și agitația înfiorată a pândei, dar acum se gândea la bărbații viteji, frați marinari, pe care îi condamnase la întunericul rece din apele nemiloase.

Secundele parcă se târau, astfel că trebui să verifice cadranul luminos al cronometrului ca să se asigure că torpilele nu deviaseră, nu se scufundaseră și nici nu trecuseră pe lângă țintă.

Dintr-odată auzi o bubuitură enormă care îl făcu să tresară, deși o aștepta, și văzu o explozie perlată de apă învăluind până sus crucișătorul de război, sclipind în lumina stelelor și a farurilor de pe punte, cu o minunată iridescență scânteietoare.

– Numărul unu – impact! se auzi strigătul de triumf al lui Horsthauzen prin tubul de comunicații, urmat imediat de un al doilea muget tunător, ca și cum s-ar fi prăbușit în mare un munte întreg. Numărul doi – impact!

Și apoi din nou, în timp ce primele două coloane strălucitoare de apă erau încă sus în aer, a treia țâșni cu forță până sus, de lângă ele.

– Numărul trei – impact.

Kurt privi coloanele de apă amestecându-se, micșorându-se risipite de vânt, dar marea navă își continuă înaintarea, aparent nevătămată.

– Vânatul pierde viteză, exclamă încântat Horsthauzen. Cursul i s-a schimbat către tribord.

Nava condamnată începu o întoarcere largă și fără direcție împotriva vântului. Nu va fi necesar să mai tragă și torpilele de la pupa.

– Locotenent Horsthauzen pe punte, zise Kurt în tubul de comunicații.

Era o răsplată pentru misiunea îndeplinită perfect. Știa cu câtă voluptate va povesti mai târziu tânărul locotenent colegilor săi fiecare detaliu din scufundarea crucișătorului britanic. Amintirea acestei victorii îi va încuraja și-i va susține de-a lungul nopților și a zilelor atât de lungi, pline de lipsuri și greutăți, care îi așteptau. Horsthauzen țâșni afară prin chepeng și veni lângă căpitanul său, umăr lângă umăr, privind și el cu sete victima lor monstruoasă.

– S-a oprit! strigă el. Nava britanică zăcea ca o stâncă între valurile mării.

– Ne apropiem mai tare, se hotărî Kurt și transmise ordinul timonierului.

Submarinul U-32 se furișă înainte, străpungând talazurile clocotitoare, având doar turnul de cârmă deasupra apei, apropiindu-se treptat și prudent. Tunurile crucișătorului puteau fi încă mânuite, n-aveau nevoie decât de o singură lovitură norocoasă și carcasa subțire a submarinului ar fi fost găurită.

– Ascultă! ordonă deodată Kurt, întorcându-și capul să prindă sunetele care ajungeau vag la ei, acoperite de vuietul vântului.

– Eu n-aud nimic.

– Opriți motoarele! ordonă Kurt, și imediat încetă vibrația și șuieratul motorului Diesel. Acum auzeau mult mai clar.

– Voci! șopti Horsthauzen.

Era un cor jalnic, adus de vânt. Țipetele și strigătele unor oameni foarte speriați, crescând sau scăzând în intensitate

odată cu vântul schimbător, punctate de câte un urlet sălbatic al cuiva care se prăbușea sau sărea de pe covertă.

– Se înclină foarte pronunțat. Erau deja suficient de aproape cât să vadă nava pe fundalul cerului presărat cu stele.

– Se scufundă cu prora înainte.

Pupa imensă se ridica vizibil în aer.

– Se duce repede – foarte repede.

Auzeau acum trosnetele și bubuiturile talazurilor care izbeau chila; apele intrau prin găurile lăsate de torpile, răsucind și îndoind carcasa de metal.

– Operează reflectorul, ordonă Kurt, iar Horsthauzen se întoarse și se holbă la el. N-ai auzit ce ți-am ordonat? se răsti Kurt.

Horsthauzen se dezmetici. Era împotriva tuturor instinctelor de marinar de pe un submarin să-și dea de gol poziția în fața dușmanului într-un mod atât de strigător la cer, dar locotenentul traversă puntea de manevră până la reflector.

– Pornește-l! îi ordonă din nou Kurt când îl văzu ezitând, iar raza albă și lungă de lumină trecu peste un kilometru de mare furtunoasă lovind coca navei, reflectată înapoi într-o explozie orbitoare de alb imaculat.

Kurt se năpusti de-a lungul punții și-l împinse la o parte pe locotenent de lângă reflector. Apucă convulsiv mânerele și mișcă fascicolul de lumină orizontal și apoi vertical, mijindu-și ochii să vadă prin reflexia orbitoare a vopselei proaspete de pe navă; căută frenetic în toate direcțiile și apoi îngheță brusc, cu degetele încovoiate ca niște gheare pe mânerele reflectorului.

În cercul perfect rotund al razei reflectorului se vedeau cât se poate de clar brațele stacojii ale crucii imense care era pictată pe carcasă.

– Oh, Sfântă Fecioară, șopti Kurt. Ce-am făcut?

Oripilat, mișcă încet raza înainte și-napoi. Punțile navei imense erau înclinate abrupt în direcția lor, așa că vedea foarte clar grupurile de siluete omenești mișunând în toate direcțiile, încercând să ajungă la bărcile de salvare suspendate din gruie.

Câțiva târau brancarde sau conduceau siluete care se poticneau, îmbrăcate în robe lungi și albastre, de spital, și țipetele și rugile lor se auzeau ca o colonie de păsări la apusul soarelui.

Kurt văzu nava aplecându-se brusc spre el cu un șuierat năprasnic, iar oamenii de pe punți alunecară, îngrămădindu-se unii peste alții la parapet. Apoi unul câte unul, sau mai mulți deodată, începură să se prăbușească peste bord.

Una dintre bărcile de salvare se desprinse și căzu, lovind apa lângă chila vasului, apoi se răsuci cu fundul în sus imediat. Oamenii de pe punțile de sus cădeau în continuare, iar vântul purta până la el țipetele lor isterice, și vedea exploziile de spumă albă când atingeau suprafața apei.

– Ce putem face? șopti Horsthauzen lângă el, uitându-se la el în lumina reflectorului, cu chipul palid și îngrozit.

Kurt stinse reflectorul. După lumina atât de intensă, întunericul era copleșitor.

– Nimic, zise el în beznă. Nu putem face nimic. Se întoarse și se duse împleticit la chepeng.

Când ajunse la capătul scării reușise deja să-și recapete stăpânirea de sine, și rosti ordinele cu glas monoton și cu chipul neclintit.

– Observatorii pe punte. Turație pentru 12 noduri, noul curs la 150 de grade.

Își relaxă trupul când întoarseră spatele navei care se scufunda și reuși să-și controleze impulsul de a-și acoperi urechile. Știa foarte bine că nu va putea să amuțească țipetele. Știa că le va auzi mereu, până în ceasul morții lui.

– Eliberați stațiile de acțiune, zise el cu ochii goi, cu trăsăturile ca de ceară ude din cauza stropilor de apă și de sudoare. Reluați rutina de patrulă.

Centaine stătea pe marginea patului cel mai de jos din salonul ei favorit de pe puntea C. Avea o carte deschisă în poală.

Era una dintre cabinele mari, cu opt paturi suprapuse și toți tinerii din paturi aveau coloana vertebrală ruptă. Nici unul dintre ei nu va mai umbla vreodată, și, aproape ca o sfidare, ei alcătuiau grupul cel mai gălăgios, mai vesel și mai încăpățânat de la bordul navei *Protea Castle.*

În fiecare seară, în ora de dinaintea stingerii, Centaine venea să le citească – sau cel puțin asta era ideea. De obicei nu treceau decât trei-patru minute după care textul devenea punctul de plecare pentru o dezbatere aprinsă care continua, scăpată de sub control, până se auzea gongul din sala de mese.

Lui Centaine îi plăceau aceste discuții la fel de mult ca lor și alegea invariabil o carte cu un subiect despre care voia să afle mai multe, întotdeauna cu o temă africană.

În seara aceasta alesese volumul II din *Voyage dans l'interieur de l'Afrique* de Levaillant, originalul în franceză. Traducea direct în engleză descrierea lui Levaillant a unei vânători de hipopotami și publicul ei o asculta cu toată atenția, până ajunse la pasajul: „Fiara femelă a fost jupuită și tăiată bucăți pe loc. Am poruncit să mi se aducă un vas pe care l-am umplut cu laptele ei. Părea să fie mult mai puțin neplăcut decât cel de elefant și până a doua zi se transformase aproape în întregime în smântână. Avea un gust ciudat și un miros groaznic care m-a dezgustat, dar în cafea era chiar bun".

Se auziră mai multe exclamații de dezgust din paturi.

– Doamne sfinte! zise unul dintre ei. Franțujii ăștia! Oricine poate să bea lapte de hipopotam și să mănânce broaște...

Instantaneu se răstiră toți la el.

– Rază-de-soare e franțuzoaică, dobitocule! Cere-ți iertare imediat! Și azvârliră o rafală de perne asupra nelegiuitului.

Centaine izbucni în râs și sări în picioare să restaureze ordinea, dar în momentul acela puntea i se zdruncină sub picioare, iar ea își pierdu echilibrul și se răsturnă pe spate pe pat. Șocul exploziei masive zgudui întreaga navă.

Centaine se chinui să se ridice de pe pat, dar o nouă explozie, chiar mai violentă decât prima, o aruncă la loc pe spate înainte să apuce să se ridice în picioare.

– Ce se-ntâmplă? strigă ea.

A treia explozie lăsă pe întuneric şi Centaine căzu din pat. Era întuneric beznă şi cineva se rostogoli de sus peste ea, imobilizând-o într-o încurcătură de aşternuturi.

Simţi că se sufocă şi începu să strige. Toată nava răsuna de ţipete şi urlete, din toate direcţile.

– Dă-te jos de pe mine! strigă ea. Se zbătu să se elibereze şi se târî până la uşă, unde reuşi în sfârşit să se ridice în picioare. În jurul ei era un haos total, o vânzoleală grăbită de oameni alergând prin întuneric, ţipete şi comenzi urlate fără sens, şi puntea de sub picioare se înclină brusc şi o făcu să intre în panică. Îşi ridică mâinile şi împinse disperată, încercând să se apere de un corp care se izbi de ea şi apoi pipăi peretele ca să iasă în coridorul lung şi îngust.

Sirenele de alarmă începură să sune prin beznă – un sunet ascuţit care sfâşia nervii, mărind şi mai mult deruta generală – şi o voce zbieră:

– Nava se scufundă – echipajul îşi abandonează posturile. O să fim prinşi în capcană aici.

Imediat năvăliră cu toţii spre scara de tambuchi şi Centaine se trezi dusă aproape pe sus de mulţime, fără să poată să reziste, încercând doar să-şi păstreze echilibrul, căci ştia că dacă se împiedică şi cade va fi călcată în picioare. Încercă instinctiv să-şi protejeze pântecul, dar o împinseră în perete cu asemenea forţă că-i zăngăniră dinţii în gură şi se muşcă de limbă. Căzu la pământ şi îşi simţi gura plină de gustul metalic şi sărat de sânge; îşi aruncă amândouă braţele înainte şi se prinse de balustrada scării de tambuchi, încleştându-se de ea cu toată puterea. Se trase în sus pe scări, plângând din cauza efortului de a rămâne în picioare în învălmăşeala trupurilor intrate în panică.

– Bebeluşul meu! se auzi zicând cu voce tare. Nu puteţi să-mi omorâţi bebeluşul.

Nava se lăsă brusc cu prora în jos; se auzi un trosnet, apoi un scrâșnet de metal pe metal, zgomot de sticlă spartă, iar năvala sălbatică și tropăitul nebunesc din jurul ei se înteți și mai tare.

– Se scufundă! zbieră o voce imediat lângă ea. Trebuie să ieșim de-aici! Lăsați-mă să ies...

Se aprinseră iar luminile și Centaine văzu scara de tambuchi de pe puntea superioară blocată de bărbați care se zbăteau și înjurau. Avea deja mai multe vânătăi, se simțea strivită și neajutorată.

– Bebelușul meu! plângea ea în hohote, strivită de perete.

Dar luminile păreau să-i trezească din panică pe bărbații din jurul ei, făcându-i să le fie rușine de groaza lor oarbă.

– E Rază-de-soare aici! răcni o voce. Era un afrikander înalt, unul dintre admiratorii ei cei mai fervenți, și își împinse cârja înainte ca să-i facă drum să iasă prin masa de oameni.

– Lăsați-o să treacă – dați-vă la o parte, nemernicilor, lăsați-o pe Rază-de-soare să treacă.

Fu apucată de niște mâini care o ridicară de pe picioare.

– Lăsați-o pe Rază-de-soare să treacă!

O trecură peste capetele lor, ca pe o păpușă. Își pierdu vălul de la uniforma de infirmieră și unul din pantofi.

– Uite-o pe Rază-de-soare, treceți-o mai departe, până sus! Centaine începu să plângă, fiind înghiontită, învinețită și apucată de mâinile dure ale soldaților, dar o purtară pe brațe rapid până sus.

În vârful scării de tambuchi, alte mâini o înșfăcară și o împinseră până pe covertă. Aici era întuneric și vântul îi despleti părul și-i flutură fustele în jurul picioarelor, făcând-o să se împiedice. Puntea era înclinată foarte tare, dar imediat ce făcu primii pași tot vasul se zdruncină violent și Centaine se izbi de un stâlp de susținere, atât de tare încât țipă de durere.

Se gândi dintr-odată la tinerii atât de mutilați și neajutorați pe care-i lăsase în urmă pe puntea C.

„Ar fi trebuit să-i ajut", își zise ea, apoi se gândi la Anna. Zăpăcită și nesigură se uită înapoi la chepengul de la scara de

tambuchi, de unde țâșnea în continuare un șuvoi neîntrerupt de bărbați, ca un furnicar. Era complet imposibil să încerce să coboare împotriva acestui torent și era conștientă că nu avea câtuși de puțin puterea necesară să sprijine un bărbat care nu putea să umble singur.

În jurul ei ofițerii încercau să restabilească ordinea, dar majoritatea acestor bărbați care înduraseră cu stoicism iadul din tranșee erau îngroziți până la pierderea rațiunii de gândul de a fi prinși pe o navă care se scufunda – fețele le erau contorsionate și ochii înnebuniți de teroare. Totuși erau și câțiva care îi târau afară pe ologi și pe orbi, conducându-i la bărcile de salvare de lângă balustradă.

Centaine se încleștase cu amândouă mâinile de stâlp și stătea sfâșiată de nehotărâre, frică și oroare la gândul sutelor de oameni de sub punte care în mod evident nu vor reuși niciodată să ajungă pe covertă. Nava de sub picioarele ei hurui și se zgudui în agonia morții, aerul pufnea prin găurile de sub linia de plutire ca mugetul unui monstru marin, și zgomotul îngrozitor o făcu pe Centaine să se hotărască.

„Bebelușul meu, se gândi ea. Trebuie să-l salvez, ceilalți nu contează – numai copilul meu!"

– Razã-de-soare! Unul dintre ofițeri o văzu și se lăsă să alunece de-a lungul punții înclinate ca să ajungă la ea și să-și pună un braț protector în jurul ei. Trebuie să intri într-o barcă de salvare – nava o să se scufunde în orice moment.

Cu mâna liberă desfăcu închizătorile propriei veste de salvare, și-o dădu jos de pe el și o ridică peste capul lui Centaine.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Centaine gâfâind în timp ce el îi încheia la bărbie și peste piept chingile vestei voluminoase de pânză.

– Am fost loviți de torpile. Haide.

O târî după el, apucându-se de balustradă, de stâlpii sau frânghiile de pe punte, căci nu se putea sta în picioare fără ajutor din cauza înclinării atât de abrupte a vaporului.

– Barca de acolo! Trebuie să ajungem la ea!

O barcă de salvare plină deja se legăna sălbatic în gruie chiar în fața lor, și un ofițer urla ordine încercând să-i facă să descâlcească scripeții blocați.

Centaine se uită peste bord la marea neagră ce clocotea înspumată; vântul îi suflă părul peste față, orbind-o.

Brusc, de departe dintre apele negre, izbucni o rază albă de lumină care-i lovi orbitor, făcându-i să-și ridice mâinile ca să-și protejeze ochii de strălucirea crudă.

– Submarin! strigă ofițerul care o ținea pe Centaine de un braț. Porcul naibii a venit să admire ce măcel a făcut.

Raza de lumină îi părăsi și se îndreptă în jos, măturând toată carcasa navei.

– Vino, Centaine.

O târî după el către balustradă, dar sistemul de scripeți se rupse chiar în acel moment și barca se prăbuși cu încărcătura sa de oameni isterizați, urlând îngroziți în talazurile zbuciumate de dedesubt.

Cu încă o răsuflare imensă de aer din rănile ei de sub apă, nava se prăbuși înainte într-un unghi imposibil, iar Centaine și ofițerul alunecară neajutorați și se izbiră deodată de balustradă.

Raza nemiloasă de lumină albă se mișca de la un capăt la celălalt al navei și când trecu peste ei îi orbi, lăsându-i apoi într-o beznă chiar mai oribilă și mai amenințătoare ca înainte.

– Porcii! Porci blestemați! Vocea ofițerului era răgușită și aspră de furie.

– Trebuie să sărim! îi strigă Centaine. Trebuie să părăsim nava!

Când prima torpilă lovi nava, Anna era așezată la măsuța de toaletă din cabină. Și ea își petrecuse după-amiaza lucrând cu oamenii de pe puntea C și nu urcase decât de curând, ca s-o ajute pe Centaine să se pregătească pentru cină. Se așteptase să o găsească în cabină și era destul de iritată că nu se întâmpla așa.

– Copila aia n-are habar ce înseamnă ora exactă, bombăni ea, dar îi pregăti un rând de lenjerie curată înainte să se apuce de propria toaletă.

Prima explozie o aruncă de pe scăunel și o făcu să se izbească brutal cu tâmpla de marginea patului. Zăcu buimăcită unde se găsea cât timp nava era sfâșiată de celelalte explozii succesive, și apoi fu orbită de întuneric. Se ridică cu greu în genunchi, în sunetul asurzitor al sirenelor, și se forță să înceapă procedura de rutină pe care o exersaseră aproape zilnic de când plecaseră din Calais.

– Vesta de salvare! Pipăi pe întuneric sub pat și-și trase peste cap vesta voluminoasă, târându-se apoi către ușă. Brusc se aprinseră iar luminile și Anna se ridică în picioare, împleticindu-se, se rezemă de perete și-și masă cucuiul.

Mintea i se limpezi puțin și imediat se gândi la Centaine.

– Fetița mea! se repezi spre ușă, dar chiar atunci nava se prăbuși sub picioarele ei. Fu zvârlită înapoi în masa de toaletă și în aceeași clipă cutia de bijuterii a lui Centaine alunecă și ar fi căzut, dar Anna o prinse instinctiv și o strânse la piept.

– Abandonați nava! zbieră o voce în fața cabinei. Nava se scufundă! Abandonați nava!

Anna învățase deja suficientă engleză cât să înțeleagă asta. În secunda aceea își recăpătă bunul ei simț de țărancă practică.

Cutia de bijuterii conținea toți banii și toate actele lor. Deschise dulăpiorul de deasupra capului ei și scoase afară geamantanul. Aruncă în el cutia de bijuterii și se uită rapid în jur. Apucă rama de argint cu fotografiile lui Centaine, a mamei ei și a escadrilei lui Michael și o vârî și pe ea în geamantan, deschise smucit sertarul și înghesui haine călduroase pentru ea și Centaine, peste cutia de bijuterii și fotografiile înrămate. Închise geamantanul și mai aruncă o ultimă privire rapidă prin toată cabina. Nu mai aveau nimic altceva de valoare, așa că deschise ușa și ieși în culoar.

Imediat fu târâtă în torentul neabătut de bărbați, majoritatea chinuindu-se să-și îmbrace vestele de salvare. Anna încercă să meargă în direcția opusă.

– Trebuie s-o găsesc pe Centaine, trebuie să-mi găsesc fetița! dar o cărară aproape pe sus până pe puntea întunecată și o înghiontiră către una dintre bărcile de salvare.

Doi marinari o apucară de brațe.

– Haide, dragă. Hopa sus! și deși Anna încercă să-l lovească pe unul din ei în cap cu geamantanul, o ridicară peste margine și căzu pe fundul bărcii într-o învălmășeală de fuste și picioare între bârnele transversale. Se ridică cu chiu cu vai, cu geamantanul încleștat încă în brațe și încercă să se cațere afară din barcă.

– Prindeți-o pe dobitoaca aia nebună! strigă exasperat un marinar și mai multe mâini aspre și nemiloase o apucară și-o traseră înapoi.

În câteva minute barca era atât de plină încât Anna era îngrămădită fără scăpare între trupuri de soldați și nu mai putea decât să strige și să-i implore în flamandă, franceză și engleza ei stâlcită.

– Trebuie să mă lăsați să ies. Trebuie să-mi găsesc fetița...

Dar nimeni n-o luă în seamă; vocea îi era complet acoperită de urlete și de hărmălaie, de vuietul vântului și zgomotul valurilor ce se spărgeau de carcasa de oțel, de scrâșnetele, gemetele și bubuiturile navei în agonie.

– Nu mai încap alții! strigă o voce autoritară. Lăsați-o la apă și desprindeți-o!

Barca fu lăsată la apă – prăbușire amețitoare prin beznă, care-i întoarse stomacul pe dos – și lovi suprafața apei cu forță, ocupanții săi fiind udați leoarcă la impact. Anna se trezi pe fundul plin de apă al bărcii, cu toți oamenii claie peste grămadă peste ea. Se chinui să se ridice din nou în timp ce barca se legăna și se smucea bezmetic în toate direcțiile, ciocnindu-se de vapor.

– Puneți vâslele în apă! Din nou aceeași voce, aspră și autoritară. Scoateți barca de aici, soldați! Așa! Foarte bine, lăsați să treacă la tribord. Trageți, ce naiba, trageți!

Se chinuiră să se îndepărteze de marginea vaporului înainte ca acesta să se scufunde și să-i tragă și pe ei la fund.

Anna se ghemui pe fundul bărcii, cu geamantanul încleștat la piept, uitându-se la vaporul înalt care se înălța deasupra lor ca un pisc de munte.

În clipa aceea o rază imensă de lumină albă țâșni din întunericul din spatele lor și lovi nava. Se mișcă încet, dintr-o parte în alta a carcasei albe și lucitoare, ca reflectoarele de teatru, luminând câteva imagini tragice și trecând imediat mai departe – grupuri de oameni prinși în capcană lângă balustradă, o siluetă zvârcolindu-se într-o targă fără brancardieri ce aluneca de-a lungul punții, un marinar prins în frânghiile unei bărci de salvare, atârnând ca un condamnat la spânzurătoare – și în cele din urmă raza se opri pentru câteva clipe pe uriașele cruci roșii pictate pe coca albă.

– Da, uită-te bine, nemernic ordinar! strigă unul dintre bărbații de lângă Anna, și imediat și alții din barcă începură să urle.

– Nemți mârșavi...

– Măcelari mizerabili...

Anna fu înconjurată din toate părțile de răcnetele soldaților furioși și oripilați.

Raza implacabilă a reflectorului se mișcă în continuare, coborând până la linia de plutire a navei. Suprafața apei era presărată de capetele sutelor de înotători. Câțiva erau în grupulețe, alții singuri, și chipurile palide străluceau ca niște oglinzi în lumina intensă; încă mulți alții se prăbușeau în trombe de stropi în apa dintre ei, iar marea se zbuciuma vânturându-i înainte și-napoi, izbindu-i din când în când de muntele de oțel al navei.

Reflectorul se ridică iar la puntea superioară și văzură cum unghiul de înclinare devenise imposibil de abrupt, căci prora era deja adânc sub ape, iar pupa se ridica cu repeziciune în aer pe fundalul cerului înstelat.

Pentru o clipă lumina se opri pe un grup micuț de siluete lipite de balustrada de pe covertă și Anna zbieră.

– Centaine!

Fata era în mijlocul grupului, cu fața întoarsă spre mare, uitându-se în jos către abisul negru de sub ea, iar coama neagră de păr îi flutura sălbatic în vânt, pleznind-o peste față.

– Centaine! urlă Anna din nou și cu o mișcare zveltă fata se urcă în vârful balustradei de alamă. Își adunase fustele grele de lână la brâu și pentru o clipă rămase în echilibru ca un acrobat de circ. Picioarele goale îi erau palide, zvelte și bine făcute, dar semăna mai mult ca orice cu o pasăre fragilă, și se aruncă în gol cât mai departe de balustradă, cu fustele fluturând umflate ca un balon în jurul ei, și ieși din raza de lumină intrând în bezna dedesubt.

– Centaine! strigă Anna pentru ultima dată cu disperare în voce și gheață în inimă. Încercă să se ridice, ca să vadă mai bine prăbușirea trupului mărunt, dar cineva o trase înapoi jos și raza reflectorului se stinse. Anna se ghemui în barcă și ascultă țipetele oamenilor ce se înecau.

– Trageți tare! Trebuie să ne depărtăm, ori ne va trage și pe noi la fund.

Vâslele loveau apa neregulat, barca îndepărtându-se extrem de încet de pachebotul lovit.

– Se scufundă! urlă unul dintre ei. Oh, Doamne sfinte, uite cum se scufundă!

Pupa vaporului uriaș se ridică brusc în sus, apoi mai sus încă în aerul nopții și vâslașii se opriră, holbându-se împietriți.

Când pachebotul ajunse exact în poziție verticală, rămase nemișcat pentru câteva secunde lungi. Din barcă, de unde erau, vedeau clar profilată silueta elicei pe fundalul cerului înstelat, și prin șirul de hublouri se vedeau încă lumini aprinse.

Vaporul începu apoi să alunece încet în adânc, cu prora înainte, cu luminile strălucind în continuare de sub apă ca niște luni înecate. Alunecă din ce în ce mai rapid înspre adâncuri și carcasa începu să scrâșnească și să se îndoaie din cauza presiunii, aerul răbufni dinăuntru într-un tumult clocotitor de spumă și apoi dispăru. Din apele negre se ridicau

în continuare erupții de aer și spumă albă ca o gigantică fântână arteziană, dar și acestea se potoliră încet și auziră din nou țipetele singuratice ale înotătorilor.

– Dați înapoi! Trebuie să culegem cât de mulți putem!

Tot restul nopții lucrară sub comanda secundului navei, care stătea la cârma bărcii de salvare. Traseră în barcă naufragiați uzi leoarcă și tremurând înghețați de frig din ape, îngrămădindu-i unii peste alții până când nivelul de plutire urcă periculos de mult și la fiecare val luau apă peste marginea bărcii, trebuind s-o arunce încontinuu peste bord.

– Gata! strigă ofițerul. Restul va trebui să vă legați de ancorele de salvare.

Înotătorii se îngrămădiseră în jurul ambarcațiunii ca niște șobolanii înecați și Anna era suficient de aproape de pupă să-l audă pe secund murmurând.

– Amărâții ăștia nu rezistă așa până dimineața – frigul o să-i dea gata, chiar dacă nu vin rechinii.

Auzeau și celelalte bărci de salvare din jurul lor în întuneric, pleoscăitul vâslelor și vocile purtate de vânt.

– Curentul ne duce spre nord-nord-est cu patru noduri, îl auzi iar Anna pe secund. Ne va risipi în toate direcțiile înainte să se crape de ziuă. Trebuie să încercăm să rămânem împreună. Se ridică în picioare și strigă. Hei, atenție! Aici e barca numărul șaisprezece.

– Barca cinci, îi răspunse o voce din depărtare.

– Venim la voi!

Începură să vâslească vârtos prin beznă, ghidați doar de strigătele din cealaltă barcă, și, când se găsiră, legară cele două bărci una de alta. Până se făcu lumină se uniră cu încă două bărci.

În lumina cenușie a zorilor mai găsiră încă o barcă la aproape un kilometru distanță; marea dintre ei era presărată cu resturi și ici-colo se vedeau capete de înotători singuratici, dar toate păreau puncte nesemnificative pe întinderea imensă a oceanului și a cerului larg.

Oamenii din bărci se îngrămădeau laolaltă ca vitele duse la abator în camioane, regresând deja într-o stare de letargie și indiferență bovină, iar cei din apă săltau și se legănau în vestele lor umflate, într-un dans macabru al morții, căci apa verde și înghețată le trecea peste cap la fiecare val și le absorbise deja orice urmă de căldură din corp, așa că atârnau palizi și fără viață.

– Stai jos, femeie! se treziră vecinii Annei când încercă să se ridice în picioare în barcă.

– O să ne-arunci pe toți în apă, pentru numele lui Dumnezeu! Dar Anna nu-i băgă în seamă.

– Centaine! strigă ea. Nu e Centaine acolo? Și când oamenii o priviră fără să o înțeleagă, se chinui să-și amintească porecla pe care i-o dăduseră. Rază-de-soare! își aminti ea în cele din urmă. *Het iemand Rază-de-soare gesien?* strigă ea. A văzut-o cineva pe Rază-de-soare? Și, în sfârșit, reuși să trezească un oarecare interes și îngrijorare în ei.

– Rază-de-soare? E cu voi? Întrebarea trecu rapid prin grupul de bărci.

– Am văzut-o pe punte, chiar înainte să se scufunde vaporul.

– Avea o vestă de salvare.

– Nu e aici?

– Am văzut-o sărind, dar am pierdut-o după aceea.

– Nu e aici – în nici o barcă.

Anna se ghemui din nou, deprimată. Fetița ei dispăruse. O copleși disperarea și începu să se sufoce. Se uită peste marginea bărcii la bărbații morți plutind atârnați în vestele de salvare și și-o imagină pe Centaine ucisă de undele verzi și înghețate, moartă împreună cu pruncul nenăscut din ea, și gemu necontrolat.

– Nu, șopti ea. Dumnezeu nu poate fi atât de crud. Nu pot să cred asta. N-o să cred niciodată. Acest refuz îi dădu tăria și voința să îndure. Au mai fost și alte bărci, Centaine e în viață undeva acolo. Se uită în depărtare, la linia orizontului

frământat de vânturi. E vie și-o voi găsi. Și dacă-mi ia tot restul vieții, o voi găsi.

Micul incident al căutării fetei dispărute îi scosese pe oameni din apatia indusă de frig și de șoc, în care fuseseră cufundați întreaga noapte și conducătorii bărcilor se ridicară să-i facă să-și adune forțele, să aranjeze încărcătura și să facă ordine în bărci, să numere și să ia în primire containerele de apă potabilă și rațiile de mâncare, să vadă de răniți, să desprindă frânghiile cu care trăgeau înotătorii morți deja și să-i lase să plutească singuri, să distribuie turele de vâslași – și în cele din urmă să fixeze o direcție spre continentul aflat la aproape două sute de kilometri la est.

Echipele de vâslași preluară pe rând vâslele lungi și bărcile începură să se îndrepte clar spre răsărit pe marea învolburată, deși cu foarte mică viteză, aproape fiecare avans fiind zădărnicit de talazul următor, care izbea în prore și-i împingea înapoi.

– Asta e, băieți, îi îndemnă comandantul secund de la pupă. Trebuie să mergem tot înainte... Orice activitate ținea la distanță deznădejdea, care în acele momente era dușmanul lor cel mai mare. Haideți să cântăm, ce ziceți? Cine știe un cântec potrivit? Ce ziceți de *Tipperary?* Hai, toți cu mine acum.

E cale lungă până-n Tipperary
E cale lungă de mers...

Dar vântul și marea deveneau din ce în ce mai agitate și-i loveau din toate direcțiile, încât vâslele nu mai împingeau deloc apa, unul câte unul vâslașii se dădură bătuți și se pleoștiră mohorâți, iar cântecul amuți încet și rămaseră tăcuți în așteptare. După o vreme însă nu mai păreau că așteaptă să se întâmple ceva anume – ședeau pur și simplu. Mult după-amiază, soarele ieși în sfârșit de după norii joși și oamenii își înălțară fețele în sus, dar după doar câteva minute norii îl acoperiră iar, și toți lăsară capetele-n jos, ca niște margarete sălbatice de Namaqua la apus.

La un moment dat, dintr-una din bărcile din apropiere se auzi o voce monotonă, aproape fără interes.

– Ia uitați-vă, aia nu e o navă?

O vreme nu-i răspunse nimeni, de parcă aveau nevoie de timp să înțeleagă o sugestie atât de improbabilă, și apoi se auzi o altă voce, mai vioaie și mai clară.

– Ba da, e o navă!

– Unde? Unde e?

Acum era deja un vacarm de voci agitate.

– Uite acolo, imediat sub norul ăla mai negru, vezi?

– Mai jos, chiar vârful numai...

– E un vapor!

– Un vapor!

Mai mulți încercară să se ridice în picioare, câțiva își dezbrăcară jachetele și le fluturară frenetic în aer, urlând din toată puterea plămânilor.

Anna clipi și se uită lung în direcția în care arătau toți. După câteva clipe văzu o siluetă minusculă, de formă triunghiulară, de un cenușiu mai întunecat decât griul posomorât al cerului.

Secundul făcu ceva la pupă și brusc se auzi un sunet teribil, ca o bubuitură, și o linie neagră de fum țâșni drept în sus, explodând într-un mănunchi de steluțe roșii sclipitoare în văzduh. Lansase una dintre rachetele de semnalizare din dulăpiorul de la pupă.

– Ne-au văzut!

– Uite! Uite, își schimbă direcția!

– E o navă de război – trei coșuri.

– Uitați-vă la turn – e un crucișător de clasa I...

– Oh. Doamne sfinte, să vezi că e *Inflexible!* L-am văzut la Scapa Flow anul trecut...

– Fie binecuvântat, oricine e. Ne-a văzut! Oh, slavă Domnului, ne-a văzut!

Anna își dădu seama că râdea și plângea în același timp, cu geamantanul încleștat în brațe, căci era singura legătură pe care-o mai avea cu Centaine.

– Acuma o să fie bine, fetița mea, îi promise ea. Anna o să te găsească acum, iubito. Nu mai trebuie să-ți faci griji, Anna o să vină să te găsească.

Silueta cenușie și sinistră a navei de război gonea spre ei, străpungând valurile cu prora ei înaltă, ascuțită ca o secure.

Anna stătea lângă balustrada navei HMS *Inflexible* într-un grup de supraviețuitori din bărcile de salvare și privea muntele imens și turtit ridicându-se dintre apele oceanului de miazăzi.

Proporțiile muntelui se vedeau atât de clare de la distanță, podișul din vârful său era atât de precis decupat și pantele abrupte atât de artistic alcătuite, încât părea sculptat de divinul Michelangelo. Bărbații din jurul ei erau emoționați și volubili, agățați de balustradă și arătând cu mâna reperele familiare de pe uscat care se vedeau din ce în ce mai clar pe măsură ce nava avansa cu repeziciune. Aceasta era întoarcerea acasă și mulți dintre ei își pierduseră orice speranță că acest lucru se va întâmpla vreodată, iar ușurarea și bucuria ce le simțeau acum erau patetice și copilărești.

Anna nu le împărtășea deloc sentimentele. Priveliștea uscatului nu-i provoca decât o nerăbdare pe care de-abia o putea îndura. Motorul vaporului imens de sub picioarele ei era prea pitic, viteza obținută se potrivea mai bine unui melc, în comparație cu nerăbdarea ei – fiecare minut petrecut aici pe ocean era o risipă, nu făcea decât să amâne momentul când va putea să pună la cale căutarea care devenise în ultimele zile forța centrală a existenței sale, singurul ei scop.

Se frământa adâncită în gândurile ei, deși în fața ochilor i se desfășura spectacolul dramatic al oceanului și al furtunii – căci vântul care traversase liber și fără piedici toată întinderea vastă a Atlanticului se ciocnea aici de obstacolul neașteptat al uriașului munte și, asemenea unui cal sălbatic care simte arsura biciului pentru prima dată, își aduna forțele cu furie și

începea să lovească năprasnic în toate direcțiile, într-o supărare teribilă.

Norii denși și albi înfloriră în fața ochilor Annei deasupra podișului vast din vârful muntelui și începură să se rostogolească în jos în râpa abruptă, într-o maree lentă și gelatinoasă, peste stâncile puternic reliefate, iar când oamenii din jurul ei, cuprinși de admirație izbucniră în exclamații de încântare, ea nu trăi decât dorința insuportabilă de a simți pământul sub picioare, ca să se poată întoarce imediat cu fața la nord și să înceapă cercetarea.

Vântul care năvălise plin de furie de-a lungul piscurilor semețe reveni la mare și sfâșie suprafața fină și liniștită de un albastru încântător, transformând-o prima dată într-un gri metalic sumbru și apoi într-o vâltoare plină de spumă. Crucișătorul *Inflexible* ieși din locul ferit de vânt dintre munți și intră în trecătoarea îngustă dintre Portul Table și Insula Robben, și imediat vântul de la sud-est îl izbi ca un baros, silindu-l chiar și pe el să facă o plecăciune plină de umilință în fața puterii sale monstruoase.

Pe vremea corăbiilor cu pânze, multe nave maiestuoase se apropiaseră de munte doar pentru a fi zvârlite afară imediat cu velatura în neorânduială, incapabile să se apropie din nou de uscat zile sau chiar săptămâni în șir, dar *Inflexibile,* odată ce-i recunoscu puterea printr-o închinăciune respectuoasă, pătrunse neabătut prin masa compactă de talazuri înfuriate și nu se lăsă încetinit decât de mici remorchere cu aburi care-i ieșiră în întâmpinare în stol. Sărută cheiul ca un amant, și mulțimea de oameni care se îngrămădise pe chei flutură încântată către punțile pline, femeile chinuindu-se să-și păstreze în orânduială fustele rebele, iar bărbații ținându-și strâns pălăriile pe cap; acordurile fanfarei de pe coverta crucișătorului creșteau și scădeau în intensitate odată cu mugetele vântului, dând o cadență neobișnuită cântecului *Britannia victorioasă.*

De îndată ce fură lăsate pasarelele, câteva siluete se repeziră în sus – oficialități portuare și ofițeri de marină în

uniforme tropicale albe cu șnur auriu, însoțiți de niște civili, evident foarte importanți.

În ciuda supărării, Anna simți acum o oarecare fărâmă de interes studiind clădirile albe ale orașului, risipite la poalele stâncilor înalte și cenușii.

– Africa, murmură ea. Deci ce mare brânză? Mă întreb ce-ar fi zis Centaine...

Gândul la fată îi alungă din cap orice altceva; deși se uita în continuare către țărm, nu mai vedea și nu mai auzea nimic, până când o atingere ușoară pe umăr o aduse la realitate.

Unul dintre ofițerii aspiranți ai navei, timid ca un elev de școală în pofida uniformei impecabile, o salută cu timiditate.

– Doamnă, vă așteaptă un vizitator în popotă.

Când deveni evident că Anna nu-l înțelegea, îi făcu semn să-l urmeze.

La ușa popotei tânărul se trase la o parte și o îndemnă să intre. Anna se opri în prag și se uită încruntată și bănuitoare în jur, ținând strâns geamantanul în fața ei, ca pe un scut protector. Sala era plină de vizitatori și ofițeri care deja onorau cum se cuvine rezerva de gin și apă tonică, dar aghiotantul amiralului o văzu pe Anna.

– Oh, ai venit. Aceasta e femeia, zise el, trăgând un bărbat din grupul de vizitatori și conducându-l la Anna ca să i-o prezinte.

Anna îl privi cu atenție. Era un bărbat subțire, cu chip băiețesc, îmbrăcat într-un costum de trei piese de culoare gri perlat dintr-un material scump și cu o croială de calitate superioară.

– *Mevrou* Stok – doamna Stok? o întrebă el aproape sfios, și Anna își dădu seama surprinsă că nu era nici pe departe tânăr, ci mai degrabă cu vreo douăzeci de ani mai în vârstă decât ea. Anna Stok? repetă el. Linia părului i se retrăsese în golfuri adânci de cele două părți ale frunții înalte de cărturar, dar îl lăsase să crească în șuvițe subțiri ca niște fulgi până pe umeri.

„Ar trebui să punem foarfecele pe tine", se gândi Anna.

– *Ja,* eu sunt Anna Stok, zise ea cu voce tare și el îi răspunse în afrikaans, pe care Anna o înțelese imediat.

– Mă bucur să vă întâlnesc – *aangename kennis* – eu sunt colonelul Garrick Courtney, dar sunt foarte trist, așa cum sunteți de bună seamă și dumneavoastră, din cauza pierderii îngrozitoare pe care am suferit-o.

Pentru câteva clipe Anna nu pricepu la ce se referea. Îl studie în schimb mai îndeaproape, și observă că părul său neîngrijit îi umpluse cu mătreață albă umerii costumului atât de scump. Avea un nasture descusut la vestă, care atârna de firul de ață. Cravata de mătase avea o pată unsuroasă și vârful unuia din pantofi era zgâriat.

„E burlac", se convinse Anna. Avea un aer fragil și copilăros, în ciuda ochilor inteligenți și a gurii sensibile și blajine, și Annei i se treziră instinctele materne.

Bărbatul făcu un pas spre ea și mișcarea stângace îi reaminti Annei ce le spusese generalul Courtney, că Garrick Courtney își pierduse un picior într-un accident de vânătoare, când era copil.

– Atât de curând după moartea în misiune a unicului meu fiu, această nouă pierdere este aproape imposibil de îndurat, zise Garrick încet și cu o privire atât de tristă încât Anna simți că i se topește inima. Mi-am pierdut nu numai băiatul, ci și fiica și nepotul, și încă înainte de a apuca să-i cunosc.

Acum, în sfârșit, înțelese Anna la ce se referea și chipul i se înnegură cu o asemenea furie, încât Garry se dădu instinctiv un pas înapoi.

– Să nu mai spuneți asta niciodată! zise ea făcând un pas către el, apropiindu-se atât de mult de fața lui încât aproape li se atingeau nasurile. Să nu cumva să îndrăzniți să mai spuneți așa ceva!

– Doamnă, se bâlbâi Garry. Îmi pare rău, nu înțeleg... V-am jignit cu ceva?

– Centaine nu a murit și nu cumva să mai vorbiți vreodată despre ea ca și cum ar fi moartă! Înțelegeți?

– Vreți să spunei că soția lui Michael e în viață?

– Da, Centaine trăiește. Bineînțeles că trăiește.

– Unde e? Ochii de un albastru palid ai lui Garrick se luminară încet de încântare.

– Asta trebuie să aflăm, îi răspune cu fermitate Anna. Trebuie s-o găsim – noi doi.

Garry Courtney avea un apartament la Hotelul Mount Nelson din centrul orașului Cape Town.

Aceasta era singura posibilitate de cazare pentru un domn în vizită la Capul Bunei Speranțe. Registrul clienților acestui hotel suna ca o listă de onoare: oameni de stat și exploratori, magnați ai minelor de diamante și vânători de elefanți și lei, soldați viteji și lorzi iluștri ai regatului, prinți și amirali, toți locuiseră pentru scurtă vreme în acest hotel.

Frații Courtney, Garry și Sean, stăteau mereu în același apartament în colțul etajului superior, cu vedere pe una din părți spre grădinile guvernatorilor Companiei Dutch East India, față în față cu apele Golfului Table, până la munții de un gri albăstrui de la linia orizontului; pe cealaltă parte erau atât de aproape de meterezele de stâncă cenușie, încât jumătate din cer era acoperit de munte.

Aceste priveliști legendare nu reușiră să-i distragă Annei atenția nici măcar pentru o clipă. Aruncă o privire rapidă în sufragerie, își puse geamantanul pe masa din mijloc și cotrobăi în el. Scoase fotografiile cu ramă de argint și i le arătă lui Garry, care stătea nehotărât în spatele ei, neștiind ce să facă.

– Oh, Doamne... E Michael... Luă rama de argint de la Anna și privi cu sete fotografia Escadrilei Numărul 21, făcută cu doar câteva luni înainte. E așa de greu de crezut... Garry se întrerupse cu un nod în gât și trase adânc aer în piept, înainte de a vorbi mai departe. Pot să o iau să-mi fac o copie și pentru mine, vă rog?

Anna încuviință din cap și Garry se uită și la cele două fotografii din cealaltă parte a ramei.

– Aceasta e Centaine? Pronunță numele în stil englezesc.

– Mama ei. Anna atinse cealaltă fotografie. Asta e Centaine, zise ea corectându-i pronunția.

– Seamănă atât de bine, zise Garry și întoarse fotografiile către lumină să vadă mai bine. Deși mama e mai frumoasă, fiica – Centaine – are mai multă tărie de caracter.

Anna încuviință din nou.

– Acum știți de ce nu se poate să fie moartă, Centaine nu cedează așa ușor. Atitudinea ei deveni brusc mai autoritară. Dar pierdem vremea. Avem nevoie de o hartă.

Portarul hotelului bătu la ușă la câteva minute după ce Garry trimisese după el și le aduse o hartă. Garry o întinse pe masă.

– Eu nu înțeleg ce înseamnă toate astea, îi zise Anna. Arătați-mi unde a fost lovit vaporul.

Garry știa poziția exactă de la ofițerul de navigație de pe *Inflexible,* și o marcă pe hartă ca să vadă și Anna.

– Vedeți? zise Anna triumfătoare. Nu e decât la câțiva centimetri de uscat. Atinse conturul Africii cu degetul. Atât de aproape, atât de aproape...

– E la mai mult de o sută cincizeci de kilometri – poate chiar două sute.

– Întotdeauna puneți răul înainte? se răsti Anna enervată. Mi-au zis că fluxul duce către uscat și că vântul bătea și el către uscat, și încă foarte tare – și oricum, eu îmi cunosc fata.

– Curentul avea patru noduri și vântul... Garry făcu un mic calcul rapid. E posibil. Dar ar lua zile întregi.

Garry deja se simțea mult mai bine. Îi plăcea siguranța absolută a acestei femei. El fusese toată viața victima propriilor îndoieli și nehotărâri, nu-și amintea nici măcar odată să fi fost atât de sigur de ceva pe cât părea ea să fie de absolut orice.

– Deci, dacă vântul și apa au împins-o amândouă spre uscat, unde a ajuns la țărm? întrebă Anna. Arătați-mi.

Garry trecu în creion pe hartă poziția estimativă.

– Eu zic că... aproximativ aici!

– Ah! Anna puse un deget gros și puternic pe hartă și zâmbi. Așa zâmbitoare, nu mai semăna chiar atât de tare cu Chaka, buldogul lui Garry, un dulău imens și înfricoșător, așa că Garry îi zâmbi și el. Ah, deci așa! Cunoașteți locul ăla?

– Păi, știu câte ceva. Am fost acolo cu Botha și Smuts în 1914, eram corespondent special pentru *The Times*. Am debarcat aici, în Golful Walvis, Golful Balenelor.

– Bine! Bine! îl întrerupse Anna. Deci nu e nici o problemă. Mergem acolo și o găsim pe Centaine, da? Când pornim, mâine?

– Nu e chiar așa de ușor, zise Garry, luat prin surprindere. Acela e unul dintre cele mai îngrozitore deșerturi din lume.

Zâmbetul Annei dispăru.

– Întotdeauna găsiți probleme, zise ea amenințătoare. Întotdeauna vreți să vorbiți în loc să faceți, și cât timp noi vorbim, ce se-ntâmplă cu Centaine, ei? Trebuie să mergem imediat!

Garry o privi încremenit de uimire. Deja părea să-l cunoască intim. Recunoscuse de la prima privire că era un visător romantic, mulțumit să trăiască în imaginație, mai degrabă printre personajele operelor lui literare decât în lumea reală atât de aspră, de care se temea atât de mult.

– Nu mai e vreme de discuțiile dumneavoastră. Trebuie făcute o mulțime de treburi. Prima dată, scriem o listă cu treburile astea – și apoi le facem. Acuma începem. Care e prima treabă?

Nimeni nu-i mai vorbise niciodată lui Garry așa, cel puțin nu de când trecuse de copilărie. Datorită gradului său militar și Crucii Victoria, a averii pe care o moștenise, a lucrărilor sale erudite de istorie și a reputației de filozof, lumea îl trata cu respectul acordat unui înțelept. Știa că nu merita cu adevărat această considerație, așa că se simțea îngrozit și nedumerit, iar singura lui apărare era să se retragă și mai tare în lumea sa imaginară.

– Cât timp faceți lista, dați-vă jos vesta.

– Doamnă? Garry era acum complet șocat.

– Eu nu sunt doamnă, sunt Anna. Dați-mi vesta, trebuie cusut un nasture.

Se conformă în tăcere.

– Primul lucru e să trimitem o telegramă prin cablu guvernatorului militar din Windhoek, zise Garry rămas doar în cămașă, scriind pe o foaie de hârtie cu antetul hotelului. Ne trebuie permise de trecere, toată zona aceasta e închisă, e zonă militară. Vom avea nevoie de cooperarea lui, va trebui să poată să ne aranjeze puncte de unde să ne aprovizionăm cu mâncare și apă.

Odată ce fusese convins să acționeze, o făcea rapid. Anna stătea în fața lui, cosând nasturele cu degete puternice și iuți.

– Ce fel de provizii? Va trebui să facem o listă și cu ele.

– Bineînțeles... și Garry trase încă o foaie de hârtie spre el.

– Gata! Anna rupse ața cu dinții și-i dădu vesta înapoi. Puteți s-o îmbrăcați.

– Bine, *Mevrou,* zise Garry supus, dar nu-și amintea ultima dată când se simțise atât de bine.

Trecuse deja de miezul nopții când Garry ieși, în halat, în micul balcon al dormitorului ca să respire o clipă aerul curat al nopții înainte de culcare și să recapituleze în minte evenimentele din ziua aceea și senzația înviorătoare de bine pe care încă o avea.

Îndeplinise adevărate miracole de eficacitate împreună cu Anna. Aveau deja un răspuns de la guvernatorul militar din Windhoek. Ca întotdeauna, numele Courtney îi deschisese ușile fără rezerve. Aveau deja locuri rezervate în trenul de pasageri care trebuia să meargă a doua zi după-amiază la râul Orange și să traverseze deșertul Boșiman și Namaqualand, la patru zile distanță de Windhoek.

Reușiseră chiar și să adune majoritatea proviziilor pentru expediție. Garry vorbise la telefon – un instrument pe care de obicei îl trata cu neîncredere și presimțiri negre – cu proprietarul magazinului Stuttafords General Dealer Stores. Toate proviziile de care urma să aibă nevoie aveau să fie împachetate în lăzi de lemn, fiecare având scris foarte clar

conținutul pe ele, și trimise la gară a doua zi după prânz. Domnul Stuttaford îl asigurase pe Garry că se va ocupa personal ca totul să fie gata la timp și trimisese unul dintre camioanele lui verzi până la Hotelul Mount Nelson cu o selecție de haine de safari pentru Garry și Anna.

Anna refuză majoritatea sugestiilor domnului Stuttaford ca fiind fie prea scumpe, fie prea frivole – „Nu sunt o *poule*" – și își alese o fustă lungă și groasă de stambă și cizme grele cu șireturi și tălpi țintuite, lenjerie de flanelă și doar la insistența lui Garry – „soarele Africii ucide oameni" – o cască de soare colonială legată la gât cu o eșarfă verde.

Garry aranjase de asemenea un transfer de 3 000 de lire către Standard Bank din Windhoek pentru a acoperi ultimele cheltuieli pentru expediție. Totul se făcuse rapid, hotărât și eficient.

Garry trase un fum din trabuc și scutură scrumul peste marginea balconului, apoi se întoarse în dormitor. Își aruncă halatul pe spătarul unui scaun, se urcă în patul cu așternuturi albe și proaspete ca niște frunze de salată și stinse lampa de pe noptieră. În întuneric, toate presimțirile și îndoielile sale obișnuite îl asaltară instantaneu.

– E o nebunie, șopti el, văzând mult prea clar în minte imaginea deșertului îngrozitor, cu nălucile licărind fără sfârșit în căldura de iad. O mie șase sute de kilometri de coastă, bătută de un curent nemilos, atât de rece încât până și un bărbat puternic nu putea supraviețui mai mult de câteva ore în undele sale înainte să fie ucis de hipotermie.

Și ei porneau în căutarea unei tinere delicate, cu creștere aleasă, o fată gravidă, care ultima dată fusese văzută azvârlindu-se de pe puntea de sus a unui pachebot de linie lovit de torpile, în apele negre și înghețate ale oceanului, la aproape două sute de kilometri de această coastă monstruoasă. Ce șanse aveau s-o găsească? Nu îndrăzni nici măcar să calculeze șansele.

– O nebunie, repetă el nefericit și-și dori dintr-odată să fie încurajat de Anna. Încă încerca să găsească un pretext s-o

trezească din dormitorul ei de la capătul coridorului, când adormi.

Centaine știa că se înneca. Se scufundase atât de adânc în apă încât simțea cum i se comprimă plămânii sub greutatea masei negre. Îi vuia capul din cauza mugetului monstruos al vaporului care se scufunda și timpanele îi păcăneau și-i țiuiau din cauza presiunii.

Știa că nu mai avea nici o șansă de scăpare, dar se zbătea totuși cu toată puterea și voința ei – lovi din picioare și din mâini, încercă să se agațe de ceva, să scape din strânsoarea înghețată a apei grele ca plumbul, se luptă în același timp cu arsura cumplită din plămâni și cu nevoia de a respira; vârtejul amețitor o făcu să-și piardă noțiunile de sus și jos, dar continuă să se zbată, gata să moară luptând pentru viața bebelușului ei.

Dintr-odată simți că greutatea zdrobitoare a apei nu-i mai apăsa trupul, plămânii i se umflară în piept și un gol de aer din nava sfărâmată o târî cu forță în sus, înălțând-o ca pe o scânteie dintr-un foc de tabără, zvârlind-o către suprafață cu timpanele țiuind de la presiunea dureroasă, iar marginile vestei de salvare i se înfipseră adânc în carne.

Țâșni la suprafață și fântâna arteziană o aruncă în sus. Încercă să respire, dar inspiră apă pe nări, care îi arse plămânii într-un paroxism de agonie, șuieră și tuși să-și elibereze căile respiratorii și când în sfârșit respiră aerul mării, de obicei atât de dulce, era acum prea puternic și bogat pentru ea.

Încet-încet, reuși să-și controleze respirația, dar valurile i se spărgeau peste cap pe neașteptate prin întunericul de nepătruns și o sufocau din nou, așa că trebui să se străduiască să respire regulat, în ritmul oceanului. Încercă să determine în ce stare se afla în cele câteva clipe dintre talazuri și descoperi că era nevătămată. Nu părea să aibă vreun os rupt sau fracturat, deși se prăbușise de pe balustradă de la o înălțime atât de înfiorătoare, încât simțise lovitura de suprafața apei ca

și cum ar fi căzut pe asfalt. Își controla încă în totalitate mâinile și picioarele, dar acum simți pentru prima dată invazia furișă a frigului prin haine, în trup, până în sânge.

„Trebuie să ies afară din apă, realiză ea. Să ajung într-una din bărcile de salvare."

Începu să asculte zgomotele din jur de-abia acum. La început nu auzi decât vântul și spargerea valurilor. Apoi auzi încet, foarte încet, un vacarm de voci omenești, un cor de țipete și croncăneli. Deschise gura și începu să țipe, dar un val i se sparse în față și înghiți și mai multă apă; i se tăie respirația și simți că se înecă.

Îi trebuiră minute întregi să-și revină, dar imediat ce reuși iar să respire începu să înoate disperată spre locul de unde credea că auzise vocile, fără să-și mai irosească puterile, strigându-i zadarnic pe ceilalți să vină s-o ajute. Vesta de salvare era grea și o trăgea înapoi, valurile i se spărgeau violent peste cap, fiecare ridicând-o sus pe creasta lui și imediat prăbușind-o.

„Trebuie să ies afară din apă, își repeta încontinuu. Ceea ce ucide e răceala apei – trebuie să ajung la una dintre bărci."

Își întinse mâna înainte înotând și se lovi de un obiect tare, cu asemenea forță încât își zdreli pielea de pe încheieturi, pe care încercă imediat să-l apuce. Era o rămășiță de vapor, mult mai înaltă ca ea; nu putea deloc să se prindă strâns cu mâinile și cu un sentiment acut de panică își dădu seama că era deja mult prea obosită și înghețată ca să fie în stare să se ridice numai prin forța propriilor brațe. Începu să pipăie de-a lungul epavei ca să găsească ceva de care să se prindă cu mâinile.

Nu e așa de mare... Cercetând în întuneric se gândi că nu avea mai mult de trei metri și jumătate lungime, și poate mai puțin de doi metri lățime, din lemn vopsit, cu un capăt rupt și plin de așchii de care se zgârie la mână. Pielea sfâșiată o ustură, dar răceala apei îi amorți durerea.

Un capăt al epavei plutea foarte sus, celălalt era scufundat sub nivelul apei, așa că se trase pe acolo pe burtă în sus.

Simți imediat cât era de precar echilibrul structurii – deși nu apucase să-și ridice decât partea de sus a corpului, picioarele fiindu-i încă în apă, epava se înclină periculos și Centaine auzi un strigăt răgușit de protest.

– Fii atent, tâmpitule – ne răstorni naibii în apă.

Cineva găsise pluta înaintea ei.

– Îmi pare rău, zise ea gâfâind. Nu mi-am dat seama...

– Nu-i nimic, băiete. Numai fii atent de-acuma. Bărbatul de pe plută o confundase după voce cu unul dintre băieții de pe vapor. Stai așa să te-ajut, întinde mâna.

Centaine își întinse mâna cât de sus putea, ca ieșită din minți, și atinse în cele din urmă niște vârfuri de degete. Apucă strâns mâna oferită.

– Ușurel, așa.

Centaine lovi apa cu picioarele și bărbatul o trase în sus pe scândura înclinată, alunecoasă și din cauza vopselii. Reuși în cele din urmă să se prindă cu mâna liberă de o margine și se întinse pe burtă pe puntea instabilă, care se zvârcolea sub ea la fiecare val și dintr-odată se simți prea obosită ca să poată să-și ridice măcar capul.

Ieșise din apa ucigătoare.

– Ești bine, fiule? o întrebă de aproape salvatorul ei, întins lângă ea.

– Sunt bine. Simți atingerea mâinii lui pe spate.

– Ai vestă de salvare pe tine, foarte bine, băiete. Uite, leagă-te cu chingile vestei de bara asta – stai așa, să-ți arăt cum.

O legă pe Centaine de suportul de catarg din fața ei.

– Ți-am făcut nod alunecos. Dacă ne întoarcem cu fundu-n sus, tragi de capătul ăsta să se desfacă să ieși afară, înțelegi?

– Da... Mulțumesc. Mulțumesc mult pentru...

– Lasă pe mai târziu, băiete, zise bărbatul de lângă ea lăsându-și capul pe brațe și zăcură amândoi tremurând, uzi leoarcă, călărind toată noaptea valurile dese și înalte, pe ambarcațiunea fragilă și instabilă.

Fără să mai vorbească, de fapt fără să vadă mai mult de o formă vagă prin întuneric, învățară curând să echilibreze pluta

între ei cu mișcări subtile și coordonate din tot trupul. Vântul deveni și mai vijelios și marea crescu odată cu el, dar reușiră să păstreze mereu înspre vânt partea mai înaltă a epavei, așa că doar din când în când erau stropiți de un val de spumă.

După o vreme Centaine adormi de epuizare, într-un somn atât de adânc încât părea mai degrabă să fie în comă. Când se trezi se făcuse zi deja, o lumină cenușie, amorțită și înfricoșătoare în lumea apelor sălbatice și cenușii, cu nori deși și joși, de asemenea cenușii. Tovarășul ei de plută se ridica ghemuit pe puntea nesigură și înclinată, privind-o cu atenție neclintită.

– Domnișoară Rază-de-soare, zise el, când o văzu că se mișcă și-și deschide ochii. Nici nu m-am gândit că erai dumneata azi-noapte când ai urcat la bord.

Centaine se ridică imediat și micuța plută se adânci și se clătină periculos sub ei.

– Stai blând, drăguță, numai așa se poate. Își întinse mâna noduroasă să o țină în loc. Pe braț avea un tatuaj cu o sirenă. Eu sunt Ernie, domnișoară. Marinar fruntaș Ernie Simpson. Sigur că eu te-am cunoscut imediat. Toată lumea de pe vapor o știe pe don'șoara Rază-de-soare.

Era bătrân și slab, avea părul rar și cărunt lipit de frunte din cauza apei sărate, fața zbârcită ca o prună uscată, dinții galbeni și strâmbi, dar zâmbetul blând.

– Ce s-a întâmplat cu ceilalți, Ernie? Centaine se uită înnebunită în jur, copleșită din nou de adevărata oroare a situației.

– S-au dus la Davy Jones – aproape toți.

– Cine e Davy Jones?

– S-au înecat, adică. Dea Domnul să le putrezească sufletele blestemaților de nemți care ne-au făcut asta.

Centaine nu înțelesese în timpul nopții realitatea cruntă a situației, dimensiunea adevărată a dezastrului. Ceea ce i se dezvăluia acum era infinit mai înfricoșător decât imaginația ei. Când se prăbușeau în văile dintre două valuri, canioanele reci și opace ale mării o făceau să pară și să se simtă pitică, iar când erau purtați pe creasta unui val și vedea pustietatea nesfârșită, Centaine resimțea singurătatea cu atâta forță încât

se ghemuia îngrozită pe pluta minusculă. Nu era nimic în jur decât apă și cer, nici o barcă de salvare, nici un înotător, nici măcar o pasăre.

– Suntem complet singuri, șopti ea. *Tout seuls.*

– Lasă, drăguță, nu fi așa supărată. Suntem în viață, nu? Asta contează.

Ernie nu stătuse degeaba cât dormise Centaine. Reușise să culeagă câteva ceva dintre resturile și rămășițele plutitoare din valurile din jur. O prelată groasă atârna în urma plutei, și de fiecare margine avea mai multe ochiuri de care erau matisate niște bucăți scurte de frânghie de cânepă. Plutea ca o caracatiță monstruoasă, cu tentacule moi.

– Prelata de la o barcă de salvare, zise Ernie când o văzu uitându-se cu interes. Și alea sunt vergi de vapor și încă niște chestii și rahaturi – să-mi fie cu iertare, don'șoară – niciodată nu știi de ce ai nevoie.

Legase colecția de rămășițe laolaltă cu mai multe bucăți de frânghie de la prelată și chiar în timp ce îi explica lui Centaine lucra cu degetele zdrelite, dar agere și îndemânatice, matisând bucățile scurte de frânghie într-una singură.

– Mi-e sete, șopti Centaine. Sarea îi arsese gura și-și simțea buzele umflate și inflamate.

– Gândește-te la altceva, o sfătui Ernie. Uite, hai și ajută-mi aici. Știi să matisezi?

Centaine clătină din cap. Ernie vorbea engleza de jos, nepronunțând h-urile și cum nici Centaine nu le pronunța, fiind franțuzoaică, i se păru ușor să-i placă de el.

– E ușor, hai drăguță. Îți arăt eu cum să faci. Uită-te.

Ernie avea un briceag legat cu o sfoară în jurul brâului și cu el desfăcea împletitura de cânepă.

– Una peste alta, ca șarpele în gaură! Vezi?

Centaine se prinse rapid cum trebuia să împletească și munca o făcu să nu se mai gândească la situația îngrozitoare.

– Știi unde suntem, Ernie?

– Nu-s eu navigator, domnișoară Rază-de-soare, dar știu că suntem la apus de coasta Africii – cât de departe, asta habar n-am, dar pe-acolo pe undeva e Africa.

– Ieri la amiază eram la 198 de kilometri de coastă.

– Sunt sigur că ai dreptate, încuviință Ernie. Io nu știu decât c-avem curentul care ne-mpinge spre mal și vântul care bate tot spre uscat... Își întoarse fața în sus. Ce bine-ar fi să putem folosi vântul.

– Ai un plan, Ernie?

– Totdeauna am un plan, domnișoară – recunosc că nu e totdeauna un plan bun, îi zâmbi. Hai să terminăm frânghia asta prima dată. Când obținură o singură bucată de frânghie, lungă de șase metri, Ernie îi dădu ei briceagul. Leagă-ți-l la brâu, drăguță. Așa e mai bine. Nu vrem să-l scapi, nu?

Se dădu jos de pe plută și înotă dând din mâini și picioare ca un câine până la resturile pe care le târau după ei. Lucrară împreună, și Centaine împinse și ridică după cum îi zicea el, până reușiră să așeze în poziție două dintre vergile recuperate dintre valuri și să le lege strâns cu frânghia de cânepă.

– Tangoane, zise Ernie scuipând apă de mare. E un truc pe care l-am învățat de la negrii din Hawaii.

Pluta era stabilizată acum și Ernie se cățără iar pe ea.

– Acuma putem să ne gândim să ne facem niște pânze.

După patru încercări eșuate, reușiră împreună să improvizeze un fel de catarg și să lege de el o velă făcută dintr-o bucată de pânză tăiată din prelata bărcii.

– Nu câștigăm noi Cupa Americii cu asta, drăguță, da' măcar ne mișcăm. Uite ce siaj avem, don'șoară Rază-de-soare...

Centaine se uită în urmă și într-adevăr lăsau o dâră uleioasă și molatică în urma ambarcațiunii lor grosolane. Ernie ajustă cu mare grijă forma velei micuțe.

– Cel puțin două noduri, estimă el. Foarte bine, domnișoară Rază-de-soare, ești o fată grozavă, fără îndoială. N-aș fi reușit fără dumneata. Se cățărase la pupa plutei, manevrând-o cu o bucată de lemn pe post de cârmă. Acuma

culcă-te puțin și odihnește-te, drăguță, că o să trebuiască pe urmă să stăm la cârmă pe rând, unul după altul.

Vântul bătu în rafale șuierătoare tot restul zilei și catargul lor improvizat se răstumă peste bord de două ori. De fiecare dată Ernie trebui să intre în apă să-l recupereze și amândoi se chinuiau să ridice vergeaua grea și prelata udă, apoi să le înalțe în poziție și să le lege strâns la loc, iar la sfârșit Centaine tremura de epuizare.

Vântul mai slăbi când se lăsă întunericul și apoi se stabiliză la o viteză moderată și blândă dinspre sud-vest. Se împrăștiară și norii, așa că văzură câteva frânturi de cer înstelat.

– Sunt frânt. O să trebuiască să stai dumneata la cârmă acuma, domnișoară Rază-de-soare. Ernie îi arătă cum să țină cârma improvizată și pluta răspunse posacă mișcărilor ei. Steaua aia roșie de acolo se cheamă Antares, aia cu câte o stea mică și albă de fiecare parte, ca un marinar în permisie cu o gagică la fiecare braț – s-avem iertare, domnișoară – trebuie numai să ții drept spre Antares și totul o să fie bine.

Bătrânul marinar se încolăci la picioarele ei ca un dulău prietenos și Centaine se ghemui la pupă ținând cârma improvizată sub un braț. Vântul nu mai bătea atât de tare, iar valurile erau mai blânde acum și lui Centaine i se părea că înaintau mai repede. Se uită în urmă și văzu siajul de un verde fosforescent care se întindea ca o dâră lungă în urma plutei. Se uită apoi în sus la Antares cea roșie cu cele două soațe ale ei urcând pe cortina de catifea neagră a cerului. Se simțea singură și atât de speriată, și se gândi la Anna.

„Oh, Anna mea dragă, unde ești? întrebă ea în gând. Mai trăiești? Ai ajuns la o barcă de salvare sau te-ai agățat și tu de o bucată de epavă așa ca mine, așteptând judecata mării?"

Îi era atât de dor de prezența solidă și masivă a fostei ei dădace, încât era în pericol să se transforme iar într-o fetiță mică, își simți ochii plini de lacrimi fierbinți și copilărești, iar lumina roșie și strălucitoare a stelei Antares se încețoșă și își pierdu controlul. Nu voia decât să se ascundă în poala Annei și să-și îngroape fața în mirosul cald, de săpun, al pieptului ei

generos, și simți cum toată hotărârea și țelurile ei din ziua aceea de chin se topiră. Se gândi cât de ușor ar fi să se culce lângă Ernie și să nu mai trebuiască să se chinuiască.

Scoase un hohot de plâns.

Sunetul propriului plânset o făcu să tresară și se enervă dintr-odată pe sine însăși și pe propria slăbiciune. Își șterse lacrimile cu degetele și simți scrâșnetul cristalelor uscate de sare de pe gene. Furia îi crescu și mai tare și o îndreptă intenționat de la ea la soarta care o aruncase în această situație.

„De ce? întrebă ea steaua mare și roșie. Ce am făcut eu vreodată să merit să fiu pedepsită așa? De ce sunt vinovată? Michel, tata, Nuage, Anna – tot ce am iubit vreodată. De ce-mi faci asta?" Se întrerupse speriată, dându-și seama cât de aproape era să rostească o blasfemie. Se ghemui nefericită, punându-și mâna liberă pe pântece și tremură de frig. Încercă să simtă un semn de viață în trupul ei, o umflătură sau o mișcare, dar nu găsi nimic și furia îi reveni cu toată puterea și cu un fel de sfidare sălbatică.

„Îți fac un jurământ, continuă Centaine. Pe cât de nemilos m-ai pedepsit, pe atât de înverșunat voi lupta să supraviețuiesc. Tu mi-ai dat această povară, fie că ești Dumnezeu sau Diavolul. Așa că îți fac un legământ. O să îndur, și fiul meu o să îndure prin mine."

Aiura. Își dădea seama de asta, dar nu-i păsa, se ridică în genunchi și-și scutură pumnul spre steaua cea roșie cu sfidare și furie.

„Hai! o provocă ea. Hai și încearcă să mă dobori, hai să te vedem!"

Dacă se așteptase la un fulger sau la un tunet ca răspuns, nu se întâmplă nimic – nu era decât vuietul vântului în catargul grosolan și fărâma de velă, clipocitul siajului sub pupa plutei. Centaine se lăsă iar pe călcâie și apucă strâns cârma, îndreptând pluta cu înverșunare către est.

La prima lumină a zilei, apăru o pasăre care zbură în cercuri deasupra capului lui Centaine. Era o pasăre marină mică, de un gri-albăstrui închis, ca țeava de pușcă, cu pete moi

și albe ca de cretă peste ochii negri ca niște mărgeluțe, cu aripile de o formă delicată și minunată, cu țipătul trist și slab.

– Trezește-te, Ernie, strigă Centaine și din cauza efortului îi crăpară buzele inflamate și începu să i se prelingă o picătură de sânge în jos pe bărbie. Își simțea gura uscată și aspră, ca o blană veche de iepure, și setea era acum un foc dureros.

Ernie se chinui să se trezească și se uită buimac în jur. Părea să se fi micșorat și ofilit pe timpul nopții, buzele păreau că i se cojesc, albe și încrustate cu cristale de sare.

– Uite, Ernie, o pasăre! bălmăji Centaine printre buzele sângerânde.

– O pasăre, repetă Ernie, uitându-se în sus la ea. Pământul e aproape.

Pasărea se roti pe deasupra și apoi zbură în depărtare, foarte jos deasupra apei și în curând trupul ei nu mai fu vizibil pe fundalul cenușiu și întunecat al mării.

După câteva ore Centaine arătă ceva cu mâna – avea gura și buzele atât de uscate încât nu mai putea vorbi. Nu departe în fața epavei lor se vedea plutind o masă încâlcită și întunecată. Se scufunda, se legăna și flutura din tentacule ca un monstru al adâncurilor.

– Varec! șopti Ernie și când ajunseră suficient de aproape trase cu lemnul de la cârmă masa grea de vegetație lângă plută.

Tulpina de varec era groasă cât un braț de bărbat și lungă de cinci metri, cu un capăt de frunze ca un tufiș. Evident fusese smuls de furtună de pe stânci.

Gemând încet de sete, Ernie tăie o bucată din tulpina groasă. Sub coaja ca de cauciuc se găsea o parte cărnoasă care în centru era goală. Ernie răzui cu briceagul o bucată de tulpină și îi vârî o parte în gură lui Centaine. Era plină de sevă. Avea un gust puternic și neplăcut, iute, ca de iod, dar Centaine lăsă lichidul să-i lunece pe gât și scânci de încântare. Se bucurară amândoi de seva varecului și scuipară restul. După ce se odihniră puțin se simțiră ceva mai în putere.

Ernie preluă din nou cârma și conduse pluta în direcția vântului. Norii de furtună se risipiseră și soarele îi încălzi și le uscă hainele. La început își țineau fața în sus să le-o mângâie razele, dar în curând căldura deveni prea puternică și încercară să se ascundă de bătaia directă a soarelui în petecul mărunt de umbră dat de velă.

Când soarele ajunse la zenit erau expuși cu totul căldurii nemiloase care le absorbi orice urmă de umezeală din trupuri. Mai stoarseră puțină zeamă de varec, dar gustul neplăcut îi făcu greață Centainei de data aceasta, și își dădu seama că dacă vomită își va pierde și mai mult din lichidul corporal atât de prețios. Nu puteau bea sucul de varec decât cu mare economie.

Rezemată de catarg, Centaine privea neclintită linia orizontului; întinderea vastă și amenințătoare de apă întreruptă doar la est de o linie de nori sumbri, foarte joși. Trecu aproape o oră până să-și dea seama că, în ciuda vântului, norul nu-și schimbase forma. De fapt devenise mai clar conturat și urcase extrem de puțin deasupra liniei orizontului. Deslușea chiar și mici neregularități, vârfuri micuțe și văi care nu-și schimbau forma, așa cum se întâmplă cu norii obișnuiți.

– Ernie, șopti ea. Ernie, uită-te la norii aceia.

Bătrânul clipi rapid din ochi și apoi se ridică încet în genunchi. Începu să scoată un sunet slab, ca un geamăt, și Centaine își dădu seama că era un sunet de bucurie.

Se ridică și ea alături de el și privi pentru prima dată continentul Africa.

Africa se ridică din mare cu o încetineală provocatoare, apoi se acoperi sfioasă cu roba de catifea a nopții și se retrase iar din văzul lor.

Pluta alunecă lin prin orele nesfârșite de întuneric și nici unul din ei nu se culcă. Apoi cerul de la răsărit începu să se îndulcească și să lucească odată cu zorii, stelele păliră și, în

fața lor, nu departe, se înălțară dunele imense de culoare violet ale Deșertului Namibiei.

– Ce frumos e! șopti Centaine cu venerație.

– E un loc îngrozitor de aspru, domnișoară, o avertiză Ernie.

– Dar așa de frumos.

Dunele era sculptate în mov și violet și când primele raze de soare atinseră crestele, izbucniră în flăcări de un roșu auriu.

– Frumos e cel ce face frumos, bombăni Ernie. Mie dă-mi câmpul cel verde din Anglia mea bătrână și dă-i dracu' pe ăilalți, să am iertare, domnișoară Rază-de-soare.

Un stol de gâște cu gât galben se înălță în formații lungi de pe uscat, și zburâ atât de sus încât lumina soarelui le făcea să pară de aur. Valurile scăldau plajele suspinând și murmurând ca respirația continentului adormit. Vântul care bătuse atât de constant din spatele lor simți acum uscatul și începu să se răsucească în vârtejuri. Le prinse mica pânză din spate și catargul se prăbuși și căzu peste bord într-o învălmășeală de pânză și frânghie.

Se uitară unul la altul distruși. Pământul era atât de aproape, părea că nu trebuiau decât să-și întindă mâna și să-l atingă – și totuși erau obligați să treacă din nou prin tot efortul epuizant al fixării catargului. Nici unul nu avea destulă energie pentru așa ceva.

În cele din urmă Ernie se ridică totuși, își desfăcu de la brâu sfoara cu briceagul și i-o dădu lui Centaine, care și-o legă la brâu, iar bătrânul se lăsă să alunece în apă și înotă până la vârful catargului lor pipernicit. Centaine începu să descâlcească, stând în genunchi, pânza și frânghia. Nodurile se umflaseră toate de umezeală și trebui să folosească vârful ascuțit al briceagului ca să le desfacă.

Încolăci frânghia și-și ridică privirea când Ernie o strigă.

– Ești gata, drăguță?

– Gata. Se ridică în picioare, în echilibru instabil pe pluta ce se smucea sub ea ca un cal nărăvaș, ținând în mâini

frânghia din vârful catargului, ca să-l ajute pe Ernie să-l ridice înapoi în poziție verticală.

În clipa aceea observă ceva mișcându-se în spatele bătrânului și îngheță. Își ridică mâna streașină la ochi să vadă mai bine și se întrebă ce era acea formă ciudată. Plutea sus deasupra undelor, înalt cam cât un bărbat până la brâu și razele soarelui ce răsărea sclipeau pe el ca și cum ar fi fost metalic. Nu, nu metal, mai degrabă o catifea de lux de culoare neagră. Avea forma velei unei corăbii de jucărie – și cu un fior de nostalgie Centaine își aminti băieții din sat, în după-amiezele de duminică, îmbrăcați în haine de marinari și lansându-și la apă bărcile de jucărie.

– Ce e, drăguță? o întrebă Ernie care o văzuse stând nemișcată cu o expresie nedumerită.

– Nu știu, zise ea și arătă cu mâna. E ceva ciudat acolo, vine spre noi – rapid, foarte rapid!

Ernie își răsuci capul imediat.

– Unde? Nu văd... În momentul acela un val ridică pluta pe creastă. Doamne sfinte! urlă Ernie și începu să lovească frenetic apa cu brațele, într-o grabă stângace, încercând disperat să ajungă la plută.

– Ce e?

– Ajută-mă! zise Ernie înghițind apă, înecându-se în stropii pe care-i făcea înotând. E un nenorocit de rechin!

Cuvântul o paraliză pe Centaine. Se holbă încremenită de oroare la fiara pe care un nou val o ridicase în sus, și unghiul razelor de soare se schimbă, străbătând suprafața apei și luminând-o.

Rechinul avea o culoare minunată, ca ardezia gri-albastră, bălțat de umbrele de la suprafața apei, și era imens, mult mai lung decât micuța lor plută, mai lat ca butoaiele de coniac de la moșia din Mort Homme. Coada bifurcată pleznea apa împingându-l înainte, irezistibil atras de zbaterea nebunească a omului din apă.

Centaine urlă și se dădu înapoi.

Rechinul avea ochii galbeni-aurii ca de pisică, cu pupile negre și ascuțite. Nările semănau cu niște tăieturi pe botul masiv și ascuțit.

– Ajută-mă! strigă Ernie. Ajunsese la marginea plutei și încerca să se târască pe ea. Lovea disperat apa cu picioarele, făcând spumă și zguduind violent pluta, înclinând-o spre el.

Centaine se lăsă în genunchi și-l apucă de încheietura mâinii. Se lăsă cu toată greutatea pe spate și trase cu toată puterea groazei, până când Ernie ajunse pe jumătate pe plută, cu picioarele bălăngănindu-i-se încă în apă.

Rechinul păru să sară afară din apă, și spinarea i se ridică sclipitoare și albastră, șiroind de apă, cu aripioara dorsală ridicată ca securea unui călău. Centaine citise undeva că un rechin trebuie să se răstoarne pe spate ca să atace, așa că fu complet nepregătită pentru ce se întâmpla acum.

Marele rechin se ridică pe coadă și despicătura gurii rânjitoare păru să-i iasă în afară, ca o umflătură. În momentul în care își proiectă înainte falca, șirurile de colți albi ca de porțelan se ridicară ca acele unui arici și apoi se închiseră peste picioarele lui Ernie. Centaine auzi clar scrâșnitul marginilor zimțate ale colților pe os, apoi rechinul alunecă înapoi în apă și-l smuci cu el și pe Ernie.

Centaine îl ținea în continuare de încheietură, deși o trase brusc în jos și o făcu să alunece în genunchi peste puntea udă și lucioasă. Pluta se înclină abrupt sub greutatea lor, combinată cu forța imensă cu care rechinul trăgea de picioarele lui Ernie.

Centaine îi văzu o clipă capul prin suprafața apei. Un ochi se holba la ea cu o sălbăticie nemăsurată și membrana internă alunecă peste el într-un clipit sardonic. Rechinul se răsuci în apă foarte lent, cu greutatea irezistibilă a unui trunchi de tek, exercitând o presiune covârșitoare în fălcile încă încleștate pe picioarele lui Ernie.

Centaine auzi oasele rupându-se cu un sunet ca plesnetul unor crengi verzi. Trupul bătrânului fu eliberat atât de brusc,

încât pluta săltă și se legănă ca un pendul dement în direcția opusă.

Cum îl ținea încă de braț pe Ernie, Centaine căzu pe spate, târându-l și pe el pe plută cu ea. Ernie dădea încă din picioare, dar amândouă membrele îi erau scurtate în mod grotesc, retezate la doar câțiva centimetri sub genunchi, și cioturile îi ieșeau de sub capetele sfârșiate ale pantalonilor de stambă. Amputarea nu era curată, cum Ernie dădea din picioare Centaine văzu bălăngănindu-se fâșii de carne sfârșiată și piele fluturând din cioturi, scăldate în fântâna de sânge roșu, strălucitor.

Bătrânul se rostogoli pe spate și se ridică în șezut pe pluta înclinată, holbându-se oripilat la picioarele retezate.

– Oh, Maică, oh, Doamne, ajută-mă! gemu el. Sunt un om mort.

Sângele țâșnea din arterele deschise, șiroia și curgea în pârâiașe pe puntea albă, cădea de la margine în cascadă în mare și păta valurile cu un norișor cafeniu. Sângele semăna în apă cu fumul.

– Picioarele mele! Ernie își apucă rănile cu mâinile și sângele îi țâșni printre degete. Mi s-au dus picioarele. Dracul mi-a luat picioarele.

Aripa dorsală ca un triunghi ieși iar la suprafață, tăind apa pătată cu sânge, într-un vârtej uriaș aproape sub plută.

– Simte miros de sânge, strigă Ernie. N-o să renunțe, diavolul împielițat. Suntem morți de-acum.

Rechinul se întoarse, se răsuci pe o parte și cei doi îi văzură pântecele alb ca zăpada și fălcile mari ce păreau să rânjească, iar rechinul veni înapoi spre ei, alunecând prin apa limpede și strălucitoare cu lovituri maiestuoase din coadă. Își vârî capul în norul de sânge și fălcile înfricoșătoare se deschiseră larg ca să înghită apa cu gust minunat. Mirosul și gustul îl stârniră și se întoarse din nou; apele clocoteau învolburate din cauza mișcării creaturii atât de masive și de data aceasta se avântă drept sub plută.

Izbi fundul plutei cu spinarea și se auzi un trosnet, iar Centaine își pierdu echilibrul din cauza forței impactului. Se încleștă de plută cu degetele ca niște gheare.

– Încearcă să ne dea peste cap, strigă Ernie. Centaine nu văzuse în viața ei atâta sânge. Nu-i venea să creadă că bătrânul corp conținuse o asemenea cantitate, mai ales că din cioturile retezate mai țâșnea și acum la fel de mult.

Rechinul mai făcu o tură și se întoarse din nou spre ei. Trupul solid de carne tare ca de cauciuc izbi iar scândura plutei, la fel de violent și solid, și o ridică sus în aer. Pluta rămase o clipă suspendată, gata să se răstoarne cu fundul în sus, dar căzu la loc așa cum era și săltă de câteva ori pe loc în apă, ca un dop.

– N-o să renunțe, zise Ernie printre hohote de plâns. Uite că iarăși vine.

Capul mare și albastru al rechinului se ridică din apă cu fălcile deschise și mușcă din marginea plutei. Își înfipse în lemn colții lungi și albi, scrâșnind și rupând așchii mari.

Părea să se uite direct în ochii lui Centaine, care stătea culcată pe burtă, cu ambele mâini agățată de mânerele de pe plută. Semăna cu un porc albastru monstruos, care adulmeca și ronțăia scândurile fragile ale micii plute. Mai clipi o dată – membrana palidă și translucidă alunecă peste pupilele negre impenetrabile și Centaine se gândi că nu mai văzuse niciodată ceva mai obscen și mai înspăimântător – și apoi începu să scuture din cap, ținând încă între fălci marginea plutei.

– Măiculiță Doamne, o să ne omoare! strigă Ernie îndepărtându-se târâș de capul rânjitor. N-o să se oprească până nu ne mănâncă!

Centaine sări în picioare, balansându-se ca un acrobat pe frânghie, apucă lemnul gros ce le servea de cârmă și-l ridică sus în aer. Lovi apoi cu sete, cu toată puterea ce-o avea, vârful botului rechinului, ce semăna cu un rât de porc. Simți impactul vibrându-i în braț până-n umăr, și mai lovi o dată, și-apoi încă o dată. Lemnul de cârmă bufnea surd, lovind

capul masiv, dar nu lăsa nici o urmă pe pielea aspră ca de șmirghel, și rechinul nu părea să simtă ceva.

Rodea în continuare marginea plutei, zguduind-o sălbatic și Centaine își pierdu iar echilibrul și căzu pe jumătate afară de pe ea, dar se trase instantaneu înapoi și se lăsă pe genunchi, lovind în continuare cu bâta capul imens și invulnerabil, plângând de efortul fiecărei lovituri. O bucată de scândură se rupse între fălcile rechinului și capul albastru alunecă din nou sub apă, dându-i lui Centaine un moment de răgaz.

– Vine înapoi! strigă fără putere Ernie. O să tot vină – n-o să se dea bătut! Și, ascultându-l, Centaine își dădu seama ce trebuie să facă. Nu putea să-și permită să stea să se gândească. Trebuia s-o facă de dragul copilului. Nimic altceva nu conta, numai fiul lui Michel.

Ernie zăcea întins la marginea plutei, întors pe jumătate cu spatele la Centaine, și se uita la picioarele mutilate atât de înfiorător, apoi se aplecă puțin înainte cât să vadă prin undele verzi, pe sub plută.

– Iar vine! urlă el. Părul rar și cărunt i se lipise pe craniu de la apa de mare și de la sângele diluat. Pielea capului lucea palid printre firele rare. Sub ei apa era învolburată, rechinul se întorcea iar să atace și Centaine îi văzu silueta enormă și întunecată ieșind din adâncuri, apropiindu-se în viteză.

Se ridică din nou în picioare. Avea fața încremenită, ochii plini de oroare și strânse și mai tare bucata grea de lemn. Rechinul lovi din nou fundul plutei și Centaine se dădu înapoi, aproape căzând, dar reuși în ultima clipă să-și păstreze echilibrul.

„Chiar el a zis că e un om mort de-acum", se îmbărbătă ea.

Ridică sus măciuca de lemn și își fixă privirea pe petecul de piele roz din vârful capului lui Ernie, apoi coborî lemnul de cârmă cu toată puterea, ca și cum ar fi fost o secure.

Craniul lui Ernie se sparse sub impactul loviturii.

– Iartă-mă, Ernie, zise ea printre hohote de plâns bătrânului care alunecase înainte și se rostogolea către marginea

plutei. Erai deja oricum un om mort, și nu e nici o altă cale să-mi salvez copilul.

Ernie avea vârful capului zdrobit, dar reuși totuși să-și răsucească puțin fața să se uite la ea. Ochii îi ardeau cu o emoție furtunoasă și încercă să vorbească. Își deschise gura, dar focul din privire i se stinse, iar mâinile și picioarele i se întinseră, relaxate.

Centaine, plângând amarnic, înghenunche lângă el.

– Dumnezeu să mă ierte, dar copilul meu trebuie să trăiască, șopti ea.

Rechinul se întoarse și reveni, cu aripa dorsală mai sus deasupra apei decât puntea plutei și încet, aproape cu tandrețe, Centaine rostogoli trupul lui Ernie peste margine.

Rechinul se roti pe loc. Apucă trupul între fălci și începu să-l roadă așa cum roade un dulău un os; în timp ce făcea asta, pluta se îndepărtă. Rechinul și victima sa se scufundară încet-încet în undele verzi până nu se mai văzură și Centaine își dădu seama că avea încă în mâini cârma.

Începu să vâslească cu ea, împingând pluta către țărm. Plângea încontinuu și ochii îi erau orbiți de lacrimi. Văzu ca prin ceață grămezile de varec dansând și legănându-se la marginea oceanului și dincolo de ele valurile care urcau năvalnic și se retrăgeau șuierând molcom de pe plaja cu nisip galben-arămiu. Vâsli cu o frenezie neabătută și un curent ridică pluta, ajutând-o, cărând bucata de lemn spre plajă. Vedea deja fundul mării, modelele complicate ale cutelor de nisip prin apa verde și limpede.

– Oh, mulțumesc, Doamne! Oh, mulțumesc, mulțumesc! zise ea hohotind de plâns în ritm cu loviturile de vâslă, dar dintr-odată simți din nou impactul zdrobitor al fiarei imense pe sub plută.

Centaine se agăță disperată de suportul catargului, lăsând deznădejdea s-o copleșească.

– Iar a venit.

Văzu prin apă forma masivă cu reflexii mișcătoare alunecând sub plută, clar conturată pe fundalul nisipului sclipitor de la fundul mării.

„Nu se dă niciodată bătut" îi zisese Ernie. Nu câștigase decât un răgaz temporar. Rechinul devorase în câteva minute ofranda pe care i-o oferise și, atras de mirosul de sânge cu care era impregnată încă pluta, o urmărise până în această apă adâncă de-abia până la umărul unui om.

Se roti în jurul ei într-un cerc larg și apoi se năpusti dinspre mare atacând din nou pluta, iar de data aceasta impactul fu atât de cutremurător încât pluta începu să se destrame. Încheieturile scândurilor fuseseră deja slăbite de flagelul neîndurător al furtunii și Centaine simți scândurile desprinzându-se acum una de alta sub ea, picioarele îi trecură printre ele jos, până în apa de dedesubt și atinseră fiara oribilă ce trecea pe sub plută. Centaine simți pe pielea moale a gleznei asprimea ca de șmirghel a pielii rechinului și urlă. Instantaneu, își smuci picioarele cât mai departe de el.

Implacabil, rechinul dădu un ocol și reveni, dar apropierea plajei însemna că n-avea destul loc s-atace decât tot dinspre mare, așa că următoarea izbitură, deși năpraznică, nu făcu decât să împingă și mai tare pluta spre uscat. Pentru câteva clipe bestia colosală rămase blocată pe fundul nisipos foarte înalt, dar cu o răsucire bruscă și o lovitură brutală din coadă se eliberă și ajunse iar în apa mai adâncă, doar cu înotătoarele și spinarea lată și albăstruie afară la suprafață.

Un val lovi pluta sfârșind astfel distrugerea începută de rechin și pluta se desfăcu într-o încâlceală de scânduri, pânză și frânghii plutitoare. Centaine se prăbuși în apa învolburată și se ridică în picioare, scuipând apă și tușind.

Apa rece și verde îi ajungea până la piept și cu ochii șiroind de apă sărată văzu rechinul năpustindu-se cu toată viteza spre ea. Urlă și încercă să meargă cu spatele spre plajă, amenințând cu bucata de lemn pe care o avea încă în mâini.

– Pleacă! urlă ea. Du-te! Du-te de lângă mine!

Rechinul o lovi cu botul și o aruncă sus în aer. Centaine căzu pe spinarea imensă și întunecată, care se scutură sub ea ca un cal sălbatic. Era rece, aspru la pipăit și cumplit de dezgustător. Rechinul o zvârli de pe spatele lui și apoi o păli zdravăn cu coada, ca un bici imens. Își dădu seama că de fapt era o lovitură din întâmplare, doar cu vârful cozii, căci de bună seamă o lovitură din plin, la forța maximă, i-ar fi zdrobit coastele.

Zvârcolirea necontrolată a rechinului învolburase apa cu nisip, orbindu-l, așa că nu-și mai vedea prada, dar o căuta cu botul prin apa tulbure. Își închise fălcile ca o poartă de fier trântită de uragan și o izbi pe Centaine la nimereală cu lovituri masive din coada aprigă, contorsionându-și corpul întunecat.

Centaine se chinui din greu să ajungă pe plaja înclinată. De fiecare dată când rechinul o dobora de pe picioare se forța să se ridice, gâfâind orbită și lovind cu bucata de lemn. Colții uriași o prinseră de faldurile groase ale fustei pe care o sfâșiară cu totul, eliberându-i picioarele. Se dădu înapoi împleticindu-se ultimii câțiva pași, și apa nu-i ajungea acum decât mai jos de brâu.

În același moment refluxul sorbi valurile de pe plajă și rechinul rămase naufragiat pe nisip, brusc neputincios în afara mediului lui natural. Începu să se zbată și să se zvârcolească pe nisip, neajutorat ca un elefant într-o capcană și Centaine se trase de lângă el, prin valul ce-i ajungea până la genunchi, prea epuizată să se răsucească și să fugă – până își dădu seama că ajunsese pe nisip tare, deasupra apei.

Aruncă la o parte cârma și se îndreptă împleticindu-se de oboseală către dunele înalte, dar nu avu destulă putere să ajungă până la ele. Se prăbuși imediat dincolo de dâra lăsată de flux pe plajă și zăcu nemișcată cu fața în nisip. Nisipul îi acoperi toată fața și corpul cu un strat iritant ca zahărul, și zăcu acolo în lumina soarelui, plângând copleșită de uraganul de frică, durere, remușcare și ușurare care îi scutura trupul ca o frunză în vânt.

Nu va ști niciodată cât timp zăcuse acolo în nisip, dar de la o vreme deveni din ce în ce mai conștientă de usturimea soarelui arzător pe dosul picioarelor ei goale și se ridică încet în capul oaselor. Se uită speriată înapoi către mare, așteptându-se să vadă fiara imensă eșuată acolo, dar în timpul refluxului rechinul scăpase în apa adâncă. Nu se mai vedea nici urmă de el. Lăsă să-i scape un suspin involuntar de ușurare și se ridică nesigură în picioare.

Se simțea zdrobită și îngrozitor de slăbită; uitându-se mai bine, văzu că pe unde atinsese pielea dură și abrazivă a rechinului avea pielea zgâriată până la sânge și pe coapse avea mai multe vânătăi întunecate. Rechinul îi smulsese cu totul fusta și Centaine își dăduse jos pantofii când sărise de pe balustrada vaporului în mare, așa că în afară de bluza udă a uniformei și o pereche de chiloței, era goală. De când era ea pe lume nu fusese atât de departe de orice altă ființă umană.

„Nu e nimeni să mă vadă aici", se gândi ea. Se acoperise instinctiv cu mâinile însă acum și le lăsă iar să-i atârne pe lângă corp, atingând un obiect la brâu. Era briceagul lui Ernie, atârnat de sfoară.

Ținându-l în palmă se uită lung la suprafața oceanului. Sentimentul de vină și remușcare o copleși ca o avalanșă.

– Îți datorez viața, șopti ea. Și viața fiului meu. Oh, Ernie, cât aș vrea să fii aici cu noi.

Singurătatea se prăvăli asupra ei cu atâta forță încât fata se prăbuși iar în nisip și-și acoperi fața cu amândouă mâinile. Soarele o făcu însă din nou să se ridice. Simțea că pielea începe să o usture și să o ardă sub razele lui răuvoitoare și imediat setea începu să o chinuie iar.

„Trebuie să mă apăr de soare", își dădu ea seama. Se forță să se ridice și se uită cu mai mare atenție în jur.

Era pe o plajă lată, cu nisip galben, mărginită de dune mari ca niște munți. Plaja era complet pustie. Se întindea până departe, în curbe sinuoase între ocean și dune cât putea vedea cu ochii, aproximativ douăzeci sau treizeci de kilometri după părerea ei, dispărând apoi în frământarea neîncetată a mării.

Lui Centaine i se părea că e un adevărat simbol al dezolării; nu se vedea nici o stâncă, nici o urmă de vegetație, nici o pasăre sau un animal, nici un adăpost împotriva soarelui.

Se uită apoi spre locul de pe țărm în care se chinuise atât de greu să ajungă și văzu rămășițele plutei, legănate și rostogolite de valuri. Străduindu-se să-și stăpânească groaza de rechin, intră în apă până la genunchi și târî pe mal vela încâlcită și scândurile.

Tăie o bucată de pânză și și-o legă la brâu cu o bucată de frânghie de cânepă, în locul fustei pierdute. Mai tăie o bucată de pânză să-și acopere capul și umerii de soare.

– Doamne, ce sete mi-e! Rămase câteva clipe în picioare la marginea apei, privind cu jind la grămezile de varec care pluteau în valuri. Setea îi era mai puternică decât dezgustul pentru zeama de varec, dar groaza de rechin le întrecea pe amândouă, așa că se întoarse și plecă.

Își dădea seama că nu avea nici o șansă de supraviețuire decât dacă începea imediat să meargă, deși o durea tot corpul și vânătăile de pe mâini și picioare aveau o culoare atât de închisă că păreau negre. Nu era decât o singură direcție de urmat. Cape Town era undeva la sud. Însă erau mai aproape niște orașe germane cu nume ciudate – și le aminti cu efort, Swakopmund și Lüderitzbucht. Cel mai aproape era probabil la cinci sute de kilometri distanță.

Cinci sute de kilometri – enormitatea distanței o copleși și simți că i se înmoaie picioarele. Se lăsă jos, pe nisip, cu un oftat.

„N-o să mă mai gândesc cât e de departe, își zise ea în cele din urmă, forțându-se să se ridice. O să mă gândesc doar la următorul pas."

Se împinse cu mâinile de pământ și se ridică în picioare. Începu să meargă șontâcăind de-a lungul țărmului, unde nisipul era ud și tare, iar după o vreme mușchii i se încălziră, așa că reuși să meargă cu pași mai mari și hotărâți.

Numai câte un pas! Tot pe rând! se îmbărbăta ea singură. Singurătatea are puterea să te dărâme, dacă-i permiți. Așa că-și ridică fruntea sus și privi drept înainte.

Plaja era nesfârșită și într-un fel cu totul înspăimântător priveliștea din fața ochilor ei era mereu aceeași. Truda nesfârșită a orelor de mers nu părea să aibă nici un efect, și începu să creadă că e prinsă într-o roată, ca un hamster în cușcă, cu mereu același nisip neschimbat de sub picioare, aceeași mare identică la dreapta, același zid înalt de dune la stânga, și deasupra închisă în vasul imens și rotund al cerului de un albastru lăptos.

– Merg de la nimic către nicăieri, șopti ea dorindu-și din tot sufletul să vadă măcar o ființă omenească.

Începură să o doară tălpile goale ale picioarelor și când se așeză să le cerceteze, văzu că apa de mare îi înmuiase pielea și nisipul galben și abraziv i-o rosese aproape până la carne. Își legă bucăți de pânză pe picioare și porni mai departe. Căldura și truda îi umeziseră bluza de sudoare și setea o însoțea ca un tovarăș fidel.

Soarele coborâse deja pe jumătate pe cerul de la apus, când dintr-odată apăru un promontoriu de stâncă la mare distanță în fața ei și pur și simplu pentru că-i schimbă priveliștea din fața ochilor, Centaine grăbi pasul. Dar curând încetini din nou, dându-și seama cât de slăbită era după această singură zi de mers.

– N-am mai mâncat de trei zile și n-am băut nimic de ieri...

Promontoriul de stâncă nu părea să se fi apropiat deloc și în cele din urmă fu nevoită să se așeze să se odihnească; aproape imediat setea o arse ca turbată.

– Dacă nu beau ceva cât de repede, n-o să fiu în stare să merg mai departe, șopti ea și se uită înainte la un meterez scund de stâncă neagră, îndreptându-se de spate uluită. Nu-i venea să-și creadă cohilor. Clipi rapid și se uită din nou.

– Oameni! șopti ea și se forță să se ridice în picioare. Oameni! Începu să înainteze împleticindu-se.

Stăteau pe stânci. Le vedea mișcările capetelor reliefate clar pe cerul palid. Centaine izbucni în râs și le făcu semn cu mâna.

Ce mulți sunt... Nu cumva am înnebunit? Încercă să strige, dar nu reuși să scoată decât un scâncet slab și ascuțit.

Dezamăgirea o lovi dintr-odată ca un pumn.

– Foci, șopti ea și briza slabă a mării purtă până la ea țipetele lor îndoliate, ca de trompetă.

O vreme nu crezu că mai avea destulă putere să continue. Apoi însă se forță să-și pună un picior în fața celuilalt, înaintând încet spre promontoriu.

Mai multe sute de foci stăteau întinse pe piatră și multe altele se scăldau în valurile ce se spărgeau de stânci; vântul aduse până la ea mirosul îngrozitor. Centaine se apropie și imediat le văzu retrăgându-se spre mare, bătând din aripi și țopăind în stilul lor caraghios, ca niște clovni, și printre ele Centaine văzu câțiva zeci de pui.

„Dac-aș putea prinde unul!" Își luă briceagul în mâna dreaptă și deschise lama. „Trebuie să mănânc..." Dar alarmați de apropierea ei, conducătorii coloniei alunecau de pe stânci în undele verzi ale mării și țopăiala lor caraghioasă și greoaie se transformă instantaneu într-o grație miraculoasă.

Centaine începu să alerge și mișcarea ei bruscă provocă o năvală a trupurilor întunecate spre mare; era încă la o sută de metri de cea mai apropiată focă. Se dădu bătută și rămase pe loc sleită de puteri, gâfâind din greu, privind turma de foci evadând în mare.

Dintr-odată, o tevatură sălbatică izbucni între ele, un cor de țipete îngrozite și schelălăituri, iar Centaine văzu două siluete întunecate și agile, ca niște lupi, țâșnind în viteză dintre stânci și năpustindu-se în mijlocul turmei dese de foci. Își dădu seama că apropierea ei distrăsese atenția coloniei și dăduse altor prădători oportunitatea să-și lanseze propriul atac. Centaine nu recunoscu hienele cafenii căci nu văzuse decât fotografia hienei pătate, cea mai mare și mai feroce hienă, descrisă în aproape toate cărțile de explorare a Africii.

Aceste animale erau „lupii de plajă" ai coloniștilor olandezi, de mărimea unui dulău, dar cu urechi ascuțite și o coamă lungă și lățoasă de culoare galben-cenușie, care acum era zburlită de agitația vânătorii; alegeau fără greșeală doar cei mai mici și mai neajutorați pui, înșfăcându-i chiar de lângă femelele greoaie, târându-i cu ele și evitând cu ușurință eforturile grotești făcute de mamele ce încercau să-și apere puii.

Centaine începu din nou să alerge și la apropierea ei focile femele renunțară la luptă și se aruncară de pe stâncile negre în apă. Centaine apucă din mers o bucată mai mare de lemn, adusă de flux laolaltă cu o grămadă de alte gunoaie, și alergă spre capătul promontoriului ca să blocheze drumul celei mai apropiate hiene.

Hiena nu putea merge prea repede din cauza puiului de focă pe care-l târa și Centaine reuși să ajungă în fața ei. Animalul se opri și-și lăsă capul în jos într-o atitudine amenințătoare, privind-o pe Centaine care se apropia încet de el. Puiul de focă sângera abundent din rănile lăsate de colții hienei în blănița lucioasă, iar țipetele și scâncetele lui semănau cu plânsul unui prunc.

Hiena mârâi feroce și Centaine se opri față în față cu fiara și cu un urlet sălbatic flutură bâta în fața ei.

– Lasă-l jos! Du-te de-aici, brută! Lasă-l jos!

Simțea că hiena era nedumerită de atitudinea ei atât de agresivă și deși mai mârâi o dată, se trase totuși înapoi câțiva pași, ghemuindu-se protector peste prada ce i se zvârcolea între colți.

Centaine încercă să o intimideze numai cu privirea, înfruntând căutătura cumplită a ochilor galbeni, urlând și fluturându-și măciuca improvizată. Dintr-odată, hiena lăsă la pământ puiul rănit groaznic și se năpusti direct spre Centaine, dezgolindu-și colții lungi și galbeni și făcând un zgomot înfiorător, ca un răget aspru. Centaine își dădu seama instinctiv că acesta era un moment crucial. Dacă fugea acum, hiena o va hăitui și o va sfâșia.

Se năpusti înainte să înfrunte animalul, urlând și mai tare și fluturând măciuca cu toată puterea. Evident, hiena nu se așteptase la această reacție. O părăsi curajul. Se întoarse și alergă la prada ce se zbătea acolo unde o lăsase, își înfipse colții adânc în pielea mătăsoasă a gâtului puiului și începu să-l târască după ea.

La picioarele lui Centaine se găsea o crăpătură între stânci, umplută cu pietre rotunjite de apă. Centaine ridică una de mărimea unei portocale și o azvârli în hienă. Ținti capul creaturii, dar piatra era foarte grea și nu ajunse atât de departe, lovind în schimb hiena în laba din față și zdrobindu-i oasele. Animalul schelălăi de durere, scăpă din colți puiul de focă și se îndepărtă, șchiopătând, pe trei picioare.

Centaine alergă înainte și deschise lama briceagului. Crescuse la țară și o ajutase de multe ori pe Anna și pe tatăl ei să omoare și să jupoaie animale. Cu o singură tăietură rapidă tăie gâtul puiului de focă și-l lăsă să sângereze. Hiena nu era departe, mârâind și scheunând, șchiopătând din greu, nehotărâtă și derutată de atac.

Centaine mai luă câteva pietre din crăpătură în amândouă mâinile și le aruncă și pe acelea în hienă. Una o nimeri în capul înconjurat de coama lățoasă și animalul se văicări și fugi cincizeci de pași, apoi se opri și o privi peste umăr cu ură.

Centaine lucră rapid. Așa cum o văzuse și pe Anna făcând de multe ori cu oile tăiate, îi despică pântecul, înclinând vârful briceagului așa încât să nu înțepe sacul stomacului sau intestinele, tăind cartilajul care închidea partea de sus a cutiei toracice.

Cu mâinile pline de sânge mai azvârli o piatră către hiena ce se rotea în jurul ei și ridică cu grijă stomacul puiului de focă. Simțea nevoia de umezeală ca pe o febră turbată; deja lipsa apei amenința existența embrionului din pântecul ei și totuși îi veni să vomite la gândul a ceea ce trebuia să facă.

– Când eram eu mică așa făceau ciobanii când murea un miel ce încă sugea, îi povestise Anna.

Centaine ridică micul stomac al puiului de focă în mâinile însângerate ținute căuș. Membrana stomacului era galbenă și translucidă, așa că își închipui că vede conținutul stomacului prin pereții săi. Era evident că puiul fusese alături de mama sa, sugând lacom până în momentul atacului hienei. Micul stomăcel era plin la maximum de lapte.

Centaine înghiți în sec de dezgust. „Dacă nu bei, până dimineață mori – și tu, și copilul lui Michel", își zise ea.

Făcu o mică incizie în peretele stomacului, și imediat se scurseră afară cocoloașe albe de lapte coagulat. Centaine își închise ochii și-și puse gura pe despicătură. Se forță să soarbă laptele închegat, încă fierbinte. Simți că-i vine să vomite și se forță să-și stăpânească reflexul involuntar, reușind în cele din urmă.

Cocoloașele de lapte covăsit aveau un gust vag de pește, dar nu erau complet dezgustătoare. Se forță să înghită prima dată și după aceea i se păru că are gust aproape ca brânza din lapte de capră pe care o făcea Anna.

Se odihni puțin și se șterse la gură de sânge și mucozități cu dosul mâinii. Aproape simțea fluidul plin de viață care-i pătrundea în celule, înlocuind ceea ce pierduse și tot trupul ei obosit radie o putere nouă.

Mai azvârli o piatră spre hienă și bău restul laptelui gros. Despică atentă micul stomac gol și linse și ultimele picături. Apoi aruncă membrana goală către hienă.

– O să-l împart cu tine, îi zise ea fiarei ce mârâia încontinuu.

Jupui tot corpul, tăindu-i capul și membrele rudimentare și aruncându-le și pe aceastea la hienă. Carnivorul mare cât un câine părea să se fi resemnat deja. Stătea culcat pe labe la douăzeci de pași de Centaine, cu urechile lui ascuțite ciulite și cu o expresie aproape comică, plină de speranță, așteptând ca Centaine să-i arunce cât mai multe resturi.

Centaine tăie toate fâșiile subțiri și lungi de carne pe care reuși să le desprindă de pe schelet și le înfășură în pânza pe care o purtase pe cap.

Apoi se trase câțiva pași înapoi și hiena se repezi înainte să lingă sângele vărsat pe pietre și să zdrobească scheletul mic între fălcile sale urâte și supradezvoltate.

În vârful promontoriului acțiunea vântului și a valurilor decupase o scobitură puțin adâncă în stâncă, și care evident servise de adăpost și altora înainte de Centaine. Găsi cenușa risipită a unui foc pe podeaua nisipoasă a peșterii și când zgârie în pământ găsi o unealtă mică de tăiat sau poate de răzuit dintr-o bucată de cremene de formă triunghiulară, asemănătoare cu cele căutate de ea și Anna pe dealurile din spatele castelului de la Mort Homme. Simți un ciudat fior nostalgic ținând în mâna murdară așchia de cremene și când sentimentul deveni prea apăsător, își puse bucata de piatră în buzunarul bluzei și se forță să înfrunte realitatea dură; să nu plângă zadarnic pentru zilele dispărute fără urmă, dintr-o țară aflată acum atât de departe.

– Foc, zise ea și examină bucățile stinse de cărbune. Așeză fâșiile prețioase de carne de focă pe o piatră la gura peșterii ca să se usuce în vânt și se duse să adune un braț de lemne din cele aduse de flux.

Le puse într-un morman lângă vatra rudimentară și încercă să-și amintească ce citise despre aprinderea unui foc.

– Două bețe – le freci unul de altul, murmură ea.

Era o nevoie omenească atât de elementară și o acceptase toată viața ca absolut naturală, încât acum resimțea ca pe o pierdere cumplită lipsa unui foc care să-i ofere căldură și confort.

Lemnele pe care le adunase erau impregnate de sare și încă umede. Alese două bucăți, de fapt fără să aibă nici cea mai mică idee ce calități trebuiau să aibă lemnele necesare, și se apucă să experimenteze. Se chinui până când degetele începură să o doară, roase până la carne, dar nu reuși să obțină nici măcar o scânteie sau un firicel de fum din bucățile de lemn.

Se rezemă deprimată și posomorâtă de peretele adăpostului de piatră și privi apusul soarelui peste marea din ce în ce mai întunecată. Răcoarea amurgului o făcu să tremure și-și

înfășură șalul de pânză mai strâns în jurul umerilor, simțind bucățica mică de cremene apăsând-o pe piept.

Observă cât de sensibile îi deveniseră sfârcurile în ultima vreme și cum sânii începeau să i se umfle și să se întărească, și îi masă. Gândul că era însărcinată o învioră puțin și se uită spre sud să vadă steaua specială a lui Michael, aflată tocmai deasupra orizontului, acolo unde oceanul sumbru se îmbina perfect cu cerul nopții.

– Achernar, șopti ea. Michel... și în timp ce-i rostea numele atinse iar cu degetele bucata de cremene din buzunar.

Ideea îi veni aproape ca un dar de la Michael și mâinile îi tremurară de emoție când izbi bucata de cremene de lama de oțel a briceagului și mai multe scântei albe țâșniră în întunericul adăpostului de piatră.

Făcu o grămăjoară din câteva fire de pânză, amestecate cu așchii subțiri de lemn și izbi cremenele de oțel deasupra lor. Deși producea la fiecare încercare un șuvoi de scântei albe și strălucitoare, îi trebui multă răbdare și perseverență până când, în cele din urmă, un firicel de fum se ridică din grămăjoara de așchii și suflă în el până obținu o flacără micuță și galbenă.

Își prăji fâșiile de carne peste cărbuni. Aveau un gust oarecum asemănător cărnii de vită sau de iepure. Savură fiecare îmbucătură și după ce termină de mâncat își unse cu grăsime de focă băsicile roșii și dureroase provocate de soare.

Puse la o parte pentru zilele următoare restul fâșiilor de carne gătită, mări focul, își înfășură mai strâns pânza în jurul umerilor și se rezemă iar de peretele din adâncul adăpostului, cu bâta alături.

„Ar trebui să mă rog", își spuse. În timp ce se ruga i se păru că Anna e foarte aproape de ea, supraveghind-o așa cum făcea atât de des când Centaine era copil și îngenunchea lângă pat cu mâinile împreunate în față.

– Îți mulțumesc, Doamne, stăpâne ceresc, pentru că m-ai salvat din mare și-ți mulțumesc pentru mâncarea și băutura pe care mi le-ai oferit, dar...

Rugăciunea slei și Centaine simți adunându-i-se pe buze cuvinte mai degrabă de reproș, decât de recunoștință. „Blasfemie!" aproape că auzi vocea Annei și își încheie grăbită rugăciunea.

– Și Doamne, te rog dă-mi puterea să înfrunt orice alte încercări mi-ai pregătit în zilele ce urmează și dacă se poate dă-mi înțelepciunea să văd planul tău și scopul acestor chinuri pe care le-ai îngrămădit asupra mea. Acesta fu tot protestul pe care îndrăzni să-l rostească, și în timp ce încerca să găsească un sfârșit potrivit rugăciunii, adormi.

Când se trezi, din foc nu mai rămăsese decât jar și nu-și dădu seama în prima clipă unde era și ce o trezise. Își aminti cu un fior de groază situația în care se găsea și auzi un animal mare în întunericul din fața deschizăturii adăpostului. Se auzea ca și cum ar fi mâncat.

Aruncă imediat mai multe lemne pe foc și suflă în el să facă flacără. La marginea cercului de lumină văzu silueta hienei și își dădu seama că pachetul de carne prăjită pe care-l împachetase cu atâta grijă într-o bucată de pânză seara trecută nu se mai găsea pe bolovanul de lângă foc.

Plângând de furie și frustrare, Centaine luă o creangă aprinsă și o aruncă spre hienă.

– Brută oribilă și hoață! urlă ea, iar hiena schelălăi și dispăru în viteză în beznă.

Colonia de foci stătea întinsă sub soarele dimineții pe stâncile de sub adăpostul ei și Centaine simți deja primii fiori de foame și de sete pe ziua aceea.

Se înarmă cu două pietre, fiecare de mărimea pumnului ei și cu bâta de lemn, și se târî pe furiș printr-o fisură între stânci, încercând să ajungă suficient de aproape de membrii coloniei ca să poată să-i nimerească cu pietrele. Dar focile fugiră grohăind înainte să apuce ea să coboare măcar jumătate din distanță și nu mai îndrăzneau să iasă dintre valuri cât timp o puteau vedea încă pe ea.

Frustrată și flămândă, Centaine urcă iar în adăpost. Pe bolovanul de lângă vatră erau niște stropi închegați de grăsime albă de focă. Sfărâmă o bucățică de cărbune din focul stins până obținu o pulbere fină pe care o amestecă în grăsimea din palmă, apoi își înnegri cu grijă vârful nasului și obrajii, zonele expuse pe care le arsese soarele ziua trecută.

Apoi se uită în jur în adăpost. Avea la ea cuțitul și bucățica de cremene, bâta și șalul de pânză, toate bunurile materiale ce le avea pe lume, și totuși simțea o silă profundă să părăsească adăpostul. Câteva ore acesta fusese casa ei. Trebui să se forțeze să-i întoarcă spatele și să coboare iar pe plajă, să pornească din nou în călătoria ei spre sud, pe plaja monotonă și amenințătoare.

În noaptea următoare nu găsi nici o peșteră ca adăpost și nici o grămadă de lemne prinse între stâncile unui promotoriu. Nu avea nimic de mâncare și nimic de băut; se înfășură în bucata de pânză și se culcă pe nisipul tare, sub dune. Toată noaptea un vânt rece suflă nisip fin peste ea, așa că în zori era toată acoperită de particule sclipitoare și lipicioase ca zahărul. Nisipul i se încrustase pe pleoape și părul îi era încleiat de sare și nisip. Era atât de înțepenită din cauza frigului, a vânătăilor și a mușchilor suprasolicitați încât la început șontâcăi ca o bătrânică, sprijinindu-se în bâtă ca-ntr-un baston. După o vreme se încălzi și mușchii nu-i mai erau atât de înțepeniți, dar știa foarte bine că era din ce în ce mai slăbită și pe măsură ce soarele se ridica pe cer setea deveni un urlet tăcut în adâncurile trupului ei. Avea buzele umflate și crăpate, limba inflamată și încrustată cu o salivă groasă și cleioasă, pe care n-o putea înghiți.

Îngenunche la marginea mării și-și spălă fața în apă, umezi șalul de pânză și restul hainelor de pe ea și rezistă ispitei de a sorbi din apa rece și limpede.

Dar ușurarea nu era decât temporară. Când apa de mare i se uscă pe piele, zonelele iritate din pricina căldurii începură s-o usture de la cristalele de sare, buzele uscate și crăpate o

ardeau îngrozitor, își simțea pielea ca pe o foaie uscată de hârtie, gata să se rupă, și setea o tortura, obsesiv.

După-amiaza târziu, la distanță pe nisipul umed și neted, văzu niște forme negre mișcătoare și-și duse mâna streașină la ochi, plină de speranță. Când se apropie însă văzu că erau patru pescărușI mari, cu piepturile de un alb imaculat și spinările negre, gâlcevindu-se și amenințându-se unul pe altul cu ciocurile lor galbene, bătându-se pentru o rămășiță adusă de flux la mal.

Centaine se apropie de ei împleticindu-se și pescărușii se ridicară în aer, lăsând în urmă, pe nisip, trofeul atât de disputat, care era prea greu pentru ei ca să-l care. Era un pește mare și mort, deja ciopârțit de pescărușI și Centaine alergă cu noi forțe ultimii câțiva pași și se lăsă în genunchi. Ridică peștele cu amândouă mâinile, dar îi veni să vomite și-l scăpă jos, ștergându-se pe fusta de pânză. Peștele era putred și mirosea îngrozitor, iar degetele îi intraseră în carnea moale și descompusă ca într-un seu rece.

Se târî mai la o parte și-și strânse genunchii la piept, uitându-se la grămada de carne putredă care duhnea și încercând să-și stăpânească setea.

Avu nevoie de tot curajul de care era în stare, dar în cele din urmă se târî iar la cadavru și cu fața întoarsă într-o parte ca să nu-i simtă duhoarea, tăie o bucată de carne albă ca de vierme. Decupă o bucățică micuță din ea și și-o puse prudentă în gură. I se întoarse stomacul la gustul dulceag și scârbos de putreziciune, dar o mestecă cu grijă, sorbind zeama mirositoare, scuipă carnea și mai tăie o bucată.

Scârbită de propria degradare tot atât de mult cât de carnea putredă, supse în continuare sucul din ea și când consideră că se forțase să înghită suficient, se odihni.

Încet-încet simți că lichidul consumat îi redă forța. Se simțea mult mai puternică, suficient cât să meargă din nou. Intră în mare și încercă să-și spele duhoarea peștelui putred de pe mâini și de pe buze. Dar gustul îi rămase în gură mult timp

chiar și după ce porni iar la drum, mergând încet și greoi de-a lungul țărmului.

Chiar înainte de apusul soarelui o copleși un val de slăbiciune și se prăbuși în genunchi, pe nisip, cu fruntea acoperită de o transpirație rece. Se ghemui de durerea unor crampe intestinale ca o sabie vârâtă prin burtă. Râgâi și gustul peștelui putred îi umplu gura și nările.

Nu se mai putu stăpâni și vomă lung și dezgustător, zgâriindu-și gâtul pe dinăuntru de durere și de scârbă. Fu disperată să vadă cât de multe dintre fluidele atât de vitale se pierdeau în nisip, dar mai vomă o dată și, odată cu contracția stomacală, simți și eliberarea explozivă a diareei.

– M-am otrăvit. Se prăbuși pe nisip zvârcolindu-se de durere, în convulsii dese, iar corpul i se goli involuntar de sucurile toxice. Se făcuse întuneric deja pe când îi trecu criza și-și trase chiloții murdari de pe ea și-i aruncă la o parte. Se târî într-o ceață de durere până la mare și se spălă pe corp și pe față, își limpezi gustul de pește putred și vomă din gură, pregătită să plătească momentul de ușurare cu setea de mai târziu.

Apoi, încă în patru labe, se târî până mai sus pe plajă unde, tremurând convulsiv de frig, se întinse pe jos să moară.

La început Garry Courtney era atât de implicat în agitația planurilor pentru expediția de salvare din deșertul Namibiei, de-a lungul acelui litoral înspăimântător numit din motive foarte serioase Coasta Scheletelor, încât nu avu răgazul necesar să cântărească șansele de succes.

Pentru Garry era suficient că se juca de-a omul de acțiune. Ca toți romanticii, se visase în acest rol de foarte multe ori și acum, când ocazia îi căzuse în brațe, o apucă frenetic și făcu fără nici o șovăială eforturi considerabile.

În lunile lungi de după sosirea telegramei de la Departamentul de Război – plicul acela grosolan cu mesajul său laconic „Maiestatea Sa regretă să vă informeze că fiul

dumneavoastră, căpitanul Michael Courtney, a fost ucis în misiune" – existența lui Garry fusese un pustiu întunecat, fără scop sau direcție. Apoi venise miracolul celei de-a doua telegrame de la fratele său geamăn: „Văduva lui Michael gravidă cu nepotul tău a rămas fără casă și avere din cauza războiului stop aranjez transport prioritar pe prima navă spre Cape Town stop întâmpin-o și ai grijă de ea stop răspunde urgent stop scrisoarea va urma stop Sean".

Răsărise astfel un nou soare în viața lui. Dar când și acesta fusese stins cu atâta cruzime, aruncat în apele crude și verzi ale curentului Benguela, Garry își dădu seama instinctiv că nu putea permite să lase rațiunea și realitatea să-l azvârle iar în abisul negru al disperării. Trebuia să creadă, trebuia să dea la o parte orice calcul al probabilităților și să se agațe fără să gândească de posibilitatea oricât de măruntă ca soția și copilul nenăscut al lui Michael să fi supraviețuit cumva oceanului și deșertului și că acum așteptau doar ca el să-i găsească și să-i salveze. Singura cale de a face așa ceva era să înlocuiască gândirea rațională cu activitatea febrilă, oricât de inutilă și fără sens, iar atunci când și aceasta avea să eșueze, să apeleze la rezerva nesfârșită de credință nestrămutată și solidă ca o stâncă a Annei Stok.

Cei doi sosiră la Windhoek, fosta capitală a Africii de Sud-Vest germane, ocupată cu doi ani înainte, unde colonelul John Wickenham, guvernator militar al teritoriului, îi întâmpină în gară.

– Mă bucur să vă întâlnesc, domnule.

Wickenham îl salută plin de timiditate. Primise un șuvoi de telegrame urgente în ultimele zile, printre ele una de la generalul Jannie Smuts și alta de la primul ministru, generalul Louis Botha – toate instruindu-l să ofere vizitatorului ajutorul și cooperarea sa completă.

Acest lucru însă nu explica în totalitate respectul deosebit pe care-l avea pentru acest oaspete. Colonelul Garrick Courtney primise medalia cea mai înaltă de vitejie a regatului, iar cartea sa despre războiul anglo-bur – *Dușmanul evaziv* –

era lectură obligatorie la Colegiul Militar pe care-l frecventase Wickenham, iar influența politică și financiară a fraților Courtney era legendară.

– Îmi permit să vă ofer condoleanțele mele pentru pierderea suferită, domnule colonel, îi zise Wickenham, strângându-i mâna.

– Sunteți foarte amabil. Garry se simțea ca un impostor când cineva i se adresa cu gradul său militar. Întotdeauna simțea nevoia să explice că nu fusese decât o numire temporară la un regiment neregulat, într-un război de acum aproape douăzeci de ani; pentru a-și ascunde stânjeneala se întoarse spre Anna, care stătea bine înfiptă pe picioare lângă el, îmbrăcată cu fusta lungă de stambă și purtând pe cap casca tropicală de soare. Dați-mi voie să vă prezint pe *Mevrou* Stok, zise Garry, vorbind în afrikaans pentru ca să-nțeleagă și ea, iar Wickenham îi urmă imediat exemplul.

– *Aangename kennis* – încântat să vă cunosc, *Mevrou.*

– *Mevrou* Stok a fost pasageră la bordul vaporului *Protea Castle,* e unul dintre supraviețuitorii luați la bord de *Inflexible.*

Wickenham șuieră plin de compasiune.

– O experiență absolut îngrozitoare, sunt sigur. Se întoarse iar către Garry. Domnule colonel Courtney, dați-mi voie să vă asigur că este plăcerea mea să vă ofer orice ajutor îmi stă în puteri.

Anna răspunse în locul lui:

– O s-avem nevoie de mașini, multe mașini, și oameni care să ne-ajute. Și-o s-avem nevoie de ele repede, foarte repede!

Mașina din frunte era modelul nou de Ford T, revopsită din negrul de fabrică într-o culoare palidă, ca nisipul. Această mașină avea să se dovedească un vehicul formidabil în condițiile de deșert, în ciuda aspectului său fragil. Carcasa ușoară de oțel de vanadiu și motorul cu turație lentă o purtau pe nisipul moale care ar fi făcut să se scufunde niște mașini

mai grele. Singura sa slăbiciune era tendința de a se supraîncălzi, aruncând un jet de abur opărit către șoferul și pasagerii din cabina deschisă.

Wickenham le oferi și patru camioane Austin, ca vehicule de provizii, fiecare capabil să care o jumătate de tonă de încărcătură, precum și un al cincilea vehicul, care fusese modificat în atelierele căii ferate de inginerii armatei și care avea un rezervor cilindric de oțel cu capacitatea de cinci sute de galoane de apă. Fiecare vehicul avea un șofer caporal, cu un ajutor.

Anna zdrobi în fașă tendițele de amânare ale lui Garry și trecu dur peste obiecțiile practice ale inginerilor, mecanicilor și militarilor experți, așa că la treizeci de ore de la sosirea ei convoiul era gata de plecare din capitală. Trecuseră paisprezece zile de când *Protea Castle* fusese torpilată de submarinul german.

Ieșiră zdrăngănind prin orașul adormit dimineața, la ora patru: camioanele pline vârf cu echipament și rezerve de combustibil și pasagerii înfofoliți ca să se apere de aerul rece al nopții din podișul înalt. Porniră pe drumul căruțelor care trecea paralel cu linia de cale ferată cu ecartament îngust, până la orașul de coastă Swakopmund, la trei sute cincizeci de kilometri distanță.

Roțile întărite cu bandă de oțel ale căruțelor tăiaseră făgașe atât de adânci în drum încât roțile de cauciuc ale vehiculelor se blocau în ele ca într-o capcană și nu puteau fi scoase decât în secțiunile de drum mai stâncoase unde făgașele duble semănau mai mult cu niște canale presărate cu bolovani sau albii de izvor de munte secat, și nu a drum. Coborâră chinuitor de încet prin trecerile accidentate, hurducându-se și zdruncinându-se pe drumul atât de rău, obligați mereu să oprească pe neașteptate ca să repare o anvelopă spartă sau să înlocuiască un arc rupt, coborând o mie două sute de metri în paisprezece ore de călătorie ce le clănțăni dinții, le zdruncină oasele și le încordă la maximum răbdarea și nervii.

Ajunseră în cele din urmă pe câmpiile plate, acoperite cu tufișuri, de pe coastă, și începură traversarea cu uluitoarea viteză de patruzeci de kilometri pe oră, în urma lor se ridicându-se o dâră imensă și înecăcioasă de praf cafeniu, ca fumul de la un incendiu de prerie scăpat de sub control.

Orașul Swakopmund era o picătură surprinzătoare de Bavaria transportată în deșertul sud-african, cu tot cu arhitectura originală din Munții Pădurea Neagră și cu un debarcader lung întinzându-se până la undele verzi ale mării.

Cavalcada prăfuită intră cu larmă, duminică la amiază, pe strada principală. În grădina publică a orașului cânta o fanfară germană, cu toți membrii fanfarei îmbrăcați în pantaloni scurți cu bretele de culoare verde și pălării din Alpi. La sosirea convoiului lui Garry în fața hotelului de peste drum, cântecul fanfarei se poticni și apoi amuți cu totul. Tulburarea lor era de înțeles, căci pereții clădirii erau încă ciobiți de șrapnelul de la ultima invazie britanică.

După praful și căldura traversării deșertului, berea locală Pilsner, produsă de un maestru berar care își făcuse ucenicia în München, avea gustul învierii în Valhalla.

– Încă un rând, barmane! comandă Garry, bucurându-se de tovărășia masculină, încântat că-și adusese toți oamenii din subordine în siguranță până la poalele munților. Oamenii se repeziră imediat la tejgheaua lungă de tek și ridicară la buze următoarea halbă, zâmbindu-i încântați, iar masca de praf pe care toți o aveau încrustată pe față se crăpă, pulberea fină ajungându-le inclusiv în bere.

– *Mijnheer!* Anna se spălase rapid și apăru în ușa cârciumei. Cu picioarele depărtate și mâinile groase și musculoase la șolduri, cu fața deja inflamată de soare și vânt, începea încet să devină cu adevărat fioroasă, cuprinsă cum era de revoltă și indignare. *Mijnheer,* pierdeți vremea!

Garry își adună rapid oamenii.

– Haideți băieți, avem treabă. Hai să mergem.

Deja nu mai era nimeni din grup care să aibă cea mai mică îndoială cine era de fapt la conducerea expediției, așa că își

înghițiră berile dintr-o sorbitură și ieșiră tropăind afară, în lumina soarelui, ștergându-se rușinați la gură de spumă și neîndrăznind să întâlnească privirile Annei când se strecurară pe lângă ea. Cât timp oamenii realimentară cu combustibil, umplură la loc rezervoarele de apă, reîmpachetară încărcătura care se desfăcuse în timpul călătoriei și îndepliniră reparațiile necesare de întreținere ale vehiculelor, Garry se duse la secția de poliție să investigheze.

Sergentul de poliție fusese avertizat dinainte de sosirea lui.

– Îmi pare foarte rău, domnule colonel, nu ne așteptam să sosiți decât peste trei-patru zile. Dacă am fi știut... Părea disperat să fie cumva de ajutor. Nimeni nu știe prea multe despre regiunea de acolo, zise el aruncând o privire pe fereastra biroului de poliție, îndreptată spre nord, și înfiorându-se fără să vrea. Dar am un om care poate să meargă cu dumneavoastră pe post de călăuză. Luă inelul de chei de pe un cârlig din peretele dinapoia biroului și-l conduse pe Garry în beci. Hei, *swart donder* – tunet negru! zise el răgușit în timp ce descuia una dintre celule și Garry clipi văzând pe cine alesese de călăuză sergentul.

Era un hotentot Bondelswart cu aspect clasic de răufăcător, mirosind ca un țap sălbatic și privind în jur cu răutate, cu singurul său ochi, celălalt fiind acoperit cu un petic negru de piele; ieși mohorât și încruntat, târșâindu-și picioarele.

– Știe zona, așa că ar trebui să vă fie de folos, zise sergentul rânjind. A făcut braconaj acolo și a vândut corn de rinocer și fildeș și din cauza asta o să meargă la ocnă pe cinci ani, nu-i așa, Kali Piet?

Kali Piet își deschise vesta de piele și se scărpină pe piept gânditor.

– Dacă lucrează bine pentru dumneavoastră și sunteți mulțumit de el, poate c-o să scape cu numai doi-trei ani la spart pietre, explică sergentul.

Kali Piet găsi ceva între firele de păr de pe piept și-l crăpă între unghii.

– Și dacă nu sunt mulțumit de el? întrebă Garry nesigur. *Kali* însemna „rău" sau „ticălos" în swahili, iar individul nu-i inspira prea mare încredere.

– Oh, zise sergentul pe un ton distrat. Păi atunci nu vă mai obosiți să-l aduceți înapoi. Îngropați-l pe undeva unde să nu-l găsească nimeni.

Atitudinea lui Kali Piet se schimbă în mod miraculos.

– Stăpâne bun, se văicări el în afrikaans. Știu fiecare copac, fiecare piatră, fiecare fir de nisip. O să-ți fiu câine.

Anna îl aștepta pe Garry, așezată deja pe bancheta din spate a Fordului T.

– Ce v-a luat așa de mult timp? întrebă ea. Fetița mea e singură în pustietatea aceea de șaisprezece zile deja!

– Caporale! Garry îl puse pe Kali Piet în grija și sub supravegherea celui mai mare în grad dintre subofițerii din convoi. Dacă încearcă să evadeze, împușcă-l! zise Garry încercând neconvingător să arboreze un rânjet sadic.

În cele din urmă, casele văruite în alb, cu acoperiș roșu de țiglă dispărură în depărtare. Șoferul lui Garry râgâi încet și mai simți o dată gustul berii de la han, cu un zâmbet visător.

– Bucură-te de ea, îi zise Garry. E multă cale de mers până la următoarea halbă.

Drumul mergea în paralel cu marginea plajei, iar la stânga valurile verzi presărate cu spumă albă ca penele de struț loveau încontinuu nisipurile galbene; înaintea lor se întindea litoralul înspăimântător, complet pustiu, învăluit în ceața învolburată de deasupra mării.

Drumul acesta era folosit de culegătorii de varec care adunau algele aduse de valuri și le foloseau ca fertilizator, dar mai departe spre nord deveni din ce în ce mai nedefinit și în cele din urmă nu se mai văzu nici urmă din el.

– Ce e înainte? îl întrebă Garry pe Kali Piet, care fusese adus în față din ultimul vehicul.

– Nimic, răspunse Kali Piet și Garry își dădu seama că nu mai auzise niciodată un cuvânt atât de obișnuit, încărcat de atâta amenințare.

— Ne vom face drum singuri de aici înainte, le zise Garry cu o încredere pe care nu o simțea de fapt, și le trebuiră patru zile întregi să parcurgă următorii șaptezeci de kilometri.

Găsiră mai multe cursuri de apă, secate probabil de peste o sută de ani, cu maluri abrupte și albii presărate cu bolovani mari cât niște obuze de tun. Traversară întinderi plate înșelătoare în care vehiculele se scufundară pe neașteptate până la osii în nisipul moale și trebuiră să le scoată cu forța brațelor. Dădură peste teren accidentat, unde unul dintre camioane se răsturnă pe o parte și altuia i se rupse osia din spate așa că trebuiră să-l abandoneze, împreună cu un morman de bagaje de care își dăduseră seama că nu aveau de fapt nevoie – corturi, scaune și mese de picnic, o cadă smălțuită, cufere întregi de bunuri de troc cu care să-i mituiască pe șefii triburilor sălbatice, cutii de ceai și de unt și alte echipamente care li se păruseră absolut esențiale când cumpăraseră proviziile în Windhoek.

Convoiul, mai scurt și mai ușurat, se chinui mai departe pe drumul său spre nord.

În căldura amiezii, apa fierbea în radiatoare și mergeau înainte cu șuvoaie albe de aburi țâșnind din valvele de siguranță, fiind obligați să oprească la fiecare jumătate de oră ca să permită motoarelor să se răcească. În alte locuri dădeau peste câmpuri de pietre negre și ascuțite ca niște lame de obsidian, care sfâșiau anvelopele subțiri ale roților. Într-o zi, Garry numără cincisprezece opriri ca să schimbe roțile, iar noaptea mirosul ascuțit al soluției de lipit cauciuc rămânea suspendat peste bivuac, căci oamenii epuizați trebuiau să stea până cel puțin la miezul nopții să repare, la lumina felinarelor, camerele distruse.

În a cincea zi făcură tabără în fața piscului arid Brandberg, Muntele Ars, care se înălța în ceața violacee a amurgului, și dimineață Kali Piet dispăru.

Luase cu el o pușcă și cincizeci de cartușe, o pătură, cinci sticle de apă, și ca lovitură de maestru, ceasul de vânătoare din

aur și caseta de monede cu douăzeci de lire în aur pe care Garry și-o așeza cu grijă lângă așternutul lui în fiecare seară.

Furios, amenințând să-l împuște la prima vedere, Garry conduse o expediție de pedeapsă după el în Fordul model T. Însă Kali Piet își alesese foarte bine momentul, la mai puțin de un kilometru distanță de tabără intrând într-o zonă de dealuri și văi abrupte în care nici un vehicul nu mai putea să-l urmărească.

– Lăsați-l în pace, porunci Anna. Suntem mai în siguranță fără el, și fetița mea e deja de douăzeci de zile... se întrerupse brusc. Trebuie să mergem înainte, *Mijnheer*, nimic nu ne poate sta în cale. Nimic.

De atunci înainte fiecare zi deveni mai dificilă și înaintarea era tot mai lentă, tot mai frustrantă.

Până când într-o zi, față în față cu o nouă barieră de stâncă ce se înălța din mare ca o spinare de dinozaur și se întindea pe uscat, zimțată și sclipitoare în lumina soarelui, Garry se simți dintr-odată epuizat fizic.

– Asta e o nebunie, își zise singur încet, stând în picioare în cabina unui camion, ținându-și mâna streașină la ochi împotriva soarelui orbitor și nemilos și încercând să ghicească o cale de trecere prin acest zid înalt și impenetrabil. S-au săturat și oamenii deja, mai șopti el. Bărbații stăteau în grupuri, deprimați și descurajați, lângă camioanele prăfuite și ponosite. A trecut aproape o lună – nimeni n-ar fi putut supraviețui acolo așa de mult, chiar dacă ar fi reușit să ajungă la țărm. Îl durea ciotul rămas din piciorul amputat și fiecare mușchi din spate îi era învinețit, își simțea fiecare vertebră din șira spinării zdrobită de zdruncinăturile constante și îngrozitor de brutale de la terenul atât de accidentat. Va trebui să ne întoarcem!

Coborî greoi din cabină și mișcându-se înțepenit ca un bătrânel, șchiopătă până la Anna, care stătea lângă Fordul din fruntea coloanei.

– *Mevrou*, începu el și Anna se întoarse spre el și-i puse o mână mare și roșie pe braț.

– *Mijnheer...*

Anna avea vocea profundă și răgușită, și când îi zâmbi, Garry simți că protestele i se opresc în gât, și se gândi pentru prima dată că în afară de roșeața feței și încruntătura fioroasă, era o femeie chipeșă. Avea linia bărbiei puternică și hotărâtă, dinții albi și regulați, și în ochi avea o bunătate pe care încă n-o observase până atunci.

– *Mijnheer,* am stat aici și m-am gândit că nu sunt mulți bărbați pe lumea asta care ne-ar fi adus așa de departe. Fără dumneavoastră n-am fi reușit. Îl strânse de braț. Bineînțeles c-am știut că sunteți înțelept, c-ați scris multe cărți, dar acuma știu și că sunteți puternic și hotărât, că sunteți un bărbat care nu lasă nimic să-i stea în cale. Îl strânse iar de braț. Avea mâna caldă și puternică. Garry își dădu seama că atingerea ei îi făcea plăcere. Se îndreptă de spate și-și trase pălăria moale într-un unghi șmecheresc. Nu-l mai durea spatele chiar atât de tare. Anna îi zâmbi iar. Eu voi merge pe jos între stânci cu o echipă de oameni – trebuie să cercetăm țărmul, fiecare metru de țărm, între timp dumneavoastră o să conduceți convoiul spre interior, ca să găsiți pe unde să ocoliți stâncile.

Trebuiră să pătrundă în interior șase kilometri chinuitori de uscat până să găsească o trecătoare îngustă și precară peste stânci și să revină astfel către ocean.

Când Garry văzu de la distanță silueta Annei mergând vitejește cu pași mari și hotărâți prin nisipul obositor, iar echipa de bărbați urmând-o chinuit la câțiva metri în urmă, simți o ușurare neașteptată și realiză cât de dor îi fusese de ea chiar și numai acele câteva ore.

În seara aceea, stând rezemați unul lângă altul de marginea Fordului T, mâncând conservă de carne de vită cu pesmeți și bând cafea tare îndulcită din belșug cu lapte condensat, Garry îi spuse cu timiditate:

– Și pe soția mea o chema Anna. A murit cu mult timp în urmă.

– Da, știu, încuviință Anna, mestecând în continuare.

– De unde știți? întrebă surprins Garry.

– Michel i-a zis lui Centaine. Anna pronunța întotdeauna schimbat numele lui Michael și asta îl zăpăcea chiar și acum pe Garry.

– Mereu uit că știți atât de multe despre Michael.

Mai înghiți o lingură de conservă și se uită în gol în întuneric. Ca de obicei, oamenii își amenajaseră tabăra la o mică distanță mai încolo, ca să le ofere puțină intimitate; focul lor din lemne aduse de valuri se vedea de unde erau ei doi cu un halou auriu pe fundalul nopții, iar vocile se auzeau ca un murmur slab.

– Eu însă nu știu nimic despre Centaine. Mai povestiți-mi despre ea, vă rog, *Mevrou.*

Acesta era un subiect de conversație care nu-i plictisea niciodată pe nici unul din ei.

– E o fată bună. Anna începea mereu cu această frază. Dar vioaie și încăpățânată. V-am povestit despre ziua când a...

Garry stătea aproape de ea, cu capul înclinat spre ea și părând extrem de atent, deși în seara aceea nu o asculta cu adevărat.

Lumina focului de tabără dansa pe chipul ridat și simplu al Annei, și Garry o privea cu un sentiment de confort și familiaritate. De obicei femeile îl făceau să se simtă speriat și necorespunzător și, cu cât erau mai frumoase și mai sofisticate, cu atât se temea mai tare de ele. Se resemnase de multă vreme cu faptul că era impotent, descoperise asta în timpul lunii sale de miere și râsul batjocoritor al miresei lui îi răsuna încă și acum în urechi, după treizeci de ani. Nu mai dăduse nici unei femei șansa să râdă de el în felul acela – fiul lui nu fusese de fapt fiul lui, fratele lui geamăn era cel care îndeplinise fapta aceea pentru el – și la cei cincizeci de ani ai săi trecuți, Garry era încă virgin. Ocazional, ca acum de pildă, se simțea ușor vinovat gândindu-se la asta.

Încercă să nu se mai gândească și reuși, deși nu ușor, voind să regăsească senzația de mulțumire și calm pe care o avusese cu doar câteva clipe înainte, dar acum era perfect conștient de mirosul femeii de lângă el. Nu-și mai permiseseră

să consume apă pentru baie de când plecaseră din Swakopmund, așa că mirosul ei era puternic. Mirosea a pământ, a sudoare și a arome secrete, feminine, iar Garry se aplecă puțin mai aproape de ea ca să le savureze. Puținele femei pe care le știa miroseau a apă de colonie și a parfum, insipide și artificiale, dar aceasta mirosea ca un animal – un animal puternic, cald și sănătos.

O privi cu fascinație cum ridică mâna și-și împinge la spate câteva șuvițe de păr cărunt de pe tâmple fără să se oprească din povestit, cu vocea ei profundă și caldă. La subsuoară avea un tufiș des și întunecat de bucle, umede încă de la căldura zilei petrecută în deșert și Garry se uită țintă la ea, simțind o excitare bruscă și sălbatică, asemenea unei lovituri brutale în vintre. Simți cum se înalță, ca o creangă de copac, rigidă și dureroasă, generând senzații pe care nici nu le visase vreodată – greu de singurătate și de dor, tensionat de dorința ce i se născuse în cele mai adânci tenebre ale sufletului.

O privi încremenit, incapabil să se miște sau să vorbească, și când Anna văzu că nu-i răspunde la o întrebare, își ridică privirea de la foc și îl privi în față. Cu blândețe, aproape tandră, Anna își ridică mâna și-l atinse pe obraz.

– *Mijnheer,* cred că e vremea să mă duc la culcare. Vă urez somn ușor și vise plăcute. Se ridică în picioare și dădu la o parte prelata grea care-i servea de paravan pentru așternut.

Garry zăcu întins sub pături cu mâinile încleștate pe lângă corp, ascultând foșnetul hainelor ei de dincolo de paravanul de prelată și trupul îl durea ca o vânătaie proaspătă. De dincolo de paravan auzi brusc un huruit lung, care-l făcu să tresară; un moment nu reuși să-și dea seama ce auzea. Apoi realiză că era Anna, care sforăia. Era sunetul cel mai liniștitor pe care-l auzise în viața lui, căci era imposibil să-i fie frică de o femeie care sforăia; îi veni să strige de bucurie în aerul nopții.

„Sunt îndrăgostit, se autofelicită el extaziat. Pentru prima dată în peste treizeci de ani, sunt îndrăgostit!"

Însă tot curajul pe care şi-l adunase pe parcursul nopţii se evaporase în zori, nu-i rămăsese intactă decât dragostea. Ochii Annei erau umflaţi de somn, părul încărunţit era plin de cristale de nisip pe care briza nocturnă îl suflase peste ea, dar Garry o privi cu adoraţie, până când Anna îi porunci răstit:

– Mâncaţi rapid – trebuie să pornim la prima rază de lumină. Am presimţirea că azi va fi bine. Hai, mâncaţi, *Mijnheer!*

„Ce femeie! îşi zise Garry în sinea lui cu admiraţie. Ce n-aş da să pot şi eu inspira măcar puţin din acest devotament, această loialitate!"

Premoniţia Annei păru la început bine fondată, căci nu mai dădură peste nici o barieră de stâncă în calea lor, având în faţă câmp deschis, unduitor, până la plajă, iar suprafaţa era din pietriş ferm presărat din loc în loc cu tufişuri de sare înalte până la genunchi. Autovehiculele înaintau ca şi cum ar fi fost pe şosea, obligate să facă slalom în coloană doar pentru a evita tufişurile pipernicite, având mereu grijă să fie mai sus de plaja arămie ca să poată observa pe nisipul moale orice urmă lăsată de vreo epavă sau naufragiat.

Garry stătea alături de Anna pe bancheta din spate a Fordului şi se ciocneau unul de altul când treceau hurducându-se peste solul neregulat. Garry murmura o scuză, dar îşi lăsa piciorul sănătos lipit de coapsa ei, iar ea nu făcu nici un efort să se tragă la o parte.

Dintr-odată, în aerul unduitor de căldură al după-amiezii deşertice, perdelele tremurânde ale mirajelor se traseră la o parte în faţa lor pentru câteva clipe şi văzură începutul tărâmului dunelor ce se înălţau abrupte din câmpie. Micul convoi se opri în faţa lor şi toţi coborâră din maşini să privească impresionaţi şi speriaţi.

– Munţi, şopti Garry. Un lanţ muntos de nisip. Nimeni nu ne-a avertizat de aşa ceva.

– Trebuie să fie o cale de trecere!

Garry clătină din cap cu îndoială.

– Cred că au pe puţin o sută cincizeci de metri înălţime.

– Haideți, zise Anna cu fermitate. Mergem până în vârf.

- Doamne Sfinte! exclamă Garry. Nisipul e atât de moale – e așa de înalt, sunt sigur că e foarte periculos...

- Hai să mergem! Ceilalți o să aștepte aici.

Se chinuiră în sus pe pantă cu Anna în frunte, de-a lungul spinării ascuțite ca un brici a uneia dintre crestele de nisip. Departe, dedesubt, grupul de vehicule semăna cu o grămadă de jucării, iar bărbații care-i așteptau, cu niște furnici. Nisipul portocaliu, în care se afundau până la glezne, scârțâia sub picioarele lor, la fiecare pas. Lama de nisip se rupea când mergeau prea aproape de marginea ascuțită, provocând o avalanșă șuierătoare în josul pantei netede.

– Este periculos! murmură Garry. Dacă treci peste margine, poți fi sufocat.

Anna își ridică fusta grea de stambă și-i îndesă poalele în pantalonașii bufanți pe care-i purta dedesubt, după care porni vitejește în sus, lăsându-l pe Garry să se uite cu gura căscată după ea, cu inima bubuindu-i nebunește în piept, copleșit de oboseală și de șocul de a-i vedea picioarele dezgolite. Erau niște picioare masive și solide ca niște trunchiuri de copac, dar pielea din spatele genunchilor era cremoasă și catifelată, cu gropițe, ca a unei fetițe – cel mai excitant lucru pe care-l văzuse în viața lui.

Garry își simți corpul reacționând din nou, în mod incredibil, de parcă o mână de gigant îi apucase bărbăția și brusc îi dispăru toată oboseala. Alunecând și împiedicându-se în nisipul moale, se căță împleticindu-se după ea și, pe sub fustele groase, coapsele Annei, late ca cele de iapă, se legănau și se ondulau chiar la nivelul ochilor lui holbați.

Ajunse sus pe creasta dunei înainte să-și dea seama și Anna îi întinse un braț să-l ajute.

– Dumnezeule! șopti el. E o lume de nisip, un univers întreg de nisip.

Erau la poalele marilor dune și chiar și credința Annei se ofili puțin.

– Nimeni... nimic nu poate trece printre ele.

Anna îl ținea încă de braț și acum îl scutură încruntată.

– Centaine e acolo. Aproape că-i aud vocea chemându-mă. Nu putem s-o lăsăm de izbeliște, trebuie să mergem până la ea. Nu mai poate rezista mult.

– Dacă încercăm să mergem pe jos e sinucidere curată. Nu se poate rezista nici măcar o zi acolo.

– *Trebuie* să găsim o cale de ocol în cazul ăsta, se scutură Anna ca un imens câine St. Bernard, descotorosindu-se de îndoieli și de slăbiciunea de moment. Haideți. Îl conduse jos de pe creastă. Trebuie să găsim un loc pe unde să ocolim.

Convoiul cu Fordul în frunte se întoarse cu fața spre continent, și toată ziua merseră de-a lungul marginii teritoriului dunelor înalte, până când soarele se prăbuși din văzduh, sângerând de moarte pe crestele lor avântate spre cer. În noaptea aceea își așezară tabăra la poalele dunelor ce se profilau negre și mărețe, implacabile și ostile pe fundalul cerului luminat de luna argintie.

– Nu e nici o cale împrejur, zise Garry cu privirile ațintite în flăcări, incapabil să întâlnească privirile Annei. Se continuă tot așa, la nesfârșit.

– Mâine-dimineață ne vom întoarce către coastă, îi răspunse ea placid și se ridică să meargă să se culce, lăsându-l pe Garry tânjind de dorință.

A doua zi se întoarseră pe propriile urme lăsate de cauciucuri în nisip și nu ajunseră iar la locul de întâlnire a dunelor cu oceanul decât seara târziu.

– Nu e nici o cale, repetă Garry neajutorat, căci valurile mării veneau până chiar la poalele munților de nisip și chiar și Anna se pleoști nefericită, privind în tăcere flăcările focului de tabără.

– Dacă așteptăm aici... șopti ea cu voce răgușită. Poate că Centaine vine ea spre noi. Sunt sigură că știe că singura ei șansă e să se-ndrepte spre sud. Dacă noi nu putem merge la ea, trebuie s-o așteptăm să vină ea la noi.

– Ni se termină rezervele de apă, îi zise Garry încet. Nu putem...

– Cât mai rezistăm?

– Trei zile, nu mai mult.

– Patru zile, îl imploră Anna cu o asemenea dezolare în glas și expresia feței, încât Garry acționă fără să se gândească.

Întinse către ea amândouă mâinile, fiind copleșit de un fel de teroare delicioasă când Anna se aplecă și ea spre el și se agățară unul de altul, ea în disperare și el într-o frenezie speriată a poftelor carnale. Garry se îngrijoră pentru o clipă că vor fi văzuți de bărbații de lângă celălalt foc –, dar brusc nu-i mai păsă.

– Veniți, îi zise ea ridicându-se în picioare și conducându-l dincolo de paravanul de pânză.

Mâinile lui Garry tremurau atât de tare încât nu reuși să-și descheie nasturii la cămașă. Anna chicoti cu afecțiune.

– Stați, lăsați-mă pe mine, drăguțul meu prostuț, zise ea dezbrăcându-l.

Garry simțea răceala vântului pe spate, dar pe dinăuntru îl ardeau focurile pasiunii reprimate de atâta vreme. Nu-i mai era rușine de pântecele păros și rotunjor, nici de coapsele subțiri ca de barză și prea lungi comparativ cu restul corpului. Se căță peste ea cu grabă frenetică, disperat să se scufunde adânc în ea, să se piardă în moliciunea ei albă, să se ascundă acolo de lumea ce fusese atât de crudă cu el toată viața.

Și atunci, dintr-odată, se întâmplă din nou, simți căldura și puterea secându-i din vintre, se simți ofilindu-se și veștejindu-se exact ca în cealaltă noapte de coșmar, cu peste treizeci de ani în urmă. Rămase nemișcat pe salteaua moale și albă a pântecelui ei, cuibărit între coapsele ei tari și puternice și-și dori să moară de rușine și neputință. Aștepta s-o audă râzând batjocoritor. Era convins că de data asta disprețul ei îl va distruge complet. Nu putea să scape, brațele ei puternice erau

înfășurate în jurul lui și-l ținea strâns între coapse ca-ntr-o menghină de carne.

– *Mevrou,* zise el bălmăjit. Îmi pare rău, nu sunt bun de nimic – n-am fost niciodată bun de nimic.

Anna chicoti din nou, dar era un sunet plin de afecțiune și compasiune.

– Numai încet, drăguțul meu, îi șopti ea răgușit în ureche. Stai să te-ajut un pic. Și Garry îi simți mâna coborând între ei, făcându-și loc printre pântecele lor goale. Unde-i cățelușul meu? zise ea, iar Garry îi simți degetele înfășurându-se în jurul bărbăției lui și intră în panică.

Începu să se zbată să se elibereze, dar Anna îl ținu pe loc cu ușurință și Garry nu reuși să scape de degetele ei. Avea degete aspre ca șmirghelul, de la munca manuală grea, dar abile și insistente, trăgând și ciupindu-l, murmurându-i încet și cu veselie în ureche.

– Ăsta-i băiatul cel mare, acuma. Ce băiat mare.

Garry nu mai putea să se zbată, dar fiecare nerv și mușchi din corp îi era încordat până la limita durerii, degetele ei îl frământau și-l îndemnau, vocea ei se făcuse și mai joasă, aproape somnoroasă, fără grabă, calmându-l, până simți că se destinde.

– Ah! se bucură ea. Vezi ce se-ntâmplă cu cățelușul nostru mare și frumos? Dintr-odată atingerea ei întâmpină ceva tare și dur, iar Anna chicoti din nou, desfăcându-și coapsele tari și late care-l țineau. Ușor, ușurel, îl avertiză ea, căci Garry începu din nou să se zbată, împingându-se ritmic în ea. Așa! Acolo, da, așa! Anna îl ghida, încercând să-l controleze, dar Garry era disperat de grăbit.

Dintr-odată simți în nări adierea fierbinte a mirosului puternic și bogat pe care îl emana trupul ei de femeie, aroma minunată a propriei ei excitări, și Garry percepu o erupție nouă de forță în centrul ființei sale. Era un erou, un șoim,

însuși ciocanul zeilor. Era puternic ca un taur, lung ca o sabie, tare ca granitul.

– Oh, da! gâfâi ea. Acolo, așa! și Garry nu mai putea concepe ca cineva să-i reziste, se împinse înainte și trecu măuntru, alunecând în adâncurile ei, în fierbințeala miraculoasă care era dincolo de orice închipuire din viața lui. Din ce în ce mai repede și din ce în ce mai violent, Anna se mălța și cobora sub el de parcă Garry era o corabie într-un ocean bântuit de furtună. Femeia scotea sunete alinătoare și dulci, îl îndemna cu glas răgușit și gâfâit, până când cerul se prăbuși, zdrobindu-l între el și pământ.

Își reveni încet, ca venit de departe, și o găsi ținându-l în brațe, mângâindu-l și vorbindu-i iar ca unui copil.

– Așa, drăguțule. Așa e bine. Totul e bine acum.

Și Garry știa că era adevărat. Totul era bine acum. Nu mai simțise niciodată o asemenea siguranță și pace. Nu mai fusese niciodată într-o asemenea stare de bine, atât de adâncă, de atotcuprinzătoare. Își îngropă fața între sânii ei, aproape sufocându-se în carnea ei atât de abundentă, și nu-și dori decât să zacă acolo pentru totdeauna.

Anna îl mângâie încet pe firele rare și mătăsoare de păr, privindu-l cu afecțiune; peticul de chelie roz din vârful capului strălucea în lumina focului și Anna simți dureros nevoia de a-l alina pe bărbatul din brațele ei. Toată dragostea ei înăbușită și îngrijorarea pentru fata dispărută își găsiră acum o direcție nouă de exprimare, căci Anna se născuse să salveze, să fie loială și îndatoritoare față de alții. Începu să-l legene în brațe, mângâindu-l și murmurându-i încet.

Garry descoperi în zori de zi că mai avusese loc și un alt miracol. De îndată ce se strecură afară din tabără și coborî la capătul plajei, găsi un drum deschis pe care puteau trece cu mașinile. Sub influența lunii în creștere valurile oceanului se înălțau din ce în ce, pregătindu-se de maree, iar când apele se

retrăgeau de pe plajă la reflux, sub nivelul dunelor lăsau o fâșie lată, cu nisip ud, tare și neted.

Garry se grăbi înapoi la tabără și-l sculă pe ofițerul cel mai înalt în grad.

– Scoală-ți oamenii, caporale! strigă el. Vreau să fie realimentat Fordul, încărcat cu provizii, inclusiv canistre de apă pentru patru oameni pe trei zile și vreau să fie gata de plecare în cincisprezece minute, e clar? Dă-i bătaie, omul lui Dumnezeu, ce stai acolo holbându-te la mine?

Se răsuci pe călcâie și alergă înapoi la Anna, care tocmai ieșea de după prelata paravan.

– *Mevrou,* mareea! Putem să trecem!

– Am știut eu că veți găsi o cale, *Mijnheer!*

– Vom pleca imediat cu Fordul, noi și încă doi oameni. Vom merge în viteză până se schimbă fluxul, și atunci vom urca mașina în sus, deasupra nivelului maxim al apei, iar când o să vină din nou refluxul pornim iar cu viteză înainte. Poți fi gata de plecare în zece minute? Trebuie să profităm de toată perioada de reflux. Se îndepărtă în viteză. Hai, caporale, pune-i pe oamenii ăștia la treabă!

Întorcându-i spatele, caporalul își dădu ochii peste cap și bombăni suficient de tare să-l audă toți.

– Oare ce l-a apucat pe bătrânul rândunel – să mor dacă nu se poartă dintr-odată ca un curcan țanțoș!

Reușiră să meargă în forță două ore, menținând Fordul la viteza maximă, de șaizeci și cinci de kilometri pe oră, cât timp nisipul era tare și ferm. Când se făcu moale, cei trei pasageri, inclusiv Anna, săriră jos din mașină și începură s-o împingă din spate cu toată forța; când nisipul devenea iar tare, se cățărau în grabă înăuntru și chiuind de bucurie porneau din nou în viteză spre nord.

În cele din urmă fluxul ajunse până la ei și Garry alese un loc gol dintre dune în care adăpostiră Fordul, împingându-l

prin nisipul uscat și făinos până ajunse la distanță sigură deasupra liniei mareei.

Clădiră un foc din lemne aduse de valuri, își făcură cafea și pregătiră puțină mâncare rece, apoi rămaseră așezați pe nisip să aștepte următorul reflux care să le deschidă drumul pe plajă. Cei trei bărbați se întinseră la umbra mașinii, dar Anna îi părăsi și începu să se plimbe de-a lungul liniei de demarcație a fluxului, oprindu-se din când în când să-și umbrească ochii de lumina orbitoare reflectată de valurile mării și de cristalele de nisip și să cerceteze fără odihnă nordul.

Rezemat într-un cot, Garry o privea cu o afecțiune și o recunoștință atât de copleșitoare, încât simți că se sufocă de emoție.

„Acum, în toamna vieții mele, femeia asta mi-a oferit tinerețea pe care n-am cunoscut-o niciodată. Mi-a adus dragostea care a trecut pe lângă mine", se gândi el, și când Anna ajunse la colțul următorului golf de nisip și dispăru de cealaltă parte a dunei, nu suportă să nu o mai vadă, nici măcar o secundă.

Sări în picioare și se grăbi să o ajungă din urmă. Când ajunse și el la colț, o văzu la o jumătate de kilometru în față. Se aplecase peste un obiect de pe plajă, dar se îndreptă de spate, îl văzu și imediat își flutură amândouă mâinile în aer, strigându-l. Vuietul valurilor îi acoperi vocea, dar încântarea și agitația îi erau atât de evidente încât Garry începu să alerge spre ea.

– *Mijnheer,* strigă ea alergându-i în întâmpinare. Am găsit... Nu putu să termine, dar îl apucă de braț și-l târî după ea. Uitați-vă! Se prăbuși în genunchi lângă obiect. Era aproape complet îngropat în nisip și era deja spălat de valurile mareei în urcare.

– E o bucată de barcă! Garry se lăsă și el în genunchi lângă ea și împreună, cu mâinile goale, începură să dezgroape cu frenezie bucata de lemn vopsită în alb. E făcut în fabrică, zise

Garry încet. Pare a fi o bucată de barcă de salvare de tip Amiral.

Următorul val se năpusti pe plajă udându-i până la brâu, dar când se retrase luă cu el nisipul pe care-l afânaseră ei doi și scoase la iveală un nume pictat în litere negre pe carcasa sfărâmată.

Protea C... Restul lipsea; scândurile erau pline de așchii acolo unde le loviseră valurile neîntrerupte.

– *Protea Castle,* șopti Anna și șterse nisipul de pe litere cu fusta leoarcă de apă. E o dovadă! Se întoarse spre Garry cu obrajii roșii acoperiți de șiroaie de lacrimi. E o dovadă, *Mijnheer,* e o dovadă că fetița mea scumpă a ajuns la țărm și e în siguranță.

Chiar și Garry, care era dornic ca un mire să-i facă pe plac, care voia cu disperare să creadă că va avea un nepot care să-l înlocuiască pe Michael, chiar și el se holbă la ea fără grai.

– E dovadă că e vie – mă credeți acum, nu-i așa, *Mijnheer?*

– *Mevrou,* zise Garry gesticulând din mâini, teribil de jenat. E o posibilitate excelentă, sunt de acord, dar...

– E vie. Știu asta. Cum puteți să vă-ndoiți? Decât dacă nu credeți că... Fața ei roșie se încruntă feroce și Garry capitulă speriat.

– Ba da... Sigur că da! Bineînțeles că și eu cred! Nici o îndoială că e vie, absolut nici o îndoială!

Câștigând acest meci, Anna se pregăti pentru următoarea înfruntare și-și întoarse întreaga putere a neplăcerii și a furiei sale împotriva oceanului.

– Cât timp trebuie să așteptăm aici, *Mijnheer?*

– Păi, Mevrou, fluxul ține șase ore și apoi scade alte șase, îi explică el conciliant. Mai trebuie să treacă încă cel puțin trei ore până putem porni.

– Fiecare minut pierdut acum poate fi diferența dintre viață și moarte, îi zise ea aprig.

Mevrou, îmi pare groaznic de rău, zise Garry umil, luându-și pe umeri vina totală pentru ritmul universului, și expresia Annei se îmblânzi. Își aruncă pentru o clipă privirea în jur să fie sigură că nu-i vedea nimeni și apoi își strecură mâna într-a lui.

– Ei, cel puțin știm că e în viață. Vom porni iar înainte în minutul în care va fi posibil. Între timp, *Mijnheer,* avem trei ore. Se uită la el întrebătoare și Garry simți că îi tremură genunchii atât de tare încât abia mai putea sta în picioare.

Nici unul nu mai zise nimic și Anna îl conduse afară de pe plajă, într-un intrând ascuns între două dune înalte.

De îndată ce începu refluxul porniră iar cu Fordul pe nisipul tare. Mergeau spre nord în mare viteză și roțile din spate împroșcau trombe sclipitoare de apă și nisip ud până sus în aer.

În următorii opt kilometri găsiră de două ori rămășițe aduse de valuri pe plajă de la vaporul scufundat, o vestă de salvare și o vâslă ruptă. În mod evident fuseseră expuse valurilor și soarelui o perioadă considerabilă de timp și toate confirmau credința Annei, deși nici una nu era marcată cu numere sau alte inscripții de identificare. Anna stătea pe bancheta din spate a Fordului cu un fular tricotat sub bărbie ca să-i țină casca de soare pe cap, și la fiecare câteva minute Garry îi arunca o privire drăgăstoasă, ca un terrier amorezat făcându-i curte unei imense femele buldog.

Deja trecea refluxul și Fordul mergea cu aproape cincizeci de kilometri pe oră când intrară în zona nisipurilor mișcătoare. Fără nici un semn de avertizare. Nisipul plajei părea exact la fel de tare și de neted cum fusese și pe ultimii kilometri. Nu se vedea decât o schimbare foarte vagă a conturului. Era oarecum mai afundat și suprafața tremura ca gelatina când apa de mare se aduna sub nisip, dar mergeau cu viteză mult prea mare să observe semnele, așa că intrară în plin.

Roţile din faţă se scufundară instantaneu în suprafaţa moale ca un terci şi se opriră. Parcă se ciocniseră de un munte. Şoferul se izbi cu forţă în volan. Spiţele volanului se rupseră cu un scrâşnet ascuţit, dar axul de oţel pătrunse prin sternul bărbatului ca o suliţă de pescuit printr-un peşte, vârful ascuţit sfâşiindu-i spatele şi ieşind în afară pe sub omoplat.

Anna fu aruncată în sus de pe bancheta din spate şi ateriză în mlaştina moale a nisipurilor mişcătoare. Garry se lovi zdravăn cu fruntea de bord, o bucată de piele i se rupse de pe os şi-i atârnă peste sprânceană, şi, imediat, toată faţa îi era plină de sânge. Caporalul rămase prins într-o învălmăşeală de echipament desfăcut de la locul lui, braţul rupându-i-se cu un trosnet sec, ca un băţ uscat.

Anna îşi reveni prima. Înaintă bălăcindu-se prin nisipul moale până la genunchi, îşi puse un braţ în jurul lui Garry şi-l ajută să iasă din scaunul din faţă, târându-l până pe nisipul tare al plajei.

Garry se prăbuşi în genunchi acolo unde-l lăsă ea.

– Sunt orb, şopti el.

– Numai un pic de sânge! Anna îi şterse faţa cu fusta ei. Rupse o fâşie de pânză din tivul fustei şi îi legă rapid rana, apoi îl lăsă pe loc şi se duse înapoi prin nisip până la maşină.

Fordul se scufunda rapid, partea din faţă era deja invizibilă, capota motorului era acoperită deja toată de nisip moale şi galben de consistenţa terciului moale, ce se scurgea abundent peste uşi şi umplea interiorul maşinii. Anna îl apucă pe şofer de umeri şi încercă să-l tragă afară, dar era străpuns cu totul de axul de oţel al volanului şi când Anna trase de el auzi oasele scrâşnind pe metal. Capul i se bălăngănea fără viaţă, aşa că-l lăsă aşa şi se apropie de caporal.

Acesta mormăia ceva neauzit şi tremura spasmodic. Îşi recăpăta încet cunoştinţa şi Anna îl trase afară cu totul şi-l târî şi pe el până pe nisipul tare, gâfâind deja cu faţa roşie de efort. Îl lăsă jos şi caporalul scoase un ţipăt slab de durere. Avea braţul stâng răsucit nefiresc.

– *Mijnheer,* trebuie să salvăm apa înainte să se scufunde și ea, zise Anna, scuturându-l dur pe Garry.

Garry se ridică împleticindu-se în picioare. Avea fața mânjită toată de sânge, cămașa pătată și stropită, dar nu-i mai curgea sânge proaspăt. Merse după ea la Fordul fără speranță de salvare și împreună târâră canistrele de apă până pe uscat.

– Nu mai putem face nimic pentru șofer, mormăi Anna, și amândoi rămaseră în picioare, privind Fordul și șoferul mort scufundându-se treptat în nisipurile înșelătoare. În câteva minute nu se mai vedea nici o urmă că fuseseră vreodată acolo. Anna își întoarse atenția spre caporal. S-a rupt osul. Brațul se umfla într-un ritm alarmant, bărbatul era palid și tras la față de agonie. Ajutați-mă!

Garry îl ținu nemișcat și Anna îndreptă brațul rănit apoi folosind o bucată de lemn pe post de atelă, i-l legă cu o altă fâșie de pânză din fusta ei. Dintr-o a treia îi făcu un bandaj legat de gât în care îi sprijini brațul.

– După calculele mele sunt cam șaizeci și cinci de kilometri până înapoi la... zise Garry cu glas răgușit, dar nu apucă să termine, căci Anna se încruntă furioasă.

– Vă gândiți să ne întoarcem înapoi!

– *Mevrou,* zise el făcând un gest conciliator din mâinile fluturând agitate. Trebuie să ne întoarcem. Două galoane de apă și un rănit – avem noroc dacă reușim să supraviețuim chiar și noi.

Anna se încruntă în continuare la el câteva secunde, dar încet, încet, își lăsă umerii în jos.

– Suntem aproape s-o găsim, așa de aproape de Centaine. Pot să simt asta – poate e chiar dincolo de curba următoare. Cum s-o abandonăm acum? șopti ea. Garry n-o văzuse încă niciodată înfrântă și simți că i se rupe inima de milă și dragoste.

– N-o s-o abandonăm niciodată! declară el. N-o să renunțăm niciodată s-o căutăm, asta nu e decât o amânare. O să continuăm până o găsim.

– Promiteți-mi, *Mijnheer,* zise Anna privindu-l cu o pasiune patetică. Jurați-mi că n-o să renunțăm niciodată s-o căutăm, că n-o să vă-ndoiți niciodată că Centaine și copilul ei trăiesc. Jurați-mi aici și acum, în fața lui Dumnezeu, că n-o să renunțați niciodată să-l căutăm pe nepotul dumneavoastră. Dați-mi mâna și jurați-mi!

În genunchi în nisip, cu valurile fluxului în creștere scăldându-le genunchii, față în față și ținându-se de mână, Garry făcu jurământul.

– Acum mergem înapoi, zise Anna ridicându-se greoi în picioare. Dar o să ne întoarcem și nu ne dăm bătuți până n-o găsim.

– Da, încuviință Garry. Ne vom întoarce.

Centaine murise cu siguranță puțin, căci în momentul în care își recăpătă cunoștința, își dădu seama că vede lumina dimineții prin pleoapele închise. Gândul la o nouă zi de chin și suferință o făcu să-și încleștеze strâns ochii și să încerce să se retragă din nou în uitarea neagră a morții.

Dar își dădu seama că auzea un sunet slab, asemenea brizei de dimineață pe un vraf de crenguțe uscate, sau zgomotul făcut de o insectă care se mișcă în armura ei mică pe o suprafață pietroasă. Sunetul o deranja și-n cele din urmă, cu un efort uriaș, își răsuci capul într-acolo și-și deschise ochii.

O mică formă omenească stătea pe vine la trei metri de locul unde zăcea ea pe nisip și Centaine crezu că avea halucinații. Clipi rapid și mucusul coagulat care-i lipea pleoapele i se întinse peste ochi și-i tulbură vederea, nu înainte de a reuși să deslușească încă o siluetă micuță stând pe vine în spatele celei dintâi. Se frecă la ochi și încercă să se ridice, iar mișcările ei provocară o nouă explozie din sunetele stranii de mai înainte – clinchete și pârâituri slabe – și numai după câteva secunde realiză Centaine că cei doi pitici vorbeau unul cu

altul cu încântare înăbușită și că erau adevărați, nu doar roadele imaginației sale.

Ființa mai apropiată de Centaine era o femeie, căci de piept îi atârnau doi săculeți moi și pleoștiți până mult sub buric. Păreau niște punguțe goale de tutun, din piele de porc. Era o femeie bătrână – nu, cuvântul bătrână pur și simplu nu descria în întregime cât de străveche era această femeie. Era zbârcită ca o stafidă uscată la soare. Nu avea nici măcar un centimentru de piele care să nu-i atârne în pliuri și cute moi, care să nu fie încrețită și crăpată. Ridurile nu-i erau aranjate toate într-o singură direcție, ci se întretăiau în modele adânci. Sânii bălăngănitori erau de asemenea ridați și tot așa și pântecul mic și grăsuț, iar pe coate și genunchi avea pielea uscată și încrețită. Într-o stare ciudată, ca de vis, Centaine era complet vrăjită. Nu mai văzuse niciodată vreo ființă omenească de felul acesta, nici măcar la circul ambulant care vizitase satul Mort Homme în fiecare vară înainte de război. Se strădui să se ridice într-un cot și se holbă la ea.

Femeia mărunțică avea o culoare extraordinară, părea să lucească în lumina soarelui ca o bucată de chihlimbar, și Centaine își aminti de cupa lustruită a pipei din spumă de mare a tatălui ei, de care avusese atât de multă grijă. Dar culoarea asta era chiar mai strălucitoare, luminoasă ca o caisă coaptă pe creangă, și în ciuda faptului că era atât de slăbită, pe buzele lui Centaine licări pentru o clipă un zâmbet vag.

Bătrâna o studia la rândul ei pe Centaine cu atenție la fel de mare și îi răspunse la zâmbet instantaneu. Rețeaua de riduri se încreți în jurul ochilor femeii, reducându-i la niște fante oblice ca ai chinezilor. Dar pupilele negre și sclipitoare luceau atât de vesel încât Centaine avu impulsul să se întindă s-o îmbrățișeze, așa cum ar fi îmbrățișat-o pe Anna. Dinții bătrânei erau roși aproape până la gingii și pătați de tutun, dar nu aveau goluri între ei și păreau egali și puternici.

– Cine ești? șopti Centaine printre buzele uscate, inflamate și înnegrite, iar femeia îi răspunse cu un plescăit din buze și un șuierat ușor.

Avea un craniu mic cu formă frumoasă și chipul în formă de inimă. Ici și colo pe pielea capului avea grămăjoare de păr ca de lână încărunțită, răsucit în ghemulețe mici și strânse, fiecare de mărimea unui bob de mazăre și între ele pielea capului era goală. Avea urechi mici și ascuțite în vârf, lipite de cap, semănând cu spiridușii din cărțile de basme din copilăria lui Centaine, dar urechile n-aveau lobi, iar combinația dintre ochii sclipitori și urechile ascuțite și ridicate în sus îi dădea un aer ager și întrebător.

– Ai apă? șopti Centaine. Apă. Te rog.

Bătrâna își întoarse capul și vorbi în limba ei șuierătoare și plescăitoare către silueta din spatele ei. Era un bărbat care părea să-i fie frate geamăn; avea pielea la fel de imposibil de ridată, lucitoare, ca de caisă, cu aceleași ghemotoace de păr strânse, risipite pe pielea capului, cu ochii sclipitori și urechile ascuțite și fără lobi. Faptul că era bărbat era mai mult decât evident, fâșia de piele tăbăcită din jurul mijlocului dându-se la o parte, cum stătea pe vine, și scoțând la iveală un penis cu vârful necircumcis atârnând până pe nisip, cu totul disproporționat de mare față de dimensiunile lui totale. Avea aroganța deosebită și tensiunea pe jumătate erectă a membrului unui bărbat în floarea vârstei. Centaine se trezi că se uita fix, așa că-și feri rapid privirea.

– Apă, repetă ea și de data aceasta făcu un gest ca și cum ar bea. Imediat se iscă o discuție aprinsă între cei doi omuleți.

– O'wa, copila aceasta moare de lipsă de apă, zise bătrâna boșimană către bărbatul ce-i era soț de treizeci de ani. Pronunță prima silabă a numelui său cu buzele țuguiate ca pentru un sărut.

– E moartă deja, răspunse rapid boșimanul. E prea târziu, H'ani. Numele soției lui începu într-un sunet exploziv, aspirat, și se termină cu un plescăit moale cu limba în dosul dinților de sus, sunetul care în lumea occidentalilor înseamnă de obicei iritare ușoară.

– Apa aparține tuturor, și viilor și morților, asta e prima lege a deșertului. O știi foarte bine, bătrâne bunic. H'ani voia

să fie deosebit de convingătoare de aceea folosise expresia extrem de respectuoasă „bătrâne bunic".

– Apa aparține tuturor oamenilor, încuviință el, dând din cap și clipind. Dar asta nu e o *san,* nu e o persoană. E de-a celorlalți. Cu această scurtă afirmație O'wa exprimase succint felul în care se vedea un boșiman pe el însuși în raport cu lumea din jurul său.

Boșimanul a fost primul om. Memoria lui tribală mergea înapoi în timp, dincolo de valul vremilor, până la epoca străveche în care doar strămoșii lui existau pe pământ.

De la lacurile îndepărtate de la miazănoapte până la munții balaurilor de la miazăzi, terenurile lor de vânătoare acoperiseră întregul continent. Ei erau aborigenii. Ei erau oamenii, *san.*

Ceilalți erau niște creaturi ciudate. Primii ceilalți veniseră dinspre nord, pe culoarul migrațiilor, negri imenși care mânau turme de vite. Mult mai târziu veniseră alți ceilalți, cu pielea de culoarea burții de pește, ce se înroșea la soare, și ochi palizi, ca de orbi; aceștia veniseră dinspre sud, pe mare. Femeia asta era dintr-aceștia din urmă. Ei erau cei care-și aduceau vitele și oile să pască pe terenurile străvechi de vânătoare și măcelăreau animalele de vânat, pe care boșimanii le considerau ca pe turmele lor de vite.

Odată ce mijloacele lor de subzistență fură șterse de pe fața pământului, boșimanii își îndreptară atenția asupra turmelor domesticite care luaseră locul vânatului sălbatic în savană. Boșimanii nu aveau nici un concept al proprietății private, nici o tradiție de posedare a pământului sau a bunurilor personale. Luaseră din turmele celorlalți la fel cum luau din vânatul sălbatic, și în felul acesta toți se supărară de moarte pe ei. Albi sau negri, toți porniră fără milă la război împotriva boșimanilor, cu o ferocitate oprită de groaza lor în fața săgeților micuțe, ca de copii, cu vârful scăldat într-un venin ce provoca întotdeauna moartea – o moarte înceată, îngrozitor de dureroasă.

Fie că erau negri înalți cu lăncii assegai ascuțite la vârf și cu tăiș dublu, fie că erau albi în comandouri călare, cu arme de foc, toți îi vânară pe boșimani ca pe animale. Îi împușcau, îi înjunghiau, îi închideau în peșteri și-i ardeau de vii, îi otrăveau și-i torturau, nu-i lăsau în viață decât pe cei mai mici copii, care vedeau masacrul legați în mănunchiuri, iar cei care nu se prăpădeau de jale și de dor, erau „domesticiți". Îi transformau în sclavi micuți, blânzi și loiali, destul de drăgălași.

Grupurile de boșimani care supraviețuiră acestui genocid se retraseră în terenurile rele, fără apă, unde numai ei puteau supraviețui, cu înțelegerea și cunoștințele minunate pe care le aveau despre pământ și creaturile sale.

– E una din ceilalți, repetă O'wa. Și e deja moartă. Apa nu e de-ajuns decât pentru călătoria noastră.

H'ani nu-și luase ochii de pe fața lui Centaine, dar în gândul ei se mustra singură. „Bătrânico, nu era nevoie să discuți despre apă. Dacă i-ai fi dat fără să întrebi, n-ar mai fi trebuit să înduri toate prostiile astea de minte de bărbat."

– Bunicule bătrân și înțelept, zise ea rugător soțului ei, zâmbindu-i. Uită-te în ochii copilei. E încă plină de viață și de curaj. Fata asta n-o să moară până nu-și golește pieptul de ultima răsuflare. Cu hotărâre, ignorând sunetul șuierător de dezaprobare al soțului ei, H'ani își scoase de pe umăr săculețul pe piele netăbăcită. În deșert apa aparține tuturor, oamenilor *san* și celorlalți, nu este nici o deosebire așa cum ai zis tu.

Scoase din săculeț un ou de struț, un glob aproape perfect de culoarea fildeșului lustruit. Coaja oului fusese gravată, cu dragoste, cu o bandă decorativă de siluete detaliate de animale și păsări, și la capăt era închis cu un dop de lemn. Conținutul oului se auzi clipocind în mâinile lui H'ani făcute căuș, iar Centaine scânci ca un cățeluș care nu ajunge la sfârcurile mamei.

– Ești o bătrână încăpățânată, zise O'wa dezgustat. Era cel mai puternic protest pe care tradiția boșimană i-l permitea. Nu putea să-i comande, nu putea să-i interzică. Un boșiman nu putea decât să dea sfaturi altcuiva, nu avea nici un drept mai

presus de tovarășii săi; între ei nu erau căpetenii sau conducători, toți erau egali, bărbați sau femei, tineri sau bătrâni.

H'ani scoase cu grijă dopul de lemn din capătul oului și se apropie de Centaine. Îi puse o mână pe după umeri ca s-o țină nemișcată și-i ridică oul la buze. Centaine sorbi lacomă și se înecă și apa i se scurse pe bărbie. De data asta nu numai O'wa, ci și H'ani șuierară de supărare, căci fiecare picătură era prețioasă ca sângele vieții. H'ani trase oul și Centaine scoase un hohot de plâns și încercă să i-l apuce din mâini.

– Ești nepoliticoasă, o mustră H'ani. Își ridică oul la propriile buze și-și umplu gura până i se umflară obrajii. Apoi își puse mâna sub bărbia lui Centaine, se aplecă spre ea și-i acoperi gura cu a ei. Îi strecură cu grijă câteva picături în gură și așteptă să înghită înainte să-i dea mai mult. Când trecu și ultima picătură în gură la Centaine se așeză pe călcâie și o privi în liniște până consideră că era gata pentru mai mult. Atunci îi mai dădu, la fel, încă o gură plină și apoi a treia.

– Femeia asta bea ca un elefant la izvor, bombăni O'wa. Deja a băut destulă apă să inunde albia secată a râului Kuiseb.

Avea dreptate, desigur, trebui să recunoască supărată H'ani. Fata băuse deja porția completă a unui adult. Puse dopul la loc în oul de struț și deși Centaine o imploră și-și întinse amândouă mâinile rugătoare spre ea, H'ani puse la loc cu grijă oul în sacul de piele.

– Încă puțin, te rog, șopti Centaine, dar bătrâna o ignoră și se întoarse spre tovarășul ei. Discutară aprins ceva, folosindu-se de mâini, cu gesturi rapide și grațioase ca de păsări, fluturând și scuturând din degete.

Bătrâna purta o legătură de mărgele plate albe în jurul gâtului și a brațelor. În jurul brâului avea o fustă scurtă de piele și pe un umăr o manta de blană cu pete. Amândouă veșmintele erau confecționate din câte o singură bucată de piele, fără o formă definită și fără cusături. Fusta era prinsă la brâu cu o cingătoare de piele netăbăcită de care erau agățate o serie de containere și ploști de corn de antilopă și tigve de

animale. Femeia ținea în mână un toiag înalt, cu capătul ascuțit, de care era legat o piatră găurită.

Centaine rămase întinsă, privind-o. Își dăduse seama intuitiv că discutau despre viața sau moartea ei, și că bătrâna era avocata ei.

– Onorate bunic bătrân, tot ceea ce spui este neîndoielnic adevărat. Suntem într-o călătorie și cei ce nu pot ține pasul, punându-i în pericol și pe ceilalți trebuie lăsați în urmă. Asta e tradiția. Totuși, dacă așteptăm așa de mult – și H'ani arătă un segment din traiectoria soarelui pe cer care reprezenta aproximativ o oră – atunci copila asta o să aibă poate destulă putere și o atât de scurtă așteptare nu ne va pune în pericol.

O'wa scotea în continuare același sunet profund, gutural, și-și flutura amândouă mâinile din încheieturi. Era un gest expresiv, care o alarmă pe Centaine.

– Călătoria noastră e grea și mai avem încă multă cale de bătut. Următoarea apă e la multe zile distanță; e o nebunie să pierdem vremea aici.

O'wa purta o coroană pe cap și în ciuda situației îngrozitoare în care se afla Centaine era foarte intrigată de ea, dar la un moment dat își dădu seama ce era de fapt. Pe o fâșie de piele netăbăcită, împodobită cu mărgele, bătrânul aranjase paisprezece săgeți micuțe. Săgețile erau făcute din trestii de râu, la capete aveau pene de vultur, și vârfurile îndreptate în sus erau cioplite în os alb. Fiecare vârf era decolorat de o pastă uscată, ca o caramea proaspătă și asta o făcu pe Centaine să-și aducă aminte descrierea din cartea lui Levaillant despre călătoriile lui africane.

– Otravă! șopti ea. Săgeți otrăvite. O trecu un fior înghețat prin tot corpul și-și aminti ilustrațiile din carte. Sunt boșimani. Sunt boșimani adevărați!

Reuși să se ridice în capul oaselor și amândoi bătrâneii se uitară la ea.

– Deja e mai puternică, zise H'ani, dar O'wa începu să se ridice în picioare.

– Suntem într-o călătorie, cea mai importantă călătorie, și zilele trec.

Dintr-odată H'ani se schimbă la față. Se uita fix la trupul lui Centaine. Când Centaine se ridicase, bluza de bumbac de pe ea, deja zdrențuită, lăsă să i se vadă unul din sâni. Văzând interesul bătrânei, Centaine observă și ea că era aproape goală și se acoperi rapid, dar bătrâna țopăi rapid până lângă ea și se aplecă s-o vadă mai bine. Împinse cu nerăbdare mâinile lui Centaine la o parte și o prinse de sâni cu degetele surprinzător de puternice ale mâinilor ei înguste și cu aspect atât de delicat, îi palpă și îi studie cercetător.

Centaine se strâmbă, protestă și încercă să se tragă la o parte, dar bătrâna era la fel de hotărâtă și autoritară ca Anna. Îi desfăcu bluza sfâșiată și apucă un sfârc între degetul mare și arătător, mulgându-l cu blândețe. În vârf apăru o picătură limpede și H'ani șuieră ceva încet și o împinse înapoi pe Centaine în nisip. Îi vârî mâna pe sub fusta de pânză și cu degetele ei mici cercetă și verifică cu îndemânare partea de jos a pântecului lui Centaine.

La sfârșit H'ani se așeză iar pe călcâie și-i zâmbi triumfător soțului ei.

– Acum n-o mai poți lăsa aici, zise ea bucuroasă. E tradiția cea mai puternică a oamenilor că nu poți abandona o femeie, orice femeie, *san* sau de alt fel, care poartă în ea viață nouă.

O'wa făcu un gest obosit de capitulare și se lăsă iar pe vine. Își luă un aer măreț și nepăsător, stând puțin la o parte, iar soția lui se duse tropăind până la marginea mării, cu toiagul cu piatră la capăt în mâini. Inspectă cu atenție nisipul umed în timp ce valurile mici îi dansau vesele în jurul gleznelor, și la un moment dat vârî în nisip vârful toiagului și merse cu spatele, brăzdând un mic șănțuleț în nisip. Vârful toiagului lovi un obiect solid de sub nisip și H'ani se repezi imediat, îl săpă afară cu degetele, scoase un obiect și apoi îl aruncă în sacul de piele. Repetă apoi procesul.

După puțină vreme se întoarse la locul unde Centaine zăcea întinsă și goli o grămăjoară de scoici din sac pe nisip.

Erau scoici cu carapace dublă, văzu Centaine imediat, și se înfurie amarnic pe propria ei prostie. Zile întregi murise de foame și sete mergând șontăcăind peste plaja colcăind de aceste scoici suculente.

Bătrâna folosi o unealtă de tăiat oase ca să deschidă una dintre scoici, ținând-o cu grijă ca să nu verse sucurile din scoica sidefie pe care i-o trecu lui Centaine. Cu un adevărat extaz, Centaine sorbi zeama din jumătatea de scoică și apoi scoase carnea cu degetele ei murdare și și-o aruncă în gură.

– *Bon!* îi zise ea lui H'ani, cu fața transfigurată de plăcerea mestecatului. *Très bon!*

H'ani îi zâmbi și dădu din cap, desfăcând cu ajutorul cuțitului ei de os următoarea scoică. Era o unealtă ineficientă, care făcea ca deschiderea fiecărei scoici să fie o treabă laborioasă și rupea bucăți din carapace care cădeau în miezul scoicii și îi scârțâiau lui Centaine între dinți. După încă trei scoici, fata se pipăi după briceagul de la brâu și deschise lama.

O'wa își arătase dezaprobarea stând pe vine puțin la distanță și uitându-se în largul mării, dar clinchetul metalic al lamei de cuțit îi atrase instantaneu privirile asupra lui Centaine și ochii i se măriră de interes.

Dezvoltarea poporului *san* era la nivelul Epocii de Piatră așa că extragerea minereului și prelucrarea fierului pentru lucru erau mult peste nivelul culturii lor, dar O'wa mai văzuse unelte de fier și înainte. Văzuse unelte culese de oamenii din neamul lui de pe câmpurile de bătălie ale negrilor uriași, altele luate în secret din taberele și bivuacele străinilor și ale călătorilor și odată cunoscuse un bărbat *san* care avea un instrument exact ca acela ținut în mână de fata Centaine.

Numele bărbatului fusese Xja – la fel ca sunetul plescăit pe dosul dinților pe care-l face un călăreț ca să-și îndemne calul – și Xja o luase de soție pe sora mai mare a lui O'wa, cu treizeci de ani în urmă. Când era tânăr, Xja găsise scheletul unui bărbat alb lângă un izvor secat de la marginea deșertului Kalahari. Era cadavrul unui bătrân vânător de elefanți, și

zăcea lângă scheletul calului său, cu puşca lungă şi grea pentru elefanţi în mână.

Xja nu atinsese puşca, pentru că ştia din legende şi experienţe amare că acest băţ magic şi ciudat era lăcaşul trăsnetului, dar examinase cu grijă şi prudenţă conţinutul desagilor de piele şi descoperi nişte comori la care boşimanii de demult nici măcar nu visaseră.

Prima dată un săculeţ de piele de tutun, provizia pe o lună întreagă, şi Xja ciupi puţin cu degetele şi şi-l puse sub limbă, cercetând apoi vesel restul prăzii. Aruncă rapid la o parte o carte şi un cilindru de carton cu nişte biluţe grele de metal cenuşiu – erau urâte şi nu păreau să fie de vreun folos la ceva. Apoi descoperi un flacon minunat de metal galben agăţat de o cureluşă de piele. Flaconul era plin de o pulbere cenuşie inutilă pe care o vărsă pe nisip, dar flaconul în sine era atât de miraculos de sclipitor încât ştiu imediat că nici o femeie nu va putea să-i reziste. Xja, care nu era un vânător prea iscusit, nici un dansator sau un cântăreţ deosebit de talentat, tânjea de multă vreme după sora lui O'wa, care avea un râs ce suna ca apa curgătoare. Îşi pierduse deja orice speranţă să-i atragă vreodată atenţia, nici măcar nu îndrăznise să tragă cu o săgeată miniaturală cu vârf de pană din arcul ceremonial de dragoste în direcţia ei, dar cu acest flacon strălucitor în mână ştia că în sfârşit sora lui O'wa va fi femeia lui.

Şi apoi Xja găsi cuţitul şi îşi dădu seama că va câştiga respectul bărbaţilor din trib, respect după care jinduia aproape la fel de mult ca după minunata soră a lui O'wa. Trecuseră aproape treizeci de ani de când O'wa nu-i mai văzuse pe Xja şi pe sora lui. Dispăruseră amândoi în pustietăţile singuratice de la răsărit, alungaţi de invidia şi ura pe care briceagul acela le trezise în ceilalţi bărbaţi din trib.

O'wa se holba acum la un cuţit asemănător aflat în mâinile acestei femei, care deschidea cu el scoicile şi înfuleca crudă carnea dulce şi galbenă, bând sucurile scoicii cu lăcomie.

Până în clipa aceea singura impresie lăsată de femeie era repulsia, din cauza imensităţii corpului ei dizgraţios, mai mare

decât al oricărui bărbat *san,* a mâinilor și picioarelor ei imense, a clăii de păr răvășit și a pielii roșii, prăjite de soare, dar acum, uitându-se la cuțit, îl copleșiră din nou sentimentele încurcate pe care nu le mai avusese de aproape treizeci de ani și își dădu seama că n-o să mai poată dormi toată noaptea gândindu-se la cuțit.

– De-ajuns, zise O'wa către H'ani, ridicându-se în picioare. E vremea să plecăm.

– Încă puțin.

– Fie că poartă copil sau nu, nimeni nu poate să pună în primejdie viețile tuturor. Trebuie să plecăm. Și H'ani realiză din nou că avea dreptate. Deja așteptaseră mult mai mult decât era înțelept. Se ridică și ea în picioare și-și aranjă pe umăr sacul de piele.

Văzu ochii lui Centaine umplându-se de panică în momentul în care le pricepu intenția.

– Așteptați-mă! *Attendez!* Centaine se ridică în picioare cât de repede putea, îngrozită la gândul de a fi lăsată în urmă.

O'wa își mută arcul în mâna stângă, își vârî la loc penisul bălăngănitor în legătura de piele pe care și-o strânse mai bine la brâu apoi, fără să arunce măcar o privire către cele două femei și porni de-a lungul marginii plajei.

H'ani îl urmă îndeaproape imediat. Amândoi mergeau ritmat și legănat și Centaine observă pentru prima dată ce fese pronunțate aveau, niște protuberanțe enorme care ieșeau în afară atât de mult, încât era sigură că ar fi putut sta pe fundul lui H'ani și să călărească pe el ca pe spinarea unui ponei; ideea o făcu aproape să chicotească. H'ani se întoarse pentru o clipă înapoi și-i aruncă un zâmbet încurajator, răsucindu-și apoi imediat capul înainte. Fesele i se legănau și săltau și sânii bătrâni îi loveau ritmic burta.

Centaine făcu un pas după ei și apoi se opri brusc, atinsă de disperare.

– Nu mergeți bine! strigă ea. Mergeți în direcția greșită!

Cei doi mici bătrânei se îndreptau spre nord, departe de Cape Town și Golful Walvis și Lüderitzbucht și orice altă urmă de civilizație.

– Nu puteți... Centaine era aproape isterică, în față o aștepta singurătatea deșertului și știa c-o va devora ca o fiară nesățioasă dacă rămânea iar singură. Dar dacă mergea după cei doi sălbatici întorcea spatele propriului ei neam și salvării pe care era încă posibil s-o obțină de-acolo.

Merse câțiva pași nesiguri după H'ani.

– Vă rog, nu mergeți!

Bătrâna îi înțelese rugămintea, dar știa că nu era decât o singură cale s-o facă pe copilă să meargă. Nu se uită înapoi.

– Vă rog! Vă rog!

Marșul acela ritmat îi îndepărta pe cei doi tulburător de rapid.

Centaine mai ezită câteva clipe, întorcându-se să privească spre sud, disperată și nehotărâtă. H'ani era deja la aproape o jumătate de kilometru distanță și nu părea să fi încetinit deloc.

– Așteptați-mă și pe mine! strigă Centaine și-și apucă în grabă bâta. Încercă să alerge, dar după o sută de pași se resemnă să meargă, în pași mici și împleticiți uneori, dar hotărâți.

Pe la amiază cele două siluete pe care le urma se micșoraseră în depărtare, fiind acum doar niște puncte întunecate, dispărând în cele din urmă în vâltoarea de departe, din zare, unde plaja se unea cu marea. Pe nisipul arămiu se păstraseră urmele picioarelor lor, urme micuțe ca de copii, și Centaine își concentră toată atenția pe ele și niciodată nu va ști cum și de unde găsi puterea să rămână pe picioare și în viață toată ziua aceea.

Spre seară hotărârea ei era aproape complet distrusă de oboseală; își ridică ochii de pe urmele de picioare și întrezări la mare distanță în față o șuviță subțire de fum palid și albastru, suflat de vânt înspre mare. Ieșea dintr-un afloriment de bolovani galbeni de gresie, deasupra nivelului apei, și, cu ultimele puteri, Centaine se forță să ajungă până la popasul de noapte al celor doi *san*.

Se prăbuși la pământ lângă foc, complet epuizată, și H'ani veni lângă ea ciripind și pleoscăind din buze și-i dădu iar apă gură la gură, ca o pasăre care-și hrănește puiul. Apa era caldă și lipicioasă de la saliva bătrânei, dar Centaine nu mai gustase în viața ei ceva atât de delicios. Ca înainte, nici acum nu-i dădu destulă și bătrâna închise dopul oului de struț înainte ca setea lui Centaine să fie măcar puțin astâmpărată.

Centaine își luă cu greu privirea de la sacul de piele plin de ouă și se uită la bătrân.

Îl văzu acum cu adevărat pentru prima dată. Numai capul îi era vizibil, căci scormonea prin stratul de varec din valurile verzi. În afară de mărgelele din jurul gâtului și a brâului, se dezbrăcase cu totul și se înarmase cu toiagul cu piatră ascuțită în vârf al lui H'ani. Centaine îl privi înțepenind pe loc ca un câine de vânătoare și apoi aruncând sulița improvizată cu o lovitură îndemânatică, iar apa explodă la picioarele lui. Se chinui apoi să imobilizeze prada mare care se zbătea. H'ani bătu din palme și țipă niște încurajări, și în cele din urmă bătrânul târî afară pe plajă o creatură care se zvârcolea și se zbătea cu disperare.

În ciuda oboselii și a slăbiciunii ei, Centaine se ridică în genunchi și scoase o exclamație de uimire. Știa ce anume era prada respectivă, homarul era unul dintre felurile ei favorite de mâncare, dar se gândi totuși că probabil își pierduse mințile, căci creatura aceasta era prea mare, O'wa singur nici măcar nu o putea ridica de jos. Coada imensă și împlătoșată se târa în urma lui pe nisip, zornăind și agitându-se încontinuu, iar mustățile lungi și groase ajungeau până peste capul lui O'wa, care prinsese una în fiecare din pumnii lui mici. H'ani se repezise imediat la marginea apei, înarmată cu o piatră de mărimea capului ei și amândoi loviră crustaceul imens până îl omorâră.

Înainte să se întunece, O'wa mai omorî încă doi, ambii aproape la fel de mari ca primul, și împreună cu H'ani săpă o groapă puțin adâncă în nisip și o căptușiră cu varec.

În timp ce ei doi pregăteau groapa pentru gătit, Centaine examină cele trei crustacee imense. Observă imediat că nu aveau cleşti ca homarii, aşa că probabil erau din aceeaşi specie ca acea *langouste* de Mediterana pe care o mâncase la cină la unchiul ei în castelul de la Lyon. Dar aceştia erau o varietate gigantică. Aveau mustăţile lungi cât braţul lui Centaine şi groase la rădăcină ca degetul ei mare. Erau atât de bătrâni încât aveau lipite pe carapacea ţepoasă mai multe scoici şi alge de mare, ca stâncile de pe fundul mării.

O'wa şi H'ani îi îngropară în groapa căptuşită cu varec, sub un strat subţire de nisip şi apoi construiră un foc de lemne peste ei. La lumina flăcărilor trupurile de culoarea piersicii începură să strălucească parcă de dinăuntru, şi cei doi pălăvrăgiră încântaţi. Când terminară, O'wa sări în picioare şi începu un mic dans cu picioarele târşite, cântând într-un *falsetto* răguşit şi dând roată focului. H'ani bătu un ritm din palme şi fredonă mormăit din gât, legănându-se pe loc, iar O'wa dansă mult timp. Centaine zăcea epuizată, minunându-se de energia micuţului bărbat şi întrebându-se vag ce scop avea dansul şi care era sensul cuvintelor cântecului.

– Te salut, Spirit al păianjenului roşu de mare, şi-ţi dedic acest cântec, intona O'wa, dând din picioare, şi fesele goale îi ieşeau de sub legătura de piele şi tremurau ca gelatina. Îţi ofer dansul şi respectul meu, căci ai murit ca să putem noi să trăim...

Şi H'ani puncta cântecul cu ţipete ascuţite şi stridente.

Vânător iscusit şi şiret, O'wa nu ucisese niciodată fără să ofere mulţumire vânatului care căzuse pradă săgeţilor şi capcanelor lui, şi nici o creatură nu era prea mică sau prea neinsemnată ca să nu fie onorată astfel. Fiind el însuşi o creatură de dimensiuni reduse, recunoştea excelenţa multor altor fiinţe mici şi ştia că furnicarul solzos, pangolinul, trebuia onorat chiar mai mult decât leul şi că, deşi doar o insectă, călugăriţa era mai demnă de respect decât elefantul sau antilopa, căci în fiecare din ei îşi avea locul o parte specială a divinităţii naturii pe care o venera.

Pe sine însuși nu se vedea mai demn de respect decât pe oricare dintre aceste creaturi, cu nici un drept mai presus de ele în afara celor dictate de supraviețuirea lui și a clanului lui, așa că mulțumea spiritelor vânatului pentru că-i dădeau viață. Când dansul se încheie, bărbatul făcuse o cărare în nisipul din jurul focului.

O'wa și H'ani dădură la o parte cenușa și nisipul și scoaseră la iveală carcasele imense, care se făcuseră acum de un roșu stacojiu și scoteau aburi din culcușul lor de varec. Se arseră la degete și chiuiră de bucurie și de râs, frângând cozile roșii, solzoase și scoțând afară carnea albă și bogată.

H'ani îi făcu semn lui Centaine și fata veni să se așeze lângă ei. Picioarele racilor aveau bucăți de carne de grosimea degetului ei, iar toracele era plin de măruntaiele galbene care se transformaseră la gătit într-un excelent sos pentru carnea albă.

Centaine nu-și amintea să fi mâncat vreodată ceva cu atâta poftă. Se folosi de cuțit ca să taie bucăți mai mărunte din coada racului. H'ani îi zâmbi în lumina focului, cu obrajii umflați de mâncare și-i zise:

– *Nam!* După câteva clipe repetă cuvântul. *Nam!*

Centaine o ascultă cu atenție și repetă și ea cu aceeași inflexiune ca cea a bătrânei.

– *Nam!*

H'ani scoase un chiot încântat.

– Ai auzit O'wa, copila a zis „Bun!".

O'wa mormăi ceva și privi cuțitul din mâna femeii. Nu mai putea să-și ia ochii de pe el. Lama trecea prin carne atât de curat încât lăsa o urmă netedă și lucioasă pe carne. „Cât de ascuțit trebuie să fie", se gândi O'wa, și ascuțișul lamei îi strică pofta de mâncare.

Cu stomacul atât de plin încât aproape o durea, Centaine se culcă lângă foc; H'ani veni la ea și scobi o mică adâncitură în nisipul de dedesubt, în dreptul șoldului. Imediat Centaine văzu că era mult mai confortabil și se culcă la loc, dar H'ani încerca să-i arate încă ceva.

Nu-i voie să-ți pui capul direct pe nisip, Copilă Nam, explică ea. Trebuie să ți-l ții ridicat, așa. H'ani se sprijini într-un cot și-și așeză capul pe umăr. Părea o poziție ciudată și extrem de inconfortabilă, așa că Centaine îi zâmbi în semn de mulțumire, reluându-și postura de dinainte.

Las-o în pace, bombăni O'wa. Când o să-i intre un scorpion în ureche la noapte, o să-nțeleagă ea.

A învățat de-ajuns pentru o zi, încuviință H'ani. Ai auzit ce a zis *Nam?* Ăsta e primul ei cuvânt și ăsta e numele pe care-o să i-l dau, *Nam.* Copila Nam, repetă ea.

O'wa bombăni și se îndepărtă câțiva pași în întuneric să se ușureze. Înțelegea interesul nefiresc al soției sale pentru străină și copilul pe care-l purta în pântece, dar aveau în față o călătorie îngrozitor de lungă și de grea și femeia nu va fi decât o belea periculoasă. Și-n plus, mai era și cuțitul – gândul la cuțit îl enervă.

Centaine se trezi urlând. Avusese un coșmar îngrozitor și ciudat, profund tulburător – îl văzuse pe Michael din nou, dar nu în avionul arzând, ci călărindu-l pe Nuage. Trupul lui Michael era încă înnegrit de flăcări și părul îi ardea ca o torță, iar sub el Nuage era sfâșiat și mutilat de obuze, sângele i se scurgea roșu strălucitor pe spinarea albă ca zăpada și măruntaiele îi atârnau din pântec în timp ce alerga în galop.

– Aceea-i steaua mea, Centaine, zise Michael ridicând spre cer mâna ce semăna cu o gheară neagră. De ce nu o urmezi?

– Nu pot, Michel, strigă Centaine. Nu pot.

Și Michael porni la galop printre dune, către sud, fără să-și întoarcă măcar capul să se uite la ea. Centaine urlă după el:

– Așteaptă-mă, Michel, așteaptă-mă!

Țipa, când o trezi atingerea unor mâini blânde care-o scuturau încet.

– Pace, Copilă Nam, îi șopti H'ani. Ai capul plin de demonii somnului – dar vezi, au dispărut acum.

Centaine plângea încă în hohote și tremura, așa că bătrâna se culcă alături de ea, întinse mantaua ei de blană peste amândouă, o luă în brațe și-i mângâie părul. După o vreme, Centaine se potoli. Trupul bătrânei mirosea a fum de lemne, grăsime animală și ierburi sălbatice, dar nu era un miros deranjant și căldura ei o alină pe Centaine, așa că după o vreme adormi din nou, de data aceasta fără nici un coșmar.

H'ani nu adormi. Bătrânii nu au nevoie de atâta somn cât tinerii. Dar se simți liniștită. Îi lipsise mult în ultimele luni contactul cu corpul altei persoane. Știa încă din copilărie cât de important era. Pruncul *san* este legat strâns de trupul mamei lui și-și trăia restul vieții în contact fizic intim cu restul clanului. Era o zicătoare în clan: „Zebra care merge singură cade pradă ușoară leului la vânătoare", și clanul era ca o singură entitate – foarte strâns unită.

Gândindu-se la asta, bătrâna se întristă din nou; pierderea oamenilor ei îi apăsa pieptul ca o povară uriașă, imposibil de purtat. Fuseseră nouăsprezece în clanul lui O'wa și H'ani – cei trei fii ai lor și soțiile lor și cei unsprezece copii ai fiilor lor. Cel mai mic dintre nepoții lui H'ani nu era încă înțărcat și cel mai mare, o fetiță pe care H'ani o iubea ca pe ochii din cap, tocmai avusese primul ciclul, când boala intrase în clan.

Fusese o năpastă mai groaznică decât orice se știa în istoria clanului și a neamului *san;* o boală atât de rapidă și de sălbatică încât H'ani nu putea nici acum să înțeleagă și să-și revină. Începuse cu o durere în gât care se transformase într-o febră îngrozitoare, cu pielea atât de fierbinte încât aproape frigea la atingere și o sete mai cumplită decât orice putea provoca însuși deșertul Kalahari, numit de *san* „Marea uscăciune".

Cei mai mici muriseră în acest stadiu al bolii, la doar o zi sau două după apariția primelor simptome; bătrânii erau așa de slăbiți de boală că nici măcar nu avură forța să-i îngroape, așa că trupurile lor micuțe se descompuseră rapid în canicula.

Febra trecu și crezură că scăpaseră cu atât. Înmormântară copilașii, dar erau prea slăbiți chiar și să danseze pentru spiritele pruncilor sau să le cânte, astfel încât să poată porni în călătoria către lumea de dincolo.

Însă nu scăpaseră, căci boala nu-și schimbase decât forma și febra îi lovi iar, umplându-le în același timp plămânii de apă; horcăiră și se sufocară până muriră.

Toți muriră, toți în afară de O'wa și H'ani – dar și ei erau atât de aproape de moarte încât de-abia după multe zile și multe nopți își recăpătaseră destule puteri cât să înțeleagă dimensiunile dezastrului care îi lovise. Când cei doi bătrâni își reveniră suficient, dansară pentru clanul osândit și H'ani plânse pentru copilașii pe care nu-i va mai purta niciodată pe șold și nu-i va mai încânta niciodată cu povești fermecate.

Discutară despre cauza și înțelesul tragediei, vorbiră despre asta neîncetat în jurul focului, în fiecare noapte, jelindu-i cu toată ființa lor, până când într-o noapte O'wa spuse:

– Când ne înzdrăvenim destul pentru călătorie – și tu știi, H'ani, cât de înspăimântătoare e călătoria asta – trebuie să mergem la Locul Tuturor Vieților. Numai acolo vom afla înțelesul acestui lucru și vom învăța cum să îmbunăm spiritele furioase care ne-au pedepsit așa de rău.

H'ani reveni din nou în prezent, simțind trupul tânăr și roditor pe care-l ținea în brațe și tristețea i se ușură puțin, simțind instinctul matern cum crește iar în pieptul ei ofilit și fără lapte, veștejit de marea boală.

„Se poate ca spiritele să se fi îmbunat deja pentru că am început marea călătorie, se gândi ea, și să dăruiască unei femei bătrâne darul să mai audă odată, înainte de moarte, țipătul de naștere al unui prunc."

În zori H'ani desfăcu un corn de antilopă ce-i atârna la centură și unse cu o pastă aromată pielea arsă de soare și plină de bășici de pe obrajii, nasul și buzele lui Centaine, precum și zgârieturile pe care le avea pe mâini și picioare, și-n tot acest timp pălăvrăgi neîntrerupt cu ea. Îi dădu apoi o porție atent

măsurată de apă. Centaine o savura încă, ținând-o în gură de parcă era un Bordeaux rar și aromat, când fără nici un semn cei doi *san* se ridicară în picioare, se întoarseră spre nord și porniră de-a lungul plajei în pasul lor ritmic de marș.

Centaine sări consternată în picioare și fără să-și mai irosească puterile cu rugăminți zadarnice își apucă bâta, își aranjă pelerina de pânză peste cap și porni după ei.

Încă de la primul kilometru își dădu seama cât de mult o întăriseră mâncarea și odihna. La început reuși să meargă suficient de rapid cât să-i țină sub ochi pe cei doi pigmei. O văzu pe H'ani scormonind nisipul cu toiagul ei, ridicând o scoică de nisip aproape fără-și întrerupă ritmul de mers, dându-i-o lui O'wa, apoi luând încă una pentru sine și mâncând-o în fugă.

Centaine ascuți unul din capetele bâtei cu briceagul și o imită, la început fără succes, până își dădu seama că scoicile se găseau de fapt în cuiburi pe plajă – și H'ani avea o metodă de a le localiza. Era inutil să scormonească nisipul la întâmplare. Așa că de atunci înainte nu căuta decât în locurile în care H'ani lăsase urme pe nisip și bău recunoscătoare sucul scoicilor, mergând fără să se oprească.

Însă în ciuda eforturilor ei atât de mari, Centaine slăbi curând ritmul și treptat cei doi *san* se îndepărtară și, în cele din urmă, dispărură cu totul. Pe la amiază Centaine deja își târa picioarele la fiecare pas și își dădu seama că trebuia neapărat să se oprească măcar puțin să se odihnească. În momentul în care acceptă ideea, își ridică privirea pentru o clipă, și chiar atunci recunoscu la distanță promontoriul cu foci.

Era aproape ca și cum H'ani îi ghicise exact limita rezistenței, căci o aștepta împreună cu O'wa în adăpostul de piatră, îi zâmbi cu plăcere și-i spuse ceva rapid și ciripitor când o văzu târându-se cu ultimele puteri pe pantă până în peșteră și prăbușindu-se epuizată lângă foc.

H'ani îi dădu rația de apă și în timp ce făcea asta, se certă aprins cu soțul ei, iar Centaine îi urmări cu interes, observând

că de fiecare dată când H'ani arăta către ea folosea cuvântul „nam". Gesturile celor doi bătrâni erau atât de expresive încât Centaine era sigură că înțelegea că bătrâna voia să zăbovească de dragul ei, iar O'wa voia să pornească mai departe.

De fiecare dată când H'ani își arăta soțul cu degetele, scotea acel sunet ca de sărut din vârful buzelor. Centaine le întrerupse dintr-odată conversația arătând și ea către micul boșiman și zicând ca H'ani:

– O'wa!

Cei doi se holbară la ea împietriți de uimire și apoi îi lăudară reușita cu țipete și chiote de încântare și veselie.

– O'wa! zicea H'ani, împungându-și soțul cu degetele în coaste și chiuind.

– O'wa! Bătrânul se plesni pe piept și aprobă din cap, satisfăcut.

Pentru o clipă cearta fu uitată, ceea ce de fapt și intenționase Centaine, și de îndată ce prima reacție de bucurie trecu, arătă spre femeie, care-i înțelese imediat întrebarea nerostită.

– H'ani? pronunță ea clar.

La a treia încercare, Centaine reuși să producă pocnetul final din nume, spre satisfacția și încântarea lui H'ani.

– Centaine, zise ea arătând spre propriul piept, dar nu obținu decât țipete ascuțite de refuz și fluturări din mâini.

– Copila Nam! zise H'ani, lovind-o ușor cu palma pe umăr și Centaine se resemnă să fie botezată din nou.

– Copila Nam! acceptă ea.

– Deci, onorate bunic, reluă H'ani repriza de dezbateri cu soțul ei. Copila Nam o fi ea urâtă, dar învață repede și va avea un copil. O să ne odihnim aici și pornim iar mâine. Și hotărârea e luată!

O'wa ieși târșâindu-și picioarele din adăpost, bombănind încet, dar când se întoarse în amurg ducea pe umăr corpul proaspăt ucis al unei foci tinere și Centaine se simți atât de odihnită, încât se alătură și ea ceremoniei de mulțumire, bătând

din palme ca H'ani și imitându-i țipetele ascuțite, în timp ce O'wa dansa în jurul lor și carnea de focă se prăjea pe cărbuni.

Unguentul pe care-l folosise H'ani pe rănile ei avu rezultate foarte rapide. Arsurile aproape sângerânde și băşicile de pe față se uscară rapid și pielea ei de pigmentație celtică se întunecă sub efectul soarelui până deveni de culoarea lemnului de tek, deși își trăgea cu degetele părul negru cât mai mult pe față pentru a se proteja pe cât posibil de razele arzătoare.

Pe zi ce trecea devenea tot mai puternică datorită efortului susținut și regimului alimentar bogat în proteine. Nu după mult timp reușea, cu pasul ei lung, să țină ritmul stabilit de O'wa și nu mai rămânea mult în urmă, evitând astfel certurile nesfârșite din cauza opririlor prea devreme în zi. Pentru Centaine devenise o chestiune de mândrie să țină pasul cu cei doi bătrâni pigmei din zori și până-n amurg.

– Îți arăt eu ție, diavol mic și bătrân ce ești, zicea ea încet, perfect conștientă de ciudată dușmănie pe care O'wa o avea față de ea, dar crezând că era din cauza slăbiciunii și neajutorării ei și pentru că ținea de multe ori în loc grupul.

Într-o zi când trebuiau să pornească la drum, în ciuda protestelor lui H'ani, îi luă jumătate din ouăle de struț umplute cu apă și le vârî în șalul de pânză pe care-l purta. De îndată ce H'ani își dădu seama ce voia de fapt, acceptă cu bună voie și apoi îl sâcâi fără milă pe bătrân.

– Vezi, Copila Nam își poartă partea ei, exact ca o femeie din *san,* zise ea și când termină de zis toate lucrurile ce le avea în minte, se întoarse spre Centaine și începu cu adevărat s-o instruiască, arătându-i diverse lucruri cu toiagul și nefiind satisfăcută decât atunci când Centaine pronunța cuvântul la perfecție sau îi arăta că a înțeles lecția.

La început Centaine voia pur și simplu să-i facă o mică plăcere nevinovată bătrânei, dar în curând se bucura să descopere fiecare nouă minunăție și călătoria deveni mai

ușoară și părea să treacă mai repede, pe măsură ce trupul i se întrema și înțelegerea îi sporea.

Ceea ce ei i se păruse la început a fi doar o pustietate aridă, era de fapt o lume colcăind de viețuitoare ciudate, minunat adaptate. Straturile de varec și trestiile subacvatice erau adevărate tezaure de crustacee, moluște și viermi de mare și ocazional refluxul lăsa în urmă câțiva pești prinși în capcana vreunui bazin superficial în stâncă. Erau pești de adâncime cu solzi lucitori ca de metal și o carne oarecum verzuie, dar după ce-i despicară și-i prăjiră pe cărbuni Centaine descoperi că erau mult mai gustoși decât calcanii.

Odată dădură peste o colonie de pinguini urlători. Pinguinii își făcuseră cuiburile pe o insuliță stâncoasă, legată de continent printr-un recif, și cei trei merseră prin apă până la genunchi la reflux, deși Centaine se temu îngrozitor tot drumul până acolo și-napoi să nu fie atacați de rechini. Miile de pinguini albi-negri aveau cuiburile direct pe pământul gol și șuierară și mugiră de revoltă văzându-i pe boșimani culegându-le ouăle mari și verzi până-și umplură sacul. Ouăle coapte în nisip sub foc erau absolut delicioase, cu albușuri transparente și gelatinoase și gălbenușuri de un galben foarte intens, dar atât de consistente încât nu puteau mânca decât unul odată, și provizia îi ținu mai multe zile.

Chiar și dunele mișcătoare cu fațetele alunecoase de nisip curgător adăposteau șopârle, precum și vipere veninoase care se hrăneau cu ele. Bătrânii loviră cu bâtele și șopârlele, și viperele și le coapseră în pieile lor solzoase, și după aversiunea inițială Centaine descoperi că aveau gust de pui.

Pe măsură ce înaintau spre nord, dunele deveniră intermitente, între ele găsindu-se văi adânci cu fundul de pământ ferm, deși la fel de arid și neroditor ca dunele și plajele. H'ani o conduse pe Centaine peste pământul stâncos și-i arătă plante suculente care arătau exact ca niște pietre. Săpară sub frunzele

minuscule, aproape neobservabile, și găsiră o rădăcină umflată de apă, de mărimea unei mingii de fotbal.

Centaine o privi pe H'ani cum răzui miezul rădăcinii cu o bucată plată de piatră, luă o mână plină de miez răzuit și cu degetul mare întors în jos ca sfârcul unui uger de vacă, stoarse cu forță. Un lichid alb ca laptele se scurse de-a lungul degetului și picură în gura ei deschisă, și când termină de stors și ultima picătură folosi toată pulpa rămasă, încă umedă, să se șteargă viguros pe față și pe brațe, zâmbind cu gura până la urechi de plăcere.

Centaine îi urmă rapid exemplul. Sucul era amar ca de chinină, dar după primul șoc, Centaine își dădu seama că-i astâmpăra setea mult mai eficient decât apa, iar când se frecă pe corp cu pulpa rămasă simți cum îi alină uscăciunea lăsată de vânt, soare și sare și pielea îi rămase mai curată și netedă. Cu această ocazie își dădu seama de felul cum arăta, pentru prima dată de la naufragiul vaporului.

În seara aceea, stând în jurul focului, așteptând să se frigă melcii înfipți pe un băț, Centaine ciopli o scobitoare dintr-o bucată de lemn și se curăță între dinți, apoi se folosi de degetul arătător umezit și vârât în cristale de sare din apă de mare evaporată, pe care le găsise pe stânci, ca să se mai curețe odată în gură. H'ani o privi cu înțelegere și după ce terminară de mâncat veni și se ghemui în spatele lui Centaine și, fredonând încet, îi descurcă atent cu un bețișor șuvițele încâlcite de păr, pe care apoi i-l împleti în codițe strânse și ordonate.

Centaine se trezi pe întuneric, dându-și seama că se schimbase ceva în timp ce dormea. Deși focul era încă mare, lumina era straniu de difuză, și vocile entuziaste ale lui H'ani și O'wa se auzeau înăbușit, de parcă veneau de la mare distanță. Aerul era rece și greu de umezeală și de-abia după mai mult

timp își dădu seama că erau învăluiți într-o ceață deasă, care se rostogolise pe țărm dinspre mare în timpul nopții.

H'ani sărea pe loc de emoție și nerăbdare.

– Hai, Copilă Nam, grăbește-te. Vocabularul lui Centaine conținea deja aproape o sută din cele mai importante cuvinte din limba neamului *san*. Poartă, adu, îi zise H'ani când o văzu ridicându-se.

Îi arătă pânza în care căra ouăle de struț, își luă rapid propriul ei săculeț de piele și se îndepărtă rapid în ceață. Centaine alergă după ea să nu o piardă din ochi, căci lumea dispăruse, ascunsă de faldurile dese și perlate ale cortinei de ceață.

H'ani se lăsă în genunchi în valea dintre dune.

– Uite, Copilă Nam. O apucă pe Centaine de încheieturi și o trase jos lângă ea, arătându-i planta de deșert întinsă pe sol. Coaja groasă și netedă care acoperea frunzele cu aspect de piatră imita exact culoarea solului înconjurător, ca un cameleon.

– Apă, H'ani! exclamă încântată Centaine.

– Apă, Copilă Nam, îi răspunse H'ani chicotind de râs.

Ceața se condensase pe frunzele netede și se scursese pe suprafața în pantă, adunându-se în adâncitura ca un jgheab unde tulpinile scurte dispăreau în pământ. Planta era un colector de umezeală minunat proiectat și Centaine înțelese în sfârșit cum reușea rădăcina aceea subterană să fie atât de umflată de apă – se reaproviziona la fiecare ceață.

– Repede! comandă H'ani. Soarele vine repede.

Așeză unul dintre ouăle de struț cu vârful în sus pe pământul moale și-i desfăcu dopul. Cu un ghem de blană de animal șterse roua lucitoare adunată pe plantă și o stoarse cu grijă în recipient. După această demonstrație, îi dădu și lui Centaine un mic ghemotoc de blană.

– Lucrează! îi porunci ea.

Centaine lucra tot atât de repede ca bătrâna, ascultându-i pălăvrăgeala fericită din care înțelegea doar din când în când câte un cuvânt, și trecând în grabă de la o plantă la alta.

– Aceasta este într-adevăr o binecuvântare, spiritele sunt bune să ne trimită fum de apă de pe mare. Acum trecerea către Locul Tuturor Vieţilor va fi mai puţin grea. Fără fumul de apă poate am fi pierit. Spiritele ne-au netezit calea, Copilă Nam – poate copilul tău se va naşte la Locul Tuturor Vieţilor. Ce binecuvântare minunată ar fi aceea! Căci atunci copilul tău va avea semnul deosebit al spiritelor asupra lui toată viaţa, ar fi cel mai mare vânător, cel mai iscusit cântăreţ, cel mai mlădios dansator şi cel mai norocos din tot clanul său.

Centaine nu înţelese, dar râse cu bătrâna femeie, simţindu-se fericită şi voioasă, şi sunetul propriului râs o făcu să tresară, trecuse atât de multă vreme – şi răspunse pălăvrăgelii femeii în franceză.

– Începusem cu adevărat să urăsc pământul ăsta al vostru atât de aspru, H'ani. După cât de mult am aşteptat să-l văd, şi cu câtă nerăbdare, după toate minunăţiile pe care mi le-a povestit Michel şi toate lucrurile pe care le-am citit, cât de diferit era totul, cât de crud şi de rău.

Auzindu-i tonul vocii, H'ani făcu o pauză cu ghemotocul ud de blană deasupra oului-sticlă şi o privi întrebător.

– Acum am râs pentru prima dată de când am venit în Africa. Centaine râse din nou şi H'ani chicoti uşurată şi-şi întoarse iar atenţia asupra sticlei. Astăzi Africa mi-a arătat primul semn de bunătate. Centaine îşi ridică la buze blana udă şi sorbi roua rece şi dulce din ea. Aceasta e o zi specială, H'ani, aceasta e o zi specială pentru mine şi copilul meu.

Când toate ouăle-sticlă fură pline ochi şi închise cu grijă cu dopurile lor, se răsfăţară bând roua proaspătă până se săturară, şi doar atunci se uită Centaine în jur, începând să aprecieze cu adevărat ce însemna roua pentru plantele şi creaturile deşertului.

Nişte furnici de un roşu-aprins ieşiseră din ascunzătorile lor adânci ca să profite de ea. Furnicile lucrătoare alergau de la plantă la plantă, sorbind picăturile până când burţile li se

umflau și deveneau translucide, gata să se spargă, dispărând apoi imediat în vizuini. La intrarea fiecărui furnicar era adunat un grup de alte furnici, la petrecerea de nuntă, conducându-i cu alai pe reginele reproducătoare și consorții lor care se ridicau în ceață pe aripi albe ca de hârtie, majoritatea urmând să moară în deșert, câteva reușind însă să supraviețuiască și să întemeieze noi colonii.

Șopârlele de nisip coborâseră din ascunzătorile lor din dune să se ospăteze cu furnicile zburătoare; mai multe rozătoare micuțe de culoare stacojie țopăiau ca niște canguri în miniatură la poalele dunelor, pe lăbuțele lor posterioare supradezvoltate.

– Uite, H'ani, ce-i asta? Centaine descoperise o insectă ciudată de mărimea unei lăcuste, care stătea în cap într-o poziție foarte expusă. Roua se condensa în picături argintii pe platoșa ei iridescentă, scurgându-se apoi încet de-a lungul canelurilor de pe carapacea ei, către ciocul încovoiat al creaturii.

– Mâncare bună, îi zise H'ani, aruncându-și insecta în gură, mestecând-o și înghițind-o cu delectare.

Centaine izbucni în râs.

– Oh, bătrânică simpatică și caraghioasă ce ești! Apoi se uită în jur la vietățile mărunte și secrete ale deșertului. Ce tărâm fermecat e Africa! În sfârșit, înțeleg un pic din ce-a încercat să-mi explice Michel.

Cu o bruschețe africană ce n-o mai luă prin surprindere, toată atmosfera se schimbă. Perdeaua de ceață se ridică lăsând să pătrundă razele de soare și în câteva minute picăturile de rouă ca niște mărgăritare dispărură de pe plantele-piatră. Furnicile dispărură și ele în ascunzătorile lor, blocând apoi ermetic intrările, șopârlele de nisip alergară cu pași mărunți și repezi între dunele alunecoase, lăsând să fluture alene în briza moale dinspre țărm aripile subțiri ca de hârtie rămase de la furnicile devorate.

La început, înfrigurate încă de ceață, șopârlele se întinseră pe partea însorită a dunelor, însă în doar câteva minute căldura deveni sufocantă, așa că alergară la adăpost de soare de-a latul crestelor până la partea umbrită. Mai târziu, când soarele de la amiază va risipi toate umbrele, se vor scufunda în masa de nisip, înotând prin ea până la straturile mai răcoroase de la adâncime.

H'ani și Centaine își luară sacii de călătorie în spate și, încovoiate sub greutatea ouălor-sticlă, coborâră pe plajă. O'wa era deja la locul de popas, cu douăsprezece șopârle grase înfipte pe un băț și o mulțime de șobolani stacojii de deșert întinși pe un bolovan plat de lângă foc.

– Oh, soțul meu, ce vânător agil ești! H'ani își puse sacul la pământ ca să poată să-l laude mai bine pe bătrân pentru eforturile lui. Sunt sigură că n-a existat nici un vânător în tot neamul *san* care să aibă măcar jumătate din iscusința ta!

O'wa se fuduli fără rușine auzind lingușeala ostentativă a bătrânei și H'ani își feri privirea pentru o clipă, aruncându-i lui Centaine un mesaj în limba secretă a femeilor dintotdeauna.

„Nu sunt decât niște băieței, zicea perfect limpede zâmbetul ei. Fie că au opt sau optzeci de ani, rămân copilași întreaga lor viață." Și Centaine izbucni iar în râs, bătu din palme și i se alătură și ea lui H'ani în mica pantomimă de aprobare.

– O'wa bun! O'wa deștept! și bătrânul dădu din cap, solemn și important.

Luna mai avea doar patru sau cinci zile până să fie plină, așa că după ce mâncară, era încă destulă lumină să se vadă umbrele de un albastru întunecat ale dunelor. Erau încă prea încântați de ceață ca să poată să doarmă și Centaine încercă să urmărească și chiar să se alăture pălăvrăgelii celor doi bătrâni *san*.

Învățase deja cele patru pocnete pleoscăite din limba *san* și sunetul glotal ce suna de parcă vorbitorul era sugrumat de cineva. Dar se chinuia în continuare să înțeleagă variațiile tonale. Diferitele tonuri erau aproape de nedetectat pentru urechea unui occidental, și de-abia în ultimele zile începuse să bănuiască chiar și numai existența lor. Se întrebase uimită de ce H'ani părea să repete exact același cuvânt, părând apoi complet exasperată că Centaine evident nu era în stare să simtă nici o deosebire în pronunțare. Apoi, dintr-odată, ca și cum i-ar fi scos cineva dopurile din urechi, Centaine auzi cinci inflexiuni distincte – înaltă, mijlocie, joasă, în urcare, în coborâre – inflexiuni care schimbau nu numai sensul unui cuvânt, ci și relația cuvântului cu restul frazei.

Era dificil și fascinant și stătea foarte aproape de H'ani ca să-i vadă bine buzele, când dintr-odată scoase un icnet de surpriză și se apucă de burtă cu amândouă mâinile.

– S-a mișcat! exclamă ea cu voce plină de încântare. S-a mișcat – bebelușul s-a mișcat!

H'ani o înțelese imediat. Se întinse rapid, ridică fusta scurtă și zdrențuită a lui Centaine și-i puse mâna pe burtă. Din adâncul corpului fetei simți un nou spasm de viață.

– Ai! Ai! țipă H'ani ascuțit. Simte-l! Simte-l cum dă din picioare ca un armăsar de zebră! Din ochii migdalați ca de chinezoaică se scurseră de-a lungul ridurilor adânci de pe obrajii ei lacrimi mari de bucurie, scânteind în lumina focului și a lunii. Așa de puternic – așa de viteaz și puternic! Hai să-l simți, bătrâne bunic!

O'wa nu putea să refuze o asemenea invitație și Centaine, îngenunchind în lumina focului cu fustele ridicate și cu partea de jos a corpului complet goală, nu simți nici o sfială la atingerea bătrânului.

– Ăsta e un lucru de foarte bun augur, anunță O'wa pe un ton solemn. Se cuvine să dansez pentru a-l sărbători. Și se

ridică în picioare și dansă în lumina lunii pentru pruncul nenăscut al lui Centaine.

Luna se scufundă în marea întunecată și adormită, dar cerul de deasupra căpăta deja culoarea de portocală coaptă vestită de apropierea zilei și Centaine rămase întinsă doar câteva secunde după ce se trezi. Era surprinsă că cei doi bătrâni erau întinși încă lângă cenușa rece a focului de noaptea trecută, dar se îndepărtă în grabă, știind că vor porni la drum înainte de răsăritul soarelui.

La o distanță discretă de locul de popas se lăsă pe vine să se ușureze apoi își dădu jos zdrențele cu care era îmbrăcată și alergă în mare, simțind că i se taie răsuflarea de la răceala înviorătoare a apei. Își frecă trupul cu nisip după care se îmbrăcă la loc peste corpul încă ud și alergă înapoi la locul de popas. Bătrânii erau și acum înfășurați în mantalele lor de piele și zăceau așa de nemișcați încât pentru o clipă Centaine se panică, dar H'ani tuși din gât și se mișcă puțin chiar în clipa următoare.

Ei, cel puțin mai trăiesc încă, zâmbi Centaine și-și adună puținele lucruri pe care le avea, simțindu-se deosebit de virtuoasă, căci de obicei H'ani trebuia s-o bată mult la cap până să fie gata; acum însă bătrâna nu făcu decât să mormăie ceva și să se așeze și mai bine la somn.

Centaine înțelese doar cuvintele „așteaptă, odihnă, somn". H'ani se potoli apoi și-și trase iar mantaua peste cap.

Centaine era acum complet nedumerită. Mai puse câteva lemne pe foc, suflă în el să facă flacără și apoi se așeză să aștepte.

Venus, steaua de dimineață, apăru din spatele dunelor, dar păli și dispăru la sosirea soarelui; cei doi *san* continuau să doarmă și Centaine începu să se enerveze din cauza inactivității. Se simțea atât de puternică și sănătoasă deja,

încât de-abia aștepta să înceapă călătoria pe ziua aceea.

De-abia când soarele trecuse de vârfurile dunelor se ridică H'ani în capul oaselor, căscând, scărpinându-se și râgâind.

Mergem? zise Centaine folosind tonul în urcare care schimba cuvântul în interogație.

Nu, nu, răspunse H'ani făcând și gestul de negare din mâini. Așteptăm – noapte – lună – mergem acolo. Și arătă cu un gest rapid și brusc din degetul mare către dune.

Mergem pământ? întrebă Centaine, nefiind sigură că pricepuse.

- Mergem pământ, încuviință H'ani și Centaine simți un mic fior de agitație. În sfârșit vor pleca de pe plajă.

- Mergem acum? întrebă ea nerăbdătoare.

În timpul ultimelor zile, când se opreau să facă popas peste noapte, Centaine se cățărase de două ori în vârful dunei celei mai apropiate și se uitase spre interiorul continentului. Odată își imaginase că vede conturul distant al munților albaștri pe fundalul cerului de seară și simți cum sufletul îi e chemat departe de litoralul atât de monoton, către acel interior atât de misterios.

– Mergem acum? întrebă ea cu nerăbdare înflăcărată și O'wa râse batjocoritor, așezându-se pe vine lângă foc.

– Maimuța e nerăbdătoare să-l întâlnească pe leopard, zise el. Dar numai să vezi ce tare-o să schelălăie de spaimă când o să-l vadă!

H'ani șuieră către el dezaprobatoare și se întoarse spre Centaine.

– Azi ne odihnim. Diseară începem partea cea mai grea a călătoriei. Noaptea, Copilă Nam, înțelegi? La noapte, la lumina lunii. Noaptea, când soarele doarme, căci nici un bărbat sau femeie nu poate să meargă de mână cu soarele prin țara nisipurilor cântătoare. La noapte. Odihnește-te acum.

– La noapte, repetă Centaine. Odihnă acum. Dar se îndepărtă de locul de popas și se urcă din nou pe nisipul alunecos până în vârful primului lanț de dune.

Pe plaja de la peste o sută de metri distanță sub ea, cele două siluete mărunte care stăteau în jurul focului de tabără păreau niște puncte nesemnificative. Apoi se întoarse să privească spre inima țării și văzu că duna pe care era ea nu era decât un deluşor micuț în comparație cu munții uriași de nisip ce se înălțau în fața ei.

Culorile dunelor mergeau de la un galben palid ca de narcisă, la auriu și portocaliu, până la cafeniu violet și întunecatul *sang-de-boeuf*, dar dincolo de ei i se păru că vede munți fantomă cu piscuri crenelate de stâncă. Chiar în timp ce privea, orizontul deveni de un albastru lăptos și începu să tremure și să se dizolve și simți căldura care venea dinspre deșert – numai o adiere, dar se trase înapoi îngrozită de respirația arzătoare; în fața ochilor ei pământul era învăluit în vălurile sticloase și tremurătoare ale mirajului caniculei.

Îi întoarse spatele și coborî în locul de popas. Nici O'wa și nici H'ani nu trândăveau vreodată pe deplin. Bătrânul confecționa vârfuri de săgeți din os alb, iar soția sa făcea un nou colier, confecționând mărgelele din bucăți sparte de ou de struț, spărgându-le cu două pietre de mici dimensiuni în discuri de mărimea unor monede și apoi găurindu-le pe la mijloc cu o aşchie de os, înșirând după aceea mărgelele terminate pe o bucată de sfoară.

Centaine o privi lucrând și fu copleșită de amintirea Annei. Se ridică brusc și plecă iar din locul de popas, și H'ani își ridică ochii de la șiragul de mărgele și privi după ea.

– Copila Nam e nefericită, zise ea.

– Ouăle-sticlă sunt pline de apă și burta i-e plină de mâncare, bombăni O'wa ascuțindu-și vârful de săgeată. N-are nici un motiv să fie nefericită.

Tânjește după clanul ei, șopti H'ani și bătrânul nu răspunse nimic. Amândoi înțelegeau mult prea limpede și rămaseră tăcuți amintindu-și de cei pe care-i lăsaseră în pustietate, în morminte superficiale.

Acum sunt destul de puternică, zise Centaine cu voce tare. Și am învățat cum să supraviețuiesc. Nu mai trebuie să mă duc după ei. Aș putea să mă întorc înapoi spre sud – singură. Rămase câteva clipe nemișcată, imaginându-și cum ar fi asta, și acest cuvânt o făcu să se hotărască. Singură, repetă ea. Dacă măcar aș ști că Anna trăiește, dacă aș avea undeva de mers, poate aș încerca. Se lăsă jos pe nisipul plajei și-și îmbrățișă genunchii, deprimată. Nu am cum să mă întorc. Va trebui pur și simplu să merg înainte. Să trăiesc fiecare zi ca un animal, ca o sălbatică – să trăiesc cu sălbaticii. Se uită la zdrențele care de-abia îi acopereau trupul. Pur și simplu trebuie să merg înainte, și nici măcar nu știu încotro, și pentru o clipă o copleși cu totul disperarea. Trebui să lupte cu amenințarea disperării ca și cu un dușman viu. N-o să mă dau bătută, șopti ea. Pur și simplu n-o să mă dau bătută și când voi trece de toate astea n-o să mai duc niciodată lipsă de nimic. Nu-mi va mai fi niciodată sete, nici foame, n-o să mai port zdrențe și piei împuțite. Își studie mâinile. Avea unghiile zdrențuite, negre de murdărie sau rupte până la carne. Își strânse mâna-n pumn să nu le mai vadă. Niciodată. Nici eu, nici fiul meu n-o să mai ducem lipsă de ceva vreodată, jur.

Se făcuse deja după-amiază târziu când veni încet spre tabăra primitivă de sub dune. H'ani își înălță privirea de îndată ce-o văzu și-i zâmbi ca o maimuță bătrână și uscată; Centaine se simți brusc copleșită de afecțiune pentru ea.

– Draga mea H'ani, șopti ea. Ești tot ce mai am pe lume, acum. Bătrâna se ridică rapid în picioare și se îndreptă spre ea, purtând în amândouă mâinile colierul din coajă de ou de struț.

Se ridică în vârful picioarelor și puse cu atenție colierul peste capul lui Centaine, aranjându-l cu grijă exagerată peste

pieptul Centainei, gângurind plină de satisfacție de propria îndemânare.

– E minunat, H'ani, șopti Centaine cu vocea răgușită. Mulțumesc, îți mulțumesc atât de mult, și dintr-odată izbucni în plâns. Și eu ți-am zis sălbatică. Oh, iartă-mă. Tu și Anna sunteți cele mai scumpe și mai iubitoare persoane pe care le-am cunoscut vreodată. Îngenunche până ajunse la același nivel cu ea și o îmbrățișă cu forța disperării, apăsându-și tâmpla de obrazul ridat și uscat al lui H'ani.

– Acuma de ce plânge? întrebă O'wa de lângă foc.

– Pentru că e fericită.

– Ăsta e cel mai prostesc motiv să plângi, își dădu O'wa cu părerea. Cred că femeia asta e dusă bine cu pluta.

Se ridică în picioare și, clătinând încă din cap, începu pregătirea finală pentru călătoria nocturnă.

Micuții bătrâni erau neobișnuit de solemni, observă Centaine. Își aranjară mantalele și săculeții de piele cu provizii, H'ani veni la ea și verifică atent cureaua traistei de pânză, apoi îngenunche să-i aranjeze mai bine botoșeii de pânză cu care Centaine își proteja picioarele.

– Ce e? întrebă Centaine, neliniștită de aerul lor atât de grav.

H'ani înțelese întrebarea, dar nu încercă să-i explice. O chemă în schimb să meargă cu ea și amândouă îl urmară îndeaproape pe O'wa.

O'wa zise cu glasul înălțat:

– Spirit al Lunii, fă lumină pentru noi în noaptea aceasta ca să ne arate drumul. Vorbea pe tonul răgușit și fals care le plăcea atât de mult tuturor spiritelor și făcu apoi câțiva pași târșâiți de dans în nisip. Spirit al Mărețului Soare, dormi în pace și fie ca mâine, când te trezești, să nu fii furios pe noi și să nu ne arzi în furia ta, în țara nisipurilor cântătoare. Și apoi,

când vom fi trecut în siguranță și vom ajunge la puțurile de apă, vom dansa pentru tine și-ți vom cânta de mulțumire.

Își termină scurtul dans cu un salt și o bătaie din picioarele lui mici, ca de copil. Atât era suficient pe moment, o mică plată în avans, cu restul promis pentru când spiritele își vor fi onorat și ele partea lor de contract.

– Vino, bătrână bunică, zise el. Ai grijă de Copila Nam, să stea aproape de noi și să nu rămână în urmă. Știi că nu ne putem întoarce s-o căutăm. Și cu pasul specific, rapid și legănat, porni în sus pe plajă până la gura văii, exact în momentul în care luna se ridică deasupra liniei întunecate a orizontului ca să-și înceapă călătoria peste văzduhul înstelat.

Era ciudat să călătorești noaptea, căci deșertul părea să capete o dimensiune nouă și misterioasă – dunele păreau mai înalte și mai apropiate, învăluite în lumina argintie a lunii și în umbrele întunecate și purpurii, văile dintre ele erau canioane de tăcere, iar panoplia vastă de stele, Calea Lactee și luna păreau mai aproape și mai luminoase decât i se păruse vreodată posibil. Avea senzația că dacă pur și simplu se ridică pe vârfuri ar putea să le culeagă ca pe niște fructe coapte de pe creangă.

Amintirea oceanului le rămase în minte mult după ce dispăruse în urmă, șuieratul moale al nisipului de sub picioare părând să se facă ecoul valurilor blajine ce îmbrățișau țărmul, și aerul era încă răcorit de vastele întinderi de unde verzi.

Merseră de-a lungul văii aproape jumătate din timpul care îi trebui lunii să se ridice până la zenit și dintr-odată Centaine păși într-un vârtej de căldură. După aerul răcoros, împrospătat de ocean, avu senzația că intră într-o masă solidă. Centaine ieni de surpriză și H'ani murmură fără să-și întrerupă ritmul de mers.

– Acum începe.

Dar trecură rapid prin el și, când ieșiră, aerul de cealaltă parte era atât de rece încât Centaine tremură de frig și-și strânse mai aproape șalul în jurul umerilor.

Valea intră într-o curbă și după ce trecură de colțul unei dune uriașe pe care umbrele lunii se vedeau ca niște vânătăi, deșertul respiră din nou către ei.

– Stai aproape, Copilă Nam.

Dar arșița era vâscoasă și grea, și Centaine avu senzația că înoată printr-un șuvoi de lavă. La miezul nopții era mai fierbinte decât în sala cazanului de fiert de la Mort Homme, când furnalul era plin de bușteni de stejari, trăgând aerul în plămâni simți cum căldura îi intră în trup invadând-o și la fiecare expirație o simțea furându-i umezeala ca un hoț.

Se opriră o singură dată, foarte scurt, să bea din oul-sticlă. Și H'ani și O'wa o priviră cu mare atenție pe Centaine cum îl ridică la buze și bea, dar deja nu mai trebuiau să o avertizeze.

Când cerul începu să se lumineze, O'wa își încetini puțin pasul și o dată sau de două ori făcu o pauză să cerceteze valea cu ochi critic. Era evident că alegea un loc unde să aștepte să treacă ziua și când se opriră în sfârșit, erau chiar la poalele unei dune, la adăpostul peretelui înalt și abrupt.

Nu aveau din ce să facă foc și H'ani îi oferi lui Centaine o bucată de pește uscat la soare, înfășurat în alge de mare, dar Centaine era prea obosită și toropită de căldură să mănânce și de asemenea prea speriată că mâncarea îi va mări și mai mult setea pe restul zilei. Își bău rația de apă din oul-sticlă și se ridică obosită în picioare, îndepărtându-se puțin de ceilalți. Dar de îndată ce se așeză pe vine, H'ani scoase un țipăt ascuțit de mustrare și se repezi la ea.

– Nu! repetă ea și Centaine se simți stânjenită și nedumerită până când bătrâna scotoci prin sac și scoase o tigvă goală de animal pe care o folosea ca bol și polonic. Uite aici, în asta, zise ea dându-i-o lui Centaine, care nu înțelegea nici acum. Exasperată, bătrâna apucă iar tigva și ținând-o între propriile picioare, urină în ea. Așa – fă. Îi oferi din nou bolul lui Centaine.

– Nu pot, H'ani, nu așa în fața tuturor, protestă Centaine pudică.

O'wa, vino aici, strigă H'ani. Arată-i copilei. Bătrânul veni la ele și repetă cu zgomot demonstrația lui H'ani.

În ciuda jenei, Centaine nu se putu stăpâni să nu simtă puțină invidie.

Cât de convenabil!

Acuma, fă! îi porunci din nou H'ani oferindu-i din nou tigva, iar Centaine capitulă.

Se întoarse cu spatele din pudoare și cu amândoi bătrâneii încurajând-o zgomotos, urină în țucalul improvizat pe care H'ani îl luă cu ea triumfătoare.

– Grăbește-te, Copilă Nam, o îndemnă ea. Soarele va răsări în curând. Și îi arătă lui Centaine cum să scobească o mică tranșee în nisip unde să se culce.

Soarele lovi fața dunei din partea opusă a văii și prăvăli peste ei căldura reflectată ca dintr-o oglindă de bronz lustruit. Se întinseră chirciți în tranșeele lor, în fâșia îngustă de umbră.

Soarele se înălță din ce în ce și umbra dunei se subție. Căldura crescu și umplu valea cu mirajul său argintiu, făcând dunele să danseze, și apoi nisipul începu să cânte. Era o vibrație joasă, pătrunzătoare, de parcă deșertul era cutia de rezonanță a unui gigantic instrument cu corzi. Se înălță, căzu și pieri, apoi începu din nou.

– Nisipurile cântă, îi zise încet H'ani și Centaine înțelese la ce se referea. Se culcă cu urechea lipită de pământ și ascultă muzica stranie și minunată a deșertului.

Arșița creștea din ce în ce mai tare; urmând exemplul celor doi *san,* Centaine își acoperi capul cu șalul de pânză și zăcu în liniște. Era prea cald să poată dormi, în schimb căzu într-un fel de stare de năucire plutind în valurile lungi și unduitoare ale căldurii ca pe mare.

Și se făcea încă și mai fierbinte; zona de umbră pieri cu totul în bătaia soarelui de amiază și nu era nicăieri nici o alinare și nici un adăpost din fața urgiei sale nemiloase. Centaine zăcea întinsă și gâfâia ca un animal schilodit, fiecare

respirație rapidă și superficială părând să-i roadă gâtul pe dinăuntru și să-i consume, ca un foc, toate puterile din trup.

„Nu se poate mai rău de-atâta, își zise ea. Ăsta e sfârșitul, în curând o să înceapă să se mai răcorească."

Dar se înșela. Arșița crescu și mai cumplită încă; deșertul șuiera și vibra ca o fiară torturată, și Centaine se temea să deschidă ochii ca să nu i se pârjolească retinele.

O auzi pe bătrână mișcându-se, își ridică colțul acoperitoarei de cap și o privi amestecând cu grijă nisip în tigva plină de urină. H'ani veni cu bolul la Centaine și aplică un strat de nisip ud pe pielea ce se cocea.

Centaine oftă de ușurare la atingerea răcoroasă și înainte ca umezeala să apuce să se usuce în căldura năpraznică H'ani umplu cu nisip tranșeea puțin adâncă, îngropând-o pe Centaine sub un strat subțire și apoi aranjându-i șalul peste cap.

– Mulțumesc, H'ani, șopti Centaine, și bătrâna se duse să-l acopere la fel și pe soțul ei.

Cu nisipul umed lângă piele și stratul protector de deasupra, Centaine rezistă în orele cele mai fierbinți din miezul zilei deșertice și apoi, cu bruscheța specifică Africii, simți cum temperatura se schimbă; lumina soarelui nu mai era albul acela incandescent și orbitor, ci o nuanță mai blândă, ca untul.

La căderea nopții se ridicară din culcușuri și se scuturară, aruncând nisipul de pe ei. Băură într-o stare de extaz aproape religios, dar din nou Centaine nu reuși să se forțeze să mănânce și O'wa îi conduse mai departe.

De data aceasta Centaine nu mai găsi nici o noutate în călătoria prin noapte, iar corpurile cerești nu mai erau minunății pe care să le contemple în venerație, ci pur și simplu instrumente care marcau trecerea lentă și chinuitoare a orelor.

Pământul de sub ea își schimbă textura, din nisip moale care aluneca la fiecare pas și îi scârțâia sub picioare devenind un podiș plat de mică compactată, iar cristalele ca niște flori, numite „trandafiri de deșert", aveau margini ascuțite ca de cuțit, care-i străpunseră sandalele de pânză, așa că trebui să se

oprească să și le lege din nou. Ieșiră din terenul plat și traversară creasta joasă a unei subdune, din al cărei vârf văzură o nouă vale imensă deschizându-se în fața lor.

O'wa nu șovăia niciodată, nu arăta vreun moment de nesiguranță. Deși Centaine își dădea seama că acești munți de nisip se mutau sub bătaia vânturilor atotprezente, schimbându-și la nesfârșit forma, fiind astfel imposibil de știut și de învățat, bătrânul micuț mergea printre ei în felul în care un marinar extrem de priceput își mânuiește nava printre curenții schimbători ai oceanului.

Centaine simțea cum îi pătrunde în cap tăcerea deșertului, ca ceara topită, amorțindu-i auzul, umplându-i timpanele cu murmurul neantului, de parcă ținea la ureche o scoică.

„Oare nu se va mai termina niciodată nisipul? se întrebă ea. Oare tot continentul e format doar din dune?"

Se opriră în zori și-și luară toate măsurile posibile ca să reziste asediului soarelui, și în ora cea mai fierbinte a zilei, când Centaine stătea întinsă în culcușul ei asemănător unui mormânt, acoperită cu nisip umezit de urină, își simți copilul mișcându-se și mai tare în ea, de parcă și el se lupta cu setea și căldura.

– Ai răbdare, iubitul meu, îi șopti ea. Păstrează-ți puterile. Trebuie să învățăm lecțiile și firea acestei țări, ca să nu mai trebuiască niciodată să mai suferim așa. Niciodată.

În seara aceea, când se ridică din nisip, mâncă puțin pește uscat de dragul copilului, dar, exact așa cum se temuse, mâncarea îi făcu setea aproape insuportabilă. Totuși puterea dată de mâncare o ajută să reziste în călătoria din noaptea aceea.

Nu-și risipi puterile vorbind cu voce tare. Toți trei își conservau energia și umezeala, fără vreun gest sau cuvânt de care să nu fie absolută nevoie; Centaine privea spre cer la spectacolul măreț și apăsător, văzând steaua lui Michael stând și acum față în față cu steaua ei pe cerul negru al Polului Sud.

– Te rog fă să nu mai fie mult, se rugă ea încet către steaua lui Michael. Fă să se termine cât mai repede, nu cred că mai pot rezista mult.

Dar nu se termină, părea chiar că nopțile devin mai lungi, nisipul mai adânc și mai dezgustător în jurul picioarelor, fiecare zi mai năpraznică decât cea dinainte, iar arșița îi pisa ca loviturile de baros ale fierarului în fierul de pe nicovală.

Centaine își dădu seama că pierduse șirul zilelor și al nopților, că toate i se amestecau în minte într-un singur coșmar neîntrerupt de arșiță și sete.

– Cinci zile sau șase, sau poate șapte? se întrebă ea vag, și apoi numără ouăle-sticlă goale. Cred că șase, se gândi ea în cele din urmă. Nu au mai rămas decât două sticle pline.

Centaine și H'ani își puseră fiecare un ou-sticlă plin în sac, împărțindu-și astfel greutatea în mod egal, apoi mâncară ultimele resturi de pește uscat, se ridicară în picioare să pornească în călătoria din noaptea aceea, dar de data aceasta nu începură imediat.

O'wa se uită pentru o vreme spre răsărit, întorcându-și capul dintr-o parte în alta, de parcă asculta ceva, și Centaine detectă pentru prima dată o ușoară urmă de nesiguranță în felul în care își ținea capul micuț, împodobit cu coroana de săgeți. O'wa începu să cânte încet cu vocea pe care Centaine o poreclise glasul-fantomă.

– Mărite spirit al Stelei Leului, zise el uitându-se în sus la Sirius care strălucea în constelația Canis Major. Tu ești singurul care ne poate vedea aici, căci toate celelalte spirite se feresc de țara nisipurilor cântătoare. Suntem singuri și călătoria e mai grea decât îmi amintesc de când am trecut pe aici în tinerețe. Cărarea a devenit ascunsă, mărită Stea a Leului, dar tu ai ochiul ager și le vezi pe toate. Condu-ne, te implor. Arată-ne limpede calea.

Apoi luă oul-sticlă din sacul lui H'ani, scoase dopul și vărsă puțină apă pe nisip. Apărură mai mulți bulgări umezi și

rotunzi și Centaine scânci încet din gât și se prăbuși în genunchi.

Vezi, mărite spirit al Stelei Leului, ne împărțim apa cu tine, cântă O'wa și puse iar dopul pe sticlă, dar Centaine se uita disperată la micii bulgărași de nisip umed și gemu din nou.

Fii pe pace, Copilă Nam, își șopti H'ani. Ca să primești un dar deosebit, e uneori necesar să renunți la ceea ce e prețios.

O luă pe Centaine de mână și o ridică plin de blândețe în picioare, întorcându-se apoi să-l urmeze pe O'wa peste dunele nesfârșite.

Asurzită de tăcere, împovărată de oboseala zdrobitoare, copleșită de setea turbată, Centaine merse înainte, pierzând din nou simțul timpului, al distanței sau al direcției, nevăzând nimic decât cele două siluete dansând în fața ei, transformate de razele slabe ale lunii în spiriduși.

Se opriră atât de brusc, încât Centaine intră în H'ani și ar fi căzut dacă bătrâna n-ar fi susținut-o. În liniște, H'ani o trase jos lângă ea și se întinseră împreună pe nisip.

– Ce...? începu Centaine, dar bătrâna îi puse o mână peste gură s-o facă să tacă.

O'wa se întinse lângă ele, și când Centaine se potoli, arătă cu degetul dincolo de creasta dunei pe care erau întinși acum.

La șaptezeci de metri sub poalele dunei începea un câmp drept, scăldat în lumina dulce și argintie a lunii. Ajungea până departe, dincolo de limita la care putea ajunge privirea lui Centaine, plată și fără capăt, umplând-o de speranța că în sfârșit lăsaseră în urmă dunele. În mijlocul câmpiei se înălța o pădure rară de copaci morți de mulți ani. De culoare cenușie în lumina lunii, își înălțau crengile răsucite și strâmbe spre cerul nepăsător, ca niște cerșetori care-și ridică mâinile bolnave într-un gest de implorare. Spectacolul straniu iscă în Centaine un fior și când văzu ceva mare, fără formă, mișcându-se printre copacii străvechi ca un monstru mitologic, începu să tremure și se trase mai aproape de H'ani.

Amândoi bătrânii tremurau de nerăbdare și de agitație ca niște ogari în lesă, și H'ani scutură în tăcere mâna lui Centaine și-i arătă ceva. După câteva clipe, Centaine văzu că erau mai multe siluete acolo, nu numai una, așa cum crezuse la început, dar acestea erau nemișcate ca niște bolovani mari și cenușii. Reuși să numere cinci de toate.

Culcat pe o parte, O'wa își legă mai strâns coarda arcului, verifică tensiunea din coardă, alese două săgeți din banda de piele din jurul frunții, îi făcu un semn lui H'ani și se lăsă pe furiș să alunece de pe creasta dunei. Când ieși din linia vederii sări în picioare și se strecură printre umbrele și curbele nisipurilor bătute de vânturi.

Cele două femei rămaseră întinse în spatele crestei, tăcute și nemișcate ca umbrele. Centaine învăța pe zi ce trecea răbdarea pe care această pustietate străveche o pretindea de la toate viețuitoarele sale. Cerul începea să înflorească cu promisiunea zilei ce urma să vină și acum văzu mai limpede creaturile din câmpia de sub ele.

Erau antilope gnu, imense ca niște bivoli. Patru dintre ele erau culcate în liniște, iar a cincea stătea în picioare puțin mai departe, mai mare, cu spinarea cea mai lată și gâtul cel mai gros. Centaine se gândi că probabil era masculul turmei, căci la nivelul umerilor era la fel de înalt pe cât fusese iubitul ei Nuage, dar, spre deosebire de armăsarul ei alb, acesta avea capul împodobit cu o pereche magnifică de coarne lungi, drepte și ascuțite, care-i amintiră lui Centaine de tapiseria *La Dame à la Licorne* de la Musée de Cluny, unde o dusese tatăl său în vizită la împlinirea vârstei de doisprezece ani.

În lumina mai puternică, masculul gnu avea o culoare minunată, de un castaniu roșcat, moale. Pe față avea linii întunecate ce formau un model cu romburi alungite, arătând de parcă purta un frâu pentru cap, dar animalul avea un aer de demnitate sălbatică ce alunga imediat orice sugestie de captivitate.

Își întoarse capul nobil către creasta unde stătea întinsă Centaine, își înălță urechile mici ca niște trompete și flutură neliniștit din coada stufoasă ca de cal. H'ani își puse mâna pe brațul lui Centaine și se traseră amândouă înapoi. Masculul gnu se uită îndelung în direcția lor, timp de mai multe minute neremenit, ca o statuie de marmură, dar nici una din femei nu se mișcă, și în cele din urmă animalul impunător își lăsă capul în jos și începu să scormonească în pământul moale al câmpiei cu copitele lui negre și ascuțite.

„Așa! Sapă după rădăcina dulce de plantă bi, gnu mare și minunat, îl îndemnă în gând O'wa. Nu-ți înălța capul, căpetenie magnifică a tuturor antilopelor, hrănește-te bine și voi dansa pentru tine un dans atât de frumos, că toate spiritele gnu te vor invidia pentru totdeauna!"

O'wa era întins la pândă la patruzeci și cinci de metri de gnu, încă mult în afara razei de bătaie a bietului său arc mititel. Părăsise umbra văii dintre dune cu o oră mai înainte și în acest timp nu străbătuse nici măcar cinci sute de pași.

Suprafața câmpiei avea o mică scobitură, adâncă de mai puțin de o palmă, dar chiar și în lumina vagă a lunii O'wa o zărise cu ochiul său ager de vânător și se strecurase în ea ca un șarpe mic de culoarea ambrei, iar acum se târa pe burtă tot ca un șarpe, cu ondulări sinuoase și rugăciuni tăcute către spiritul Stelei Leului, care îi era călăuză în această vânătoare.

Masculul ridică brusc capul și se uită în jur bănuitor, cu urechile desfăcute, vibrând.

„Nu te alarma, animal drag, îl sfătui O'wa. Miroase tuberculii de bi și lasă pacea să-ți intre iar în inimă."

Minutele se înșiruiră unul după altul, și în cele din urmă antilopa scoase un sunet șuierător pe nări și-și coborî capul. Femelele care îl însoțeau și care îl priviseră îngrijorate până atunci se relaxară și începură iar să rumege cu răbdare.

O'wa se furișă mai aproape, mișcându-se la adăpostul adânciturii, cu obrazul lipit de pământ ca să nu lase să i se

vadă conturul capului, târându-se peste solul moale cu mișcări din șold, genunchi și degete de picioare.

Masculul gnu scosese deja tuberculul și-l mesteca cu plăcere zgomotoasă, ținându-l nemișcat cu o copită ca să poată rupe îmbucături mari din el și O'wa se apropie din ce în ce mai mult, cu pas prudent, tiptil, plin de răbdare.

„Ospătează-te bine, animal drag, căci fără tine trei oameni și un copil nenăscut o să moară în soarele de mâine. Nu te duce, mărețule cerb, mai stai puțin, numai puțin."

Ajunsese deja pe cât de aproape îndrăznea de superbul animal, dar și acum era tot prea departe. Pielea de gnu era tare și blana groasă. Săgeata era dintr-o trestie ușoară, și vârful din os nu putea fi ascuțit la fel de bine ca fierul.

„Spirit măreț al Stelei Leului, nu-ți întoarce fața de la mine acum", se rugă O'wa și-și ridică mâna stângă astfel încât palma micuță de culoare albicioasă să fie îndreptată spre gnu.

Aproape un minut nu se întâmplă nimic, apoi animalul observă mâna fără corp care părea să se înalțe din pământ, își întoarse capul ridicat într-acolo și se uită lung la ea. Părea prea mică să fie periculoasă.

După un minut de nemișcare totală, O'wa flutură seducător din degete, iar antilopa suflă aer prin nări și-și întinse botul, sorbind lacom aerul, încercând să prindă mirosul, dar O'wa se folosea de briza slabă de dimineață și de lumina înșelătoare a zorilor care-i veneau din spate.

Își ținu iar mâna nemișcată și apoi o înclină încet lateral. Animalul făcu doi-trei pași către el și apoi înțepeni iar – încă doi-trei pași, cu capul întins întrebător, cu urechile ciulite înainte, studiind adâncitura de pământ în care stătea O'wa ascuns, fără să respire. Apoi curiozitatea îl împinse iar înainte și intră în raza de bătaie a arcului lui O'wa.

Într-o mișcare strălucitoare, asemenea atacului unei vipere, O'wa se rostogoli pe o parte, trase penele de vultur ale săgeții către obraz și-i dădu drumul să zboare. Săgeata zbură iute, ca o albină, și nimeri cu un plesnet obrazul dungat al

animalului, înfigându-se în pielea moale de sub urechea în formă de trompetă.

Masculul se ridică pe picioarele din spate și se răsuci imediat. Instantaneu, cele patru femele țâșniră în picioare în plin galop de pe canapelele lor de nisip și toate goniră după masculul care alerga în frunte, fluturându-și cozile lungi și întunecate și ridicând o trombă înaltă de praf palid.

Masculul scutura din cap, încercând să se descotorosească de săgeata care-i atârna de obraz și schimbă brusc direcția goanei, frecându-și capul de trunchiul unuia dintre copacii uscați.

Înfige-te adânc! strigă O'wa sărind în picioare și țopăind. Ține-te bine, săgeată, du otrava lui O'wa până în inima lui. Du-o repede, săgeată dragă.

Femeile veniră și ele alergând de pe dună să i se alăture.

- Oh, ce vânător șiret! își lăudă H'ani soțul, și Centaine de-abia mai sufla de fugă, dar era dezamăgită, căci turma dispăruse deja din vedere pe întinderea întunecată, de nedeslușit în cenușiul de dinaintea zorilor.

– S-a dus? o întrebă pe H'ani.

– Așteaptă, îi răspunse bătrâna. Urmărim curând. Acum uită-te. O'wa face magie.

Bătrânul își lăsase la o parte armele, cu excepția a două săgeți pe care le aranjă în banda din jurul capului în același unghi cu cele două coarne ale cerbului. Apoi își puse mâinile căuș de fiecare parte a capului ca să semene cu urechile în formă de trompetă și-și schimbă subtil întreaga postură și felul cum își ținea capul. Suflă prin nări și scormoni cu piciorul în pământ și în fața ochilor lui Centaine se transformă într-un gnu. Imitația era atât de bună, încât Centaine bătu din palme încântată.

O'wa făcu întreaga pantomimă a vânătorii – arătă cum antilopa văzuse mâna ademenitoare, cum se apropiase prudent, și apoi cum animalul fusese lovit de săgeată. Centaine avu senzația de *déjà vu*, atât de precis descrisese incidentul.

O'wa se îndepărtă în galop cu aceeași postură și viteză ca animalul, dar apoi începu să slăbească și să se împleticească. Gâfâia și-și lăsase capul în jos, și Centaine simți un fior de compasiune pentru animalul rănit. Se gândi la Nuage și ochii i se umplură de lacrimi, dar H'ani bătea din palme și scotea țipete ascuțite de încurajare.

– Mori, gnu venerat, mori, ca să putem trăi!

O'wa descrise împleticindu-se un cerc larg, capul încoronat devenind parcă mult prea greu să-l mai țină ridicat, și se prăbuși pe pământ cuprins de convulsiile finale provocate de otrava care-i intrase deja în sânge.

Era atât de convingător, că Centaine nu-l mai vedea pe micul *san*, ci pe masculul de gnu înfățișat prin dans. Nu se îndoi nici o clipă de eficacitatea vrăjii pe care O'wa o făcea asupra animalului.

– Ah! țipă H'ani. E la pământ. Marele gnu a murit, și Centaine o crezu fără nici o umbră de îndoială.

Băură toți trei din ouăle-sticlă și apoi O'wa frânse o creangă dreaptă dintr-unul din copacii uscați și aranjă în capăt vârful de suliță, făcut din femurul unui bivol, pe care-l avea într-una din punguțele de la brâu. Legă vârful de suliță strâns de băț și cântări arma grea în mână.

– E timpul să mergem după gnu, declară el și le conduse peste câmpie.

Prima impresie a lui Centaine fusese corectă. Trecuseră într-adevăr de ținutul dunelor, dar câmpul care se întindea înaintea lor era la fel de înspăimântător, iar siluetele stranii ale pădurii moarte îi dădeau o atmosferă ireală și nepământeană. Centaine se întrebă cu câtă vreme în urmă murise pădurea și se înfioră când își dădu seama că acești copaci erau poate acolo de o mie de ani, conservați de aerul uscat, la fel ca mumiile faraonilor egipteni.

O'wa urmărea semnele lăsate de turma de gnu, și chiar și pe întinderea solidă de piatră a câmpiei, unde Centaine nu era

în stare să vadă nici cel mai mic semn al trecerii animalelor, micul *san* îi conducea rapid și încrezător, fără nici o șovăială. Nu se opri decât o dată, să ia săgeata de la baza copacului uscat de care se frecase gnuul. O ridică în aer și le-o arătă celor două femei.

Vedeți. Săgeata a nimerit.

Vârful săgeții lipsea. O'wa o alcătuise intenționat din două părți, cu o secțiune mai slabă imediat lângă vârful otrăvit, ca să se poată desprinde ușor.

Se lumina deja rapid și H'ani, care alerga în fața lui Centaine, îi arătă ceva cu vârful toiagului ei. La început Centaine nu văzu ce-i arăta, dar apoi observă un lujer mic și uscat cu câteva frunze maronii arse de soare aproape culcate pe sol. Era primul semn de vegetație pe care-l vedeau de când plecaseră de pe coastă.

Pentru că acum știa unde și cum să privească, Centaine mai observă și alte plante maronii la fel de arse și mărunte, dar învățase deja destule despre deșert ca să ghicească ce se ascundea sub acea suprafață. Se simți înviorată când văzu primele petice rare și pipernicite de iarbă măruntă și uscată de culoare argintie. Dunele erau deja în urmă, iar pământul din jur dădea semne de viață.

Briza de dimineață care-l ajutase pe O'wa să pândească gnuul se menținu chiar și după ce soarele se înălțase pe cer, așa că arșița nu mai era atât de apăsătoare cum fusese în ținutul dunelor. Starea de spirit a celor doi *san* se îmbunătățise și păreau mai liniștiți, și chiar și fără asigurările lui H'ani – „E bine acum, mâncare, băutură, curând" – Centaine era sigură că trecuseră de partea cea mai rea a călătoriei. Trebuia să-și mijească ochii și să-și facă umbră cu mâna – chiar și atât de devreme în zi soarele strălucea reflectat în puncte orbitoare de lumină albă de bucățelele de mică și de pietricelele lucioase, și cerul întreg părea aprins, într-o strălucire fierbinte și

unduioasă care dezintegra linia orizontului, dizolva orice urmă de culoare și schimba formele și texturile.

Centaine văzu la mare distanță în față silueta masivă culcată pe jos, și dincolo de ea pe cele patru femele gnu care zăboveau din loialitate lângă conducătorul lor prăbușit, deși erau extrem de speriate. Îl abandonară în sfârșit de-abia când apăru micul șir de siluete omenești la mai puțin de doi kilometri distanță, și galopară dispărând imediat în valurile unduitoare ale caniculei.

Animalul zăcea exact așa cum mimase O'wa, gâfâind și atât de slăbit de otrava din vârful săgeții, încât capul i se bălăbănea și coarnele lungi și drepte i se bâțâiau dintr-o parte în alta. Ochii îi sclipeau de lacrimi și avea gene lungi și curbate ca ale unei femei superbe, dar încercă să se ridice și să se apere când îl văzu pe O'wa apropiindu-se, să-l prindă în coarnele ca niște spade care puteau străpunge de-o parte până pe cealaltă un leu adult, pe care le răsuci într-un arc fulgerător și năprasnic, dar își pierdu imediat puterile și se prăbuși la loc.

O'wa îl înconjură cu prudență, părând atât de fragil în comparație cu animalul masiv, așteptând un moment potrivit, cu sulița primitivă în așteptare, dar imensul mascul se târî, pe jumătate paralizat, să-l înfrunte. Vârful de săgeată era încă înfipt în rana de sub ureche și modelul atât de frumos în alb și negru de pe față era pătat de sânge coagulat și întunecat scurs din rana otrăvită.

Centaine se gândi iar la Nuage și își dori din toată inima ca suferința bietului animal să fie scurtă. Își puse sacul jos, își desfăcu fusta și o ridică în mâini ca pe o capă de matador, apoi se furișă de cealaltă parte a lui O'wa până lângă antilopa rănită.

– Fii gata, O'wa, fii gata! Animalul se întoarse către ea când îi auzi vocea, iar Centaine îl lovi cu capa improvizată și acesta se năpusti spre ea cu forță; coarnele șuierară în aer ca o

coasă în mișcare, copitele gigantice ridicară un nor de praf și Centaine sări agilă la o parte.

Cât timp Centaine îi distrăgea atenția antilopei, O'wa se repezi înainte și-i înfipse sulița drept în gât, vârând vârful de os adânc, răsucindu-l și tăind, căutând artera carotidă. Sângele de un roșu-aprins țâșni în șuvoaie strălucitoare ca niște pene de flamingo în lumina soarelui și O'wa sări înapoi.

- Mulțumesc, mărețule gnu. Îți mulțumesc că ne-ai lăsat să trăim.

Toți trei rostogoliră leșul pe spate, dar în momentul în care O'wa se pregătea să facă prima tăietură cu cuțitul de cremene, Centaine deschise lama briceagului și i-l întinse.

O'wa ezită. Încă nu atinsese niciodată acea armă atât de frumoasă. Credea că i se va lipi de degete și nu va fi niciodată în stare să i-o mai dea înapoi.

- Ia-l, O'wa, îl îndemnă Centaine, și când îl văzu că încă ezită, uitându-se încremenit la cuțit cu respect și timiditate, pricepu cu o străfulgerare de intuiție care era adevăratul motiv al răcelii lui O'wa față de ea.

„Vrea cuțitul, tânjește după el", își spuse fata.

Aproape izbucni în râs, dar se controlă.

– Ia-l, O'wa. Și micul bărbat îi întinse încet mâna și-l luă.

Îl răsuci cu dragoste între degete. Îi mângâie oțelul, pipăi lama și verifică tăișul cu degetul mare.

– Ai! Ai! exclamă el când metalul îi crestă pielea și un șirag de mărgeluțe de sânge îi apăru pe degetul mare. Ce armă! Uite, H'ani! îi arătă cu mândrie degetul rănit. Uite ce ascuțit e!

– Soțul meu prostuț, de obicei trebuie tăiat vânatul, nu vânătorul!

O'wa chicoti fericit auzind gluma și se aplecă la lucru. Luă scrotul animalului în mâna stângă și-l trase în afară, apoi cu o singură tăietură îl desprinse cu totul.

– Ai! Cât e de ascuțit! Puse scrotul deoparte – testiculele prăjite pe cărbuni erau o delicatesă și sacul de piele moale va fi o pungulițã minunatã pentru vârfuri de săgeți și alte obiecte valoroase de mici dimensiuni.

Apoi O'wa făcu o tăietură superficială prin piele începând de la rana dintre picioarele de dinapoi ale animalului, ținând lama într-un unghi ascuțit astfel încât să nu străpungă cavitatea abdominală. Conduse tăietura cu degetul arătător vârât sub piele, în sus printre picioarele din față până sub gât, oprindu-se la începutul bărbiei. Tăie în cerc în jurul gâtului și în jurul copitelor, apoi tăie prin partea interioară a picioarelor până se intersectă cu prima incizie laterală lungă. Cele două femei traseră apoi de partea interioară a pielii, pe sub mușchii albăstrii ca de marmură înfășurați în capsulele lor transparente, și jupuiră pielea de pe gnu într-o singură bucată. Pielea făcu un sunet moale, ca un fâșâit, în timp ce o desprindeau de corp, și o întinseră cu grijă pe pământ, cu partea îmblănită dedesubt.

O'wa deschise apoi cavitatea stomacală cu precizia unui chirurg, ridică viscerele grele și ude și le așeză pe cearșaful de piele.

H'ani se repezi și adună un mănunchi de iarbă fină și palidă de deșert. Trebui să meargă la destul de mare distanță în jur, căci smocurile de iarbă erau risipite și rare. Se întoarse grăbită și aranjă iarba peste tigva-bol, iar O'wa despică punga albă și alunecoasă a rumenului din stomac și scoase afară două mâini pline de conținutul acestuia. Din vegetația nedigerată picura apă, încă înainte ca O'wa să înceapă să o stoarcă.

Folosind mănunchiul de iarbă ca pe o sită, O'wa umplu tigva de lichid și apoi o ridică în amândouă mâinile până la buze. Bău cu sete, închizându-și ochii în extaz și când coborî bolul, râgâi tunător și zâmbi cu gura până la urechi. Îi trecu bolul lui H'ani care bău și ea cu zgomot, sfârșind cu un râgâit

și o exclamație ascuțită de apreciere, se șterse la gură cu dosul mâinii și-i trecu bolul lui Centaine.

Aceasta examină lichidul de culoare palidă, verzuie-maronie. „Nu e decât lichid vegetal, se consolă singură. Nici măcar n-a fost mestecat sau amestecat cu sucurile gastrice încă..." Și ridică tigva la buze.

Era mult mai ușor decât își închipuise, avea gust de supă de ierburi, cu un gust ușor amărui de la tuberculii de bi. Îi dădu tigva goală înapoi lui O'wa, și în timp ce acesta storcea și filtra și restul conținutului rumenului, Centaine își imagină masa lungă din salonul de la Mort Homme aranjată cu argintărie, cristale prețioase și porțelanuri de Sèvres, și cât caz făcea Anna de flori, de prospețimea calcanului, de temperatura vinului și de nuanța exactă de roz a feliilor de file proaspăt decupate, și izbucni în râs. Ajunsese într-adevăr extrem de departe de Mort Homme.

Cei doi micuți *san* izbucniră și ei în râs cu ea într-o neînțelegere deplină, și toți băură încă o dată, și încă o dată.

– Uită-te la copilă, îl invită H'ani pe soțul ei. În țara nisipurilor cântătoare m-am temut pentru ea, dar deja înflorește ca florile de deșert după ploaie. E puternică, are un ficat de leu – ai văzut cum te-a ajutat la momentul uciderii, cum a atras ochiul gnuului către ea? H'ani dădu din cap cu putere și apoi chicoti și râgâi. O să facă un fiu bun – ascultă numai vorba lui H'ani – un fiu grozav.

O'wa, cu burta umflată de apă bună, zâmbi și era pe punctul de a încuviința, dar privirea îi căzu pe cuțitul așezat pe pământ între picioarele lui, și zâmbetul îi pieri.

– Femeie bătrână și proastă, pălăvrăgești ca un porcușor de guineea, fără minte, și-ntre timp carnea se strică. Apucă rapid cuțitul. Invidia era o emoție atât de străină firii sale, încât O'wa era pe deplin nefericit, fără să fie exact sigur de ce, dar gândul de a-i înapoia fetei cuțitul îl umplea de o furie corozivă pe care nu o mai simțise niciodată în viață. Se încruntă și bombăni în timp ce pregătea viscerele animalului,

tăind felii subțiri din prapurul alb ca de cauciuc și mestecându-le crude în timp ce lucra.

Pe când terminară ei de decorat ramurile unuia dintre copacii uscați cu panglici lungi de carne roșie de gnu, se făcuse zi de câteva ore bune, iar căldura crescu atât de rapid încât carnea se înnegri și se uscă aproape imediat.

Era prea cald ca să mănânce. H'ani și Centaine întinseră pielea udă de gnu peste un cadru de crengi uscate și se ghemuiră sub structura ca un cort, refugiindu-se din fața soarelui, răcorindu-se de la evaporarea fluidelor din stomacul rumegătorului.

La apus O'wa scoase bețișoarele cu care făcea focul și începu procedura laborioasă de a le face să producă o scânteie, dar Centaine, plină de nerăbdare, îi luă grămăjoara de așchii uscate din mână. Până atunci fusese întotdeauna mult prea intimidată de micul *san* și de propriul sentiment de lipsă totală de îndemânare și folos ca să îndrăznească să arate puțină inițiativă. Dar acum, după ce traversase ținutul dunelor și având în vedere propria parte din uciderea antilopei, se simți încurajată și aranjă așchiile, cuțitul și cremenea în timp ce bătrânii o priveau curioși.

Izbi cuțitul de cremene și un șuvoi de scântei sări pe grămăjoara de așchii și Centaine se opri imediat să sufle în flacără. Cei doi *san* țipară de uluire și consternare și se traseră înapoi dintr-o spaimă superstițioasă. De-abia când focul ardea statornic reuși Centaine să-i liniștească și amândoi se apropiară tiptil și se minunară de oțel și cremene. Sub supravegherea și instrucțiunile lui Centaine, O'wa reuși în cele din urmă să obțină și el scântei și se bucură exploziv și copilăros.

De îndată ce noaptea alină căldura arzătoare a soarelui, pregătiră un ospăț din ficat fript, intestine și rinichi, toate învelite în prapur. În timp ce femeile lucrau la foc, O'wa dansă pentru spiritul masculului gnu și, așa cum promisese, sări la fel de sus pe cât sărise când era tânăr și cântă până când vocea îi răgușì. Apoi se ghemui lângă foc și începu să

mănânce.

Cei doi *san* mâncau cu grăsimea scurgându-li-se unsuroasă pe bărbie și obraji – mâncară așa până când stomacul li se umflă și ieși în afară ca un balon, atârnându-le în poală; continuară să mănânce mult după ce Centaine se simți plină și sătulă.

Din când în când Centaine era sigură că le scădea pofta, căci ritmul fălcilor încetinea și cei doi clipeau somnoroși ca niște bufnițe, la lumina focului. Dar O'wa își punea amândouă mâinile pe stomacul umflat și se lăsa pe o fesă, contorsionându-și fața ridată, gemând și încordându-se până reușea să tragă un vânt răsunător. De cealaltă parte a focului, H'ani îi răspundea cu unul exact la fel de asurzitor și amândoi hohoteau de râs și-și îndesau și mai multă mâncare în gură.

Centaine se culcă cu burta plină de carne și de-abia atunci își dădu seama că această orgie de mâncare era o reacție naturală a oamenilor obișnuiți cu lipsurile, care se găseau brusc față în față cu un munte de mâncare și nici o metodă de a o păstra. Pe când se trezi în zori, amândoi se ospătau încă.

Pe timpul domniei soarelui, cei doi *san* zăcură sub cortul de piele de gnu, sforăind cu burțile umflate, dar la apus suflară în foc și începură iar să înfulece. Deja părțile rămase din animal miroseau puternic și urât, dar asta nu păru decât să le stimuleze apetitul.

O'wa se ridică împleticindu-se și se îndepărtă de locul de popas să-și facă nevoile, iar Centaine văzu că fesele lui, care atunci când ieșiseră dintre dune erau moi, ridate și fleșcăite, erau acum tari, rotunde și lucioase.

– Exact ca o cocoașă de cămilă, zise ea chicotind și H'ani chicoti cu ea și-i oferi o felie de slănină, prăjită până ajunsese crocantă și maronie.

Iar dormiră toată ziua ca un cuib de pitoni digerând un banchet gargantuesc, dar la apusul soarelui, cu sacii de bagaje încărcați de fâșiile negre și tari de carne uscată de antilopă,

O'wa le conduse spre est, de cealaltă parte a câmpiei luminate de lună. Purta pe cap pielea împăturită de gnu.

Treptat, câmpia pe care mergeau își schimbă aspectul. Printre smocurile de iarbă fină de deșert începură să apară tufișuri pipernicite care nu-i ajungeau lui Centaine până la genunchi; O'wa se opri o dată și le arătă o siluetă fantomatică și înaltă care trecu prin fața lor în trap rapid, în întunericul nopții – un trup negru cu margini de un alb pufos, și de-abia când dispăru între umbre realiză Centaine că fusese un struț sălbatic.

În zori O'wa întinse iar pielea de gnu ca adăpost împotriva soarelui și așteptară să treacă ziua. La apus băură ultimele picături de apă din ouăle-sticlă – cei doi *san* erau tăcuți și gravi când porniră din nou la drum. Fără apă, moartea nu era decât la ore distanță.

În zori, în loc să facă imediat popas, O'wa rămase nemișcat multă vreme, examinând cerul și apoi se duse înainte într-un arc de cerc față de ruta de mers, ca un ogar mirosind prepelițele, ridicându-și capul, răsucindu-l încet dintr-o parte în alta, cu nările parcă sorbind aerul.

– Ce face O'wa? întrebă Centaine.

– Miroase, zise H'ani, adulmecând și ea ca să-i arate. Miroase apa.

Centaine nu putea să creadă așa ceva.

– Apa nu miroase, H'ani.

– Ba da! Așteaptă, vezi!

O'wa luă o hotărâre.

– Hai! le chemă el și femeile își apucară sacii și se grăbiră după el.

În mai puțin de o oră, Centaine își dădu seama, dacă O'wa se înșela, vor muri. Ouăle-sticlă erau goale, căldura și soarele

secau și ultima urmă de umezeală din trupuri, și aveau să moară înainte să fie loviți de adevărata arșiță a amiezii.

O'wa porni la un moment dat în goană, cu pasul numit de *san* „coarnele" – fuga unui vânător care vede în depărtare coarnele prăzii – și femeile încovoiate de poverile din saci nici măcar nu încercară să țină pasul cu el.

O oră mai târziu îi deslușiră în depărtare silueta minusculă, și când ajunseră în sfârșit lângă el, O'wa le întâmpină cu un zâmbet uriaș și cu brațele desfăcute anunță cu grandoare:

– O'wa v-a condus fără greș la izvorul de adăpat al elefantului cu un colț. Originea numelui se pierdea departe în istoria orală a neamului *san*. O'wa se făli fără rușine, conducându-le pe panta blândă a albiei râului.

Era un râu lat, dar Centaine văzu imediat că era complet secat, plin de nisip fărâmicios și prăfos ca cel din ținutul dunelor și simți cum buna dispoziție îi dispare brusc privind în jur.

Albia cotită în meandre largi era lată de aproximativ o sută de pași, tăind pietrișul câmpiei și, deși nu era nici un pic de apă, amândouă malurile erau acoperite cu o vegetație mult mai deasă decât întinderile aride din rest. Tufărișul era înalt aproape până la brâu, doar din loc în loc câte un tufiș de un verde palid se înălța mai sus. Cei doi *san* vorbeau rapid și însuflețit – H'ani foarte aproape în urma soțului ei, care mergea în frunte prin nisipul albiei râului, cu un aer de mare importanță.

Centaine se lăsă la pământ, ridică o mână de nisip portocaliu-aprins și-l lăsă să-i curgă printre degete supărată. Apoi observă pentru prima dată că albia era acoperită aproape în întregime de urme de copite de antilope și că în unele locuri nisipul fusese adunat în mormane, de parcă niște copii se jucaseră acolo, construind castele. O'wa examina acum atent unul dintre aceste mormane și Centaine se forță să se ridice și să meargă să vadă ce găsise. Se vedea clar că niște antilope

scormoniseră nisipul din albia râului, dar gropița era umplută aproape cu totul de nisip. O'wa dădu din cap cunoscător și se întoarse către H'ani.

– Acesta e un loc bun. Aici ne vom face fântâna de sorbit. Ia copila cu tine și arată-i cum să construiască un adăpost.

Lui Centaine îi era atât de sete și era atât de chinuită de căldură încât era ametită și simțea că-i vine rău, dar își dădu jos sacul de pe umăr și urcă încet pe malul albiei râului după H'ani, ca să o ajute să taie nuiele elastice și ramuri spinoase din tufișuri.

Înapoi în albia râului înălțară rapid două adăposturi rudimentare, înfigând nuielele în nisip într-un cerc, îndoindu-le să li se unească vârfurile și apoi acoperind pe unul cu ramuri și pe celălalt cu pielea tare și urât mirositoare a gnuului. Erau niște adăposturi extrem de primitive, fără pereți laterali și având ca podea nisipul albiei, dar Centaine se trânti recunoscătoare în umbră și-l privi pe O'wa.

Acesta scoase prima dată vârfurile otrăvite din săgeți, mânuindu-le cu grijă precisă, căci și cea mai mică zgârietură putea fi fatală. Înfășură fiecare vârf într-o bucățică de piele netăbăcită și le împachetă într-una din pungulițele agățate la brâu.

Apoi începu să potrivească săgețile de trestie împreună, etanșând articulațiile cu o bilă de gumă de acacia, până obținu un singur tub de trestie gol pe dinăuntru, mai lung decât înălțimea întregului său corp.

– Ajută-mă, floricica vieții mele, o linguși el ostentativ pe H'ani, și începură amândoi să sape cu mâinile în nisip. Făcură o groapă în formă de pâlnie, astfel încât nisipul să nu se scurgă înapoi în groapă – lată în vârf și îngustându-se treptat până când umerii și capul lui O'wa dispărură înăuntru și în sfârșit începu să arunce afară nisip mai întunecat, umed. Săpă și mai adânc, până când H'ani trebui să-l țină de glezne, căci tot corpul îi era vârât în groapă. În cele din urmă îi auziră

strigătele înăbușite din adâncuri și H'ani îi dădu tubul gol și lung de trestie.

Cu capul în jos în groapă, O'wa așează cu grijă tubul de trestie și aranjă un filtru de crenguțe și frunze în jurul capătului deschis, ca să nu se înfunde. Amândouă femeile îl prinseră de glezne și-l traseră afară din puțul îngust, până apăru acoperit tot de nisip portocaliu. H'ani trebui să i-l scoată din urechi, din sprâncene și din părul cărunt, prins pe tot craniul în ghemotoace mici ca niște bulbi de plante.

O'wa reumplu groapa cu mare grijă, tot câte un pumn de nisip odată, lăsând filtrul și tubul de trestie nederanjat; când termină, bătători nisipul bine cu mâinile, lăsând doar un capăt scurt din tubul de trestie ieșit în afară deasupra nisipului.

În timp ce O'wa făcea ultimele retușuri la puțul său, H'ani alese o crenguță verde, îi rupse spinii și o decoji. Apoi o ajută pe Centaine să desfacă dopurile ouălor-sticlă și să le așeze într-un șir ordonat lângă puț.

O'wa se întinse pe jos, cu burta pe nisip și își lipi buzele de capătul tubului de trestie. H'ani se ghemui atentă lângă el, cu ouăle-sticlă la îndemână și crenguța verde decojită în mână.

– Sunt gata, vânătorul inimii mele! îi spuse ea, și O'wa începu să sugă din tub.

Din adăpostul ei, Centaine îl văzu pe O'wa transformându-se în niște foale omenești; pieptul i se umflă și dezumflă, părând să se dubleze în dimensiune la fiecare absorbție șuierătoare de aer, și la un moment dat Centaine simți că în tub intrase ceva. O'wa își închise strâns ochii, ce părură că-i dispar într-o plasă de riduri adânci, iar chipul i se întunecă și mai tare de efort, până ajunse de culoarea unei caramele. Tot trupul îi pulsa și pompa, se umfla ca gușa unei broaște, dezumflându-se și umflându-se la loc imediat, încordându-se enorm să tragă o greutate imensă în sus prin tubul atât de subțire de trestie.

Dintr-odată scoase un sunet lung din gât, ca un miorlăit, fără însă să-și întrerupă ritmul aspirării și H'ani se înclină ușor către el și-i aranjă cu blândețe crenguța decojită la colțul gurii. Un strop de apă sclipitor ca un diamant apăru între buzele lui O'wa și alunecă de-a lungul crenguței; tremură în vârf pentru o clipă și apoi căzu în oul-sticlă pe care H'ani îl ținea sub ea.

– Apă bună, cântăreț al sufletului meu, îl încurajă H'ani. Apă dulce și bună! Și picăturile din gura bătrânului deveniră un șuvoi neîntrerupt, subțire și argintiu, apărând la fiecare aspirare și scurgându-se pe crenguță la expirarea aerului.

Efortul necesar era absolut enorm, deoarece O'wa ridica apa la peste doi metri înălțime, și Centaine îl privi încremenită de uimire și admirație cum umple oule-sticlă unul după celălalt, unul și încă unul, și apoi al treilea, fără nici o pauză.

H'ani era ghemuită lângă el, mângâindu-l, încurajându-l, aranjând crenguța și sticlele, murmurându-i încet, și Centaine fu copleșită brusc de un sentiment straniu de empatie față de acești bătrânei micuți. Înțelese cum viețile lor fuseseră modelate de bucurii și tragedii, de privațiuni și greutăți, fără răgaz sau milă, cum deveniseră uniți din cauza asta într-o legătură atât de puternică și de strânsă încât acum erau aproape o singură ființă. Văzu limpede cum anii de vitregii ale sorții le dăruiseră umor și sensibilitate, înțelepciune simplă și tărie morală, dar în primul rând dragoste, și îi invidie fără urmă de ranchiună.

„Ce bine ar fi dacă aș putea și eu să fiu legată de un om așa cum sunt legați ei doi unul de celălalt!" se gândi ea. Și în clipa aceea realiză că ajunsese să-i iubească pe amândoi.

O'wa scoase în cele din urmă capătul tubului din gură și se trase la o parte gâfâind și tremurând ca un alergător de maraton la sfârșitul cursei, iar H'ani îi aduse lui Centaine unul din ouăle-sticle.

– Bea, Copilă Nam, îi oferi ea lui Centaine.

Centaine bău, însă era atât de dureros de conștientă cât efort fusese necesar în obținerea fiecărei picături atât de prețioase, încât aproape refuzase pentru o clipă.

Bău puțin, cu economie și smerenie, și-i înapoie sticla.

– Apă bună, H'ani, zise ea. Deși era sălcie și amestecată cu saliva bătrânului, Centaine înțelegea acum pe deplin definiția *san* a „apei bune" – orice fluid care menținea viața în deșert.

Se ridică și se apropie de O'wa care stătea întins pe nisip.

– Apă bună, O'wa. Îngenunche lângă el și văzu cât de mult îl secase de puteri efortul făcut, dar O'wa îi zâmbi și dădu ușor din cap, deși era prea obosit să se ridice.

– Apă bună, Copilă Nam, încuviință el.

Centaine își desfăcu șnurul de la brâu și îi oferi cuțitul ținându-l cu amândouă mâinile. Îi salvase viața deja. Dacă l-ar păstra probabil i-ar salva-o din nou în zilele ce aveau să urmeze.

– Ia-l, O'wa, zise ea, oferindu-i-l. Cuțit pentru O'wa.

Bătrânul se uită încremenit la cuțit, iar chipul ridat și întunecat de sânge și efort păli, o furtună teribilă părând să-i golească ochii de orice expresie.

– Ia-l, O'wa, îl îndemnă Centaine.

– E prea mult, șopti el, uitându-se la cuțit cu ochi șocați. Era un dar absolut neprețuit.

Centaine îl apucă de încheietură și-i întoarse mâna în sus. Îi puse cuțitul în palmă și-i închise degetele deasupra. Stând în soarele nemilos, cu briceagul în mână, O'wa respira la fel de adânc și greu ca atunci când sorbise apa prin trestie de la doi metri adâncime, și la colțul ochiului îi apăru o lacrimă care i se scurse apoi prin ridurile adânci, de-a lungul nasului.

– De ce plângi, bătrâne caraghios? îl întrebă H'ani.

– Plâng de bucurie pentru acest dar, îi răspunse O'wa încercând să-și păstreze demnitatea, dar vocea i se întretăie de emoție.

– Ce motiv prostesc de plâns, îi spuse H'ani și clipi amuzată, acoperindu-și râsul înfundat cu mâna bătrână, dar subțire și grațioasă.

O luară spre răsărit de-a lungul albiei secate, dar acum nu mai erau mânați de graba disperată din ținutul dunelor, căci acum aveau apă bună sub nisip.

Porniră la drum înainte de răsăritul soarelui și se opriră doar când arșița amiezii îi obligă să se adăpostească, apoi din nou după-amiaza târziu, până după lăsarea întunericului; acum însă mergeau cu pas mai încet, căutând mâncare și vânând în mers.

H'ani tăie și pentru Centaine un băț lung, asemănător cu toiagul ei, îl decoji și-i întări vârful în foc, arătându-i apoi cum să-l folosească. După doar câteva zile, Centaine recunoștea deja indiciile de suprafață ale multor plante și tuberculi. Deveni curând evident că, deși O'wa cunoștea atât de bine vicleniile și secretele deșertului și avea abilități aproape supranaturale de vânător și călăuză, cele necesare supraviețuirii micului lor clan erau asigurate de fapt de priceperea femeilor la găsitul și adunarea mâncării. În zilele sau chiar săptămânile în care vânatul era puțin sau pur și simplu inexistent, nu trăiau decât din plantele pe care ele două le aduceau la foc.

Centaine învăța rapid și ochii ei tineri erau ageri ca de șoim, dar știa foarte bine că nu va fi niciodată în stare să egaleze cunoștințele și talentul nativ al bătrânei. H'ani putea găsi plante și insecte care nu lăsau nici un semn la suprafață despre ascunzișul lor aflat undeva adânc în pământ, și când săpa ea, pământul tare zbura în toate direcțiile.

– Cum faci asta? o întrebă în cele din urmă Centaine. Cu fiecare zi care trecea Centaine știa tot mai bine limba *san*,

ascultând și răspunzând pălăvrăgelii aproape continue a bătrânei.

– Cum a găsit și O'wa de departe fântâna de sorbit, îi explică H'ani. Le miros, Copilă Nam. Miros! Folosește-ți nasul!

– Glumești cu mine, onorată bunică! protestă Centaine, dar o privi cu atenție pe H'ani după aceea, și văzu că într-adevăr părea că nu face nimic altceva decât să miroasă cuiburile adânci de termite, scormonindu-le apoi până găsea „pâinea" albă și fărâmicioasă a furnicilor, pe care o transforma într-o tocană cu gust oribil, dar foarte hrănitoare.

– Exact ca și Kaiser Wilhelm, se minună Centaine și-i strigă lui H'ani: *Cherche!*, așa cum strigase împreună cu Anna către mistrețul imens cu care căutau trufe în pădurea de la Mort Homme. *Cherche,* H'ani! și bătrâna izbucni în râs, ținându-se de burtă de veselie auzind gluma pe care nu o înțelese, apoi făcu un nou miracol cu același aer natural și firesc.

Într-o seară H'ani și Centaine mergeau mult în urma lui O'wa, căci bătrânul se dusese înainte să caute un ținut unde își făceau deseori cuib struții, un loc pe care și-l amintea de la ultima lui vizită aici, cu mulți ani în urmă.

Cele două femei se certau prietenește.

– Nu, nu! Copilă Nam, nu-i voie să scoți două rădăcini din același loc. Trebuie întotdeauna să treci pe lângă una înainte să sapi iar – ți-am mai spus asta deja! o mustră H'ani.

– De ce? întrebă Centaine îndreptându-se de spate și împingându-și de pe frunte șuvițele dese de păr, mânjindu-se pe față cu sudoare și praf.

– Trebuie să lași una pentru copii.

– Caraghioasă bătrână, nu sunt copii aici.

– O să fie... zise H'ani arătând cu subînțeles pântecul lui Centaine. O să fie. Și dacă nu le lăsăm nimic, ce-o să zică despre noi când o să moară de foame?

– Dar sunt așa de multe plante! exclamă exasperată Centaine.

– Când O'wa va găsi cuibul de struți, va lăsa pe loc câteva ouă. Când tu vei găsi două rădăcini, lasă una pe loc, și fiul tău va crește puternic și va zâmbi când îți va repeta numele copiilor lui.

H'ani își întrerupse discursul și alergă până la un petic golaș și stâncos de pe malul albiei secate și se aplecă să examineze pământul, cu nările palpitând.

– *Cherche,* H'ani! râse Centaine de ea și H'ani râse la rândul ei, începând să sape, apoi se aruncă în genunchi și ridică ceva din groapa puțin adâncă.

– Acesta e primul pe care-l vezi, Copilă Nam. Miroase-l. Are gust foarte bun.

Îi dădu rădăcina semănând cu un tubercul de cartof, acoperită cu pământ, pe care Centaine o mirosi cu atenție și deschise ochii mari simțind aroma atât de cunoscută. Șterse imediat pământul de pe coaja diformă și mușcă.

– H'ani, iubita mea bătrânică, strigă ea. E o trufă! O trufă adevărată. N-are aceeași formă sau culoare, dar miroase și are gustul exact la fel cu trufele de pe moșia noastră!

O'wa găsise cuiburile de struț și Centaine bătu unul dintre ouă în propria lui jumătate de coajă, amestecă înăuntru bucățelele de trufe și găti o enormă *omelette aux truffes* pe o lespede plată încălzită în foc.

În ciuda mizeriei de pe degetele lui Centaine, de la care avea o culoare oarecum cenușie, a firelor de nisip și a bucățelelor de coajă de ou care le scrâșneau între dinți, o mâncară cu mare plăcere.

În seara aceea, culcată sub acoperișul primitiv de crenguțe și frunze, o copleși dorul de casă provocat de gustul trufelor și își apăsă brațul pe față ca să-și înăbușe hohotele de plâns.

– Oh, Anna – aș da orice, orice pe lume, numai să mai văd o dată iubita ta față bătrână și urâtă.

Urmau albia secată a râului și săptămânile se transformară în luni, iar copilul nenăscut al lui Centaine creștea din ce în ce mai puternic.

Avea un regim alimentar redus, dar sănătos, făcea zilnic exerciții fizice – mergea, săpa, căra – și copilul din ea nu creșcu mare, dar sânii i se umflară și câteodată când era singură și se freca pe trup cu miezul zemos al tuberculilor de bi, îi privea mândră și le admira forma obraznică și mândră, cu sfârcuri roz.

– Oh, ce-aș vrea să mă vezi acum, Anna, murmură ea. Nu mi-ai mai putea spune că arăt ca un băiat. Dar precis te-ai plânge ca-ntotdeauna de picioarele mele, prea lungi, prea slabe și cu mușchi prea tari – oh, Anna, oare unde ești?

Într-o dimineață, la răsăritul soarelui, când deja călătoreau de mai multe ore, Centaine se opri în vârful unei ridicături scunde de pământ și se uită încet în jur.

Aerul era încă rece și atât de limpede încât putea vedea până la linia orizontului. Mai târziu, la venirea arșiței, se va îngroșa până la o translucidităte opalină și soarele va seca de culoare tot peisajul. Va fi înconjurată din toate direcțiile de miraje de căldură, toate contururile vor deveni straniu de deformate, cele mai obișnuite grupuri de pietre sau tufișuri de vegetație se vor transforma în monștri tremurători.

Acum însă totul în jurul ei avea contururi clare și culorile intense se vedeau în adevărata lor splendoare. Câmpiile line erau presărate de ierburi palide, argintii, ca de ceață și vedea copaci, copaci adevărați, vii, nu mumiile acelea străvechi arse

de soare și uscăciune, care stăteau de veghe în câmpiile de sub dune.

Acești acacia impunători și plini de spini creșteau clar separați unul de altul. Aveau trunchiuri masive, acoperite de scoarță dură ca pielea de crocodil, contrastând cu coroana mare în formă de umbrelă, cu frunze delicate, de un verde-argintiu. În cel mai apropiat copac, o colonie de țesătoare construiseră un cuib comun de dimensiuni incredibile, fiecare generație de păsări micuțe și nesemnificative, de culoare maronie, adăugând câte puțin la el, până când într-o zi greutatea cuibului va crește prea mult și va face copacul să se crape în două. Centaine mai văzuse și alte asemenea cuiburi zăcând la pământ, agățate încă de ramuri și mirosind a moarte de la cadavrele sutelor de pui și de la ouăle sparte.

Dincolo de această pădure deschisă se înălțau dealuri abrupte, așa numitele *kopje* africane, crăpate de arșița soarelui și sfărâmate de vânturi, care le dăduseră forme la fel de ascuțite și drepte ca niște dinți de balaur. Lumina moale a soarelui de dimineață le colora pereții de piatră în nuanțe de sepia, roșu și bronz, iar în vârf, ca niște cununi, se profilau străvechii copacii kokerboom, cu trunchiurile lor cărnoase și coroanele ca de palmier.

Centaine se opri și se rezemă în toiag, impresionată de grandoarea aspră a peisajului. Pe câmpia de culoarea prafului păștеau turme de antilope delicate. Erau palide ca fumul și la fel de iluzorii, animale grațioase cu coarne în formă de harpă, cu blănița minunată, de culoare cafenie strălucitoare ca scorțișoara pe spinare, albă ca zăpada pe burtă și cu o bandă laterală de un roșu ciocolatiu.

Chiar în timp ce le privea, antilopele cele mai apropiate sesizară prezența oamenilor și începură să salte încoace și încolo – comportamentul caracteristic de alarmă care le dăduse numele de antilope țopăitoare. Își lăsau capul în jos până când aproape își atingeau cu botul cele patru copite adunate în

mănunchi și săreau ca din praștie drept în sus, cu picioarele țepene, desfăcându-și în același timp pliul de piele pe care îl aveau de-a lungul șirei spinării, dând la iveală coama de păr alb, zburlit.

– Oh, uită-te la ele, H'ani! strigă Centaine. Ce frumoase sunt!

Alarma se răspândi de-a latul câmpiei și sute de antilope o luară la goană în salturi înalte, cu străfulgerări albe.

O'wa își lăsă povara la pământ, își aplecă apoi capul și le imită perfect, săltând cu picioarele țepene, fluturându-și degetele la spate, așa că păru să se transforme într-una din antilopele sprintene din câmpie și cele două femei izbucniră în hohote dezlănțuite de râs, lăsându-se la pământ și îmbrățișându-se una pe alta. Bucuria le ținu mult după ce munții dispărură, învăluiți în mirajele caniculei, și le alină din nefericirea copleșitoare provocată de soarele de amiază.

O'wa își făcu obiceiul să se îndepărteze de femei în timpul lungilor halte din mijlocul zilei, și Centaine nu se mai mira să vadă micuța siluetă stând cu picioarele încrucișate la umbra vreunui copac din apropiere, răzuind cu briceagul pielea de gnu întinsă pe genunchi. În timpul zilei purta pielea pe cap, împăturită cu grijă și răsucită într-o legătură strânsă, și odată, când Centaine se aplecase să o examineze, O'wa devenise atât de agitat încât Centaine îi zise imediat împăciuitor:

– N-am vrut să fac nici un rău, bătrâne bunic.

Dar îi stârnise curiozitatea. Bătrânul era un artizan, și de obicei era încântat să-i arate lucrările. Nu protestase când Centaine îl privise despicând scoarța elastică și galbenă de pe trunchiul de kokerboom, răsucind-o și făcând din ea o tolbă pentru săgețile de rezervă, apoi decorând-o cu siluete de păsări și animale arse în scoarță cu bucăți de cărbune din foc.

Îi arătase cum să confecționeze vârfuri de săgeată din bucăți tari de os alb, frecându-le cu răbdare de o piatră netedă, și Centaine se mira de cât de ascuțite erau marginile și vârful. O luase cu el chiar și în căutarea viermilor din care făcea otrava pentru vârful săgeților, ca aceea cu care doborâse masculul imens de gnu, și care putea omorî un om în câteva ore. Centaine îl ajută să sape sub un tip anume de tufiș și să culeagă din nisip capsulele maronii ca niște granule, crisalidele în care erau închiși viermișorii grași și albi, embrionii gândacului *diamphidia*.

Mânuind insectele cu mare prudență – dacă o cantitate infimă din sucurile trupului lor ajungea la o zgârietură și intra în sânge, însemna o moarte înceată, dar sigură – O'wa le zdrobi într-o pastă pe care o îngroșă cu seva plantei sălbatice sansevieria, și apoi acoperi vârfurile săgeților cu amestecul lipicios. Din sansevieria obținea și fibrele pe care le împletea într-o sfoară rezistentă cu care lega vârful de restul săgeții.

Îi permise chiar și să-l privească în timp ce cioplea un fluier primitiv, de dimensiunile unui stilou, cu care producea explozii de sunete ascuțite cu care-și acompania dansul, sau în timp ce sculpta decorațiunile suliței pe care-o folosea să doboare, într-o învălmășeală de pene delicate, potârnichea *coqui* din zborul ei avântat spre cer sau șopârlele cu cap albastru de pe ramurile cele mai de sus ale copacilor cu spini – dar când lucra la pielea de gnu se ducea la o distanță pe care o considera sigură și lucra singur.

Râul de nisip pe care-l urmau de atât de mult timp se contorsionă în cele din urmă într-o serie de curbe strâmte, ce semănau cu convulsiile unei vipere în agonie, și se termină apoi brusc într-o depresiune uscată, atât de vastă încât copacii de pe malul celălalt nu erau decât o linie întunecată și tremurătoare la orizont. Suprafața depresiunii era albă de la cris-

talele sării evaporate. Reflexia razelor de soare de la amiază era dureros de intensă pe această suprafață cristalină ce nu putea fi privită direct – chiar și cerul de deasupra era de un argintiu palid din cauza ei. Boșimanii îi dăduseră numele de „locul mare și alb".

Construiră adăposturi pe marginea abruptă a depresiunii, mai solide și mai bine acoperite decât toate celelalte, dând locului de popas un aer de permanență, iar cei doi *san* intrară într-o rutină plină de simplitate, deși cu un aer de așteptare ce o mira pe Centaine.

– De ce ne-am oprit aici, H'ani? Fiecare zi în care nu se întâmpla nimic o făcea să fie tot mai nerăbdătoare și mai neliniștită.

– Așteptăm să traversăm, îi răspunse bătrâna și nimic altceva.

– Să traversăm unde? Unde mergem? insistă Centaine, dar H'ani deveni și mai vagă și arătă un arc mare de cerc spre răsărit, răspunzându-i cu un nume pe care Centaine nu reuși să și-l traducă decât prin „locul unde nu e voie să moară nimic".

Copilul lui Centaine crescu puternic în pântecul ei din ce în ce mai umflat. Uneori era greu să respire și aproape imposibil să găsească o poziție confortabilă pe pământul gol. Își făcu un cuib de iarbă moale în micul ei adăpost contra soarelui, ceea ce îi amuză nespus pe cei doi bătrâni. Pentru ei pământul gol era suficient ca pat și se rezemau de propriul umăr pe post de pernă.

Centaine se culcă în cuibul ei și încercă să numere zilele și lunile de când fusese cu Michael, dar trecerea timpului era neclară și cețoasă, se dilata sau se contracta fără nici o logică, și nu știa cu siguranță decât că nu mai avea mult până îi va veni vremea să nască. H'ani îi confirmă părerea verificându-i burta cu degetele ei blânde și înțelepte.

– Pruncul stă sus și se zbate să fie liber. Va fi un băiat, Copilă Nam, îi promise ea și o duse pe Centaine în deșert să adune niște ierburi speciale de care urmau să aibă nevoie pentru naștere.

Spre deosebire de multe alte neamuri din Epoca de Piatră, oamenii *san* erau perfect conștienți de procesele procreării și înțelegeau că actul sexual nu era un act izolat și fără nici o consecință, ci primul pas în lunga călătorie spre naștere.

– Unde e tatăl pruncului ce crește în tine, Copilă Nam? o întrebă H'ani, și când văzu lacrimile din ochii lui Centaine își răspunse singură. A murit în ținuturile din nord de la capătul lumii. Nu-i așa?

– De unde știi că vin din nord? o întrebă Centaine, bucuroasă să schimbe subiectul de la amintirea atât de dureroasă a lui Michael.

– Ești mare – mai mare ca orice *san* din deșert, explică H'ani. Înseamnă că vii dintr-o țară bogată unde traiul e ușor, o țară cu ploi bune și mâncare îmbelșugată. Bătrâna considera că apa era sursa vieții. Vânturile de ploaie vin de la nord, deci și tu trebuie să vii tot de la nord.

Centaine îi zâmbi, intrigată de logica aceasta.

– Și de unde-ai știut că sunt de departe?

– Pielea ta e palidă, nu e întunecată de soare ca pielea oamenilor *san*. Aici, în mijlocul lumii, soarele stă chiar deasupra, dar nu se duce niciodată la nord sau la sud, și la est și vest e jos și slăbit, așa că tu precis vii de undeva de foarte departe, unde soarele n-are destulă căldură și putere să-ți înnegrească pielea.

– Mai știi și alți oameni ca mine, H'ani, oameni mari cu pielea palidă? Ai mai văzut oameni așa ca mine? o întrebă Centaine cu nerăbdare, și când văzu privirea schimbată a bătrânei o apucă de braț. Spune-mi, bunică bătrână și înțeleaptă, unde ai văzut oameni ca mine? În ce direcție și cât de departe? Cum aș putea să ajung la ei? Te rog, spune-mi.

Ochii lui H'ani se întunecară cu un văl de neînțelegere. Își scoase un grăunte de mucus uscat din nară și-l studie cu atenție minuțioasă.

– Spune-mi, H'ani, insistă Centaine, scuturându-i blând brațul.

– I-am auzit pe bătrâni vorbind despre așa ceva, recunoscu supărată H'ani. Dar eu n-am văzut niciodată așa oameni, și nici nu știu unde pot fi găsiți. Și Centaine își dădu seama că mințea. Apoi, într-o bolboroseală rapidă și vehementă, H'ani continuă: Sunt cruzi ca leii și otrăvitori ca scorpionii și *san* se ascund de ei...

Sări în picioare agitată, își luă sacul și toiagul și plecă grăbită din locul de popas, întorcându-se doar după apusul soarelui.

În seara aceea, după ce Centaine se ghemuise în patul ei de iarbă, H'ani îi șopti lui O'wa.

– Copila tânjește după neamul ei.

– Am văzut-o uitându-se spre sud cu tristețe în ochi, recunoscu O'wa.

– Câte zile de drum sunt până în țara uriașilor palizi? întrebă H'ani cu ezitare. Cât de mult ar avea de mers până la clanul ei?

– Mai puțin de o lună, mormăi O'wa și amândoi rămaseră tăcuți multă vreme, cu privirile ațintite în flăcările albăstrui ale focului din crengi spinoase.

– Vreau să mai aud un plânset de prunc înainte să mor, zise în cele din urmă H'ani și O'wa încuviință. Amândoi își întoarseră spre răsărit chipurile micuțe, în formă de inimă. Se uitară până târziu în întuneric, înspre Locul Tuturor Vieților.

H'ani o găsi într-o zi pe Centaine singură în genunchi, rugându-se în pustietate, și o întrebă:

– Cu cine vorbești, Copilă Nam?

Centaine își dădu seama că nu știe cum să-i explice, pentru că deși limba *san* era bogată și complexă când trebuia să descrie aspectele materiale ale lumii deșertului, era extrem de dificil de folosit pentru exprimarea ideilor abstracte.

Totuși, după mai multe discuții de-a lungul mai multor zile, în timp ce căutau mâncare prin deșert sau găteau deasupra focului, Centaine reuși să descrie conceptul de Divinitate și H'ani clătină din cap cu îndoială și mormăi încruntată, analizându-l.

– Vorbești cu spiritele? întrebă ea. Dar majoritatea spiritelor trăiesc în stele, și dacă vorbești așa de încet, cum vrei să te-audă? Trebuie să dansezi și să cânți, și să fluieri tare de tot ca să le-atragi atenția. Își coborî vocea. Și nici atunci nu e sigur că te vor asculta, căci drept să-ți spun, am băgat de seamă că spiritele-stele sunt capricioase și uituce. H'ani aruncă o privire bănuitoare în jur, ca un conspirator. În experiența mea, Copilă Nam, Mantis și Eland sunt mult mai de încredere.

– Mantis și Eland? întrebă Centaine încercând să nu-și dezvăluie amuzamentul.

– Mantis e o insectă cu ochi imenși care vede tot și cu brațe ca un bărbat mic. Eland e un animal... Oh, un animal mult mai mare decât antiopa gnu, cu o gușă atât de plină de grăsime bogată că acoperă tot pământul – dragostea oamenilor *san* pentru grăsime era aproape egală cu dragostea lor pentru miere sălbatică – și coarne răsucite care mătură cerul. Dacă avem noroc vom găsi și Mantis și Eland la locul unde mergem. Între timp, Copilă Nam, vorbește cu stelele, ele sunt într-adevăr frumoase, dar puneți nădejdea în Mantis și Eland.

H'ani îi explicase astfel pe scurt religia *san*, și în seara aceea privi cu Centaine cerul sclipitor de stele și bătrâna îi arătă tinerei femei trena scânteindă a lui Orion.

– Aceea e turma de zebre cerești, Copilă Nam... și acela e vânătorul tâmpit, zise ea arătându-i steaua Aldebaran. A fost trimis de cele șapte neveste ale lui – îi arătă cu un deget

noduros Pleiadele – ca să caute carne de mâncat. Uite vezi, a tras din săgeată, dar i-a zburat prea sus și a căzut la picioarele Stelei Leului – Sirius, cea mai strălucitoare dintre toate stelele fixe, semăna într-adevăr cu un leu – și acuma vânătorului îi e frică să meargă să-și culeagă săgeata, după cum se teme și să se întoarcă la cele șapte soții ale lui, așa că stă acolo și tremură de frică, exact așa cum fac bărbații, Copilă Nam. H'ani hohoti de râs și-și vârî degetul osos între coastele slabe ale soțului ei.

Pentru că *san* iubeau atât de mult stelele, exact ca și ea, iar legătura afectivă dintre ei era deja atât de puternică, Centaine le arătă steaua lui Michael și pe a ei de la sud.

– Dar, Copilă Nam, protestă O'wa, cum se poate să-ți aparțină o stea? Nu aparține nimănui, e a tuturor, exact ca umbra copacului și ca apa izvorului din deșert sau pământul pe care mergem – nimănui și în același timp tuturor. Nimeni nu este stăpânul elandului, dar putem să-i luăm din grăsime dacă avem nevoie. Nimeni nu deține plantele mari, dar putem aduna din ele cu condiția să lăsăm și pentru copii. Cum poți să spui că o stea îți aparține numai ție?

Era conceptul de bază al filozofiei *san*, care devenise tragedia acestor oameni: negarea existenței proprietății. Și asta îi condamnase la o persecuție nemiloasă, la masacre și sclavie sau exil în adâncurile cele mai inaccesibile ale deșertului, unde nu putea supraviețui nici un alt om.

Așa trecură zilele monotone de așteptare – discuții cu rutina lejeră a vânătorii și a căutării plantelor, și apoi într-o seară amândoi *san* păreau să fiarbă de agitație și de emoție, uitându-se spre nord și întorcându-și fețele mici de culoarea chihlimbarului spre cerul de un albastru perfect, precum al oului de bâtlan.

Lui Centaine îi trebuiră mai multe minute până să-și dea seama ce anume îi entuziasma atât de tare. La un moment dat însă, văzu norul. Pipăia marginea de nord a orizontului ca un

deget gigantic, și creștea văzând cu ochii; vârful se turtea în formă de nicovală și tunetul distant se auzi ca răgetul unui leu ieșit la vânătoare. Norul de furtună acoperi în curând cerul până sus, arzând în culorile învăpăiate ale apusului și luminat de fulgerele din interior, ca într-o vrajă minunată.

În noaptea aceea O'wa dansă, fluieră și cântă laude spiritelor norilor până când în cele din urmă se prăbuși de epuizare, dar spre dimineață norii de furtună se dispersaseră.

Totuși cerul nu mai avea același albastru nesfârșit, se vedeau ici și colo, foarte sus, șuvițe de nori cirus. Chiar și aerul părea schimbat. Era încărcat de electricitate statică, le gâdila pielea, căldura era grea și languroasă, chiar mai greu de suportat decât nemiloasele amieze uscate, iar norii se înălțaseră sus peste linia orizontului nordic, fluturându-și faldurile monstruoase peste tot cerul.

În fiecare zi creșteau – din ce în ce mai înalți, din ce în ce mai mulți, se comasară în nord ca o legiune de giganți mărșăluind spre sud, iar pământul era acoperit de o pătură moleșitoare de aer umed care sufoca totul și pe toți.

– Te rog, fă să plouă, șoptea Centaine în fiecare zi, iar sudoarea i se scurgea pe obraji și copilul o apăsa în pântece ca un bolovan de fier.

Noaptea O'wa dansa și cânta.

– Spirit al Norului, privește cum pământul te așteaptă ca o femelă de eland în călduri, care tremură tânjind după mascul. Coboară de sus, Spirit al Norului atât de venerat, și revarsă-ți fluidele creatoare pe soția ta pământ. Urcă-te pe iubita ta și din sămânța ta ea va da naștere belșugului de viață nouă. Și când H'ani scoase niște triluri și ciripituri la refren, Centaine strigă și ea exact la fel de fervent.

Într-una din dimineți nu se mai văzu deloc soarele, norii formau o masă gri, compactă de jur împrejurul orizontului. Foarte jos la început, apoi se scufundară chiar mai jos, și dintr-odată un fulger uluitor se smulse din burta lor grea și cenușie, ca de scroafă, și se năpusti turbat spre pământ,

făcându-l să vibreze sub picioarele oamenilor. O picătură de ploaie o lovi pe Centaine în mijlocul frunții, grea ca o piatră, așa că fata se trase câțiva pași înapoi din cauza șocului, țipând de uimire.

Imediat după aceea norii apăsători se despicară la mijloc și ploaia căzu ca un val de lăcuste. Fiecare picătură care lovea suprafața depresiunii se rostogolea imediat într-o bilă de noroi, sau făcea crengile țepoase ale tufișurilor să tresară și să tremure ca atacate de stoluri întregi de păsări invizibile.

Ploaia o lovea pe Centaine usturător oriunde o atingea. Un strop o lovi în ochi și o orbi pentru un moment. Clipi de câteva ori să-și limpezească vederea și izbucni în râs văzându-i pe H'ani și O'wa țopăind nebunește pe câmpie. Își aruncaseră deoparte zdrențele modeste pe care le purtau și dansau goi în ploaie. Fiecare strop exploda într-un puf argintiu pe pielea lor chihlimbarie atât de ridată și amândoi strigau încântați simțind înțepăturile.

Centaine își smulse și ea fusta de pânză din jurul mijlocului, aruncă de-o parte șalul și rămase goală ca-n ziua în care se născuse, în picioare, cu brațele aruncate spre cer, cu fața întoarsă spre nori. Ploaia o biciui, îi topi părul în șiroaie negre și lungi peste față și umeri. Își împinse la o parte pletele ude cu amândouă mâinile și-și deschise gura larg.

Avea senzația că stă sub o cascadă. Ploaia i se scurgea în gură mai repede decât putea înghiți. Capătul îndepărtat al depresiunii dispăru dincolo de cortina albastră a ploii și întreaga suprafață se transformă într-un noroi galben.

Ploaia era așa de rece încât îi făcu pielea de pe brațe ca de găină și sfârcurile i se întunecară și se întăriră, dar Centaine râse cu bucurie și alergă să danseze și ea cu cei doi *san*, în mijlocul tunetelor ce se auzeau ca niște bolovani masivi rostogolindu-se peste acoperișul cerului. Pământul părea să se dizolve sub cortina solidă de apă argintie. Noroiul îi ajungea deja până la glezne, și îl simțea mătăsos și moale, pleoscăindu-i între degete.

Ploaia le dădea viață și putere și cei trei dansară și cântară până când, la un moment dat, O'wa se întrerupse pe neașteptate și-și înclină capul, ascultând.

Centaine nu auzea nimic peste bubuiturile tunetelor și biciuirea ploii, dar O'wa le strigă un avertisment. Alergară împleticindu-se către malul abrupt al depresiunii, alunecând în mocirla lacomă și apele galbene care le ajungeau deja la genunchi. De pe mal, Centaine auzi și ea sunetul care îl alarmase pe O'wa, un vuiet profund ca un viscol între copacii înalți.

– Râul, zise O'wa arătând palisada groasă de ploaie argintie. Râul e din nou viu.

Venea ca o fiară vie, un piton monstruos, galben și înspumat, de-a lungul albiei nisipoase, șuierând sălbatic de la un mal la altul, cărând în torentul său trupuri de animale înecate și ramuri de copaci. Se prăvăli în depresiunea inundată și se năpusti în valuri compacte pe toată suprafața, spărgându-se de malul de sub picioarele lor, răsucindu-se în vârtejuri amenințătoare, gata să-i prindă de picioare și să-i târască cu el.

Își luară în grabă cele câteva bunuri pe care le aveau și înaintară prin noroi până ajunseră pe teren mai înalt, agățându-se unul de altul pentru sprijin. Se întunecase prematur din cauza norilor de ploaie și era frig. Nu aveau nici o șansă să facă foc așa că se înghesuiră laolaltă ca să se încălzească și tremurară nefericiți de frig.

Ploaia căzu fără încetare toată noaptea.

În lumina plumburie a zorilor se uitară peste peisajul înecat – un lac vast cu suprafață lucitoare, cu insulițe înălțate din loc în loc de pe care șiroia apa și cu copaci de acacia naufragiați ca niște spinări de balene.

– Nu se mai oprește niciodată? șopti Centaine. Dinții îi clănțăneau incontrolabil și frigul îi ajunsese și în pântec, unde pruncul se zbătea și dădea din picioare în semn de protest. Oh, Doamne, te rog, oprește-te acum.

Bătrânii *san* îndurau frigul cu tăria pe care o arătaseră în fața oricărei greutăți. Ploaia părea să crească în ritm în loc să

slăbească, și ascunse de privirile lor era lumea înecată în spatele unei perdele sticloase.

Apoi, la un moment dat, ploaia încetă. Fără nici un semn prevestitor, fără să-și modifice ritmul într-o clipă se prăvălea ca o cascadă solidă și-n următoarea se terminase. Acoperișul de nori joși și vineții se despică brusc și se trase la o parte ca o coajă de fruct copt, dezvăluind albastrul curat și spălat al cerului, iar soarele explodă cu o incandescență orbitoare, contrastele atât de bruște ale acestui continent sălbatic uluind-o încă o dată pe Centaine.

Încă înainte de amiază, pământul însetat sorbise toată apa căzută pe el. Torentele dispăruseră fără urmă. Doar în depresiune se întindeau încă apele de la un mal la altul, licărind, galbene ca sulful. Însă tot pământul era curat și însuflețit de culoare. Ploaia spălase praful ce acoperea copacii și arbuștii, așa că Centaine văzu nuanțe de verde pe care nici nu le visase în această țară cafenie, de culoarea leilor. Solul încă umed era bogat în ocru, roșu și portocaliu, iar micile ciocârlii de deșert se auzeau cântând fericite din toate direcțiile.

Din lucrușoarele pe care le întinseseră la soare să se usuce începură să iasă aburi aproape imediat. O'wa nu-și mai putu stăpâni bucuria și dansă în extaz.

– Spiritele norilor ne-au deschis drumul. Au umplut toate fântânile către răsărit. Pregătește-te, H'ani, micuța mea floare de deșert, mâine-dimineață, înainte de răsăritul soarelui, pornim la drum.

În prima zi de mers intrară într-o nouă țară, atât de diferită, încât lui Centaine aproape că nu-i venea să creadă că era pe același continent. Aici dunele erau compacte, cu ondulări blânde, susținând pe ele o vegetație bogată.

De-a lungul crestelor, ici și colo, se înălțau câte un *mopani* sau un *kiaat,* alternând cu hățișuri aproape impenetrabile de *melalenca,* acolo unde vârfurile dunelor se aplatizaseră, roase

de vreme. Din loc în loc apărea un uriaș terminalia argintiu sau un baobab monumental, care se ridica copleșitor, la douăzeci de metri deasupra restului pădurii.

În văi, câmpurile de iarbă aurie presărate cu acacii înalte ca niște girafe, cu coroana turtită, dădeau peisajului aspectul de parc cultivat. Și aici, în zonele mai joase, ploile recente fuseseră prinse în capcană în ochiurile de apă puțin adânci, și întreg pământul părea să vibreze și să freamăte de viață.

În întinderea aurie de iarbă țâșniră peste tot tulpinițe proaspete de un verde delicat. Grădini de flori sălbatice, margarete și crini arum, gladiole și multe zeci de alte soiuri pe care Centaine nu le recunoscu, apăruseră ca prin farmec, încântând-o pe Centaine cu culorile și frumusețea lor delicată și făcând-o să se minuneze încă o dată de rodnicia Africii. Culese câteva flori și le împleti în coronițe pentru ea și H'ani, și bătrâna se fuduli ca o mireasă.

– Oh, aș vrea să am o oglindă să-ți arat cât de adorabil arăți, îi zise Centaine, îmbrățișând-o.

Chiar și din cer Africa își revărsa abundența. Stoluri de prepelițe, dese ca roiurile de albine, se roteau desupra capetelor lor; în tufișuri zburătoare stoluri de francioc cu pieptul ca de rubin, ierunci de nisip și potârnichi grase ca niște găini de casă, ochiurile de apă erau tulburate de păsări acvatice, rațe sălbatice, bâtlani albaștri și piciorongi cu pene de un negru strălucitor.

– Ce frumos e! exclamă Centaine.

Fiecare zi de drum era ușoară și lipsită de griji după privațiunile și vitregiile câmpiilor vestice, atât de aride, iar când își așezeau tabăra se bucurau de apa la discreție și de câte un ospăț de fructe și nuci sălbatice, și vânat din belșug pentru capcanele și săgețile lui O'wa.

Într-o seară, O'wa se cățără pe crengile cărnoase și umflate ale unui monstruos baobab și afumă roiul de albine care locuia în trunchiul lui gol pe dinăuntru, încă dinainte de

stră-străbunicul lui. Coborî cu o tigvă plină de faguri groși de ceară din care picura o miere întunecată cu parfum asemănător florilor galbene de acacia.

În fiecare zi întâlneau noi specii de animale sălbatice: antilope negre ca noaptea, cu capetele împodobite de coarne lungi în formă de iatagan ce se întindeau în spate până aproape de crupă și uriași bivoli africani, cu coarnele lor răsucite, care miroseau ca niște turme de vite domestice.

– Au coborât de la râul cel mare și din zona mlaștinilor, explică O'wa. Merg după apă și când se usucă totul se întorc iar în nord.

Centaine se trezi în noaptea aceea auzind un sunet nou, infinit mai înspăimântător decât scheunatul șacalilor cu spinare neagră sau țipetele și hohotele ca de plâns ale haitelor de hiene. Era o furtună de zgomot care umplu întunericul, ridicându-se într-un crescendo imposibil și apoi amuțind după un șir de grohăituri profunde. Centaine ieși imediat din micul ei adăpost și alergă la H'ani.

– Ce-a fost asta, bunică? E un sunet care transformă burta în apă! zise Centaine tremurând din cap până-n picioare; bătrâna o îmbrățișă.

– Chiar și cei mai curajoși bărbați tremură prima dată când aud răgetul leului, o mângâie ea. Dar nu te teme, Copilă Nam, O'wa a făcut o vrajă care să ne protejeze. Leul va găsi alt vânat în noaptea asta.

Dar se ghemuiră aproape de foc toată noaptea, punând mereu alți butuci, și era foarte limpede că H'ani avea tot atât de puțină încredere în farmecele soțului ei, cât Centaine.

Grupul de lei înconjură toată noaptea tabăra, rămânând mereu la limita luminii focului, așa că Centaine nu reuși să vadă decât din când în când o străfulgerare palidă de mișcare prin tufișurile întunecate ce-i înconjurau amenințătoare din toate părțile; în zori animalele se retraseră spre răsărit, și

O'wa trăncănind întruna de ușurare îi arătă urmele imense ca de pisică de pe solul moale.

Apoi, în a noua dimineață după ce plecaseră din „locul mare și alb", pe când se apropiau de o nouă fântână de sorbit prin pădurea de mopani, auziră dintr-odată înaintea lor o bubuitură ca de tun și toți înghețară.

– Ce-a fost asta, H'ani?

Dar H'ani îi făcu semn lui Centaine să tacă; auziră trosnetele înfundate ale tufișurilor rupte și apoi brusc un sunet explodă răsunător, limpede și asurzitor ca o trompetă.

O'wa verifică imediat vântul așa cum Centaine îl vedea făcând la începutul fiecărei vânători și apoi le conduse într-un ocol larg și furișat prin pădure până se opriră sub coroana vastă de un verde lucitor a unui mopani înalt, și își lăsă la pământ armele și sacul.

– Vino! îi făcu el semn lui Centaine și, rapid ca o maimuță, se cățără în copac.

Aproape deloc împiedicată de sarcina avansată, Centaine îl urmă în ascensiunea sa pe trunchiul înalt al copacului, până la ramurile cele mai de sus, și de acolo se uită în jos printre crengi la valea acoperită cu iarbă și la ochiul de apă de mică adâncime.

– Elefanți! Centaine recunoscu instantaneu imensele animale cenușii. Veneau în șir, în jos, pe panta văii înspre apă, tropăind cu pasul tunător, legănându-și capetele și fluturând din urechile enorme, răsucindu-și și întinzându-și trompele în anticiparea gustului dulce al apei.

Erau regine bătrâne și slăbănoage, cu lobii urechilor zdrențuiți și cu vertebrele ieșite în afară prin spinările uscătive, tineri masculi cu fildeși gălbui, pui fără colți și sugari gălăgioși alergând să țină pasul cu mamele lor și, în capul coloanei, masculul turmei, pășind maiestuos.

Era înalt de peste trei metri la umeri, cu pielea cenușie zgâriată, cu falduri adânci atârnându-i pe genunchi și

ingrămădite între picioarele din spate. Avea urechile desfăcute ca velele unei corăbii și colții de fildeș erau de două ori mai lungi și mai groși decât ai celorlalți masculi din turmă.

Părea bătrân și totuși fără vârstă, imens și aspru, învesmântat în grandoare și mister, și lui Centaine i se păru că reprezintă esența primordială a acestei țări.

Lothar De La Rey urmărea semnele lăsate de turma de elefanți la trei zile după ce aceasta plecase de la râul Cunene. Le studia cu atenție împreună cu vânătorii ovambo, răspândiți peste pământul frământat și rotindu-se pe loc ca niște ogari de vânătoare. Când se adunară iar, Lothar îi făcu un semn din cap șefului.

– Vorbește, Hendrick.

Negrul ovambo era tot atât de înalt ca Lothar, dar mai lat în umeri. Avea pielea întunecată și fină precum ciocolata topită.

– O turmă bună, își dădu Hendrick cu părerea. Patruzeci de femele, multe cu pui, opt masculi tineri. Și regele turmei e așa de bătrân că are labele netede, așa de bătrân că nu mai poate să-și mestece mâncarea și are balega plină de scoarță de copac și crenguțe. Merge apăsat pe picioarele din față, colții de fildeș îl trag în jos, e un mascul ce merită urmărit, zise Hendrick, mutându-și pușca Mauser în mâna dreaptă și balansând-o de nerăbdare. Războinicul avea înfășurat pe capul mândru un turban de culoare închisă și de gât avea atârnate coliere din mărgele care-i acopereau pieptul gol și musculos, dar purta pantaloni de călărie și o bandulieră de muniție pe un umăr.

– Urma e suflată de vânt, îi atrase încet atenția Lothar. Și e zgâriată peste tot de insecte și prepelițe. E veche de trei zile.

– Se hrănesc, sunt împrăștiați, zise Hendrick, desfăcându-și brațele. Merg încet, puii îi încetinesc.

– Va trebui să trimitem caii înapoi, insistă Lothar. Nu putem risca să fie înțepați de musca țețe. Putem prinde elefanții pe jos?

Lothar își desfăcu nodul eșarfei și-și șterse fața gânditor. Avea nevoie de fildeșul acela. Venise călare înspre nord, către Cunene, de îndată ce primise vorbă de la cercetașii lui că plouase bine în zonă. Știa că vegetația proaspătă și apa de la suprafață vor atrage turmele peste râu, afară din teritoriul portughez.

– Pe jos îi ajungem în două zile, promise Hendrick, dar era un optimist notoriu și Lothar îl ironiză.

– Și în fiecare seară la focul de tabără vom găsi zece fete herero drăguțe, cu câte un urcior plin de bere pe cap, așteptându-ne numai pe noi.

Hendrick își dădu capul pe spate și izbucni într-unul din hohotele lui profunde de râs.

– Trei zile, atunci, recunoscu el cu un chicotit. Și poate numai o fată herero, dar foarte frumoasă și ascultătoare.

Lothar mai cântări o clipă șansele. Era un rege bun, iar masculii tineri trebuiau și ei să aibă fildeș matur – chiar și femelele puteau să dea fiecare cam zece kilograme, iar fildeșul se vindea cu o liră de aur de 24 de karate pe jumătate de kilogram.

Avea cu el doisprezece dintre oamenii lui cei mai buni; chiar dacă trebuia să trimită doi înapoi cu caii, îi rămâneau suficient de mulți oameni cât să facă treabă bună. Dacă dădeau de turmă aveau șanse bune să omoare toate animalele care aveau fildeș.

Lothar De La Rey era complet lefter. Pierduse averea familiei, fusese declarat trădător pentru că lupta în continuare chiar și după ce colonelul Franke se predase și era căutat de autorități – și nu numai, dat fiind că se oferea o recompensă importantă pentru prinderea lui. Aceasta putea foarte bine să fie ultima lui șansă să-și refacă averea. Îi cunoștea suficient de

bine pe britanici cât să-și dea seama că după ce se va sfârși războiul își vor îndrepta atenția spre administrarea noilor teritorii pe care le câștigaseră. În curând aveau să fie instalați comisari și prefecți regionali chiar și în cele mai îndepărtate zone, iar aceștia aveau să pună accent pe aplicarea amănunțită a legilor, acordând o atenție deosebită celor care vânau ilegal elefanți pentru fildeșul lor. Era foarte probabil ca zilele de odinioară, când oricine putea să meargă să vâneze când și unde avea chef, să rămână o simplă amintire. Așa că aceasta se putea să fie ultima sa vânătoare.

– Trimiteți caii înapoi! comandă el. Luăm urma!

Lothar purta cizme de vânătoare lungi și ușoare din piele moale. Toți oamenii lui, călîți de anii lungi de război, porniră în goană în urma turmei, câte unul alergând pe rând în frunte să ia direcția principală, apoi rămânând mai în urmă să se odihnească în timp ce altul îi lua locul în frunte.

Târziu după-amiază intrară în roiul de muște; bestiile ieșiră din umbra pădurii și se năpustiră asupra prăzii, așezându-se pe nesimțite pe spatele oamenilor și sugându-le cu sete sângele. Bărbații tăiară nuiele cu frunze verzi cu care își măturau unul altuia muștele țețe de pe spinare, în timp ce alergau. La lăsarea nopții deja recuperaseră două zile din avansul turmei, iar urmele erau atât de proaspete încât gângăniile și micile viețuitoare ale deșertului nu apucaseră încă să le strice.

Îi opri întunericul. Se culcară pe pământul tare și dormiră ca o haită de câini de vânătoare, dar când luna se ridică deasupra coroanelor copacilor mopani Lothar își trezi oamenii cu lovituri de cizmă. Lumina oblică a lunii le era favorabilă, conturând urmele lăsate de elefanți și trunchiurile copacilor mopani de pe care elefanții smulseseră scoarța ca să se hrănească și care străluceau ca niște oglinzi, călăuzindu-i prin noapte, iar când răsări soarele își măriră și mai tare pasul.

La o oră după răsărit, scăpară de roiul de muște țețe. Teritoriul acestor ucigași zburători era foarte clar delimitat;

într-o sută de pași treceau de la vârtejul chinuitor la liniște totală. Singurele amintiri ale atacului erau umflăturile de pe ceafă și mâncărimea lor înnebunitoare.

Cu două ore înainte de amiază ajunseră la un ochi bun de apă, într-una din văile acoperite cu păduri de mopani. Nu erau decât la câteva ore în urma turmei.

– Beți repede, le porunci Lothar intrând până la genunchi în apa murdară frământată de elefanții care se scăldaseră în ea până ajunsese de culoarea cafelei cu lapte.

Își umplu pălăria cu apă pe care și-o turnă în cap. Pletele dese, de un auriu roșcat îi curseră ude pe față și bărbatul pufni de plăcere. Apa era acră și amară de la urina elefanților – animalele se ușurau întotdeauna simțind șocul apei reci – dar vânătorii băură și-și umplură butelcile. Repede, îi îndemnă Lothar cu glas scăzut, căci în savană sunetul se propagă ușor și turma era foarte aproape.

– *Baas!* le semnalizã Hendrick agitat, și Lothar se duse prin apă până la marginea bazinului, sărind afară rapid.

– Ce e?

Negrul înalt îi arătă pământul fără să zică nimic. Urma era perfect imprimată în lutul galben întărit, atât de proaspătă încât se suprapunea peste cea a elefanților.

– Oameni! exclamă Lothar. Au fost niște oameni aici de când a plecat turma.

Hendrick îl corectă dur.

– *San*, nu oameni. Ucigașii mici și galbeni de vite. Triburile ovambo erau crescătoare de vite, turmele lor erau comoara și dragostea lor cea mai mare. Câinii deșertului care taie sfârcurile ugerelor de la cele mai frumoase vaci – aceasta era răzbunarea tradițională a micilor *san* pentru atrocitățile comise împotriva lor – nu sunt decât la câteva minute înaintea noastră. Putem să-i prindem într-o oră.

– Sunetul de pușcă se va auzi până la turmă, zise Lothar, care împărtășea și el ura omului său de nădejde împotriva

boșimanilor. Erau o năpastă periculoasă, hoți de vite și ucigași. Propriul său străunchi fusese ucis într-una din marile vânători de boșimani, cu cincizeci de ani înainte; o săgeată minusculă, cu vârf de os, găsise o spărtură prin armura lui de piele netăbăcită și istoria familiei îi înregistrase moartea, în detalii înfiorătoare.

Chiar și englezii, cu sentimentalitatea lor bolnăvicioasă față de rasele de negri, își dăduseră seama că nu era loc pentru *san* în lumea secolului XX. Ordinele în vigoare ale Poliției Africii de Sud Britanice, conduse de Cecil Rhodes, conțineau instrucțiuni clare: toți *san* și câinii sălbatici întâlniți în timpul patrulelor trebuiau împușcați imediat. Cele două specii erau considerate egale.

Lothar era foarte tentat, sfâșiat între plăcerea de a face acest serviciu public – vânarea și distrugerea unei haite de *san*, și interesul de a-și cârpi propria avere urmărind elefanții.

– Fildeșul, se hotărî el. Nu, fildeșul e mai important decât să scăpăm de niște babuini galbeni.

– *Baas* – aici! Hendrick se duse lângă marginea apei și se opri brusc. Tonul vocii și felul alert în care-și ținea capul îl făcu pe Lothar să se grăbească la el, și apoi să se așeze imediat pe călcâie, ca să poată examina mai bine acest nou set de amprente de picior.

– Nu-s *san!* șopti Hendrick. Prea mari.

– E o femeie, răspunse Lothar. Piciorul îngust și urmele mici și grațioase ale degetelor erau de neconfundat. O femeie tânără. Urmele de degete erau mai adânci decât călcâiele, deci era un pas tineresc.

– Nu e posibil! zise Hendrick lăsându-se la pământ lângă el și urmărind cu degetul, dar fără să atingă efectiv amprenta, porțiunea arcuită dintre călcâi și rădăcina degetelor. Lothar își lăsă capul pe spate și-și scutură încă o dată pletele ude.

Negrii din Africa merg desculți încă de la primul pas pe care învață să-l facă, și lasă o urmă foarte tipică.

– Poartă pantofi, zise încet Hendrick.

– O femeie albă? Nu, e imposibil! repetă Lothar. Nu aici, nu călătorind însoțită de niște sălbatici de *san!* Pentru numele lui Dumnezeu, suntem la sute de kilometri de orice urmă de civilizație!

– Ba da, e o tânără fată albă, capturată de *san,* confirmă Hendrick și Lothar se încruntă.

Tradiția cavalerismului față de femeile din propria lui rasă era o parte integrală a educației lui Lothar, unul dintre stâlpii religiei protestante. Pentru că era soldat și vânător, pentru că era parte a meșteșugului său, Lothar putea citi semnele lăsate pe pământ ca și cum ar fi văzut cu adevărat fiara sau bărbatul – sau femeia – care le făcuse. Ghemuit asupra acestor urme delicate, în minte i se formă clar o imagine. Văzu o fată cu oase elegante și picioare lungi, proporționată grațios, dar puternică și mândră, cu un pas înclinat înainte care s-o împingă cu putere pe vârfurile picioarelor. Cu siguranță era de asemenea curajoasă și hotărâtă. Oamenii slabi de înger nu puteau supraviețui în pustietatea aceea, și era evident că fata o ducea foarte bine. În timp ce i se forma în minte această imagine, Lothar deveni conștient de un gol adânc în sufletul lui.

– Trebuie să mergem după femeia asta, zise el încet. Ca s-o salvăm de *san.*

Hendrick își ridică ochii spre cer și-și luă punguța cu praf de tutun, turnându-și puțină pudră roșie în palmă.

– Vântul e împotriva noastră, zise el, arătând cu mâna de-a lungul urmei. Și merg împotriva vântului. N-o să dăm niciodată de ei.

– Există întotdeauna o sută de motive foarte bune să nu faci ceea ce nu vrei să faci, zise Lothar trecându-și degetele prin părul ud și legându-l iarăși la ceafă cu curelușa de piele. Îi vom urmări pe *san,* nu pe animale. Vântul n-are nici o importanță.

– *San* sunt animale, zise Hendrick astupându-și una din nările largi cu degetul și trăgând puternic tutun pe cealaltă, înainte să continue. Cu vântul ăsta te pot simți de la trei kilometri și te aud mult înainte să-i vezi tu. Își scuturâ mâinile de reziduurile de praf și se șterse la nas.

– O poveste foarte frumoasă! pufni Lothar. Chiar și pentru tine, cel mai mare mincinos din toată țara ovambo. Gata cu pălăvrăgeala, continuă el răstit. Mergem după fata albă. Ia urma.

De pe creanga cea mai de sus a copacului de mopani, Centaine privea cu încântare crescândă turma de elefanți la adăpat. Odată ce depășise primele momente de tensiune din cauza mărimii și a monumentalei lor urâțenii, realiză rapid legătura afectivă care părea să unească toți membrii turmei. Începeau să i se pară aproape umani.

Patriarhul turmei era arțăgos și în mod limpede era chinuit de dureri în încheieturile pline de artrită. Toți îl tratau cu respect, și-i lăsară una din marginile adăpătorii numai lui. Bău cu zgomot, aruncându-și apa în gât. Apoi se scufundă, gemând de plăcere, în baltă, și cu trompa apucă noroi pe care și-l aruncă pe capul cenușiu și prăfuit. Noroiul i se scurse pe față și elefantul închise ochii extaziat.

De cealaltă parte a ochiului de apă băură și se scăldară masculii tineri și femelele, stropind cu apă și noroi prin trompe de parcă erau niște pompieri cu furtunurile lor, stropindu-se între picioarele din față și pe flancuri, ridicându-și capul și vârându-și trompele adânc în gât ca să-și trimită galoane întregi de apă șuierând în burtă. În cele din urmă, sătui și fericiți, rămaseră pe loc cu trompele împletite într-o îmbrățișare drăgăstoasă, părând să zâmbească indulgent către puii care li se bălăceau vioi printre picioare și pe sub burtă.

Unul dintre puii cei mai tineri, nu cu mult mai mare decât un porc și tot așa de gras, încercă să se strecoare sub trunchiul

unui copac mort care se prăbușise în iaz și se înțepeni în noroi. Într-o stare comică de panică scoase un schelălăit de spaimă și groază. Fiecare elefant din turmă reacționă instantaneu, trecând de la nepăsarea mulțumită la o agitație vecină cu turbarea. Se repeziră înapoi în iazul micuț lovind apa și înspumând-o cu picioarele lor imense.

– Cred că un crocodil a prins puiul, îi șopti O'wa.

– Săracul crocodil! îi răspunse tot în șoaptă Centaine.

Mama își înșfăcă puiul de sub copacul prăbușit, trăgându-l de picioarele din spate, iar puiul se repezi ca o săgeată și își lipi gura de unul din sfârcuri, sugând cu o ușurare aproape isterică. Turma înfuriată se calmă, animalele părând dezamăgite la culme că li s-a refuzat plăcerea să sfâșie în mii de bucăți crocodilul.

Patriarhul se ridică în cele din urmă cu mare greutate în picioare și se îndreptă cu pași mari spre pădure, lucios de noroi, iar femelele își adunară în grabă puii, și porniră cu toții, ascultători, după conducătorul turmei. Mult după ce dispăruseră în pădure, îndreptându-se spre terenurile cu mâncare din sud, Centaine auzi trosnetul crengilor frânte și vuietul burților pline de apă.

Centaine coborî cu O'wa din mopani, zâmbind cu gura până la urechi de plăcere.

– Micuții erau așa de neastâmpărați, îi zise Centaine lui H'ani. Exact ca niște copilași de oameni.

– Noi le spunem oamenii cei mari, încuviință H'ani. Căci sunt înțelepți și iubitori ca oamenii *san*.

Coborâră până la marginea ochiului de apă și Centaine se minună de grămezile de balegă galbenă, imense ca niște munți, pe care le lăsaseră elefanții. Potârnichile cloncănitoare scormoneau deja în movilele aburinde ca să găsească nuci și semințe nedigerate.

Annei i-ar plăcea asta în grădina ei de legume... se gândi Centaine, dar se trezi la realitate. Nu trebuie să mă mai gândesc atât de mult la trecut.

Se aplecă să se spele pe față, căci până și apa atât de nămoloasă oferea alinare împotriva căldurii din ce în ce mai mari, dar O'wa încremeni brusc și-și înclină capul spre nord, din direcția din care venise turma de elefanți.

– Ce e, bunicule bătrân? îl întrebă H'ani, sesizând instantaneu atitudinea lui.

O'wa nu răspunse o secundă, dar avea privirea tulburată și buzele îi tremurară de agitație.

– E ceva... e ceva în vânt. Un sunet, un miros, nu sunt sigur, șopti el. Brusc însă luă o hotărâre. E pericol – aproape. Trebuie să mergem.

H'ani sări în picioare instantaneu și înșfăcă sacul de ouă-sticle. Nu stătea niciodată să dezbată intuițiile soțului ei, îi salvaseră de multe ori pe amândoi de-a lungul vieții petrecute împreună.

– Copilă Nam, zise ea încet, dar apăsat. Grăbește-te.

– H'ani... zise Centaine întorcându-se spre ea nefericită. Era deja până la genunchi în iazul noroios. E așa de cald, vreau să...

– E pericol, e mare pericol. Cei doi *san* se răsuciră pe loc ca niște păsări speriate și goniră înapoi în refugiul oferit de pădure. Centaine știa că în câteva secunde va fi lăsată singură, iar singurătatea era și acum cea mai mare groază a ei. Porni în goană de la iaz, stropind cu apă, își apucă sacul și toiagul și se îmbrăcă în fugă.

O'wa făcu un ocol rapid prin pădurea de mopani, mergând lateral pe direcția vântului, până îl simți suflându-i în ceafă. Asemenea elefanților și bivolilor, oamenii *san* fugeau întotdeauna în direcția vântului când erau speriați, astfel ca mirosul urmăritorilor să fie purtat până la ei.

O'wa făcu o mică pauză pentru ca Centaine să poată să-i ajungă.

– Ce e, O'wa? întrebă ea, gâfâind.

– Pericol. Pericol de moarte. Agitația celor doi bătrâni era evidentă și molipsitoare. Centaine învățase să nu pună întrebări în asemenea situații.

– Ce trebuie să fac?

– Acoperă semnele, așa cum ți-am arătat, îi porunci O'wa și Centaine își aminti instrucțiunile pe care i le dăduse bătrânul, plin de răbdare, de a nu lăsa urme ca să fie vânați, astfel încât urmăritorilor să le fie greu sau chiar imposibil să-i urmărească. Era una din îndemânările de bază de care depindea supraviețuirea poporului *san*.

– H'ani prima dată, apoi tu, zise O'wa complet la comandă acum. Mergi după ea. Fă ce face ea. Eu o să vin în urmă să-ți acopăr greșelile.

Bătrâna era rapidă și agilă ca o prepeliță mică și cafenie. Trecea parcă în zbor prin pădure, evitând căile obișnuite ale animalelor și locurile deschise unde urmele ar fi fost complet evidente, alegând calea cea mai dificilă, trecând aplecată pe sub tufișurile cu spini pe unde nici un urmăritor nu s-ar aștepta să treacă, călcând pe smocuri de iarbă sau alergând de-a lungul trunchiurilor copacilor prăbușiți, schimbându-și lungimea pasului, sărind lateral peste pământ tare, folosindu-se de toate șiretlicurile pe care le învățase într-o viață lungă și grea.

Centaine o urmă, nu la fel de agilă, lăsând ici și colo o urmă vagă de picior, rupând în trecere o frunză dintr-un tufiș fără să observe, deranjând puțin iarba. O'wa venea aproape în urma ei, cu o măturice de fire de iarbă în mână, măturând semnul lăsat de Centaine, aplecându-se să ridice frunza verde atât de compromițătoare, rearanjând cu delicatețe firele îndoite de iarbă care arătau direcția ca niște indicatoare de stradă.

O ghida pe H'ani cu sunete slabe ca ciripiturile de păsări și cu fluierături, iar ea se conforma instantaneu, întorcându-se la stânga sau la dreapta, grăbindu-se sau oprindu-se pentru câteva secunde ca să-l lase pe O'wa să asculte și să adulmece briza, repezindu-se apoi mai departe la semnalul lui.

Dintr-odată ieșiră într-o poiană mare de aproape un kilometru lățime, presărată ici și colo cu câțiva acacia înalți, cu coroanele turtite; dincolo de ea se înălța lanțul jos de coline acoperite de păduri dense de mirt și abanos. Acolo voia O'wa să ajungă.

Știa bine că solul colinelor era format din calcar tare ca piatra, bolovănos și cu sfărâmături tari, și nici un om nu putea să-i urmărească acolo. Odată ajunși la coline, aveau să fie în siguranță, dar în față li se întindea poiana unde, dacă erau prinși, constituiau o pradă ușoară, mai ales dacă urmăritorii erau înarmați cu fumul care ucide de departe.

Pierdu câteva secunde prețioase adulmecând aerul. Era greu de determinat distanța de la care venea acel miros urât, atât de slab în briza ușoară, duhoarea săpunului carbolic și a tutunului, a hainelor și a șosetelor nespălate de lână, a grăsimii râncede de vită cu care-și ungeau ovambo corpul, dar era destul de aproape pentru ca O'wa să se hotărască să riște în terenul deschis.

Chiar și cu talentul lui nu putea acoperi toate urmele lăsate de Copila Nam pe pământul moale și nisipos. Eforturile lui n-ar face decât să încetinească puțin urmărirea, dar știa foarte bine că ovambo aveau cunoștințe de vânătoare și urmărire în savană aproape la fel de bune ca ale sale. Numai pe creasta tare de calcar a colinelor putea fi absolut sigur că li se va pierde urma. Fluieră, imitând țipătul sfrânciocului cu piept stacojiu, și H'ani porni ascultătoare prin poiana deschisă, alergând în viteză prin iarba scurtă și galbenă.

– Fugi, pasărea mea, îi șopti O'wa. Dacă ne prind în câmp, ne omoară.

– Ne-au mirosit deja, zise Hendrick uitându-se la Lothar care venea din urmă. Vezi cum își acoperă semnele?

La marginea pădurii se părea că prada lor se transformase în păsări ce-și luaseră zborul. Orice urmă părea să fi dispărut.

Hendrick le semnalizã grãbit celorlalți vânători ovambo să se răspândească rapid într-o rețea vastă, care înainta în linie dreaptă. Un bărbat din flancul drept fluieră încet și făcu un semn cu mâna, indicând o nouă direcție.

– S-au întors în direcția vântului, îi murmură Hendrick lui Lothar, care mergea la zece pași lateral de el. Ar fi trebuit să ghicesc.

Rețeaua de urmăritori se strânse în linie și înaintă. Un alt bărbat fluieră din stânga și confirmă direcția cu un semn grațios din mână; toți grăbiră pasul, aproape alergând.

Lothar observă chiar înaintea sa o ușoară diferență de culoare pe pământul aparent nederanjat, un mic petic de nisip mai deschis la culoare, nu mai mare decât talpa unui om, și se opri să-l examineze. Era o amprentă de picior măturată cu grijă și ștearsă. Lothar fluieră încet și le făcu semn să înainteze în linie.

– Acuma mă crezi când îți spun că un *san* poate să miroase ca un elefant? îl întrebă Hendrick.

– Nu cred decât ce văd cu ochii mei, îi răspunse Lothar rânjind. Când o să văd un boșiman adulmecând pământul, atunci o să cred.

Hendrick chicoti, dar ochii îi erau reci și lipsiți de umor.

– Au săgeți, zise el.

– Nu-i lăsa să se apropie, răspunse Lothar. Împușcă-i în momentul în care-i vezi, dar ai grijă să nu nimerești femeia albă.

Pierdură de două ori urma. Trebuiră să se întoarcă din drum până la ultimul semn marcat, să verifice în jurul lui, și abia apoi să pornească iar într-o nouă direcție. Boșimanii câștigau timp și distanță cu fiecare reverificare, și Lothar se agită.

– Se îndepărtează de noi, îi strigă el lui Hendrick. Mă duc înainte pe direcția asta – tu mergi după urmă, în caz că-și schimbă iar drumul să ne păcălească.

– Fii atent! îi strigă Hendrick. Poate ne-au pregătit o ambuscadă. Ai grijă la săgeți!

Lothar nu-i luă în seamă avertismentul și o porni la goană prin pădure, fără să mai caute urmele, mergând la noroc cu presupunerea că erau drept în față, sperând să ia boșimanii prin surprindere și să-i forțeze să iasă la iveală, sau să-i facă să meargă așa de repede, încât să-și abandoneze captiva. Nici nu băga în seamă spinii încovoiați care-i sfâșiau hainele. Se apleca de spate ca să treacă pe sub crengile joase ale copacilor de mopani și sărea peste trunchiurile prăbușite, alergând cât putea de repede.

Dintr-odată țâșni afară din pădure într-o poiană deschisă și se opri cu pieptul fremătând fără suflare, cu sudoarea prelingându-i-se în ochi și cămașa udă pe spate de efort.

Văzu o mișcare în cealaltă parte a poienii, imediat sub colinele împădurite – niște puncte mici și negre deasupra vârfurilor unduitoare ale ierbii galbene. Se întoarse la cel mai apropiat copac și se căță cât de repede putu pe prima creangă, ca să vadă mai bine.

Gâfâind nebunește, scotoci în geanta de vânătoare până găsi luneta mică de alamă și-o desfăcu la lungimea maximă. Îi tremurau mâinile și reuși cu mare greutate să focalizeze luneta, dar în cele din urmă mătură cu privirea toată marginea îndepărtată a poienii.

În câmpul vizual apărură trei siluete omenești. Mergeau în șir indian, îndreptându-se exact în direcția opusă lui, aproape de palisada formată de trunchiurile copacilor de mirt. Nu li se vedeau decât capetele și umerii peste nivelul ierbii, săltând cu fiecare pas alergător. Una din siluete era vizibil mai înaltă decât celelalte două.

Nu apucă să le vadă decât trei-patru secunde și ajunseră la lizieră, unde două din ele dispărură instantaneu. Silueta mai înaltă făcu însă o pauză, se urcă pe un trunchi doborât și privi înapoi peste poiană, către Lothar.

Era o fată. Avea părul lung și întunecat, împărțit în două cozi împletite gros ce-i atârnau pe umeri. Lothar îi văzu prin lunetă expresia feței, speriată, dar sfidătoare. Bărbia și sprâncenele aveau linii aristocratice și buzele erau pline și ferme, ochii întunecați, mândri și sclipitori, pielea bronzată, de un auriu întunecat ca mierea, așa că pentru o clipă crezu că era mulatră. Fata își schimbă sacul de pe un umăr pe celălalt și materialul aspru pe care-l purta se desfăcu pentru o clipă.

Lothar văzu o străfulgerare de piele palidă și netedă, neatinsă de soare, forma unui sân tânăr și plin, cu sfârcul roz și formă delicată, și simți că i se înmoaie genunchii, și nu din cauza alergatului în viteză prin pădure. Pentru o clipă i se tăie respirația, sângele începu să-i vuiască în urechi și apoi începu să gâfâie incontrolabil.

Fata își întoarse fața de la el, oferindu-i o imagine din profil și în acea clipă Lothar își dădu seama că nu văzuse niciodată vreo femeie mai atrăgătoare decât aceea. Tânji după ea cu fiecare fibră a ființei sale. Fata îi întoarse cu totul spatele, țâșni sprintenă în afara câmpului vizual al lunetei și dispăru. Crengile de la marginea pădurii tremurară pentru câteva secunde după ce dispăruse.

Lothar se simțea ca un om orb din naștere care pentru o clipă primise în dar miracolul vederii, fiind imediat după aceea azvârlit din nou în întuneric. Se uită lung după fată, cu o senzație de lipsă atât de înfiorătoare, încât mai multe secunde nu se putu nici măcar mișca; când își reveni sări din copac, rostogolindu-se la pământ ca să-și amortizeze căzătura și sărind imediat în picioare după aceea.

Fluieră puternic și îl auzi pe Hendrick răspunzându-i de departe dintre mopani, dar nu așteptă să apară și ceilalți. Traversă poiana în goană, simțindu-și picioarele îngreunate, parcă de plumb. Ajunse la locul în care se oprise fata să se uite înapoi peste poiană, și găsi rădăcina uscată de copac pe care se urcase. Urmele lăsate de picioarele ei goale pe pământul

moale când sărise de pe rădăcină erau adânci și clare, dar câțiva pași mai încolo ajunsese la creasta de calcar a colinei. Calcarul era tare ca marmura, dur și aspru, și Lothar realiză că nu vor găsi nici o urmă pe el. Nu pierdu vremea căutând urme, ci își făcu drum înainte prin tufișurile dese până la marginea crestei, sperând să-i mai vadă încă o dată, de acolo.

Pădurea îl înconjură din toate părțile și deși se urcă în ramurile din vârful unui baobab singuratic și se uită în jur, nu văzu decât acoperișul neîntrerupt al pădurii care se întindea până departe, cenușie și amenințătoare, până la linia orizontului.

Coborî din copac și se întoarse obosit pe propriile urme până la marginea poienii. Vânătorii ovambo pe care-i angajase îl așteptau acolo.

– I-am pierdut pe pământul tare, îi zise Hendrick în loc de salut.

– Caută mai încolo, trebuie să-i găsim, porunci Lothar.

– Am încercat deja, urma s-a închis.

– Nu putem să ne dăm bătuți. Trebuie să mai încercăm – nu pot să-i las să plece.

– I-ai văzut, zise Hendrick încet, văzând chipul stăpânului lui.

– Da.

– E o fată albă, insistă Hendrik. Ai văzut fata, nu?

– Nu putem s-o lăsăm aici în deșert, zise Lothar întorcându-și capul. Nu voia ca Hendrick să-i vadă golul din suflet. Trebuie s-o găsim.

– O să-ncercăm din nou, acceptă Hendrick, și apoi cu un rânjet șiret, cu subînțeles. E frumoasă, fata asta?

– Da, șopti Lothar încet, fără să-și întoarcă încă privirea spre el. E frumoasă. Se scuturâ, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis, și se încruntă. Du-ți oamenii pe creastă, porunci el.

Se chinuiră să găsească urma ca o haită de câini de vânătoare, cercetând fiecare centimetru de piatră galbenă, tare ca stânca, aplecați peste ea îndeaproape și mișcându-se într-o

linie lentă, scrupuloasă, dar nu mai găsiră decât o singură urmă a trecerii celor doi *san* și a fetei albe.

Pe o creangă mai scundă de mirt, chiar la nivelul umărului lui Lothar, se prinsese o șuviță de păr omenesc, smuls din capul fetei, când se aplecase să treacă pe sub creangă. Părul era cârlionțat și elastic, lung cât antebrațul lui, și sclipea în lumina soarelui ca mătasea neagră. Lothar înfășură șuvița cu grijă în jurul degetului și când fu sigur că nu-l vede nici unul dintre ceilalți bărbați, deschise medalionul care-i atârna la gât legat pe un lănțișor de aur. Înăuntru avea portretul în miniatură al mamei sale. Puse șuvița de păr peste portret și închise capacul medalionului.

Lothar îi obligă să caute semne până se făcu întuneric, și dimineața începură din nou, de îndată ce fu destulă lumină să vadă pământul de sub picioare. Îi împărți în două echipe. Hendrick conduse una din echipe de-a lungul marginii răsăritene a crestei de calcar și Lothar se duse spre extremitatea apuseană, unde calcarul se contopea cu nisipurile deșertului Kalahari, încercând să găsească locul unde cei trei ieșiseră de pe creastă.

Patru zile mai târziu încă nu găsiseră acest punct, și doi negri ovambo îi părăsiseră. Se strecuraseră pe furiș în timpul nopții, luându-și puștile cu ei.

– Îi vom pierde și pe ceilalți, îl avertiză încet Hendrick. Toți spun că e o nebunie ce facem. Nu pot să înțeleagă. Am pierdut deja turma de elefanți, și din expediția asta nu se mai poate scoate nici un profit. Urma e moartă. Cei doi *san* și femeia ne-au scăpat. Nu mai putem să-i găsim acum.

Hendrick avea dreptate – devenise deja o obsesie. Acea singură secundă în care zărise imaginea fugară a chipului femeii îl înnebunise. Lothar oftă și întoarse încet spatele colinei pe care se topise urma.

– Foarte bine, zise el și ridică vocea ca să-l audă și restul oamenilor ce mergeau deprimați. Abandonați urma. E o urmă

moartă. Ne întoarcem. Efectul asupra lor fu absolut miraculos. Toți iuțiră pasul voioși și se luminară la față.

Lothar rămase o clipă pe colină în timp ce oamenii lui începură să coboare în vale. Se uită în depărtare peste pădure, către răsărit, către misteriosul centru al țării unde foarte puțini bărbați albi îndrăzniseră vreodată să se aventureze, și atinse medalionul de la gât.

– Unde te-ai dus? Chiar acolo, în adâncul deșertului, în Kalahari? De ce nu m-ai așteptat – de ce-ai fugit? Nu avea nici un răspuns și își lăsă medalionul înapoi în cămașă. Dacă-ți mai găsesc urma vreodată n-o să mă mai pierzi așa ușor, frumoasa mea. Data viitoare te voi urmări până la capătul lumii, șopti el și se întoarse să coboare povârnișul.

O'wa făcu multe ocolișuri și se feri de drumul drept, urmând lanțul de coline către sud, mergând mereu sub culmea cea mai înaltă, conducând cele două femei cât de repede erau în stare să alerge împovărate atât de greu și pe terenul atât de neregulat și dur. Nu le permise să se odihnească, deși Centaine obosise foarte tare și îl implora să se oprească.

Înainte de lăsarea serii le lăsă să-și dea jos sacii din spate și să se trântească pe panta stâncoasă, dar între timp el coborî în viteză culmea să cerceteze linia de contopire dintre nisipuri și calcarul colinelor, ca să găsească locul potrivit pe unde să facă traversarea. La jumătatea coastei dealului se opri și adulmecă, simțise un miros slab de cadavru și se duse oblic pe povârniș până găsi leșul unei zebre bătrâne. Analizând semnele, O'wa văzu că fusese atacată de niște lei când traversase creasta și că aceștia o târâseră în jos pe coastă. Era moartă deja de mai multe săptămâni, resturile zdrențuite de piele și carne erau extrem de întărite și oasele erau risipite printre stânci.

O'wa verifică rapid și găsi toate cele patru picioare ale zebrei intacte. Nu fuseseră încă zdrobite și roase de hiene. Își

desfăcu briceagul și desprinse tocul colțos al copitelor de masa osoasă a metatarsienelor, apoi alergă înapoi sus să le cheme pe femei. Le conduse până la marginea solului moale și acolo îngenunche în fața lui Centaine.

– O voi duce pe Copila Nam și după aceea vin după tine, îi spuse el lui H'ani în timp ce lega tecile copitelor de picioarele lui Centaine cu sfoară de sansevieria.

– Trebuie să ne grăbim, bătrâne bunic, cred că sunt foarte aproape de noi deja, zise H'ani adulmecând neliniștită briza ușoară și înclindu-și capul spre fiecare mic sunet care se auzea din pădure.

– Cine sunt? Centaine își recăpătase nu numai suflarea, ci și curiozitatea și rațiunea. Cine ne urmărește? Eu n-am văzut și n-am auzit nimic. Sunt oameni așa ca mine, O'wa, sunt oameni din neamul meu?

H'ani interveni imediat, înainte ca O'wa să apuce să răspundă.

– Sunt negri. Negri înalți din nord, nu-s oameni din neamul tău. Deși atât ea, cât și O'wa îl zăriseră foarte clar pe bărbatul alb de la marginea poienii când se uitaseră înapoi de pe creastă, în doar puține cuvinte se înțeleseră amândoi să o țină pe Copila Nam cu ei.

– Ești sigură, H'ani? întrebă Centaine, balansându-se pe copitele ei de zebră ca o fetiță încălțată cu prima pereche de pantofi cu toc. Nu erau cu pielea palidă, așa ca mine? Dintr-odată o lovise posibilitatea îngrozitoare că poate fugea de propriii salvatori.

– Nu! Nu! H'ani flutură din mâini în semn de agitație extremă. Copila era atât de aproape de naștere – să asiste la momentul acela era singurul lucru din viață la care mai ținea. Nu erau palizi la piele așa ca tine. Se gândi la cea mai oribilă și înspăimântătoare creatură din mitologia *san*. Sunt uriași negri care mănâncă numai carne de om.

– Canibali! exclamă Centaine, șocată.

– Da! Da! De aceea ne urmăresc. Ca să-ți taie copilul din burtă și să-l...

– Hai să mergem, O'wa! zise Centaine aproape fără suflare. Grăbește-te! Hai!

O'wa își legă cealaltă pereche de copite de picioare și o conduse pe Centaine departe de colina de calcar, mergând în urma ei și creând astfel iluzia unei zebre ce se îndrepta dinspre colină către pădurea din depărtare.

La aproape doi kilometri de culme, o ascunse pe Centaine într-un tufăriș de lăstari spinoși, îi scoase copitele de pe picioare, inversă perechea de pe picioarele lui și se duse înapoi s-o aducă și pe H'ani. Cei doi *san*, încălțați fiecare cu sandalele de copite de zebră, veniră exact pe aceleași urme, ajunseră la ascunzătoarea lui Centaine, își dădură jos copitele și o luară toți trei la goană către răsărit.

O'wa le făcu să meargă toată noaptea și în zori, când femeile adormiră epuizate, el făcu iar un ocol înapoi în jurul urmei ca să se asigure că nu era nici o posibilitate ca urmăritorii să nu fie înșelați de vicleșugul lui cu zebra. Deși nu găsi nici o dovadă că ar fi fost urmăriți, încă trei zile și nopți le obligă să mărșăluiască în forță, nepermițând aprinderea focului, și folosindu-se de fiecare element din natură ca să camufleze și să ascundă urmele.

În cea de-a treia noapte era deja suficient de sigur că au scăpat de urmăritori, așa că le spuse femeilor:

– Putem face foc. Și la lumina lui roșiatică și tremurătoare, dansă cu frenezie plin de dăruire și cântă laude tuturor spiritelor, pe rând, inclusiv lui Mantis și lui Eland căci, după cum îi explică lui Centaine cu mare seriozitate, nu era complet sigur cine îi ajutase să scape, cine dirijase vântul care îi avertizase la început, cine pusese după aceea cadavrul de zebră atât de convenabil, chiar la îndemână. Era deci necesar să le mulțumească tuturor.

Dansă până la apusul lunii și apoi dormi până ce soarele fu sus pe cer. Apoi își reluară ritmul obișnuit de mers – ba chiar făcură un popas devreme în prima zi, când O'wa descoperi o colonie de iepuri.

– Aceasta e ultima dată când putem vâna, spiritele sunt foarte stricte în această privință. Nici un om *san* nu are voie să omoare vreo vietate la distanță de cinci zile de mers de „Locul Tuturor Vieților", îi explică el lui Centaine.

Alese niște nuiele lungi și elastice dintr-un tufiș de grewia, le jupui și le legă laolaltă, până obținu o vargă puternică și flexibilă de aproape nouă metri lungime. Pe secțiunea finală lăsă o ramură laterală care crescuse într-un unghi ascuțit față de tulpina principală, ca un cârlig primitiv de pește. Ascuți vârful acestui cârlig, întărindu-l apoi în foc. După aceea petrecu mult timp examinând cu mare atenție vizuinile iepurilor de câmp, până se hotărî asupra uneia care se potrivea cel mai bine.

Amândouă femeile îngenunchează lângă el și O'wa introduse varga în tunel, cu capătul cu cârligul și o împinse cu mare grijă înăuntru, ca un curățător de hornuri, ghidând-o cu îndemânare prin curbele și cotiturile subterane, până când fu aproape toată în interior.

Îi pulsă dintr-odată în mâini cu mare putere și O'wa o împinse încă mai în adânc, trăgând-o după aceea înapoi ca un pescar ce trage undița când simte mușcătura peștelui.

– Acuma dă cu picioarele în vargă, încearcă s-o lovească tare cu picioarele din spate, zise O'wa răgușit de efort, împingând varga mai adânc în gaură, provocând iepurele s-o mai lovească o dată.

De data aceasta varga începu să i se zbată în mâini ca o vietate, zvâcnind și smucindu-se.

– L-am prins în cârlig! Se împinse cu toată puterea în vargă, înfigând vârful ascuțit de lemn și mai adânc în carnea animalului. Sapă, H'ani. Sapă, Copilă Nam.

Cele două femei se repeziră la pământul moale și fărâmicios cu toiegele cu pietre ascuțite legate la vârf și săpară rapid. Pe măsură ce se apropiau de iepurele prins în cârlig, auzeau din ce în ce mai tare țipetele lui de durere; săpară până ajunseră în sfârșit la animal și O'wa scoase creatura îmblănită afară din pământ. Era de mărimea unei pisici mari, avea culoarea galbenă și se zbătea sălbatic la capătul vergii elastice sprijinindu-se pe picioarele lui puternice din spate, ca de cangur, până când H'ani îl ucise, pălindu-l cu putere în cap cu toiagul.

Până se lăsă noaptea mai uciseră doi iepuri și, după ce le mulțumiră, se ospătară cu friptura dulce și fragedă, ultima pe care o vor mânca pentru multă vreme.

În dimineața următoare, porniră în ultima etapă a călătoriei lor, cu un vânt aspru și fierbinte ce le sufla în față.

Deși era tabu pentru O'wa să vâneze, deșertul Kalahari mustea de viață bogată și prețioasă, atât deasupra, cât și sub pământ. Erau o mulțime de flori și plante cu frunze verzi care puteau fi mâncate în salate, rădăcini și tuberculi, fructe și nuci bogate în proteine; la distanțe convenabile una de alta, toate lăntânile de sorbit erau pline până la vârf. Numai vântul le lăcea probleme, bătându-le mereu din față, fierbinte și abraziv din cauza nisipului, obligându-i să-și acopere fețele cu bucăți de piele și pânză și să meargă aplecați înainte.

În depresiunile vaste sau în poienile cu iarbă pășteau turme amestecate de zebre grase și frumoase și gnu negri-albăstrii, greoi și diformi, cu coame răvășite și picioare sfrijite. Vântul smulgea praful fin ca talcul de pe suprafața văilor și-l ridica în vârtejuri în văzduh, făcând aerul să pară cețos, astfel că soarele însuși nu mai era decât un glob portocaliu neclar și orizontul părea că se strâmtează din toate părțile.

Pulberea fină plutea la suprafața ochiurilor de apă ca o spumă subțire, transformându-se în noroi în nări și scrâșnindu-le printre dinți. Li se formară mărgele umede la colțurile

ochilor, care se uscau, făcându-le pielea să crape, așa că H'ani și Centaine trebuiră să prăjească și să zdrobească semințele de prune amare ca să extragă ulei cu care să se ungă pe piele și pe tălpile picioarelor.

Cu toate astea, cu fiecare zi de marș, cei doi bătrâni deveneau din ce în ce mai puternici, mai activi și mai entuziaști. Păreau din ce în ce mai puțin afectați de vântul biciuitor. Mergeau cu pasul din ce în ce mai voios și pălăvrăgeau însuflețiți unul cu altul în timp ce mergeau, în timp ce Centaine se clătina și rămânea mult în urmă, aproape așa cum se întâmplase la început.

În a cincea seară după ce traversaseră colinele de calcar, Centaine ajunse împleticindu-se de oboseală în tabăra pe care cei doi *san* o instalaseră deja la marginea unei văi. Fata se întinse pe pământul gol, prea înfierbântată și epuizată ca să mai meargă să-și adune iarbă pentru pat.

Când H'ani veni la ea cu mâncare, Centaine o împinse la o parte supărată.

– Nu-mi trebuie. Nu-mi trebuie nimic. Urăsc țara asta – urăsc arșița și praful.

– În curând, o alină H'ani. Foarte curând o să ajungem la Locul Tuturor Vieților și acolo se va naște copilul tău.

Dar Centaine se răsuci cu spatele la ea.

– Lasă-mă... Lasă-mă în pace.

O treziră țipetele celor doi bătrâni, și se forță să se ridice, simțindu-se grasă, murdară și neodihnită, deși dormise atât de mult încât soarele apăruse deja în vârful copacilor, de cealaltă parte a văii. Observă imediat că în timpul nopții vântul se oprise și că aerul era acum aproape limpede. Rămășițele de praf transformaseră zorii de zi într-un caleidoscop de culori sclipitoare.

– Copilă Nam, uite! strigă H'ani și apoi scoase un sunet ascuțit, cuprinsă de emoție. Centaine se îndreptă încet de spate și se uită lung la priveliștea pe care norii de praf o ascunseseră cu o seară înainte.

De cealaltă parte a văii se înălța abrupt din deșert un munte cu spinarea ca de balenă, cu versanți prăpăstioși și vârful rotunjit simetric. Înflăcărat de roșul și auriul bogat al zorilor, semăna cu un monstru fără cap. În unele locuri muntele era golaș și arid, stâncă roșiatică strălucitoare și piscuri avântate, iar în alte părți era acoperit de păduri dese; vârful încoronat de pădure și versanții abrupți erau acoperiți de copaci mult mai înalți și mai robuști decât cei din câmpie. Întregul munte era învesmântat într-o seninătate maiestuoasă de lumina roșietică atât de ciudată, inundată de praf și de tăcerea zorilor africane.

Centaine simți cum toată nefericirea și necazurile îi dispar uitându-se la el.

– „Locul Tuturor Vieților"! zise H'ani și în timp ce vorbea îi trecu toată agitația și vocea îi scăzu la o mică șoaptă. Ăsta e locul pentru care am bătut cale atât de lungă și de grea, ca să-l vedem pentru ultima oară.

Și O'wa fusese copleșit de tăcere, dar acum încuviință încet din cap.

– Aici trebuie să facem pace, în sfârșit, cu spiritele poporului nostru.

Centaine simți aceeași senzație profundă de venerație religioasă care o copleșise în ziua când intrase pentru prima dată în catedrala de la Arras, ținută de mână de tatăl ei, uitându-se în sus, la vitraliile ca niște nestemate din înălțimile întunecate și mohorâte ale naosului impunător. Își dădu seama că stătea în pragul unui loc sacru, și se lăsă încet în genunchi și-și împreună mâinile pe pântecul umflat.

Muntele era mai departe decât păruse în lumina roșie a zorilor. Porniră înspre el și părea mai degrabă să se îndepărteze decât să se apropie. Când se schimbă lumina, parcă se schimbă și atitudinea muntelui. Deveni trufaș și auster, iar piscurile de stâncă sclipiră în lumina soarelui ca niște solzi de crocodil.

O'wa cânta, mergând în fruntea lor.

Vedeți, spirite *san*,
Venim la locul vostru secret
Cu mâini curate, nepătate de sânge.
Spirit al lui Eland și-al lui Mantis, vedeți
Cum venim să vă vizităm
Cu inimi pline de veselie și cu cântece
ca să vă bucurăm...

Muntele se schimbă din nou, începu să tremure și să palpite în căldura din ce în ce mai mare. Nu mai era făcut din stâncă masivă, ci din unde ca de apă și din vălătuci de fum.

Se desprinse de pământ și pluti în aer – un miraj argintiu și tremurător.

Oh, munte pasăre,
Care zbori în cer,
Îți aducem laudă.
Oh, Munte Elefant, mai mare decât
Orice fiară de pe pământ sau din cer, te slăvim.

Așa cânta O'wa, și soarele trecu de zenit și aerul se răcori, iar Muntele Tuturor Vieților se așeză din nou pe pământ, conturându-se impunător deasupra lor.

Ajunseră la poalele pline de grohotiș, pietre și stânci desprinse de pe munte, și se opriră să se uite în sus la vârful înalt. Pietrele erau parcă pictate cu licheni, într-un galben sulfuros și verde acid, iar iepurii mici de stâncă, hyrax, pătaseră pietrele cu excrementele lor, ca lacrimile din ochii unui elefant.

La nouăzeci de metri deasupra lor, o mică antilopă stătea pe o lespede. Se sperie de ei și, cu un behăit ascuțit ca un fluier de copil, sări drept în sus pe stâncă, țopăind din lespede în lespede cu agilitatea unei capre negre, până dispăru dincolo de piscuri.

Cei trei oameni se cățărară pe panta pietroasă și abruptă, până ajunseră la baza stâncii. Peretele versantului era neted și

rece, și se înălța deasupra lor curbat într-un unghi blând, cu un acoperiș imens de catedrală.

– Nu vă înfuriați, spiritelor, că venim în locul vostru secret, șopti H'ani cu lacrimi curgându-i liber pe obrajii galbeni și brăzdați de vreme. Venim în pace smerită, spirite bune, venim să aflăm cu ce v-am greșit și cum să ne răscumpărăm greșeala.

O'wa luă mâna soției sale într-a lui și împreună rămaseră în picioare nemișcați în fața stâncii netede, ca doi copilași goi.

– Venim să vă cântăm și să dansăm pentru voi, șopti O'wa. Venim să facem pace, și apoi cu voia voastră să fim reuniți cu toți copiii clanului nostru care-au murit în febra cea mare, departe de aici.

Acest moment era încărcat de o asemenea vulnerabilitate și intimitate, încât Centaine se simți jenată să-i privească. Se îndepărtă puțin de cei doi bătrâni și se plimbă singură de-a lungul galeriei înguste din fața stâncii. Se opri dintr-odată și privi în sus cu admirație, înmărmurită, la peretele înalt de stâncă care ieșea în afară, deasupra capului ei.

– Animale, șopti ea.

Cuprinsă de o teamă superstițioasă, simți că i se face pielea de găină pe brațe – pereții erau decorați cu picturi, fresce cu animale straniu alcătuite, simplitatea copilărească a formei dându-le o frumusețe ca de vis, și totuși aveau o asemănare uluitoare cu vietățile reprezentate. Recunoscu imediat conturul întunecat și masiv al elefanților cu colți de fildeș, al rinocerilor cu corn în frunte, al antilopelor gnu și sassaby cu ale lor coarne ca niște semiluni, mărșăluind în falange dense de-a lungul pereților de stâncă.

– Și oameni, șopti Centaine, deslușind formele omenești ca niște bețișoare care alergau în urmărirea turmelor de animale sălbatice. Ființe ca niște spiriduși, așa cum se vedeau oamenii *san* pe ei înșiși, înarmați cu arcuri și încoronați cu ghirlande de săgeți, bărbații împodobiți cu penisuri erecte,

disproporționat de mari, și femeile cu sâni și fese proeminente, însemnele de onoare ale frumuseții feminine.

Picturile ajungeau atât de sus pe pereții perfect verticali încât era clar că artiștii construiseră platforme ca să poată picta, precum Michelangelo. Perspectivele erau naive, o siluetă omenească era mai mare decât rinocerii pe care îi vâna, dar asta nu făcea decât să adâncească vraja și Centaine se pierdu în uluiala admirativă, lăsându-se în cele din urmă în genunchi ca să examineze și să se minuneze de o cascadă superbă și curgătoare de elanzi cu imagini suprapuse uneori, în ocru și roșu, cu gușa și umerii cocoșați pictați cu atâta dragoste încât era evident locul special pe care îl ocupau în mitologia *san*.

H'ani o găsi acolo și se ghemui lângă ea.

– Cine-a pictat asta? o întrebă Centaine.

– Spiritele *san*, cu multă, multă vreme în urmă.

– N-au fost pictate de oameni?

– Nu! Nu! Oamenii nu au o asemenea artă, acestea sunt picturile spiritelor.

Deci meșteșugul artiștilor se pierduse, se gândi Centaine, dezamăgită. Sperase că bătrâna era una dintre artiști și că va avea ocazia să o vadă pictând.

– Cu multă vreme în urmă, repetă H'ani. Înainte de amintirea tatălui sau a bunicului meu.

Centaine își înghiți dezamăgirea și se lăsă pătrunsă de plăcerea miraculoasei expoziții de artă.

Ziua era pe sfârșite, dar cât mai ținu lumina merseră încet în jurul bazei stâncii, cu capetele lăsate pe spate ca să poată admira galeria magnifică de artă antică. În unele locuri stânca se sfărâmase, sau furtunile și vânturile distruseseră de-a lungul timpului frescele, dar în văile protejate sau la adăpostul vreunei ieșituri de stâncă picturile păreau atât de proaspete și culorile atât de vii, încât păreau pictate chiar în acea zi.

În ultimele minute de lumină ajunseră la un adăpost unde mai poposiseră și alții înaintea lor; vatra avea un strat gros de

cenușă și peretele de stâncă era înnegrit de funingine, iar o stivă de lemne uscate aștepta în apropiere, gata să fie folosită.

– Mâine vom afla dacă spiritele sunt încă supărate sau dacă ne vor permite să continuăm, o avertiză H'ani. Vom porni foarte devreme, căci trebuie să ajungem la locul ascuns înainte să răsară soarele, cât e încă răcoare. Paznicii se neliniștesc și devin periculoși în căldură.

– Ce e locul acesta? insistă Centaine, dar bătrâna deveni din nou vagă și intenționat distratră. Tot repeta cuvântul *san*, care avea mai multe sensuri diferite – „loc ascuns", „adăpost sigur" sau chiar „vagin" – dar nu voi să spună nimic altceva.

După cum o avertizase H'ani, a doua zi dimineață porniră la drum mult înaintea răsăritului de soare. Cei doi bătrâni erau tăcuți și neliniștiți și, bănuia Centaine, speriați.

Cerul de-abia se lumina de zi, când cărarea din față se întoarse brusc înspre stâncă și intră într-o vale îngustă în formă de triunghi ascuțit. Cărarea era acoperită atât de dens cu vegetație luxuriantă, încât Centaine își dădu seama că trebuie să fie apă bună imediat sub suprafață. Drumul nu era foarte clar, crescuseră plante peste el și era evident că nu mai fusese călcat de pas omenesc de multe luni sau chiar ani. Trebuiau să se aplece pe sub crengile încâlcite și să calce peste bușteni și trunchiuri prăbușite de copaci, prin iarba nouă. Sus, pe crestele avântate, Centaine întrezări cuiburi uriașe și zdrențăroase de vulturi; păsările urâte și dizgrațioase stăteau la pândă pe marginea cuiburilor, cu capetele lor golașe și roz.

– Locul Tuturor Vieților, zise H'ani văzându-i interesul față de păsările din cuiburi. Orice ființă născută aici e specială, binecuvântată de spirite. Chiar și păsările par să știe asta.

Piscurile înalte păreau să se închidă deasupra lor pe măsură ce valea se îngusta și, în cele din urmă, cărarea se opri în fața peretelui de stâncă, într-un colț ascuțit în care se sfârșea valea și nu se mai vedea cerul.

O'wa se postă în fața peretelui de stâncă și începu să cânte, cu vocea lui răgușită ca de fantomă.

– Vrem să intrăm în locul vostru cel mai secret, Spirite ale tuturor Vietăților, Spirite ale clanului nostru. Deschideți-ne calea! Își desfăcu mâinile rugător. Fie ca paznicii acestei treceri să ne lase să trecem.

O'wa își coborî mâinile și păși în interiorul peretelui de stâncă neagră, dispărând din vederea lor. Centaine tresări alarmată, și făcu un pas înainte, dar H'ani o atinse pe braț s-o rețină.

– Acum e mare pericol, Copilă Nam. Dacă paznicii ne refuză, vom muri. Nu fugi, nu da din mâini. Mergi încet, dar hotărâtă, și roagă spiritele să te binecuvânteze în timp ce treci. H'ani îi dădu drumul la braț și păși în interiorul stâncii, urmându-și soțul.

Centaine șovăi. O clipă se gândi c-ar fi mai bine să se întoarcă, dar curiozitatea și frica de singurătate o făcură în cele din urmă să se apropie încet de locul prin care dispăruse H'ani. Văzu și ea acum deschizătura în stâncă, o despicătură îngustă și verticală, prin care nu putea trece cu umerii din față decât dacă intra lateral.

Trase aer adânc în piept și se strecură înăuntru.

Dincolo de portalul îngust se opri o clipă să-și lase ochii să se adapteze la întuneric și se trezi într-un tunel lung și negru. Văzu imediat că era o deschidere naturală, ai cărei pereți nu fuseseră lucrați cu unelte și erau înțesați cu ramificații laterale și alte deschideri la înălțime. Auzi fâșâitul picioarelor goale ale celor doi bătrâni pe podeaua de piatră și apoi încă un sunet. Un murmur jos, profund, ca valurile mării auzite de la distanță.

– Urmează-ne, Copilă Nam. Ține aproape, auzi vocea lui H'ani și Centaine înaintă încet, studiind cu atenție umbrele, încercând să-și dea seama de unde venea murmurul acela vibrant și profund.

În întunericul de deasupra capului văzu niște forme ciudate, ieșind în afară din pereți, ca niște ciuperci ce cresc pe trunchiul unui copac uscat. Atârnau atât de jos încât trebui să

se aplece ca să treacă pe dedesubt – și cu un fior înghețat își dădu seama ce erau.

Caverna era un stup enorm de albine. Structurile ca niște aripi erau faguri, atât de masive că fiecare din ele putea conține sute de galoane de miere. Vedea acum și insectele roind în jurul fagurilor, sclipind mat în lumina slabă, și-și aminti poveștile pe care i le spusese Michael despre albinele africane.

– Sunt mai mari și mai negre decât albinele voastre, se lăudase el. Și sunt așa de rele și periculoase, că le-am văzut înțepând de moarte un bivol sălbatic.

Aproape neîndrăznind să respire, cu părul ridicat măciucă de încordare, așteptând să simtă prima înțepătură arzătoare, forțându-se să nu fugă, urmă siluetele mărunte care mergeau în fața ei. Masele fremătânde de insecte veninoase erau la doar câțiva centimetri deasupra capului ei și corul zumzăitor păru să crească cu furie până amenință să o asurzească.

– Pe aici, Copilă Nam. Nu te teme, căci micuții oameni înaripați îți pot mirosi frica, îi zise H'ani încet și o albină se așeză pe obrazul lui Centaine.

Își ridică instinctiv mâna s-o alunge, și cu mare efort de voință reuși să-și stăpânească mișcarea. Albina o gâdila pe față și o simți traversându-i obrazul până ajunse deasupra buzei superioare – și altă albină i se așeză pe brațul ridicat.

Se uită la ea cu oroare. Era enormă, neagră ca un cărbune, cu cerculețe de un auriu întunecat în jurul abdomenului. Aripile translucide erau închise ca niște foarfeci și ochii multipli sclipeau în lumina slabă.

– Te rog, albinuță, te rog... șopti Centaine când insecta își arcui spatele și din abdomenul dungat cu auriu ieși în afară vârful acului, ascuțit și stacojiu. Te implor, lasă-mă să trec cu copilașul meu!

Albina își curbă trupul și acul atinse pielea moale și bronzată din îndoitura cotului. Centaine se încordă; știa că durerea înțepăturii va fi urmată de mirosul dulceag și dezgustător al veninului care va înnebuni și înfuria roiul de deasupra ei. Se

și văzu în minte acoperită cu totul de pătura vie de albine, zvârcolindu-se pe jos în cavernă, murind de o moarte absolut oribilă.

– Te rog, șopti ea. Lasă-mi bebelușul să se nască în locul tău secret și te vom onora amândoi câte zile vom trăi.

Albina își retrase acul viu și începu să facă un dans complicat și întrețesut deasupra brațului ei, cu piruete, curbe și întoarceri rapide, după care, cu o pâlpâire argintie din aripi, dispăru în zbor.

Centaine își continuă drumul încet și văzu în față nimbul auriu al luminii reflectate. Insecta de pe față i se târî în jos pe buză, așa că nu mai putea vorbi, dar se rugă în tăcere.

„Chiar dacă merg prin valea umbrelor morții... te rog, albinuță, te implor, lasă-mă să trec de dragul copilului meu", rosti ea în gând.

Un zumzet aspru și albina îi străfulgeră prin fața ochilor, ca un fir auriu de praf, și deși pielea îi era și acum înfiorată și amintirea piciorușelor cărnoase o gâdila, își ținu mâinile jos și continuă să meargă în același pas măsurat. Avea senzația că merge dintotdeauna, apoi ajunse la capătul tunelului și se aplecă să treacă prin el în lumina dimineții; simți cum încep să i se moaie picioarele ca reacție la clipele de groază prin care tocmai trecuse. Dacă O'wa nu observa și nu o prindea imediat de braț, ar fi căzut.

– Ești în siguranță acum. Paznicii ne-au dat voie să intrăm în locul sacru.

Cuvintele îi stârniră curiozitatea și deși tremura încă și gâfâia, Centaine se uită cu atenție în jur.

Erau în interiorul unui bazin ascuns în inima muntelui, ca un amfiteatru perfect rotund sculptat în stâncă. Pereții erau verticali, înalți de sute de metri, având un luciu întunecat, de parcă fuseseră pârjoliți de flăcările unui cuptor, dar deasupra strălucea cerul albastru.

Amfiteatrul din stâncă avea probabil diametrul de un kilometru și jumătate. La ora aceea din zi, lumina soarelui nu

pătrunsese încă până în adâncime, așa că poienile acoperite de copaci grațioși de la suprafața solului erau răcoroase și înrourate. Lui Centaine i se părea că seamănă cu măslinii, cu frunzele lor fine și palide și mănunchiurile de fructe de un galben roșiatic de pe crengile mari. Fundul văii se adâncea lin și, mergând în urma lui H'ani printre copaci, Centaine observă că era acoperit, ca de o pătură, de fructe căzute.

H'ani culese unul și i-l oferi.

– Mongongo – foarte bun.

Centaine mușcă din el și scoase o exclamație când se lovi dureros cu dinții de sâmburele mare din mijloc. Nu avea decât un strat foarte subțire de pulpă în jurul sâmburelui, dar era acrișor și gustos ca o curmală, deși nu la fel de dulce.

Din crengile de deasupra se ridică în zbor un stol de porumbei verzi, grăsuți, într-o explozie zgomotoasă și Centaine își dădu seama că valea era plină de viață – păsări și animale mici venite în zori de zi să se ospăteze cu fructele dumbravei de mongongo.

– Locul Tuturor Vieților, șopti ea, fermecată de frumusețea atât de stranie, de contrastul atât de șocant dintre meterezele golașe de stâncă arsă și acest pământ blând și rodnic.

O'wa se grăbi de-a lungul cărării primitive care ducea în centrul bazinului și Centaine îl urmă, zărind în trecere printre copaci un delușor de rocă vulcanică neagră. Dealul era simetric, avea formă conică și era situat exact în centrul amfiteatrului, ca axul central al unui scut mediaval.

Și dealul, la fel ca și restul văii, era împădurit des. Printre bolovanii negri creștea iarbă înaltă și se înălțau copaci de mongongo. O legiune de maimuțe vervet, cu fețe negre, care pălăvrăgeau în copaci, rotiră amenințător din cap, strâmbându-se de teamă, când îi văzură pe cei trei apropiindu-se.

Centaine și H'ani îl ajunseră din urmă pe O'wa și-l găsiră stând în fața unei deschideri întunecate în versantul dealului. Semăna cu intrarea într-un puț de mină, dar când se uită înăuntru, Centaine văzu că panta din interiorul puțului era

blândă. Trecu pe lângă O'wa și se apropie de intrare ca să vadă mai bine, dar bătrânul o prinse de braț.

– Nu te grăbi cu nesăbuință, Copilă Nam. Trebuie să ne pregătim cum se cuvine. O trase înapoi și o conduse cu blândețe mai încolo.

La mică distanță găsiră o tabără *san* extrem de veche, ascunsă între stânci. Acoperișurile de paie ale adăposturilor se prăbușiseră în timp. O'wa le arse cu totul, căci colibele nefolosite atâta vreme devin cuiburi de șerpi și de alte animale periculoase. Cele două femei construiră altele noi, din nuiele și iarbă proaspătă.

– Mi-e foame, zise Centaine, dându-și seama că nu mâncase de seara trecută.

– Haide, îi zise H'ani și o conduse în dumbravă, unde-și umplură sacii cu fructele căzute ale copacilor de mongongo. Înapoi în tabără H'ani îi arătă cum să desfacă stratul de deasupra de pulpă cărnoasă și să spargă apoi sâmburele tare din mijloc între două pietre netede. Miezul sâmburilor semăna cu o migdală uscată. Mâncară câteva, cât să le mai treacă din foame. Aveau gust de nuci.

– Le vom mânca în multe feluri, îi promise H'ani. Și fiecare fel va avea alt gust; fructele prăjite, zdrobite și amestecate cu frunze, fierte ca pâinea de mălai, o să ne fie singura mâncare cât timp stăm aici, unde este interzis să omori.

Cât timp pregătiră ele mâncarea, O'wa se întoarse la tabără cu un mănunchi de rădăcini proaspăt culese și se trase la o parte să le pregătească singur, răzuindu-le și tăindu-le cu briceagul lui atât de mult iubit.

Mâncară înainte de lăsarea întunericului și Centaine descoperi spre surprinderea ei că cina de nuci era foarte îndestulătoare. După ce își puse burta la cale, resimți din plin efectul agitației și al eforturilor zilei și de-abia reuși să se târască și să se culce în adăpostul ei.

Se trezi foarte vioaie și cu o inexplicabilă senzație de entuziasm. Cei doi *san* erau deja în jurul focului de tabără și

după ce Centaine li se alătură, ghemuindu-se lângă ei, O'wa le spuse bombastic, plin de emoție și dându-și importanță:

– Trebuie se ne pregătim acum să coborâm în locul cel mai tainic. Accepți să fii purificată, bunică bătrână? Era evident o întrebare formală.

– Accept, bătrâne bunic, răspunse H'ani bătând ușor din palme în semn de încuviințare.

– Accepți să fii purificată, Copilă Nam?

– Accept, bătrâne bunic, răspunse Centaine bătând și ea din palme ca H'ani, iar O'wa încuviință din cap și scoase din punga de la brâu un corn de țap. Avea vârful găurit și O'wa îl umpluse cu ierburile și rădăcinile tăiate bucățele pe care le adunase cu o zi înainte.

Luă cu degetele din foc un cărbune incandescent și, jonglând cu el ca să nu se ardă, îl puse în deschiderea ca de trompetă a cornului. Suflă deasupra lui până se aprinseră ierburile și în aerul nemișcat se ridică o șuviță subțire de fum albăstrui.

Când pipa începu să ardă constant, O'wa se ridică în picioare și veni în spatele celor două femei, ghemuite încă lângă foc. Își puse în gură capătul găurit al cornului și trase fumul cu putere, suflându-l apoi peste ele. Era acru și foarte neplăcut, lăsând un gust foarte amar în gâtul lui Centaine. Murmură un protest și dădu să se ridice, dar H'ani o trase la loc jos. O'wa continuă să pufăie și să sufle și, după o vreme, Centaine realiză că fumul nu mai era așa de neplăcut. Se relaxă și se rezemă de H'ani. Bătrâna îi puse un braț pe după umeri. Centaine deveni treptat conștientă de o senzație minunată de confort. Își simți trupul ușor ca de pasăre și era sigură că putea pluti în sus, cu spiralele fumului albastru.

– Oh, H'ani, mă simt așa de bine, șopti ea.

Aerul din jur i se părea sclipitor de limpede, vederea îi era clară și acută – observa acum fiecare crăpătură și crevasă din meterezele de stâncă din jur, iar dumbrava de copaci părea

făcută din cristale verzi ce reflectau lumina soarelui cu o strălucire diafană.

Își dădu seama că O'wa îngenunchează în fața ei și-i zâmbi visătoare. Îi oferea ceva, întinzându-i cu amândouă mâinile un obiect.

– E pentru copil, îi zise el și vocea părea să-i vină de foarte departe, ca un ecou ciudat răsunându-i în urechi. E un pled de naștere. Tatăl lui ar fi trebuit să-l facă pentru el, dar asta nu s-a putut. Uite, Copilă Nam, ia-l și naște pe el un fiu voinic.

O'wa se aplecă și-i așeză darul în brațe. De-abia după câteva secunde realiză Centaine că era de fapt pielea de gnu la care lucrase O'wa atât de mult și cu atâta sârguință. O desfăcu exagerat de atentă. Pielea fusese răzuită și bătută până ajusese moale ca o haină scumpă. O mângâie și blănița de pe ea părea să fie de satin.

– Îți mulțumesc, bătrâne bunic, zise Centaine cu o voce ce părea să vină și ea de departe, cu reverberații stranii în propriile urechi.

– E pentru copil, repetă el și trase fum în piept din pipa de corn.

– Pentru copil, da, încuviință Centaine, simțind cum îi plutește capul desprins de corp. O'wa expiră blând un șuvoi de fum albastru direct în fața ei și Centaine nu făcu nici un efort să-l evite, mai degrabă se aplecă înainte să i se uite drept în ochi. Pupilele lui O'wa se micșoraseră ca niște puncte negre sclipitoare, iar irișii erau de culoarea chihlimbarului întunecat, cu un model de linii negre în evantai, înconjurând pupilele. Centaine se simțea ca hipnotizată.

– De dragul copilului, fie ca pacea acestui loc să-ți intre în suflet, zise O'wa prin perdeaua de fum și Centaine simți că exact așa se întâmpla.

– Pace, murmură ea și în centrul ființei ei era o tăcere și o nemișcare minunată, un calm monumental.

Timpul, spațiul și lumina albă a soarelui se amestecară toate și deveniră un singur întreg. Se afla în centrul

universului și zâmbi senină. Îl auzi pe O'wa cântând undeva departe și se legănă ușor în ritm cu el, simțindu-și fiecare bătaie de inimă și trecerea lentă a sângelui prin vene. Simți trupul copilului din ea, ghemuit într-o atitudine de rugăciune, și apoi simți în mod miraculos inima minusculă bătând, ca a unei păsări prinse în capcană, și fu cuprinsă de venerație.

– Am venit aici să fim curățați, cântă O'wa. Am venit să ne spălăm toată greșeala, am venit să ne ispășim relele făcute...

Centaine simți mâna lui H'ani strecurându-se într-a ei, ca un animal cu oase fragile, întoarse încet capul către ea și zâmbi văzând chipul bătrân, atât de drag.

– E vremea, Copilă Nam.

Centaine își trecu pielea de gnu peste umeri. Nu avu nevoie de nici un efort ca să se ridice. Plutea deasupra pământului, cu mâna micuță a lui H'ani încleștată într-a ei.

Ajunseră la deschiderea din deal și, deși era întunecată și abruptă, Centaine intră înăuntru zâmbind și nu simți pietrele aspre de sub picioare. Deschizătura cobora puțin, apoi drumul se nivela și se deschidea într-o cavernă naturală. Îl urmară în jos pe O'wa.

Lumina era filtrată de pe scările din spatele lor și prin mai multe deschizături din acoperișul curbat. Aerul era cald, umed și plin de aburi. Norii de abur se înălțau încet de la suprafața bazinului circular care se întindea pe fundul cavernei, dintr-un capăt până-n celălalt. Suprafața bazinului fremăta ușor și aerul mirosea puternic a sulf. Apele erau de un verde cețos.

O'wa își lăsă pe podeaua de piatră legătura de la mijloc și păși în bazin. Apa îi ajungea până la genunchi, dar se adâncea pe măsură ce înainta, până când nu se mai vedea la suprafața apei decât de la gât în sus. H'ani îl urmă și ea goală în bazin și Centaine așeză la o parte pielea de gnu și lăsă să-i cadă fusta de pânză.

Apa era fierbinte, aproape opărită, un izvor termal provenit din adâncurile vulcanului, dar Centaine nu găsi nimic de

obiectat. Înaintă din ce în ce mai adânc și se lăsă încet în genunchi până când apa îi ajunse la bărbie. Fundul bazinului era din pietriș aspru și nisip. Căldura extrem de puternică a apei îi pătrunse în corp. Apa ieșea cu bulbuci din adâncurile pământului și se învârtea în bulboane și vârtejuri în jurul lor, frământându-le trupul.

Centaine îl auzi pe O'wa cântând încet, iar norii de abur se adunară în jurul ei și o orbiră.

– Vrem să ne ispășim greșelile, cântă O'wa. Vrem să fim iertați pentru ce am greșit împotriva Spiritelor...

Centaine văzu o siluetă formându-se din norii de aburi, o fantomă întunecată, fără substanță.

– Cine ești? murmură ea, și silueta se contură, iar Centaine recunoscu ochii – celelalte trăsături erau prea întunecoase: era bătrânul marinar pe care-l sacrificase rechinului. Te rog, șopti ea. Iartă-mă. Am făcut-o pentru copilul meu. Te rog, iartă-mi greșeala. Pentru o clipă ochii bătrâni și triști părură să-i ofere înțelegere, și imediat după aceea imaginea păli și dispăru în norii de aburi, fiind înlocuită de altele, o oștire de amintiri și creaturi de vis, și le vorbi tuturor. Oh, *papa,* dacă aș fi fost destul de puternică, dacă aș fi putut umple golul lăsat de mama...

Auzi și vocile celor doi *san* prin aburi, întâmpinând cu strigăte și exclamații propriile lor fantome și amintiri. O'wa vână din nou cu fiii lui și H'ani își revăzu copilașii și nepoții și le șopti, cântând dragostea și durerea ei.

– Oh, Michel – ochii lui erau de un albastru absolut încântător – te voi iubi toată viața. Da, oh, sigur că da, îi voi da fiului tău numele tău. Îți promit, iubitule, îți va purta numele.

Nu va ști niciodată cât de mult a stat în bazinul cu apă caldă, dar treptat fantomele păliră și simți mâna lui H'ani conducând-o pe marginea de piatră. Apele fierbinți o sleiseră cu totul de puteri. Trupul îi lucea într-un cărămiziu aprins și mizeria care i se impregnase în piele în timpul călătoriei prin

deșert i se curățase în sfârșit din porii deschiși de apa fierbinte. Își simțea genunchii slăbiți, moi ca de cauciuc.

H'ani o înfășură așa udă cum era în pielea de gnu și o ajută să urce pasajul stâncos până la suprafață. Deja se făcuse noapte și luna strălucea destul de puternic încât să le aștearnă umbre la picioare. H'ani o conduse până la adăpostul primitiv și o înfășură mai bine în pielea de gnu.

– Spiritele ne-au iertat, șopti ea. Sunt mulțumite că am făcut această călătorie. Mi-au trimis copilașii să mă întâmpine și să-mi spună. Poți dormi liniștită acum, Copilă Nam, nu mai e nici un păcat de răscumpărat. Suntem bine-veniți în locul acesta.

Centaine se trezi într-o stare de confuzie, fără să știe exact ce se întîmpla cu ea, fără să știe măcar unde era, imaginându-și pentru câteva secunde că era acasă, în dormitorul ei de la Mort Homme, și că Anna stătea lângă patul ei. Apoi își dădu seama că era pe iarbă aspră și pământ tare și simți mirosul pielii netăbăcite care o acoperea, și imediat după aceea fu copleșită din nou de durere. Avea senzația că cineva îi vârâse o gheară în burtă, o gheară lungă, ascuțită și încovoiată, care o sfâșia și o zdrobea cu cruzime, și țipă fără să vrea de durere, se chirci la pământ și se apucă brusc, cu amândouă mâinile, de burtă.

Odată cu durerea îi reveni și simțul complet al realității. Mintea îi era clară și limpede, după halucinațiile din seara dinainte. Știa ce i se întâmpla, își dăduse seama instinctiv că scufundarea în apa fierbinte din bazin și fumul cu droguri pe care-l respirase precipitaseră nașterea.

– H'ani! strigă ea și bătrâna parcă se materializă lângă ea, ivită din lumina slabă și cenușie. A început!

H'ani o ajută să se ridice în picioare și îi luă pielea de gnu.

– Hai, îi șopti ea. Trebuie să mergem undeva unde să fim singure.

Evident că H'ani alesese deja un loc, căci o conduse pe Centaine direct la o mică peşteră chiar lângă tabără, dar izolată de ea printr-o parte a dumbravei de mongongo. Întinse pielea de gnu sub un copac înalt de mongongo şi o aranjă pe Centaine pe ea. Îngenunche lângă ea şi-i scoase fusta zdrenţuită de pânză şi cu degete rapide şi puternice o examină, după care se lăsă iar pe călcâie.

– În curând, Copilă Nam – foarte curând de-acum. Îi zâmbi fericită, dar Centaine nu-i răspunse, cuprinsă de un nou spasm. Ah, copilul e nerăbdător! încuviinţă H'ani.

Spasmul trecu şi Centaine rămase întinsă, gâfâind, dar de-abia îşi recăpătă răsuflarea, că începeni din nou.

– Oh, H'ani, ţine-mă de mână – te rog! Te rog!

Ceva explodă în adâncul trupului fetei şi un lichid fierbinte i se scurse printre picioare.

– E aproape – e foarte aproape acum, o asigură H'ani şi Centaine scoase un mic sunet chinuit. Acum... zise H'ani şi o trase în poziţie de şezut, dar Centaine se trânti la loc.

– Vine, H'ani.

– Scoală-te! o repezi H'ani. Trebuie să-l ajuţi acum. Scoală-te. Nu poţi să-l ajuţi pe copil dacă zaci acolo pe spate!

O forţă pe Centaine să stea pe vine, cu picioarele şi genunchii depărtaţi, ca şi cum s-ar fi uşurat.

– Ţine-te de copac să te sprijini, o instrui ea pe un ton imperios. Aşa! Îi aranjă mâinile pe scoarţa aspră şi Centaine gemu şi se lipi cu fruntea de trunchi. Acum! H'ani îngenunche în spatele ei şi îi înconjură mijlocul cu amândouă braţele ei puternice şi subţiri.

– Oh, H'ani... ţipă ascuţit Centaine.

– Da! O să te-ajut să-l împingi afară. Îşi strânse braţele în jurul ei şi Centaine împinse instinctiv. Împinge, Copilă Nam – tare! Mai tare! Împinge! O îndemnă H'ani simţind muşchii abdominali ai fetei încordându-se şi întărindu-se ca nişte benzi de oţel.

Centaine simți ceva ca un blocaj imens în ea și se agăță de copac, se încordă și gemu – și brusc simți cum obstacolul se mișcă puțin, și apoi se blochează iar.

– H'ani! țipă ea și brațele subțiri se încleștară în jurul ei; bătrâna gemu cu ea și se încordară amândouă. Trupul gol al lui H'ani era lipit de spatele ei arcuit și Centaine simți cum se scurge putere în ea din carnea bătrână și ofilită a femeii, ca un curent electric.

– Încă o dată, Copilă Nam! îi zise H'ani răgușit în ureche. E aproape – așa de aproape. Acuma! Copilă Nam, împinge tare!

Centaine împinse cu toată puterea și voința ei. Își încleștase fălcile atât de tare încât avea senzația că i se sfărâmă dinții și că ochii i se umflă în orbite. Apoi simți cum ceva se rupe în ea, o durere arzătoare, usturătoare, dar în ciuda ei mai găsi putere pentru o nouă convulsie viguroasă. Se mișcă din nou, apoi simți un curent, o eliberare și ceva enorm și imposibil de greu se scurse din ea, în același moment în care mâna lui H'ani se întinse pe sub fesele ei să ghideze, să întâmpine și să protejeze.

Durerea se ofili și o lăsă udă de sudoare și tremurând, de parcă avea febră – dar goală, încântător de goală pe dinăuntru, de parcă toate viscerele i se scurseseră din ea.

H'ani își descleștă brațul din jurul ei, iar Centaine se apucă de trunchiul copacului să se sprijine, și trase adânc și cu zgomot aer în piept.

Simți apoi ceva fierbinte, ud și alunecos scurgându-i-se printre picioare, se trase epuizată la o parte de lângă copac și se uită în jos. O învălmășeală încurcată de tuburi de carne lucitoare atârnau încă din ea și unite cu ele, încâlcit în ele, bebelușul zăcea într-o băltoacă de lichid pătat cu sânge pe pledul de piele de gnu.

Era mic, Centaine fu șocată să vadă cât de mic era, dar își întindea mâinile și picioarele cu mișcări convulsive. Avea fața întoarsă în cealaltă direcție, dar îi văzu căpșorul micuț și

perfect, acoperit de bucle dese de păr negru ud leoarcă, lipit de craniu.

Mâinile lui H'ani se întinseră printre picioarele ei, ridicară bebelușul și Centaine nu-l mai văzu. Instantaneu o copleși un sentiment devastator de lipsă – dar era prea slăbită ca să protesteze. Simți o smucitură blândă în cordonul ombilical când H'ani ridică în mâini copilul și apoi imediat auzi un urlet furios. Centaine simți că o atinge până-n străfundul inimii.

Râsul lui H'ani se alătură răcnetelor pruncului. Centaine nu mai auzise niciodată un sunet asemănător.

– Oh, ascultă-l, Copilă Nam. Rage ca un pui de leu!

Centaine se răsuci greoaie și neîndemânatică, stânjenită de cordoanele de carne care atârnau încă din ea și prin care era legată încă de copil. Acesta se zbătea în brațele lui H'ani, ud și sfidător, cu fața roșie de furie și ochii umflați strâns închiși, dar cu gura roz și fără dinți larg deschisă ca să poată să-și urle revolta către lume.

– E băiat, H'ani? întrebă Centaine gâfâind sălbatic.

– Da! râse H'ani. Sigur că e băiat, și cu vârful degetului îi gâdilă penisul minuscul, care, la atingerea femeii, eliberă un jet puternic arcuit de urină. Uite! Uite! exclamă H'ani sufocându-se de râs. Face piș pe lume. Fiți martori, Spirite ale acestui loc, astăzi s-a născut un adevărat pui de leu.

Îi oferi lui Centaine pruncul roșu la față, care se vânzolea fără odihnă.

– Curăță-i ochii și nasul, îi porunci ea și, exact ca o mamă pisică, Centaine nu avu nevoie de mai multe instrucțiuni. Linse mucusul de pe pleoapele micuțe și umflate, de pe nări și guriță.

H'ani îi luă apoi copilul din brațe, îl ținu experimentată și evident obișnuită cu copiii, îi legă cordonul ombilical cu firele moi și albe din interiorul scoarței de mongongo, și după aceea îl reteză cu o tăietură rapidă cu un cuțit de os. Înfășură apoi capătul în frunze de gutui sălbatic și-l legă în jurul mijlocului cu o fâșie de piele netăbăcită.

Așezată pe pielea pătată de gnu, în băltoaca formată de propriul ei sânge și lichid amniotic, Centaine o privi lucrând, cu ochi strălucitori.

– Acum! încuviință H'ani cu o imensă satisfacție. E gata pentru sân. Și i-l puse lui Centaine în poală.

Copilul și Centaine nu avură nevoie decât de o foarte scurtă prezentare. H'ani stoarse ușor sfârcul lui Centaine și atinse vârful ud de lapte de buzele pruncului, iar aceasta se agață de el ca o lipitoare, începând să sugă ritmic și zgomotos. Câteva momente Centaine se înfioră simțind contracțiile dure din pântecul ei în concordanță cu suptul copilului, dar toate acestea fură uitate când tânăra mamă se adânci în examinarea minunăției și a misterelor realizării ei atât de incredibile.

Îi desfăcu pumnul cu blândețe și se minună de cât de perfect era fiecare degețel minuscul și roz, unghiuțele ca niște perle nu mai mari de un bob de orez, și când pruncul o apucă brusc de degete cu o forță surprinzătoare, strânse în pumnul lui mic și inima ei. Îi mângâie părul umed, care după ce se uscă se ridică în cârlionți întunecați. Rămase absolut copleșită văzând mișcarea pulsândă de sub membrana subțire care-i acoperea moalele capului.

Când se opri din supt rămase liniștit în brațele ei, așa că putea acum să și-l ia de la sân să-i examineze fața. Zâmbea. În afara pleoapelor umflate, avea trăsăturile bine formate, nu era turtit și zbârcit ca alți nou-născuți pe care-i văzuse. Avea fruntea lată și adâncă și nasul mare. Se gândi la început la Michael – nu, era mai arogant decât nasul lui Michael – și apoi își aminti de generalul Sean Courtney.

– Asta era! chicoti ea. Un nas Courtney veritabil!

Pruncul îi înțepeni pentru o clipă în brațe și apoi scoase vânturi simultan de la pupa și proră, și imediat începu să caute iar sânul, molfăind poruncitor și rotindu-și capul dintr-o parte în alta. Centaine îl mută pe celălalt braț și ghidă sânul în gura deschisă.

Îngenuncheată în fața ei, H'ani îi lucra ceva între picioare. Centaine se strâmbă și-și mușcă buza când femeia îi desprinse placenta și o înfășură în frunze mari, apoi o legă cu scoarță de copac și fugi cu legătura în dumbravă.

Când se întoarse, copilul era adormit în brațele lui Centaine, cu picioarele desfăcute și burta umflată ca un balon.

– Dacă-mi dai voie, îl chem pe O'wa, sugeră H'ani. Sunt sigură că a auzit țipetele nașterii.

– Oh, sigur că da, cheamă-l repede. Centaine uitase de bătrân, dar acum era încântată că avea șansa să-și prezinte realizarea miraculoasă și altcuiva.

O'wa veni cu timiditate și se ghemui puțin la o parte, prezentând obișnuita lipsă de temeritate a bărbaților când sunt confruntați cu misterul nașterii.

– Apropie-te, bunicule bătrân, îl încurajă Centaine și O'wa se apropie cu un târșâit, fără să se ridice de pe vine, și se uită cu solemnitate la copilul adormit. Ce crezi? îl întrebă Centaine. Va fi un vânător? Un vânător la fel de priceput și curajos ca O'wa?

O'wa lăsă să se audă un mic sunet ca un pleoscăit, pe care-l scotea în rarele ocazii când nu-și găsea cuvintele, și fața îi era o rețea de riduri întrețesute, precum cea a unui cățeluș pekinez îngrijorat. Dintr-odată copilul lovi cu putere cu picioruşele în aer și scânci în somn, iar bătrânul începu să chicotească.

– N-am crezut că voi mai vedea vreodată așa ceva, zise el răgușit și apucă gingaș un picioruș roz în căușul palmei.

Copilul lovi din nou din picior și asta se dovedi prea mult pentru O'wa. Sări în picioare și începu să danseze. Își târșâia picioarele și tropăia, înconjurând mama și copilul așezați pe pielea de gnu, dansând în cerc iar și iar; H'ani se stăpâni timp de trei asemenea circuite apoi sări și ea în picioare și dansă împreună cu soțul ei. Merse în urma lui, cu mâinile pe șoldurile lui, sărind când sărea și el, scuturându-și posteriorul

proeminent, imitând pașii complicați și târșâiala, cântând refrenul cântecului de laudă al lui O'wa:

Săgeţile lui vor zbura către stele
și când oamenii îi vor rosti numele
se va auzi până departe...

Și apoi H'ani intervenea cu refrenul.

... Și va găsi apă bună –
oriunde va merge, va găsi apă bună.

O'wa chiui și tropăi din picioare și-și scutură brațele și umerii.

Ochiul lui ager va vedea vânatul
când toți ceilalți bărbați vor fi orbi.
Va găsi fără efort urma chiar și pe terenul de piatră...
... și va găsi apă bună.
la fiecare popas va găsi apă bună...
... cele mai frumoase fete îi vor zâmbi și
vor veni pe furiș la focul lui în miez de noapte...

Și H'ani repetă intonarea cu glasul răgușit și prelung:

... Și va găsi apă bună,
oriunde va merge, va găsi apă bună.

Îi binecuvântau copilul, urându-i toate comorile poporului *san*, și Centaine simți că-i explodează inima de dragoste pentru ei și pentru fărâma roz de viață din brațele ei.

Când, în cele din urmă, bătrânii nu mai avură putere să cânte și să dansese, îngenunchează în fața lui Centaine.

– Ca stră-străbunici ai copilului, am vrea să-i dăm un nume, explică H'ani cu timiditate. Ne permiți?

– Vorbește, bunică bătrână. Vorbește, bunicule bătrân.

H'ani aruncă o privire către O'wa și acesta îi făcu încurajator semn din cap.

– Am vrea să numim copilul Shasa.

Ochii lui Centaine se umplură de lacrimi dându-şi seama ce mare onoare îi făceau. Îi dăduseră numele după elementul cel mai preţios, cel mai dătător de viaţă din întregul univers *san*.

– Shasa – Apă Bună.

Centaine clipi să-şi stăpânească lacrimile şi le zâmbi.

– Numesc acest copil Michel Shasa de Thiry Courtney, zise ea încet, şi amândoi bătrânii atinseră pe rând ochii şi gura copilului, în semn de binecuvântare.

Apele sulfuroase, mineralizate, ale bazinului subteran posedau calităţi extraordinare. În fiecare dimineaţă şi seară, Centaine se scufunda în apa fierbinte şi felul în care urmele naşterii i se vindecară era aproape miraculos. Bineînţeles, era într-o formă fizică superbă, perfect sănătoasă, fără un gram de grăsime sau carne inutilă pe ea, şi corpul mic şi bine proporţionat al lui Shasa, cât şi naşterea atât de uşoară erau o consecinţă directă a acestui fapt. În plus de asta, oamenii *san* considerau naşterea un proces atât de natural şi de rutină, încât H'ani nici n-o alintă, nici n-o lăsă să se complacă într-o stare de invaliditate.

Muşchii tineri, elastici şi bine antrenaţi, îşi recăpătară rapid rezistenţa şi puterea. Pielea, nefiind întinsă peste măsură, nu avea vergeturi şi burta îi scăzu rapid, fata revenind la profilul ei obişnuit, ca de ogar. Numai sânii îi rămaseră umflaţi şi tari, plini cu lapte gustos din care Shasa se înfrupta cu poftă, crescând ca una din plantele deşertului african după ploaie.

Şi mai era şi bazinul, cu apele sale.

– E ciudat, îi zise H'ani. Toate mamele care alăptează şi beau din apa asta au întotdeauna copii cu oasele tari ca piatra şi dinţi strălucitori ca fildeşul lustruit. E o binecuvântare a spiritelor care păzesc acest loc.

La amiază soarele intra printr-una dintre deschizăturile din tavanul curb al cavernei şi o rază albă de lumină pătrundea

prin aerul încărcat de abur. Centaine adora să se scalde în ea, mișcându-se prin bazin după cum se mișca raza, stând mereu în cercul ei fermecat de lumină.

Se scufunda până la bărbie în apa verde fremătătoare și-l asculta pe Shasa fonfăind și smiorcăindu-se în somn. Îl înfășura în pielea de gnu și-l așeza pe lespedea de lângă bazin, unde putea să-l vadă întorcând pur și simplu capul către el.

Fundul bazinului era acoperit cu pietriș. Într-o zi luă câteva pietre în mână și le ridică la lumină. Erau ciudate și frumoase și o încântară pe Centaine. Erau agate cu nervuri, lustruite de apă și netede ca niște ouă de rândunică, pietre de un albastru blând, străbătute de nervuri roșii, roz sau galbene, jasp și carneol în sute de nuanțe de vișiniu, onix negru și lucitor și ochi de tigru auriu cu dungi unduitoare de culoare iridescentă și schimbătoare.

– Îi voi face un colier lui H'ani. Un dar de mulțumire din partea lui Shasa!

Începu să culeagă cele mai frumoase pietre cu formele cele mai interesante și mai neobișnuite.

– Am nevoie de o piesă centrală pentru colier, își dădu ea seama și începu să scoată afară pumni întregi de pietre pe care le spălă în apa fierbinte și verde și le examină la lumina soarelui până găsi în sfârșit ceea ce căuta.

Era o piatră incoloră, limpede ca apa, dar când o duse la lumină, înăuntru strălucea un curcubeu captiv, un foc interior care ardea în toate culorile spectrului. Centaine petrecu o oră lungă și leneșă în bazin, răsucind piatra încet în raza de soare ca s-o facă să sclipească și să lucească, privind vrăjită în adâncimile ei, văzând-o explodând în cascade minunate de lumină. Piatra nu era mare – de-abia de mărimea unui fruct copt de mongongo – dar era un cristal simetric cu multe fațete, perfect pentru piatra centrală a unui colier.

Alcătui colierul pentru H'ani cu grijă infinită, petrecând multe din orele în care-l alăpta pe Shasa aranjând și

rearanjând colecția ei de pietricele, până când ajunseră, în sfârșit, în ordinea cea mai potrivită. Totuși nu era încă întru totul satisfăcută, căci piatra centrală incoloră, atât de sclipitoare și regulată în formă, le făcea pe toate celelalte, deși colorate, să pară neinteresante și banale.

Începu să experimenteze cum să înșire pietricele într-un colier și aici se confruntă imediat cu mari probleme. Una sau două dintre pietre erau atât de tari încât prin efort persistent și după ce toci și sfărâmă mai multe sfredeluri de os reuși în cele din urmă să facă o gaură prin ele ca să le înșire pe ață. Câteva însă erau casante și se sfărâmară, iar altele erau pur și simplu prea rezistente. Cristalul sclipitor, mai ales, nu cedă eforturilor ei cele mai înverșunate, și rămase complet imaculat, deși rupsese deja cu el mai mult de zece unelte de lemn.

Apelă la ajutorul lui O'wa și de îndată ce acesta înțelese ce voia să facă, se entuziasmă ca un copil. Experimentară împreună și dădură greș de vreo zece ori până găsiră în sfârșit o metodă de a lega pietrele mai tari de sfoara împletită de sansevieria cu gumă de acacia. Centaine începu să asambleze colierul și aproape îl înnebuni de frustrare pe O'wa între timp, căci refuză cam cincizeci de sforicele.

– Asta e prea groasă, zicea ea. Asta nu-i de-ajuns de rezistentă. Iar O'wa, care atunci când își făcea propriile unelte și arme era și el un perfecționist, se aplecă asupra acestei probleme cu mare seriozitate.

În cele din urmă, Centaine desfăcu tivul fustei ei de pânză și, împletind ața cu fibrele de sansevieria, obținură o sfoară pentru colier suficient de subțire și de rezistentă ca să-i satisfacă pe amândoi.

Când terminară în sfârșit colierul, mulțumirea de sine a lui O'wa nu ar fi putut fi mai mare nici dacă ar fi conceput, plănuit și executat întreg proiectul de unul singur. Era mai degrabă un pieptar decât un colier, cu un șirag în jurul gâtului și cu pietrele țesute laolaltă într-un ornament ca o platoșă care

atârna pe piept, cu cristalul cel mare în centru și un mozaic de pietre colorate în jur.

Chiar și Centaine era absolut încântată de opera lor.

– A ieșit mult mai bine decât am sperat, îi zise ea lui O'wa în franceză, ținând podoaba ridicată astfel încât să prindă în ea lumina soarelui. N-are calitatea celor de la Monsieur Cartier, zise ea, amintindu-și darul de nuntă al tatălui ei pentru mama sa, pe care avusese și ea voie să-l poarte. Dar nu e prea rău pentru prima încercare a unei fete aflate în sălbăticie!

Puseră la punct o mică ceremonie de prezentare și H'ani stătu încremenită, zâmbind cu gura până la urechi, semănând cu un mic spiriduș chihlimbariu. Centaine îi mulțumi pentru că era o asemenea bunică model și cea mai bună moașă *san* din lume, dar când puse colierul în jurul gâtului bătrânei părea mult prea mare și greu pentru trupul fragil și ridat.

– Ha, bătrâne, ești așa de mândru de cuțitul ăla al tău, dar nu e nimic pe lângă ăsta, îi zise H'ani lui O'wa mângâindu-și cu dragoste colierul. Ăsta e un dar adevărat. Uite numai! Acuma port luna și stelele în jurul gâtului!

Refuză să și-l mai dea jos. Îi bufnea pe piept când săpa cu toiagul sau se apleca să culeagă nucile de mongongo. Când se ghemuia lângă foc să gătească, se bălăngănea între pungile goale ale sânilor ei uscați. Chiar și noaptea, când dormea ținându-și capul răsucit pe umăr, Centaine o privea din adăpostul ei și îi zărea colierul lucind la piept, părând să doboare la pământ trupul mic și bătrân.

Odată ce Centaine nu mai fu preocupată de colier, iar puterea și vitalitatea îi reveniră complet după naștere, începu să găsească zilele prea lungi și meterezele de stâncă ale văii la fel de restrictive ca zidurile înalte ale unei închisori.

Rutina zilnică a vieții nu era prea dificilă, iar Shasa îi dormea pe șold sau legat pe spate când Centaine aduna nucile

căzute din dumbravă sau o ajuta pe H'ani să aducă lemne de foc. Îi reveni ciclul menstrual și trupul îi fremăta de energie.

Avea din când în când stări bruște de depresie, când o irita chiar și pălăvrăgeala nevinovată a lui H'ani, și atunci se retrăgea puțin cu fiul ei. Deși copilul dormea dus în tot timpul ăsta, Centaine îi vorbea îndelung în franceză sau engleză. Îi povestea despre tatăl lui și despre castelul din Franța, despre Nuage, Anna și generalul Courtney, numele și amintirile trezind în ea o melancolie adâncă. Uneori noaptea, când nu putea să doarmă, stătea întinsă și asculta muzica din capul ei, frânturi din *Aïda* sau cântecele țăranilor de la Mort Homme toamna, la cules de vie de *vendange*.

Așa trecură mai multe luni și anotimpurile deșertului se schimbară. Copacii de mongongo înfloriră și făcură din nou rod, și într-o zi Shasa se ridică în mâini și genunchi și, spre încântarea tuturor, porni în primele explorări ale văii. Și totuși Centaine își schimba stările de spirit mai rapid și mai violent decât orice anotimp, fericirea ei datorită lui Shasa și bucuria de a fi în compania celor doi bătrâni alternând cu dispozițiile negre când se simțea ca o prizonieră în vale.

Au venit aici să moară, își dădu ea seama într-o zi, văzându-i pe cei doi *san* stabiliți într-o rutină confortabilă. Dar eu nu vreau să mor – eu vreau să trăiesc, să trăiesc!

H'ani o privi și o urmări până își dădu seama că sosise vremea și atunci îi zise lui O'wa.

– Mâine eu și Copila Nam ieșim afară din vale.

– De ce, bătrâno? întrebă O'wa șocat. El era pe deplin mulțumit și nici nu-i trecuse prin minte să plece.

– Avem nevoie de leacuri, și de o schimbare în mâncare.

– Ăsta nu e un motiv să riști să treci de paznicii din tunel.

– Vom merge în răcoarea zorilor, când albinele sunt somnoroase, și ne vom întoarce seara târziu – și oricum, paznicii ne-au acceptat deja. O'wa voi să protesteze în continuare, dar

H'ani îl întrerupse. Este necesar, bătrâne bunic, acestea sunt lucruri pe care un bărbat nu le poate pricepe.

După cum bănuise H'ani, Centaine fu fericită și entuziasmată auzind de excursia promisă și veni să o trezească pe H'ani în noaptea aceea mult înainte de ora convenită. Se strecurară în liniște prin tunelul de albine, cu Shasa legat solid în spinare și cu sacul agățat de un umăr, iar Centaine alergă de-a lungul văii înguste afară în spațiul nesfârșit al deșertului ca o fetiță de școală la sfârșitul orelor de curs. Starea aceasta de spirit dură toată dimineața și pălăvrăgi fericită cu H'ani plimbându-se prin pădure, căutând și scormonind după rădăcinile de care H'ani zicea că are nevoie.

În căldura amiezii găsiră adăpost sub un acacia și Centaine alăptă copilul, iar H'ani se ghemui la umbră și dormi ca o pisică bătrână și galbenă. După ce Shasa se sătură, Centaine se rezemă de trunchiul de acacia și ațipi și ea.

Se trezi auzind tropăit de copite și sforăit de cai, deschise ochii și rămase complet nemișcată. Cu briza bătându-le din spate, o turmă de zebre venise să pască chiar în jurul grupului adormit, fără să-i observe în iarba înaltă până la brâu.

Erau cel puțin o sută de animale în turmă – mânji nou-născuți de culoarea ciocolatei cu picioare prea lungi pentru trupurile lor acoperite de puf și cu dungi neclare și fără model limpede, stând aproape de mamele lor și privind lumea din jur cu ochi imenși și speriați, mânji mai mari, rapizi și siguri pe picioare, urmărindu-se unul pe altul în jurul copacilor, iepe lucioase, cu coama țeapănă ridicată în sus și urechi ciulite, câteva dintre ele cu burți imense și cu ugerele negre deja umflate de lapte. Mai erau apoi armăsarii cu mușchii picioarelor umflați și puternici, cu grumazul arcuit cu mândrie, provocându-se unul pe altul sau adulmecând iepele, amintindu-i lui Centaine de Nuage în floarea vârstei. Aproape că nu îndrăznea să respire de emoție, se lăsă mai în jos lângă trunchiul de acacia și-i privi cu o plăcere profundă. Zebrele se apropiară

și mai tare; ar fi putut să-și întindă mâna să atingă un mânz care zburda pe lângă ea. Trecură atât de aproape, încât vedea foarte clar cum fiecare animal era complet diferit de ceilalți, modelele complicate de pe blană fiind distincte ca niște amprente digitale; dungile negre erau dublate de o copie mai palidă, de un crem portocaliu, așa că fiecare animal era o operă de artă.

Unul dintre armăsari, un animal magnific cu o coadă stufoasă fluturând agitată mai jos de genunchi, tăie drumul unei tinere iepe din grămada mare din centrul turmei, ciupind-o de flancuri și de gât cu dinți lați și galbeni, mânând-o departe de grup când încercă să-l ocolească și să vină înapoi, împingând-o departe de celelalte iepe, mai aproape de copacul de acacia, și după aceea începând s-o alinte, lingându-i ușor gâtul.

Iapa se scuturâ, parcă perfect conștientă de cât de atrăgătoare era, își roti ochii peste cap și-l mușcă nărăvașă de umărul musculos și lucios, făcându-l să sforăie și să se tragă înapoi pe picioarele din spate, dar armăsarul reveni de cealaltă parte și încercă să-și împingă nasul pe sub coada ei. Iapa aflată în călduri țipă ascuțit cu falsă indignare și zvâcni cu amândouă picioarele din spate, dar copitele ei negre și lucioase trecură mult peste capul lui, și iapa se răsuci imediat să-l înfrunte față în față, dezgolindu-și dinții.

Centaine își dădu seama că era neașteptat de mișcată. Înțelegea agitația crescândă a iepei, simțind simpatie față de teatrul pe care-l juca și care nu făcea decât să-l întărâte și mai tare pe armăsarul plin de nerăbdare. În sfârșit, iapa se supuse și rămase nemișcată, cu coada ridicată în timp ce armăsarul o adulmecă blând. Centaine își simți propriul corp înțepenind în anticipație – și când armăsarul se urcă peste zebră și-și înfipse organul lung și negru în adâncurile ei, Centaine icni, apăsându-și genunchii unul de altul cu putere.

În noaptea aceea, în adăpostul ei primitiv de nuiele și iarbă de lângă bazinul de apă termală, Centaine îl visă pe Michael

și vechiul hambar de lângă câmpul de nord, și se trezi copleșită de o singurătate adâncă și usturătoare, de o nemulțumire generală, care nu i se domoli nici măcar când îl puse pe Shasa la sân.

Această neagră stare de spirit persistă multă vreme, iar pereții înalți de stâncă ce înconjurau valea păreau să se strângă în jurul ei, până simți că nu mai poate să respire. Trecură totuși încă patru zile până reuși s-o convingă pe H'ani să pornească într-o nouă expediție afară, în pădurile deschise.

Centaine căută din nou turma de zebre plimbându-se printre copacii de mopani, dar de data aceasta pădurea părea ciudat de pustie și toate animalele pe care le văzură erau bănuitoare și sperioase, alarmându-se instantaneu la primul semn al siluetelor omenești, încă de la mare distanță.

– S-a întâmplat ceva, murmură H'ani când se odihneau în arșița amiezii. Nu știu ce e, dar și sălbăticiunile o simt. Mă neliniștește, ar trebui să ne întoarcem în vale ca să vorbesc cu O'wa. El înțelege lucrurile astea mai bine ca mine.

– Oh, H'ani, încă nu, se rugă Centaine de ea. Hai să mai stăm aici un pic. Mă simt atât de liberă.

– Nu-mi place ce se întâmplă aici, insistă H'ani.

– Albinele – găsi Centaine un motiv de amânare – nu putem trece prin tunel până nu se lasă noaptea, și deși H'ani bombăni și se încruntă, în cele din urmă acceptă.

– Ascultă ce-ți zice o femeie bătrână, e ceva neobișnuit, ceva rău... și adulmecă aerul. Nici una din ele nu reuși să adoarmă în timpul siestei de amiază.

H'ani i-l luă pe Shasa din brațe de îndată ce terminase cu alăptatul.

– Crește așa de mare, șopti ea, și în ochii ei negri și strălucitori se citi o umbră de regret. Aș vrea să-l pot vedea când va fi mare, drept și înalt ca un copac de mopani.

– O să-l vezi, bunică bătrână, îi zâmbi Centaine. O să trăiești să-l vezi bărbat.

H'ani nu-și ridică privirea la ea.

– Veți pleca amândoi într-o zi, în curând. Simt asta, te vei întoarce la neamul tău. Avea vocea răgușită de regret. Vei merge și atunci nu va mai fi nimic în lume pentru această femeie bătrână.

– Nu, bunică bătrână, zise Centaine prinzând-o de mână. Poate că vom merge într-o zi. Dar vom veni înapoi la tine. Îți dau cuvântul meu.

H'ani își desfăcu blând mâna dintr-a ei și, tot fără să-i întâlnească privirea, se ridică în picioare.

– A trecut arșița.

Se îndreptară încet spre munte, mergând la distanță mare una de alta prin pădure, păstrându-se însă mereu suficient de aproape să se vadă una pe alta, în afară de momentele când treceau prin zone cu tufișuri mai dese. Centaine povestea copilului adormit pe care-l ducea pe șold după obiceiul ei, vorbind în franceză ca să-i obișnuiască urechea cu sunetul limbii și să-și antreneze și ea pronunția.

Aproape ajunseseră la grohotișul de la poalele stâncilor, când Centaine văzu urme proaspete de la doi armăsari de zebră imprimate clar pe solul moale din fața ei. H'ani îi dădea mereu lecții și instrucțiuni despre deșert și Centaine își dezvoltase enorm puterea de observație, iar O'wa o învățase să citească semnele animalelor cu ușurință. Urmele acestea aveau însă ceva ce o deruta. Mergeau una pe lângă alta, de parcă animalele care le făcuseră erau legate în frâie unul de altul. Îl mută pe Shasa pe celălalt șold și se întoarse să le studieze mai îndeaproape.

Se opri cu un zvâcnet de surpriză care-l sperie pe copil și-l făcu să scâncească în semn de protest. Centaine rămase încremenită de șoc, holbându-se la urmele de copite, incapabilă încă să înțeleagă ceea ce vedea. Apoi, dintr-odată, un torent de emoții și înțelegere o făcu să se dea înapoi. Înțelese comportamentul agitat al creaturilor sălbatice și premonițiile vagi și

catastrofice ale lui H'ani. Începu să tremure, copleșită deopotrivă de bucurie și de spaimă, de neliniște și entuziasm zguduitor.

– Shasa, șopti ea. Astea nu-s urme de zebră. Copitele care făcuseră aceste șiruri de urme erau încălțate în potcoave de oțel. Călăreți, Shasa, oameni civilizați călare pe cai potcoviți cu oțel! Părea imposibil. Nu aici, nu în această pustietate a deșertului.

Instinctiv, mâinile îi zburară la șalul de pânză care-i înconjura umerii, dar din care sânii i se vedeau fără rușine. Se acoperi în grabă și se uită în jur speriată. Cu cei doi *san* se obișnuise să accepte nuditatea ca pe ceva complet natural. Acum însă realiză că fusta îi era extrem de scurtă, de-abia acoperindu-i coapsele lungi și zvelte, și se simți rușinată.

Se îndepărtă de urme ca de un deget acuzator.

– Bărbat – un bărbat civilizat, repetă ea și imediat în minte i se formă imaginea lui Michael și dorul îi depăși rușinea. Se strecură iar înainte și îngenunche lângă urmă, studiind-o cu aviditate, incapabilă să se forțeze s-o atingă, în caz că se dovedea a fi halucinație.

Era proaspătă, atât de proaspătă că marginea clară a uneia din urme se prăbuși și alunecă în interior într-o prelingere de nisip, exact sub privirile ei.

– Acum o oră, Shasa, n-au trecut decât de o oră, nu mai mult.

Călăreții își duceau caii la pas, înaintând cu mai puțin de opt kilometri pe oră.

– Este un bărbat civilizat la mai puțin de opt kilometri de noi în momentul ăsta, Shasa.

Sări în picioare și alergă cincizeci de pași de-a lungul liniei, și apoi se opri din nou și se prăbuși în genunchi. Înainte nu l-ar fi văzut – fără instrucțiunile lui O'wa fusese oarbă – dar acum deslușì imediat textura stranie a metalului, deși nu

era decât de mărimea unei unghii și căzuse în mijlocul unui smoc de iarbă.

Îl ridică și-l așeză în palmă. Era un nasture de alamă fără luciu, un nasture militar cu stemă ștanțată și cu firul rupt de ață legat încă de el.

Îl studie de parcă era o bijuterie neprețuită. Stema reprezenta un unicorn și o antilopă păzind un scut și dedesubt un motto într-o panglică.

– *Ex Unitate Vires*, citi ea cu voce tare.

Văzuse exact același fel de nasture pe tunica generalului Sean Courtney, deși aceia erau lustruiți și lucioși. „Din Unitate Forță". Blazonul Uniunii Africii de Sud.

– Un soldat, Shasa! Unul din oamenii generalului Courtney!

În momentul acela auzi un fluierat de la distanță – chemarea lui H'ani – și Centaine sări în picioare, dar imediat încremeni pe loc, nehotărâtă. Toate instinctele o îndemnau să gonească disperată după călăreți și să-i roage s-o lase să meargă cu ei înapoi la civilizație, dar H'ani mai fluieră o dată și Centaine se întoarse și se uită înapoi.

Știa cât erau de îngroziți cei doi *san* de străini, căci bătrânii îi povestiseră despre persecuțiile și atrocitățile atât de brutale.

– H'ani nu trebuie să vadă urmele astea.

Își ridică mâna streașină la ochi și se uită cu dor în direcția în care se îndreptau urmele, dar nu văzu nici o mișcare între copacii de mopani.

– Va încerca să ne oprească să-i urmărim, Shasa, ea și O'wa vor face tot posibilul să ne oprească. Cum să-i părăsim pe bătrâni? Și totuși ei nu pot veni cu noi, vor fi în pericol îngrozitor, dar nu putem nici să lăsăm să treacă șansa asta. S-ar putea să fie ultima dată când... îi șopti ea, sfâșiată de nehotărâre.

H'ani fluieră din nou, de data asta mai aproape, și Centaine văzu silueta măruntă printre copaci, îndreptându-se

spre ea. Își închise cu vinovăție mâna peste nasturele de alamă și-l vârî la fundul sacului.

– H'ani nu trebuie să vadă urmele, repetă ea și aruncă o privire rapidă spre munte, orientându-se, ca să poată să se întoarcă după aceea și să le găsească singură, apoi se răsuci pe loc și alergă în întâmpinarea bătrânei și o conduse în cealaltă direcție, înapoi spre valea ascunsă.

În seara aceea, în timp ce se îndeletniceau cu treburile de rutină din tabără, Centaine reuși cu mare greutate să ascundă starea de agitație în care era, și răspunse cu mintea distrasă întrebărilor lui H'ani. După ce mâncară și se sfârși amurgul scurt, specific african, Centaine se duse în adăpostul ei și se întinse, de parcă voia să doarmă, trăgând pielea de gnu atât peste ea, cât și peste copil. Deși stătea întinsă în liniște și-și controla respirația, în sinea ei era agitată și îngrijorată, încercând să ia o hotărâre.

Nu avea cum să ghicească cine erau cei doi călăreți, și era hotărâtă să nu-i pună în pericol de moarte pe cei doi *san*, dar era la fel de hotărâtă să-și încerce norocul și să urmărească semnele atât de tentante care-i promiteau salvarea și întoarcerea la propria lume – să scape din această viață atât de dură, care în cele din urmă va sfârși prin a-i transforma, pe ea și pe copilul ei, în sălbatici.

– Trebuie să ne luăm un avans, ca să putem să-i ajungem din urmă pe călăreți înainte ca O'wa și H'ani să bage de seamă c-am dispărut. În felul ăsta nu ne vor urmări și nu se vor expune pericolului. Vom merge de îndată ce răsare luna, copilul meu.

Stătea tensionată și tăcută, prefăcându-se adormită, până când văzu luna cocoțată deasupra marginii văii. Atunci se ridică în liniște, își luă sacul și toiagul și se strecură pe furiș pe cărare, iar Shasa murmură și gânguri somnoros.

Se opri la colțul dealului și se uită înapoi. Focul nu mai era decât jar, dar luna dădea destulă lumină peste adăpostul celor

doi bătrâni. O'wa era în umbră, o mică siluetă întunecată, dar H'ani era scăldată în lumina lunii.

Pielea ei chihlimbarie părea să lucească în lumina slabă și capul rezemat de umăr era întors către Centaine. Expresia chipului îi era deznădăjduită și dezolată, prevestind tristețea și pierderea îngrozitoare pe care Centaine știa că o va simți când se va trezi, iar colierul de pietricele lucea trist și slab pe pieptul ei uscățiv.

– Rămâi cu bine, bunică bătrână, șopti Centaine. Îți mulțumesc pentru omenia și bunătatea imensă pe care ne-ai arătat-o. Te voi iubi întotdeauna. Iartă-ne, micuță H'ani, dar trebuie să plecăm.

Centaine trebui să-și adune toate puterile ca să poată să se forțeze să treacă de curba stâncoasă de după care nu se mai vedea tabăra. Se grăbi apoi pe cărarea pietroasă până la tunelul albinelor, iar lacrimile din ochi încețoșau lumina lunii și i se prelinseră până pe buze, cu gust sărat ca apa de mare.

Orbecăi prin bezna și mirosul cald de miere al tunelului și ieși în lumina lunii din valea îngustă, de cealaltă parte. Se opri să asculte câteva clipe, dar nu auzi zgomot de picioare goale pe pietre, singurul sunet în noapte era chelălăitul haitelor de șacali de pe câmpiile de dedesubt, așa că porni înainte.

Când ajunse jos în câmpie, Shasa scânci și i se zvârcoli pe șold și, fără să se oprească, Centaine mută legătura astfel încât copilul să poată să-i ajungă la sân, de care pruncul apucă lacom și începu să sugă, în timp ce Centaine îi vorbea în șoaptă, mergând în grabă prin pădure.

– Nu-ți fie frică, iubirea mea, deși suntem prima dată complet singuri noaptea. Călăreții își au tabăra undeva în apropiere. Trebuie numai să mergem acolo și să-i găsim înainte de răsăritul soarelui, când H'ani și O'wa încă dorm. Nu te uita la umbre, Shasa, nu-ți imagina tot felul de lucruri...

Continuă să-i vorbească încet, încercând să-și adune propriul curaj, căci noaptea era plină de mister și amenințări

și până-n acest moment nu-și dăduse niciodată seama cât de mult ajunsese să depindă de cei doi bătrânei.

– Ar fi trebuit să găsim deja urma, Shasa. Centaine se opri nesigură și se uită cu atenție în jur. Totul arăta diferit la lumina lunii. Cred că am trecut pe lângă ea și n-am observat-o.

Se întoarse pe propriile urme, pornind neliniștită la fugă.

– Sunt sigură că era la căpătul luminișului ăsta. Și apoi, cu ușurare bruscă: Oh, aici era, luna era împotriva noastră mai înainte. Urmele de copite erau mărginite clar de umbre și potcoavele de oțel se imprimaseră adânc în solul nisipos. Ce multe lucruri o învățase O'wa! Vedea acum urmele atât de clar, încât se putea ține după ele chiar și în fugă.

Călăreții nu încercaseră deloc să-și ascundă urmele și nu era nici vânt care să le strice. Merseseră pe drumul cel mai ușor, în loc deschis, urmând cărări umblate de animale, lăsându-și caii să înainteze în pas lejer, fără să-i forțeze, și într-un loc Centaine găsi urma unuia dintre ei coborând și conducându-și calul pe jos o scurtă bucată de drum.

Fu absolut încântată să observe că bărbatul purta cizme. Erau cizme de călărie cu tocuri de înălțime medie și tălpi uzate. Chiar și la lumina slabă a lunii, după lungimea pasului și felul în care călca pe vârfurile picioarelor, cu degetul mare ușor în afară, Centaine putea să-și dea seama că era un bărbat înalt, cu picioare lungi și cu un mers lejer, dar încrezător. Părea să-i confirme toate speranțele.

– Așteaptă-ne, șopti ea. Vă rog, domnule, așteptați-ne pe Shasa și pe mine să v-ajungem din urmă. Reducea distanța dintre ei foarte rapid. Trebuie să le găsim focul de tabără, Shasa, sunt sigură că au poposit nu departe de... se întrerupse brusc. Ce-a fost asta, Shasa? Acolo! Ai văzut?

Se uită îndelung în pădure.

– Sunt sigură c-am văzut ceva. Se uită neliniștită în jur. Dar a dispărut acum. Îl mută pe Shasa pe celălalt șold. Ce mare și greu te-ai făcut în ultima vreme! Dar nu contează,

ajungem curând. Porni iar după urmă. Copacii se rărira și Centaine se trezi la capătul unei alte poieni foarte lungi. Lumina lunii dădea un luciu metalic și palid ierbii scunde.

Centaine studie rapid terenul deschis, concentrându-și atenția asupra fiecărei neregularități întunecate, sperând să vadă caii priponiți lângă un foc mocnit și două siluete omenești ascunse în pături, dar singurele forme pe care le vedea erau trunchiuri de copaci sau furnicare și de cealaltă parte a poienii, o mică turmă de gnu păscând în liniște.

– Nu-ți face griji, Shasa, zise ea tare ca să-și ascundă dezamăgirea intensă. Sunt sigură că și-au făcut tabăra între copaci.

Antilopele gnu își ridicară capetele brusc și răbufniră în sforăituri profunde și imediat, ca un torent, se năpustiră între copaci, lăsând în urmă o trombă de praf, fin ca o ceață.

– Ce i-a speriat așa, Shasa? Vântul vine spre noi, nu se poate să ne fi mirosit pe noi. Tropotul turmei se distanță. Ceva i-a alungat! Se uită în jur cu atenție. Îmi imaginez lucruri acum. Aud tot felul de închipuiri și nu e bine. N-am voie să intru în panică din cauza umbrelor. Centaine păși înainte cu hotărâre, dar în scurtă vreme se opri din nou speriată. Ai auzit, Shasa? Ne urmărește ceva. I-am auzit pașii, dar s-a oprit acum. Se uită la noi, sunt sigură.

În clipa aceea un mic nor trecu prin fața lunii și lumea se întunecă.

– Imediat o să apară iar luna, șopti Centaine strângând copilul în brațe atât de tare, încât Shasa scânci revoltat. Iartă-mă, iubitule. Slăbi strânsoarea și porni înainte, împiedicându-se. Mai bine nu veneam – nu, nu-i adevărat. Trebuia să venim. Trebuie să fim curajoși, Shasa. Nu putem urmări semnele fără lună.

Se lăsă în genunchi să se odihnească, uitându-se în sus la cer. Luna era un nimb palid prin norul subțire și cenușiu și

apoi se ivi printr-o spărtură în stratul de nori și își revărsă pentru o clipă în poiană lumina difuză de culoarea platinei.

– Shasa! Vocea lui Centaine se înălță într-un țipăt ascuțit și slab.

Era ceva acolo, o siluetă imensă și palidă, mare cât un cal, dar cu o atitudine sinistră, la pândă, diferită de cea a nobilului patruped. Auzindu-i țipătul, silueta se retrase imediat în afara vederii, la adăpostul ierbii.

Centaine sări în picioare și o luă la goană spre copaci, dar înainte să ajungă acolo luna dispăru din nou, iar Centaine se împiedică în întuneric și căzu cât era de lungă. Shasa izbucni speriat în plâns.

– Taci, te rog, iubitule, îl imploră Centaine îmbrățișându-l, dar copilul îi simți groaza și urlă. Nu, Shasa. O să-l aduci aici să ne atace.

Centaine tremura nebunește. Lucrul acela mare și palid din întuneric avea un aer de amenințare nepământeană, emana o aură de groază și Centaine realiză că știa exact ce era. Îl mai văzuse și înainte.

Se lipi de pământ, încercând să-l acopere pe Shasa cu propriul ei corp. Auzi atunci un sunet, un sunet ca un uragan care cutremură întreaga noapte și îi cotropi mintea – păru să-i copleșească întreg sufletul. Mai auzise și înainte sunetul acela, dar nu așa de aproape, nu atât de devastator.

– Oh, Sfântă Fecioară, apără-ne, șopti ea.

Era răgetul cumplit al leului. Cel mai îngrozitor sunet din întreaga pustietate africană.

În clipa aceea ieși iar luna dintre nori și Centaine văzu limpede leul. Era în fața ei, la cincizeci de pași distanță, imens, cu o coamă roșcată complet răsfirată, ca o coadă de păun în jurul capului masiv. Bătea din coadă de la stânga la dreapta ca un metronom, fluturând încontinuu capătul negru ca un ciucure, apoi își întinse gâtul înainte, își lăsă umerii în jos, deschise

larg fălcile, și colții lungi și albicioși luciră în lumina lunii ca niște pumnale – și răgi încă o dată.

Toată ferocitatea și cruzimea Africii părea distilată în acea explozie îngrozitoare de sunet. Deși citise descrierile călătorilor și ale vânătorilor, nu era deloc pregătită pentru adevărata experiență. Sunetul păru să-i zdrobească pieptul, îi opri bătaile inimii și respirația. Simți cum stomacul i se face ghem și trebui să se forțeze din toate puterile ca să se controleze. Shasa i se zvârcoli în brațe și urlă, și asta o făcu să iasă din paroxismul groazei.

Leul era un mascul bătrân de culoare roșcată, alungat din propria sa familie. Avea colții și ghearele uzate, pielea zgâriată și blana roasă aproape cu totul pe umeri. Își pierduse un ochi – probabil în bătălia de succesiune cu tânărul mascul care-l alungase din turmă, și-i sfâșiase orbita cu o gheară încovoiată.

Era bolnav și mort de foame, cu coastele perfect vizibile pe sub blana ponosită și de foame atacase un porc spinos, cu trei zile înainte. Avea înfipte mai mult de zece ace lungi și ascuțite în gât și obraji, cu vârful în formă de cârlig plin de otravă, și rănile infectate supurau deja. Era bătrân, slăbit și nehotărât, cu încrederea în sine distrusă, și îi era frică de om și de mirosul de om. Amintirile lui ancestrale, propria experiență de-o viață îl sfătuiau să nu se apropie de aceste creaturi ciudate, fragile și înălțate pe două picioare. Răgetele erau simptome ale nesiguranței și fricii lui. Pe vremuri, dacă ar fi fost atât de flămând cum era acum, ar fi atacat rapid și tăcut. Chiar și acum avea destulă putere în fălci să zdrobească un craniu sau un femur și, cu o singură lovitură din laba masivă, putea sfărâma șira spinării unui bărbat. Cu toate acestea se ținu deoparte, înconjurând prada. Poate ar fi fost mai îndrăzneț dacă n-ar fi fost lună, sau dacă ar fi mâncat deja carne de om, sau dacă agonia spinilor înveninați n-ar fi fost atât de doborâtoare, dar acum nu făcu decât să ragă nehotărât.

Centaine sări în picioare, instinctiv. Văzuse reacția reflexă a motanului negru din grajdul de la Mort Homme la încercarea de fugă a șoarecelui. Știa că dacă încearcă să fugă devine victimă sigură și felina o va doborî instantaneu.

Urlă în schimb și se repezi drept către leu cu toiagul cu piatră în vârf. Leul se răsuci pe loc și galopă prin iarbă cam cincizeci de pași, apoi se opri și se uită înapoi la ea, biciuind din coadă dintr-o parte în alta, mârâind de frustrare.

Privind fix animalul, cu Shasa sub un braț și sulița improvizată în celălalt, Centaine se trase încet înapoi. Aruncă o privire rapidă peste umăr – cel mai apropiat copac de mopani era izolat de restul pădurii. Era drept și vânjos și avea coroana sus deasupra solului, dar părea la celălalt capăt al lumii față de unde era ea.

– Nu-i voie să fugim, Shasa, șopti ea cu vocea întretăiată. Încet. Foarte încet. Simțea sudoarea scurgându-i-se în ochi, deși tremura convulsiv de frig și groază.

Leul făcu un ocol spre pădure, cu capul apropiat de sol, cu urechile ciulite și singurul ochi pe care-l mai avea licări metalic în întuneric.

– Trebuie să ajungem la copac, Shasa, șopti ea și pruncul scânci și o lovi cu piciorușul în șold. Leul se opri și Centaine îl auzi adulmecând. Oh, Doamne, ce mare e! Se împiedică și aproape căzu. Leul se repezi înainte mârâind oribil, ca pistoanele unei locomotive și Centaine țipă și agită toiagul.

Leul se opri, dar de data asta rămase pe loc, înfruntând-o, lăsându-și amenințător în jos capul imens și lățos, și biciuind din coada lungă cu vârf negru; Centaine începu să se tragă înapoi. Leul făcu un pas înainte, aproape lipit de sol.

– Copacul, Shasa, trebuie să ajungem la copac!

Leul începu din nou să o înconjoare și Centaine aruncă o privire fugară în sus, către lună. O nouă grămadă de nori se apropia de lună dinspre nord.

– Oh, nu acoperi luna, te rog! șopti Centaine disperată. Își dădea seama că viețile lor depindeau de acea lumină slabă și neclară, știa instinctiv cât de curajoasă va fi felina pe întuneric. Deja ocolurile se strângeau tot mai mult, se apropia din ce în ce, prudent și nehotărât încă, dar urmărind-o cu atenție și probabil începând să realizeze cât de neajutorată era. Atacul final, de moarte, era evident la doar câteva secunde distanță.

Ceva o lovi din spate și urlă ascuțit și aproape căzu, dar își dădu seama că se apropiase cu spatele de copacul de mopani. Se agăță de el căci n-o mai țineau picioarele, atât de intens de ușurarată se simți pe moment.

Își dădu jos de pe umăr săculețul de piele, cu mâinile atât de tremurătoare că aproape îl scăpă și aruncă ouăle-sticlă afară din el. Apoi îl vârî pe Shasa cu picioarele în săculeț și și-l puse în spate. Shasa era congestionat la față și urla cu furie.

– Taci, te rog, taci...

Își înșfăcă iar toiagul și-l puse la brâu ca pe o sabie. Apoi sări și se prinse de prima creangă de deasupra capului, se apucă bine de ea și pipăi cu picioarele goale scoarța aspră. Niciodată n-ar fi crezut acest lucru, dar disperarea o făcu să-și găsească rezerve nebănuite de energie și se ridică cu tot cu săculețul din spate mai ales prin forța brațelor și picioarelor, târându-se apoi pe creangă.

Totuși, nu era decât la un metru și jumătate deasupra solului, și leul mârâi înfricoșător și se repezi puțin mai aproape. Centaine se ridică în picioare pe creangă, în echilibru instabil, și căută cu mâinile o nouă creangă mai sus, apoi alta. Scoarța era aspră și abrazivă ca pielea de crocodil și, când ajunse pe o creangă la nouă metri deasupra nivelului solului, îi sângerau deja degetele și gambele.

Mirosul sângelui de pe pielea ei zgâriată întărâtă animalul flămând. Răgea și se învârtea în jurul trunchiului copacului, se opri să adulmece ouăle de struț pe care le aruncase Centaine și apoi răgi din nou.

– Suntem în siguranță, Shasa, zise Centaine plângând de ușurare, ghemuită pe creanga cea mai de sus, ținându-și copilul în poală și uitându-se printre crengi și frunze la spatele mușchiulos al leului. Își dădu seama că vedea deja mai clar, lumina zorilor începea deja să scalde în flăcări orizontul de răsărit. Deja vedea foarte clar culoarea felinei, un roșu ca de ghimbir, iar coama nu era deloc neagră, cum văzuse ea în toate desenele cu lei, ci de aceeași culoare roșiatică.

O'wa le spunea diavolii roșii, își aminti ea, îmbrățișându-l pe Shasa și încercând să-i potolească urletele dezlănțuite. Oare cât mai este până la ziuă? Se uită speriată spre răsărit și văzu zorii într-o splendoare de aramă topită și fumaluri incandescente.

– Se va face zi curând, Shasa, zise ea. Și atunci fiara se va duce...

Leul se urcă pe labele din spate și se ridică pe trunchi, uitându-se la ea.

Un ochi – n-avea decât un ochi. Orbita neagră și zgâriată făcea ochiul celălalt să pară chiar mai ucigător, mai strălucitor și nemilos, și Centaine tremură de groază.

Leul sfâșie scoarța copacului cu ghearele celor două labe din față, izbucnind din nou în răgetele cutremurătoare de mai devreme. Smulse bucăți mari și lungi de scoarță de pe trunchi, lăsând copacul acoperit de răni sângerânde de sevă.

– Du-te de-aici! urlă Centaine la el și leul se ghemui pe labele din spate și se aruncă în sus, agățându-se de creangă cu toate cele patru picioare. Nu! Pleacă de-aici!

Michael îi povestise că leii nu se cațără în copaci, dar acesta urcă într-o năvală pe trunchi în sus și se trase pe creanga principală, la trei metri deasupra solului; stând acolo în echilibru mai bun decât al ei, se uită în sus la ea.

– Shasa! Centaine își dădu seama că leul va ajunge la ei, iar faptul că se cățărase în copac nu făcuse decât să amâne inevitabilul. Trebuie să te salvez, Shasa.

Se târî și mai sus, stând în picioare și agățându-se de o ramură laterală.

– Acolo!

Chiar deasupra capului ei era o ramură ruptă care ieșea în afară, ca un cuier de pălării și, folosindu-și ultimele puteri, ridică sacul de piele netăbăcită în care era Shasa și-l agăță de ramură.

– Adio, iubitul meu, gâfâi ea. Poate că H'ani o să te găsească.

Shasa se zvârcolea și dădea sălbatic din picioare, săculețul se legăna și răsucea în aer și Centaine se prăbuși înapoi pe creangă și-și scoase de la brâu toiagul cu piatra ascuțită în vârf.

– Stai acolo, iubirea mea, te rog stai cuminte. Nu se uită în sus la el. Se uita la leul de sub ea. Dacă taci poate că nu te vede, poate o să-i fie de-ajuns.

Leul se întinse cu labele în sus, balansându-se pe creangă și răgi din nou. Deja era așa de aproape că Centaine putu simți mirosul rănilor infectate, pline de puroi, și duhoarea respirației ca de cadavru. Apoi bestia se avântă în sus cu toată puterea.

Se agăță cu toate cele patru labe, cu ghearele înfipte adânc în scoarță, urcând în salturi. Avea capul lăsat pe spate și ochiul galben care-i mai rămăsese era fixat asupra lui Centaine. Scoțând aceleași explozii monstruoase de tunet printre fălcile larg deschise, leul se năpusti drept spre ea.

Centaine urlă și înfipse cu toată puterea vârful suliței improvizate între fălcile leului. Simți vârful ascuțit pătrunzând prin membrana moale și roz din fundul gâtului bestiei și văzu sângele stacojiu țâșnind în cascadă. Leul își încleștă fălcile pe toiag și cu o smucitură din capul încoronat de coamă i-l smulse din mâini. Toiagul se învârti prin aer câteva clipe și căzu la pământ, undeva dedesubt.

Printre fălci i se scurgea un șuvoi aprins de sânge strălucitor și, la fiecare răget, scotea un norișor roșu de sânge; brusc întinse către ea o labă.

Centaine își ridică imediat picioarele în sus, încercând s-o evite, dar nu fu suficient de rapidă; leul îi înfipse în carnea gambei, chiar deasupra gleznei, una dintre ghearele sale încovoiate și galbene, lungă și groasă cât degetul arătător al unui bărbat, și o smuci sălbatic în jos.

Simțind c-o trage de pe creangă, Centaine se încleștă cu amândouă brațele în jurul ramurii laterale, cu toate puterile rămase. Își simți trupul ca întins pe roata de tortură, greutatea de nesuportat a leului întinzându-i piciorul până își simți genunchiul și șoldul trosnind și o inundă un val de durere fulgerătoare, explodându-i în cap ca o rachetă în văzduh.

Simți gheara leului încovoindu-i-se în carne și brațele ei începură să-și slăbească strânsoarea. Centimetru cu centimetru, leul o trăgea jos din copac.

– Ai grijă de copilul meu! urlă ea. Te rog, Doamne, ai grijă de copilul meu!

Garry era întru totul convins că și aceasta era o expediție nebunească, fără absolut nici o șansă de succes, deși bineînțeles că n-ar fi avut niciodată curajul să recunoască asta cu voce tare. Chiar și gândul ăsta îl făcea să se simtă vinovat, și aruncă o privire furișă femeii pe care o iubea.

Anna învățase engleză și slăbise în cele optsprezece luni atât de scurte și dulci de când o întâlnise, și aceasta era singurul lucru din viața lui pe care l-ar fi schimbat dacă i-ar fi stat în puteri; de fapt întotdeauna o îndemna să mănânce. Chiar în fața Hotelului Kaiserhof din Windhoek, unde Garry își luase un apartament permanent, se găsea o patiserie – cofetărie germană. Nu trecea niciodată pe lângă magazin fără să intre să cumpere o cutie de minunate ciocolate negre sau o prăjitură cu cremă – prăjitura cu cireșe numită Pădurea Neagră era favorita ei – pe care i le aducea Annei. Când tăia

prăjitura, alegea întotdeauna cele mai mari și mai însiropate felii pentru ea, și-i umplea farfuria fără să-i lase timp să protesteze. Și cu toate astea, Anna slăbise.

Nu petreceau suficient timp în apartamentul de la hotel, se gândi el morocănos. Pierdeau enorm de multă vreme mergând alandala prin savană, așa ca acum. De-abia reușea să pună câteva kilograme pe ea și iar porneau, zdruncinându-se și hurducându-se pe cărări îndepărtate în automobilul deschis marca Fiat, cu care înlocuise Fordul T, și când nici aceste drumuri nu se mai vedeau erau nevoiți să recurgă la cai și catâri ca să treacă peste lanțuri accidentate de munți, canioane prăpăstioase sau deșerturi pietroase, urmărind nălucile zvonurilor și ale norocului, și uneori informații intenționat înșelătoare.

„Nebunii bătrâni" – *Die twee ou onbeskofters* – era numele pe care-l căpătaseră dintr-un capăt în celălalt al teritoriului, iar Garry era încântat de porecla câștigată cu mare efort. La început fusese oripilat când adunase toate costurile cercetării continue a teritoriului, dar imediat se gândise: „Și oricum pe ce altceva să-mi cheltui banii, dacă nu pe Anna?" Și după ce se gândise mai bine: „Ce am pe lumea asta în afară de Anna?" Și, liniștit de această descoperire, se avântase cu capul înainte în nebunie.

Bineînțeles, se trezea uneori în miez de noapte și gândea limpede și rațional, și atunci știa foarte bine că nepotul său nu exista de fapt, că nora pe care n-o văzuse niciodată se înecase cu optsprezece luni în urmă în largul undelor verzi ale Atlanticului, luând cu ea și ultima legătură pe care ar fi avut-o vreodată cu Michael. Și era din nou copleșit de tristețea îngrozitoare, care amenința să-l zdrobească, așa că o căuta pe întuneric pe Anna lângă el în pat și, chiar și adormită, Anna părea să-i simtă nevoia disperată și se răsucea către el și-l lua în brațe.

Dimineața însă se trezea învigorat și proaspăt, izgonea orice urmă de logică și lăsa din nou să se instaureze credința oarbă, fiind gata pentru următoarea aventură fantastică ce îi aștepta.

Garry comandase în Cape Town cinci mii de afișe tipărite, care să fie distribuite la fiecare stație de poliție, curte judecătorească, poștă sau gară din întreaga Africă de Sud-Vest. Oriunde călătorea cu Anna, aveau întotdeauna un teanc de afișe pe bancheta din spate a mașinii sau în desagii cailor, și le lipeau pe orice perete gol din orice băcănie sau cârciumă pe lângă care treceau, le băteau în cuie de trunchiuri de copaci la răscruci pustii în adâncul savanei și, mituindu-i cu o mână de dulciuri, le împărțeau micuților strengari albi, negri sau maro de pe străzi, cu instrucțiunea să le ducă la casa, tabăra sau kraal-ul lor și să le dea părinților sau mai marilor de acolo.

RECOMPENSĂ 5 000 DE LIRE STERLINE

Pentru informații care să ducă la salvarea doamnei Centaine de Thiry Courtney, supraviețuitoare de pe nava spital Protea Castle atât de barbar torpilată de un submarin german în 28 august 1917, pe coasta Swakopmund.

Doamna Courtney a fost dusă de valuri la țărm și e poate în grija unor triburi sălbatice sau singură în pustietate.

Orice informații privind locul în care se găsește trebuie să-i fie trimise subsemnatului, la Hotel Kaiserhof în Windhoek.

LT. COL. G.C. COURTNEY

Cinci mii de lire sterline era o adevărată avere, salariul pe douăzeci de ani pentru un muncitor obișnuit, suficient să cumperi o fermă cu vite și oi, destul pentru a asigura un trai decent pentru restul vieții pentru o familie întreagă, și se găsiră zeci de oameni dornici să câștige recompensa sau chiar și sume mai mici, prin promisiuni vagi, povești fantastice sau minciuni gogonate.

Astfel Garry și Anna discutară în apartamentul lor de la Kaiserhof cu mulți oameni plini de speranță care nu se aventuraseră niciodată dincolo de calea ferată, dar acum erau dornici să conducă expediții în deșert, unii care știau exact unde putea fi găsită fata dispărută, alții care o văzuseră efectiv

pe Centaine și nu aveau nevoie decât de materiale și echipamente în valoare de aproximativ 1 000 de lire sterline ca să meargă s-o aducă. Apoi mai erau și clarvăzătorii care erau în contact constant cu ea, pe un plan superior, și un domn se oferi chiar să-și vândă propria fiică, la un preț negociabil, ca s-o înlocuiască pe tânăra dispărută.

Garry îi primi pe toți cu bunăvoință. Le ascultă poveștile și le urmă teoriile sau instrucțiunile, se așeză în jurul meselor vrăjite de spiritism, îl urmase chiar și pe unul care folosise un inel al lui Centaine suspendat pe o bucată de sfoară pe post de busolă, într-un pelerinaj de opt sute de kilometri prin deșert. I se prezentară mai multe tinere domnișoare, variind în colorit de la blonde la *café au lait,* toate pretinzând că erau Centaine de Thiry Courtney, sau dispuse să facă pentru el orice ar fi fost și ea în stare să facă. Câteva deveniră extrem de insultătoare și gălăgioase când fură refuzate, iar Anna trebui să le scoată personal afară din apartament.

Nu-i de mirare că slăbește, se gândi Garry și se aplecă să-și pună mâna pe coapsa Annei, care stătea lângă el în Fiatul decapotabil. În minte îi veniră fără să vrea cuvintele unei parodii, plinnă de blasfemii a unui imn religios, pe care o auzise în copilărie:

„Îți suntem recunoscători, Doamne, pentru ce ne-ai dat,
Și dacă ne-ai da și mai multe am fi chiar bucuroși".

Îi zâmbi cu afecțiune și zise cu voce tare:

– O să ajungem curând.

– De data asta știu c-o s-o găsim, îi răspunse ea încuviințând. Știu sigur!

– Da, răspunse Garry ascultător. De data asta va fi altfel.

Se simțea foarte sigur făcând această declarație. Nici una din multele expediții de până acum nu începuse într-un fel atât de misterios.

Primiseră prin poștă unul din afișele lor de recompensă, împăturit și sigilat cu ceară; ștampila poștei era datată cu patru zile înainte și arăta că scrisoarea venea de la Usakos, o haltă de tren aflată undeva la mijlocul distanței dintre Windhoek și

coastă, pe calea ferată cu ecartament redus. Nu avea timbru – Garry trebui așadar să plătească taxa de poștă – și adresa era scrisă cu o mână sigură și evident educată, într-o scriere de tip germanic. Garry rupse sigiliul de ceară și desfăcu scrisoarea – propriul lor afiș, pe care găsi în josul paginii o invitație laconică să se întâlnească și o hartă desenată de mână care să-i arate drumul. Nu era semnată.

Garry telegrafie imediat șefului de poștă la Usakos, fiind sigur că o așezare atât de îndepărtată nu avea cum să aibă atât de mulți clienți încât șeful de poștă să nu-și amintească toate pachetele trimise în ultimele zile. Într-adevăr, șeful își amintea circumstanțele coletului respectiv. Fusese lăsat pe pragul clădirii de poștă în timpul nopții și nimeni nu văzuse cine era expeditorul.

După cum era probabil intenția autorului, acest lucru îi intrigă în egală măsură pe Garry și Anna, și amândoi porniră imediat să întâlnească misteriosul autor al scrisorii. Locul întâlnirii era fixat în pustietatea Kamas Hochtland, la aproximativ două sute cincizeci de kilometri de Windhoek.

Le trebuiră trei zile să parcurgă distanța pe drumurile îngrozitoare și se rătăciră de mai mult de zece ori, schimbând cam tot atâtea cauciucuri sparte și dormind în condiții dure, pe solul tare, lângă Fiat; acum însă erau foarte aproape de locul specificat.

Soarele ardea necruțător pe cerul fără nori și briza ușoară ridica vârtejuri de praf roșu în urma și în jurul lor, pe drumurile primitive brăzdate de făgașe și bolovani. Anna părea să nu bage de seamă nici arșița, nici drumul, nici zdruncinăturile și hurducăielile mașinii, nici una din vitregiile deșertului, și Garry, privind-o cu admirație nesfârșită, aproape nu observă următoarea curbă. Erau chiar la buza unei prăpăstii și cele două roți de pe partea respectivă aproape alunecaseră dincolo de margine. Fiatul se balansă și se legănă câteva clipe peste abisul căscat brusc sub mașină. Garry smuci volanul într-o parte și, când simți că automobilul se prăbușește la loc pe toate patru roțile, trase frâna de mână.

Erau la marginea unui canion adânc ce despica podișul în două ca o lovitură de secure. Drumul cobora în profunzime într-o serie de meandre abrupte, ca un șarpe rănit care se contorsionează de durere, și la câteva sute de metri sub ei se vedea râul, ca o panglică îngustă, sclipitoare de la reflexiile orbitoare ale soarelui de amiază, care ajungeau ca niște reflectoare până pe vârfurile cele mai înalte ale meterezelor portocalii.

– Aici e, zise Garry. Nu-mi place locul ăsta. Acolo jos o să fim la mila oricărui bandit sau ucigaș.

– *Mijnheer,* deja am întârziat la întâlnire...

– Nu știu dacă vom ieși cu viață de-acolo și Dumnezeu mi-e martor, nimeni nu ne poate găsi aici. Probabil numai oasele.

– Hai, *Mijnheer,* vorbim mai târziu.

Garry trase adânc aer în piept. Uneori existau dezavantaje clare în faptul că era îndrăgostit de o femeie cu o voință atât de puternică. Trase frâna de mână și Fiatul trecu încet peste marginea canionului; odată ce porniseră, nu mai era cale de întoarcere.

Se dovedi o coborâre de coșmar – panta era atât de abruptă, încât ieși fum din saboții de frână și curbele erau atât de strânse, încât trebui de mai multe ori să dea mașina înapoi ca să poată intra pe o direcție nouă.

– Acum știu de ce prietenul nostru a ales locul ăsta. Aici ne are cu totul la mână.

Patruzeci de minute mai târziu, ajungeau, în sfârșit, la poalele canionului. Pereții se înălțau atât de vertical în jurul lor, încât păreau să acopere soarele. Erau în umbră, dar era sufocant de cald. Nici cea mai vagă urmă de vânt nu cobora până acolo, aerul era aspru ca de cremene și le zgâria căile respiratorii.

De fiecare parte a râului se întindea o fâșie îngustă de sol neted, acoperit cu tufișuri mărunte și pline de spini. Garry scoase Fiatul în afara drumului și amândoi se dădură jos înțepeniți și începură să-și scuture praful roșu din haine.

Pârâul clipocea mohorât peste albia pietroasă și apa era opacă și de un galben otrăvit ca deșeurile unei fabrici de chimicale.

– Ei, se vede că suntem singuri, zise Garry studiind amândouă malurile și stâncile de deasupra. Nu e nici urmă de amicul nostru.

– Așteptăm, zise Anna, zădărnicind sugestia care știa că urma.

– Bineînțeles, *Mevrou*. Garry își dădu jos pălăria și se șterse pe față cu eșarfa de bumbac din jurul gâtului. Ce zici de o ceașcă de ceai?

Anna luă ceainicul și se apropie de mal. Gustă bănuitoare apa din râu și apoi umplu ceainicul. Pe când veni înapoi, Garry aprinsese deja un foc de crengi din tufișuri și spinii trosneau voioși între două pietre de vatră. Cât timp fierbea apa, Garry aduse o pătură din portbagajul Fiatului și sticla de *schnapps* din ascunzătoarea ei. Turnă câte o porție sănătoasă în fiecare cană, adăugă o lingură cu vârf de zahăr și deasupra ceai tare și fierbinte. Descoperise că șnapsul, ca și ciocolata, avea un efect calmant asupra Annei, așa că avea grijă să nu rămână niciodată fără o sticlă la îndemână. Probabil călătoria nu va fi o pierdere totală de vreme, se gândi el, mai adăugând o porție bine chibzuită de alcool în cana Annei și ducându-i-o la pătură.

Însă, înainte să ajungă la ea, Garry scoase un țipăt de surpriză și scăpă cana din mâini, stropindu-și cizmele cu ceai fierbinte. Rămase încremenit uitându-se la tufișul din spatele ei și ridică mâinile deasupra capului. Anna se răsuci imediat și sări în picioare, apucă o creangă aprinsă din foc și-o flutură în fața ei. Garry se strecură rapid lângă ea și rămase aproape de trupul masiv și protector.

– Stai acolo! zbieră Anna amenințătoare. Te avertizez, o să sparg primul cap pe care...

Erau înconjurați. Banditii se furișaseră în jurul lor prin tufărișul des.

„Oh, Doamne, am ştiut că era o capcană!" se gândi Garry. Cu siguranţă păreau cei mai periculoşi nelegiuţi pe care-i văzuse el vreodată.

– N-avem bani, nimic ce merită furat...

Oare câţi erau? se întrebă disperat. Trei – nu, mai era unul după copacul acela – patru tâlhari ucigaşi. Şeful era un uriaş negru cu banduliere de muniţie încrucişate pe piept şi o puşcă Mauser sub braţ. Părul mare şi zbârlit, negru şi creţ, îi încadra faţa lătăreaţă ca o coamă de leu mâncător de oameni.

Toţi erau înarmaţi, o adunătură pestriţă de hotentoţi khoisan şi negri ovambo, purtând veşminte ciudate, părţi de uniforme militare şi costume civile, toate uzate şi decolorate, peticite şi zdrenţuite, câţiva desculţi şi alţii cu cizme roase şi deformate de marşurile lungi pe terenuri accidentate. Singurele bunuri care arătau cu adevărat îngrijite erau armele, lucind de ulei şi purtate cu dragoste, aproape în felul în care-şi poartă un tată primul fiu nou-născut.

Garry aruncă un gând fugar la revolverul de serviciu pe care-l lăsase în Fiat, dar abandonă rapid ideea atât de riscantă.

– Nu ne faceţi rău, îi imploră el, apropiindu-se şi mai tare de Anna şi cu o senzaţie de şoc total, Garry se văzu abandonat, căci Anna se avântă la atac.

Răsucind creanga aprinsă ca un topor de viking, Anna se năpusti direct spre şeful imens şi negru.

– Înapoi, porcule! răgi ea în flamandă. Pleacă de-aici, fiu de căţea din iad!

Luată prin surprindere, banda de tâlhari se risipi care încotro, într-o hărmălaie de nedescris, încercând să se ferească de creanga fumegândă care le şuiera pe la capete.

– Cum îndrăzniţi, stârpituri împuţite şi corcite de târfe bolnave...

Tremurând în continuare de şoc, Garry se holbă înlemnit la ea, sfâşiat între groază şi admiraţie pentru această nouă dovadă a talentelor iubitei lui. Mai auzise el înjurături grozave şi altă dată – de exemplu un sergent major absolut legendar în timpul rebeliunii zuluse; veneau soldaţi de la mile întregi ca

să-l audă cum zbiera la instrucția de paradă. Ei bine, omul acela era preot de școală de duminică în comparație cu Anna. Garry era convins că ar putea vinde bilete pentru spectacolul oferit de Anna. Elocvența ei nu era depășită decât de dexteritatea cu care învârtea creanga aprinsă.

Îi trăzni unui hotentot o lovitură zguduitoare între umeri, azvârlindu-l într-un tufiș cu spini, cu haina fumegând de la tăciunii aprinși, zbierând ca un porc înjunghiat. Alți doi, nedorind să înfrunte mânia Annei, săriră pe malul râului și dispărură cu zgomot și stropi în apele galbene. Așa că negrul ovambo, șeful trupei, rămase să înfrunte singur atacul frontal al Annei. Se dovedi agil și rapid, mai ales având în vedere cât de înalt era, și evită loviturile frenetice cu creanga aprinsă, reușind să se adăpostească în spatele celui mai apropiat copac. Ager ca un dansator, săltând într-o parte și-n alta, menținu încontinuu trunchiul copacului între el și Anna, până când aceasta se opri în cele din urmă, gâfâind, roșie la față.

– Hai de-acolo, scârnăvie cu burtă galbenă și față neagră de babuin castrat, zise ea cu răsuflarea aproape tăiată. Garry observă copleșit de admirație și teamă cum reușise să ticsească metafora cu nuanțe. Hai aici să te-omor!

Negrul refuză oferta cu prudență, îndepărtându-se și mai tare de ea.

– Nu! Nu! N-am venit să ne luptăm cu voi, am venit să vă ducem... îi răspunse el în afrikaans. Anna lăsă încet creanga în jos.

– Tu ai scris scrisoarea? Negrul ovambo clătină din cap. Am venit să vă duc la omul care-a scris-o.

Le porunci la doi dintre oamenii săi să rămână pe loc să păzească Fiatul, apoi îi conduse pe Garry și pe Anna de-a lungul canionului. Din loc în loc existau întinderi de teren ușor de traversat pe malul râului, dar erau și trecători înguste prin care râul mugea tumultos și se zvârcolea în vârtejuri, iar cărarea era abruptă și atât de îngustă încât doar un singur om putea trece odată.

Toată zona era împânzită de gherile ascunse. Garry nu vedea decât ici şi colo vârfurile capetelor şi licărirea metalică a ţevilor de puşcă printre stânci, dar îşi dădu seama cât de inteligent fusese ales acest loc pentru întâlnire. Nimeni nu putea să-i urmărească nedetectaţi şi o armată întreagă nu ar fi fost în stare să-i salveze. Erau complet vulnerabili, întru totul la mila acestor oameni duri şi brutali. Garry simţi fiori reci pe spinare, deşi canionul era ca un cuptor încins.

– Avem nevoie de un noroc chior să scăpăm cu viaţă de-aici, îşi spuse el încet. Mă doare piciorul, zise el apoi cu voce tare. Nu putem să oprim să ne odihnim? Dar nimeni nu se uită măcar la el, aşa că trebui să înainteze împleticit ca să ţină pasul cu Anna pe cât era în stare.

Dintr-odată, mult după ce Garry intrase într-o posomorală resemnată, călăuza ovambo înconjură un monolit de gresie galbenă şi intră într-o tabără temporară adăpostită sub o ieşitură din stânca peretelui canionului. Chiar şi doborât de oboseală şi nefericire, Garry observă că deasupra taberei se găsea o cărare abruptă ce urca pe stâncă, o rută de scăpare în cazul unui atac surpriză.

S-au gândit la totul. Atinse braţul Annei şi-i arătă cărarea, dar toată atenţia ei se îndreptase asupra omului care se desprinsese cu pas vioi din întunecimile unei peşteri.

Era tânăr, jumătate din vârsta lui Garry, dar în primele câteva secunde ale întâlnirii, reuşi să-l facă pe Garry să se simtă inferior şi prost. Nici măcar nu trebui să spună ceva. Pur şi simplu se opri în plină lumină, înalt şi elegant, şi se uită fix la el cu nemişcarea unei feline, amintindu-i lui Garry tot ceea ce el însuşi nu era.

Avea părul auriu care-i atârna până la umerii goi, cu şuviţe albe decolorate de soare, dar lucios şi bogat ca mătasea, într-un contrast surprinzător cu faţa extrem de bronzată. Aceste trăsături fuseseră probabil, pe vremuri, frumoase şi delicate, dar fumalul vieţii arsese cu flăcările lui toată dulceaţa chipului, care păstra acum urmele încercărilor prin care trecuse ca o bucată de fier forjat.

Era înalt, dar nu slăbănog sau lat în umeri, ci zvelt, cu mușchi tari și supli. Nu purta decât pantaloni de călărie și cizme, iar părul de pe piept îi sclipea ca sârma fină de cupru. La gât avea atârnat un medalion de aur pe un lănțișor de aur, ceea ce un gentleman englez nu ar purta niciodată. Garry încercă să-l disprețuiască pentru asta, dar era extrem de dificil, țintuit cum era de privirea fixă și stabilă a străinului.

– Domnul colonel Courtney? întrebă el, și Garry rămase din nou complet șocat. Deși cu un accent foarte puternic, era vocea unui om cultivat și educat, și când zâmbi buzele își pierdură linia dură și severă. Vă rog să nu vă alarmați. *Sunteți* într-adevăr domnul colonel Courtney, nu?

– Da. Garry avu nevoie de un mare efort de voință să vorbească. Eu sunt colonelul Courtney – dumneata ești cel care mi-a scris scrisoarea?

Scoase afișul din buzunarul de la piept și încercă să-l desfacă, dar mâinile îi tremurau atât de tare încât hârtia flutură și se rupse între degetele lui. Zâmbetul bărbatului îl ironiză cu blândețe și gazda lor dădu din cap.

– Da, eu v-am chemat aici.

– Știți unde poate fi găsită fata dispărută? întrebă Anna, apropiindu-se mai tare de el, plină de nerăbdare.

– Poate, zise el ridicând din umeri.

– Ați văzut-o? insistă Anna.

– Să începem cu începutul.

– Vrei bani... zise Garry cu o voce inutil de tare. Ei bine, nu am adus nici măcar o liră cu mine. Te asigur. Dacă aveai intenția să ne jefuiești, să știi că nu am nimic de valoare la mine.

– Oh, domnule colonel, îi zâmbi bărbatul auriu, și era un zâmbet atât de fermecător, de neașteptat de exuberant și copilăros, încât Garry simți atitudinea țeapănă și ostilă a Annei topindu-se la lumina lui. Mie-mi miroase a cu totul altceva. Adulmecă aerul teatral. Aveți ceva de o valoare imensă – havana! zise el și adulmecă din nou. Nu e nici o

îndoială, havana! Domnule colonel, trebuie să vă avertizez că aș ucide pentru o havană.

Garry făcu imediat un pas involuntar înapoi, și abia după aceea își dădu seama că fusese o glumă. Reuși să schițeze un zâmbet anemic și se căută în buzunarul de la piept unde-și ținea cutia de trabucuri.

Bărbatul cu părul de aur inspectă trabucul lung și negru.

– „Romeo y Julieta"! murmură el cu respect și apoi îl adulmecă fermecat. O boare de paradis. Mușcă unul din capete și aprinse un chibrit de talpa cizmei. Mirosi din nou trabucul, apoi îi aprinse capătul, inhală adânc și își închise ochii părând a fi în extaz. Când și-i deschise din nou, se înclină ușor către Anna. Iertați-mă, doamnă, dar a trecut multă vreme, mai mult de doi ani, de când am savurat ultima dată un trabuc de calitate.

– Bine, zise Garry simțindu-se mai îmbărbătat. Îmi știi numele și-mi fumezi trabucul – cel puțin ai putea să te prezinți.

– Oh, iertați-mă. Se îndreptă de spate și-și lovi călcâiele în stil teutonic. Mă numesc Lothar De La Rey, la dispoziția dumneavoastră.

– Oh, Dumnezeule sfânt! Tot curajul proaspăt regăsit al lui Garry dispăru ca și cum n-ar fi fost nicicând. Știu totul despre dumneata. S-a pus un preț pe capul dumitale – o să te spânzure când te prind. Ești un criminal căutat și un infractor notoriu, domnule.

– Dragul meu colonel, prefer să mă consider un soldat și un patriot.

– Soldații nu continuă să lupte și să distrugă proprietăți după o predare oficială. Colonelul Franke a capitulat acum mai bine de patru ani...

– Eu n-am recunoscut dreptul colonelului Franke să se predea, interveni Lothar cu dispreț. Eu am fost soldat în slujba Kaiserului și a Germaniei Imperiale.

– Chiar și Germania s-a predat acum trei luni.

– Da, încuviință Lothar. Și n-am mai înfăptuit nici un act de război de atunci.

– Dar ești încă pe teren, îi atrase Garry atenția indignat. Ești încă înarmat și...

– Nu m-am dus să mă predau pentru motivul extrem de întemeiat pe care l-ai exprimat chiar dumneata atât de succint mai înainte: dacă aș face așa ceva, oamenii dumitale mă vor spânzura.

Părând să-și dea seama abia sub privirea scrutătoare a lui Garry că era gol de la brâu în sus, Lothar își luă tunica. Era proaspăt spălată, agățată într-un tufiș lângă intrarea în peșteră. Și-o luă pe el și nasturii de alamă sclipiră în soare. Garry își îngustă ochii.

– La naiba, domnule, insolența dumitale e insuportabilă. Aceea e o tunică militară britanică – porți o uniformă de-a noastră. Chiar și atât, și-ar fi de-ajuns să fii împușcat pe loc!

– Ai prefera să umblu în pielea goală, domnule colonel? Trebuie să fie evident chiar și pentru dumneata că avem o situație foarte modestă pe moment. Nu-mi face nici o plăcere să port o tunică britanică. Din nefericire însă, n-am de ales.

– Insulți uniforma în care a murit fiul meu!

– Nu-mi face nici o plăcere să aud de moartea fiului dumitale, tot așa cum nu-mi face plăcere să port zdrențele astea.

– La naiba, omule, ai o nerușinare care... Garry se pregătea să livreze un discurs devastator, dar Anna îl întrerupse nerăbdătoare.

– *Mijnheer* De La Rey, mi-ați văzut fetița? Garry se potoli văzându-l pe Lothar întorcându-se spre ea cu trăsăturile schimbate într-o privire ciudat de compătimitoare.

– Am văzut o fată – da, am văzut o tânără în deșert, dar nu știu dacă ea e cea pe care-o căutați.

– Ai putea să ne conduci la ea? întrebă Garry, și Lothar îi aruncă o privire, cu expresia din nou înăsprită.

– Aș încerca s-o găsesc din nou în anumite condiții.

– Bani, zise Garry sec.

– De ce sunt oare oamenii bogați atât de obsedați de banii lor? zise Lothar inhalând fumul parfumat al trabucului, și

lăsându-l să-i curgă peste limbă. Da, domnule colonel, voi avea nevoie de niște bani, zise el, încuviințând. Dar nu 5 000 de lire sterline. Am nevoie de 1 000 ca să echipez o expediție ca să intru în întinderea deșertică unde am văzut-o prima dată. Vom avea nevoie de cai buni – ai noștri sunt aproape cu totul epuizați – și căruțe să cărăm apă, și va trebui să-mi plătesc oamenii. O mie de lire sterline vor acoperi aceste cheltuieli.

– Și ce altceva? întrebă Garry. Trebuie să mai existe un preț.

– Da, înclină Lothar din cap. Mai este un preț. M-am săturat să trăiesc în umbra spânzurătorii.

– Vrei o grațiere pentru crimele dumitale! se holbă Garry, nevenindu-i să creadă. Ce te face să crezi că am eu asemenea putere?

– Dumneata ești un om foarte puternic, domnule colonel. Prieten personal atât cu Smuts, cât și cu Botha, fratele dumitale e general, ministru de cabinet în guvernul Botha...

– Nu mă voi opune cursului justiției.

– Am luptat într-un război onorabil, domnule colonel. Am luptat până la sfârșitul cel mai amarnic, exact așa cum au luptat în războiul lor și prietenii dumitale Smuts și Botha. Nu sunt un criminal, nu sunt un infractor. Mi-am pierdut tatăl, mama, soția și fiul – am plătit prețul înfrângerii cu cea mai grea monedă. Acum vreau să am dreptul să trăiesc viața unui om obișnuit – și dumneata o vrei pe fata asta.

– Nu pot accepta așa un târg. Dumneata ești dușmanul, zise Garry pe un ton lăudăros.

– Dacă găsiți fata, veți fi un om liber, zise Anna încet. Colonelul Courtney va aranja asta. Vă dau cuvântul meu că așa va fi.

Lothar îi aruncă o privire, apoi se uită din nou la Garry, și zâmbi din nou, ghicind care era adevărata autoritate dintre cei doi.

– Ei, bine, domnule colonel, ne-am înțeles?

– De unde știu eu cine e fata asta? De unde știu eu că e nora mea? se eschivă Garry stânjenit. Ești de acord să facem un test?

Lothar ridică din umeri.

– Cum dorești. Garry se întoarse spre Anna.

– Arată-i, zise el. Lasă-l să aleagă.

Garry și Anna puseseră la cale acest test ca să-i împiedice pe nenumărații escroci și profitori atrași de afișele cu recompensa. Anna deschise încuietoarea genții voluminoase de voiaj pe care o purta pe curea pe umăr și scoase un plic gros. Înăuntru erau un teanc de fotografii de mărimea unei cărți poștale și i le înmână lui Lothar.

Acesta studie prima fotografie. Era un portret de studio al unei tinere, o fată drăguță cu rochie de catifea și pălărie cu pene, cu părul negru în bucle lungi până la umeri. Lothar clătină din cap și așeză fotografia pe fundul teancului. Răsfoi rapid și prin restul fotografiilor, toate cu fete tinere, și apoi îi dădu Annei teancul înapoi.

– Nu, zise el. Îmi pare rău că v-am pus pe drumuri așa de departe pentru nimic. Nici una din astea nu e fata pe care-am văzut-o eu. Se răsuci spre negrul ovambo înalt. Foarte bine, Hendrick, du-i înapoi.

– Așteptați, *Mijnheer*. Anna puse teancul de fotografii în geantă și luă alt teanc mai mic. Mai avem câteva.

– Sunteți prudenți, zâmbi Lothar apreciativ.

– Foarte mulți au încercat să ne păcălească – 5 000 de lire sterline e o sumă foarte mare, îi zise Garry, dar Lothar nici nu-și ridică privirile de pe fotografii.

Întoarse două din cartoanele lucioase și se opri la al treilea.

– Asta e.

Centaine de Thiry, în rochia albă din ziua primei împărtășanii, zâmbea sfioasă.

– E mai mare acum și are părul – Lothar făcu un gest care descrise un tufiș des și încâlcit. Dar ochii ăștia... Da, ea e.

Nici Garry, nici Anna nu-și găsiră cuvintele. De un an și jumătate așteptau acest moment, dar acum, că se întâmplase, nu le venea să creadă cu adevărat.

– Trebuie să stau jos! zise Anna cu glas pierit și Garry o ajută să se așeze pe bușteanul din fața intrării în peșteră. În timp ce el se ocupa de ea, Lothar își scoase medalionul de aur de sub cămașă și deschise capacul. Scoase șuvița de păr negru și i-o oferi Annei. Femeia i-o luă din mâini aproape cu teamă și apoi, cu un gest protector, dar violent, și-o lipi de buze. Închise ochii și din colțul pleoapelor încleștate se strecurară două lacrimi mari, care i se scurseră încet pe obrajii roșii.

– Nu e decât un ghemotoc de păr. Ar putea fi părul oricui. Cum poți să știi? întrebă Garry stânjenit.

– Oh, bărbat prostuț, șopti Anna răgușită. I-am pieptănat părul o mie de nopți. Crezi că nu i l-aș cunoaște iar – oriunde?

– De cât timp aveți nevoie? îl întrebă iar Garry, și Lothar se încruntă iritat.

– Pentru numele lui Dumnezeu, de câte ori trebuie să mai spun că nu știu?

Stăteau toți trei în jurul focului la intrarea peșterii. Vorbeau de ore întregi, și stelele se vedeau deja de-a lungul fâșiei înguste de cer încadrată de pereții canionului.

– Am explicat deja unde am văzut fata și situația în care eram. Nu înțelegeți, chiar trebuie să mai explic odată?

Anna ridică o mână în aer să-l potolească.

– Suntem foarte nerăbdători. Punem întrebări prostești. Iertați-ne.

– Foarte bine. Lothar își aprinse din nou chiștocul trabucului cu o crenguță, din foc. Fata era prizoniera unor *san* sălbatici. Boșimanii sunt șireți și cruzi ca animalele. Știau că-i urmărim și m-au făcut să le pierd urma cu ușurință. Și ar putea face același lucru din nou, dacă le găsesc iar urma. Zona pe care trebuie s-o cercetez e enormă, aproape de mărimea Belgiei. A trecut mai mult de un an de când am văzut fata, poate a murit de vreo boală sau atacată de animale sălbatice – ori chiar de maimuțele alea mici și galbene.

– Nu cumva să spuneți așa ceva, *Mijnheer*, îl imploră Anna și Lothar își aruncă exasperat în aer amândouă mâinile.

– Nu știu, zise el rar. Câteva luni, un an? De unde să știu cât de mult o să-mi trebuiască?

– Ar trebui să venim și noi cu dumneata, bombăni Garry. Ar trebui să putem măcar să luăm parte la cercetare, cel puțin să ne spui în ce parte a teritoriului ai văzut-o.

– Colonele, n-ai avut încredere în mine. Foarte bine. Acum eu n-am încredere în dumneata. Imediat ce fata ajunge în mâinile voastre, utilitatea mea s-a isprăvit. Lothar își luă chiștocul trabucului dintre buze și-l examină trist. Nu mai avea din ce să tragă, așa că-l aruncă în foc cu regret. Nu, colonele, când o găsesc, facem un schimb formal – amnistia pentru mine, fata pentru dumneata.

– Acceptăm, *Mijnheer*. Anna atinse cotul lui Garry. Vom trimite suma necesară cât de curând posibil. Când Centaine e cu dumneavoastră în siguranță, ne vei trimite numele armăsarului ei alb. Numai ea poate să vă spună asta, și în felul ăsta vom ști că nu ne înșelați. Vom avea grațierea semnată și pregătită.

Lothar își întinse mâna peste foc.

– Domnule colonel, de acord?

Garry ezită o clipă, dar Anna îl înghionti atât de tare în coaste încât gemu și se întinse să apuce mâna lui Lothar.

– De acord.

– O ultimă favoare, *Mijnheer* De La Rey. Voi pregăti un pachet pentru Centaine. Va avea nevoie de haine bune, lucruri femeiești. O să vi-l trimit odată cu banii. O să i-l dați când o găsiți? întrebă Anna.

– Dacă o găsesc, încuviință Lothar.

– Când o găsiți, îi zise Anna cu fermitate.

Lothar avu nevoie de aproape cinci săptămâni să facă pregătirile de drum și apoi să meargă până la ochiul îndepărtat de apă de sub râul Cunene unde văzuse urma vânatului lui.

Mai era și acum apă în depresiune – era uluitor cum aceste bazine puțin adânci, fără nici o umbră, reținеau apa chiar și în condițiile de extremă căldură ale deșertului și Lothar se întrebă, nu pentru prima oară, dacă nu cumva exista o scurgere subterană de la râurile din nord care le alimenta atât de mult timp. În orice caz, faptul că mai era încă apă la suprafață era o prevestire bună că vor reuși să pătrundă și mai adânc la răsărit, direcția spre care dispăruse urma de atunci.

În timp ce oamenii lui reumpleau butoaiele cu apă, Lothar se plimbă în jurul depresiunii circulare – în mod miraculos, amprenta piciorului fetei era încă păstrată în lut, exact așa cum o văzuse ultima dată.

Îngenunche lângă ea și trasă cu degetul amprenta piciorului mic și grațios. Urma fusese arsă de soare și devenise tare ca o cărămidă. Deși în jur noroiul era tropăit de bivoli, elefanți și rinoceri, această urmă rămăsese pe loc.

E un semn prevestitor, își zise el și apoi râse cu cinism. Niciodată n-am crezut în semne prevestitoare – ce m-a apucat să cred acum? Totuși starea de spirit îi rămase optimistă și exuberantă până seara, când își adună oamenii în jurul focului de tabără.

În afara servitorilor și a căruțașilor, avea patru oameni călare, cu puști, care să-l ajute la căutarea efectivă. Toți patru erau cu el încă din vremea rebeliunii. Luptau și vărsau sânge împreună, al lor și a altora, beau împreună sticla furată de rachiu de Cape, împărțeau pătura de lână în nopțile înghețate din deșert sau ultimele rămășițe de tutun, și-i iubea puțin, deși nu avea deloc încredere în ei.

Erau „Swart Hendrick" – „Henry cel Negru", înaltul ovambo de un negru albăstrui și „Klein Boy" – „Băiatul Mic", fiul din flori al unei femei herero. Apoi mai era „Vark Jan" sau „John Porcul", un khoisan gălbui și scofâlcit. Avea sânge amestecat de nama și bergdama și chiar și de *san* adevărat, căci bunica lui fusese o sclavă boșimană, capturată în copilărie într-unul din marile raiduri din secolul trecut, când burii atacaseră și încercaseră să extermine cu totul poporul

san. Mai era, de asemenea, „Vuil Lippe", hotentotul bondelswart cu buze ca ficatul proaspăt tăiat și un vocabular care-i dăduse numele de „Buze Murdare".

„Haita mea de vânătoare", zâmbi Lothar, privindu-i pe jumătate cu afecțiune, pe jumătate cu repulsie. Termenul „nelegiuit" li se potrivea întru totul, erau dincolo de orice legi ale triburilor sau tradițiilor. Le studie chipurile în lumina focului. Ca niște lupi numai pe jumătate domesticiți, s-ar întoarce împotriva mea și m-ar sfâșia în bucăți la primul semn de slăbiciune, se gândi el.

– Hei, pui de hiene ce sunteți, ascultați aici la mine. Îi căutăm pe *san,* ucigașii mici și galbeni. Le văzu ochii sclipind. Căutăm fata albă pe care-o țin prizonieră și cel care găsește primul urma are de la mine o sută de lire în aur. Uite cum o să facem...

Lothar netezi nisipul între picioarele lui și trasă planul cu un bețișor.

– Căruțele acoperite o să urmeze șirul ochiurilor de apă, aici și aici, și noi ne împrăștiem în evantai pe-aici și pe-aici. Toți împreună putem acoperi așa optzeci de kilometri de teritoriu.

Merseră deci spre răsărit, după plan, și în primele zece zile dădură peste urma unui mic grup de *san* sălbatici. Lothar își chemă oamenii care călăreau în față și urmară toți dâra de pași micuți, ca de copii.

Mergeau cu prudență extremă, spionând cu grijă terenul dinainte prin luneta lui Lothar și evitând toate locurile unde se putea organiza ușor o ambuscadă. Ideea vârfurilor otrăvite de săgeți înfigându-i-se în carne îl făcea pe Lothar să se înfioare de fiecare dată când se gândea la asta. Uneltele meseriei lui erau gloanțele și baionetele, dar otrăvurile oribile făcute de pigmeii ăștia mărunți îl făceau să se cutremure de groază și ura pentru ei îi creștea cu fiecare milă parcursă prin teritoriul fierbinte și neprimitor.

Lothar află, citind semnele, că grupul de *san* pe care-i urmăreau avea opt membri: doi bărbați adulți și două femei,

probabil soțiile lor. Mai erau și patru copii mici, doi încă sugari și doi suficient de mari să meargă în picioare.

– Copiii o să-i încetinească, se bucură cu răutate Vark Jan. N-o să poată menține viteza asta.

– Vreau măcar unul în viață, îi avertiză Lothar. Vreau să aflu despre fată.

Bunica sclavă a lui Vark Jan îl învățase destul din limba *san* ca să poată să interogheze un prizonier, așa că el zâmbi satisfăcut.

– Prinde numai unul și-l fac eu să vorbească, n-avea teamă.

Grupul de *san* vâna și culegea diverse plante, așa că banda lui Lothar îi ajunse din urmă destul de rapid. Nu erau decât la aproximativ o oră în urma lor când boșimanii le simțiră prezența.

Lothar găsi locul unde cei câțiva *san* își dăduseră seama că sunt urmăriți, locul unde urma părea să dispară brusc.

– Ascund urma, mârâi el nervos. Treceți la pământ și căutați, le porunci el.

– Își poartă copiii pe sus, zise Vark Jan chircit la pământ ca să vadă mai bine. Țâncii sunt prea mici ca să-și acopere singuri urma. Femeile îi poartă în brațe, dar o să obosească repede din cauza greutății.

Deși urma părea să fi dispărut și pământul dinainte părea nemarcat chiar și pentru ochii experimentați ai lui Lothar, până și oamenii *san* tot lăsau ceva semne, iar Vark Jan și Swart Hendrick puteau să le urmărească. Mergeau în ritm mai lent, căci trebuiau să descalece să fie mai aproape de pământ, dar tot îi puteau urmări și, patru ore mai târziu, Swart Hendrick dădu din cap încântat.

– Femeile obosesc rapid. Acuma lasă semne mai bune și se mișcă mai încet. Deja ne apropiem.

Femeile *san,* chinuindu-se sub povara copiilor, se uitară înapoi și se văitară încet. Caii ce-i urmăreau se vedeau clar peste câmpie, măriți de miraj, încât păreau imenși ca niște

monștri, dar chiar și văzându-și urmăritorii, tot nu erau în stare să aibă o viteză mai bună.

– Deci va trebui să fac pe fluierarul, zise cel mai bătrân dintre vânătorii *san*. Se referea la felul în care fluierarul se preface rănit ca să conducă prădătorul departe de cuib. Dacă pot să-i fac să mă urmărească pe mine, poate c-o să reușesc să le ard caii de sete, zise el către ceilalți membri ai clanului său. Și când ajungeți la următorul ochi de apă, după ce beți și vă umpleți ouăle de apă... Îi întinse soției sale cornul sigilat de antilopă și nu trebui să spună oribilele cuvinte. Otrăvirea unui ochi de apă era o faptă atât de disperată, încât nici unul din ei nu voia să vorbească despre asta. Dacă reușiți să omorâți caii, veți fi în siguranță, le spuse vânătorul. O să încerc să vă las destul timp.

Bătrânul vânător *san* trecu repede pe la fiecare copil și-i atinse pleoapele și buzele în semn de binecuvântare și adio, în timp ce adulții îl priviră solemn. Când veni la soția lui, femeia care-i născuse doi fii, aceasta scoase un vaiet scurt și ascuțit. Bărbatul o mustră cu o privire care-i spuse clar: nu-ți arăta frica în fața copiilor.

Începu să-și dea jos de pe el hainele și săculețul de piele și-i șopti tânărului bărbat din grup, tovarășul lui într-o mie de vânători.

– Fii un tată pentru fiii mei. Îi dădu săculețul lui și făcu un pas înapoi. Acuma plecați!

Bătrânul își privi clanul îndepărtându-se în viteză și își încordă mai bine arcul, desfăcând apoi cu grijă fâșiile de piele care protejau vârfurile de săgeți. Familia lui dispăruse deja de pe suprafața câmpiei și bătrânul le întoarse spatele și porni în întâmpinarea urmăritorilor lui.

Lothar era tulburat din cauza ritmului atât de lent de înaintare. Deși știa că prada era la doar o oră distanță, pierduseră din nou urma și trebuiau acum să stea pe loc până o găseau iar. Erau în teren deschis, o câmpie plată care se întindea în depărtare cât vedeai cu ochii, unindu-se la un moment dat cu cerul. Câmpul era presărat din loc în loc cu

tufișuri mărunte și întunecate, și mirajul le făcea să danseze și să se vânzolească în câmpul lunetei. Era imposibil să deslușești o siluetă omenească între ele, de la o milă distanță.

Caii erau aproape sfârșiți de oboseală și de caniculă, va trebui să-i adape cât de curând. În maximum o oră va fi nevoit să oprească urmărirea și să se întoarcă la căruța cu apă. Își ridică iar luneta, dar un urlet sălbatic îl făcu să tresară și să arunce o privire peste umăr. Swart Hendrick arăta ceva la stânga. Omul de pe flancul stâng, „Vuil Lippe", bondelswart-ul, încerca să-și controleze calul. Acesta se ridicase pe picioarele din spate, târându-l după el într-un nor de praf înecăcios.

Lothar auzise că unii cai reacționau la mirosul fierbinte al unui boșiman sălbatic ca la mirosul de leu, dar nu-i venise niciodată să creadă așa ceva. Vuil Lippe era complet neajutorat, avea amândouă mâinile pe frâie, pușca în desagii șeii și Lothar văzu cum era târât peste un tufiș și trântit în praf.

Apoi, parcă printr-un miracol, o nouă siluetă omenească păru să se ridice din pământ. Figura micuță stătea la doar douăzeci de pași dincolo de călărețul prăbușit, ca un spiriduș în pielea goală. Oricât de incredibil părea, fusese evident ascuns după un tufiș care, în mod normal, nu ar fi putut ascunde nici măcar un iepure.

Lothar privi oripilat și incapabil să intervină cum omulețul își ridică arcul și trage. Văzu zborul săgeții, ca un fir de praf în lumina soarelui, și boșimanul gol se răsuci fulgerător și o luă la goană în direcția opusă.

Toți oamenii lui Lothar urlau și se chinuiau să încalece, dar caii păreau toți bolnavi de groază așa că se roteau și se cabrau nestăpâniți. Lothar reuși primul să încalece. Nu atinse frâiele deloc, își puse o mână pe greabănul calului și sări în șa, îi întoarse capul și porni în galop.

Boșimanul dispărea deja între tufișurile scunde învăluite în miraje, gonind într-un mers legănat care-l făcea să avanseze într-un ritm incredibil. Bărbatul nimerit de săgeată își lăsase calul să fugă și se ridicase în picioare. Stătea cu picioarele

depărtate pentru echilibru, dar se legăna ușor dintr-o parte în alta.

– Ești bine? strigă Lothar când ajunse lângă el, și atunci văzu săgeata.

Se bălăngănea până la pieptul lui Vuil Lippe, dar vârful era înfipt în obraz. Se holbă la Lothar cu o expresie uluită și Lothar sări din șa și-l prinse de umeri.

– Sunt un om mort, zise Lippe încet, cu mâinile atârnându-i moi și Lothar apucă săgeata și încercă s-o tragă afară. Carnea obrazului se trase în afară după săgeată și omul urlă și se împletici pe picioare. Strângând din dinți, Lothar smuci din nou de săgeată, dar de data aceasta trestia fragilă se frânse, lăsând vârful de os înfipt în carnea bărbatului, care începu să se zvârcolească.

Lothar își vârî mâna în claia de păr negru și unsuros și-i răsuci capul ca să-i examineze rana.

– Stai naibii nemișcat. O parte foarte scurtă din os ieșea în afară din rană. Era acoperită de o pastă neagră ca de cauciuc. *Euphorbia latex,* zise Lothar, care mai văzuse arme *san;* tatăl său deținuse pe vremuri o colecție importantă de artefacte tribale. Lothar recunoscu otrava – sucul distilat din rădăcinile unei varietăți extrem de rare de *euphorbia*. Sub ochii lui, otrava se răspândea pe sub piele, decolorând-o într-un vinețiu albăstrui-închis, înflorind ca niște cristale de permanganat de potasiu în apă, urmând direcția vaselor superficiale de sânge în care era absorbită.

– Cât timp? Ochii torturați se fixaseră într-ai lui Lothar, implorându-l să-i ofere o consolare.

Latexul părea proaspăt distilat, deci nu i se disipase deloc virulența, dar Vuil Lippe era înalt, puternic și sănătos, deci corpul lui se va lupta cu otrava. Ceea ce va dura mult timp, câteva ore de coșmar ce vor părea lungi cât o eternitate.

– Nu poți s-o tai afară? îl rugă Lippe.

– A intrat adânc, o să sângerezi de moarte.

– Arde-o!

– Ai muri de durere.

Lothar îl ajută să se așeze la pământ, tocmai când sosiră Hendrick și ceilalți.

– Doi oameni să stea să aibă grijă de el, porunci Lothar. Hendrick, tu și cu mine mergem după târâtura mică și galbenă.

Își forțară caii obosiți și-n mai puțin de douăzeci de minute văzură boșimanul alergând. Părea să se dizolve și să danseze în mirajul caniculei și Lothar se simți copleșit de o turbare întunecată, genul de ură pe care o poți simți doar pentru ceva de care te temi în adâncurile cele mai secrete ale sufletului.

– Du-te la dreapta! îi făcu Lothar semn lui Hendrik. Trimite-l încoace dacă schimbă direcția. Își îndemnară caii în viteză în urmărirea siluetei care se îndepărta rapid.

„O să-ți ofer o moarte mai ceva decât orice ai făcut tu vreodată", îi promise el neîndurător și desfăcu pielea împăturită de pe șa.

Pielea de oaie pc care-o folosea ca saltea îl va proteja ca un scut de săgețile fragile cu vârf de os. Și-o înfășură în jurul trunchiului și peste gură și nas. Își trase pălăria cu borul larg foarte jos, lăsând doar o mică despicătură pentru ochi.

Boșimanul alerga la două sute de metri înainte. Era gol, neavând la el decât arcul dintr-o mână și haloul de săgeți micuțe legate în fâșia de piele din jurul capului. Corpul chihlimbariu îi strălucea de transpirație, părând aproape translucid în lumina soarelui. Alerga agil ca o gazelă, cu picioarele mici și zvelte abia să atingând pământul.

Se auzi un trosnet ascuțit și glonțul de Mauser ridică un vârtej de praf palid la mică distanță de boșimanul ce alerga, ca jetul unei balene; boșimanul tresări sălbatic și, în mod absolut incredibil, își mări viteza de alergare, depărtându-se de cei doi călăreți în galop. Lothar aruncă o privire către Hendrick; acesta călărea fără să țină frâul, folosindu-și amândouă mâinile să încarce pușca.

– Nu trage! strigă Lothar furios. Îl vreau viu! Și Hendrick coborî Mauserul.

Boșimanul își menținu aceeași viteză incredibilă aproape încă doi kilometri, dar treptat încetini. Începură din nou să-l ajungă din urmă.

Lothar văzu că picioarele boșimanului începeau să tremure sub el și gambele i se scuturau de epuizare, însă calul lui Lothar era aproape complet terminat. Făcea spume abundente care îi stropeau cizmele, dar Lothar îl mâna mereu înainte.

La patruzeci de metri distanță, boșimanul epuizat se răsuci să-l înfrunte și se postă pe cele două picioare rășchirate, respirând vizibil, cu pieptul ca niște foale, cu sudoarea scurgându-i-se de pe barba mică în formă de spadă. Privindu-l cu ochi sălbatici, aprigi și sfidători, își fixă o săgeată în arc.

– Dă-i drumul, monstrule! urlă Lothar, ca să atragă ținta boșimanului de la cal asupra sa, și păcăleala-i reuși.

Boșimanul ridică arcul, trase și dădu drumul săgeții într-o singură mișcare și aceasta zbură ca o rază de lumină. Îl lovi pe Lothar la nivelul gâtului, dar lâna groasă a pielii de oaie îi înăbuși forța, și săgeata alunecă, se lovi în trecere de cizma de călărie și căzu pe pământul uscat.

Boșimanul încercă disperat să fixeze altă săgeată, dar Lothar se aplecă din șa ca un jucător de polo și își balansă pușca lungă într-o lovitură năpraznică. Țeava de metal a Mauserului se izbi de craniul boșimanului deasupra urechii și acesta se prăbuși.

Lothar trase de frâu și sări din șa, dar Hendrick ajunse înaintea lui, balansându-și crunt pușca, pregătindu-se să-l lovească și el cu patul puștii pe boșimanul doborât la pământ. Lothar îl apucă de umăr și-l împinse cu o asemenea violență, că îl făcu să se împiedice și aproape să cadă.

– Viu, ți-am spus! urlă el cu un glas ca de fiară sălbatică, și se aruncă în genunchi lângă trupul întins pe jos.

Din urechea boșimanului ieșea un firicel de sânge și Lothar simți un junghi de îngrijorare. Îi puse degetul pe artera carotidă de la gât și oftă ușurat. Ridică arcul micuț și-l frânse în mâini, aruncând bucățile la o parte, își scoase apoi cuțitul de vânătoare și tăie fâșia de piele din jurul frunții boșimanului

și rupse una câte una vârfurile otrăvite de săgeată și, ținându-le cu deosebită grijă, le aruncă cât de departe putu.

Îl rostogoli apoi pe boșiman pe burtă și strigă la Hendrick să-i aducă fâșiile de piele din desaga calului. Legă prizonierul fedeleș, surprins să vadă cât îi era de dezvoltată musculatura și cât de grațioase îi erau mâinile și picioarele micuțe. Înnodă curelele de piele la încheieturi și la cot, la genunchi și la glezne, legând nodurile atât de strâns, încât curelele se înfipseră adânc în pielea chihlimbarie.

Îl apucă apoi cu o singură mână, ca pe o păpușă, și-l aruncă de-a curmezișul peste șa. Mișcarea îl trezi pe boșiman, făcându-l să-și ridice capul și să deschidă ochii. Aveau culoarea mierii întunecate și albul ochilor era de un galben fumuriu. Parcă privea ochii unui leopard prins în capcană – atât de feroce, că Lothar făcu involuntar un pas înapoi.

– Animale, zise el, și Hendrick încuviință.

– Mai rău ca animalele, au șiretenia unui om și nu sunt oameni.

Lothar luă frâul în mâini și conduse calul epuizat înapoi la locul unde-l lăsaseră pe Vuil Lippe cel rănit.

Ceilalți îl înfășuraseră într-o pătură cenușie de lână și-l așezaseră pe o piele de oaie. Era evident că-l așteptau pe Lothar să aibă grijă de el, dar Lothar nu voia să se implice. Știa că Vuil Lippe era într-o stare în care nimic din ce știa el în materie de medicină nu-l mai putea ajuta și amână momentul, trăgând boșimanul din șa și aruncându-l pe pământul nisipos. Micul omuleț se ghemui protector, iar Lothar își priponi calul și se apropie încet de cercul de bărbați din jurul siluetei înfășurate în pătură.

Văzu imediat că otrava acționa foarte rapid. O parte a feței i se umflase grotesc, fiind acoperită acum de o rețea oribilă de linii vinețiii. Avea un ochi închis din cauza umflăturii și pleoapa semăna cu un strugure prea copt, lucios și negru. Celălalt ochi era larg deschis, dar pupila i se contractase, semănând acum cu un vârf negru de ac. Nu păru să-l recunoască pe Lothar când se aplecă peste el și probabil nici nu

mai vedea. Respira extrem de greu, chinuindu-se cumplit de fiecare daată, căci otrava îi paraliza plămânii.

Lothar îi atinse fruntea; pielea era rece și jilavă ca de șopârlă. Știa că Hendrick și ceilalți îl urmăreau cu atenție. Îl văzuseră de multe ori pansând o rană de glonț, fixând un picior rupt, trăgând un dinte dureros și plin de puroi, și multe alte asemenea intervenții chirurgicale minore. Acum așteptau să facă ceva pentru muribund, și speranțele lor și propria neputință îl înfuriară.

Vuil Lippe scoase brusc un țipăt strangulat și începu să se scuture ca un epileptic, ochiul deschis se roti în cap, lăsând să se vadă albul ochilor, galben și împăienjenit de sânge, și trupul se arcui pe sub pătură.

– Convulsii, zise Lothar. Ca la o mușcătură de mamba. Nu mai e mult de acum.

Muribundul mușcă în sec, scrâșnindu-și dinții și-și prinse în ei limba umflată. Își mestecă limba, sfâșiind-o și Lothar încercă disperat, și în zadar, să-i desfacă fălcile; hotentotul începu să înghită sângele care i se scurgea pe gât în plămânii semi-paralizați, se înecă și gemu prin fălcile încleștate.

Se arcui din tot trupul într-o nouă convulsie rigidă și de sub pătură se auzi o explozie bolborosită, când trupul chinuit se goli involuntar. Duhoarea dulceagă a fecalelor le provocă greață în căldura și așa înăbușitoare. Fu o moarte lungă și urâtă și când se sfârși, în cele din urmă, îi lăsă zguduiți și mohorîți pe acești bărbați atât de duri și de încercați.

Săpară un mormânt nu foarte adânc și rostogoliră cadavrul lui Vuil Lippe în el, așa înfășurat în pătura pătată. Apoi îl acoperiră în grabă, de parcă voiau să se descotorosească de propria lor ură și oroare.

Unul dintre ei făcu rapid un mic foc de crenguțe din tufiș și puse la fiert o gamelă de cafea. Lothar aduse sticla de coniac de Cape pe jumătate plină din desagi. Își trecură sticla din mână-n mână, evitând să se uite la boșimanul gol ghemuit pe nisip.

Își băură cafeaua în liniște, stând chirciți în jurul focului și la un moment dat Vark Jan, hotentotul khoisan care vorbea limba *san,* își aruncă zațul de cafea în foc și se ridică în picioare.

Se duse la *san* și-l apucă de încheieturile legate, forțându-i brațele foarte sus la spate și ridicându-l în aer cu toată greutatea corpului susținută de brațele răsucite. Îl cără în felul acesta până la foc și ridică o crenguță aprinsă. Ținându-l încă în aer cu o mână, îi atinse penisul descoperit cu vârful arzând al crenguței. Boșimanul icni și se zvârcoli sălbatic, iar pe pielea organului genital îi apăru o bășică. Semăna cu un melc moale și argintiu.

Bărbații din jurul focului izbucniră în râs și în hohotele lor se auzea clar ura și groaza de moartea dureroasă a tovarășului lor, setea de răzbunare și dorința sadică de a produce durere și umilință, cea mai groaznică pe care și-o puteau imagina.

Lothar se simți zguduit de sunetul acelor hohote de râs, simți fundațiile nesigure ale propriei omenii devenind și mai șubrede, simți cum aceleași pofte animalice se trezeau la viață și în el. Cu un efort suprem de voință le trimise înapoi în străfundurile de unde veniseră. Se ridică în picioare. Știa că nu putea să-i oprească de la ce aveau de gând să facă, exact cum nu poți să împiedici niște lei flămânzi de la prada lor proaspătă. N-ar fi reușit decât să-i întoarcă împotriva lui.

Își întoarse privirile de la fața boșimanului, de la ochii aceia sălbatici și chinuiți. Era evident că știa că urma să moară în curând, dar nu părea să ghicească în ce fel. Lothar se uită în schimb la fețele propriilor oameni și se simți scârbit și murdărit de ceea ce văzu. Aveau trăsăturile distorsionate, ca văzute printr-o bucată de sticlă de proastă calitate, îngroșate și mânjite de pofte bestiale.

Lothar se gândi că după ce boșimanul va fi călărit de fiecare dintre ei pe rând, siluit ca și cum ar fi fost o femeie, probabil își va întâmpina moartea cu mai multă bucurie.

– Așadar... zise el încercând să-și păstreze expresia chipului cât mai neutră, dar vocea îi răsună răgușită de

dezgust. Eu mă duc la căruțe acum. Boșimanul e al vostru, dar trebuie să aflu dacă a văzut sau a auzit de fata albă. Trebuie să răspundă la această întrebare. Asta-i tot.

Lothar se duse la cal și încălecă. Porni la trap spre căruțe fără să se uite înapoi. O singură dată, mult în urma lui, auzi un țipăt de asemenea revoltă, umilință și agonie încât simți fiori reci pe tot corpul, dar vântul deșertului, cu gemetele și vuietele sale, înăbuși orice alte zgomote.

Oamenii se întoarseră la tabăra de căruțe mult mai târziu, când Lothar era întins sub coviltirul de pânză al căruței lui personale, citindu-și volumul atât de drag de Goethe la lumina felinarului – pătată și ponosită, cartea aceasta îl susținuse de sute de ori când simțea că nucleul ființei sale este atacat de vitregiile vieții.

Râsul bărbaților care descălecară și-și deșeuară caii avea o sonoritate joasă și groasă, satisfăcută, ca a unor oameni venind de la un ospăț, sătui de mâncare și băutură din belșug. Swart Hendrick veni la el, legănându-se de parcă băuse vin și pe partea din față a pantalonilor era pătat cu stropi negri de sânge uscat.

– Sanul n-a văzut nici o femeie albă, dar a auzit niște șoapte în jurul focului când s-a întâlnit cu alți *san* prin deșert, ceva ciudat și de neînțeles; o poveste despre o femeie și un copil dintr-o țară ciudată unde soarele nu strălucește niciodată, care trăiește cu doi bătrâni din neamul *san.*

Lothar se ridică într-un cot. Își aminti de cei doi boșimani pe care-i văzuse cu fata.

– Unde? N-a zis unde? întrebă el nerăbdător.

– Este un loc, adânc în Kalahari, sacru pentru toți boșimanii. Mi-a spus încotro...

– Unde, Hendrick, la naiba! Unde?

– O călătorie lungă, cincisprezece zile de drum după stilul lor.

– Ce fel de loc? Cum o să-l recunoaștem?

– Asta n-a zis, recunoscu Hendrick cu tristețe. Dorința lui de a rămâne în viață n-a fost așa de mare pe cât am crezut noi. A murit înainte să ne spună.

– Mâine ne întoarcem în direcția aceea, porunci Lothar.

– Mai sunt și ceilalți *san* pe care i-am pierdut azi. Cu niște cai odihniți am putea să-i prindem mâine, înainte de apus. Au și femei cu ei...

– Nu! se răsti Lothar pe un ton sălbatic, ca un mârâit. Mergem la locul sacru din deșert.

Când văzu muntele imens și golaș înălțându-se brusc din câmpie, Lothar crezu la început că era un miraj provocat de arșița și lumina stranie a deșertului.

Nu auzise niciodată vreo descriere în folclorul sau istoria orală a triburilor care să-l avertizeze de existența unui asemenea loc. Singurii albi care călătoriseră în acest teritoriu – Livingstone și Oswell în drumul lor spre descoperirea Lacului Ngami, și Anderson și Galton în expedițiile lor de vânătoare – nu menționaseră deloc muntele în scrierile lor.

Așa că Lothar se îndoi că vedea cu adevărat muntele în lumina neclară a amurgului, mai ales că aerul era atât de încărcat de praf, apusul atât de strident colorat și teatral, încât mărea efectul unei himere.

Totuși, a doua zi, când se uită cu nerăbdare în acea direcție, la prima geană de lumină, silueta uriașă era în continuare acolo, întunecată și clar delimitată pe cerul devenit sidefiu la venirea zorilor. Porni călare spre munte și îl văzu înălțându-se din ce în ce mai sus din câmpie, detașându-se în cele din urmă de pe pământ și plutind în văzduh pe propriul miraj tremurător.

Când ajunse în cele din urmă la poalele meterezelor înalte de stâncă, nu mai avea nici o îndoială că acesta era într-adevăr locul sacru de care vorbise boșimanul înainte de a muri și convingerea i se întări când se căță pe panta de grohotiș și descoperi picturile minunate de pe fața adăpostită a stâncii.

Ăsta e locul, dar e atât de imens, își dădu el seama. Dacă fata e într-adevăr aici, e posibil să n-o găsim niciodată. Sunt atâtea peșteri, și văi, și ascunzători – am putea cerceta aici o viață întreagă.

Își împărți oamenii din nou și-i trimise pe jos să exploreze și să cerceteze pantele cele mai apropiate ale muntelui. Apoi lăsă căruțele într-o dumbravă umbrită sub paza lui Swart Hendrick, în care avea cea mai puțină neîncredere și, luând cu el un singur cal, începu să ocolească muntele.

După două zile de călătorie, în care își luase notițe și schițase o hartă brută cu ajutorul busolei de buzunar, estimă cu oarecare exactitate că muntele avea probabil cincizeci de kilometri lungime și șapte-opt kilometri lățime, cu o formă prelungă și având în compoziție în principal gnais și straturi de gresie.

Înconjură extremitatea estică a muntelui și deduse cu ajutorul busolei că se putea întoarce pe partea opusă la căruțe. Ori de câte ori însă o caracteristică a stâncilor îi atrăgea atenția, o fisură sau un complex de peșteri, de exemplu, priponea caii și se căță să exploreze.

Odată descoperi un mic izvor de apă limpede și dulce care izvora de la baza stâncii și se scurgea într-un bazin natural de piatră. Își umplu canistrele cu apă, apoi se dezbrăcă și-și spălă hainele. În cele din urmă se îmbăie și el, și apa atât de rece îi tăie răsuflarea; Lothar se simți împrospătat și încântat.

În alte locuri găsi alte picturi *san* acoperind peretele de stâncă și se minună de precizia ochiului artistului și a mâinii care reprezentase forma elandului și a bivolului atât de clar, încât nici chiar ochiul lui experimentat de vânător nu putea găsi vreo greșeală. Însă toate erau semne și urme străvechi și nu găsi nici o urmă de prezență omenească recentă.

Pădurea și câmpia de dincolo de stânci mișuna de vânat și nu avu nici o problemă să găsească tinere gazele sau antilope suculente din care să împuște în fiecare zi, asigurându-și astfel carne proaspătă. În a treia seară împușcă o femelă de impala

și făcu un kebab din drob, rinichi și ficat, înfigându-le pe o nuia verde și prăjindu-le peste cărbuni.

Însă mirosul de carne proaspătă atrase atenția nedorită a unui leu înfometat și trebui să-și petreacă restul nopții stând lângă cai cu puşca în mână, în timp ce leul mârâia și gemea în întuneric imediat în afara cercului de lumină a focului. Dimineața examină urmele lăsate de fiară și descoperi că era un mascul adult, trecut de prima tinerețe, cu un picior rănit care-l făcea să șchiopăteze din greu.

– O brută periculoasă, bombăni el, sperând că poate se dusese în altă parte. Dar era o speranță zadarnică și în seara aceea caii începură să freamăte și să necheze încă de la apusul soarelui. Leul îl urmărise probabil de la distanță pe parcursul zilei și, încurajat de amurg, se apropiase din nou de locul lui de popas, iar acum stătea la pândă.

– Încă o noapte fără somn. Se resemnă și puse mai multe lemne pe foc. Pregătindu-se să stea de gardă, își luă pe el mantaua și se encrvă din nou. Unul din nasturii de alamă dispăruse, deci va simți și mai tare frigul nopții.

Se întrevedea o noapte lungă și neplăcută, dar puțin după miezul nopții leul păru în sfârșit să obosească de veghea fără roade și se îndepărtă. Lothar mai auzi un ultim mârâit supărat din capătul văii cu iarbă, cam la un kilometru distanță, și apoi se lăsă liniștea.

Verifică obosit pripoanele cailor, apoi se duse lângă foc și se înfășură în pături, complet îmbrăcat și cu cizmele în picioare. În doar câteva minute căzu într-un somn adânc și fără vise.

Se trezi brusc și buimac și, înainte de a ști ce se întâmplă, se ridicase deja în capul oaselor, cu puşca în mână. Își dădu seama că îi țiuiau încă urechile de ecoul răgetelor tunătoare ale leului furios.

Focul era stins, din el rămânând doarcenușă albă, dar vârfurile copacilor se profilau negre pe fundalul cerului palid

de dimineață. Lothar își aruncă la o parte pătura de pe el și se ridică urgent în picioare. Caii erau țepeni de groază, cu urechile ciulite, uitându-se atenți spre poiana cu iarbă argintie, abia întrezărită prin pădurea de mopani.

Leul răgi din nou și Lothar se gândi că era probabil cam la opt sute de metri distanță, în direcția în care se uitau caii. Răgetul leului se aude atât de limpede noaptea, încât urechea unui om neexperimentat ar crede că e mult mai aproape și n-ar putea să-i ghicească exact direcția, căci e înșelător ca vocea unui ventriloc.

Pădurea se cutremură din nou de zgomote îngrozitoare. Lothar nu auzise încă niciodată aceste fiare comportându-se astfel, exploziile de sunet exprimau o nemaipomenită furie și frustrare – și dintr-odată Lothar tresări, șocat. În pauza scurtă dintre un răget și următorul mai auzise un sunet de neconfundat, un țipăt omenesc de groază absolută.

Lothar reacționă înainte să apuce să gândească. Apucă frâul calului său favorit de vânătoare și îi sări în spinare fără să-i mai pună șaua. Își înfipse călcâiele în coastele calului, îl îndemnă la galop conducându-l cu genunchii și se îndreptă spre marginea poienii. Se aplecă peste grumazul calului ca să poată trece pe sub crengile joase de deasupra capului său și, în momentul în care năvăli în poiană, se îndreptă de spate și privi frenetic în jur.

În cele câteva minute de când se trezise lumina crescuse deja și orizontul palpita la răsărit cu o strălucire portocalie ca de flacără. Un copac înalt de mopani stătea izolat de restul dumbrăvii, înconjurat de iarba joasă și uscată din poiană. În crengile de sus se întrevedea o masă imensă și întunecată, și mișcări nedeslușite, dar violente, scuturau și zguduiau întreg copacul.

Lothar se întoarse cu calul într-acolo și din nou un urlet subțire și îngrozit întrerupse mârâielile sălbatice și devastatoare ale leului. Lothar reuși abia după aceea să vadă ce anume se întâmpla în vârful copacului de mopani și nu-i veni să creadă.

– Măicuță Doamne! exclamă el surprins, căci încă nu auzise niciodată de vreun leu care să se cațere într-un copac.

Felina imensă și roșcovană era sus în copac, pe crengile care se legănau sub greutatea ei, agățată cu labele din spate de trunchi și întinzându-se cu lovituri cumplite ale labelor din față către silueta omenească adăpostită la doar câțiva centimetri mai încolo pe creangă.

– Iiia! Iiia! strigă Lothar, ghidându-și calul din coate și călcâie, îndemnându-l la viteza maximă; când ajunse la copacul de mopani se aruncă jos din șa din mers, iar șocul aterizării îi trecu din picioare în șira spinării, cutremurându-l. Se trase imediat la o parte, cu capul aruncat pe spate, cu pușca ridicată, încercând să prindă animalul de deasupra în țintă clară.

Leul și victima sa formau împreună o siluetă nedeslușită și informă pe fundalul cerului; un glonț tras din poziția aceea putea la fel de bine să-l nimerească pe leu cât și pe om, și pe lângă asta mai erau și multe crengi groase de mopani care-i traversau câmpul vederii, și oricare putea devia împușcătura.

Lothar se trase puțin mai într-o parte până găsi o gaură printre crengi, își aruncă țeava puștii în sus pe umăr, se stabiliză pe picioarele depărtate, țintind drept în sus, dar ezitând încă să rişte o asemenea împușcătură. Însă leul înhață silueta omenească de pe stinghia ei precară, trăgând-o în jos – și țipetele erau atât de jalnice și pline de agonie că Lothar nu mai putu să aștepte.

Ținti spre șira spinării leului, la rădăcina cozii, un punct cât mai departe posibil de corpul victimei care se zbătea nebunește, agățată cu puterea disperării de o creangă. Trase și glonțul masiv de Mauser se înfipse în baza coloanei vertebrale a leului, între coapsele cocoșate și încordate de efort, și trecu de cealaltă parte, urmând linia vertebrelor pe o distanță cam de lățimea unei palme, zdrobind și sfărâmând nodurile osoase, distrugând nervii picioarelor chiar de la rădăcină, și ieși apoi afară, sfâșiind spinarea leului pe la mijloc.

Picioarele din spate ale leului se convulsionară, ghearele lungi și galbene se retraseră involuntar în tecile lor, slăbind

astfel strânsoarea pe scoarța copacului, așa că nu mai reuși să se țină cu picioarele paralizate. Felina imensă alunecă în jos, răsucindu-se și răgind de-a lungul trunchiului, izbindu-se de crengi, arcuindu-se în aer, clănțănind din dinți de durerea din coloana zdrobită.

Trase cu el și victima, cu ghearele înfipte încă adânc în carnea moale, scuturând și izbind trupul fragil de crengi în convulsiile sale. Se prăbușiră la sol împreună într-o învălmășeală, cu un șoc la impact pe care îl simți chiar și Lothar prin tălpile cizmelor. În clipa în care îi văzuse prăbușindu-se printre crengi, sărise la o parte din calea lor, dar acum se repezi mai aproape.

Picioarele din spate ale leului erau rășchirate înapoi, ca cele de broască, și zăcea pe jumătate peste corpul omenesc. După o clipă se ridică pe picioarele din față, țintuit la pământ de partea paralizată din spate și se târî către Lothar, își deschise fălcile și răgi. Duhoarea respirației lui era ca de cadavru putrezit și îi scuipă în față și pe brațele goale o spumă fierbinte și împuțită.

Lothar aproape vârî țeava Mauserului în gura aceea de coșmar și trase fără să țintească. Glonțul pătrunse prin cerul moale al gurii și sfâșie totul în calea lui, ieșind prin partea din spate a craniului, într-o fântână arteziană de sânge roz și creier. Încă o secundă după aceea rămase înălțat pe picioarele țepene și apoi, cu un oftat ca o rafală de vânt, i se goliră plămânii de aer și se prăbuși încet pe o parte.

Lothar lăsă pușca din mâini și se aruncă în genunchi lângă cadavrul imens și gălbui care tresărea încă, încercând să ajungă la trupul de sub el – nu vedea decât partea de jos a corpului, o pereche de picioare zvelte și cafenii, dezgolite, șalele înguste și băiețești fiind legate laolaltă într-un kilt zdrențuit de pânză.

Lothar sări în picioare și apucă leul de coadă; trase cu putere, lăsându-se cu toată greutatea pe ea, și extrem de încet cadavrul îmblănit se rostogoli pe spate, eliberând corpul de dedesubt. Lothar văzu din prima clipă că era o femeie și se

aplecă să o ridice în braţe. Capul acoperit cu o coamă deasă de păr negru cârlionţat se bălăngăni fără viaţă şi Lothar îi prinse ceafa în palmă aşa cum se ţine un prunc nou-născut, întorcându-i blând capul să-i vadă faţa.

Era chipul din fotografie, chipul pe care-l zărise pentru o clipă, atât de demult, prin lunetă, chipul care-l bântuise şi-l întărâtase, dar care acum nu dădea nici un semn de viaţă.

Genele lungi şi negre erau închise, faţa puternic bronzată nu avea nici o expresie, gura mare şi puternică era vlăguită; buzele moi erau întredeschise, lăsând să se vadă dinţii mici, albi şi egali şi un mic firicel de salivă se scurgea dintr-un colţ al gurii.

– Nu! exclamă Lothar, clătinând din cap cu vehemenţă. Nu se poate să mori – nu, nu e posibil, după toate astea. Nu pot să... Se întrerupse. Din coama deasă de păr negru ieşea un şarpe întunecat, care se târa încet spre un ochi, un şarpe subţire şi roşu de sânge.

Lothar îşi smulse de la gât eşarfa de bumbac şi şterse sângele, dar un şuvoi nou se revărsa pe faţa fetei pe măsură ce-l ştergea pe celălalt. Îi despărţi coroana de bucle şi găsi rana în scalpul alb şi sclipitor, o tăietură scurtă dar adâncă, unde se lovise de o creangă de mopani. Lothar zări sclipirea albă a osului în adâncul rănii. Apăsă marginile tăieturii laolaltă şi aşeză deasupra batista, legând-o apoi la loc cu eşarfa.

Ridică trupul moale într-o poziţie şezândă, rezemându-i capul rănit de umărul lui. Unul din sânii fetei ieşi de sub mantia care o acoperea şi Lothar simţi un şoc la vederea sânului palid, fraged şi vulnerabil. Îl acoperi la loc rapid, cu vinovăţie, şi îşi întoarse atenţia asupra piciorului rănit.

Rănile erau înfiorătoare: urme lungi, paralele, care tăiaseră adânc în gambă, spintecând carnea până la călcâiul piciorului stâng. O aşeză pe tânăra femeie cu mare grijă înapoi pe pământ şi îngenunche la picioarele ei, ridicându-i piciorul stâng şi temându-se să nu vadă izbucnind sângele arterial. Dar

nu era o arteră, nu era decât scurgerea înceată a sângelui venos, și oftă ușurat.

– Mulțumesc, Doamne. Își scoase mantaua grea, militară, și întinse piciorul fetei pe ea ca să nu lase rana să atingă pământul, apoi își scoase și cămașa. Nu o mai spălase de două zile, de la izvorul din stâncă, așa că mirosea puternic a sudoare uscată. Ei, n-am ce face, n-am alta la mine. Sfâșie cămașa în mai multe fâșii și-i pansă piciorul.

Știa foarte bine că acesta era pericolul principal; infecțiile produse de colții și ghearele unui mâncător de leșuri, așa ca leul acesta, erau aproape la fel de ucigătoare ca otrăvurile unei săgeți *san*. Ghearele leului în special erau închise în teci adânci în interiorul labelor. Sângele vechi și carnea putrezită rămâneau blocate în cavități – o sursă aproape sigură de necrozare virulentă și de gangrene.

– Trebuie să te duc la tabără, Centaine. Îi folosi numele pentru prima dată și simți un mic fior de plăcere, repede înăbușit de teamă, când îi atinse iar pielea și simți răceala ca de moarte.

Îi verifică rapid pulsul și fu șocat să vadă cât era de slab și neregulat. O ridică de umeri și o înfășură în mantaua groasă, apoi se uită în jur să-și caute calul. Îl văzu la capătul celălalt al poienii, păscând. Gol de la brâu în sus și tremurând de frig, alergă la el și-l conduse de frâu până la mopani.

Se aplecă să ridice fata leșinată și îngheță de șoc.

De sus, de deasupra capului, auzi un sunet care-i străbătu corpul asemenea unui curent electric, declanșându-i instinctele cele mai profunde. Era țipătul puternic al unui prunc într-o situație disperată și Lothar se îndreptă imediat de spate și se uită în sus în copacul înalt. De una din crengile din vârf era atârnată o legătură care se legăna și se smucea agitată dintr-o parte în alta.

„O femeie cu un copil." Astea fuseseră cuvintele boșimanului pe moarte, își aminti Lothar.

Rezemă capul fetei fără cunoștință de cadavrul cald încă al leului și, cu un salt, se prinse de creanga cea mai joasă de mopani. Se trase în sus cu forța brațelor și-și aruncă un picior peste creangă. Se cățără rapid până la legătura suspendată și descoperi că era un săculeț de piele netăbăcită. Desfăcu de pe creangă cureaua și se uită înăuntru.

Un chip micuț și indignat se încruntă la el, se înroși la față și țipă iar, cuprins de spaimă.

Amintirea propriului fiu îl copleși atât de brusc și cu atâta durere, încât Lothar se înfioră, clătinându-se pe creangă, apoi strânse mai bine la piept copilul care țipa dând din mâini și din picioare și zâmbi – un zâmbet îndurerat și strâmb.

– Ce glas mare ai și ești un bărbățel așa de mic, îi șopti el cu vocea răgușită de emoție. Nici măcar nu-i trecu prin minte că s-ar putea să fie fată – furia aceea atât de arogantă nu putea fi decât a unui băiat.

Se dovedi mai ușor să-și mute tabăra sub mopani, unde zăcea Centaine, decât s-o ducă pe ea până acolo. Trebui să ia băiețelul cu el, dar reuși să se ducă și să se întoarcă în mai puțin de douăzeci de minute. Îi era frică de fiecare minut în care lăsase mama neajutorată singură, așa că se simți extrem de ușurat când conduse calul cu bagaje înapoi. Centaine era și acum leșinată, iar copilul făcuse pe el și era lihnit de foame.

Șterse cu o mână de iarbă uscată fundulețul mic și roz al băiețelului, amintindu-și cum făcuse același lucru pentru fiul lui, și îl așeză apoi sub manta, astfel încât să ajungă la sânul mamei sale, încă inconștiente.

Făcu foc și puse o gamelă de apă la fiert; în apa clocotită puse acul de cusut încovoiat și un ghemotoc de ață albă de bumbac din punga de pânză cu diverse mărunțișuri, ca să le sterilizeze. Se spălă pe mâini cu o cană de apă fierbinte și săpun de fenol, goli cana, o umplu la loc și începu să curețe tăieturile adânci de pe glezna fetei. Apa era dureros de fierbinte, dar Lothar își frecă săpunul de fenol între palme

până făcu spumă după care își forță degetul până la fundul fiecărei răni, turnă apă fierbinte peste ea și o spălă de mai multe ori.

Centaine gemu și se zbătu, slăbită, dar Lothar o ținu nemișcată cu forța, până frecă bine toate rănile profunde. În cele din urmă se opri, deși nu pe deplin mulțumit, dar sigur că dacă mai continuă sterilizarea atât de dură va deteriora ireversibil țesutul delicat. Se duse la cal și scoase din desagă sticla de whisky pe care o purta cu el de patru ani. I-o dăduse doctorul unei misiuni luterane germane care îl tratase după ce fusese rănit în campania împotriva invaziei conduse de Smuts și Botha.

– S-ar putea să-ți salveze viața odată, îi spusese doctorul. Eticheta scrisă de mână nu se mai putea citi acum. „Acriflavină" își aminti el numele cu un efort. Lichidul întunecat de culoare galben-brună se evaporase pe jumătate.

Turnă dezinfectantul pe rănile deschise și le masă cu degetul arătător, asigurându-se că lichidul ajunge peste tot. Ultimele picături din sticlă le folosi pe tăietura din scalpul lui Centaine.

Scoase acul și ața de bumbac din gamela în clocot. Ținând piciorul fetei în poale, respiră o dată adânc.

– Slavă Domnului că măcar e leșinată, murmură el; unind marginile rănii trecu vârful acului prin ele.

Îi trebuiră aproape două ore să coasă carnea gleznei zdrențuite la loc; cusăturile erau primitive, dar eficiente, chiar dacă semănau mai degrabă, cu munca unui marinar care coase vela corabiei decât cu a unui chirurg în operație. Cu fâșii dintr-o cămașă curată îi pansă piciorul, și în timp ce lucra își dădu seama că, în ciuda eforturilor lui, era aproape sigur că se va infecta. Își mută atenția apoi asupra rănii de la cap. Aici trei cusături fură suficiente, după care tensiunea emoțională a ultimelor ore îl copleși brusc, lăsându-l zguduit și secătuit de puteri.

Făcând un imens efort de voință, începu să se ocupe de cadavrul leului. Jupui pielea și o legă, udă încă, între doi

lăstari subțiri și lungi de mopani, cu partea îmblănită deasupra. Caii se speriară și fremătară agitați simțind mirosul pătrunzător al animalului, dar îi potoli cu blândețe și legă prăjinele drepte de mopani de calul de povară, după care ridică trupul fără vlagă al lui Centaine, cu mare grijă, o înfășură pe tânăra femeie în mantaua lui și o așeză cu atenție pe targa improvizată, legând-o apoi cu fibre de scoarță de mopani ca să nu cadă.

Pe copilul adormit îl ducea el personal în săculeț și porni încet spre căruțe, conducând calul de povară de frâu, supraveghind și targa ce aluneca în urmă. După calculele lui, era o distanță de o zi întreagă de mers, și acum era deja trecut cu mult de amiază, dar nu putea grăbi ritmul înaintării fără să rișteă rănirea și mai gravă a fetei de pe targă.

Puțin înainte de apus, Shasa se trezi urlând ca un lup înfometat. Lothar priponi caii și-l duse la mama lui. După doar câteva minute însă Shasa începu din nou să răcnească, plin de frustrare și să dea din picioare pe sub mantaua militară, obligându-l astfel pe Lothar să ia o decizie foarte dificilă.

„E pentru copil, și oricum nu va ști niciodată", se hotărî el în cele din urmă. Ridică mantaua și ezită din nou înainte să o atingă atât de intim.

– Iartă-mă, te rog, șopti el fetei leșinate și-i apucă sânul gol cu mâna.

Greutatea, căldura și senzația catifelată îi provocară un șoc până-n vintre, dar încercă să-l ignore. Apăsă și frământă în timp ce Shasa urla și-i molfăia furios mâna; în cele din urmă trebui să se lase pe călcâie și să o acopere la loc pe Centaine cu mantaua.

– Ei, ce naiba facem acuma, băiete? Maică-ta și-a pierdut laptele. Îl ridică în brațe. Nu, degeaba-ncerci la mine amice, mă tem că și-acolo e izvor secat. Va trebui să facem popas aici până mă duc eu la cumpărături.

Tăie mai multe crengi cu spini din tufișuri și le târî în jur într-un fel de țarc primitiv care să împiedice hienele sau alți prădători să intre, iar în mijloc înălță un foc mare.

– Tu va trebui să vii cu mine, îi zise copilului care plângea încă, și își legă săculețul peste umăr, apoi încălecă pe calul de vânătoare.

Găsi o turmă de zebre dincolo de următoarea râpă a muntelui. Folosindu-și calul ca paravan, se apropie la distanță bună de turmă și alese o iapă cu un mânz mic lângă ea. O nimeri cu un glonț în cap și zebra se prăbuși imediat. Când se duse lângă animalul mort, mânzul alergă doar câțiva metri și se întoarse înapoi.

– Îmi pare rău, amice, îi zise Lothar. Orfanul nu avea nici o șansă de supraviețuire singur și glonțul pe care i-l trase în cap era un semn de îndurare.

Lothar îngenunche lângă zebra moartă și-i ridică piciorul din spate ca să-i vadă ugerul negru și umflat. Reuși să mulgă o jumătate de gamelă de lapte cald. Era bogat și pe deasupra avea un caimac gros și gălbui. Îl diluă cu o cantitate egală de apă caldă și înmuie în amestec o bucată din cămașa lui de bumbac.

Shasa scuipă, lovi din picioare și-și răsuci capul, dar Lothar nu renunță.

– Ăsta-i singurul fel din menu.

Shasa învață brusc cum să facă. O parte din lapte i se scurse în jos pe bărbie, dar reuși să înghită o mică parte și acum striga nerăbdător de fiecare dată când Lothar îi scotea bucata de pânză din gură ca s-o înmoaie din nou în lapte.

Lothar dormi în noaptea aceea cu Shasa la piept și se trezi înaintea zorilor, când copilul își ceru poruncitor micul dejun. Mai avea încă lapte de zebră din seara trecută. Când termină de hrănit copilul, îl spălă cu o cană de apă, încălzită la foc; deja soarele răsărise. Puse copilul la pământ și Shasa porni la galop, în patru labe, către cai, scoțând țipete de încântare.

Lothar fu copleșit de un sentiment pe care nu-l mai simțise de la moartea fiului său, se duse la copil și-l ridică în brațe,

urcându-l apoi pe cal. Shasa lovi din picioare și gânguri râzând, iar calul de vânătoare își întoarse capul către el și-l adulmecă cu urechile ciulite.

– O să facem un călăreț din tine înainte să-nveți să umbli, zise Lothar râzând.

Însă când se duse la targă și încercă cu blândețe s-o trezească pe Centaine, îngrijorarea îi crescu. Era în continuare inconștientă, deși gemu și-și întoarse capul dintr-o parte în alta când îi atinse piciorul. Era umflat și plin de vânătăi, iar pe cusături i se uscase sânge coagulat.

– Doamne sfinte, ce mizerie, șopti el, dar când căută liniile livide de cangrenă în sus pe coapsă, nu găsi nimic.

Mai descoperi însă ceva neplăcut. Centaine avea nevoie de aceeași atenție ca și fiul ei.

O dezbrăcă rapid. Fusta de pânză și mantia de piele îi erau singurele piese de îmbrăcăminte, și Lothar încercă să rămână impasibil când o văzu.

Dar nu reuși. Până în clipa aceea, Lothar își bazase conceptul de frumusețe feminină pe farmecele placide și rotunde ale mamei lui, o blondă ca cele pictate de Rubens, și după ea venise soția sa Amelia, o femeie cu același stil de frumusețe. Acum își dădu seama că standardele i se răsturnaseră brusc. Femeia aceasta era slabă ca un ogar, cu un abdomen plat în care se puteau vedea foarte clar mușchii bine definiți. Pielea, chiar și în locurile unde nu fusese atinsă de soare, era mai degrabă crem decât alb lăptos. Părul de pe corp, în loc să fie palid și subțire ca fumul, era gros, negru și cârlionțat. Avea brațele și picioarele lungi și mlădii, nu rotunde și cu gropițe la cot și genunchi. Era fermă la atingere, degetele nu se scufundau în carnea ei ca în carnea celeilalte femei atinsă de el, iar pe picioare, brațe și față, pielea bronzată căpătase culoarea lemnului de tec lăcuit.

Încercă să nu stăruie asupra acestor lucruri, rostogolind-o pe burtă cu dibăcie și blândețe, dar când îi văzu fesele rotunde și tari ca o pereche de ouă perfecte de struț, simți o fluturare

în stomac și încercă zadarnic să-și stăpânească tremuratul mâinilor. Termină în cele din urmă s-o curețe.

Nu simți nici o repulsie făcând acest lucru, era la fel de natural pe cât fusese grija acordată copilului, și după aceea o înfășură pe femeie în mantaua militară și se ghemui pe călcâie lângă ea, studiindu-i cu atenție fața.

Descoperi din nou că trăsăturile ei erau mult diferite de concepția lui despre frumusețea feminină. Haloul de păr negru, des și încâlcit părea să fie aproape african, sprâncenele negre erau mult prea clar desenate, bărbia mult prea puternică și încăpățânată, întreaga fizionomie prea hotărâtă și încrezătoare în sine ca să se poată compara cu docilitatea blândă a celorlalte femei din viața lui. Deși era complet relaxată, Lothar îi citi pe față semnele unei suferințe mari și a vitregiilor sorții, poate la fel de mari ca ale lui însuși, și îi atinse obrazul neted și cafeniu, simțindu-se atras de ea în mod aproape fatal, de parcă îi fusese sortit încă de la prima privire fugară pe care o aruncase asupra ei cu atâtea luni înainte. Clătină violent din cap de iritare, dându-și seama cât de ridicol de sentimental devenise.

– Nu știu nimic despre tine, sau tu, despre mine.

Își ridică rapid privirea și, cu o tresărire de vinovăție, își dădu seama că băiețelul se târâse între copitele cailor. Chicotind vesel își întindea mânuțele către nările lor fornăitoare, iar caii se aplecau spre el, adulmecându-l.

Luă copilul în brațe și porni din nou la drum, conducând de frâu calul de poveri; ajunse la căruțe mai târziu, în aceeași după-amiază.

Swart Hendrick și servitorii îi ieșiră în întâmpinare în fugă, cu gura căscată de surpriză, și Lothar le dădu instrucțiunile necesare.

– Vreau un adăpost separat pentru femeie, lângă al meu. Puneți stuf pe acoperiș ca să fie răcoare, și agățați pereți de

pânză care să se poată ridica astfel încât să lase briza înăuntru – și vreau să fie gata până la căderea nopții.

O cără pe Centaine la patul lui și o mai îmbăie o dată înainte s-o îmbrace într-una din cămășile lungi de noapte pe care i le dăduse Anna Stok.

Încă nu-și căpătase cunoștința, deși la un moment deschisese ochii. Avea privirea tulbure și visătoare și murmură ceva în franceză, așa că Lothar nu înțelese.

– Ești în siguranță, îi spuse el. Ești cu prieteni.

Pupilele ochilor ei reacționau la lumină, ceea ce știa bine că e un semn încurajator, dar pleoapele fluturară, se închiseră și tânăra își pierdu din nou cunoștința – sau poate adormi, iar Lothar nu îndrăzni să o trezească.

Având iar acces la cufărul său medical, Lothar îi pansă din nou rănile, ungându-le din belșug cu o alifie care era un leac bun la toate – fusese favoritul mamei sale, care i-l lăsase lui moștenire. Îi înlocui apoi bandajele cu pansamente proaspete și curate.

Deja copilului îi era din nou foame și nu întârzie să-i anunțe pe toți de acest fapt. Lothar avea o capră de lapte între animalele cu care venise și-l ținu pe Shasa în brațe, dându-i laptele diluat de capră. După aceea încercă s-o facă pe Centaine să bea puțină supă caldă, dar fata se zbătu slăbită și aproape se înecă. Așa că o cără la adăpostul pe care-l pregătiseră deja servitorii și o așeză pe un pat de curele împletite din piele netăbăcită, cu o saltea de piele de oaie și pături proaspete. Așeză copilul lângă ea și, în timpul nopții, se trezi de mai multe ori să meargă la ei să-i verifice.

Chiar înaintea zorilor se prăbuși în sfârșit într-un somn adânc, dar o mână îl scutură să se trezească aproape imediat.

– Ce e? își apucă instinctiv pușca de lângă cap.

– Vino repede! îi șopti răgușit în ureche Swart Hendrick. Vitele au fost neliniștite. Am crezut că poate e un leu.

– Ce e, omule? îl întrebă iritat Lothar. Zi odată, ce naiba aștepți!

– N-a fost un leu – e mult mai rău! Sunt sălbatici *san* pe-aici! S-au furișat prin jurul taberei toată noaptea. Cred că vor să ne fure vitele.

Lothar se ridică în pat și pipăi pe întuneric după cizme.

– Vark Jan și Klein Boy s-au întors? Ar fi mult mai ușor cu o grupă mai mare.

– Încă nu, clătină Hendrick din cap.

– Foarte bine, mergem la vânătoare numai noi doi. Pune șeile pe cai. Nu trebuie să-i lăsăm pe diavolii ăia mici și galbeni să aibă prea mult timp să facă planuri.

Se ridică în picioare și verifică dacă Mauserul era bine încărcat, apoi trase pielea de oaie de pe pat și se aplecă să iasă din adăpost. Îl urmă în grabă pe Swart Hendrick la cai.

O'wa nu era în stare să se forțeze să se apropie mai mult de două sute de pași de tabăra străinilor. Chiar și de la această distanță sunetele și mirosurile ciudate care ajungeau până la el i se păreau neliniștitoare și bizare. Clinchetul toporului pe lemn, zăngănitul unei găleți, behăitul unei capre îl făceau să tresară; mirosul de parafină și săpun, de cafea și haine de lână, toate îl tulburau, iar sunetele bărbaților, care vorbeau cu o cadență nefamiliară și șuierături aspre, îi păreau tot atât de înfricoșătoare ca sâsâitul șerpilor.

Era culcat la pământ, cu inima bătându-i nebunește în piept și-i șopti lui H'ani:

– Copila Nam e în sfârșit cu poporul ei. Am pierdut-o deja, bătrână bunică. E o boală a minții ce facem acum, nebunia asta de a merge după ea. Am știut amândoi foarte bine de la început că *ceilalți* o să ne omoare dacă ne descoperă aici.

– Copila Nam e rănită. Ai citit și tu semnele de sub copacul mopani unde zace cadavrul dezbrăcat al leului, îi răspunse în șoaptă H'ani. I-ai văzut și tu sângele pe pământ.

– E cu oamenii ei, repetă O'wa încăpățânat. O să aibă ei grijă de ea. Nu mai are nevoie de noi. A plecat în miez de noapte și ne-a lăsat fără nici un cuvânt de rămas-bun.

– Bătrâne bunic, știu că ce spui tu e adevărat, dar cum o să mai pot eu să zâmbesc vreodată dacă nu știu cât de rău a fost rănită? Cum o să mai pot să dorm dacă nu-l văd pe micul Shasa în siguranță la pieptul ei?

– Și vrei să riști și viața mea și pe-a ta pentru cineva care ne-a părăsit așa. Sunt morți amândoi pentru noi acum, lasă-i în pace.

– Îmi risc viața mea, soțul meu drag, căci pentru mine nu mai are nici o valoare dacă n-o știu pe Copila Nam, fiica sufletului meu, chiar și dacă nu a pântecelui meu, vie și în siguranță. Îmi risc propria viață ca să-l mai ating o dată pe Shasa. Nu-ți cer să vii cu mine.

H'ani se ridică și, înainte să apuce O'wa să protesteze, dispăru între umbre, îndreptându-se spre licărirea slabă a focului de pază zărit printre copaci. O'wa se ridică în genunchi, dar îl părăsi din nou curajul și se culcă la loc, acoperindu-și fața cu brațul.

– Oh, femeie bătrână și proastă, se tângui el. Oare chiar nu știi că fără tine inima mea e un deșert? Când o să te-omoare pe tine, eu o să mor o mie de vieți pentru una a ta.

H'ani se târî spre tabără, privi alunecarea fumului de la focuri și ocoli în direcția vântului, căci știa că dacă vitele sau caii o miroseau, vor începe să tropăie, să fornăie și să avertizeze oamenii. La fiecare câțiva pași se lăsa la pământ și asculta cu tot sufletul ei, scrutând atent umbrele din jurul căruțelor acoperite și a colibelor primitive din împrejmuire, urmărind bărbații aceia negri atât de înalți, îmbrăcați în veșminte nemaivăzute și având arme metalice sclipitoare.

Toți erau acum adormiți, putea să le întrevadă siluetele în jurul focului și când le simți duhoarea trupurilor în nări se cutremură de frică. Se forță să se ridice și să înainteze, păstrând mereu una din căruțele cu coviltir între ea și bărbații adormiți, până reuși să se chircească lângă roata înaltă din spate a unei căruțe.

Era sigură că într-unul din adăposturile cu acoperiș de stuf se găsea Copila Nam, dar nu știa în care și dacă alegea unul

greșit ar fi fost un dezastru pentru ea. Se hotărî să verifice cel mai apropiat dintre adăposturi așa că se târî pe coate și genunchi până la intrare. Vedea bine în întuneric, aproape la fel de bine ca o pisică, dar nu reuși să vadă decât o formă întunecată și nedefinită pe o structură ridicată la celălalt capăt al adăpostului – probabil o siluetă omenească, dar nu avea cum să fie sigură.

Silueta se mișcă, apoi tuși și gemu.

Un bărbat! Inima îi bătea atât de tare, încât H'ani se temu că-l va trezi. Se trase înapoi și se târî până la celălalt adăpost.

Și aici era o siluetă adormită. H'ani se furișă cu timiditate spre ea și, când ajunse la distanță de un braț, nările îi tremurară. Recunoscuse mirosul de lapte al lui Shasa și, de asemenea, mirosul pielii Copilei Nam, care bătrânei i se părea dulce ca pepenele sălbatic.

Îngenunche lângă pat, iar Shasa-i simți prezența și scânci. H'ani îi atinse fruntea și își strecură vârful degetului mic în gura lui. Îl învățase bine; toți copiii de boșimani învățau să stea nemișcați și tăcuți la acest gest special, căci siguranța clanului putea depinde de tăcerea lor. Shasa se relaxă la atingerea și mirosul familiar al bătrânei.

H'ani pipăi fața Copilei Nam. Fierbințeala obrajilor îi spuse că avea o febră ușoară și se aplecă peste ea, să-i miroasă respirația. Era acrită de boală, dar nu avea duhoarea râncedă dată de o infecție virulentă. H'ani își dori din tot sufletul să poată să-i verifice și să-i panseze rănile, dar știa că era o dorință zadarnică.

Își apropie în schimb buzele de urechea fetei și șopti:

– Inima mea, pasărea mea, invoc spiritele clanului să te protejeze. Bunicul tău bătrân și cu mine vom dansa pentru tine, ca să te întărești și să te vindeci.

Vocea bătrânei atinse ceva adânc în ființa fetei fără cunoștință. În minte i se formară imagini.

– Bătrână bunică, murmură ea zâmbind imaginilor de vis. Bunică bătrână...

– Sunt cu tine, îi răspunse H'ani. O să fiu întotdeauna cu tine și întotdeauna o să... Nu reuși să continue, nu putea să riște hohotul de plâns care i se blocase în gât, gata să-i scape pe buze. Îi atinse din nou pe amândoi, mamă și fiu, pe buze și pe ochii închiși, apoi se ridică și ieși grăbită din adăpost. Era orbită de lacrimi și jalea îi amorțea toate simțurile, așa că trecu foarte aproape de țarcul de spini unde stăteau caii.

Unul dintre cai fornăi, bătu în pământ și scuturâ din cap simțind mirosul puternic și nefamiliar. H'ani dispăru în noapte, dar unul din bărbații culcați lângă foc se ridică și-și aruncă pătura de pe el ca să meargă la caii neliniștiți. În drum spre ei se opri brusc și se aplecă peste o amprentă măruntă de picior din praf.

Era ciudat cât de trudnică i se părea lui H'ani călătoria înapoi la baza muntelui către valea lor secretă.

Cât îi urmăriseră pe Copila Nam și pe Shasa simțise că ar putea să fugă încontinuu, de parcă era iar tânără, plină de energie și forță – toate din cauza îngrijorării pentru siguranța celor doi, pe care-i iubea la fel de mult ca pe bătrânul ei soț. Acum însă, după ce le întorsese spatele pentru totdeauna, simțea povara întreagă a vârstei ei, o povară apăsătoare, de neîndurat, care trasformase mersul ei alert și legănat ca un trap rapid într-o corvoadă trudnică și greoaie, iar oboseala o făcea s-o doară picioarele și spinarea.

În fața ei, O'wa se mișca la fel de încet, și H'ani simți efortul pe care-l făcea la fiecare pas. În timpul în care soarele se ridicase cu o palmă deasupra liniei orizontului, amândoi rămăseseră deja fără forța și hotărârea care făceau posibilă supraviețuirea în lumea lor atât de cumplită. Suferiseră din nou o pierdere îngrozitoare, dar de data asta nu mai aveau voința necesară să treacă peste ea.

O'wa se opri în fața ei și se lăsă în genunchi pe nisip. H'ani nu-l văzuse niciodată atât de înfrânt, în tot timpul de când îl cunoștea, și se duse să se chircească lângă el.

– Bunică bătrână, șopti el întorcându-și încet capul spre ea. Am obosit. Aș vrea să dorm pentru multă vreme. Mă dor ochii de la soare. Își ridică mâna paravan în față.

– A fost un drum tare lung și greu, bătrâne bunic, dar am făcut pace cu spiritele clanului acum și Copila Nam e în siguranță cu neamul ei. Acum ne putem odihni pentru o vreme. Dintr-odată, simți cum jalea o copleșește neîndurătoare, i se tăie răsuflarea și se sufocă, dar nu-i apăru nici o lacrimă în ochi. Parcă trupul bătrân și ofilit îi secase. Nu mai avea lacrimi, dar nevoia de a plânge o ustura ca o săgeată în piept și se legănă pe călcâie scoțând din fundul gâtului un murmur ca un zumzăit slab ca să-și aline durerea, și de aceea nu auzi apropierea cailor.

O'wa însă își lăsă mâna de la ochi și-și înclină capul să audă mai bine freamătul din aerul nemișcat al dimineții; H'ani îi văzu teama din ochi, ascultă și auzi și ea.

– Ne-au descoperit, zise O'wa și pentru o clipă H'ani se simți secătuită chiar și de voința de a fugi să se ascundă.

– Sunt aproape deja. În ochii lui se citea aceeași resemnare și asta o făcu pe bătrână să se ridice. Îl trase în picioare.

– Pe câmpul deschis ne vor doborî cu ușurința unui ghepard care ajunge din urmă o gazelă șchioapă. Se întoarse să se uite la munte.

Erau la poalele movilelor de grohotiș, și ici și colo până la peretele de stâncă a muntelui se vedeau câteva tufișuri risipite și bucăți mai mici sau mai mari de stâncă sfărâmată.

– Dacă ajungem până-n vârf nici un cal nu ne poate urmări, șopti H'ani.

– E prea înalt, prea abrupt, protestă O'wa.

– Este un drum pe acolo, zise H'ani arătându-i cu un deget noduros o dâră vagă ce urca în zigzag pe versantul imens și gol al muntelui. Uite, bătrâne bunic, vezi, spiritele muntelui ne arată calea.

– Acelea sunt klipspringer, murmură O'wa. Două antilope micuțe, ce semănau cu niște capre negre, alarmate de apropierea călăreților în pădurea din vale, urcară țopăind cu agilitate în salturi lungi și înalte pe cărarea abia deslușită. Nu sunt spirite ale muntelui, repetă O'wa privind animalele cafenii și atât de sprintene, zburând parcă drept în sus pe peretele de stâncă.

– Eu zic că *sunt* spirite deghizate în antilope, îi replică H'ani, trăgându-l după ea către panta de grohotiș. Eu zic că ne arată cu-adevărat o cale să scăpăm de dușmani. Hai, grăbește-te, bătrân certăreț și prost, nu avem nici o altă cale.

Îl prinse de mână și porniră împreună să sară din bolovan în bolovan, cățărându-se cu agilitatea penibilă a unei perechi de babuini bătrâni, în sus, pe panta de grohotiș.

Totuși, înainte să ajungă la baza stâncii, O'wa o trase înapoi de mână și icnind de durere, se clătină slăbit, deși H'ani îl îndemna să meargă mai departe.

– Pieptul meu, țipă el și se împletici. Este un animal la mine în piept care-mi roade carnea, îi simt dinții... și se prăbuși între doi bolovani.

– Nu ne putem opri, îl imploră H'ani. Trebuie să mergem. Încercă să-l tragă cu forța în sus.

– Mă doare atât de tare, șuieră el fără suflare. Îi simt dinții cum îmi sfâșie inima.

Cu toată puterea ce-o avea, H'ani îl trase în poziție șezândă și chiar în clipa aceea auzi un țipăt vag de la poalele grohotișului.

– Ne-au văzut, zise H'ani, uitându-se la cei doi călăreți de jos care tocmai ieșeau din pădure. Vin în sus după noi.

Îi privi descălecând, priponindu-și caii și începând să urce panta. Unul din ei era un negru și celălalt avea un cap ce strălucea ca lumina soarelui pe o suprafață de apă și când ajunseră la poalele muntelui cei doi strigară din nou, un țipăt aspru și triumfător, ca zarva câinilor de vânătoare când prind prima dată mirosul prăzii.

Sunetul îl dezmetici pe O'wa și cu ajutorul lui H'ani se ridică nesigur pe picioare, cu mâna încleștată încă pe piept. Buzele i se albiseră și ochii-i semănau cu ochii unei gazele rănite; o îngroziră pe H'ani la fel de mult ca urletele bărbaților de jos.

– Trebuie să plecăm. Pe jumătate cărându-l, pe jumătate târându-l după ea, H'ani îl conduse până la baza stâncii.

– Nu pot urca, îi zise el cu voce atât de slăbită că trebui să-și pună urechea la buzele lui. Nu pot merge pe-acolo.

– Ba poți, îi zise ea cu dârzenie. Te voi conduce eu, pune-ți picioarele unde mi le pun eu. Și se urcă pe stâncă, pe cărarea abruptă însemnată de antilopele klipspringer cu copitele lor ascuțite și tari, iar bătrânul o urmă șovăielnic.

Treizeci de metri mai sus găsiră o lespede în peretele muntelui, care îi ascundea vederii bărbaților de sub ei. Se chinuiră în sus, agățându-se de suprafața dură și aspră cu vârful degetelor și prăpastia adâncă de dedesubt păru să-l stabilizeze pe O'wa. Se cățără mai hotărât. La un moment dat, când ezită și se clătină în afară, H'ani întinse mâna după el și-l prinse de braț, ținându-l așa până îi trecu amețeala.

– Hai după mine, îi zise ea. Nu te uita-n jos, bătrâne bunic. Uită-te la picioarele mele și hai după mine.

Urcară din ce în ce mai sus și deși câmpia se deschidea vastă la picioarele lor, vânătorii rămaseseră în continuare ascunși sub peretele aproape vertical.

– Numai puțin, îi zise ea. Vezi, acolo e creasta, numai puțin și o să fim în siguranță. Hai, dă-mi mâna. Și se aplecă să-l ajute, când dădură de un loc mai greu de trecut, unde prăpastia se căsca sub ei și trebuiau să calce peste gol.

H'ani se uită în jos și-i văzu din nou, micșorați de distanță și deformați. Cei doi vânători erau încă la baza stâncii, exact sub ei, uitându-se în sus la ea. Chipul bărbatului alb strălucea ca un nor, atât de ciudat de palid și totuși atât de răuvoitor, se gândi ea. Bărbatul își ridică brațele și îndreptă spre ea bățul lung pe care-l purta. H'ani nu mai văzuse niciodată o pușcă și nu făcu nici o încercare să se ascundă, continuând să se uite la

el. Știa că era mult mai departe de bătaia săgeții chiar și a celui mai puternic arc din lume, și se aplecă fără teamă în afară de pe lespede, ca să-și vadă dușmanul mai bine. Văzu brațele întinse ale bărbatului alb smucindu-se puțin înapoi și o mică șuviță de fum alb ieșind din vârful bățului.

Nici măcar nu auzi zgomotul împușcăturii, căci glonțul sosi înaintea sunetului. Era un glonț de Mauser cu vârf moale de plumb care o atinse în partea de jos a stomacului, urcă oblic prin corp – sfâșiindu-i intestinele și stomacul, trecându-i printr-un plămân și ieșindu-i prin spate la câțiva centimetri de coloana vertebrală. Forța impactului o azvârli în peretele de stâncă și trupul ei fără viață se clătină după aceea în față și se prăbuși rostogolindu-se peste marginea lespedei.

O'wa țipă și se întinse să o apuce când o văzu prăbușindu-se. Reuși s-o atingă cu vârful degetelor, înainte să se prăbușească departe de el și O'wa se balansă pentru o clipă la marginea prăpastiei.

– Viața mea! strigă el. Inima mea! Durerea și jalea îl copleșiră cu o intensitate de neîndurat. Își lăsă corpul să se balanseze în afară și, când trecu de centrul de greutate, îi strigă încet: Vin cu tine, bătrână bunică, până la capătul călătoriei. Se lăsă fără nici o rezistență să se prăbușească în gol și vântul îl învălui cu șuierături furioase, dar O'wa nu mai scoase nici un alt sunet, atunci și niciodată.

Lothar De La Rey trebui să urce câțiva metri până să ajungă la trupul unuia din cei doi boșimani, prins într-o crăpătură în stâncă.

Văzu că era cadavrul unui bătrân, ridat și slab ca un schelet, zdrobit de prăbușirea în gol, cu pielea și carnea capului sfâșiate de stânci, lăsând să se vadă osul craniului. Nu cursese decât extrem de puțin sânge, ca și cum soarele și vântul secaseră trupul micuț încă de când era în viață.

În jurul taliei subțiri, ca de copil, avea o legătură îngustă de piele netăbăcită și în mod cu totul remarcabil o sfoară de care

atârna un briceag. Era un cuțit din dotarea marinei, cu mâner de corn, tipul de cuțit purtat de marinarii britanici – o unealtă pe care Lothar nu se așteptase să-o găsească asupra cadavrului unui boșiman, în pustiul Kalahari. Desfăcu sfoara și-și puse briceagul în buzunar. Nu era nimic altceva de valoare sau interesant asupra cadavrului și evident că n-avea nici cea mai mică intenție să-l îngroape. Lăsă bătrânul strivit în crevasa lui de stâncă și coborî la Swart Hendrick, care-l aștepta.

– Ce-ai găsit? îl întrebă Hendrick.

– Numai un bătrân, dar uite ce-avea. Lothar îi arătă cuțitul și Swart Hendrick dădu din cap fără un interes deosebit.

– *Ja.* Sunt niște hoți îngrozitori, ca niște maimuțe. De aceea s-au învârtit în jurul taberei azi-noapte. Celălalt e jos în trecătoarea aia, între tufișuri. Da' e periculos să cobori. Eu unul l-aș lăsa naibii.

– Stai aici, atunci, îi zise Lothar și se duse la marginea râpei. Se uită în jos la fundul acoperit cu tufărișuri dese, pline de spini, și realiză că într-adevăr coborârea era extrem de periculoasă, dar simți un imbold ciudat să nu asculte sfatul lui Swart Hendrick.

Îi trebuiră douăzeci de minute să ajungă la fundul râpei și tot atâta până găsi cadavrul boșimanului pe care-l împușcase. Parcă încerca să găsească un fazan mort într-un tufăriș des, fără un câine bun de vânătoare care să-l miroasă. În cele din urmă găsi cadavrul condus de bâzâitul muștelor mari, de un albastru metalic, care se roteau deja deasupra unei mâini ce ieșea dintr-un tufiș, cu palma roz în sus. Trase cadavrul din tufiș apucându-l de încheietură și realiză că era o femeie, o băbuță străveche cu pielea imposibil de ridată și sâni uscați atârnându-i pe piept ca niște pungulițe goale de tutun.

Scoase un mormăit satisfăcut văzând gaura de glonț exact unde țintise. Fusese o împușcătură extrem de dificilă, de la distanța și din unghiul acela. Își întoarse atenția imediat de la rana de glonț la podoaba extraordinară pe care bătrâna o purta în jurul gâtului.

Lothar nu mai văzuse niciodată așa ceva în sudul Africii, deși în colecția tatălui său era un colier vag asemănător provenind de la un trib masai, din estul Africii. Însă podoaba masai fusese făcută din mărgele luate la troc de la albi, iar pentru colierul acesta bătrâna adunase pietricele colorate și apoi le aranjase pe mărime și culoare cu o apreciere estetică absolut remarcabilă. Apoi le legase cumva, foarte ingenios, într-un pieptar în același timp rezistent și decorativ.

Lothar realiză că ar putea avea o valoare considerabilă pentru raritatea lui, și o răsuci pe bătrână cu fața în jos ca să-i dezlege sfoara de la ceafă. Din rana masivă de ieșire a glonțului se scursese sânge care pătase sfoara, murdărind și câteva pietre colorate, pe care Lothar le șterse cu grijă.

Multe pietre erau în forma lor originală, iar altele erau netezite și lustruite de apă. Probabil că bătrâna le culesese din albiile râurilor secate. Răsuci colierul în mâini să prindă lumina soarelui și zâmbi de plăcere la sclipirea minunată a razelor reflectate. Înfășură colierul în eșarfă și-l așeză cu grijă în buzunarul de la piept.

O ultimă privire asupra cadavrului bătrânei boșimane îl convinse că nu mai avea nimic interesant și Lothar o lăsă cu fața în nisip și începu ascensiunea dificilă pe peretele râpei, până la locul în care îl aștepta Swart Hendrick.

Centaine deveni conștientă de senzația de pânză țesută pe corp – era o senzație atât de nefamiliară încât o aduse până în pragul trezirii. Se gândi că stă întinsă pe ceva moale, dar știa foarte bine că nu e posibil, cum nu era posibilă nici lumina filtrată prin pânză verde. Era prea obosită să stea să analizeze aceste lucruri și deși încercă să-și țină pleoapele deschise, ochii i se închiseră și își dădu seama cât e de slăbită. Parcă tot interiorul fusese scos afară din ea ca dintr-un ou fiert mâncat cu lingura, și acum nu mai rămăsese decât coaja subțire și friabilă. Imaginea o făcu să vrea să zâmbească, dar chiar și ăsta era un efort prea mare, așa că alunecă din nou în tărâmul întunecat.

Se trezi din nou la un moment dat când auzi pe cineva cântând încet. Rămase nemișcată, cu ochii închiși, dându-și seama că înțelegea cuvintele. Era un cântec de dragoste, o baladă pentru o fată pe care cântărețul o cunoscuse înainte să înceapă războiul.

Era o voce de bărbat și i se păru una dintre cea mai fascinante voci pe care le auzise vreodată. Voia să asculte cântecul în continuare, dar brusc melodia se întrerupse și bărbatul râse.

– Deci, îți place, ei? zise el în afrikaans și copilul răspunse:

– Ta! Ta! atât de tare și clar că pleopele lui Centaine se deschiseră cu un freamăt.

Era vocea lui Shasa și îi năvăliră în minte ca într-un torent toate amintirile din noaptea cu atacul leului în copacul mopani, și-i veni din nou să urle de groază: „Copilul meu! Salvează-mi copilul!" Își roti capul dintr-o parte în alta și văzu că era singură într-o colibă acoperită cu stuf și pereți de pânză. Era întinsă pe un pat de tabără, îmbrăcată într-o cămașă lungă de noapte de bumbac.

– Shasa! strigă ea și încercă să se ridice. Nu reuși însă decât o smucitură spasmodică și vocea nu se ridică mai sus de o șoaptă răgușită. Shasa! De data asta își adunase toate puterile și ieși un fel de croncănit. Shasa!

Auzi o exclamație de surpriză și apoi un scăunel prăbușindu-se cu zgomot. Coliba se întunecă o clipă când cineva păși înăuntru și Centaine își întoarse capul spre ușă.

Un bărbat. Îl ținea pe Shasa în brațe.

Era înalt, cu umeri lați, dar avea lumina în spate așa că nu-i văzu fața.

– Deci prințesa adormită se trezește – vocea aceea adâncă, fascinantă – în sfârșit, după atâta vreme.

Se apropie de pat cu fiul ei în brațe și se aplecă spre ea.

– Am fost îngrijorați, zise el cu blândețe, și Centaine privi chipul celui mai frumos bărbat pe care-l văzuse vreodată – un

om de aur, cu părul de aur și ochi galbeni de leopard pe fața arsă de soare într-un auriu întunecat.

Shasa i se zbătea acum în brațe și se întinse către ea.

– Mama!

– Copilul meu! își ridică o mână și străinul îl ridică pe Shasa în aer și-l așeză lângă ea, pe pat.

Apoi o ridică de umeri pe Centaine și îi așeză o pernă lungă la spate, de care să se rezeme într-o poziție șezândă. Avea mâinile castanii și puternice, dar cu degetele elegante ca de pianist.

– Cine ești? vocea îi răsună ca o șoaptă răgușită; în jurul ochilor avea cearcăne adânci și aproape negre, ca niște vânătăi proaspete.

– Mă numesc Lothar De La Rey, răspunse el și Shasa își încleștă pumnii și lovi cu putere în umărul lui Centaine într-un gest de afecțiune necontrolată și violentă. Încet! îi zise rapid Lothar prinzându-i încheietura cu grijă. Mămica ta nu e în stare să reziste la așa multă dragoste dintr-odată. Centaine îi văzu expresia îmblânzindu-i-se când se uită la copil.

– Ce s-a întâmplat cu mine? întrebă Centaine. Unde sunt?

– Ați fost atacată și rănită de un leu. Când am împușcat fiara, ați căzut din copac.

– Da, îmi amintesc asta, zise ea, dând din cap. Dar după aceea...

– Ați avut o contuzie la cap și apoi rănile de la ghearele de leu s-au necrozat.

– Cât timp? îngăimă ea.

– Șase zile, dar partea cea mai rea a trecut. Piciorul vă e însă și acum foarte umflat și inflamat, *Mevrou* Courtney.

– Mi-ați zis pe nume, zise ea, privindu-l încremenită. De unde știți cum mă cheamă?

– Știu că vă numiți *Mevrou* Centaine Courtney și că sunteți o supraviețuitoare de pe nava spital *Protea Castle*.

– Cum? De unde știți lucrurile astea?

– Am fost trimis de socrul dumneavoastră să vă caut.

– Socrul meu?

– Domnul colonel Courtney și femeia aceea, Anna Stok.

– Anna? Anna trăiește? Centaine se întinse și-l prinse de mână.

– Fără nici o îndoială! râse Lothar. Este foarte vie!

– Oh, ce minunat! E o știre absolut minunată! Am crezut că s-a înecat...

Centaine se întrerupse realizând că îl ținea și acum de încheietură. Își lăsă mâna la loc pe pătură și se rezemă de pernă.

– Spuneți-mi, șopti ea. Spuneți-mi tot. Cum e Anna? De unde-a știut unde să mă găsească? Unde e acum? Când o s-o văd?

Lothar râse din nou. Avea dinții foarte albi.

– Ce multe întrebări! Își trase scăunelul lângă patul ei. De unde să încep?

– Începeți cu Anna, spuneți-mi despre ea.

Lothar vorbea și Centaine îl asculta sorbindu-i cuvintele de pe buze, privindu-i fața, punând o nouă întrebare de îndată ce primea răspuns la cealaltă, luptându-se cu slăbiciunea corpului ei ca să se desfete cu sunetul vocii lui, cu plăcerea intensă de a auzi vești atât de bune din lumea reală din care fusese exilată de atâta vreme, să comunice cu cineva de felul ei, să se uite iar la un chip de om alb și civilizat.

Ziua trecuse aproape cu totul, și amurgul îi întunecă micul adăpost; Shasa scoase un țipăt poruncitor, iar Lothar se întrerupse.

– Îi e foame.

– O să-l hrănesc de îndată ce ne veți lăsa puțin singuri, *Mijnheer*.

– Nu, clătină Lothar din cap. V-ați pierdut laptele.

Centaine tresări de parcă primise o palmă peste față și se holbă la el încremenită, cu mintea tulburată de gânduri contradictorii. Până în momentul acela fusese atât de absorbită de vocea și de răspunsurile lui la întrebări, încât nu se gândise că nu mai era nici o altă femeie în tabără, că de șase zile fusese cu totul neajutorată și că cineva trebuise să aibă grijă de ea, s-o spele și s-o schimbe, s-o hrănească și să-i

panseze rănile. Dar cuvintele lui, referirea atât de directă la un subiect atât de intim, o făcură brusc să realizeze toate aceste lucruri și, în timp ce se uita la el, simți cum roșește de rușine. Îi ardeau obrajii – degetele acelea lungi și cafenii o atinseseră cu siguranță în locuri unde un singur alt bărbat o atinsese vreodată. Simți că o ustură ochii când își dădu seama ce anume văzuse el cu ochii lui galbeni ca de leopard.

Simți că arde de jenă și apoi, incredibil, de o excitare atât de intensă, încât de-abia putu să respire; își întoarse privirile și capul, ca Lothar să nu-i poată vedea obrajii îmbujorați.

Acesta însă părea să nu bage de seamă absolut deloc starea în care ea se găsea.

– Hai, soldate, hai să-i arătăm mamei ce șmecherie nouă am învățat noi! Îl ridică în brațe și-l hrăni cu o lingură, iar Shasa îi sălta pe picior și zicea „Mmm! Mmm!" la apropierea fiecărei linguri pline, după care se năspustea asupra ei cu gura larg deschisă.

– Îi place de dumneavoastră, zise Centaine.

– Suntem prieteni, recunoscu Lothar, ștergând urmele groase ale fierturii de cereale cu lapte de pe fruntea, bărbia și urechile lui Shasa cu o pânză ușor umezită.

– Sunteți foarte priceput cu copiii, șopti Centaine și văzu o durere bruscă, adâncă și usturătoare în auriul întunecat al ochilor lui.

– Am avut un fiu, zise el și-l puse la loc pe Shasa lângă ea, apoi ridică lingura și gamela goală și se duse la intrare.

– Unde e fiul dumneavoastră? întrebă ea încet și Lothar se opri o clipă pe loc, apoi se întoarse lent și o privi în ochi.

– Fiul meu a murit, zise el la fel de încet.

Centaine era mai mult decât gata pentru dragoste. Singurătatea ei devenise deja o foame atât de intensă, încâti se părea că nimic nu o va alina vreodată, nici chiar acele conversații lungi și apatice de sub coviltirul căruței, când

stăteau cu Shasa între ei și povesteau ore în șir ca să treacă orele acelea atât de fierbinți din mijlocul unei zile africane.

Vorbeau mai ales despre lucrurile care-i plăceau ei cel mai mult, muzica și cărțile. Deși el îl prefera pe Goethe lui Victor Hugo și ar fi ascultat Wagner mai degrabă decât Verdi, aceste diferențe nu făceau decât să le dea pretexte pentru niște dezbateri amuzante și interesante. În timpul acelor conversații Centaine descoperi că educația și cultura lui o depășeau mult pe a ei, dar în mod ciudat nu se supărase din cauza aceasta. Singurul rezultat fu că acum dădea chiar și mai mare atenție vocii lui. Era o voce minunată după șuierăturile, pleoscăiturile și mormăielile limbii *san*, asculta acum cadența și intonația din vocea lui de parcă era muzică.

– Cântați-ne! îi spuse ea deodată, când terminară de discutat un anumit subiect. Și eu și Shasa vă poruncim.

– Slugă preaplecată, bineînțeles! zâmbi el și făcu o mică plecăciune ironică, după care începu să cânte fără sfială.

Ia puiul, și cloșca o să vină după tine. Centaine o auzise de multe ori pe Anna spunând acest proverb, dar până nu-l văzu pe Shasa alergând prin tabără pe umerii lui Lothar nu realiză cât de mult adevăr conținea, căci ochii și inima ei îi urmară pe amândoi.

La început simți o iritare profundă și rapidă ori de câte ori Shasa îi striga lui Lothar „Ta! Ta!". Numele acela trebuia să fie rezervat numai pentru Michael. Apoi își amintea cu un junghi de durere că Michael zăcea în cimitir la Mort Homme.

Mai târziu însă îi fu ușor să zâmbească la primele încercări ale lui Shasa de a merge fără ajutor pe două picioare, încercări terminate cu o reîntoarcere rapidă la pământ, cu capul înainte. Copilul începea să urle după Lothar și se târa în patru labe la el, căutând alinare. Tandrețea și blândețea pe care Lothar le arăta fiului ei îi stârniră propria afecțiune și nevoie, căci își dăduse seama că sub exteriorul frumos era un bărbat foarte dur și aspru. Vedea foarte bine respectul și teama amestecată cu admirație a oamenilor lui pentru el, și ei înșiși erau bărbați foarte duri.

O singură dată îl văzuse înfuriindu-se, cuprins parcă de o turbare care o îngrozi la fel de mult ca bărbatul pe care se înfuriase. Vark Jan, khoisanul gălbui și ridat, călărise din indolență și ignoranță calul de vânătoare a lui Lothar cu o șa nepotrivită și rănise spinarea animalului aproape până la os. Lothar îl doborâse pe Vark Jan la pământ cu un pumn în cap, apoi îi tăiase tunica și cămașa de pe el cu lovituri ca de cuțit din sjambok, un bici lung de un metru și jumătate împletit din piele de hipopotam și-l lăsase leșinat într-o băltoacă de sânge.

Violența aceasta o oripilă și o înspăimântă pe Centaine, care urmărise scena de pe patul din adăpostul ei. Mai târziu însă, singură în coliba ei acoperită cu stuf, sentimentul de repulsie slăbi și simți în schimb o senzație fremătătoare de euforie și o fierbințeală în adâncul stomacului.

„E așa de periculos, se gândi ea, atât de periculos și de crud." Tremură din nou și nu mai putu să adoarmă. Rămase întinsă ascultându-i respirația din adăpostul vecin cu al ei și gândindu-se la faptul că evident o dezbrăcase și o atinsese când era leșinată; se înfioră amintindu-și, și roși în întuneric.

A doua zi Lothar se dovedi blând și tandru, într-un contrast uluitor – îi ținu piciorul rănit în poală, tăie cu atenție firele de bumbac și le scoase din carnea umflată și inflamată. În locurile acelea îi rămaseră găuri negre pe piele și Lothar se aplecă peste picior și adulmecă rana.

– E curată acum. Roșeața nu e decât lupta corpului de a se descotorosi de fire. Se va vindeca rapid acum că nu le mai aveți.

Lothar avea dreptate. În două zile era în stare deja să facă prima expediție afară din adăpostul de pânză și stuf, cu ajutorul unei cârje pe care i-o cioplise el însuși.

– Îmi simt picioarele instabile, protestă ea. Și am tot atâta putere ca Shasa.

– În curând o să fiți puternică iar. Îi puse brațul în jurul umerilor s-o sprijine, și Centaine tremură la atingerea lui și

speră că Lothar nu va observa, căci atunci cu siguranță și-ar retrage brațul.

Se opriră lângă cai și Centaine mângâie animalele, atinse boturile mătăsoase și se bucură nostalgică de mirosul de cal.

– Vreau să călăresc din nou, zise ea.

– Anna Stok mi-a spus că sunteți o călăreață foarte bună – mi-a spus că ați avut un armăsar, un armăsar alb.

– Nuage. Îi apărură lacrimi în ochi amintindu-și, și ca să le ascundă, își lipi fața de gâtul calului de vânătoare al lui Lothar. Norul meu alb, era așa de frumos, de puternic și iute.

– Nuage, repetă Lothar, luând-o de braț. Un nume minunat. Da, veți putea curând călări din nou, continuă el. Ne așteaptă o călătorie lungă, trebuie să ajungem la socrul dumneavoastră și la Anna Stok, care vă așteaptă.

Era prima dată când Centaine se gândise că acest interludiu magic va trebui să ia sfârșit. Își ridică obrazul de pe gâtul calului și se uită la Lothar peste spinarea lui. Nu voia să se sfârșească, nu voia ca Lothar s-o părăsească, așa cum știa că o va face în curând.

– Sunt obosită, zise ea. Nu cred că sunt încă gata să călăresc.

În seara aceea se așeză sub acoperișul adăpostului, cu o carte în brațe, prefăcându-se că citește, studiindu-l de fapt pe sub genele plecate, iar Lothar își ridică dintr-odată privirea către ea și-i zâmbi cu o sclipire în ochi, cu atâta subînțeles, încât Centaine roși și își întoarse capul jenată.

– Îi scriu o scrisoare colonelului Courtney, îi zise el. Stătea așezat la un birou rabatabil de voiaj, cu un toc de scris în mână, și o privea zâmbind. Mâine o să trimit un călăreț la Windhoek, dar îi vor trebui două săptămâni sau mai mult să ajungă până acolo și înapoi. Îl anunț pe colonel când și unde ne putem întâlni, și i-am sugerat o întâlnire în ziua de 19 a lunii viitoare.

Lui Centaine îi veni să spună „Așa de repede?", dar încuviință tăcută.

– Sunt sigur că de-abia așteptați să vă întâlniți cu familia dumneavoastră, dar nu cred că vom reuși să ajungem la locul întâlnirii înainte de acea dată.

– Înțeleg.

– Totuși, aș fi încântat să trimit cu mesagerul orice scrisoare doriți să scrieți.

– Oh, asta ar fi minunat – Anna, draga de Anna, cred că e agitată ca o cloșcă fără puiul ei.

Lothar se ridică de la birou.

– Vă rog, luați loc. Folosiți tocul acesta și oricâte hârtii doriți, doamnă Courtney. Cât timp faceți asta, eu și domnișorul Shasa ne vom ocupa de cină.

În mod surprinzător, o dată ce scrise salutul de deschidere – „Draga mea Anna" – nu se mai putu gândi la nimic, toate cuvintele i se păreau complet lipsite de substanță.

„Îi mulțumesc lui Dumnezeu că ai supraviețuit în noaptea aceea oribilă; m-am gândit la tine în fiecare zi de când am..." Stăvilarul din mintea ei, care ținuse la distanță cuvintele, se sparse în mii de bucăți și frazele începură să-i curgă pe hârtie.

– Vom avea nevoie de un cal de povară numai ca să ducă scrisoarea asta, zise Lothar din spatele ei și Centaine tresări observând că acoperise deja douăsprezece pagini cu scris mărunt.

– Mai am atât de multe să-i spun, dar restul va trebui să aștepte, zise Centaine împăturind foile și sigilându-le cu o capsulă de ceară din cutia de argint de pe birou, iar Lothar ținu lumânarea. Ce ciudat e, șopti ea. Aproape am uitat cum e să ții tocul în mână. A trecut așa de mult timp.

– Nu mi-ați spus niciodată ce vi s-a întâmplat, cum ați scăpat de pe vaporul scufundat, cum ați supraviețuit așa de mult timp, cum ați străbătut atâtea sute de mile de coasta unde ați ajuns la mal...

– Nu vreau să vorbesc despre asta, îl întrerupse ea rapid.

Pentru o clipă văzu în minte fețele mici și ridate în formă de inimă, de culoarea chihlimbarului, și încercă să-și înăbușe

vinovăția pe care o resimțea din cauză că-i abandonase atât de nemilos pe cei doi *san*.

– Nici nu vreau să mă gândesc la asta, continuă ea cu voce tare. Vă rog să nu mai aduceți niciodată vorba despre acest subiect, domnule. Tonul vocii îi răsunase usturător de sever.

– Desigur, doamnă Courtney. Luă cele două scrisori sigilate. Scuzați-mă, îi voi da scrisorile lui Vark Jan chiar acum. Va porni mâine, înainte de răsăritul soarelui. Avea chipul înghețat și supărat din cauza mustrării ei.

Centaine îl privi mergând la focul servitorilor și auzi murmurul vocii lui când îi dădu ordine lui Vark Jan.

Când se întoarse la adăpost, Centaine se prefăcu absorbită de carte, sperând că o va întrerupe, dar Lothar se așeză la birou și își deschise jurnalul. Era ritualul lui din fiecare seară, să scrie în jurnalul legat în piele. Centaine ascultă sunetul peniței zgâriind pe hârtie și se supără că Lothar era atent la altceva decât la ea.

Avem atât de puțin timp împreună, se gândi ea. Și el îl irosește pe nimicuri. Își închise propria carte cu zgomot, dar Lothar nu-și ridică privirea de pe jurnal.

– Ce scrieți? îl întrebă ea.

– Știți ce scriu, din moment ce am mai discutat despre asta, doamnă Courtney.

– Scrieți totul în jurnal?

– Aproape totul.

– Scrieți despre mine?

Lothar puse tocul pe masă și se uită fix la ea, iar Centaine se agită sub privirea directă din acei ochi galbeni și limpezi, dar nu se putu forța să-și ceară scuze.

– Ați încercat să aflați lucruri care nu vă priveau, îi zise ea.

– Da, încuviință el.

– Ce-ați scris despre mine în faimosul jurnal? întrebă ea imediat, ca să-și acopere stânjeneala.

– Și acum, doamnă, dumneavoastră puneți asemenea întrebări, îi spuse el, închizându-și jurnalul, așezându-l în

sertarul biroului și ridicându-se. Vă rog să mă scuzați, trebuie să fac rondul de noapte al taberei.

Aflase deci că nu-l putea trata așa cum îl tratase pe tatăl ei, sau chiar și pe Michael Courtney. Lothar era un bărbat foarte mândru, care nu permitea să-i fie rănită demnitatea, un bărbat care se luptase toată viața pentru dreptul de a fi propriul lui stăpân. Nu era un om care să-i permită să profite de puternicul lui cavalerism față de ea și micul Shasa. Centaine învăță că nu-l putea intimida.

A doua zi dimineața își dădu seama că era demoralizată de atitudinea lui formală și distantă, dar pe măsură ce trecea ziua se enervă. A fost o ciondăneală așa de mică, și acuma stă bosumflat ca un copil răsfățat, își zise ea. Ei bine, o să vedem cine se bosumflă cel mai mult și mai tare.

Dar a doua zi deja îi trecu enervarea, Centaine fiind în schimb copleșită de singurătate și nefericire. Își dădu seama că-i era dor de zâmbetul lui, de plăcerea conversațiilor lor lungi și întortocheate, de sunetul râsului și al vocii lui.

Îl văzu pe Shasa mergând copăcel prin tabără după Lothar, atârnându-se de mâna lui și începând conversații turuitoare pe care numai ei doi le puteau înțelege, și se simți îngrozită când își dădu seama că era geloasă pe propriul copil.

– Îi voi da eu mâncare lui Shasa, îi zise ea cu răceală. E vremea să-mi reiau îndatoririle. Nu mai e cazul să vă deranjați, domnule.

– Desigur, doamnă Courtney.

Și lui Centaine îi veni să țipe „Te rog, îmi pare rău", dar mândria amândurora se înălța ca un lanț muntos între ei.

Toată ziua ascultă cu atenție să prindă sunetul calului său la întoarcere. Auzi focuri de pușcă de la distanță, dar Lothar nu se întoarse decât după lăsarea nopții, când ea și Shasa erau deja în pat. Centaine rămase întinsă în întuneric, ascultând vocile și zgomotele pe care le făceau oamenii în timp ce descărcau antilopele ucise din spinarea calului de vânătoare și

le atârnau pe suportul de măcelărie. Lothar rămase până târziu în noapte lângă foc cu oamenii lui, ale căror hohote de râs ajungeau până la Centaine, care se forța să adoarmă.

În cele din urmă îl auzi întorcându-se la adăpostul lui, vecin cu al ei; ascultă plescăiala apei din găleata de la intrare când se spălă, apoi fâșâitul hainelor și în cele din urmă scârțâitul patului, când se culcă.

O treziră mai târziu țipetele lui Shasa, și Centaine își dădu seama imediat că îl durea ceva. Sări din pat și orbecăi până-l găsi pe întuneric. În adăpostul lui Lothar se aprinse un chibrit și apoi lumina felinarului.

– Șșș! Taci, iubirea mea, taci. Îl strânse la piept și o înspăimântă fierbințeala trupului micuț.

– Pot să intru? întrebă Lothar.

– Da, sigur.

Lothar se aplecă să intre și lăsă felinarul din mână.

– Shasa e bolnav.

Bărbatul îi luă copilul din brațe. Nu purta decât o pereche de pantaloni, avea pieptul gol și era desculț. Părul îi era încâlcit de la pernă.

Atinse obrazul îmbujorat al lui Shasa și apoi îi vârî un deget în gură. Shasa își întrerupse țipătul și mușcă degetul ca un rechin.

– Un dinte nou, zâmbi Lothar. I l-am simțit azi dimineață. Îi înapoie copilul și se ridică, iar Shasa zbieră supărat și abandonat. Vin înapoi, soldate, și Centaine îl auzi cotrobăind prin cufărul de medicamente pe care-l ținea bătut în cuie de podeaua căruței lui.

Se întoarse în câteva minute cu o mică sticluță în mână, îi scoase dopul și Centaine strâmbă din nas la mirosul puternic de ulei de cuișoare.

– Hai să aranjăm noi dintele ăla mare și rău, ei! Imediat ai să vezi că nu te mai doare. Lothar masă gingia copilului și Shasa îi supse alinat degetul. Ăsta-i soldățelul nostru mare și viteaz!

Îl așeză la loc pe Shasa în pătuțul lui și în câteva minute copilul adormi.

Lothar ridică felinarul de jos.

– Noapte bună, doamnă Courtney, zise el încet și se îndreptă spre ieșire.

– Lothar! Numele ce-i ieșise pe buze o surprinse și pe ea tot atât de mult ca pe el. Te rog, șopti ea. Am fost singură atât de mult timp. Te rog, nu mai fi atât de crud cu mine.

Își întinse amândouă brațele către el și Lothar se întoarse la ea în doi pași mari, și se prăbuși pe marginea patului, lângă ea.

– Oh, Lothar... zise ca cu vocea gâtuită. Își înfășură brațele în jurul gâtului lui. Iubește-mă, îl rugă ea. Oh, te rog, iubește-mă.

Gura lui pe ei era fierbinte ca o febră, și brațele lui o strânseră cu atâta forță că îi tăiară răsuflarea și o făcură să icnească.

– Da, am fost crud cu tine, îi zise el încet, cu vocea tremurându-i în gât. Dar numai pentru că doream cu atâta disperare să te țin în brațe, pentru că ard de dor și de dragoste pentru tine...

– Oh, Lothar, ține-mă și iubește-mă... și nu mă lăsa niciodată.

Zilele care urmară compensară în întregime toate vitregiile sorții și singurătatea lunilor și a anilor trecuți. Parcă ursitoarele se înțeleseră să-i ofere lui Centaine dintr-odată toate încântările și bucuriile pe care i le răpiseră atât de mult timp.

Se trezea în fiecare zori de zi pe patul îngust și, înainte să-și deschidă ochii, pipăia în pat torturată de groaza că poate nu mai era acolo – dar întotdeauna era. Uneori Lothar se prefăcea că doarme și Centaine trebuia să încerce să-i deschidă pleoapele cu vârfurile degetelor și când reușea, Lothar își rotea ochii în sus până când nu se mai vedea decât albul ochilor și Centaine chicotea și-și vâra limba adânc în urechea

lui, căci descoperise că aceasta era singura tortură pe care n-o putea îndura – i se făcea pielea de găină pe brațe și se trezea ca un leu, o apuca de brațe și-i transforma chicotelile în gâfâituri și apoi în gemete.

În răcoarea dimineții mergeau împreună călare, cu Shasa pe șa în fața lui Lothar. Primele câteva zile păstrară un ritm blând și rămaseră aproape de tabără. Dar Centaine își recăpăta puterile și se aventurară din ce în ce mai departe, iar la întoarcere acopereau ultimul kilometru într-un galop nebunesc, luându-se la întrecere. Shasa stătea sigur pe el în brațele lui Lothar și țipa ascuțit de încântare când năvăleau în tabără, toți trei îmbujorați și morți de foame.

Orele lungi de arșiță aprigă din miezul zilei le petreceau în adăpostul cu acoperiș de stuf, cu o mică distanță între ei, atingându-se doar în treacăt când Lothar îi dădea o carte sau când îl treceau pe Shasa de la unul la altul, dar mângâindu-se unul pe celălalt cu ochii și vocea până când amânarea devenea un fel de tortură minunată.

Pe când arșița mai trecea și soarele se îmblânzea, Lothar chema din nou caii și călăreau până la poalele movilelor de grohotiș de sub munte. Priponeau caii și urcau până în vreuna din văile înguste mărginite de stânci, cu Shasa pe umerii lui Lothar. Aici, sub o frescă antică de picturi *san*, la adăpostul unui paravan de vegetație deasă, Lothar descoperise încă un izvor termal. Țâșnea din peretele de stâncă și se scurgea într-un bazin mic de formă circulară, sculptat de apă în piatră.

La prima lor vizită, Lothar trebui să fie convins să se dezbrace, căci Centaine, fericită să se descotorosească de fustele lungi și de pantalonașii care o iritau mereu, fu încântată de libertatea goliciunii cu care se obișnuise în deșert, și-l stropi cu apă, îl tachină și-l provocă, până când, aproape sfidător, Lothar își dădu pantalonii jos și se aruncă grăbit în bazin.

– N-ai nici o rușine, îi zise el, numai pe jumătate în glumă.

Prezența lui Shasa îi inhiba și nu se atingeau decât în treacăt și pe furiș, tăinuiți de apele verzi, atâtându-se unul pe altul până tremurau amândoi de dorință și când Lothar nu mai

putea suporta, o apuca în brațe cu expresia hotărâtă pe care Centaine ajunsese să o cunoască atât de bine. Atunci ea evada din strânsoare cu un țipăt feciorelnic și sărea afară din bazin, luându-și în grabă fustele peste picioarele lungi, sclipitoare de la picăturile de apă, și peste fundul înroșit de apa fierbinte.

– Ultimul care-ajunge acasă pierde cina!

De-abia după ce-l așeza pe Shasa în pătuțul lui și stingea felinarul, Centaine se strecura aproape fără suflare până în adăpostul lui Lothar. Acesta o aștepta, tensionat de toate atingerile și tachinările jucăușe și retragerile cochete din timpul zilei. Se repezeau unul la altul cu o frenezie disperată, aproape ca niște războinici blocați într-o luptă pe viață și pe moarte.

Mult mai târziu, îmbrățișați în întuneric, vorbind în șoaptă ca să nu-l deranjeze pe Shasa, își făceau planuri și promisiuni pentru viitorul ce se întindea înaintea lor.

În miezul unei după-amieze înăbușitoare, sosi Vark Jan pe un cal plin de spumă, deși li se părea că nu plecase decât de câteva zile.

Avea un pachet de scrisori, cusute într-o bucată de pânză și sigilate cu smoală. O scrisoare era pentru Lothar – o singură pagină pe care o și citi dintr-o privire.

> Am onoarea să te informez că am în posesie în momentul acesta un document de amnistie pe numele dumitale, semnat atât de Procurorul General al Capului Bunei Speranțe, cât și de Ministrul de Justiție al Uniunii Africii de Sud.
>
> Te felicit pentru succesul misiunii dumitale și aștept cu nerăbdare să ne întâlnim la data și locul pe care le-ai numit, când îmi va face plăcere să-ți înmânez documentul.
>
> Cu stimă,
> Garrick Courtney (Col.)

Celelalte scrisori erau amândouă pentru Centaine. Una era tot de la Garry Courtney, prin care îi ura ei și lui Shasa bun venit în familie și-i asigura de dragostea și considerația, cât și

de privilegiile pe care această condiție le oferea.

Din creatura cea mai nefericită, scufundată într-o jale de nesuportat, m-ai transformat dintr-odată într-unul din cei mai fericiți și mai bucuroși tați și bunici.
De-abia aștept să vă îmbrățișez pe amândoi.
Dea Domnul ca ziua aceea să vină cât mai repede,
Socrul dumitale plin de afecțiune și grijă,
Garrick Courtney

A treia scrisoare, de câteva ori mai groasă decât celelalte două la un loc, era scrisă de Anna Stok cu scrisul ei neîndemânatic, aproape de analfabetă. Centaine se îmbujoră de încântare, râzând tare de bucurie pentru ca imediat să aibă ochii plini de lacrimi, și-i citi câteva fragmente cu voce tare lui Lothar, iar când ajunse la sfârșit, împături ambele scrisori cu mare grijă.

– De-abia aștept să-i văd, și totuși îmi pare atât de rău să las lumea să intervină în fericirea noastră. Vreau să merg și în același timp vreau să rămân aici, cu tine, mereu. Nu-i așa că-i o prostie?

– Da, râse el. Chiar că e. Pornim la apusul soarelui.

Călătoriră toată noaptea ca să evite arșița zilei.

Shasa dormea dus în pătuțul din căruță, adormit și de legănatul roților în mișcare, iar Centaine călărea alături de Lothar. Părul lui sclipea în lumina lunii și umbrele îi înmuiau urmele pe care viața aspră și plină de suferință i le lăsase pe chip, așa că Centaine aproape că nu-și putea lua ochii de la el.

În fiecare dimineață, înaintea zorilor, făceau un țarc de spini în jurul taberei. Dacă erau între două ochiuri de apă, adăpau caii și vitele din găleți, înainte să se ascundă în umbra acoperișurilor ca să aștepte să treacă arșița zilei.

După-amiaza târziu, în timp ce servitorii împachetau și încărcau totul în căruțe și înjugau animalele pentru călătoria din cursul nopții, Lothar mergea călare la vânătoare. La început Centaine îl însoțea, căci nu suporta să fie despărțiră de el nici

măcar o oră. Dar într-o seară, Lothar ţinti greşit în lumina slabă şi glonţul de Mauser sfâşie burta unei antilope minunate.

Bietul animal alergă în faţa cailor cu o rezistenţă uluitoare, un şuvoi încâlcit de intestine bălăngănindu-i-se din rana deschisă. Chiar şi când se prăbuşi, în cele din urmă, îşi înălţă capul să-l vadă pe Lothar care descălecase şi îşi scotea cuţitul de vânătoare din teacă. După seara aceea, Centaine rămase în tabără ori de câte ori Lothar mergea la vânătoare.

Aşa că era singură în seara aceea, când un vânt brusc se năspusti dinspre nord, rece şi şuierător. Centaine se urcă în căruţa lui Lothar ca să ia o hăinuţă mai groasă pentru Shasa.

Interiorul căruţei era plin de echipamente, împachetate şi gata de drum pentru călătoria din noaptea aceea. Geamantanul cu toate hainele pe care le trimisese Anna era depozitat în fundul căruţei şi trebui să se caţere peste un cufăr galben de lemn ca să ajungă la el. Era încurcată şi de fustele lungi, iar în vârful cufărului aproape îşi pierdu echilibrul şi ridică imediat mâna să se prindă de ceva.

Lucrul cel mai apropiat era mânerul de alamă al sertarului biroului de voiaj al lui Lothar, care era legat cu funii de patul din căruţă. Cum se sprijini de mâner, acesta se mişcă puţin şi sertarul se deschise doi centimetri.

A uitat să-l încuie, se gândi ea. Trebuie să-l avertizez. Împinse sertarul la loc şi se târî peste cufăr, ajunse la geamantan, trase afară jacheta lui Shasa şi se târa înapoi, când privirea îi căzu din nou pe sertarul biroului – se uită la el şi se controlă severă.

Tentaţia o înţepa ca un vârf de suliţă. În sertarul acela se găsea jurnalul lui Lothar.

Ce faptă îngrozitoare, îşi zise ea cu pedanterie şi totuşi întinse încet mâna şi atinse din nou mânerul de alamă.

Oare ce-a scris despre mine? Deschise încet sertarul şi se uită lung la volumul gros, legat în piele. Oare chiar vreau să ştiu? Începu să închidă la loc sertarul, dar în cele din urmă

capitulă în fața tentației copleșitoare. N-o să citesc decât părțile despre mine, își promise.

Se strecură rapid la pânza ce funcționa pe post de ușă a căruței și se uită afară cu vinovăție. Swart Hendrick pregătea boii de tracțiune pentru înjugare.

– S-a întors stăpânul? îl întrebă Centaine.

– Nu, doamnă, și n-am auzit nici o împușcătură. Va întârzia în seara asta.

– Cheamă-mă dacă-l vezi venind, îi porunci ea și se strecură înapoi la birou.

Se ghemui lângă el cu jurnalul greu în brațe și fu ușurată să descopere că era scris aproape în întregime în afrikaans, cu doar unele pasaje în germană. Răsfoi printre pagini până găsi data când o salvase. Însemnarea din ziua aceea era de patru pagini, cea mai lungă din întregul jurnal.

Lothar povestise în amănunțime atacul leului și salvarea ei, întoarcerea la căruțe cu ea leșinată și felul în care îl găsise pe Shasa. Zâmbi când citi:

„Un băiat voinic, având vârsta pe care o avea și Manfred când l-am văzut ultima dată, și care m-a mișcat până în adâncul sufletului."

Zâmbind în continuare, Centaine citi rapid, pe sărite, până găsi o descriere a ei – privirea i se opri pe următorul paragraf:

„N-am nici o îndoială că aceasta e într-adevăr femeia, deși s-a schimbat față de fotografie și față de scurta amintire pe care o aveam cu ea. Are părul des și stufos ca al unei fete de nama, fața slabă și cafenie ca de maimuță – Centaine pufni insultată – și totuși când a deschis ochii o clipă am crezut că mi se topește inima, căci are ochii mari și dulci."

Ușor îmbunată, întoarse rapid câteva pagini, ascultând ca un hoț să audă calul lui Lothar apropiindu-se. Un cuvânt îi sări în ochi printre rândurile ordonate de scris, în stil teutonic:

„Boesmanne". Îi atrase atenţia – „boşimani" – şi inima parcă i se opri în piept.

„Boşimani au pândit tabăra în timpul nopţii. Hendrick le-a descoperit urma lângă cai şi vite. I-am urmărit la prima lumină. O vânătoare dificilă..."

Cuvântul *jag* îi blocă privirea. Vânătoare? se întrebă ea. La vânătoare se ucideau animalele – citi în viteză mai departe.

„I-am ajuns din urmă pe cei doi boşimani, dar aproape au scăpat urcând pe versantul muntelui cu agilitatea unor babuini. N-am putut să-i urmărim şi i-am fi pierdut, dar curiozitatea lor a fost prea puternică – cum ziceam, exact ca nişte babuini. Unul din ei s-a oprit în vârful stâncii şi s-a uitat în jos la noi. A fost o împuşcătură dificilă, dată fiind traiectoria verticală şi distanţa mare..."

Centaine simţi că păleşte de groază. Nu-i venea să creadă ceea ce citea, fiecare cuvânt îi răsuna în creier cu ecouri ca într-un spaţiu gol, cavernos.

„Am reuşit totuşi să nimeresc la fix şi am doborât boşimanul. Apoi am fost însă martorul unui incident remarcabil. Nici n-a mai trebuit să trag o dată, căci boşimanul rămas a căzut de pe vârful de stâncă. De jos de unde eram eu aproape a părut că s-a aruncat singur. Totuşi, nu cred că s-a întâmplat aşa ceva, un animal nu e capabil de sinucidere. E mult mai probabil că de groază a intrat în panică şi a alunecat. Amândouă corpurile au căzut în poziţii dificile. Totuşi, am fost hotărât să le găsesc. A fost o escaladare dificilă şi periculoasă, dar de fapt eforturile mi-au fost foarte bine răsplătite. Primul corp era al unui bărbat foarte bătrân, cel care a alunecat de pe stâncă, şi în afară de faptul că avea un briceag *Joseph Rogers* din Sheffield legat în jurul mijlocului cu o sfoară, era cu totul neinteresant."

Centaine începu să-şi clatine capul dintr-o parte în alta.
– Nu! şopti ea. Nu!

„Cred că-l furase de la vreun alt călător. Pungașul bătrân a dat târcoale taberei sperând probabil să prade ceva asemănător."

Centaine îl văzu în fața ochilor pe micul O'wa ghemuit în lumina soarelui, cu briceagul în mână și lacrimi de plăcere pe obrajii veștejiți.

– Oh, nu! În numele a tot ce e sfânt și bun pe lume, nu! scânci ea, dar șirurile ordonate de cuvinte îi atrăgeau privirea fără îndurare.

„Însă al doilea cadavru mi-a oferit trofeul cel mai mare. Era corpul unei femei. Cred că era chiar mai bătrână decât bărbatul, dar în jurul gâtului purta o decorație extrem de neobișnuită..."

Centaine scăpă jurnalul din mâini și-și acoperi fața cu amândouă mâinile.

– H'ani! strigă ea în limba *san*. Bunica mea bătrână, bunica mea bătrână și venerată, ai venit la noi. Și el te-a împușcat!

Se legăna dintr-o parte în alta, scoțând un sunet surd din gât, ca un zumzet, un gest *san* de jale.

Dintr-odată se năpusti asupra biroului. Smulse sertarul afară cu totul, împrăștiind pe podeaua căruței foi răsfirate de hârtie de scris, tocuri și peceți de ceară.

– Colierul, strigă ea printre sughițuri de plâns. Colierul. Trebuie să fiu sigură!

Apucă mânerul unui sertar inferior și trase cu forță. Era încuiat. Înșfăcă o rangă mică de fier agățată în peretele căruței între două cârlige și, cu vârful teșit, sfărâmă lacătul și forță sertarul. Înăuntru găsi fotografia înrămată în argint a unei femei plinuțe și blonde cu un copil în brațe și un teanc de scrisori legate cu o panglică de mătase.

Le aruncă la podea și forță încuietoarea următorului sertar. Dădu peste un pistol Luger într-un toc de lemn și un pachet de

muniție. Le aruncă și pe ele peste scrisori și în fundul sertarului găsi o cutie de trabucuri.

Deschise capacul. Conținea o legătură înfășurată într-o eșarfă și când o ridică încet, cu mâinile tremurătoare, colierul lui H'ani se rostogoli afară din ea. Centaine se holbă la ea ca la un mamba veninos, ducându-și mâinile la spate și bolborosind încet.

– H'ani... oh, bătrâna mea bunică...

Își duse mâinile la gură și-și apăsă buzele ca să nu-i mai tremure. Apoi se întinse încet după colier și-l ridică în aer, cu mâna perfect întinsă, țeapănă.

– Te-a omorât, șopti ea, apoi icni gata să vomite văzând petele negre de sânge care rămăseseră pe pietrele țipător colorate. Te-a împușcat ca pe-un animal.

Strânse colierul la piept și începu din nou să se legene pe călcâie, scoțând același zumzet din gât, cu ochii strâns închiși, pentru a-și stăvili lacrimile. Era în aceeași poziție, când auzi tropotul copitelor și strigătele servitorilor care-l întâmpinau pe Lothar.

Se ridică și se clătină pe picioare, apucată de amețeală. Își simțea durerea ca pe o boală fizică, când îi auzi vocea:

– Hendrick, hai și ia-mi calul! Unde-i doamna? și durerea ei se transformă și, deși mâinile îi tremurau în continuare, își ridică bărbia, și ochii îi ardeau nu de lacrimi, ci de o furie turbată, fără limite.

Înșfăcă pistolul Luger și-l scoase din tocul de lemn curbat. Trase piedica și văzu un cartuș lucitor de alamă pregătit să intre pe țeavă. Îl vârî în buzunarul fustei și deschise paravanul de pânză de la intrare.

Sări din căruță. Lothar veni spre ea și fața i se lumină de plăcere când o văzu.

– Centaine... făcu o pauză când îi văzu expresia feței. Centaine, s-a întâmplat ceva?

Centaine îi întinse colierul, care sclipi între degetele ei tremurătoare. Nu era în stare să vorbească.

Chipul lui se întunecă și privirea îi deveni dură și furioasă.

– Mi-ai deschis biroul!

– Ai omorât-o!

– Pe cine? Era într-adevăr nedumerit, dar apoi realiză. Oh, boșimana...

– H'ani!

– Nu înțeleg.

– Mica mea bunică.

Lothar era deja alarmat.

– E o mare neînțelegere aici, stai să-ți...

Făcu un pas către ea, dar Centaine se trase înapoi și urlă:

– Nu te apropia! Nu mă atinge! Nu cumva să mă mai atingi vreodată! Își băgă mâna în buzunar după pistol.

– Centaine, calmează-te. Se întrerupse când îi văzu pistolul în mână. Ai înnebunit? O privi complet șocat. Dă-l încoace. Făcu iar un pas către ea.

– Ucigașule, monstru cu sânge rece ce ești – ai omorât-o! Strânse pistolul cu amândouă mâinile, având colierul de pietricele încă în mână, și i se încurcă în armă, iar țeava tremură instabilă. Mi-ai omorât-o pe H'ani! Te urăsc pentru asta!

– Centaine! întinse o mână să ia pistolul de la ea.

O explozie răsună și un firicel de fum ieși pe vârful țevii, împingând pistolul în sus, aruncând mâinile lui Centaine deasupra capului. Împușcătura se auzi ca un bici de vite, amorțindu-i timpanele.

Trupul lui Lothar fu zvârlit înapoi și se răsuci pe călcâie. Pletele lungi și aurii sclipiră ca grâul copt în vânt, când se prăbuși în genunchi, și apoi se răsturnă cu fața la pământ.

Centaine lăsă mâna cu pistolul în jos și se trase câțiva pași spre marginea căruței, iar Hendrick se repezi la ea și-i smulse pistolul din mână.

– Te urăsc! îi strigă ea lui Lothar. Mori, naiba să te ia! Mori și du-te să arzi în iad!

Centaine călărea fără să tragă de hățuri, lăsându-și calul să-și aleagă pasul și calea. Shasa îi stătea pe șold legat într-o

bucată de pânză care să-i susțină greutatea. Centaine îi ținea capul în îndoitura brațului, și copilul dormea în liniște, rezemat de ea.

Vântul chinuia deșertul de cinci zile deja, fără pauză, și nisipul ridicat în vârtejuri năprasnice șuiera și șerpuia pe suprafața solului ca spuma mării pe plajă, iar ciulinii sferici plini de semințe se rostogoleau nebunește pe câmpie, ca niște mingi de fotbal. Micile turme de antilope se întorceau cu spatele la vijelia rece și își ascundeau cozile între picioare.

Centaine își legase o eșarfă în jurul capului ca un turban și-și aruncase o pătură peste umeri ca să se acopere pe ea și pe Shasa. Stătea cocoșată în șa și vântul rece trăgea de colțurile păturii și de coama lungă și încâlcită a calului. Miji ochii în vântul plin de nisip și văzu Degetul Domnului.

Era încă foarte departe, neclar prin aerul cenușiu încărcat de praf și nisip, dar se înălța ca un colț pe cerul apăsător, vizibil de la opt kilometri distanță chiar și prin ceața de praf. Acesta era și motivul pentru care îl alesese Lothar De La Rey. Era unic, nu exista posibilitatea de a-l confunda cu altă formă naturală de relief.

Centaine trase de frâu și îndemnă calul la trap. Shasa scânci în somn la schimbarea pasului, iar Centaine se îndreptă în șa, încercând să-și aline tristețea și furia care o împovărau, apăsătoare, amenințând s-o zdrobească, trup și suflet.

Silueta Degetului Domnului se definea din ce în ce mai clar pe cerul galben și prăfos, un stâlp subțire de piatră, țâșnind înspre ceruri și îngroșându-se în vârf ca un cap de cobra, la șaizeci de metri deasupra câmpiei. Uitându-se la el, Centaine simți aceeași groază superstițioasă care probabil îi cuprinsese și pe hotentoții ce-l numiseră *Mukurob*.

De la baza monumentului imens de piatră îi licări în ochi o rază de lumină reflectată de ceva metalic și Centaine, la adăpostul păturii care îi proteja ochii de praf, scrută orizontul cu atenție.

– Shasa, șopti ea. Au venit! Ne așteaptă!

Îndemnă calul obosit într-un mic galop și se ridică în scări.

La umbra stâlpului de stâncă era parcat un vehicul cu motor și lângă el fusese înălțat un cort mic și verde. În fața cortului ardea un foc de tabără din care se înălța un fir de fum albastru ca o pană de bâtlan purtată de vânt peste câmpie.

Centaine își smulse turbanul din cap și-l flutură ca pe un steag.

– Aici! strigă ea din toate puterile. Hei! Sunt aici!

Două siluete omenești neclare se ridicară de lângă foc și se uitară la ea.

Centaine flutură eșarfa și strigă, mergând în continuare în galop, și una din siluete o luă la goană spre ea. Era o femeie, o femeie masivă cu fuste lungi. Și le ridicase deasupra genunchilor, trudind cu grabă disperată prin nisipul moale și alunecos. Avea fața de un stacojiu aprins din cauza efortului și a emoției.

– Anna! urlă Centaine. Oh, Anna!

Anna își lăsă fustele și se opri cu brațele desfăcute larg și cu lacrimi curgându-i pe chipul lățăreț și roșu.

– Fetița mea! strigă ea, în timp ce Centaine se aruncă jos din șa și alergă în îmbrățișarea ei, cu Shasa încleștat la piept.

Amândouă plângeau, strângându-se tare în brațe, încercând să vorbească amândouă deodată, râzând printre hohote de plâns; zdrobit între ele, Shasa scoase un urlet pătrunzător de protest.

Anna i-l smulse din brațe și-l strânse la piept.

– Un băiat – e băiat.

– Michel, zise Centaine plângând fericită. I-am dat numele Michel Shasa. Și Shasa scoase un țipăt și apucă cu amândouă mâinile fața aceea minunată, așa de mare și roșie ca un fruct copt bun de mâncat.

– Michel! plânse Anna, sărutându-l. Shasa, care știa totul despre săruturi, își deschise larg gura și o mânji cu salivă caldă pe bărbie.

Cu Shasa încă în brațe, Anna o prinse pe Centaine de un braț și o trase către cort și focul de tabără.

Un bărbat înalt cu umeri rotunzi se apropie de ele cu timiditate. Avea părul subțire și încărunțit, pieptănat pe spate de pe fruntea înaltă de învățat; ochii blânzi, puțin miopi, erau de o nuanță puțin mai tulbure decât albastrul pur al ochilor lui Michael, iar nasul, deși exact la fel de mare ca al generalului Sean Courtney, părea să fie rușinat de acest lucru.

– Eu sunt tatăl lui Michael, zise el sfios și Centaine avu senzația că privește o fotografie decolorată și pătată a lui Michael al ei. Se simți sufocată de rușine, căci nu-și respectase jurămintele și trădase amintirea lui Michael. I se părea că Michael însuși era în fața ei acum. Pentru o clipă își aminti perfect trupul răsucit din carlinga avionului în flăcări și copleșită de durere și rușine alergă la Garry și-și aruncă brațele în jurul gâtului lui.

– *Papa!* zise ea și la acest cuvânt toată rezerva lui Garry dispăru; o îmbrățișă și el, gâtuit de emoție.

– Deja îmi pierdusem orice speranță... Garry nu mai putu continua și văzându-i lacrimile Anna se porni și ea iar pe plâns, cea ce era mult prea mult pentru Shasa. Copilul scoase un vaiet plin de jale și toți patru rămaseră în picioare sub Degetul Domnului, plângând.

Căruțele păreau să se apropie înotând prin praful înecăcios, răsucindu-se în vârtejuri și rafale neregulate pe solul accidentat. Așteptându-le să ajungă la ei, Anna murmură:

– Trebuie să-i fim etern recunoscători omului ăsta...

Se așeză pe bancheta din spate a Fiatului cu Shasa în poală și cu Centaine alături de ea.

– Va fi bine plătit, zise Garry cu un picior încălțat în cizmă pe treapta exterioară a mașinii. Ținea în mână un document înfășurat sul ca un pergament și legat cu o panglică roșie. Lovea nerăbdător cu sulul de hârtie în piciorul artificial.

– Oricât îl plătim nu va fi de-ajuns, declară Anna și-l îmbrățișă pe Shasa.

– E un nelegiuit și un renegat, se încruntă Garry. Este împotriva oricărui...

– Vă rog, *papa,* dați-i ce vrea și apoi lăsați-l să plece, zise Centaine încet. Nu vreau să-l mai văd niciodată.

Micul băiat nama pe jumătate gol care conducea boii de jug le fluieră să se oprească și Lothar De La Rey coborî încet de pe capra căruței, strâmbându-se de durere.

Când ajunse jos făcu o mică pauză, ținându-se cu mâna liberă de căruță. Celălalt braț îi era legat într-un bandaj de gât. Era galben-pământiu la față pe sub bronzul lui obișnuit. Avea cearcăne adânci la ochi și linii accentuate de suferință în jurul gurii, iar fălcile îi erau acoperite de o barbă deasă și deschisă la culoare, nerasă de câteva zile, sclipind auriu chiar și în lumina slabă.

– A fost rănit, murmură Anna. Ce i s-a întâmplat? Și Centaine, de lângă ea, întoarse capul într-o parte, fără un cuvânt.

Lothar își adună puterile și se apropie de Garry. La mijlocul distanței dintre căruță și mașină, cei doi bărbați dădură mâna scurt, Lothar oferind neîndemânatic mâna stângă, sănătoasă.

Vorbiră încet și Centaine nu-i auzi. Garry îi oferi sulul de hârtie și Lothar desfăcu panglica cu dinții, deschise foaia sprijinind-o de coapsă și, ținând-o deschisă cu mâna sănătoasă, o citi cu atenție.

După un minut se îndreptă de spate și lăsă pergamentul să se răsucească la loc. Îi făcu un semn scurt din cap lui Garry și-i zise ceva. Nu avea nici o expresie pe față, și Garry se foi fără să vrea și făcu un gest nesigur, aproape oferindu-i o nouă strângere de mână, dar răzgândindu-se când văzu că Lothar nu se uita la el.

Se uita țintă la Centaine, trecu pe lângă Garry și se apropie încet de ea. Centaine îl smulse imediat pe Shasa din poala Annei și se ghemui cu el în colțul cel mai îndepărtat al banchetei, uitându-se urât la el și ținându-l pe Shasa, protectoare, cât mai departe de el. Lothar se opri, își întinse mâna

sănătoasă spre ea într-un gest de rugăminte, dar și-o lăsă în jos când expresia ei nu se schimbă.

Garry își mută nedumerit privirea de la unul la altul.

– Putem pleca, *papa?* întrebă Centaine, cu voce limpede și aspră.

– Desigur, dragă. Garry se grăbi în fața Fiatului și se aplecă să învârtă de manivelă. Când motorul porni, alergă la scaunul șoferului și ajustă nivelul manetei de contact.

– N-ai nimic să-i spui? o întrebă el și când Centaine clătină din cap că nu, Garry se așeză la volan și Fiatul porni cu o smucitură.

Centaine se uită înapoi o singură dată, după ce parcurseseră hurducați doi kilometri de drum nisipos. Lothar De La Rey stătea încă sub monumentul imens de stâncă, o figură micuță și singuratică în deșert, uitându-se lung după ei.

Dealurile verzi ale Țării Zuluse erau atât de diferite de peisajul deprimant al deșertului Kalahari sau dunele monstruoase ale Namibiei, încât lui Centaine nu-i venea să creadă că sunt pe același continent. Dar apoi își aducea aminte că erau de cealaltă parte a Africii, la mai mult de o mie șase sute de kilometri distanță de Degetul Domnului.

Garry Courtney parcă Fiatul pe creasta unor culmi ascuțite, deasupra râului Baboonstroom, opri motorul și le ajută pe cele două femei să coboare.

Îl luă pe Shasa de la Centaine și le conduse până la marginea culmii.

– Uitați acolo, le arătă el. Acela e Theuniskraal, unde ne-am născut eu și Sean – și apoi Michael.

Era la poalele culmii, înconjurat de grădini sălbăticite. Chiar și de la distanța aceasta Centaine vedea că grădinile fuseseră lăsate în paragină și crescuseră sălbatic, ca o junglă tropicală. Palmieri înalți și copaci înfloriți de *spathodea* aveau agățați de ei mantii neglijente de bougainvileea de un vișiniu

aprins, iar iazurile ornamentale de pești erau de un verde otrăvitor de la alge.

– Bineînțeles, casa a fost reconstruită după incendiu, zise Garry cu șovăială iar ochii tulburi și albaștri se întunecară ca de un nor, căci acela fusese focul în care murise mama lui Michael. Am mai adăugat niște corpuri de-a lungul anilor, continuă el grăbit.

Centaine zâmbi – casa îi amintea de o bătrână neglijentă care-și aruncase pe ea veșminte în zeci de stiluri diferite, nici unul potrivit. Coloane grecești și cărămidă roșie de tip georgian se holbau mohorâte la frontoanele albe cu decorații de ghips în stilul olandez al Capului Bunei Speranțe. Hornurile răsucite ca niște batoane de zahăr ars se îngrămădeau într-o alianță neplăcută cu contraforturi crenelate și turnuri de piatră. Dincolo de ele, întinzându-se până la linia orizontului, erau câmpuri nesfârșite de trestie de zahăr dansând în briza ușoară, ca suprafața tremurătoare a mării.

– Și acolo e Lion Kop, zise Garry răsucindu-se să le arate spre vest, unde culmea muntoasă se răsucea maiestuos, formând un amfiteatru acoperit de păduri dese în jurul orașului Ladyburg. Acela e pământul lui Sean – totul, începând de la granița cu mine. De acolo! Până unde vedeți cu ochii. Noi doi deținem împreună întregul lanț de culmi muntoase. Aceea e moșia Lion Kop, se poate vedea puțin vârful printre copaci.

– Ce frumos e! zise Centaine aproape fără suflare. Oh, uite, sunt munți acolo în spate, cu zăpadă în vârf!

– Sunt Munții Drakensberg, la două sute de kilometri distanță.

– Și aceea? întrebă Centaine, arătând peste acoperișurile orașului, peste rafinăria de zahăr și fabrica de cherestea, spre un conac elegant și alb construit pe panta văii. Și acela e proprietate Courtney?

– Da, răspunse Garry cu expresia schimbată. Dirk Courtney, fiul lui Sean.

– N-am știut că generalul Courtney are un fiu.

– Uneori își dorește să n-aibă, murmură Garry și apoi continuă pripit, înainte să apuce Centaine să-i pună vreo întrebare. Haideți acum, e aproape ora prânzului și dacă avem noroc și poștașul a adus telegrama mea, servitorii ne așteaptă.

– Câți grădinari aveți, *Mijnheer?* îl întrebă Anna, în timp ce Fiatul intra încet pe aleea lungă și sinuoasă ce ducea către Theuniskraal, studiind cu atenție învălmășeala de vegetație, cu o încruntare dezaprobatoare așternută pe chip.

– Patru, cred – sau poate cinci.

– Ei bine, *Mijnheer,* îi plătiți degeaba, îi zise Anna cu severitate și Centaine zâmbi, știind că de acum înainte ceata de grădinari își va câștiga din greu fiecare centimă din salariu. Dar erau multe alte lucruri care îi atrăgeau atenția.

– Oh, uite! Se ridică impulsiv în picioare și se prinse cu o mână de spătarul scaunului din față, în timp ce, cu cealaltă, își ținea pălăria. De partea cealaltă a gardului alb care mărginea drumul trecea pe lângă drum, un grup de mânji se sperie de Fiat și o luă la goană peste pășunea de un verde luxuriant de iarbă kikuyu, cu coamele fluturându-le în vânt, copitele ascuțite și spinările lucioase sclipind în lumina soarelui.

– Una din îndatoririle dumitale, draga mea, va fi să ai grijă ca toți caii să fie păstrați în formă bună prin exerciții continue, zise Garry răsucindu-se în scaunul șoferului ca să-i zâmbească. Și va trebui să alegem un ponei pentru micul Michel.

– Nici n-are doi ani încă, interveni Anna.

– Niciodată nu-i prea devreme, *Mevrou,* zise Garry transferându-și zâmbetul către ea, transformându-l într-un rânjet lasciv. Sau prea târziu!

Deși fața îi rămase la fel de încruntată, ochii Annei se înmuiară întâlnindu-i privirea, dar imediat își întoarse capul într-o parte.

– Oh, ce bine! Servitorii ne așteaptă totuși, exclamă Garry și frână Fiatul în fața ușilor duble din lemn de tek. Servitorii făcură un pas înainte, în ordinea vechimii și a rangului, pentru a fi prezentați, începând cu bucătarul zulus cu boneta lui albă înaltă și terminând cu băieții de grajd și grădinarii, toți bătând

respectuos din palme și zâmbind cu gura până la urechi, cu dinți albi sclipitori, așa că Shasa săltă în brațele lui Centaine și scoase un țipăt entuziasmat.

– Ah, *Bayete,* râse bucătarul, onorându-l pe Shasa cu salutul regal. Toate urările de bine, tânără căpetenie, fie să crești la fel de puternic și drept ca tatăl tău!

Intrară în Theuniskraal și Garry îi conduse cu mândrie prin încăperile cavernoase aflate într-o dezordine rafinată. Anna dădu cu degetul pe fiecare obiect pe lângă care trecu și se încruntă la praful existent pe toate suprafețele, de la sufrageria baronială lungă și impunătoare, cu trofee de vânătoare decorând pereții, până la biblioteca în care cărți scumpe, dar pline de praf, stăteau în teancuri mai mult pe birou și pe dușumea decât pe rafturi – totuși conacul Theuniskraal avea o atmosferă primitoare și prietenoasă.

Centaine se simți ca acasă aproape imediat.

– Oh, ce bine va fi să avem iar tineri aici, fete drăguțe și un băiat mic, zise Garry. Casa asta bătrână avea nevoie de ceva care s-o trezească.

– Nici puțină curățenie nu i-ar strica, bombăni Anna, dar Garry urca deja în viteză pe scara centrală, sprinten ca un puști plin de entuziasm.

– Haideți pe-aici, să v-arăt camerele voastre.

Camera pe care Garry o alesese pentru Anna era chiar lângă apartamentul lui personal și deși era evident că Centaine nu văzuse nici o semnificație deosebită în acest aranjament, Anna își lăsă ochii în jos, semănând cu un buldog sfios, când observă ușa discretă care lega camera ei de salonașul din apartamentul lui Garry.

– Aceasta va fi camera dumitale, draga mea. Garry o conduse de-a lungul galeriei superioare și o invită într-un cameră imensă și însorită cu uși de sticlă, care se deschideau spre o terasă foarte largă, ce dădea spre grădini.

– E minunat! exclamă Centaine bătând din palme de încântare și alergând afară pe terasă.

– Bineînțeles că trebuie să fie redecorată, dar o să-ți alegi singură culorile favorite, covoarele, draperiile... Acuma însă haideți să v-arăt camera micului Michel.

Garry deschise ușa vecină cu a camerei lui Centaine și atitudinea i se schimbă dramatic. În momentul în care intră în cameră, Centaine înțelese de ce.

Michael era pretutindeni, zâmbind din fotografiile înrămate de pe pereți: Michael în uniformă de rugby, stând în picioare cu brațele încrucișate peste piept, împreună cu alți paisprezece tineri zâmbitori; Michael în costum alb de crichet cu bastonul în mână; Michael cu o pușcă și un mănunchi de fazani – tot sângele se scurse de pe chipul lui Centaine din cauza șocului.

– M-am gândit că ar fi potrivit pentru Michel să aibă camera tatălui său, murmură Garry pe un ton de scuză. Desigur, draga mea, dacă nu ești de acord, mai sunt încă cincisprezece camere dintre care să alegi.

Centaine se uită încet în jurul ei la puștile din rasteluri, la undițele și bastoanele de crichet rezemate în colț, la cărțile de pe rafturile de deasupra biroului, la jachetele și sacourile agățate în cuier.

– Da, încuviință ea. Aceasta va fi camera lui Shasa, și o vom păstra exact așa.

– Oh, ce bine! exclamă Garry, încântat. Îmi pare așa de bine că ești de acord. Și ieși pe coridor, strigându-le în zulusă porunci servitorilor.

Centaine făcu încet turul camerei, atingând patul în care dormise Michael, oprindu-se să-și lipească un fald al hainei aspre de lână de obraz și imaginându-și că simțea mirosul curat, atât de special, al trupului lui pe material, mergând la birou și trasând cu vârful degetelor inițialele MC zgâriate în tăblia de stejar, ridicând cartea *Jock al savanei* de pe raft și deschizând-o la prima pagină: „Această carte a fost furată de la Michael Courtney". Închise cartea și se întoarse înapoi la ușă.

Pe coridor se auzea agitație și Garry năvăli iar înăuntru, dirijând doi servitori zuluși ce se împleticeau sub povara unui

pătuţ de copil. Era o construcţie masivă din mahon, cu părţile laterale glisante şi extrem de înalte, în care ar fi putut fi închis fără probleme un leu adult.

– Acesta a fost al lui Michael – cred că ar trebui să fie şi al fiului său, ce zici, draga mea? Înainte ca Centaine să apuce însă să răspundă, sună telefonul în holul de la parter. Arată-le unde să-l pună, draga mea, îi zise rapid Garry şi se repezi din nou afară.

Lipsi aproximativ o jumătate de oră, în care Centaine auzi telefonul sunând zgomotos la intervale neregulate. Garry năvăli iar în cameră, vorbind rapid şi agitat.

– Telefonul naibii nu mai termină odată. Toată lumea vrea să te vadă, draga mea. Eşti o doamnă foarte faimoasă. Încă un afurisit de ziarist voia să-ţi ia interviu...

– Sper că le-aţi zis că nu, *papa*. I se părea că în ultimele două luni toţi ziariştii din Uniune îi ceruseră un interviu. Povestea fetei dispărute şi apoi salvate din deşertul african împreună cu fiul ei captivase pentru moment interesul tuturor redactorilor de ziare de la Johannesburg şi Sydney până la Londra şi New York.

– L-am trimis la plimbare, o asigură Garry. Dar e cineva care chiar e nerăbdător să te vadă din nou.

– Cine?

– Fratele meu, generalul Courtney – el şi soţia lui au venit de la casa lor din Durban la reşedinţa de la Lion Kop. Ne-au invitat să mergem să luăm prânzul acolo şi să petrecem ziua de mâine cu ei. Am acceptat în numele dumitale. Sper că am făcut bine, nu?

– Oh, da – da, sigur că da!

Anna refuză să-i însoţească la prânz la Lion Kop.

– E prea multă treabă de făcut aici! declară ea. Servitorii de la Theuniskraal îi dăduseră deja numele de „Checha" – „Grăbeşte-te!" – primul cuvânt în limba zulusă pe care-l

învățase Anna, și toți căpătaseră pentru ea un respect prudent ce continua să crească.

Așa se face că Garry cu Centaine se deplasară la moșia Lion Kop cu Shasa stând în mașină pe scaunul dintre ei; când ajunseră în fața conacului uriaș, cu un minunat acoperiș de stuf, o siluetă masivă și bărboasă, familiară și dragă le ieși în cale, coborând rapid și șchiopătat scările și prinzând-o pe Centaine de amândouă mâinile.

– Parcă ai venit înapoi de pe tărâmul morților, zise încet Sean Courtney. Cuvintele nu pot să exprime cât sunt de bucuros. Apoi se întoarse să-l ia pe Shasa din mâinile lui Garry. Deci acesta e fiul lui Michael! Shasa țipă încântat și apucă în amândoi pumnii barba generalului, încercând apoi cu hotărâre să o smulgă din rădăcină.

Ruth Courtney, soția lui Sean Courtney, în acea vreme având vârsta cuprinsă între patruzeci și cincizeci de ani, perioada când o femeie magnifică ajunge la zenitul frumuseții și eleganței ei, o sărută pe Centaine pe obraz și-i spuse cu blândețe:

– Michael a fost o persoană deosebit de iubită de noi și dumneata îi vei lua acum locul în inimile noastre.

Așteptând în spatele ei, se afla o femeie tânără pe care Centaine o recunoscu imediat din fotografia înrămată pe care generalul o avusese la el în Franța. Storm Courtney era chiar mai frumoasă decât în fotografie, cu pielea ca o petală de trandafir și ochii sclipitori de evreică a mamei ei, dar gura minunat desenată era bosumflată capricios și avea expresia răsfățată a unui copil căruia i se făcuseră întotdeauna toate poftele, astfel că devenise insuportabil de plină de sine. O salută pe Centaine în franceză.

– *Comment vas-tu, chérie?* Avea un accent atroce. Se priviră una pe alta în ochi și se displăcură instantaneu, sentimentul fiind reciproc și clar exprimat de privirea amândurora.

Alături de Storm se găsea un tânăr înalt și subțire, cu o atitudine serioasă și ochi blânzi. Mark Anders era secretarul

particular al generalului și Centaine îl plăcu din prima clipă, instinctiv, exact așa cum o displăcuse pe fată.

Generalul Sean Courtney o luă pe Centaine de un braț și pe soția lui de altul și le conduse în conacul Lion Kop.

Cele două clădiri erau la distanță de doar câțiva kilometri, dar se putea tot atât de bine să fi fost pe alte planete. Dușumeaua de lemn galben de la Lion Kop sclipea dată cu ceară, tablourile erau luminoase, în culori vesele și vii – Centaine recunoscu o scenă tahitiană semnată de Paul Gauguin – și pretutindeni se găseau boluri imense de flori proaspete.

– Doamnelor, iertați-ne pe mine și pe Garry pentru câteva minute, îl lăsăm pe tânărul Mark aici cu voi să vă țină de urât.

Sean își conduse fratele în birou, iar tânărul secretar le turnă doamnelor câte un lichior.

– Am fost în Franța cu domnul general, îi zise Mark lui Centaine, aducându-i paharul. Vă cunosc satul, Mort Homme, foarte bine. Am stat acolo o vreme înainte de a merge pe linia frontului.

– Oh, ce minunat e să am o amintire de acasă de la mine! exclamă Centaine și-i atinse brațul, iar Storm Courtney, ghemuită cu un aer studiat, languros, pe o canapea acoperită cu mătase situată în cealaltă parte a salonului, îi aruncă o privire plină de un venin atât de nediluat, încât o făcu pe Centaine să exulte de bucurie în sinea ei.

Alors, chérie! Deci asta era! Se întoarse iar spre Mark Anders, îl privi adânc în ochi și-i vorbi cu un accent francez exagerat, din gât.

– Poate-ți amintești castelul, la nord de biserica satului? îl întrebă ea, făcând întrebarea inofensivă să pară a fi o invitație la delicii interzise, dar Ruth Courtney simți aroma de praf de pușcă din aer și interveni, aplanând conflictul incipient.

– Centaine, hai și stai aici lângă mine, porunci ea. Vreau să-mi povestești aventurile dumitale atât de incredibile.

Așa că Centaine repetă, pentru a cincizecea oară de când fusese salvată, versiunea ei, atent cenzurată și editată, privind torpilarea navei și călătoria ei ulterioară prin deșert.

– Extraordinar! exclamă la un moment dat Mark Anders. Am admirat deseori picturile boşimanilor în peşterile din Munţii Drakensberg, câteva din ele sunt într-adevăr frumoase, dar nu mi-am dat seama că mai există boşimani vii în sălbăticie. Au fost vânaţi din munţii ăştia acum şaizeci de ani – toată lumea ştie că sunt nişte nenorociţi periculoşi şi înşelători – şi oricum eu am înţeles că au fost exterminaţi toţi.

Pe canapeaua ei de mătase, Storm Courtney se scutură teatral.

– Pur şi simplu nu înţeleg cum ai putut suporta să laşi monştrii aceia galbeni să te atingă, *chérie*. Eu una aş fi murit pur şi simplu!

– *Bien sûr, chérie,* şi presupun că nu ţi-ar fi făcut plăcere nici să mănânci şopârle vii şi lăcuste? o întrebă Centaine cu drăgălăşenie, iar Storm păli.

Sean Courtney intră cu paşi mari în salon şi le întrerupse.

– Ei, ia uite, ce frumos să văd că deja eşti de-a casei, Centaine. Sunt sigur că dumneata şi Storm o să fiţi cele mai bune prietene, nu?

– Fără îndoială, tată, murmură Storm şi Centaine izbucni în râs.

– Storm e aşa o dulcică, o iubesc deja la nebunie, zise Centaine alegând infailibilă adjectivul „dulcică", probabil singurul care ar fi putut provoca furtuna de roşeaţă din obrajii perfecţi ai lui Storm.

– Excelent! Excelent! E gata prânzul, iubito? iar Ruth se ridică, îl luă de braţ pe Sean şi amândoi porniră spre terasă, unde îi aştepta masa pregătită la umbra unei bolte încărcate cu flori de jacaranda. Aerul părea colorat în purpuriu şi verde-smarald de lumina soarelui filtrată prin crengile încărcate de flori.

Servitorii zuluşi care aşteptau în jur îl duseră pe Shasa ca pe un prinţ la bucătărie, la un semn din cap al lui Sean. Plăcerea copilului la vederea feţelor negre şi zâmbitoare era tot atât de evidentă pe cât era şi încântarea lor faţă de el.

– O să-l răsfeţe dacă-i laşi, o avertiză Ruth pe Centaine. Nu e decât un lucru pe lumea asta pe care un zulus îl iubeşte

mai mult decât pe vitele sale, și asta e un băiat mic. Te rog să te așezi loc lângă general, draga mea.

În timpul prânzului, Sean o aduse pe Centaine cu totul în centrul atenției, în timp ce Storm încerca să pară distantă și plictisită la celălalt capăt al mesei.

– Acum, draga mea, vreau să-mi spui tot ce s-a întâmplat.

– Oh, Doamne, tată, tocmai ne-a povestit totul, exclamă Storm dându-și ochii peste cap.

– Vezi cum vorbești acolo, domnișoară, o avertiză Sean. Începe cu ce-ai făcut din ziua când te-am văzut eu ultima dată, zise el întorcându-se spre Centaine. Și nu lăsa nimic pe dinafară, auzi? Nimic!

Tot timpul mesei Garry fu tăcut și retras, în contrast cu starea de spirit exuberantă pe care o avusese în ultimele săptămâni, și după ce fu servită cafeaua se ridică rapid în picioare când Sean spuse brusc:

– Ei bine, vă rog să ne scuzați pentru câteva minute. Garry și cu mine trebuie să v-o răpim pe Centaine pentru o mică discuție.

Biroul generalului avea pereții lambrisați în mahon, cărțile de pe rafturi erau legate în piele castanie de vițel, iar fotoliile masive și confortabile erau tapițate în piele cafenie.

Podeaua era acoperită cu mai multe covoare orientale și lângă birou avea o mică sculptură de bronz absolut superbă semnată de Anton Van Wouw – în mod ironic, o sculptură cu un vânător boșiman ținând un arc în mână, uitându-se atent în depărtare, cu cealaltă mână streașină la ochi. Îi aminti lui Centaine atât de limpede de O'wa, încât trase brusc aer în piept, cu un icnet de șoc.

Sean îi făcu semn cu trabucul să se așeze în fotoliul cu spătar înalt din fața biroului și în momentul care se așeză în el, Centaine păru dintr-odată micuță ca o fetiță. Garry ocupă celălalt fotoliu.

– Am vorbit cu Garry, începu Sean fără nici un preliminariu. I-am spus circumstanțele morții lui Michael, de dinainte de nuntă. Se așeză la birou și-și roti gânditor verigheta de

aur de pe deget. Noi toți de aici știm foarte bine că în toate felurile în afară de cel legal, Michael a fost soțul dumitale și tatăl natural al lui Michel. Cu toate acestea, în mod tehnic, Michel este – ezită o secundă – Michel este ilegitim. În ochii legii e un bastard.

Cuvântul o șocă pe Centaine. Se holbă încremenită la Sean prin ceața din ce în ce mai deasă de fum de trabuc. Tăcerea se prelungi.

– Nu se poate așa ceva, interveni Garry. E nepotul meu. Nu se poate așa ceva.

– Nu, încuviință Sean. Nu se poate așa ceva.

– Cu aprobarea dumitale, draga mea, aș vrea să-l adopt pe băiețel, zise Garry cu voce scăzută, aproape în șoaptă. Centaine își întoarse încet capul spre el și Garry continuă mai rapid. Nu ar fi decât o formalitate, un detaliu legal prin care să asigurăm statutul lui în lume. Se poate face extrem de discret și nu va afecta în nici un fel relația dintre voi doi. Dumneata vei rămâne mama lui și vei avea drept total de custodie asupra lui, în timp ce eu voi avea onoarea să-i devin tutore și să fac pentru el ceea ce tatăl său nu mai poate. Centaine tresări și Garry zise imediat, aproape bolborosit de grabă: Iartă-mă, draga mea, dar trebuie să vorbim despre asta. Cum a zis și Sean, toți acceptăm că ești văduva lui Michael – și am dori să folosești numele familiei și te vom trata toți ca și cum ceremonia ar fi avut loc în ziua aceea, mai zise el, întrerupându-se și tușind din gât. Nimeni nu va ști nimic, în afară de noi trei și de Anna. Am aprobarea dumitale, pentru binele copilului?

Centaine se ridică în picioare și se duse la Garry. Se prăbuși în genunchi în fața lui și-și lipi capul de genunchii lui.

– Mulțumesc, șopti ea. Sunteți cel mai bun om pe care-l cunosc. Ați luat cu adevărat locul tatălui meu pentru mine.

Lunile ce urmară fură cele mai liniștite și mai plăcute din viața lui Centaine, petrecute în siguranță, bucurie și belșug, pline de sunetul râsului lui Shasa, cu prezența binevoitoare,

deși timidă, a lui Garry Courtney mereu în fundal și figura mai substanțială a Annei în prim-plan.

Centaine călărea în fiecare dimineață înainte de micul dejun și din nou în răcoarea serii, însoțită deseori de Garry, care o încânta cu povești din copilăria lui Michael sau îi relata istoria familiei. Mergeau călare pe cărările de-a lungul poalelor culmilor împădurite, se opreau să adape caii la iazul de sub cascada râului, unde stropii și spuma albă se prăbușeau de la treizeci de metri peste piatra neagră și sclipitoare.

Restul zilei îl petrecea alegând perdele și tapete, supraveghind meseriașii care lucrau la renovarea și redecorarea casei, consultându-se cu Anna în legătură cu refacerea aranjamentelor domestice la Theuniskraal, zburdând cu Shasa prin curte și încercând să-i împiedice pe servitorii zuluși să îl răsfețe prea tare, învățând de la Garry Courtney arta subtilă de a conduce și a manevra Fiatul imens, evaluând invitațiile care soseau în corespondența zilnică și, în general, preluând conducerea și dirijarea conacului Theuniskraal, așa cum o făcuse și în Mort Homme, la castelul familiei ei.

În fiecare după-amiază lua ceaiul împreună cu Shasa și Garry în bibliotecă, unde acesta din urmă stătea ascuns aproape toată ziua, și prin ochelarii cu rame de aur pe care îi purta pe vârful nasului îi citea cu voce tare ceea ce așternuse pe hârtie în ziua aceea.

– Oh, ce minunat trebuie să fie să ai un asemenea har! exclamă Centaine într-o zi, când el lăsă pe birou foaia de manuscris.

– Ne admiri pe noi, scriitorii? o întrebă el.

– Sunteți o specie aparte.

– Nici pomeneală, draga mea, suntem oameni complet obișnuiți, atâta doar că suntem suficient de înfumurați să credem că alți oameni ar dori să citească ce avem noi de spus.

– Aș vrea să pot scrie și eu.

– Dar poți, scriitura dumitale e excelentă.

– Nu, vreau să zic să *scriu,* de-adevăratelea.

– Chiar poți. Pune mâna pe hârtie și apucă-te. Dacă asta vrei să faci.

– Dar... zise ea uitându-se împietrită la el. Despre ce-aș putea scrie?

– Scrie despre ce ți s-a întâmplat acolo în deșert. Pot să te asigur că asta ar fi foarte bine pentru început.

Îi trebuiră trei zile să se obișnuiască cu ideea și apoi să se îmbărbăteze suficient cât să se apuce efectiv de scris. Porunci apoi servitorilor să mute o masă în foișorul de la marginea peluzei și se așeză cu un creion în mână, un teanc de hârtii albe de la Garry în față și groază în inimă. Din ziua aceea, simți exact aceeași groază de fiecare dată când se așeza la masă și trăgea prima filă albă de hârtie spre ea, dar îi trecea repede, de îndată ce primele șiruri de cuvinte începeau să mărșăluiască peste pustiul alb.

Își luă cu ea în foișor mai multe obiecte plăcute și familiare ca să aline singurătatea efortului creator, puse un covor drăguț peste dalele de piatră, o vază Deft pe masă, pe care Anna o umplea cu flori proaspete în fiecare zi, și în fața ei aranjă briceagul lui O'wa. Îl folosea ca să-și ascută creioanele.

La dreapta ei pe masă așezase o cutie de bijuterii căptușită cu catifea, în care ținea colierul lui H'ani. Ori de câte ori își pierdea inspirația, lăsa la o parte creionul și scotea colierul la lumină. Răsucea pietrele strălucitoare între degete ca pe niște mătănii, atingerea lor rece și netedă părând s-o calmeze și să-i redea hotărârea.

În fiecare după masă, de la sfârșitul prânzului până la ora ceaiului din bibliotecă cu Garry, scria la masa din foișor, iar Shasa dormea pe un pătuț de lângă ea sau i se cățăra în brațe.

Nu-i trebuiră multe zile lui Centaine să realizeze că nu va putea niciodată să arate cuiva ceea ce scria în acele pagini. Își dădu seama că nu putea să omită nimic, scria cu o sinceritate brutală care nu permitea rezervă sau echivoc. Fie că era vorba despre detaliile iubirii ei cu Michael sau descrierea gustului de pește putred pe care-l avusese în gură când zăcea în agonie

de moarte lângă Atlantic, își dădea seama că nimeni nu va putea citi aceste lucruri fără să fie șocat sau oripilat.

E numai pentru mine, se hotărî ea. În fiecare zi când închidea paginile scrise în cutia de bijuterii, peste colierul lui H'ani, era inundată de un sentiment de satisfacție și de realizare demne de laudă.

Existau însă și câteva note discordante în această simfonie de mulțumire.

Se trezea uneori noaptea, pe jumătate adormită încă, și se întindea instinctiv după trupul zvelt și auriu care-ar fi trebuit să fie lângă al ei, tânjind după senzația atingerii mușchilor tari și netezi și a părului lung și mătăsos ce mirosea ca ierburile dulci ale deșertului. Apoi se trezea cu totul și stătea pe întuneric, urându-se pe sine însăși pentru dorințele ei trădătoare și arzând de rușine că întinase atât de mult amintirea lui Michael, a lui O'wa și a micuței H'ani.

Într-o dimineață, Garry Courtney o chemă la el în birou și, după ce Centaine luă loc, îi dădu un pachet.

– Acesta a venit cu un mesaj explicativ pentru mine. E de la un avocat din Paris.

– Ce scrie în el, *papa?*

– Mă tem că franceza mea e lamentabilă, dar în esență spune că moșia tatălui dumitale de la Mort Homme a fost vândută ca să-i acopere datoriile.

– Oh, săracul *papa*.

– Ei credeau că dumneata ai murit, draga mea, și vânzarea a fost hotărâtă de un tribunal francez.

– Înțeleg.

– Avocatul a citit despre salvarea dumitale într-un ziar parizian și mi-a scris ca să-mi explice situația. Din nefericire, datoriile contelui de Thiry erau considerabile și după cum știi foarte bine castelul și tot ce conținea a fost distrus în bombardament. Avocatul a organizat o schemă de lichidare și după plata tuturor datoriilor și a cheltuielilor legale, inclusiv onorariul considerabil al individului ăsta, nu ți-a mai rămas decât extrem de puțin.

Instinctele materiale sănătoase ale lui Centaine se treziră pe dată.

– Cât, *papa?* întrebă ea sec.

– Mai puțin de 2 000 de lire sterline, mă tem. Ne va trimite un cec după ce îi trimit recunoașterea semnată legal în fața unui notar. Din fericire eu sunt judecător de pace și notar autorizat, așa că putem face totul în privat.

Când sosi în sfârșit cecul, Centaine deschise un depozit la Ladyburg Bank cu majoritatea banilor, cu o dobândă de 3,5%, și singurul răsfăț pe care și-l permise fu să-și cumpere, cu 120 de lire, un Ford model T, absolut superb, vopsit într-un negru lucios, cu alamă sclipitoare, iar când intră prima dată cu el pe aleea de la Theunsikraal, cu viteza nebunească de cincizeci de kilometri pe oră, toți locatarii casei ieșiră în curte să admire mașina. Chiar și Garry Courtney veni grăbit din bibliotecă, cu ochelarii împinși în vârful capului, și o mustră pentru prima dată de când o cunoștea.

– Trebuie să te consulți cu mine, draga mea, înainte să faci așa ceva – nu vreau să te văd risipindu-ți economiile. Eu sunt cel care are grijă de dumneata, și-n plus de asta, continuă el pe un ton lugubru, de-abia așteptam să-ți cumpăr eu o mașină de ziua ta. Acuma mi-ai stricat planurile.

– Oh, *papa,* iertați-mă, vă rog. Ne-ați oferit așa de multe deja, și toți vă iubim pentru asta.

Era adevărat. Ajunsese să-l iubească pe omul acesta blajin și bun, în multe feluri exact așa cum îl iubise și pe tatăl ei, și în altele chiar mai mult, căci sentimentele pe care le avea față de el se sprijineau pe un respect din ce în ce mai mare și pe faptul că își dădea seama de talentele lui nelăudate și de calitățile ascunse, de omenia lui profundă și forța pe care o dovedise în fața sorții ce-l privase de un picior, de o soție și un fiu, și până în acest ceas atât de târziu în viață, nu-i oferise încă o familie iubitoare.

Garry o trata ca pe doamna casei și în seara aceea discută cu ea lista de invitați pentru cina pe care o plănuiau.

– Trebuie să te avertizez despre individul ăsta, Robinson. A trebuit să stau să mă gândesc puțin înainte să-l invit, drept să-ți mărturisesc.

Centaine se gândea însă la alte lucruri, nu la lista cu invitați, așa că tresări uimită.

– Îmi pare rău, *papa,* își ceru ea scuze. N-am auzit ce ziceați. Mă tem că visam cu ochii deschiși.

– Vai de mine, îi zâmbi Garry. Eu credeam că numai eu visez așa. Te avertizam în privința oaspetelui nostru de onoare.

Lui Garry îi făcea plăcere să invite oameni cam de două ori pe lună, nu mai des, și întotdeauna erau zece invitați la cină, niciodată mai mulți.

– Îmi place să aud ce are de zis fiecare, îi explicase el. Urăsc să ratez o poveste bună pentru că cel care o spune e la celălalt capăt al mesei.

Avea gusturi foarte fine și acumulase o colecție de vinuri de cea mai bună calitate din întreaga țară. Îl furase pe bucătarul zulus de la Country Club din Durban, așa că invitațiile lui erau așteptate cu mare plăcere de toți, deși de obicei acceptarea invitației la cină necesita o călătorie cu trenul și o ședere peste noapte la Theuniskraal.

– Individul ăsta, Joseph Robinson, are un titlu de baron, ceea ce în multe cazuri este însemnul unui ticălos fără principii, prea șiret să se lase prins; are probabil mai mulți bani decât a reușit să strângă până și bătrânul Cecil John – e proprietarul minelor Robinson Deep și Robinson Goldmine, precum și al băncii Robinson – dar e mai zgârcit decât oricare alt om pe care l-am întâlnit în viața mea. E în stare să cheltuie 10 000 de lire pe un tablou și să nu se-ndure să dea un penny unui muritor de foame. E, de asemenea, un tiran și cel mai lacom și mai fără suflet om pe care l-am văzut vreodată. Când primul ministru a încercat prima dată să obțină titlul de baron pentru el, a provocat un asemenea val de proteste, încât a trebuit să renunțe la idee.

– Dacă e așa de groaznic, *papa,* de ce-l invităm la cină?

Garry suspină teatral.

– Ăsta e prețul pe care trebuie să-l plătesc pentru artă, draga mea. Am de gând să încerc să obțin de la individ niște informații de care am nevoie pentru noua mea carte. El e singura persoană în viață care mi le poate oferi.

– Vreți să-l farmec pentru dumneavoastră, *papa?*

– Oh, nu, nu! Nu e cazul să mergem așa departe, dar presupun că ai putea purta o rochie drăguță.

Centaine alese rochia galbenă de tafta cu corsajul brodat cu perluțe mici, care-i lăsa umerii descoperiți, încă ușor bronzați după soarele deșertului. Ca întotdeauna Anna îi aranjă părul și o ajută să se îmbrace pentru cină.

Centaine ieși din baia personală, unul dintre cele mai luxoase lucruri din noua ei viață, cu un halat de baie înfășurat în jurul trupului încă umed și un prosop învârtit ca un turban pe părul ud. Lăsă urme ude de picioare pe podeaua de lemn auriu până la măsuța de toaletă.

Anna, așezată pe pat, cosea din nou năstureii din talia rochiei galbene; rupse cu dinții ața, scuipă capătul și mormăi:

– A trebuit să-i las trei centimetri. Prea multe petreceri din astea simandicoase cu o tonă de mâncare, domnișoară. Aranjă cu grijă rochia pe pat și veni să stea în spatele lui Centaine la măsuța de toaletă.

– Oh, Anna, aș vrea să vii să stai la masă cu noi, bombăni Centaine. Aici nu ești o servitoare. Centaine ar fi trebuit să fie oarbă să nu fi realizat deja tipul relației ce înflorea între Garry și Anna. Până acum însă nu găsise ocazia să discute despre asta cu ea, deși își dorea să împărtășească și ea bucuria Annei.

Anna luă peria cu mâner de argint și atacă părul negru cu mișcări lungi și puternice, care-o făcură pe Centaine să-și lase capul mult pe spate.

– Vrei să-mi pierd vremea ascultându-i pe toți fandosiții ăia sâsâind ca o ceată de gâște bete? Imită șuierăturile limbii engleze atât de iscusit, încât Centaine izbucni în chicote

încântate. Nu, mersi. Nu înțeleg nici o boabă din toată pălăvrăgeala aia așa de simandicoasă și bătrâna Anna e mult mai fericită și mai folositoare la bucătărie supraveghind pușlamalele alea negre și zâmbitoare.

– *Papa* Garry vrea așa de mult să vii și tu la masă, mi-a vorbit despre asta de atâtea ori. Cred că ține enorm la tine.

Anna strânse din buze și pufni.

– Termină cu aiurelile, domnișoară, zise ea răspicat punând peria la loc și aranjând plasa fină peste părul lui Centaine, capturând buclele rebele în rețeaua cu paiete galbene. *Pas mal!* Se trase un pas înapoi și o studie critic, aprobând apoi cu o mișcare din cap. Acuma hai să vedem și rochia.

Se duse s-o ia de pe pat, și între timp Centaine se ridică și lăsă să-i alunece halatul de pe umeri. Halatul căzu la podea și Centaine rămase goală în fața oglinzii.

– Cicatricea de pe picior ți se vindecă bine, dar încă ești așa de maro, se plânse Anna, apoi se întrerupse și rămase cu rochia galbenă pe jumătate ridicată, încruntându-se gânditoare, studiind-o cu atenție pe Centaine. Centaine! exclamă ea cu voce aspră. Când ai avut ultima dată ciclu? o întrebă ea și Centaine se aplecă și ridică halatul de pe jos, acoperindu-se cu el protector.

– Am fost bolnavă, Anna. Lovitura la cap – și infecția.

– De cât timp nu ți-a mai venit? insistă Anna neînduplecată.

– Nu înțelegi, am fost bolnavă. Nu-ți amintești că nici când am avut pneumonie nu mi-a venit...

– De când ai fost în deșert! își răspunse Anna singură. De când ai venit din deșert cu neamțul ăla, cu corcitura aia de german afrikaner. Aruncă rochia pe pat și trase halatul din fața trupului lui Centaine.

– Nu, Anna, am fost bolnavă, zise Centaine tremurând. Până în clipa aceea într-adevăr își închisese mintea în fața posibilității îngrozitoare pe care i-o prezenta acum Anna.

Anna îi puse mâna mare și plină de bătături pe pântec și Centaine se făcu mică, să n-o atingă.

– N-am avut niciodată încredere în el, cu ochii lui de pisică și părul galben și umflătura aia mare-n pantaloni, murmură Anna furioasă. Acuma înțeleg de ce n-ai vrut să vorbești cu el când am plecat, de ce l-ai tratat ca pe-un dușman, nu ca pe un salvator.

– Anna, a mai fost și altă dată când nu mi-a venit. S-ar putea să fie...

– Te-a violat, biata mea fetiță! Te-a violat! N-ai putut să te aperi de el. Asta s-a întâmplat?

Centaine recunoscu imediat scăparea pe care Anna i-o oferise și de care tânjea să se agațe cu amândouă mâinile.

– Te-a forțat, copila mea, nu-i așa? Spune-i Annei.

– Nu, Anna. Nu m-a forțat.

– I-ai permis să... L-ai lăsat? expresia Annei era teribilă.

– Mă simțeam așa de singură, zise Centaine, prăbușindu-se pe scăunel și acoperindu-și fața cu mâinile. N-am mai văzut nici o altă persoană albă de aproape doi ani, și-a fost atât de bun cu mine și era așa de frumos, și îi datoram viața. Înțelegi, Anna? Te rog, spune-mi că înțelegi!

Anna o îmbrățișă strâns cu brațele ei groase și puternice și Centaine își lipi fața de pieptul moale și cald. Amândouă rămaseră așa în tăcere, zguduite și speriate.

– Nu poți să-l ții, zise Anna în cele din urmă. Va trebui să facem cumva să te descotorosești de el.

Șocul cuvintelor ei o cutremură pe Centaine, și începu din nou să tremure, încercând să se ascundă cumva de gândul atât de înspăimântător.

– Nu mai putem aduce încă un bastard la Theuniskraal, nu vor permite așa ceva. Rușinea ar fi mult prea mare. Au acceptat unul, dar nici *Mijnheer* și nici generalul nu vor accepta încă unul. Pentru binele tuturor, al familiei lui Michael și al lui Shasa, pentru tine, pentru toți cei pe care-i iubești, nu ai nici o altă alegere. Trebuie să te descotorosești de el.

– Anna, nu pot face așa ceva.

– Îl iubești pe omul ăsta care ți l-a pus în pântec?

Centaine nu răspunse.

– Atunci scapă-te de plodul lui înainte să te distrugă pe tine, pe Shasa și pe noi toți.

Cina fu un adevărat coșmar. Centaine se așezase la capătul mesei lungi și zâmbea vag, deși ochii îi ardeau de rușine și își simțea bastardul din pântece ca pe o viperă încolăcită, gata să atace.

Bărbatul înalt și mai în vârstă de lângă ea îi dădea înainte pe un ton monoton, cu glasul deosebit de răgușit și enervant, îndreptându-și monologul aproape exclusiv către Centaine. Avea o chelie bronzată de culoarea oului de fluierar și ochii ciudat de lipsiți de viață, ca cei ai unei statui de marmură. Centaine nu se putea deloc concentra la ce îi spunea și la un moment dat avu senzația că bătrânul vorbea într-o limbă străină, complet necunoscută. Mintea ei era preocupată acum doar de această nouă amenințare care se ivise atât de neașteptat, o amenințare la întreaga ei existență și la cea a fiului ei.

Știa, bineînțeles, că Anna avea dreptate. Nici generalul, nici Garry Courtney nu ar permite unui al doilea bastard să locuiască la Theuniskraal. Chiar dacă ar fi fost capabili să scuze ceea ce făcuse – și era dincolo de orice speranță și rațiune că ar fi fost în stare de asta – chiar și atunci tot nu i-ar permite să dezonoreze și să arunce în scandal nu numai amintirea lui Michael, ci și întreaga familie. Nu era posibil – metoda propusă de Anna era singura scăpare pentru ea.

Tresări pe scaun și aproape țipă cu voce tare. Bărbatul de lângă ea își pusese mâna pe coapsa ei, la adăpostul feței lungi de masă.

– Scuzați-mă, *papa,* zise ea împingându-și scaunul înapoi în grabă și Garry se uită cu îngrijorare la ea din celălalt capăt al mesei. Trebuie să ies pentru un moment, mai spuse Centaine și fugi în bucătărie.

Anna îi văzu supărarea și alergă să-i iasă în întâmpinare, apoi o duse în cămară. Încuie ușa în urma lor.

– Ia-mă în brațe, Anna, te rog, nu știu ce să fac și mi-e așa de frică... și omul acela îngrozitor... se cutremură. Îmbrățișarea Annei o calmă puțin și după o vreme îi spuse în șoaptă. Ai dreptate, Anna. Trebuie să scăpăm de el.

– O să vorbim despre asta mâine, îi spuse Anna cu blândețe. Acuma spală-ți ochii cu apă rece și du-te înapoi în sufragerie înainte să faci o scenă.

Riposta lui Centaine dădu roade, căci magnatul minelor, bărbatul înalt și chel de lângă ea, nici măcar nu-i mai aruncă vreo privire când se reîntoarse pe scaunul ei de la masă. Vorbea acum cu femeia aflată de cealaltă parte a lui, dar ceilalți invitați îl ascultau și ei, cu atenția datorată unuia din cei mai bogați oameni din lume.

– Alea chiar c-au fost vremuri frumoase, zicea el. Țara era deschisă, găseai o avere după fiecare bolovan – Doamne, ce vremuri erau! Barnato a început cu o cutie de trabucuri pentru schimb, și niște trabucuri rele ca naiba, ascultă la mine, și când Rhodes i-a cumpărat compania i-a dat un cec de 3 000 000, cel mai mare cec scris la vremea aceea, deși pot să vă spun că de-atunci eu personal am scris câteva mai mari...

– Și cum ați început, sir Joseph?

– Cu cinci lire în buzunar și nasul bun să miros un diamant de un *schlenter* – așa am început.

– Și cum faceți asta, sir Joseph? Cum puteți să recunoașteți un diamant adevărat?

– Cea mai rapidă metodă e să-l scufunzi într-un pahar cu apă, draga mea. Dacă-l scoți afară ud, e un *schlenter*. Dacă iese uscat, e un diamant.

Cuvintele îi trecură lui Centaine pe lângă urechi, fără să pară că le aude, preocupată cum era de nouă problema cu care se confrunta, iar Garry îi făcu semn din capul mesei că era timpul să se retragă cu doamnele.

Totuși, cel puțin în subconștient, cuvintele lui Robinson lăsaseră probabil o urmă, căci, în după-amiaza următoare,

stând în foișor și uitându-se la peluzele scăldate în soare fără să le vadă, învârtind nefericită între degete colierul lui H'ani și jucându-se absentă cu pietrele, aproape fără un gând conștient, se aplecă peste masă, luă carafa de cristal și își turnă un pahar de apă limpede de izvor.

Apoi ținu colierul desupra paharului și-l lăsă încet în apă. După câteva secunde îl scoase afară și-l studie distrată. Pietrele colorate sclipeau de la apă, și dintr-odată inima începu să-i bată nebunește. Piatra cea albă – cristalul imens din centrul colierului – era uscată.

Lăsă iar colierul în apă și-l trase iar afară. Începură să-i tremure mâinile. Ca pieptul unei lebede, sclipitor de albă, piatra lăsase să se scurgă de pe ea chiar și cea mai mică picătură, deși sclipea mult mai luminoasă decât pietrele ude din jurul ei.

Se uită cu vinovăție în jur, dar Shasa dormea pe spate cu degetul mare în gură și peluzele erau goale în timpul arșiței de amiază. Cufundă pentru a treia oară colierul în pahar și când piatra albă ieși din nou uscată, șopti încet:

– H'ani, bunica mea bătrână și dragă, oare ne vei salva din nou? E oare posibil să ai grijă de mine și acum?

Centaine nu putea merge la doctorul familiei Courtney din Ladyburg pentru o consultație, așa că plănui împreună cu Anna o călătorie în orașul-capitală a provinciei Natal, portul maritim Durban. Pretextul pentru călătorie era eternul favorit al femeilor: cumpărăturile.

Speraseră să plece singure de la Theuniskraal, dar Garry nici nu voi să audă.

– Să mă lăsați singur acasă, i-auzi! Amândouă m-ați bătut la cap să-mi cumpăr un costum nou. Ei bine, e o scuză bună să mă duc să-mi vizitez croitorul și dacă tot sunt acolo poate o să iau și vreo două bonete sau mai știu eu ce podoabe pentru două doamne pe care le cunosc.

Așa că porniră într-o adevărată expediție de familie, cu Shasa și cele două dădace zuluse ale lui, având nevoie de amândouă mașinile, Fiatul și Fordul, pentru a străbate cei două sute patruzeci de kilometri de drum prăfos și plin de curbe până la coastă. Opriră în fața Hotelului Majestic, pe litoralul Oceanului Indian, și Garry închirie cele două apartamente de lux cu vedere la plajă.

Anna și Centaine avură nevoie de întreaga lor pricepere ca să scape de el pentru câteva ore, dar reușiră totuși. Anna făcuse investigații extrem de discrete și aflase numele unui doctor ce-și avea cabinetul în Point Road. Merseră la el cu nume false și doctorul le confirmă ceea ce știau amândouă că era adevărat.

– Nepoata mea e văduvă de doi ani, explică Anna cu delicatețe. Nu-și poate permite un asemenea scandal.

– Îmi pare rău, doamnă. Nu am cum să vă ajut... îi răspunse pedant doctorul, dar când Centaine îi dădu o guinee de aur, murmură abia auzit: să vă dau o prescripție. Și scrise pe o bucățică de hârtie un nume și o adresă.

În stradă, Anna o apucă de braț.

– Mai avem o oră până când Mijnheer ne așteaptă înapoi la hotel. Mergem acum – să facem aranjamentele.

– Nu, Anna, se opri Centaine. Trebuie să mă mai gândesc la asta. Vreau să fiu singură pentru o vreme.

– N-ai la ce să te gândești, bombăni Anna.

– Lasă-mă, Anna, o să mă-ntorc mult înainte de cină. Mergem mâine. Anna recunoscu tonul și expresia feței ei. Își aruncă mâinile în aer exasperată și se urcă în ricșa ce aștepta.

Conducătorul zulus al ricșei o porni la fugă, trăgând vehiculul înalt pe două roți, și Anna strigă:

– Poți să te gândești cât vrei, copilă, dar mâine facem cum zic eu.

Centaine îi făcu semn cu mâna și zâmbi până ce ricșa luă curba pe West Street, apoi se răsuci pe călcâie și se grăbi înapoi în port.

Observase acolo un magazin pe lângă care trecuseră: M. NAIDOO. BIJUTIER.

Interiorul magazinului era mic, dar curat și ordonat, cu bijuterii ieftine aranjate în dulapuri cu vitrine. În momentul în care intră, un indian grăsuț și negricios, îmbrăcat într-un costum tropical, ieși dintr-o cameră din spate printr-o perdea de mărgele.

– Sărut-mâinile, onorată doamnă. Sunt domnul Moonsamy Naidoo și sunt întru totul la dispoziția dumneavoastră. Avea un chip searbăd și păr negru și ondulat, uns atât de abundent cu pomadă de ulei de cocos, încât lucea ca un cărbune.

– Aș dori să văd ce marfă aveți, zise Centaine, aplecându-se peste tejgheaua de sticlă și studiind brățările de argint filigranat expuse artistic.

– Un cadou pentru o persoană iubită, bineînțeles, prea bună doamnă, astea sunt cu adevărat sută la sută argint pur, lucrate de mâini de meșteșugari învățați, de cel mai înalt calibru.

Centaine nu răspunse. Știa ce riscuri își asuma și încerca să-și formeze o părere despre omul din fața ei. Și el făcea același lucru. Îi privi mănușile și pantofii, indicii infailibile despre calitatea unei doamne.

– Bineînțeles, aceste micuțe fleacuri sunt doar o bagatelă. Dacă stimata doamnă ar dori să vadă ceva demn de un prinț, sau poate de o prințesă?

– Vindeți... diamante?

– Diamante, doamnă mult prea onorată? Chipul rotund și banal se încreți într-un zâmbet. Vă pot arăta un diamant potrivit pentru un rege – sau o regină.

– Și eu la fel, zise încet Centaine și plasă cristalul alb, imens, pe tejgheaua de sticlă dintre ei.

Bijutierul hindus se înecă de șoc și flutură din mâini ca un pinguin.

– Doamnă scumpă! îngăimă el. Acoperiți-l, vă implor. Ascundeți-l de privirea mea!

Centaine puse cristalul înapoi în poşetă şi se întoarse spre uşă, dar bijutierul ajunse acolo înaintea ei.

– Încă o secundă din timpul dumneavoastră, minunată doamnă.

Trase obloanele de la ferestre şi uşă, apoi răsuci cheia în broască şi se întoarse la Centaine.

– Pedepsele sunt extreme, zise el cu voce nesigură. Zece ani în cea mai mizerabilă temniţă – şi eu nu am sănătatea cea mai bună. Iar temnicerii sunt formidabil de urâţi şi de răi, prea buna mea doamnă, riscurile sunt infinite...

– Nu vă voi mai deranja. Descuiaţi uşa.

– Vă rog, dragă doamnă, dacă doriţi să mă urmaţi. Merse cu spatele către perdeaua de mărgele, făcând o plecăciune adâncă şi gesturi de invitaţie vaste şi fluturătoare.

Încăperea era minusculă, iar biroul acoperit de sticlă ocupa atât de mult din spaţiu, încât de-abia era loc pentru amândoi înăuntru. Exista o singură fereastră foarte îngustă, situată la înălţime. Aerul era înăbuşitor şi mirosea extrem de puternic a pulbere de curry.

– Îmi daţi voie să văd încă o dată obiectul, prea bună doamnă?

Centaine îl aşeză în centrul biroului şi indianul îşi puse o lupă de bijutier pe ochi şi ridică piatra, ţinând-o în lumina ferestrei.

– Îmi permiteţi să vă întreb de unde l-aţi obţinut, prea onorată doamnă?

– Nu.

Omul îl răsuci încet sub lupă, aşezându-l apoi în talerul unei mici balanţe de alamă pentru bijuterii aflată pe marginea biroului. În timp ce-l cântărea, murmură:

– CID, doamnă, Cumpărare Ilicită de Diamante – oh, poliţia este extrem de strictă şi severă.

Satisfăcut de greutate, deschise un sertar al biroului şi scoase un tăietor ieftin de sticlă, în formă de stilou, care avea în vârf un ciob ascuţit de bort – un diamant de culoare închisă, de calitate inferioară.

– Ce aveți de gând să faceți? întrebă bănuitoare Centaine.

– Singurul test adevărat, doamnă, explică bijutierul. Un diamant va zgâria orice altă substanță de pe pământ, dar nu și alt diamant. Pentru a ilustra acest lucru trasă o linie cu stiloul de bort peste tăblia de sticlă a biroului. Scârțâi atât de tare, încât lui Centaine i se făcu pielea de găină și i se strepeziră dinții, și vârful lăsă o zgârietură adâncă și albă peste suprafața de sticlă. Își ridică privirea spre ea pentru a-i cere permisiunea și Centaine încuviință. Bărbatul fixă piatra albă cu fermitate pe birou și trase vârful stiloului peste ea.

Alunecă lin peste fața cristalului ca și cum acesta ar fi fost uns cu ceva și nu lăsă nici o urmă pe suprafață.

De pe bărbia indianului căzu o picătură de sudoare care se sparse cu zgomot pe sticlă. O ignoră, făcând în schimb o nouă mișcare cu stiloul peste piatră, apăsând însă mai tare. Nu se auzi nici un sunet, nu se văzu nici o urmă.

Mâna începu să-i tremure și de data asta își lăsă toată greutatea pe braț și umăr, încercând să facă tăietura. Mânerul de lemn al stiloului se rupse în două, dar cristalul alb rămase nemarcat. Amândoi îl priviră fără grai.

– Cât? întrebă încet Centaine la un moment dat.

– Riscurile sunt îngrozitoare, prea bună doamnă, și eu sunt un om excesiv de cinstit.

– Cât?

– O mie de lire, șopti el.

– Cinci, zise Centaine.

– Doamnă, draga mea doamnă mult prea venerată, eu sunt un om cu o reputație impecabilă. Dacă aș fi prins în flagrant...

– Cinci, repetă ea.

– Două, îngăimă el răgușit și Centaine își întinse mâna să apuce piatra.

– Trei, zise el grăbit, și Centaine se opri pe loc.

– Patru, zise ea ferm.

– Trei și jumătate, doamnă scumpă, aceasta e absolut ultima ofertă, și e întru totul cinstită. Trei mii cinci sute de lire.

– Accept, zise ea. Unde-s banii?

– Nu ţin sume atât de mari de bani la mine, prea bună doamnă.

– Mă voi întoarce mâine, la aceeaşi oră, cu diamantul. Pregătiţi banii.

– Nu înţeleg, zise Garry Courtney, frângându-şi mâinile nenorocit. Cum să nu se poată să te însoţim?

– Nu, *papa*. Este ceva ce trebuie să fac singură.

– Atunci măcar unul dintre noi, Anna sau eu? Nu pot pur şi simplu să te las să mergi aşa.

– Anna trebuie să rămână să aibă grijă de Shasa.

– Atunci voi veni eu. Ai nevoie de un bărbat să...

– Nu, *papa*. Vă implor, fiţi tolerant şi înţelegător. Trebuie să fac asta singură. În totalitate de una singură.

– Centaine, ştii cât de mult am ajuns să te iubesc. Cu siguranţă am nişte drepturi – dreptul de a şti unde mergi, ce intenţionezi să faci?

– Sunt absolut dezolată, căci într-adevăr vă iubesc nespus de mult şi eu, dar nu pot să vă spun. Dacă aş face asta aş distruge chiar scopul plecării. Consideraţi-o un fel de pelerinaj pe care sunt obligată să-l fac. Asta e tot ce pot să vă spun.

Garry se ridică de la birou, se îndreptă spre ferestrele înalte ale bibliotecii şi rămase privind în lumina soarelui, cu mâinile încleştate la spate.

– Cât timp vei fi plecată?

– Nu sunt sigură, îi răspunse ea încet. Nu ştiu cât de mult timp îmi va lua – cel puţin câteva luni, probabil mult mai mult.

Garry îşi lăsă capul în jos şi oftă. Se întoarse la birou cu tristeţe, dar evident şi cu resemnare.

– Ce pot face să te ajut? întrebă el.

– Nimic, *papa*, decât să aveţi grijă de Shasa cât timp sunt plecată şi să mă iertaţi că nu pot să mă destăinui întru totul.

– Bani?

– Ştiţi că am bani, moştenirea mea.

– Scrisori de recomandare? Îmi vei da voie să fac măcar atât pentru dumneata?

– Vor fi de nepreţuit, mulţumesc.

Cu Anna nu se dovedi la fel de uşor. Ea bănuia o parte din planurile lui Centaine şi era nervoasă şi încăpăţânată.

– Nu pot să te las să pleci. Vei aduce un dezastru asupra ta şi a noastră a tuturor. Termină cu nebunia asta. Descotoroseşte-te de el aşa cum am aranjat, rapid şi definitiv.

– Nu, Anna, nu pot să-mi omor propriul copil, nu poţi să mă obligi să fac aşa ceva...

– Îţi interzic să pleci.

– Nu. Centaine se duse la ea şi o sărută. Ştii că nu poţi face nici asta. Îmbrăţişează-mă numai – şi ai grijă de Shasa cât timp sunt eu plecată.

– Cel puţin spune-i Annei unde mergi.

– Gata cu întrebările, Anna dragă. Promite-mi că nu vei încerca să mă urmăreşti, şi că-l vei împiedica pe *papa* Garry să facă asta – ştii şi tu ce va afla dacă va veni după mine.

– Oh, ce fată rea şi încăpăţânată eşti! Anna o apucă cu amândouă mâinile şi o îmbrăţişă furtunos, aproape tăindu-i răsuflarea. Dacă nu vii înapoi o să-i frângi inima bietei Anna.

– Nu vorbi aşa, femeie bătrână şi caraghioasă.

Mirosul deşertului era ca mirosul cremenei lovită de oţel, un miros uscat şi ars, pe care Centaine îl simţi pe sub cel mai consistent fum de cărbune de la locomotivă. Trenul zdrăngănea în ritmul traverselor şi vagonul ţinea măsura, clătinându-se sacadat odată cu ea.

Centaine stătea în colţul micului compartiment, pe bancheta de piele verde, şi se uita pe fereastră. Până la linia orizontului nu se vedea decât o câmpie plată şi galbenă, dar cerul de deasupra avea o vagă promisiune de munţi albaştri. Pe câmp păşteau câteva grupuleţe de antilope; la fluieratul strident şi neaşteptat al locomotivei se dizolvară în fum palid de culoarea scorţişoarei, care dispăru dincolo de orizont, ca

suflat de vânt. Animalele mai apropiate de tren țâșniră sus în aer și Centaine își aminti cu un junghi de durere de micul O'wa mimând mișcarea aceea săltată, cu spatele arcuit și capul în jos. După ce durerea trecu, îi rămase bucuria amintirii lui și Centaine zâmbi, privind întinderea nesfârșită a deșertului.

Spațiile vaste, pârjolite de soare, îi atrăgeau sufletul așa cum un magnet atrage pilitura de fier, și își dădu seama că era cuprinsă de o anticipație crescândă, de agitația specifică unui călător ce intră pe ultima milă a unei călătorii lungi, chiar înainte de a ajunge acasă.

Mai târziu, umbrele amurgului învești savana într-un mov dulce, dând claritate și precizie contururilor solului, astfel că deslușì în sfârșit ondularea lină a colinelor blânde și scunde – privind acest peisaj auster și maiestuos, Centaine se simți copleșită de un sentiment de bucurie profundă.

La apus își luă haina în jurul umerilor și ieși în balconul deschis de la capătul vagonului. Soarele apuse în nuanțe prăfoase de roșu și portocaliu, și stelele se iviră sclipind pe cerul indigo. Centaine privi în sus și văzu cele două stele, a ei și a lui Michael, cu Norii lui Magellan scânteind între ele.

„Nu m-am mai uitat la cer de când am plecat de pe acest pământ sălbatic", se gândi ea și dintr-odată câmpurile verzi ale Franței ei natale și dealurile luxuriante ale Țării Zuluse i se părură o amintire insipidă și perimată. „Aici e locul meu – casa mea adevărată e deșertul acum."

Avocatul lui Garry Courtney o întâmpină la gara din Windhoek. Îi telegrafiase înainte de plecarea trenului din Cape Town. Îl chema Abraham Abrahams și era un omuleț sclivisit cu urechi mari, ciulite și ochi ageri și vioi, foarte asemănător cu o vulpe micuță și ponosită de deșert. Dădu la o parte scrisoarea de recomandare din partea lui Garry pe care i-o oferi Centaine.

– Dragă doamnă Courtney, toată lumea din țară știe cine sunteți. Povestea aventurii dumneavoastră atât de incredibile a cuprins imaginația tuturor. Pot să vă spun cu sinceritate că sunteți o legendă vie și că sunt onorat să fiu în poziția de a vă fi de ajutor.

O conduse cu mașina la Kaiserhof Hotel și după ce se asigură că femeia se cazase bine și că avea la dispoziție tot ce dorea, o lăsă pentru câteva ore să se îmbăieze și să se odihnească.

– Praful de cărbune ajunge peste tot, inclusiv în porii pielii, zise el cu delicatețe.

Când se întoarse se așezară pe fotolii confortabile în salon, cu o tavă cu ceai între ei și o întrebă în sfârșit:

– Ei, dragă doamnă Courtney, ce pot să fac pentru dumneavoastră?

– Am o listă – o listă lungă. I-o dădu. Și după cum vedeți, prima dată vreau să găsiți pentru mine un bărbat.

– Asta nu va fi deloc dificil, zise el studiind lista. Bărbatul acesta este binecunoscut, aproape la fel de cunoscut ca și dumneavoastră.

Drumul era dificil, acoperit de piatra ce tocmai fusese dinamitată din stâncă, cu marginile ascuțite ca niște lame de cuțit. Șiruri lungi de muncitori negri, goi de la brâu în sus și lucind de sudoare, spărgeau piatra cu baroasele, sfărâmau bolovanii mai mari și nivelau drumul. Se traseră la o parte, rezemându-se de baroase când Centaine trecu pe lângă ei la volanul Fordului prăfuit al lui Abraham Abrahams, hurducându-se peste pietrele ascuțite. Centaine le strigă o întrebare și muncitorii zâmbiră și-i arătară în sus.

Drumul deveni mult mai abrupt pe măsură ce ocolea muntele și panta ajunse să fie atât de ascuțită încât la un moment dat Centaine trebui să întoarcă Fordul și să urce în marșarier. În cele din urmă nu mai putu înainta deloc cu mașina. Un maistru hotentot coborî în goană drumul

accidentat și-i ieși în întâmpinare, fluturând un steag roșu deasupra capului.

– *Pasop,* doamnă! Aveți grijă, doamnă! O să explodeze dinamita!

Centaine parcă mașina pe marginea drumului doar pe jumătate terminat, sub un indicator pe care scria:

Compania de Construcții De La Rey
Construcții de drumuri și lucrări de geniu civil

Coborî din mașină și-și întinse picioarele lungi. Purta pantaloni de călărie, cizme și o cămașă de bărbat. Maistrul hotentot se holbă la picioarele ei până când Centaine se răsti la el:

– De-ajuns. Du-te și vezi-ți de îndatoririle tale, sau șeful tău va afla despre asta.

Își desfăcu eșarfa înfășurată în jurul capului și-și scutură părul. Apoi umezi o bucată de pânză în răcitorul de apă atârnat de marginea Fordului și se șterse de praf pe față. Era la optzeci de kilometri de Windhoek și conducea de dinainte de răsăritul soarelui. Ridică de pe bancheta din spate coșul de răchită și-l așeză lângă ea, pe treapta exterioară a Fordului. Bucătarul hotelului îi pregătise sandvișuri cu șuncă și ou și o sticlă de ceai dulce și rece, și dintr-odată simți că i-e foame.

În timp ce mânca, se uita peste savana întinsă mult sub altitudinea la care se găsea ea. Uitase cum sclipea iarba în lumina soarelui, ca o haină cu fir de argint – și brusc își aduse aminte de un păr lung și blond care sclipea în același fel, și în ciuda voinței ei, simți o fierbințeală acută în vintre, iar sfârcurile i se întăriră.

În aceeași clipă însă o copleși rușinea pentru slăbiciunea de moment, și-și spuse răspicat în minte: „Îl urăsc – și urăsc lucrul ăsta pe care l-a pus în mine".

Aproape ca și cum gândul la el l-ar fi trezit, fătul se mișcă în ea – o senzație adâncă și secretă, și ura ei se clătină precum flacăra unei lumânări într-un curent de aer.

Trebuie să fiu puternică, își spuse. Trebuie să fiu statornică, de dragul lui Shasa.

Din spatele ei, din capul trecătorii se auzi țiuitul strident al unei sirene de avertisment, urmată de o tăcere tensionată, de expectativă. Centaine se ridică în picioare și-și puse mâna streașină la ochi, încordându-se involuntar în așteptare.

Pământul se zgudui sub ea și unda de șoc a exploziei îi cutremură timpanele. O coloană imensă de praf se ridică în aerul albastru al deșertului și muntele se despică, parcă lovit de o secure gigantică. Valuri întregi de șist bituminos albastru-cenușiu se prăvăliră într-o avalanșă până în vale. Ecourile exploziei se reverberară din stâncă în stâncă, slăbind treptat în intensitate, iar coloana de praf se risipi încet, suflată de vânt.

Centaine rămase în picioare, uitându-se în sus pe munte, și la un moment dat observă silueta unui călăreț pe creasta cea mai înaltă. Îl urmări cu privirea coborând drumul accidentat, calul alegându-și cu grijă și delicatețe drumul printre pietrele crăpate și înșelătoare; călărețul ședea înalt în șa, grațios și zvelt ca o trestie în vânt.

– Ce bine ar fi dacă n-ar fi atât de frumos, șopti ea.

Bărbatul își ridică pălăria cu boruri late și pene de struț de pe cap și se lovi cu palmele pe pantaloni, să se scuture de praf. Părul de aur strălucea ca flăcările unui foc de tabără, și Centaine se clătină ușor pe picioare. La poalele pantei, la o sută de pași de Centaine, bărbatul își trecu un picior peste gâtul calului și aruncă frâiele maistrului hotentot.

Maistrul îi spuse ceva rapid și arătă spre Centaine care aștepta la distanță. Lothar încuviință din cap și veni cu pași mari și hotărâți spre ea. La jumătatea distanței se opri brusc și se holbă șocat la ea. Chiar și de la distanța aceea, Centaine îi văzu ochii luminându-se ca niște safire galbene. Lothar se năpusti spre ea în goană.

Centaine nu se mișcă. Rămase țeapănă, privindu-l fix și la zece pași de ea, Lothar îi văzu expresia și se opri din nou.

– Centaine. N-am crezut c-o să te mai văd, iubita mea. Făcu un pas mai aproape.

– Nu mă atinge, zise ea cu răceală, luptându-se să-și stăpânească panica. Te-am avertizat doar – să nu mă mai atingi niciodată.

– De ce-ai venit aici, atunci? întrebă el cu asprime. Nu-i de-ajuns că amintirea ta nu mi-a dat un moment de pace în atâtea luni de singurătate de când nu te-am mai văzut? Acum trebuie să vii în persoană să mă chinui?

– Am venit să fac un târg cu tine. Vorbise cu glas de gheață, căci își recăpătase deja stăpânirea de sine. Am venit să-ți propun un schimb.

– Ce târg? Dacă tu ești parte din el, atunci accept de pe-acum, nici nu trebuie să-ți ascult termenii.

– Nu, scutură ea din cap. Aș muri mai înainte.

Lothar își ridică bărbia furios, deși avea privirea plină de tristețe și dezolare.

– Nu ai nici un pic de milă.

– Asta am învățat-o de bună seamă de la tine!

– Spune care-ți sunt termenii, atunci.

– Mă vei duce înapoi la locul din deșert unde m-ai găsit. Îmi vei asigura transport, servitori și tot ce voi avea nevoie ca să ajung la munte și să stau acolo timp de un an.

– De ce vrei să mergi acolo?

– Asta nu te privește pe tine!

– Nu-i adevărat, mă privește. De ce ai nevoie de mine?

– Eu aș putea să caut ani întregi și să mor înainte să-l găsesc.

Lothar încuviință.

– Ai dreptate, bineînțeles, dar ceea ce-mi ceri va fi extrem de scump de procurat. Tot ce am e investit în compania asta. Nu am nici măcar un șiling în buzunar.

– N-am nevoie decât de serviciile tale, îi zise ea. Eu voi plăti pentru vehicule, echipament și salariile servitorilor.

– Atunci e posibil – dar care e partea mea din târg?

– În schimb, zise ea punându-și mâna dreaptă pe burtă, o să-ți dau bastardul pe care l-ai lăsat în mine.

Lothar rămase fără grai, holbându-se la ea.

– Centaine... încet, o bucurie profundă, sălbatică, i se așternu pe față. Un copil! Vei avea copilul nostru! Instinctiv, făcu iar un pas spre ea.

– Stai pe loc, îl avertiză ea. Nu e copilul nostru. E numai al tău. Eu nu vreau să știu nimic de el după ce se naște. Nici măcar nu vreau să-l văd. Îl vei lua de la naștere și vei face ce vrei cu el. Eu nu-l vreau. Îl urăsc... și-l urăsc și pe bărbatul care mi l-a pus în pântece.

Călătoria de la Locul Tuturor Vieților până la Degetul Domnului, unde trebuiau să se întâlnească cu Garry Courtney, durase mai multe săptămâni în căruțele lui Lothar. Călătoria de întoarcere la lanțul muntos nu le luă acum decât opt zile, ba ar fi fost chiar și mai rapidă, însă trebuiră să croiască drum pentru mașinile cu motor prin mai multe văi pietroase și numeroase albii secate de râuri. Lothar trebui de două ori să recurgă la dinamită ca să forțeze o trecere prin stânca atât de încăpățânată.

Convoiul era alcătuit din mașina Ford și două camioane pe care Centaine le cumpărase în Windhoek. Lothar alese șase servitori de tabără, doi șoferi negri pentru camioane și ca gardă de corp pentru Centaine și supraveghetor al taberei îl numi pe Swart Hendrick, omul lui de încredere, negrul ovambo.

– N-am încredere în el, protestase Centaine. E ca un leu mâncător de oameni.

– Poți avea încredere în el, o asigură Lothar. Pentru că știe că dacă dă greș față de tine chiar și extrem de puțin, îl voi omorî foarte, foarte încet. Zise asta în fața lui Swart Hendrick, care rânji vesel.

– E adevărat, doamnă, a mai făcut chestia asta și cu alții.

Lothar călătorea în camionul din față împreună cu Swart Hendrick și echipa de construcție. În zonele împădurite, grupul de negri alerga înaintea convoiului ce mergea mai încet, tăind vegetația din cale, ca să facă drum pentru vehicule și când se terminau pădurile, se repezeau la loc în spatele

camionului și convoiul se năpustea înainte cu viteză. Cel de-al doilea camion, încărcat din greu cu provizii și echipament, venea în urma primului, iar Centaine venea la sfârșit, la volanul Fordului.

În fiecare noapte poruncea să i se ridice cortul la distanță bună de restul taberei. Își servea mesele acolo și dormea cu o pușcă încărcată lângă pat. Lothar părea să accepte termenii contractului; atitudinea lui era mândră, dar deveni din ce în ce mai tăcut și nu mai vorbea cu ea decât în cazurile în care funcționarea expediției o pretindea.

Într-o dimineață, se opriră pe neașteptate. Centaine ieși din Ford și merse grăbită și impacientată în capul convoiului. Camionul din față intrase într-o vizuină de iepure și i se rupsese un ax de roată. Lothar și șoferul lucrau la el și Lothar își dăduse jos cămașa. Era cu spatele la ea și nu o auzi apropiindu-se.

Centaine se opri brusc văzându-i mușchii palizi ai spinării în timp ce pompa la cric, și se uită fascinată la cicatricea urâtă și vineție pe unde glonțul de Luger îi trecuse prin spate.

Doamne, cât de aproape de plămân i-a trecut!

Se simți brusc copleșită de remușcare și se întoarse încet la Ford, cuvintele furioase pe care le avusese pe buze rămânând nerostite.

În sfârșit, în a opta zi le apăru în față muntele, plutind pe lacul său sclipitor de miraj, ca o arcă mitică de stâncă portocalie. Centaine opri mașina și se urcă pe capotă, uitându-se lung la el și retrăind sute de amintiri, sfâșiată de multe emoții contradictorii iscate din bucuria reîntoarcerii acasă și în același timp din povara durerii și a îndoielii.

Lothar o trezi din reverie; venise din capul coloanei și Centaine nici măcar nu-l observase.

– Nu mi-ai spus exact unde vrei să te duc.

– La copacul leului, îi zise ea. La locul unde m-ai găsit.

Urmele ghearelor bestiei erau încă crestate în trunchiul de mopani, și în iarba din jur erau risipite oasele albe ce sclipeau

în lumina soarelui.

Lothar lucră împreună cu oamenii lui și în două zile construiră o tabără permanentă pentru ea. Îi construiră o palisadă de pari de mopani în jurul copacului solitar și îngrămădiră crengi cu spini lângă peretele exterior al palisadei ca să-l întărească și să-l facă mai rezistent împotriva prădătorilor. Săpară un puț de latrină adăpostit după un paravan și conectat cu palisada printr-un tunel de stâlpi și dublat cu o rețea de crengi cu spini, apoi ridicară un cort pentru Centaine în mijlocul palisadei, la umbra copacului de mopani, și clădiră o vatră deschisă. La intrarea în îngrăditură, Lothar construi o ușă groasă de pari și o colibă de pază.

– Swart Hendrick va dormi aici, întotdeauna suficient de aproape ca să-l poți chema, îi zise el lui Centaine.

La capătul pădurii, la două sute de pași de tabăra ei, fu construită încă o palisadă, mai mare, pentru servitori și muncitori, și când termină în sfârșit, veni la Centaine.

– Am făcut tot ce era necesar.

– Da, încuviință ea. Ți-ai îndeplinit partea din târgul nostru. Vino înapoi peste trei luni și mi-o voi îndeplini și eu pe-a mea.

În mai puțin de o oră, Lothar plecă cu al doilea camion, luând cu el doar șoferul negru și suficientă apă și motorină pentru călătoria de întoarcere la Windhoek.

Centaine și Swart Hendrick se uitară împreună după camionul care dispăru între copaci și Centaine îi spuse negrului:

– Te voi trezi mâine-dimineața la ora trei. Vreau ca patru constructori să vină cu noi. Să-și aducă păturile și oalele de gătit, și rația de mâncare pe zece zile.

La lumina lunii, Centaine îi conduse prin valea îngustă până la intrarea întunecată în caverna albinelor. Aici le explică unde avea de gând să-i ducă și Swart Hendrick traduse pentru cei care nu înțelegeau afrikaans.

– Nu e nici un pericol dacă rămâneți calmi și nu încercați să fugiți.

Dar când muncitorii auziră zumzetul profund rezonând din cavernă, se traseră rapid înapoi, își aruncară la pământ încărcăturile și se adunară puțin mai la distanță, într-un grup rebel și mohorât.

– Swart Hendrick, spune-le că le dau de ales, porunci Centaine. Pot să mă urmeze prin peșteră sau tu îi vei împușca unul câte unul.

Hendrick repetă mesajul cu asemenea desfătare și-și dădu Mauserul jos de pe umăr cu atâta hotărâre și bună dispoziție, încât muncitorii își ridicară imediat poverile și se îngrămădiră în urma lui Centaine. Ca întotdeauna, traversarea cavernei fu tensionată și epuizantă din punct de vedere nervos, dar rapidă, și când ieșiră în șir în valea secretă, luna își arunca lumina de argint asupra dumbravei de mongongo și lustruia meterezele de stâncă din jur.

– Avem multă treabă de făcut și vom sta aici în valea asta până terminăm. În felul ăsta nu va trebui să trecem prin peștera albinelor decât o singură dată. Atunci când plecăm.

Abraham Abrahams o instruise pe Centaine în legătură cu fiecare aspect al marcării unei prospectări miniere. Îi scrisese un model de anunț și-i arătase cum să marcheze teritoriul reclamat. Cu o ruletă de oțel îi demonstrase șmecheria împărțirii terenului prospectat de-a lungul diagonalelor și îi arătase cum să suprapună puțin marginile laturilor, astfel încât ca să nu rămână spații goale în care să intervină un eventual pretendent ulterior cu lotul său.

Era cald, și munca era epuizantă și monotonă. Chiar și având patru muncitori și pe Swart Hendrick s-o ajute, Centaine trebuia să facă fiecare măsurătoare singură și să scrie fiecare revendicare pentru lotul prospectat pe care să o atașeze de stâlpii din lemn de mongongo pregătiți din timp.

În fiecare seară la apusul soarelui Centaine se târa obosită în bazinul de apă termală din grota subterană și se spăla de

sudoare, alinându-și trupul îndurerat și obosit în apele fierbinți. Deja începea să simtă greutatea sarcinii avansate. Era mai mare de data aceasta și i se părea mai dificil și mai obositor decât fusese cu Shasa, aproape ca și cum fătul ar fi știut ce sentimente avea față de el și ar fi răspuns în acest fel. Spatele o durea deosebit de rău și la sfârșitul zilei a noua știa că nu va mai putea continua prea mult fără să se odihnească.

Totuși, terenul de la fundul văii era acoperit de rețeaua de stâlpi de reclamare, fiecare înălțat în mica sa grămăjoară de pietre. Echipa se obișnuise deja cu lucrul și treaba mergea mult mai repede.

Încă o zi, își promise. Și apoi vei putea să te odihnești.

În a zecea seară era gata. Marcase fiecare centimetru pătrat al fundului văii.

– Împachetați, îi zise ea lui Swart Hendrick. Ieșim de-aici în noaptea asta. Îi întoarse spatele, dar se opri și adăugă: Ai făcut treabă bună, Hendrick, ești un adevărat leu și te asigur că îmi voi aminti de asta în ziua de plată.

Munca grea împărtășită îi făcuse tovarăși. Negrul îi rânji.

– Dacă aș avea zece soții la fel de puternice ca dumneavoastră, și care să lucreze ca dumneavoastră, doamnă, aș putea să stau la umbră și să beau bere toată ziua.

– Ăsta-i cel mai frumos compliment pe care mi l-a făcut cineva, răspunse ea în franceză și descoperi că mai avea suficientă energie exact pentru un hohot scurt de râs.

Întoarsă la Tabăra Copacului Leului, Centaine se odihni timp de o zi; a doua zi dimineață se așeză la masa din umbra copacului de mopani și începu să completeze formularele de pretenție de prospectare. Și aceasta era o muncă monotonă și obositoare, căci trebuia să proceseze patru sute șaisprezece formulare, și fiecare număr trebuia transcris din carnetul ei și aranjat la locul său în harta-schemă a văii. Abraham Abrahams îi explicase cât de important era acest lucru, pentru

că fiecare asemenea pretenție era după aceea analizată la sânge de inspectorul de mine guvernamental și de supraveghetorul lui, și o greșeală comisă din neglijență sau neatenție putea invalida întreaga proprietate.

Mai trecură încă cinci zile până reuși să termine și ultimul formular și să-l așeze în teanc cu celelalte, legându-le apoi într-un pachet de hârtie maro și sigilându-le cu ceară.

Domnule Abrahams,

Vă rog să depuneți în numele meu actele alăturate pentru reclamarea prospectării la biroul de mine al guvernului și să depozitați formularele de reclamare la Banca Standard din Windhoek, în contul asupra căruia aveți împuternicire notarială din partea mea.

V-aș fi recunoascătoare dacă v-ați interesa de asemenea despre cel mai eminent consultant de minerit independent disponibil. Semnați cu el, în numele meu, un contract de verificare și evaluare a proprietății ce constituie subiectul acestor revendicări de proprietate minieră și trimiteți-l aici la mine cu vehiculul care v-a adus această scrisoare.

Când vehiculul se întoarce la mine, vă rog să aranjați să fie încărcat cu proviziile pe care le-am trecut în lista anexată și să le plătiți din contul meu.

O ultimă favoare. V-aș fi foarte recunoscătoare dacă, fără să dezvăluiți locul unde mă aflu în momentul de față, ați telegrafia domnului colonel Garrick Courtney la Theuniskraal să întrebați de fiul meu, Michel și de doamna mea de companie, Anna Stok. Transmiteți-le celor trei, din partea mea, toată dragostea și respectul meu, asigurați-i că sunt în stare foarte bună de sănătate și că mi-e dor de ei.

Dumneavoastră doresc să vă mulțumesc cu toată sinceritatea și să vă transmit toate urările mele de bine.

Centaine de Thiry Courtney

Dădu pachetul de acte și scrisoarea șoferului camionului și-l trimise înapoi la Windhoek. Deoarece drumul era acum bine marcat și toate porțiunile dificile fuseseră îmbunătățite, camionul se întoarse cu răspunsul în numai opt zile. În cabină, lângă șofer, se afla un domn înalt, relativ în vârstă.

– Permiteți-mi să mă prezint, doamnă Courtney. Mă numesc Rupert Twentyman-Jones.

Semăna mai degrabă a cioclu decât a inginer minier. Purta chiar și o haină de alpaca neagră cu guler înalt și o cravată neagră subțire. Părul îi era negru ca noaptea și pomădat din belșug, dar perciunii îi erau stufoși, moi și albi ca puful de bumbac. Nasul și vârful urechilor purtau nenumărate urme de ulcerații, provocate de soarele tropical, așa că arătau de parcă fuseseră roase de șoareci. Sub ochi avea pungi, ca un basset, și pe chip avea întipărită o expresie lugubră.

– Încântată de cunoștință, domnule Jones.

– Doctor Twentyman-Jones, o corectă el cu jale. Se scrie cu liniuță de unire, ca pușcă-mitralieră. Am o scrisoare pentru dumneavoastră de la domnul Abrahams. I-o înmână de parcă era un ordin de evacuare.

– Mulțumesc, domnule Twentyman-Jones. Nu doriți o ceașcă de ceai cât timp o citesc?

Vă rog nu vă lăsați înșelată de aerul lugubru al omului ăsta – o avertiza Abraham Abrahams în scrisoare. A fost asistentul doctorului Merensky, care a descoperit terasele elevate de diamante de la Spieregebied, și acum este consultat în mod regulat de directorii trustului De Beers Consolidated Mines. Dacă aveți nevoie de dovezi în plus despre reputația lui, considerați vă rog faptul că onorariul lui pentru acest contract este de 1 200 de guinee de aur.

Domnul colonel Courtney m-a asigurat că atât *Mevrou* Anna Stok, cât și fiul dumneavoastră Michel sunt într-o stare remarcabilă de sănătate și că toți vă transmit urările lor de bine, pline de dragoste și de speranța că vă veți întoarce cât de curând.

Vă trimit proviziile pe care le-ați cerut; după ce am plătit pentru acestea și am reglat în avans onorariul domnului doctor Twentyman-Jones, bilanțul de credit al contului dumneavoastră de la Standard Bank este cu puțin peste suma de șase lire. Actele loturilor prospectate sunt depozitate în siguranță în seiful băncii.

Centaine împături scrisoarea la loc cu mare grijă. Din moștenirea ei și din profitul obținut din vânzarea diamantului lui H'ani nu mai avea decât puțin peste șase lire sterline – nici măcar nu avea suficienți bani să plătească biletul de tren înapoi la Theuniskraal, decât dacă vindea vehiculele.

Totuși, Twentyman-Jones fusese deja plătit și mai putea supraviețui încă trei luni din proviziile pe care le avea în tabără.

Își ridică privirea către el. Bărbatul stătea pe scaunul ei de tabără, sorbind ceaiul fierbinte.

– O mie două sute de guinee de aur, domnule – înseamnă că sunteți foarte bun!

– Nu, doamnă, zise el clătinând din cap ca la o înmormântare. Sunt pur și simplu cel mai bun.

Îl conduse pe Twentyman-Jones prin caverna cu albine în timpul nopții și când ieșiră în valea secretă, acesta se așeză pe un bolovan și se șterse pe față cu o batistă.

– Asta efectiv nu merge, doamnă. Trebuie făcut ceva cu insectele acelea revoltătoare. Va trebui să le distrugem cumva.

– Nu, răspunse Centaine rapid și decisiv. Vreau ca locul acesta și ființele de aici să fie protejate de orice distrugeri și daune pe cât posibil, până...

– Până, doamnă?

– Până vom descoperi dacă e necesar.

– Nu-mi plac albinele. Mă umflu absolut oribil de la înțepăturile lor. Vă voi da înapoi onorariul și puteți să vă găsiți alt consultant. Voi să se ridice.

– Așteptați! îl opri Centaine. Am explorat stâncile de acolo. Există o cale de intrare în vale peste creastă. Din nefericire va trebui să folosim o găleată trasă pe scripeți din vârful piscurilor.

– Asta îmi va complica enorm eforturile.

– Vă rog, domnule doctor Twentyman-Jones, fără ajutorul dumneavoastră... bărbatul scoase un bombănit vag care nu însemna nici da, nici nu, și se îndepărtă cu pași mari prin întuneric, ținând sus felinarul.

Când se ivi lumina zorilor, își începu evaluarea prelimară. Toată ziua aceea Centaine stătu la umbra unui mongongo, întrezărindu-i din când în când silueta înaltă și slăbănoagă mergând cu pași mari de colo până colo, cu bărbia în piept, oprindu-se tot la câteva minute să ridice o bucățică de rocă sau o mână de sol, dispărând apoi iar între copaci și bolovani.

Se făcuse deja după-amiază târziu când Twentyman-Jones se întoarse la Centaine.

– Ei bine? întrebă ea.

– Dacă-mi cereți părerea, doamnă, sunteți cam prea grăbită. Îmi vor trebui câteva luni întregi înainte să...

– Luni? strigă Centaine alarmată.

– Desigur... Îi văzu chipul și scăzu vocea. Nu mi-ați dat toți banii aceia ca să vin aici să ghicesc. Trebuie s-o deschid și să văd ce se află în adânc. Asta-mi va lua timp și mult efort. Voi avea nevoie de toți muncitorii pe care-i aveți aici, plus cei care sunt cu mine.

– Nu m-am gândit la asta.

– Spuneți-mi, doamnă Courtney, o întrebă el cu blândețe. Ce anume exact sperați să găsiți aici?

Centaine trase aer adânc în piept și făcu la spate semnul coarnelor, despre care o învățase Anna că era pavăză bună împotriva deochiului.

– Diamante, zise ea și imediat se îngrozi la gândul că rostirea cuvântului cu voce tare îi va aduce cel mai rău ghinion posibil.

– Diamante! repetă Twentyman-Jones, de parcă tocmai îl anunțase că-i murise tatăl. O să vedem. Avea expresia lugubră. O să vedem!

– Când începem?

– Noi, doamnă Courtney? Dumneavoastră veţi rămâne afară de aici. Nu dau voie nimănui în jurul meu când lucrez.

– Dar, protestă ea. Nu-mi permiteţi nici măcar să privesc?

– Doamnă Courtney, aceasta e o regulă pe care nu o încalc niciodată – mă tem că va trebui să vă stăpâniţi nerăbdarea.

Aşa se face că Centaine fu alungată din propria vale şi zilele la Tabăra Copacului Leului trecură încet. Vedea echipele de lucrători ale lui Twentyman-Jones chinuindu-se să ajungă în vârf, sub povara echipamentului şi apoi dispărând de cealaltă parte.

După aproape o lună de aşteptare urcă ea însăşi. Era o escaladă dificilă şi extrem de epuizantă, Centaine fiind conştientă la fiecare pas de pântecul plin pe care-l căra. Cu toate acestea, din vârf avu o panoramă uluitoare şi miraculos de frumoasă a întinderilor plane ce păreau să se continue până la capătul lumii; când se uită jos în valea secretă, parcă se uita în inima vie a pământului.

Sistemul de pârghii şi scripeţi de pe marginea piscului părea la fel de fragil ca o plasă de păianjen şi Centaine se cutremură la gândul de a păşi în găleata de pânză şi de a fi coborâtă în felul acesta în adâncurile amfiteatrului. Mult sub ea vedea punctele mărunte ca nişte furnici ale echipelor de prospectare şi movilele de pământ pe care-l scoseseră din gropi. Putea chiar şi să distingă pasul specific, ca de bâtlan, al lui Twentyman-Jones, care trecea de la un lot de prospectare la altul.

Îi trimise un bilet cu găleata: „Domnule, aţi găsit ceva?"

Răspunsul sosi o oră mai târziu: „Răbdarea, doamnă, este una dintre cele mai mari virtuţi".

Aceea era ultima dată când urca pe creastă, căci pruncul din ea părea să crească asemenea unei tumori maligne. Pe Shasa îl purtase în pântece cu bucurie, dar sarcina aceasta îi

aducea durere, disconfort și nefericire. Nu găsi nici o alinare în cărțile pe care le adusese cu ea, căci îi era foarte greu să se concentreze până la sfârșitul paginii. Ochii i se ridicau mereu de pe cuvântul tipărit la cărarea de stâncă, de parcă se aștepta în fiecare clipă să vadă silueta înaltă și slăbănoagă coborând spre ea.

Canicula deveni în fiecare zi tot mai apăsătoare, căci vara se instalase, ajungând la zilele de neîndurat ale sfârșitului de noiembrie, și nu mai putea deloc dormi. Zăcea întinsă în pat și transpira toată noaptea, apoi se târa iar afară în zori, simțindu-se epuizată, deprimată și singură. Mânca prea mult – singurul ei drog împotriva plictiselii zilelor atât de lungi și înăbușitoare. I se făcuse o poftă teribilă de rinichi picanți și Swart Hendrick vâna în fiecare zi să-i aducă proaspeți.

Pântecul i se umflă și copilul crescu enorm, obligând-o să țină genunchii desfăcuți când se așeza, și izbind-o fără milă, lovind-o cu picioarele, răsucindu-se și rostogolindu-se în ea ca un pește în undiță, făcând-o să geamă disperată:

– Stai locului odată, monstru mic ce ești – oh, Doamne, de-abia aștept să scap de tine.

Apoi, într-o după-amiază, pe când își pierduse deja aproape orice speranță, Twentyman-Jones coborî de pe munte. Swart Hendrick îl văzu pe cărarea de pe creastă și veni grăbit la cortul lui Centaine s-o avertizeze, așa că avu timp să se ridice din pat, să se spele pe față și să-și schimbe hainele jilave de transpirație.

Când Twentyman-Jones intră în palisadă, Centaine era așezată la masă, ascunzându-și astfel burta mare, și nu se ridică să-l întâmpine.

– Ei bine, doamnă, acesta e raportul. Așeză un dosar gros pe masă, în fața ei.

Centaine desfăcu panglicile și-l deschise. Înăuntru, cu un scris ordonat și pedant, găsi pagină după pagină de cifre și numere și cuvinte pe care nu le mai văzuse niciodată. Întoarse

foile încet, în timp ce Twentyman-Jones o privea cu tristeţe. La un moment dat clătină de cap şi păru pe punctul de a spune ceva, dar îşi scoase în schimb batista din buzunarul de la piept şi îşi suflă nasul cu zgomot.

În cele din urmă, Centaine îşi ridică privirea din dosar.

– Îmi pare rău, şopti ea. Nu înţeleg nimic din ce scrie aici. Explicaţi-mi, vă rog.

– Voi fi scurt, doamnă. Am făcut patruzeci şi şase de gropi de prospectare, fiecare de o adâncime de cincisprezece metri şi am luat mostre la intervale de un metru şi cincizeci de centimetri.

– Da, încuviinţă ea. Dar ce-aţi găsit?

– Am găsit un strat de sol galben dispus pe întreaga proprietate până la o adâncime medie de zece metri şi cincizeci de centimetri.

Centaine simţi că ameţeşte şi-i veni rău. „Sol galben" suna de rău augur. Twentyman-Jones se întrerupse şi îşi suflă din nou nasul. Era extrem de evident că nu voia să spună cuvintele finale care îi vor ucide pentru totdeauna speranţele şi visele.

– Vă rog, continuaţi, şopti ea.

– Sub acest strat am dat de... vocea i se stinse şi părea că inima i se frânge de milă pentru ea. Am dat de sol albastru.

Centaine îşi ridică mâna la gură şi avu senzaţia că o să leşine.

„Sol albastru." Asta suna chiar mai rău decât sol galben şi pruncul se zbătu şi se rostogoli în ea, iar disperarea o copleşi pe Centaine ca un şuvoi de lavă otrăvită.

Totul a fost în zadar, se gândi ea şi nu mai putu să asculte cuvintele rostite în continuare de Twentyman-Jones.

– E formaţia clasică de filon, bineînţeles, compozitul de brecie în descompunere de la suprafaţă cu structura mai tare, impermeabilă, în plăci stratificate albastre de dedesubt.

– Deci n-ați găsit nici un diamant, zise ea încet și Twentyman-Jones se holbă la ea.

– Diamante! Doamnă, am calculat o valoare medie de douăzeci și șase de carate la o sută de încărcături.

– Tot nu înțeleg, clătină ea din cap prostită. Ce înseamnă asta, domnule? Ce sunt o sută de încărcături?

– O sută de încărcături sunt aproximativ optzeci de tone de sol.

– Și ce înseamnă douăzeci și șase de carate?

– Doamnă, la Jagersfontein se prelevă unsprezece carate la o sută de încărcături, chiar și la Wesselton nu au decât șaisprezece carate la o sută de încărcături – și acestea sunt cele mai bogate două mine de diamante din lume. Proprietatea aceasta e aproape de două ori mai bogată.

– Deci sunt diamante aici totuși? întrebă Centaine zăpăcită, iar Twentyman-Jones scoase din buzunarul lateral al hainei de alpaca o legătură de plicuri mici și colorate, pline cu ceva voluminos, legate laolaltă cu sfoară, pe care le așeză deasupra dosarului cu raportul.

– Vă rog să nu le amestecați, doamnă Courtney, pietrele de la fiecare groapă de prospect sunt în plicuri separate, toate notate cu grijă.

Cu degete amorțite și umflate, Centaine desfăcu nodul sforii și deschise neîndemânatică plicul de deasupra. Își răsturnă conținutul în palmă. Câteva pietre nu erau decât cioburi, nu cu mult mai mari decât niște cristale de zahăr, unul era de mărimea unui bob mare de mazăre.

– Diamante? întrebă ea din nou, vrând să-l audă confirmând încă o dată.

– Da, doamnă, și, în medie, de o calitate deosebit de bună.

Centaine se holbă năucită la grămăjoara de pietricele din mână; arătau micuțe, murdare și banale.

– Scuzați-mi îndrăzneala, doamnă, dar aș vrea să vă pun o întrebare? Bineînțeles, puteți alege să nu-mi răspundeți.

Centaine dădu din cap.

– Sunteți membră a unui sindicat – aveți parteneri în acest proiect?

Centaine clătină din cap.

– Vreți să spuneți că sunteți proprietara și posesoara unică a acestei proprietăți? Că ați descoperit acest filon și ați depus pretențiile în întregime în numele dumneavoastră?

Centaine încuviință din nou.

– Atunci, doamnă Courtney, zise el clătinând dezolat din cap, în momentul acesta sunteți probabil una din cele mai bogate femei din lume.

Twentyman-Jones rămase la Tabăra Copacului Leului încă trei zile.

Reluă împreună cu ea fiecare rând din raport, explicându-i fiecare lucru pe care Centaine nu-l înțelegea sau care nu-i era întru totul limpede. Deschise fiecare pachet de mostre de pietre și-i arătă diamante tipice sau neobișnuite; cu un fel de forceps special, de bijutier, le așeză în palma ei și-i atrase atenția asupra caracteristicilor deosebite.

– Câteva sunt atât de mici – au vreo valoare? întrebă ea, rostogolind pe masă un ciob cât un grăunte de zahăr.

– Acestea sunt industriale, doamnă, și ele vor fi de fapt pâinea cea de toate zilele. Ele vor plăti cheltuielile. Iar pietrele mari, pentru bijuterii, ca aceasta, ele vor fi dulceața de deasupra. Dulceață de căpșuni, doamnă, de cea mai bună calitate – Crosse & Blackwell, dacă doriți! Era prima dată când zisese ceva ce semăna cât de cât cu o vorbă de duh, și chiar și acum avea o expresie mohorâtă.

Ultima parte a raportului era alcătuită din douăzeci și una de pagini de recomandări pentru exploatarea proprietății.

– Sunteți extrem de norocoasă, doamnă, că puteți să exploatați acest filon în mod sistematic. Toate celelalte

filoane mari de diamante, de la Kimberley la Wesselton, au fost reclamate de sute de mineri individuali, și fiecare a început să lucreze independent de eforturile vecinilor. Rezultatul a fost un haos absolut. Clătină din cap și se trase de perciunii albi și pufoși cu un aer îndoliat. Sute de loturi fiecare, de nouă metri pătrați, funcționând la viteze diferite, cu drumuri între ele, o încâlceală de cabluri, scripeți și găleți conectându-se toate la margine. Un haos, doamnă, un balamuc! Prețurile în inflație, oameni morți în prăbușiri de tuneluri, mii de muncitori în plus față de necesar – e o nebunie! Își ridică ochii spre ea. În timp ce dumneavoastră aveți aici oportunitatea să construiți o lucrare model, iar acest raport – își puse mâna pe el – explică exact ce și cum ar trebui să faceți. Am verificat chiar și solul și v-am plasat niște indicatori numerotați ca să vă ghideze. Am calculat volumul de sol dislocat de la fiecare stadiu. V-am proiectat primul puț înclinat și v-am explicat cum ar trebui să planificați fiecare nivel de excavație.

Centaine îi întrerupse dizertația.

– Domnule doctor Twentyman-Jones, spuneți mereu „dumneavoastră". Doar nu vă așteptați să fac eu personal toate sarcinile astea complicate, nu?

– Doamne Sfinte, sigur că nu! Va trebui să angajați un inginer, un om bun, cu experiență în excavarea solului. În cele din urmă îmi închipui că va trebui să angajați mai mulți ingineri și mai multe sute, posibil mii, de oameni la... Ezită o clipă. Aveți un nume pentru proprietate? Minele Courtney, presupun?

Centaine clătină din cap.

– Mina H'ani, zise ea.

– Ce neobișnuit. Ce înseamnă?

– E numele femeii *san* care m-a condus aici.

– Atunci e foarte potrivit. Deci, cum vă spuneam, veți avea nevoie de un bun inginer care să îndeplinească lucrările inițiale pe care le-am schițat eu aici.

– V-ați gândit la cineva anume, domnule?

– E dificil, zise el gânditor. Majoritatea oamenilor într-adevăr buni sunt angajați permanent de De Beers, și dintre ceilalți singurul care-mi vine în minte acum a fost recent mutilat într-o explozie accidentală. Se mai gândi un moment. Am auzit însă niște comentarii extrem de favorabile despre un tinerel afrikaner. N-am lucrat niciodată cu el personal – la naiba, cum l-o fi chemând? Oh, da, mi-am adus aminte. De La Rey!

– Nu! exclamă Centaine cu violență.

– Scuzați-mă, doamnă. Îl cunoașteți?

– Da. Nu-l vreau pe el.

– Cum doriți – voi încerca să mă gândesc la altcineva.

În seara aceea însă, întinsă în patul ei, răsucindu-se dintr-o parte în alta, încercând să-și găsească o poziție confortabilă, încercând să aranjeze cumva greutatea sufocantă a copilului ca să poată dormi, se gândi la sugestia lui Twentyman-Jones.

– De ce nu? zise ea cu voce tare, singură în întuneric. Oricum trebuie să se întoarcă aici. Și un străin care să vină aici în momentul ăsta ar vedea mult mai mult decât aș vrea eu. Își puse amândouă mâinile pe burtă. Și poate nu va fi necesar decât pentru etapele inițiale. O să-i scriu lui Abraham Abrahams chiar acum și-o să-i spun să-l trimită aici pe Lothar!

Aprinse felinarul și se duse la masă, legănându-se ca o rață.

Twentyman-Jones era gata de plecare dimineața în zori. Tot echipamentul îi era încărcat deja în camion și muncitorii lui negri stăteau pe pachete.

Centaine îi dădu înapoi raportul.

– Îmi faceți vă rog favoarea să dați acest raport avocatului meu din Windhoek, domnule? Și, de asemenea, scrisoarea aceasta?

– Desigur, doamnă.

– Va dori să revadă raportul împreună cu dumneavoastră și apoi, pentru că i-am dat domnului Abrahams instrucțiunea să solicite un împrumut de la bancă pentru mine, directorul băncii va dori probabil să vorbească și el cu dumneavoastră, să audă ce părere aveți despre valoarea proprietății.

– Mă așteptam la asta, încuviință el. Puteți fi sigură că îl voi informa despre valoarea imensă a descoperirii dumneavoastră.

– Mulțumesc. În scrisoarea aceasta i-am dat, de asemenea, instrucțiuni domnului Abrahams să vă mai plătească o dată, din împrumutul de la bancă, o sumă egală cu cea a comisionului dumneavoastră inițial.

– Asta nu era necesar, doamnă, dar sunteți foarte generoasă.

– Vedeți, domnule doctor Twentyman-Jones, la un anumit moment în viitor s-ar putea să vă rețin serviciile pe post de consultant permanent la Mina H'ani – și vreau să aveți o părere bună despre mine.

– Nu e necesar să-mi dați un onorariu pentru asta, doamnă Courtney, vă consider o tânără doamnă foarte dezghețată, inteligentă și atrăgătoare. Va fi o adevărată onoare pentru mine să lucrez iar cu dumneavoastră.

– Atunci mai am o ultimă favoare să vă cer.

– Orice, doamnă.

– Vă rog nu relatați nimic despre situația mea personală, pe care ați observat-o probabil aici.

Privirile lui Twentyman-Jones căzură pentru o clipă fulgerătoare pe partea din față a rochiei ei.

– Doamnă, discreția nu este câtuși de puțin cea din urmă necesitate a profesiei mele. Și-n plus de asta, n-aș face niciodată nimic care să rănească o prietenă.

– O prietenă bună, domnule doctor Twentyman-Jones, îl asigură ea, întinzându-i mâna dreaptă.

– O prietenă foarte bună, doamnă Courtney, încuviință el și-i strânse mâna. Pentru o secundă absolut incredibilă, Centaine avu senzația că-i va zâmbi. Dar doctorul se controlă și se întoarse la camionul care-l aștepta.

Încă o dată, călătoria dus și întors între Tabăra Copacului Leului și Windhoek îi luă șoferului opt zile, și Centaine se întrebă de mai multe ori în timpul acesta dacă nu amânase poate prea mult. Copilul din ea era mare și nerăbdător. Pretindea imperios să fie eliberat, așa că Centaine se simți uluitor de ușurată când auzi în sfârșit zgomotul făcut de vehiculele care se întorceau.

Le privi cum sosesc de după ușa de pânză a cortului ei. În camionul din frunte venea Lothar De La Rey, și deși încercă să ignore senzația, simți că pulsul i-o ia la goană când îl văzu coborând din cabină – înalt, elegant și grațios, în ciuda prafului și a căldurii călătoriei atât de lungi.

Cealaltă persoană pe care Lothar o ajută să coboare din cabina camionului o surprinse pe Centaine. O călugăriță în rasă monahală și cu capul acoperit, din ordinul Benedictin.

– I-am spus o soră medicală, nu m-am gândit că-mi aduce o măicuță, murmură ea furioasă. În remorcă mai erau și două fete nama. Cu piele aurie și fețe drăgălașe, vesele și cârne, fiecare avea un prunc la șold și sânii grei de lapte pe sub rochițele ieftine de bumbac înflorat pe care le purtau, semănând atât de mult una cu alta încât aproape sigur erau surori.

Doicile, își dădu ea brusc seama și văzându-le pe aceste două străine cafenii de altă rasă care vor alăpta copilul ei, Centaine simți primul fior amar de regret la gândul a ceea ce trebuia să facă.

Lothar veni la cortul ei și, cu atitudinea mândră și rezervată, îi înmână un pachet de scrisori înainte să-i prezinte călugărița.

– Aceasta este sora Ameliana de la spitalul Sf. Ana, îi zise el. E din familia mamei mele, o verișoară. E o moașă cu experiență, dar nu vorbește decât germană. Putem să avem încredere deplină în ea.

Sora Ameliana era o femeie slabă, cu fața extrem de palidă, mirosind a petale uscate de trandafiri; îi aruncă lui Centaine o privire înghețată, plină de dezaprobare, apoi îi spuse ceva lui Lothar.

– Dorește să te examineze, traduse Lothar. Mă voi întoarce mai târziu să dicutăm contractul pe care vrei să-l faci cu compania mea.

– Nu-i place de mine, zise Centaine întorcând sec privirea ostilă a călugăriței.

Lothar ezită o clipă, după care îi spuse:

– Nu este de acord cu târgul nostru. Întreaga ei viață a fost devotată nașterii și îngrijirii copiilor. Nu înțelege cum poți să-ți abandonezi propriul copil – și cred că e evident că nici eu.

– Spune-i că nici mie nu-mi place de ea, dar trebuie să-și îndeplinească datoria pentru care a venit până aici și nu să se erijeze în judecătoarea mea.

– Centaine... protestă el.

– Spune-i, insistă Centaine și cei doi vorbiră rapid în germană. După câteva clipe Lothar se întoarse iar spre Centaine.

– Spune că acum știți fiecare în ce poziție sunteți. Asta e bine. A venit aici numai pentru copil. Cât despre judecată, zice că lasă asta pe seama Tatălui nostru Ceresc.

– Spune-i să-și facă examinarea atunci.

După ce Sora Ameliana termină și plecă, Centaine își citi scrisorile. Una era de la Garry Courtney, plină cu toate știrile de la Theuniskraal; la sfârșit adăugase amprenta în cerneală a

degetului mare al lui Shasa, cu nota scrisă dedesubt: „Michel Courtney – semnul lui".

Teancul voluminos de hârtie al Annei, acoperit cu scrisul ei urât, mare și greu de descifrat îi oferi o stare calmă de plăcere.

Rupse apoi sigiliul scrisorii lui Abraham Abrahams, ultima din pachet.

Dragă doamnă Courtney,

Scrisoarea dumneavoastră și informațiile aduse de doctorul Twentyman-Jones m-au aruncat într-o stare febrilă de incredibilă uluire. Nu pot să găsesc cuvintele potrivite care să exprime admirația pe care o am față de realizarea dumneavoastră și bucuria pe care o resimt auzind de norocul dumneavoastră atât de fantastic. Totuși, nu vă voi plictisi cu felicitările mele, ci voi trece direct la subiect.

Împreună cu doctorul Twentyman-Jones am dus o serie de negocieri intense cu directorii și administratorii Băncii Standard, care au studiat și au evaluat mostrele și raportul. Banca a fost de acord să vă ofere un împrumut de o sută de mii de lire cu dobândă de 5,5% la sută pe an. Puteți dispune de acești bani cum doriți, și ne-am înțeles, de asemenea, ca aceasta să nu fie decât o cifră preliminară, sume suplimentare putându-vă fi puse la dispoziție în viitor. Împrumutul este garantat prin actele de proprietate la Mina H'ani.

Domnul doctor Twentyman-Jones s-a întâlnit de asemenea cu domnul Lothar De La Rey, și a pus la cale cu dânsul în detaliu cerințele „fazei întâi" a dezvoltării proprietății.

Domnul De La Rey a oferit un preț de contract de 5 000 de lire pentru comisionarea companiei sale. În baza autorizării dumneavoastră, am acceptat această ofertă de preț și i-am livrat avansul de plată de 1 000 de lire, pentru care am primit această chitanță.

Centaine trecu în fugă peste restul scrisorii, zâmbind la comentariul lui Abrahams:

V-am trimis proviziile solicitate. Totuși, sunt foarte intrigat care este scopul celor douăzeci de plase de țânțari pe care le-ați cerut. Poate într-o zi îmi veți explica ce anume

intenționați să faceți cu ele, și să-mi astâmpărați în felul acesta curiozitatea.

Puse apoi scrisoarea la o parte pentru a o reciti mai târziu pe îndelete și trimise după Lothar.

Acesta veni imediat.

– Sora Ameliana m-a asigurat că totul merge bine, sarcina înaintează în mod natural fără nici o complicație, și că e foarte aproape de termen.

Centaine încuviință din cap și-i indică scaunul din fața ei.

– Încă nu te-am felicitat pentru descoperirea ta, îi zise el așezându-se. Doctorul Twentyman-Jones a anunțat o valoare estimativă a proprietății la peste 3 000 000 de lire sterline. Aproape că întrece orice închipuire, Centaine.

Centaine încuviință ușor din cap și apoi îi spuse cu o voce calmă și fermă:

– Din moment ce lucrezi pentru mine, domnule De La Rey și având în vedere circumstanțele relației noastre personale, consider că forma corectă de adresare trebuie să fie de acum înainte doamnă Courtney. Folosirea numelui meu mic sugerează o familiaritate care nu mai există între noi.

Zâmbetul lui Lothar se ofili și muri. Rămase tăcut.

– Doriți să încep imediat, nu după naștere?

– Imediat, domnule, răspunse ea răspicat. Și voi supraveghea personal curățarea tunelului care duce în vale – primul pas ce trebuie făcut. Vom începe mâine noapte.

La apusul soarelui erau deja gata. Cărarea ce ducea în vale, la intrarea în caverna albinelor, fusese curățată și lărgită, iar echipele de muncitori ale lui Lothar căraseră lemnele de mopani și le așezaseră la îndemână.

Albinele din stupul gigantic păreau să simtă amenințarea cumplită care le pândea, căci la apusul soarelui aerul sclipea de razele reflectate în aripile aurii ale micilor insecte care se roteau frenetic peste capetele muncitorilor asudați, iar aerul

cald prins ca în capcană între piscuri vibra de zumzetul aripilor lor. Dacă muncitorii n-ar fi purtat plasele protectoare contra țânțarilor, cu siguranță toți ar fi fost înțepați de nenumărate ori.

La căderea întunericului, însă, zborul insectelor se stinse din nou în adâncul adăpostului lor. Centaine lăsă să treacă o oră, pentru ca stupul să se potolească și să se pregătească să doarmă, apoi îi spuse în șoaptă lui Lothar:

– Puteți aprinde vasele de fum.

Patru oameni, cei mai de încredere muncitori ai lui Lothar, se aplecară peste vase. Acestea erau de fapt niște cutii de conservă de carne de vită, de două kilograme și jumătate, cu pereții perforați, umplute cu bucăți de cărbune și cu ierburile pe care Centaine le arătase de unde să le culeagă. Secretul ierburilor era o moștenire de la O'wa – Centaine se gândi la bătrânul boșiman în timp ce aprindeau canistrele de fum și mirosul acru al ierburilor îi irită nările. Oamenii lui Lothar legănau vasele agățate pe frânghie pentru a lăsa să intre aerul ca să ardă mai bine cărbunele. Semănau cu purtătorii de tămâie din procesiunea de Paște de la catedrala din Arras, în Vinerea Mare.

Când toate cele patru vase de fum ardeau stabil, Lothar le dădu un ordin în șoaptă și bărbații se apropiară de intrarea în cavernă. Semănau cu niște strigoi în lumina felinarelor. În partea de jos a corpului erau protejați de cizme groase și pantaloni de piele de vițel, iar peste cap și trunchi erau înfășurați în plasele de țânțari, de un alb fantomatic. Pătrunseră aplecându-se prin intrarea scundă a cavernei, legănând vasele din care ieșeau șuvoaie de fum dens și albastru.

Centaine mai lăsă să treacă o oră până ce intră și ea în cavernă, împreună cu Lothar. Fumul acru se transformase în ceață în interior, așa că nu mai vedea decât la doi-trei pași în față, iar norii mișcători și albaștri îi provocau amețeală și greață. Totuși, zumzetul ca de motor al marelui stup fusese potolit de fum. O multitudine de insecte sclipitoare atârnau în grămezi

drogate de tavan și faguri. Nu se mai auzea decât un susur adormit.

Centaine ieși în grabă afară și își scoase plasa de pe cap, plină de transpirație, sorbind adânc aerul răcoros al nopții ca să-i treacă greața, și când se simți din nou în stare să vorbească îi spuse lui Lothar:

– Pot să începă deja să pună înăuntru lemnele, dar avertizați-i să nu deranjeze stupii. Majoritatea atârnă foarte jos din tavan.

Ea personal nu mai intră în cavernă, rămase la o parte, în timp ce oamenii lui Lothar cărară înăuntru crengile de mopani.

Trecuse deja de miezul nopții, când Lothar veni să-i raporteze:

– E gata.

– Luați-vă oamenii și mergeți în fundul văii. Stați acolo două ore și apoi veniți înapoi.

– Nu înțeleg.

– Vreau să fiu singură aici pentru o vreme.

Centaine rămase singură și ascultă vocile bărbaților care se îndepărtau, dispărând în pântecele întunecat al văii. Când se făcu întru totul tăcere, își ridică privirea spre cer și găsi steaua lui O'wa deasupra văii.

– Măreț Spirit a Stelei Leului, șopti ea. Vei ierta oare această faptă?

Se ridică în picioare și se apropie greoi de peretele de stâncă.

La poalele stâncii își înălță felinarul sus, deasupra capului, și se uită la galeria de picturi *san* care sclipeau în lumina galbenă. Umbrele tremurară și picturile imense ale lui Eland și Mantis păreau să pulseze vii.

– Spirite ale lui Eland și Mantis, iertați-mă. Voi toți, gardieni ai „Locului unde nimic nu are voie să moară", iertați-mă pentru acest masacru. N-o fac pentru mine, ci ca să aduc apă bună pentru copilul care s-a născut în locul vostru secret.

Se duse iar la intrarea în cavernă, mișcându-se încet și greoi din cauza copilului din pântece și a poverii de vină și remușcare.

– Spirite ale lui O'wa și H'ani, mă vedeți acum? Vă veți retrage protecția după ce voi face asta? Ne veți mai iubi și apăra, pe noi, Copila Nam și Shasa, după această trădare atât de groaznică?

Se prăbuși în genunchi și se rugă în tăcere la toate spiritele zeilor *san* și nu-și dădu seama că trecuseră două ore până nu auzi vocile bărbaților care se întorceau din vale.

Lothar De La Rey stătea în fața intrării cu câte o canistră de benzină în fiecare mână.

– Începeți! zise ea și Lothar intră în caverna albinelor.

Centaine auzi clinchetul lamei de cuțit străpungând metalul subțire al canistrelor și gâlgâitul lichidului vărsat. Mirosul ascuțit de benzină năvăli în valuri întunecate din intrarea îngustă din stâncă și auzi sunetul milioanelor de albine trezite din amorțirea lor de miros.

Lothar ieși din cavernă mergând cu spatele, vărsând ultimele urme de benzină pe piatră, lăsând o dâră umedă în urma lui, apoi aruncă grăbit canistra goală și alergă spre ea, depășind-o.

– Repede! zise el gâfâind. Înainte să iasă afară albinele!

Câteva albine ieșeau deja la lumina felinarelor, așezându-se pe plasa ce le proteja fețele și din ce în ce mai multe țâșneau ca-ntr-o fierbere din peretele de stâncă din fața ei.

Centaine se dădu înapoi, apoi își trase brațul cu felinarul spre spate și, luându-și avânt, îl azvârli cu putere în intrarea cavernei. Felinarul se lovi de stâncă, sticla se făcu fărâme și carcasa se rostogoli pe piatra neregulată. Mica flacără galbenă flutură, părând aproape să se stingă pentru o clipă și apoi, dintr-odată, benzina de pe jos luă foc. Într-o explozie șuierătoare ce păru să cutremure pământul de sub picioarele lui Centaine și o împinse brutal înapoi, din gura deschisă a muntelui se ridică o coloană uriașă de flăcări. Caverna avea

forma unui furnal metalurgic și prin deschizătură absorbi înăuntru o pală de vânt care explodă în flăcări roșii gigantice și se înălță într-o coloană de foc până sus în munte, ieșind ici și colo din peretele de stâncă prin micile deschizături, arzând precum cincizeci de torțe aprinse deodată, luminând întreaga vale ca la amiază. Șuierul flăcărilor înăbuși vaietul de agonie al milioanelor de albine aprinse și, în câteva secunde, nu se mai auzi decât huruitul statornic al focului.

Trunchiurile de mopani luară foc și ele și Centaine simți căldura năpustindu-se spre ea ca o fiară sălbatică; se trase înapoi și se holbă cu fascinație oripilată la distrugerea provocată. Din caverna în flăcări auzi un nou sunet ce o nedumeri, sunetul unor corpuri moi și grele prăbușindu-se, bufnind pe pardoseala de stâncă, aproape ca niște trupuri vii, căzând de pe tavanul cavernei. Nu înțelese ce puteau fi până nu văzu un șarpe de lichid întunecat, lent și vâscos ca păcura, prelingându-se din intrarea îngustă.

– Miere! șopti ea. Se topesc fagurii.

Fagurii imenși, produși într-un secol întreg de muncă neîntreruptă a nenumărate albine, se înmuiau la căldură și se prăbușeau din tavanul înalt, sute de faguri uniți laolaltă într-o masă imensă. Mierea și ceara topită se transformară dintr-un firicel subțire într-un pârâiaș neîntrerupt, apoi într-un torent de lichid aburind, fierbând, care clocotea în adâncul furnalului roșu. Mirosul dulce și fierbinte de miere în clocot păru să îngroașe aerul și șuvoiul de aur topit o făcu pe Centaine să se dea câțiva pași înapoi.

– Oh, Doamne! șopti ea. Oh, Doamne, iertați-mă pentru ce v-am făcut.

Centaine rămase acolo, privind flăcările tot restul nopții și, în lumina zorilor, piscurile erau negre de funingine, iar caverna era ca o burtă spintecată și neagră, și tot fundul văii era acoperit cu un strat caramelizat de zahăr negru și lipicios.

Când Centaine se întoarse, împleticindu-se epuizată, în palisada de la Tabăra Copacului Leului, Sora Ameliana o

aştepta şi o ajută să se urce în pat, apoi îi spălă funinginea cu miros de miere de pe faţă şi corp.

La amiază, Centaine intră în durerile facerii.

Avea senzaţia că era într-o luptă pe viaţă şi pe moarte, nu că dădea naştere unui prunc.

Centaine şi copilul se luptară unul cu altul tot restul acelei după-amieze caniculare şi mult după lăsarea întunericului.

– N-o să ţip, zise Centaine printre dinţii încleştaţi. N-o să mă faci să plâng, naiba să te ia.

Durerea venea în valuri ce o făceau să se gândească la talazurile înalte, de furtună, ale Atlanticului, izbind cu furie plajele aride ale Coastei Scheletelor. Le parcurse însă cu hotărâre de pe creste până în adâncurile cele mai sufocante.

De fiecare dată, în culmea durerii, încerca să se ridice în poziţia de naştere pe vine pe care o învăţase de la H'ani, dar Sora Ameliana o împingea la loc pe spate şi copilul rămânea blocat în ea.

– Te urăsc, mârâi ea ca o fiară către călugăriţă, şi sudoarea îi intră în ochi, arzându-i retinele şi orbind-o de usturime. Te urăsc – şi pe tine şi pe lucrul ăsta din mine. Şi copilul îi simţi ura şi o sfâşie pe dinăuntru, răsucindu-şi picioarele să o blocheze. Ieşi! şuieră ea. Ieşi afară din mine! şi tânji cu disperare după braţele subţiri şi puternice ale lui H'ani în jurul ei, împărtăşindu-i încordarea şi lupta.

La un moment dat, Lothar întrebă din afara cortului:

– Cum merge, Soră?

– E cumplit, răspunse călugăriţa. Se luptă ca un războinic, nu ca o mamă.

Cu două ore înaintea zorilor, într-un ultim spasm ce păru să-i despice şira spinării şi să-i desprindă coapsele de pelvis, Centaine forţă afară capul copilului, mare şi rotund ca un obuz şi un minut mai târziu răsună în noapte primul lui ţipăt.

– Tu ai ţipat primul, şopti ea triumfătoare, nu eu!

Se întinse pe pat și toată puterea, hotărârea și ura se scurseră afară din ea, încât rămase ca o coajă goală, îndurerată.

Când se trezi, Lothar stătea lângă pat. Lumina zorilor trecea palidă prin pânza cortului din spatele lui, așa că Centaine nu-i văzu decât silueta întunecată.

– E un băiat, îi spuse el. Ai un fiu.

– Nu, zise ea cu glas răgușit. Nu-i al meu. E-al tău.

Un fiu, se gândi ea, un băiat... parte din mine, parte din trupul meu, sânge din sângele meu.

– Va avea părul auriu, zise Lothar.

– N-am vrut să știu – ăsta ne-a fost târgul.

Deci părul lui va luci ca focul în lumina soarelui, se gândi ea, și va fi oare la fel de frumos ca tatăl său?

– Îl va chema Manfred, ca pe primul meu născut.

– Dă-i ce nume vrei, șopti ea. Și ia-l de la mine.

Manfred, fiul meu, și simți că i se frânge inima, sfâșiindu-se ca o eșarfă de mătase în pieptul ei.

– Acum e la sânul doicii – poate însă să ți-l aducă să-l vezi dacă vrei.

– Niciodată. Nu vreau să-l văd niciodată. Ăsta ne-a fost târgul. Ia-l de aici. Și sânii umflați și plini de lapte ardeau de dorul de a da să sugă fiului ei cu părul de aur.

– Foarte bine. Lothar mai așteptă un minut să vadă dacă-i va mai zice ceva, dar Centaine se întoarse cu fața înspre peretele de pânză. Sora Ameliana îl va lua cu ea. Sunt gata să plece spre Windhoek imediat.

– Spune-i să plece, și las-o să-ți ia bastardul cu ea.

Centaine nu-i văzu fața, căci lumina venea din spatele lui. Lothar se întoarse pe călcâie și ieși din cort, și zece minute mai târziu auzi motorul camionului, stingându-se apoi încet în depărtare.

Rămase întinsă în cortul liniștit, privind răsăritul soarelui prin pânza verde. Respiră aerul de cremene al deșertului pe care-l iubea atât de mult, dar era mânjit de mirosul dulce de

sânge – sângele nașterii fiului ei, sau poate sângele, coagulat în soarele deșertului Kalahari, al micii femei *san* ucise? Imaginea sângelui lui H'ani de pe stânci se schimbă în mintea ei, devenind șuvoaie negre și clocotitoare de miere fiartă, curgând ca apa din locul sacru al poporului *san,* și fumul înăbușitor cu miros de zahăr ars acoperi mirosul de sânge.

Prin fum se gândi că vede chipul micuț în formă de inimă al lui H'ani, uitându-se la ea cu tristețe.

– Shasa, copilul meu, fie să găsești mereu apă bună. Dar și această imagine se tulbură și părul lui negru deveni auriu. Și tu, micuțul meu, și ție îți doresc să găsești apă bună.

Dar vedea chipul lui Lothar acum, sau poate al lui Michael? Nu mai era sigură.

„Sunt așa de singură! strigă ea în spațiile tăcute ale sufletului ei. Și nu vreau să fiu singură."

Apoi își aminti cuvintele: „În momentul acesta, doamnă Courtney, sunteți probabil una din cele mai bogate femei din lume".

„Aș renunța la tot, se gândi ea atunci. La absolut fiecare diamant din Mina H'ani, în schimbul dreptului de a iubi un bărbat, un bărbat care să mă iubească și el pe mine – pentru șansa de a avea cu mine mereu amândoi copiii mei, amândoi fiii mei."

Dar zdrobi fără milă gândul acesta. „Astea nu sunt decât gândurile sentimentale și prostești ale unei femei slabe și lașe. Ești bolnavă și obosită. Acuma o să dormi și mâine... mâine vei fi din nou curajoasă", își spuse ea cu fermitate.

De același autor
va apărea

PUTEREA SPADEI

Manfred De La Ray și Sasha Courtney, fiii vitregi ai lui Centaine de Thiry, au fost destinați să fie dușmani pe viață încă din copilărie. Prinși în tumultul istoriei Africii de Sud, crescuți în lumi diferite în aceeași țară, cei doi sunt adversari într-o confruntare sălbatică pentru a dobândi puterea supremă asupra pământului lor.

Pornind de pe câmpurile aurifere până în citadelele secrete ale puterii sud-africane, de pe stadioanele înflăcărate ale Olimpiadei berlineze din timpul lui Hitler până la războiul crâncen din Abisinia, povestea lor avea să devină o aventură palpitantă, o saga epică a rivalităților și a răzbunării, a câștigului și a ratării într-o luptă unde numai cei nemiloși supraviețuiesc.